

รัฐกับนโยบายส่งเสริมกีฬาในหมู่เกาะอินโดนีเซียระหว่างสงครามมหาเอเชียบูรพาและสงครามต่อผู้เพื่อ

เอกราช ในช่วง ค.ศ. 1942-1949

นายกษิตศ วังษ์ลิขิตธรรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)

are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาประวัติศาสตร์ ภาควิชาประวัติศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

State and Sport Promotion Policies in the Indonesia Archipelago during the Greater East
Asia War and the War of Independence, 1942-1949

Mr. Ksidit Wonglikitthum

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in History

Department of History

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2015

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	รัฐกับนโยบายส่งเสริมกีฬาในหมู่เกาะอินโดนีเซียระหว่างสงครามมหาเอเชียบูรพาและสงครามต่อสู้อิเพื่อเอกราชในช่วง ค.ศ. 1942-1949
โดย	นายกษิตศ วงษ์ลิขิตธรรม
สาขาวิชา	ประวัติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดินาร์ บุญธรรม

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาวรรณ เรืองศิลป์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดินาร์ บุญธรรม)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิลลา วิลัยทอง)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ เผือกสม)

กษิตศ วงษ์ลิขิตธรรม : รัฐกับนโยบายส่งเสริมกีฬาในหมู่เกาะอินโดนีเซียระหว่างสงครามมหาเอเซียบูรพาและสงครามต่อสู้เพื่อเอกราช ในช่วง ค.ศ. 1942-1949 (State and Sport Promotion Policies in the Indonesia Archipelago during the Greater East Asia War and the War of Independence, 1942-1949) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร. ดินาร์ บุญธรรม, 286 หน้า.

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มุ่งศึกษาการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายให้แก่ประชาชนในหมู่เกาะอินโดนีเซียช่วงสงครามมหาเอเซียบูรพาและสงครามต่อสู้เพื่อเอกราช ค.ศ. 1942-1949 รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นสนับสนุนให้ชาวอินโดนีเซียหันมามีส่วนร่วมกับการกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อให้ประชาชนเหล่านี้มีสุขภาพที่ดีและเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการทำสงครามต่อสู้กับฝ่ายสัมพันธมิตร หลังจากที่ประชาชนเหล่านี้ได้รับโอกาสด้านการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างจำกัดในสมัยการปกครองยุคอาณานิคม โดยในเวลาต่อมาการส่งเสริมกีฬาของกองทัพญี่ปุ่นได้กลายเป็นแนวทางแก่รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียในการใช้กีฬาและการออกกำลังกายเป็นหนึ่งในนโยบายสร้างชาติของรัฐบาลและใช้ต่อสู้กับการกลับมาของอาณานิคมตะวันตก

กองทัพญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายด้วยวัตถุประสงค์ที่หลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของสงครามมหาเอเซียบูรพา การเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์ทางการสงครามของกองทัพญี่ปุ่นในหมู่เกาะอินโดนีเซียช่วง ค.ศ. 1943 ส่งผลให้กองทัพญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับการส่งเสริมกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวไปพร้อมกับการส่งเสริมกีฬาสากลและการออกกำลังกายแก่ประชาชน แนวทางการส่งเสริมกีฬาการต่อสู้ป้องกันตัวกลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการผลักดันกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวพื้นเมืองอย่างปันจักสีลัตเป็นกีฬาประจำชาติไปพร้อมกับเป็นกีฬาที่ใช้ฝึกฝนกองกำลังชาวพื้นเมือง และเมื่อเข้าสู่ช่วงสงครามต่อสู้เพื่อเอกราชรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียยังคงผลักดันปันจักสีลัตเป็นหนึ่งในกีฬาประจำชาติไปพร้อมกับการจัดการแข่งขันสัปดาห์กีฬาแห่งชาติเพื่อเป็นหนึ่งในเครื่องมือแสดงออกถึงความมีอำนาจอธิปไตยของสาธารณรัฐอินโดนีเซียเหนือเจ้าอาณานิคมเดิมอย่างเนเธอร์แลนด์

ภาควิชา ประวัติศาสตร์ ปลายมือเขียนิต

สาขาวิชา ประวัติศาสตร์ ปลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ปีการศึกษา 2558

5580104622 : MAJOR HISTORY

KEYWORDS: SPORT / STATE / THE GREATER EAST ASIA WAR / THE WAR OF INDEPENDENCE / THE INDONESIA ARCHIPELAGO

KSIDIT WONGLIKITTHUM: State and Sport Promotion Policies in the Indonesia Archipelago during the Greater East Asia War and the War of Independence, 1942-1949. ADVISOR: ASST. PROF. DINAR BOONTHARM, Ph.D., 286 pp.

This thesis aims at studying the promotion of sport and exercise to the people in the Indonesia archipelago during the period of the Greater East Asia War and the War of Independence, 1942-1949. The Japanese Military Administration encouraged Indonesian people to participate in sports and exercise activities for the purposes of good health and military mobilization, after their participation had been limited in the colonial period. Japanese Military Administration's sport policy later became one of the Republic of Indonesia's nation-building policies, when sports were politically instrumentalized in the fight against the return of Netherland's government.

The Japanese Military Administration emphasized sport and exercise with multiple objective in accordance with the Greater East Asia War's strategy. The change of the Japanese strategy in 1943 turned their attention to the promotion of martial art for self-defense together with Western sport and exercise, and later became a major factor to promote Pencak Silat as national sport. After the end of the Greater East Asia War, the Republic of Indonesia continues to promote Pencak Silat as national sport and arranged the national sport week to express the sovereignty of the Republic of Indonesia over the Netherland's authority in the War of Independence period.

Department: History

Student's Signature

Field of Study: History

Advisor's Signature

Academic Year: 2015

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือจากผู้ทรงคุณวุฒิและบุคคลจำนวนมาก ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดินาร์ บุญธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จ ล่วง ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร. ภาวรรณ เรืองศิลป์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษาและให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาคัดซ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ เพ็ญสุข และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิลา วิลยทองที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้คำแนะนำอย่างมากแก่ผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์อรอนงค์ ทิพย์พิมล และรองศาสตราจารย์ ดร. วิชา สุจริตธนา-รักษ์ ในฐานะทั้งสองเป็นผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย และยังเป็นผู้ที่ให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก่ผู้วิจัยตั้งแต่การศึกษาระดับปริญญาตรีจนถึงปัจจุบัน ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วาสนา วงศ์สุรวัฒน์ที่กรุณาให้คำปรึกษาและให้ความรู้เกี่ยวกับการสะกดชื่อชาวจีน และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ฉลอง สุนทราวาณิช ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวิมล รุ่งเจริญ รวมถึงอาจารย์ในภาควิชาประวัติศาสตร์ทุกท่านที่ให้ความรู้และคอยเอาใจใส่ผู้วิจัยตลอดชีวิตการศึกษาระดับปริญญาโท

ผู้วิจัยขอขอบคุณโครงการทุนวิจัยมหาบัณฑิต สกว. ด้านมนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์ที่มอบทุนสำหรับการค้นคว้าวิจัยในการเดินทางไปเก็บข้อมูล ณ ประเทศอินโดนีเซีย ขอขอบคุณกลุ่ม Roma Club Indonesia สำหรับการอาสาช่วยผู้วิจัยแปลหลักฐานชั้นต้นอย่างตั้งอกตั้งใจที่แสดงให้เห็นว่าคนเหล่านี้คือสหายต่างแดนที่ไม่ได้เป็นเพื่อนกันแค่เฉพาะเรื่องฟุตบอลลูกกลมๆ ผู้วิจัยขอขอบคุณพี่ป๊อป พี่สมพรสำหรับข่าวสารและประสบการณ์ในการทำงานให้กับภาควิชาแม้เป็นช่วงเวลาสั้นๆ ขอขอบคุณมิตรสหายแห่งภาควิชาประวัติศาสตร์ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน โดยเฉพาะพี่ลิป พี่ฟง พี่กุง พี่แอร์ พี่เปิ้ล พี่เม้ง พี่ปวย พี่เหมือน แปะ ขอขอบคุณอาจารย์และมิตรสหายทุกท่านจากโครงการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รวมถึงบุคคลอีกเป็นจำนวนมากที่ผู้วิจัยไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้สำหรับมิตรภาพ ข้อเสนอแนะ ประสบการณ์ และการแลกเปลี่ยนข้อมูลทั้งในเรื่องวิชาการไปจนถึงเรื่องไร้สาระ และสุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณครอบครัวอันรักยิ่ง อันเป็นผู้ที่คอยผลักดันและช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยความรักความอดทนตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 ขอบเขตการศึกษา.....	4
1.4 ทบทวนวรรณกรรม.....	7
1.4.1 งานศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์กีฬาทั่วไป.....	7
1.4.2 งานเขียนที่ศึกษาประวัติศาสตร์กีฬาในหมู่เกาะอินโดนีเซีย.....	11
1.4.2.1 งานศึกษาประวัติศาสตร์กีฬาอินโดนีเซียหลังได้รับเอกราช.....	11
1.4.2.2 งานศึกษาการแข่งขันกีฬาของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาใหม่ (The New Emerging Forces หรือ GANEFO).....	14
1.4.2.3 งานศึกษาประวัติศาสตร์การเล่นกีฬาภายในอินโดนีเซีย.....	16
1.4.3 งานศึกษาประวัติศาสตร์อินโดนีเซียช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาและสงครามต่อผู้ เพื่อเอกราช.....	18
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย.....	19
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	20
บทที่ 2 กีฬาพื้นเมืองและการเข้ามาของกีฬาสากลในหมู่เกาะอินโดนีเซียและญี่ปุ่นก่อนสงคราม มหาเอเชียบูรพา ค.ศ. 1942.....	21

2.1 กีฬาพื้นเมืองก่อนการเข้ามาของกีฬาสากลในคริสต์ศตวรรษที่ 19	21
2.2 การขยายตัวของกีฬาสากลและการส่งเสริมกีฬาภายใต้ระบอบอาณานิคมในคริสต์ศตวรรษที่ 19	30
2.3 ประสบการณ์ครั้งอดีต: พัฒนาการของนโยบายส่งเสริมกีฬาของญี่ปุ่นก่อนสงครามมหาเอเชียบูรพา	41
บทที่ 3 ช่วงต้นการปกครองหมู่เกาะอินโดนีเซียของกองทัพญี่ปุ่นกับนโยบายส่งเสริมกีฬาระหว่างสงครามมหาเอเชียบูรพา (ค.ศ. 1942)	52
3.1 สงครามมหาเอเชียบูรพา: การยึดครองอาณานิคมอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ของกองทัพญี่ปุ่น	52
3.2 นโยบายส่งเสริมกีฬาของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นในหมู่เกาะอินโดนีเซีย	60
3.2.1 ร่างกายและจิตวิญญาณ: แนวทางการส่งเสริมกีฬาของญี่ปุ่นในเกาะชวาช่วงต้นสงครามมหาเอเชียบูรพา	62
3.2.2 การดำเนินนโยบายส่งเสริมกีฬาใน ค.ศ. 1942-1943	75
3.2.2.1 การส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายผ่านสิ่งพิมพ์ของรัฐ	75
3.2.2.2 การจัดการแข่งขันกีฬาอย่างเป็นทางการ	83
3.2.2.3 การส่งเสริมการบริหารประกอบดนตรี (Radio Taiso)	93
3.2.2.4 การสร้างและปรับปรุงสนามกีฬา	106
บทที่ 4 การเตรียมความพร้อมด้านการสงครามของญี่ปุ่นกับนโยบายส่งเสริมกีฬาหลังการเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์สงครามมหาเอเชียบูรพา (ค.ศ. 1943-1944)	111
4.1 การเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์ของกองทัพญี่ปุ่นในสงครามมหาเอเชียบูรพา	111
4.2 นโยบายส่งเสริมกีฬาเพื่อเตรียมพร้อมด้านการสงคราม	115
4.3 การดำเนินนโยบายส่งเสริมกีฬาใน ค.ศ. 1943-1944	130
4.3.1 ความเปลี่ยนแปลงของกิจกรรมการส่งเสริมการบริหารประกอบดนตรี	131
4.3.2 การส่งเสริมการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารและกีฬาต่อสู้ป้องกันตัว	139

4.3.3 การส่งเสริมกีฬาปั่นจักสีลัด.....	152
4.3.4 ปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายของกองทัพญี่ปุ่น	157
บทที่ 5 ความเปลี่ยนแปลงของนโยบายส่งเสริมกีฬาของกองทัพญี่ปุ่นช่วงปลายสงครามมหา เอเชียบูรพา (ค.ศ. 1944-1945).....	163
5.1 คำมั่นสัญญาของคุนิอากิ โคอิโซะ: การไปสู่เอกราชของอินโดนีเซีย.....	163
5.2 นโยบายการส่งเสริมกีฬาปั่นจักสีลัดเพื่อการไปสู่เอกราชของอินโดนีเซีย.....	165
5.2.1 การส่งเสริมกีฬาปั่นจักสีลัดเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์ความเป็นอินโดนีเซีย	171
5.2.2 การส่งเสริมกีฬาปั่นจักสีลัดเพื่อการออกกำลังกายและการซ้อมรบของกองทัพ.....	181
5.3 การส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายก่อนการประกาศเอกราชของสาธารณรัฐ อินโดนีเซีย.....	194
บทที่ 6 รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียกับการส่งเสริมกีฬาช่วงสงครามต่อสู้เพื่อเอกราช (ค.ศ. 1945-1949).....	203
6.1 สาธารณรัฐอินโดนีเซีย: ชาติใหม่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และความต่อเนื่องของ นโยบายส่งเสริมกีฬาจากสงครามมหาเอเชียบูรพา	204
6.2 การต่อสู้เพื่อปกป้องบ้านเกิดเมืองนอน: ผลลัพธ์แห่งการส่งเสริมสมรรถนะร่างกายและจิต วิญญาณ	205
6.3 การส่งเสริมกีฬาภายใต้การดำเนินการของรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซีย.....	211
6.3.1 การส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายผ่านระบบการศึกษา	212
6.3.2 ความพยายามเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 14 ณ กรุงลอนดอน.....	223
6.3.3 การจัดการแข่งขันสปีดพิกเก็ตกีฬาแห่งชาติครั้งแรก	231
บทสรุป.....	249
รายการอ้างอิง	257
หนังสือพิมพ์และนิตยสารในหมู่เกาะอินโดนีเซียช่วงอาณานิคมอินเดียตะวันออกเฉียงใต้ก่อน ค.ศ. 1942.....	257

หนังสือพิมพ์และนิตยสารในหมู่เกาะอินโดนีเซียช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพา ค.ศ. 1942-1945	257
หนังสือพิมพ์และนิตยสารในหมู่เกาะอินโดนีเซียช่วง ค.ศ. 1945-1949	258
เอกสารร่วมสมัย	258
หนังสือประกอบ	259
ภาคผนวก.....	269
ลำดับเวลาเหตุการณ์ช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาและสงครามต่อสู้ออกกราช	269
แผนที่แสดงเขตการปกครองของกองทัพญี่ปุ่นในหมู่เกาะอินโดนีเซีย.....	283
แผนที่แสดงเมืองสำคัญของเกาะชวาที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์.....	284
แผนที่แสดงหมู่เกาะอินโดนีเซียและเมืองสำคัญที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์.....	285
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	286

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1 : แสดงคอลัมน์แนะนำการเล่นกีฬาภายในนิตยสาร <u>Pandji Poestaka</u> ในช่วงสงคราม มหาเอเซียบูรพา ตั้งแต่ ค.ศ. 1942-1945.....	80
ตารางที่ 4.1: แสดงชนิดการออกกำลังกายที่อยู่ในหนังสือ <u>วิธีการฝึกร่างกายเพื่อได้ชัยชนะครั้งสุดท้าย</u> (<u>Tjara Melatih Badan Memperoleh Kemenangan Terachir</u>).....	146
ตารางที่ 5.1: แสดงการจัดแสดงศิลปะป้องกันตัวปืนจ๊กสีลัดในการประชุมผู้นำขบวนการฝึกซ้อมปืน จ๊กสีลัดเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1945 ณ สวนระเด่น ซาและทีในจาการ์ตา.....	179
ตารางที่ 6.1 : แสดงจำนวนคาบเรียนของโรงเรียนระดับประถมศึกษา (สำหรับสถานศึกษาที่ใช้ภาษา อินโดนีเซียในการสอน).....	218
ตารางที่ 6.2 : แสดงจำนวนคาบเรียนของโรงเรียนระดับประถมศึกษา (สำหรับสถานศึกษาที่ใช้ภาษา อินโดนีเซีย และซุนดา ซวา หรือมาตูราในการสอน).....	219
ตารางที่ 6.3 : ตารางจำนวนคาบเรียนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.....	220
ตารางที่ 6.4 : ตารางจำนวนคาบเรียนของโรงเรียนสตรีระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.....	221
ตารางที่ 6.5 : แสดงจำนวนผู้เข้าชมการแข่งขันสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งที่ 1.....	239

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
รูปที่ 2.1 : ภาพวาด “ชาวชวาเล่นว้าว” (Javanen die vliegers oplaten).....	24
รูปที่ 2.2 : ภาพวาด “ชาวจีนเล่นไพ่” (Kaartspelende Chinezen).....	25
รูปที่ 2.3 : ภาพถ่าย “เหล่านักเล่นไพ่ ชวากลาง” (Kaartspelers, Midden-Java).....	26
รูปที่ 2.4 : ภาพถ่าย “กลุ่มผู้ชมการแข่งขันไก่ในสุมาตราตะวันตก” (Groepsfoto van toeschouwers bij een hanengevecht in Sumatera Barat).....	27
รูปที่ 2.5 : ภาพถ่าย “สนามแข่งขันม้าแข่งที่ป้อมเดอ ก็อก สุมาตรา” (De racebaan te Fort de Kock. Sumatra).....	28
รูปที่ 2.6 : ภาพถ่าย “การแข่งขันม้าแข่งที่ป้อมเดอ ก็อก ค.ศ. 1911 สุมาตรา” (De races te Fort de Kock in 1911. Sumatra).....	29
รูปที่ 2.7 : โปสการ์ดภาพสนามเทนนิสที่ของสถานตากอากาศเตงเกอร์และโปสการ์ดภาพสถานฝึก กายบริหารและฟันทาบของสถาบันสุขะบูมีในชวา.....	33
รูปที่ 2.8 : ภาพการแข่งขันกีฬาเอเชียบูรพาในนิตยสาร <u>Shashin Shuho</u>	51
รูปที่ 3.1 : รูป ฮ. อู๋ย และลิ้ม เอีย โบ สองตัวแทนกีฬาจากสมาคมจีนโพ้นทะเลเข้าร่วมการแข่งขัน กรีฑาที่สนามกีฬากัมปี้ร์ เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน ค.ศ. 1942 ภายในนิตยสารรายสัปดาห์ <u>Pandji Poestaka</u>	74
รูปที่ 3.2 : รูปนักกีฬาชาวจีนโพ้นทะเลที่เข้าแข่งขันยกน้ำหนักภายในจาการ์ตาเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม ค.ศ. 1942 ภายในนิตยสาร <u>Pandji Poestaka</u>	74
รูปที่ 3.3 : การออกกำลังกายด้วยกีฬาซูโม่และยิมนาสติกของเยาวชนในจาการ์ตา ภายในนิตยสาร <u>Pandji Poestaka</u>	79

รูปที่ 3.4 : หลากรูปภาพของฮารุน อัล-ราซิด แสดงบรรยากาศภายในการแข่งขันกรีฑาในสนาม กีฬาัมปี้ร์เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน ค.ศ. 1942 ภายในนิตยสาร <u>Pandji Poestaka</u>	83
รูปที่ 3.5 : ภาพบรรยากาศพิธีเปิดสัปดาห์กีฬาภายในนิตยสาร <u>Pandji Poestaka</u>	86
รูปที่ 3.6 : ภาพประกอบบทความ “หัวเอเซียบูรพาเสียงวิทยุร้องเรียก หนึ่ง สอง สาม” ในนิตยสาร <u>Shashin Shuho</u>	95
รูปที่ 3.7 : : ภาพประกอบคำอธิบายการปฏิบัติกายบริหารประกอบดนตรีชุดที่ 1 ภายในนิตยสาร <u>Pandji Poestaka</u>	97
รูปที่ 3.8 : บรรยากาศการแข่งขันบนลู่วิ่งกรีฑาของสนามกีฬาัมปี้ร์ในเมืองจาการ์ตา.....	108
รูปที่ 3.9 : บรรยากาศการแข่งขันในสระว่ายน้ำของเมืองจาการ์ตา.....	108
รูปที่ 3.10 : บรรยากาศการแข่งขันแบดมินตันที่สวนระเด่น ซาเลห์ (Raden Saleh) ในเมือง จาการ์ตา.....	109
รูปที่ 3.11 : บรรยากาศการแข่งขันในสนามคอร์ฟบอลของเมืองจาการ์ตา.....	109
รูปที่ 4.1 : ภาพการออกกำลังกายของเกษตรกรชาวชวา ในนิตยสาร <u>Djawa Baroe</u>	125
รูปที่ 4.2 : ภาพเยาวชนและเกษตรกรชาวชวากำลังปฏิบัติกายบริหาร ในนิตยสาร <u>Pandji Poestaka</u>	125
รูปที่ 4.3 : รายชื่อผู้บริหารสมาคมกีฬาชาวหรือชาวไตอิคูอาคิ ในหนังสือพิมพ์ <u>Asia Raya</u>	130
รูปที่ 4.4 : รวมภาพการแข่งขันกีฬาแบบทหารของชาวญี่ปุ่นในการแข่งขันกีฬา ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ในนิตยสาร <u>Pandji Poestaka</u>	140
รูปที่ 4.5 : ภาพการนำเสนอการเล่นกีฬาซูโม และการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารของชาวชวา ในนิตยสาร <u>Pandji Poestaka</u>	140

รูปที่ 4.6 : ภาพการออกกำลังกายของกองกำลังพื้นเมืองที่จัดตั้งโดยกองทัพญี่ปุ่น ในนิตยสาร <u>Pandji Poestaka</u>	142
รูปที่ 4.7 : การฝึกซ้อมแบบทหารของยุวชนทหารชายที่สนามกีฬาแคมป์บิร์ ในเกาะชวา เมื่อวันที่ 23 ถึง 24 สิงหาคม ค.ศ. 1943.....	143
รูปที่ 4.8 : ภาพการแนะนำอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติภารกิจวิ่งข้ามสิ่งกีดขวางในหนังสือ <u>การแข่งขันกีฬาเพื่อความจำเป็นในการปกป้องประเทศ (Pertandingan Olah Raga oentoek Keperloean Pembelaan Negeri)</u>	145
รูปที่ 4.9 : การนำเสนอการฝึกสอนกีฬาของผู้ฝึกสอนชาวญี่ปุ่นแก่เยาวชนชวา.....	148
รูปที่ 4.10 : บรรยากาศการอบรมกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวที่บูโตกูเต็น เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม ค.ศ. 1944	151
รูปที่ 4.11 : ภาพโฆษณาร้านจำหน่ายอุปกรณ์กีฬาตามหน้าหนังสือพิมพ์ในเกาะชวา.....	162
รูปที่ 5.1 : ภาพวาดแสดงการต่อสู้บนจักษีสัตของโอดโต จายาซุนตารา (Otto Djajasoentara) จิตรกรชาวพื้นเมืองในหนังสือพิมพ์ <u>Asia Raya</u>	185
รูปที่ 5.2 : ประกาศรายชื่อคณะกรรมการของขบวนการฝึกซ้อมกีฬาอย่างเป็นทางการ ในหนังสือพิมพ์ <u>Tjahaja</u>	194
รูปที่ 5.3 : “จิตวิญญาณร่างกายของฉันจะใช้เป็นโล่เพื่อปกป้องประเทศ” (Djiwa ragakoe akan didjajikan perisai oentoek membela Tanah Air) ภาพปกนิตยสาร Djawa Baroe ฉบับวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1945.....	197
รูปที่ 6.1 : บทความพิเศษ “การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกจากทศวรรษสู่ทศวรรษ” (Permainan Olympiade dari abad ke abad) ที่ปรากฏในนิตยสาร <u>Saudara Seperdjoeangan</u>	227
รูปที่ 6.2 : ป้ายโฆษณาการแข่งขันสัปดาห์กีฬาแห่งชาติหน้าสนามกีฬาศรีเวดารี เมืองโซโล.....	236
รูปที่ 6.3 : บรรยากาศพิธีเปิดการแข่งขันสัปดาห์กีฬาครั้งที่ 1 ในสนามศรีเวดารี.....	238

รูปที่ 6.4 : ภาพถ่ายกิจกรรมการออกกำลังกายด้วยป็นจักสีลัดของเยาวชนอินโดนีเซียระหว่าง พิธีเปิดสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งที่ 1 ของชาร์ล ไบรเยอร์.....	241
รูปที่ 6.5 : ภาพถ่ายกิจกรรมการออกกำลังกายด้วยป็นจักสีลัดของเยาวชนอินโดนีเซียระหว่าง พิธีเปิดสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งที่ 1 ของชาร์ล ไบรเยอร์.....	242
รูปที่ 6.6 : ภาพถ่ายกิจกรรมการแสดงของนักเรียนหญิงในพิธีเปิดสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งที่ 1 ของชาร์ล ไบรเยอร์.....	243
รูปที่ 6.7 : ตัวแทนรัฐบาลออสเตรเลียเข้าร่วมพิธีเปิดสัปดาห์กีฬาแห่งชาติของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม ค.ศ. 1948.....	244
รูปที่ 7.1: ภาพบรรยากาศการออกกำลังกายของบรรดานักเรียนในกรุงมะนิลา เพื่อเฉลิมฉลองการ ได้รับเอกราชของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ในนิตยสาร <u>Pandji Poestaka</u>	253

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

กีฬา คือกิจกรรมการออกกำลังกายและการปฏิบัติกิจกรรมใดๆเพื่อพัฒนาร่างกายกับสภาพจิตใจหรือที่นิยมเรียกว่าสุขภาพ ถือเป็นหนึ่งในการใช้เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและการแข่งขันที่มีประโยชน์สามารถสร้างจริยธรรมภายในตัวบุคคลและสามารถส่งเสริมความเป็นอันหนึ่งเดียวกันของหมู่คณะ ขณะเดียวกันกีฬายังสามารถสร้างเกียรติและชื่อเสียงให้กับประเทศอันนำไปสู่ความภาคภูมิใจในความเป็นชาติ และยังเป็นสื่อกลางในการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและภูมิภาคในโลก การส่งเสริมการเล่นและการแข่งขันกีฬาเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่ผู้ถืออำนาจรัฐทั่วโลกใช้กำหนดนโยบายต่างๆของรัฐ เช่น นโยบายส่งเสริมการมีสุขภาพที่ดีของประชาชนพลเมือง นโยบายการสร้างสำนึกในความเป็นชาติ และนโยบายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ¹ หมู่เกาะอินโดนีเซียเป็นหนึ่งในอาณาบริเวณภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ผู้ถืออำนาจรัฐใช้นโยบายส่งเสริมการเล่นและการแข่งขันกีฬาเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์เหล่านี้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

โอลาห์รากา (Olah Raga ในระบบการเขียนเดิมหรือในปัจจุบันใช้คำว่า Olahraga) เป็นคำภาษามลายูมีความหมายว่าการเล่นหรือการแข่งขันกีฬาของชาวพื้นเมืองในหมู่เกาะอินโดนีเซีย เป็นรูปแบบวัฒนธรรมที่มีอยู่ก่อนการเข้ามาของกีฬาตะวันตกก่อนคริสต์ศตวรรษที่ 19 ที่วัฒนธรรมการเล่นกีฬาสากลเข้ามาในหมู่เกาะอินโดนีเซียภายใต้การปกครองระบอบอาณานิคมของรัฐบาลอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ หลังกีฬาตะวันตกขยายตัวในสังคมตะวันตกอย่างแพร่หลายในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 ในฐานะกิจกรรมเพื่อพัฒนาสุขภาพและเป็นกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ จนกีฬาบางชนิดเป็นนิยมและได้รับการยกระดับเป็นหนึ่งการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ตัวอย่างเช่น กรีฑา มวยสากล ฟุตบอล ยกน้ำหนัก วាយน้ำ ยิมนาสติก เป็นต้น ต่อมาเมื่อเข้าสู่ช่วงทศวรรษ 1940 หรือช่วงเวลาที่มีอำนาจรัฐในหมู่เกาะแห่งนี้เกิดเปลี่ยนมือจากรัฐบาลอาณานิคมดัตช์ไปสู่รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นไปจนถึงรัฐบาลที่มาจากผู้นำชาตินิยมพื้นเมืองได้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลากหลายประการในหมู่เกาะอินโดนีเซียโดยเฉพาะความเปลี่ยนแปลงภายใต้แผนการวงไพลูลย์แห่งมหาเอเชียบูรพา (The Greater East Asia Co-Prosperty Sphere หรือ Dai-to-a

¹ ผู้วิจัยสรุปนิยามของกีฬาจากบทความเรื่อง Theory ของดักลาส บูตท์ (Douglas Booth), Sociology ของลูซี่ มานสฟิลด์ (Lousie Mansfield) และโดมินิค มัลคอล์ม (Dominic Malcolm), Body Culture ของ เฮนนิ่ง ไอชแบร์ก (Henning Eichberg), International Relation ของ บาร์บารา คีย์ส (Barbara Keys) และ Nationalism ของ แมตตี กอกซอเยร์ (Matti Goksoyr) ใน S.W. Pope and John Nauright (eds.), *Routledge Companion to Sport History*, (London: Routledge, 2010).

Kyoeiken)² ของรัฐบาลญี่ปุ่นอันเป็นการมุ่งทำลายอิทธิพลของระบอบอาณานิคมตะวันตกในดินแดนเอเชียแปซิฟิกและส่งเสริมวัฒนธรรมญี่ปุ่นและวัฒนธรรมพื้นเมือง³ พร้อมกับพยายามปลูกฝังให้คนพื้นเมืองหันมาสนับสนุนฝ่ายรัฐบาลญี่ปุ่นทั้งในแง่ของสังคมและวัฒนธรรมโดยการนำเสนอวัฒนธรรมแบบญี่ปุ่นให้กับคนพื้นเมือง รวมไปถึงการทำลายวัฒนธรรมตะวันตกและส่งเสริมการใช้วัฒนธรรมพื้นเมืองภายในหมู่เกาะอินโดนีเซีย⁴ และช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพากองทัพญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับความพยายามให้ชาวพื้นเมืองหันมาสนับสนุนกองทัพญี่ปุ่นเพื่อต่อต้านฝ่ายพันธมิตรที่นำโดยสหรัฐอเมริกาและอังกฤษผ่านนโยบายทางการเมือง สังคมและวัฒนธรรม⁵

สมมติฐานของการวิจัยประการแรกเกี่ยวกับการส่งเสริมกีฬาในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาคือการดำเนินนโยบายทางการเมืองตามแผนการวงไพบูลย์แห่งมหาเอเชียบูรพาของญี่ปุ่นนั้นส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของนโยบายส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายในหมู่เกาะอินโดนีเซียและจากหลักฐานที่ปรากฏหนังสือพิมพ์รายวันและนิตยสารภาษาพื้นเมืองที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในหมู่เกาะอินโดนีเซียช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาพบว่ารัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นใช้การส่งเสริมการกีฬาทั้งกีฬาสากล กีฬาญี่ปุ่น กีฬาพื้นเมือง และการออกกำลังกายเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสุขภาพทางร่างกายและจิตใจของประชาชนด้วย รัฐบาลญี่ปุ่นเริ่มต้นสนับสนุนองค์กรกีฬาของคนพื้นเมืองทั้งองค์กรที่มีอยู่เดิมในอาณานิคมและที่จัดตั้งใหม่โดยรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่น โดยกำหนดให้สมาคมเหล่านี้มีบทบาทในการจัดการแข่งขันและดูแลกิจกรรมเกี่ยวกับกีฬาอย่างเป็นทางการ ในแต่ละช่วงเวลาของสงครามมหาเอเชียบูรพาหน้าที่ยังกล่าวเป็นของสมาคมกีฬาอินโดนีเซีย (Ikatan Sport Indonesia หรือ ISI) มาตั้งแต่ ค.ศ. 1942⁶

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

² Joyce C. Lebra, *Japan's Greater East Asia Co-Prosperty Sphere in World War II: Selected Readings and Documents*, (Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1975), pp. 71-2.

³ R. Murray Thomas, "Educational Remnants of Military Occupation: The Japanese in Indonesia", in *Asian Survey* 6, No. 11 (Nov., 1966), p. 630.

⁴ Shigeru Sato, *War, Nationalism and Peasants: Java Under the Japanese Occupation 1942-1945*, (Armonk, New York: M.E. Sharpe, 1994), pp. 29-31.

⁵ Joyce C. Lebra, *Japan's Greater East Asia Co-Prosperty Sphere in World War II: Selected Readings and Documents*, (Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1975), pp. 71-2.

⁶ NIOD, "Ikatan Sport Indonesia: Sepak-terjang Baroe, Tjara Baroe dan Semangat Baroe," *Pandji Poestaka* (25 April 1942): 21.

สมมติฐานประการที่สองคือ นโยบายการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายของกองทัพญี่ปุ่นในหมู่เกาะอินโดนีเซียเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ของสงครามมหาเอเชียบูรพา โดยช่วง ค.ศ. 1943 เป็นช่วงเวลาที่กองทัพญี่ปุ่นในหมู่เกาะอินโดนีเซียเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์สงครามและนโยบายทางการเมืองที่หันมาให้ความสำคัญกับการฝึกฝนกองกำลังชาวพื้นเมืองให้ก้าวขึ้นเป็นแนวรบในหมู่เกาะอินโดนีเซียหลังญี่ปุ่นเสียกำลังพลเป็นจำนวนมากจากการพ่ายแพ้ฝ่ายสัมพันธมิตรในบริเวณทะเลแปซิฟิก⁷ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวย่อมส่งผลให้กองทัพญี่ปุ่นหันมาให้ความสำคัญกับการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายในฐานะเป็นส่วนหนึ่งการฝึกฝนบรรดาทหารอาสาสมัครและทหารเกณฑ์ชาวพื้นเมืองเป็นสำคัญ อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวยังทำให้กีฬาและการออกกำลังกายกลายมาเป็นเครื่องมือในการสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนในการต่อสู้กับมหาอำนาจตะวันตกอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น⁸ และในท้ายที่สุดการส่งเสริมความรู้และการแข่งขันกีฬาดังกล่าวส่งผลให้กีฬาหลากหลายชนิด ทั้งกีฬาสากลอย่างเช่นกรีฑา (Atletik) ฟุตบอล (Sepak Bola) ว่ายน้ำ (Berenang) เทนนิส (Tennis) หรือกีฬาและการออกกำลังกายของญี่ปุ่นหลากหลายชนิด เช่น ยูโด (Djoedo) เคนโด (Kendo) กิจกรรมกายบริหาร (Taiso) รวมทั้งกีฬาพื้นเมืองอย่างปันจักสีลัต (Pentjak Silat หรือ Pencak Silat) เริ่มขยายตัวในหมู่คนพื้นเมืองด้วยปัจจัยที่แตกต่างกันออกไปในการส่งเสริมกีฬาในหมู่เกาะภายใต้การดำเนินการของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่น อีกทั้งปัจจัยเหล่านั้นยังมีความต่อเนื่องกับนโยบายส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายของรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียที่ใช้กีฬาเป็นส่วนหนึ่งในการต่อสู้กับอิทธิพลของเนเธอร์แลนด์ในช่วงสงครามต่อสู้เพื่อเอกราชจนถึง ค.ศ. 1949 ด้วย

การศึกษาเกี่ยวกับนโยบายการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาและสงครามต่อสู้เพื่อเอกราชเป็นหนึ่งในประเด็นการศึกษาประวัติศาสตร์อินโดนีเซียที่สำคัญ โดยนอกเหนือไปจากการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการผลักดันการกีฬาและการออกกำลังกายของรัฐบาลในระยะเวลาที่ส่งผลกระทบต่อการเล่นกีฬาของประชาชนแล้ว ยังเป็นการศึกษาเพื่อเป็นการทำความเข้าใจนโยบายการส่งเสริมกีฬาในแต่ละช่วงเวลาที่แตกต่างกันออกไปจนส่งผลต่อการขยายตัวของกีฬาและการออกกำลังกายในหมู่ประชาชน แต่จนถึงในปัจจุบันองค์ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมการกีฬาและการออกกำลังกายในประวัติศาสตร์อินโดนีเซียยังคงมีข้อมูลที่ค่อนข้างจำกัด เพราะขาดผู้ศึกษา ขณะเดียวกันงานเขียนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์การกีฬามักให้ความสำคัญเกี่ยวกับ

⁷ Shigeru Sato, *War, Nationalism and Peasants: Java Under the Japanese Occupation 1942-1945*, p 67-8. และ Joyce C. Lebra, *Japanese-Trained Armies in Southeast Asia: Independence and Volunteer Forces in World War II*, pp. 96-7.

⁸ ตัวอย่างหลักฐานที่ผู้วิจัยพบในหนังสือพิมพ์รายวัน เช่น NIOD, “Latihan Budo jang Pertama,” *Asia Raya* (9 June 1944): 2, “Menjaksikan Latihan Budo,” *Asia Raya*, (5 July 1944): 2, “Rapat Besar ‘Gelora’: Mengolah lahir dan batin untuk kesempurnaan masyarakat,” *Asia Raya* (31 May 1943): 1.

การศึกษาประวัติศาสตร์กีฬาในสมัยอาณานิคมอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์และสาธารณรัฐอินโดนีเซียหลังได้รับเอกราชโดยสมบูรณ์ตั้งแต่ ค.ศ. 1949 จนทำให้เกิดช่องว่างในการอธิบายพัฒนาการของการกีฬาในหมู่เกาะอินโดนีเซีย โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่กองทัพญี่ปุ่นปกครองหมู่เกาะอินโดนีเซียระหว่างสงครามมหาเอเชียบูรพา

วิทยานิพนธ์เล่มนี้มุ่งศึกษาในนโยบายส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายในฐานะส่วนหนึ่งของนโยบายการปกครองในหมู่เกาะอินโดนีเซียในช่วง ค.ศ. 1942-1949 อันเป็นช่วงเวลาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะเป็นช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านอำนาจไปสู่เอกราชของประเทศท่ามกลางสภาพการสงครามทั้งสงครามมหาเอเชียบูรพาในช่วงการยึดครองของญี่ปุ่นใน ค.ศ. 1942-1945 และสงครามต่อสู้เพื่อต่อต้านการกลับมาปกครองหมู่เกาะอินโดนีเซียอีกครั้งของเนเธอร์แลนด์ใน ค.ศ. 1945-1949 โดยมุ่งความสนใจไปที่พื้นที่ภายในเกาะชวาเป็นหลัก และพิจารณาเปรียบเทียบกับเกาะสำคัญอื่น ๆ บนพื้นที่หมู่เกาะอินโดนีเซีย เนื่องจากเป็นเกาะชวาเป็นพื้นที่สำคัญที่รัฐบาลกลางปกครองและควบคุมอำนาจตั้งแต่สมัยอาณานิคมอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์จนถึงสงครามมหาเอเชียบูรพา รวมทั้งเป็นพื้นที่ต่อสู้ที่สำคัญระหว่างรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียกับรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ในช่วงสงครามต่อสู้เพื่อเอกราชด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. บทบาทและนโยบายของรัฐบาลอาณานิคมอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่น และรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ในการส่งเสริมกีฬาในหมู่เกาะอินโดนีเซียระหว่างสงครามมหาเอเชียบูรพาและสงครามต่อสู้เพื่อเอกราช ค.ศ. 1942-1949
2. ความเปลี่ยนแปลงของการกีฬาในหมู่เกาะอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นผลมาจากนโยบายส่งเสริมกีฬาของรัฐในช่วงเวลาดังกล่าว

1.3 ขอบเขตการศึกษา

วิทยานิพนธ์ “รัฐกับนโยบายส่งเสริมกีฬาในหมู่เกาะอินโดนีเซียระหว่างสงครามมหาเอเชียบูรพาและสงครามต่อสู้เพื่อเอกราช ในช่วง ค.ศ. 1942-1949” เป็นการศึกษาเกี่ยวกับนโยบายการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายในหมู่เกาะอินโดนีเซีย โดยให้ความสำคัญกับการศึกษาช่วงเวลาตั้งแต่ ค.ศ. 1942 อันเป็นปีที่กองทัพญี่ปุ่นเข้ายึดครองหมู่เกาะอินโดนีเซียจากอาณานิคมอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ภายใต้บริบทของสงครามมหาเอเชียบูรพาไปจนถึง ค.ศ. 1949 อันเป็นปี

สิ้นสุดลงของการต่อสู้เพื่อเอกราชระหว่างประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซียกับเนเธอร์แลนด์ในการช่วงชิงอำนาจในการครอบครองสิทธิความเป็นเจ้าของพื้นที่ในหมู่เกาะอินโดนีเซีย อย่างไรก็ตาม วิทยานิพนธ์นี้มีความจำเป็นในการอภิปรายถึงเหตุการณ์ในช่วงเวลาก่อนสงครามมหาเอเชียบูรพาเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของการกีฬาในหมู่เกาะอินโดนีเซียก่อนการเข้ามาของกองทัพญี่ปุ่น

คำว่า “หมู่เกาะอินโดนีเซีย” ที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความหมายครอบคลุมพื้นที่อาณาเขตของประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซียในปัจจุบัน ขณะเดียวกันวิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีความจำเป็นในการใช้คำศัพท์ภาษามลายูและภาษาอินโดนีเซียที่ผสมผสานกันทั้งภาษาเก่าและภาษาใหม่ โดยคำภาษาเก่าที่ปรากฏในงานนี้คือเนื้อหาจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารที่ตีพิมพ์ในช่วงเวลาสงครามมหาเอเชียบูรพาเพื่อความสมบูรณ์ของการกล่าวถึงหลักฐานขั้นต้นและสะดวกต่อการตรวจสอบ ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวงานเหล่านั้นยังคงใช้ภาษาที่สะกดคำด้วยระบบตัวอักษรเก่าก่อนที่จะมีการปฏิรูปการสะกดคำด้วยระบบตัวอักษรใหม่ตั้งแต่ ค.ศ. 1947 เป็นต้นมา ขณะเดียวกันผู้วิจัยเรียกเมืองสุราการ์ตา (Surakarta) ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ว่า “เมืองโซโล (Solo)” ตามที่รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นและรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียเรียกชื่อเมืองดังกล่าวตามหนังสือพิมพ์และนิตยสารในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาและสงครามต่อสู้เพื่อเอกราช และผู้วิจัยได้ใช้ภาษาใหม่ในการเรียกชื่อเมืองเพื่อความสะดวกในการหาตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่ดังกล่าว ซึ่งภาษาเก่าและภาษาใหม่มีความแตกต่างกันดังต่อไปนี้

<u>การสะกดคำในระบบเก่า</u>	<u>การสะกดคำในระบบใหม่</u> (ตั้งแต่ ค.ศ. 1947)
oe	u
tj	c
dj	j
j	y
nj	ny
sj	sy
ch	kh

คำว่า “กีฬาสากล” ในวิทยานิพนธ์เรื่องนี้หมายถึงกีฬาที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ และเป็นหนึ่งในการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศตั้งแต่เริ่มจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. 1896 ณ กรุงเอเธนส์ ประเทศกรีซ ผู้วิจัยพิจารณาชนิดของกีฬาสากลจากประเภทกีฬาที่ระบุไว้

ใน “กฎบัตรโอลิมปิก” (Olympic Charter) ฉบับ ค.ศ. 1933, 1938, 1946 และ 1949 เพื่อแสดงออกถึงชนิดกีฬาที่ได้รับการยอมรับให้เป็นกีฬาสากลในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 กีฬาที่บรรจุในกฎบัตรโอลิมปิกทั้ง 4 ฉบับ ได้แก่ กรีฑา, ยิมนาสติก, กีฬาป้องกันตัว (มวยสากล, ฟันดาบ, มวยปล้ำ, ยิงปืน), กีฬาทางน้ำ (เรือพาย, ว่ายน้ำ), ชีม้า, ปัญจกรีฑา (Modern Pentathlon หรือกีฬาที่แข่งขันกีฬา 5 ชนิดในรายการเดียว ได้แก่ ชีม้า, กรีฑา, ฟันดาบ, ยิงปืน, ว่ายน้ำ), ปั่นจักรยาน, ยกน้ำหนัก, เรือใบ, ฟุตบอล, รักบี้, เทนนิส, โปโล, โปโลน้ำ, ฮอกกี้, แชนด์บอล, บาสเกตบอล, เรือแคนู, เครื่องร่อน (Gliding) และเปโลตา (Pelota) โดยกฎบัตรโอลิมปิก ฉบับ ค.ศ. 1933, 1938, 1946 มีชนิดกีฬาที่เหมือนกันทั้งหมด แต่ในกฎบัตรโอลิมปิก ฉบับที่ 10 ได้ตัดกีฬาเปโลตาหรือกีฬาที่แข่งขันกันตีลูกบอลอัดกำแพงด้วยแร็กเกตของชาวบาสก์ (Basque) ประชาชนในแคว้นหนึ่งของประเทศสเปนออกตารางการแข่งขันกีฬาที่สามารถบรรจุลงในการแข่งขันโอลิมปิก⁹

คำว่า “กีฬาญี่ปุ่น” ในวิทยานิพนธ์นี้หมายถึงกีฬาบางชนิดที่มีพัฒนาการขึ้นในประเทศญี่ปุ่นมาตั้งแต่ก่อนญี่ปุ่นมีนโยบายขยายอิทธิพลในดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ช่วงทศวรรษ 1940 โดยเฉพาะกีฬาการต่อสู้ป้องกันตัวหลากหลายชนิด ตัวอย่างเช่น ซูโม (Sumo), ยูยิตสู (Jujutsu), ยูโด (Judo), เคนโด (Kendo) เป็นต้น ขณะเดียวกันคำนี้ยังครอบคลุมถึงกีฬาสากลที่ได้รับความนิยมในสังคมญี่ปุ่นอย่าง เบสบอล รวมไปถึงกิจกรรมออกกำลังกายที่พัฒนาจากยิมนาสติกอย่าง กายบริหาร (Taiso)

คำว่า “ปันจักสีลัต” ในวิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีรูปแบบและกฎกติกาการแข่งขันที่แตกต่างออกไปจากการแข่งขันกีฬาปันจักสีลัตที่แข่งขันกันศิลปะการต่อสู้ในปัจจุบัน โดยลักษณะการแข่งขันปันจักสีลัตที่ปรากฏในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาและสงครามต่อสู้เพื่อเอกราชมีรูปแบบการแข่งขันในลักษณะการประหวัดท่วงท่าร้ายรามากกว่าการต่อสู้ ซึ่งเสี่ยงต่ออาการบาดเจ็บน้อยกว่าการส่งเสริม

⁹ International Olympic Committee, 1933 - Olympic Charter - the IOC and the Modern Olympic Games [Online], Available from: <https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/Olympic-Studies-Centre/List-of-Resources/Official-Publications/Olympic-Charters/EN-1933-Olympic-Charter.pdf> [2016, June 16], 1938 - Olympic Charter - Olympic Rules [Online], Available from: <https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/Olympic-Studies-Centre/List-of-Resources/Official-Publications/Olympic-Charters/EN-1938-Olympic-Charter-Olympic-Rules.pdf> [2016, June 16], 1946 - Olympic Charter - Olympic Rules [Online], Available from: <https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/Olympic-Studies-Centre/List-of-Resources/Official-Publications/Olympic-Charters/EN-1946-Olympic-Charter-Olympic-Rules.pdf> [2013, November 12], 1949 - Olympic Charter - Olympic Rules [Online], Available from: <https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/Olympic-Studies-Centre/List-of-Resources/Official-Publications/Olympic-Charters/EN-1946-Olympic-Charter-Olympic-Rules.pdf> [2016, June 16]

ปันจักสีลัตในลักษณะการต่อสู้ จึงเหมาะสมกับเยาวชนตามสถานศึกษา ขณะเดียวกันการต่อสู้ปันจักสีลัตด้วยกฎกติกาในปัจจุบันนั้นได้รับการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมหลังจากสาธารณรัฐอินโดนีเซีย สหพันธรัฐมาเลเซีย สาธารณรัฐสิงคโปร์ และบรูไนดารุสซาลามในฐานะประเทศอารักขาของอังกฤษได้ร่วมกันก่อตั้งสมาคมปันจักสีลัตสากล (Persekutuan Pencak Silat Antarbangsa หรือ International Pencak Silat Federation) เมื่อ ค.ศ. 1980 เป็นต้นมา¹⁰ ดังนั้นหลักฐานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับปันจักสีลัตในหนังสือพิมพ์และนิตยสารในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาจึงปรากฏออกมาในลักษณะกิจกรรมออกกำลังกายของเยาวชนและการฝึกซ้อมของทหารพื้นเมือง อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยไม่สามารถหาหลักฐานขั้นต้นเกี่ยวกับท่วงท่าปันจักสีลัตที่ทางรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นและรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียใช้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อใช้เปรียบเทียบกับท่วงท่าการออกกำลังกายบริหารของกองทัพญี่ปุ่นได้

1.4 ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมการเรียงลำดับตามหมวดหมู่ของวรรณกรรม งานในกลุ่มแรก คืองานศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์กีฬาทั่วไป งานกลุ่มที่สอง คืองานเขียนที่ศึกษาประวัติศาสตร์กีฬาในหมู่เกาะอินโดนีเซียเพื่อศึกษาองค์ความรู้ด้านสถานะของการศึกษาประวัติศาสตร์การกีฬาภายในอินโดนีเซียจำนวนหนึ่งในปัจจุบัน ซึ่งถือว่าม้งานศึกษาจำนวนน้อยที่ให้ความสำคัญกับการใช้กีฬาเป็นส่วนหนึ่งในอธิบายประวัติศาสตร์อินโดนีเซียที่สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มย่อย ขณะที่งานกลุ่มที่สาม คืองานศึกษาประวัติศาสตร์อินโดนีเซียช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาและสงครามต่อสู้เพื่อเอกราชที่ในปัจจุบันคือการศึกษาประวัติศาสตร์ของประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

1.4.1 งานศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์กีฬาทั่วไป

งานศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์กีฬาทั่วไปเป็นงานที่ศึกษาโดยนักวิชาการชาวตะวันตก งานในกลุ่มนี้ได้แก่ *Sport and Policy: Issues and Analysis* ของรัสเซล ฮอย (Russell Hoye) แมทธิว นิโคลสัน (Matthew Nicholson) และ บาร์รี ฮูลิฮาน (Barrie Houlihan) *Routledge Companion to Sports History* ของเอส ดับเบิลยู โปป (S.W. Pope) และจอห์น นอไรต์ (John Nauright) งานในกลุ่มนี้จัดเป็นงานที่อธิบายทฤษฎีและแนวทางการศึกษาประวัติศาสตร์กีฬาในมุมมองกว้าง โดยงานในกลุ่มนี้ผู้วิจัยได้รับประโยชน์ในการนำหลักฐานขั้นต้นที่เกี่ยวข้องกับการ

¹⁰ Uwe U. Paetzold and Paul H. Mason, *The Fighting Art of Pencak Silat and its Music: From Southeast Asian Village to Global Movement*, (BRILL, 2016), p. 58.

ส่งเสริมกีฬาเพื่อเชื่อมโยงวิเคราะห์กับสถานการณ์ทางการเมืองในช่วงสงครามมหาเอเซียบูรพาและสงครามต่อสู้เพื่อเอกราชในแง่มุมต่างๆ

Sport and Policy: Issues and Analysis ของรัสเซล ฮอย, แมทธิว นิโคลสัน, และแบร์รี ฮูลิแชน เป็นหนังสือที่ตีพิมพ์ขึ้นเมื่อ ค.ศ. 2010 จัดเป็นงานเขียนเชิงทฤษฎีที่มุ่งวิเคราะห์และอธิบายบทบาทและผลกระทบของการกำกับดูแลการส่งเสริมกีฬาของรัฐในยุคปัจจุบัน ตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา ผลงานนี้พยายามนำเสนอการเล่นกีฬาที่เป็นผลมาจากนโยบายการส่งเสริมกีฬาด้วยวิธีการเปรียบเทียบการส่งเสริมกีฬาในระดับสากลเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการส่งเสริมกีฬาในบริบทโลก โดยเนื้อหาส่วนหนึ่งพยายามอธิบายนโยบายส่งเสริมกีฬากับสิ่งที่ไม่ใช่กีฬา (non-sport) อันได้แก่ การพนัน (gambling) สื่อมวลชน (media) การเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (social inclusion) และการพัฒนาเศรษฐกิจ (economic development) ขณะที่เนื้อหาอีกส่วนเป็นการยกตัวอย่างวัตถุประสงค์ของการส่งเสริมกีฬาที่อยู่ภายในขอบเขตการควบคุมของรัฐบาล

ผู้เขียนทั้งสามคนเสนอว่ารัฐบาลมักให้ความสำคัญกับกีฬาในมุมมองด้านเศรษฐกิจและสังคมอยู่สามประการ ประการแรกได้แก่การส่งเสริมกีฬาที่มีความสำคัญอย่างมากต่อประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่ โดยมักสะท้อนจากความสนใจของสื่อมวลชนที่ทุ่มเทให้กับความสำเร็จในการแข่งขันกีฬาระดับประเทศ และทางรัฐบาลสนับสนุนการก่อสร้างสนามกีฬาและโครงสร้างพื้นฐานในการเล่นกีฬา ประการที่สอง กีฬาคือกิจกรรมที่สามารถช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ ตามนโยบายของรัฐบาล นอกเหนือจากด้านการกีฬาโดยตรง ดังเช่น การแสดงให้เห็นถึงอำนาจทางการเมือง การต่อสู้กับการกีดกันทางสังคม การสร้างสุขภาวะให้กับเยาวชน ตัวอย่างเช่น การลดความอ้วน การเพิ่มการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และการอำนวยความสะดวกในการฟื้นฟูเมือง เป็นต้น ประการที่สามกีฬามีมิติที่หลากหลายในตัวเองที่ไม่ได้จำกัดอยู่แค่ด้านสังคมเท่านั้น แต่ยังมีความสำคัญในด้านสวัสดิการและแง่มุมด้านเศรษฐกิจด้วย¹¹

ผู้เขียนทั้งสามพยายามแยกแยะแนวทางการส่งเสริมกีฬาออกมาเป็นหมวดหมู่อย่างชัดเจนส่งผลให้งานนี้มีความเหมาะสมสำหรับการปูพื้นฐานเพื่อทำความเข้าใจอิทธิพลของนโยบายทางการเมืองที่มีต่อนโยบายการส่งเสริมกีฬา แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากเนื้อหาภายในเล่มกล่าวถึงประเด็นในมุมมองกว้างและยกกรณีตัวอย่างเพียงแค่การส่งเสริมกีฬาในอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลียในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 20 เป็นสำคัญ โดยกล่าวถึงนโยบายส่งเสริมกีฬาในช่วงเวลาที่ผ่านมาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น พร้อมกันนี้ผู้เขียนยังไม่ให้ความสำคัญกับนโยบายส่งเสริมในเอเชียเท่าที่ควร และยังส่งผลให้

¹¹ Russell Hoye, Matthew Nicholson and Barrie Houlihan, Sport and Policy: Issues and Analysis, (Oxford: Burlington, MA: Elsevier/Butterworth-Heinemann, 2010), p. 1.

ขาดการทำความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์การส่งเสริมกีฬาในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 20 อันเป็นช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์สำคัญที่ส่งผลให้รัฐบาลทั่วโลกหันมาให้ความสำคัญกับการเลือกใช้นโยบายให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์สำคัญอย่างสงครามโลกครั้งที่หนึ่งและครั้งที่สองในยุโรป หรือที่เรียกว่าสงครามมหาเอเชียบูรพาในแถบเอเชีย และรวมไปถึงสงครามเย็น

Routledge Companion to Sports History¹² เป็นหนังสือที่ตีพิมพ์ใน ค.ศ. 2010 ของเอส ดับเบิลยู โป๊ป และจอห์น นอไรต์ หนังสือเล่มนี้เป็นการรวบรวมบทความของนักวิชาการด้านการกีฬา และประวัติศาสตร์เพื่อแนะนำแนวทางการศึกษาประวัติศาสตร์กีฬาในระดับสากลทั้งในรูปแบบของวิธีการศึกษาและทฤษฎี บทความภายในหนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกเป็นการรวบรวมบทความเกี่ยวกับทฤษฎี วิธีการศึกษา และแนะนำบางหัวข้อของการศึกษาประวัติศาสตร์กีฬา ขณะที่ส่วนที่สองเป็นการอธิบายถึงประวัติศาสตร์กีฬาของแต่ละประเทศและภูมิภาคกว่า 21 แห่งทั่วโลก โดยมุ่งอธิบายพัฒนาการของกีฬาในแต่ละพื้นที่ที่สำคัญ จุดเด่นของหนังสือเล่มนี้คือการอธิบายทฤษฎีและวิธีการศึกษา รวมถึงหัวข้อสำคัญในการศึกษาประวัติศาสตร์การกีฬาออกมาอย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น บทความที่อธิบายเรื่องการกำเนิดของกีฬา (Origin) รวมถึงประเด็นอื่นๆ อย่าง เพศสภาพ (Gender) เชื้อชาติ (Race) วัฒนธรรมเกี่ยวกับร่างกาย (Body Culture) ศาสนา (Religion) จักรวรรดินิยม (Imperialism) ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (International Relations) ชาตินิยม (Nationalism) เป็นต้น ขณะเดียวกันแต่ละบทความยังอธิบายถึงประวัติศาสตร์กีฬาในแต่ละพื้นที่ที่ได้พยายามทบทวนวรรณกรรมและกล่าวถึงงานวิชาการเกี่ยวกับประวัติศาสตร์กีฬาแต่ละภูมิภาคและประเทศที่สำคัญ

หนังสือเล่มนี้นอกจากจะมีประโยชน์สำหรับผู้วิจัยในการจุดประเด็นด้านแนวทางการมองประวัติศาสตร์กีฬาในแง่มุมที่หลากหลายแล้ว ยังทำให้ผู้วิจัยทราบถึงงานเขียนจำนวนหนึ่งในโลกวิชาการที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์กีฬาภายในอินโดนีเซีย รวมไปถึงเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จากการกล่าวถึงงานเขียนเหล่านี้ภายในบทความ “Southeast Asia” ของชาร์ลส์ ลิตเติล (Charles Little) โดยในบทความดังกล่าว ลิตเติลมองว่างานศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์กีฬาภายในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังคงมีจำนวนจำกัด (บทความนี้ตีพิมพ์เมื่อ ค.ศ. 2010)¹³ ซึ่งในเวลาต่อมาประวัติศาสตร์กีฬา

¹² S.W. Pope and John Nauright, Routledge Companion to Sport History, (London: Routledge, 2010).

¹³ ตัวอย่างงานศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์กีฬาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตั้งแต่อดีตจนถึงค.ศ. 2010 ที่ Charles Little รวบรวมและกล่าวถึงภายในบทความของเขา ได้แก่ พม่า; A. Marshall, The Trouser People: The Quest for the Victorian Footballer Who Made Burma Play the Empire's Game, (London: Viking, 2002). - สิงคโปร์; A. Pereira, “It's Us Against Them: Sport in Singapore,” in C. Bun and T. Kiong (eds.), Past Time: A Social History of Singapore. (Singapore: Time Editions, 2003); M. McNeill, J. Sproule and P. Horton, “The Changing Face of Sport and Physical Education in Post-Colonial Singapore,” in Sport, Education, Society 8.1 (January 2003), pp. 35-56; N. Alpin, “Chinese Affiliations and

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้รับการศึกษาและมีการผลิตผลงานออกมามากขึ้น โดยเฉพาะงานศึกษาอิทธิพลทางการเมืองผ่านการกีฬาในลาวของไซมอน ครีก (Simon Creak) ได้แก่ Cold War

the Olympic: The Paradox of Singapore,” in *Cultural Relations Old and New: The Transitory Olympic Ethos. Proceeding of the Seventh International Symposium for Olympic Research*, (October 2004), pp. 185-97; N. Alpin and Q. Jong, “Celestials in Touch: Sport and the Chinese in Colonial Singapore,” in J. Mangan and F. Hong (eds.), *Sport in Asian Society: Past and Present*, pp. 247-74, pp. 67-98; S. Yam, “Singapore: Towards a Sporting Nation for All,” in L. Da Costa and A. Miragaya (eds.), *Worldwide Experiences and Trends in Sporting Nation for All*, (Oxford: Meyer and Meyers, 2002), pp. 193-205; P. Horton, “Complex Creolization: The Evolution of Modern Sport in Singapore,” in J. Mangan (ed.), *Europe, Sport, World: Shaping Global Societies*, (London: Frank Cass, 2001), pp. 77-104; P. Horton, “Padang or Paddock? A Comparative View of Colonial Sport in Two Imperial Territories,” in *International Journal of the History of Sport* 14.1 (April 1997); P. Horton, “Shackling the Lion: Sport in Independent Singapore,” in J. Mangan and F. Hong (eds.), *Sport in Asian Society: Past and Present*, pp. 247-74. - **มาเลเซีย**; J. Brownfoot, “Emancipation, Exercise and Imperialism: Girl and the Games Ethic in Colonial Malaya,” in J. Mangan, (ed.), *The Cultural Bond: Sport, Empire, Society*, (London: Frank Cass, 2002), pp. 129-56; J. Brownfoot, “Healthy Bodies, Healthy Minds: Sport and Society in Colonial Malaya,” in J. Mangan and F. Hong (eds.), *Sport in Asian Society: Past and Present*, pp. 129-56; J. van der Westhuizen, “Marketing Malaysia as a Model Modern Muslim State: The Significance of the 16th Commonwealth Games,” in *Third World Quarterly* (January 2004), pp.1227-1291; M. Muda, “The Significance of Commonwealth Games in Malaysia’s Foreign Policy,” in *Round Table* (April 1998), pp. 211-226; M. Silk, “Bangsa Malaysia”: Global Sport, The City and the Mediated Refurbishment of Local Identities,” in *Media, Culture & Society* 24 (2002), pp. 775-94; M. Silk, “Together We’re One? The Place of Nation in Media Representations of 1998 Kuala Lumpur Commonwealth Games,” in *Sociology of Sport Journal* (2001), pp. 227-301; S. Douglas, “Sport in Malaysia,” in E. Wagner (ed.), *Sport in Africa and Asia: A Comparative Handbook*, (Westport: Greenwood Press, 1989); S. Shingh and S. Khoo, “Malaysia: Sport for All in Cultural Diversity,” in L. Da Costa and A. Miragaya (eds.), *Worldwide Experiences and Trends in Sporting Nation for All*, (Oxford: Meyer and Meyers, 2002), pp. 75-88. - **ฟิลิปปินส์**; C. Bocobo-Olivor, *History of Physical Education in the Philippines*, (Quezon City: University of Philippines Press, 1972); G. Gems, “The Athletic Crusade: Sport and Colonialism in the Philippines,” in *International Journal of the History of Sport* (January 2004), pp. 1-15; G. Gem, *The Athletic Crusade: Sport and American Cultural Imperialism*, (Lincoln: University of Nebraska Press, 2006); J. Beran, “Americans in the Philippines: Imperialism or Progress through Sport?,” in *International Journal of the History of Sport* (May 1989), pp. 62-87; J. Beran, “Physical Education and Sport in the Philippines,” in E. Wagner (ed.), *Sport in Africa and Asia: A Comparative Handbook*, (Westport: Greenwood Press, 1989); M. Lopez, *A Study of Philippines Games*, (Quezon City: University of Philippines Press, 2001); V. Santos, X. Zhu and M. Gerlinger, “Closing the Gap: A Model for the Assessment of Football Development in Asia including a Case Study of the Philippines,” in *International Studies in Sport: Selected Essays* (2001/2002), (Neuchatel, Switzerland: Edition CES, 2004). - **ไทย**; W. Anderson, “Sport in Thailand,” in E. Wagner (ed.), *Sport in Africa and Asia: A Comparative Handbook*, (Westport: Greenwood Press, 1989); S. Karnyanakit and S. Samahito, “Thailand and the Asian Game: Coping with Crisis,” in Fan Hong (ed.), *Sport, Nationalism and Orientalism: The Asian Games*, (London: Routledge, 2007). - **ชาวจีนโพ้นทะเลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้**; A. Morris, “Native Songs and Dances: Southeast Asia in a Greater Chinese Sporting Community, 1920-480,” in *Journal of Southeast Asian Studies* 31.1 (March 2000), pp.48-69.

Rhetoric and the Body: Physical Cultures in Early Socialist Laos¹⁴, Sport and the Theatrics of Power in a Postcolonial State: The National Games of 1960s Laos” ใน ค.ศ. 2010¹⁵, Sport as Politics and History: The 25th SEA Games in Laos¹⁶, From Bangkok to Palembang: The Southeast Asian Games and a Cultural Approach to Studying Regionalism¹⁷ และ Embodied Nation: Sport, Masculinity, and the Making of Modern Laos¹⁸ ในค.ศ. 2011, 2012 และ 2015 ตามลำดับ

1.4.2 งานเขียนที่ศึกษาประวัติศาสตร์กีฬาในหมู่เกาะอินโดนีเซีย

งานศึกษาประวัติศาสตร์กีฬาอินโดนีเซียสามารถแบ่งย่อยออกได้อีกเป็น 3 ประเภท คือ งานศึกษาประวัติศาสตร์กีฬาอินโดนีเซียหลังประกาศเอกราชภายใต้กรอบแนวคิดการสร้างชาติ, งานศึกษาประวัติศาสตร์กีฬาอินโดนีเซียช่วงสงครามเย็นในทศวรรษ 1960 ผ่านการจัดการแข่งขันกีฬาของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาใหม่ (The New Emerging Forces หรือ GANEFO), และงานศึกษาประวัติศาสตร์การเล่นกีฬาภายในอินโดนีเซีย โดยงานศึกษาเหล่านี้มักอธิบายประวัติศาสตร์กีฬาอินโดนีเซียเชื่อมโยงกับบริบททางการเมืองที่สอดคล้องกับนโยบายและอุดมการณ์ของรัฐบาลอินโดนีเซียเป็นส่วนใหญ่

1.4.2.1 งานศึกษาประวัติศาสตร์กีฬาอินโดนีเซียหลังได้รับเอกราช

งานกลุ่มนี้เป็นงานศึกษาประวัติศาสตร์กีฬาอินโดนีเซียโดยให้ความสำคัญกับการศึกษาประวัติศาสตร์อินโดนีเซียภายใต้กรอบแนวคิดการสร้างชาติ โดยเฉพาะความพยายามสร้างอัตลักษณ์

¹⁴ Simon Creak, “Cold War Rhetoric and the Body: Physical Cultures in Early Socialist Laos,” in Tony Day and Maya Liem, eds., Cultures at War: The Cold War and Cultural Expression in Southeast Asia, (Ithaca: Cornell Southeast Asia Program Publications, 2010).

¹⁵ Simon Creak, “Sport and the Theatrics of Power in a Postcolonial State: The National Games of 1960s Laos,” in Asia Studies Review 34, 2 (2010), pp. 191-210.

¹⁶ Simon Creak, “Sport as Politics and History: The 25th SEA Games in Laos,” in Anthropology Today 27, (2011), pp. 14-9.

¹⁷ Simon Creak, “From Bangkok to Palembang: The Southeast Asian Games and a Cultural Approach to Studying Regionalism,” in CSEAS Newsletter 65, (Kyoto University, 2012).

¹⁸ Simon Creak, Embodied Nation: Sport, Masculinity, and the Making of Modern Laos, (University Of Hawai'i Press, 2015).

ของชาติอินโดนีเซียหลังการประกาศเอกราชตั้งแต่วันที่ 17 สิงหาคม ค.ศ. 1945 งานในกลุ่มได้แก่ Pancasila: Sport and the Building of Indonesia – Ambitions and Obstacles ของเอียน อัดัมส์ (Iain Adams) ตีพิมพ์เมื่อ ค.ศ. 2002¹⁹, Indonesia and the Asian Games: Sport Nationalism and the ‘New Order’ ของรุสลี ลูตัน (Rusli Lutan) ตีพิมพ์เมื่อ ค.ศ. 2005²⁰, และ Sport, Modernity and Nation Building: The Indonesian National Games of 1951 and 1953 ของคอลิน บราวน์ (Colin Brown) ตีพิมพ์เมื่อ ค.ศ. 2008²¹

Pancasila: Sport and the Building of Indonesia – Ambitions and Obstacles ของเอียน อัดัมส์เป็นงานที่ศึกษาอิทธิพลการส่งเสริมกีฬาของสาธารณรัฐอินโดนีเซียที่สอดคล้องตามแนวคิด “ปัญจศีล” (Pancasila) อันเป็นหลักแนวคิดแห่งชาติที่คิดค้นโดยประธานาธิบดีซูการ์โน เมื่อเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1945 ประกอบไปด้วยหลัก 5 ข้อ ได้แก่ ชาตินิยม มนุษยนิยมและสากลนิยม ประชาธิปไตย ความยุติธรรมทางสังคม และการเชื่อในพระเจ้าองค์เดียว ภายใต้คำขวัญ “เอกภาพท่ามกลางความหลากหลาย” (Bhinneka Tunggal Ika หรือ Unity in Diversity)²² อัดัมส์อธิบายในงานชิ้นนี้ว่ารัฐบาลอินโดนีเซียพยายามใช้กีฬาเป็นส่วนหนึ่งในเครื่องมือการขับเคลื่อนความคิดทางชาตินิยมผ่านการจัดตั้งองค์กรและการแข่งขันกีฬาหลังจากประกาศเอกราชหลัง ค.ศ. 1945 เป็นต้นมา ต่อมาจึงอธิบายการส่งเสริมกีฬาตามหลักมนุษยนิยมและสากลนิยมจากประเด็นการแข่งขันกีฬาของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาใหม่ในช่วง ค.ศ. 1963 ที่จัดขึ้นเพื่อแสดงความชอบธรรมและตัวตนของกลุ่มประเทศโลกที่สามและบรรดาประเทศที่ไม่ฝักใฝ่มหาอำนาจไปพร้อมกับการอธิบายถึงการส่งเสริมกีฬาพื้นเมืองในหลากหลายพื้นที่ของแต่ละหมู่เกาะภายในอินโดนีเซีย

จากนั้นอัดัมส์จึงอธิบายการเปลี่ยนแปลงขององค์กรกีฬาภายในอินโดนีเซียจากอิทธิพลทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลงจากระบอบประธานาธิบดีซูการ์โนสู่ระบอบของซูฮาร์โต (Suharto) ภายใต้ระบอบ “ประชาธิปไตยแบบชี้นำ” (Guided Democracy) เมื่อ ค.ศ. 1965²³ พร้อมกล่าวถึงประเด็นการส่งเสริมกีฬาให้กับเยาวชนภายในประเด็นความยุติธรรมทางสังคม และปิดท้ายด้วยการมองว่า

¹⁹ Iain Adams, “Pancasila: Sport and the Building of Indonesia – Ambitions and Obstacles,” in *Sport in Asian Society: Past and Present*, (London: Frank Cass, 2003), pp. 295-318.

²⁰ Rusli Lutan, “Indonesia and the Asian Games: Sport Nationalism and the ‘New Order’,” in *Sport in Society* 3 (September 2005), pp. 414-24.

²¹ Colin Brown, “Sport, Modernity and Nation Building: The Indonesian National Games of 1951 and 1953,” in *Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde* 164 (2008), pp.431-49.

²² Iain Adams, “Pancasila: Sport and the Building of Indonesia – Ambitions and Obstacles,” p. 296.

²³ Ibid, p. 307.

ความเชื่อในพระเจ้าองค์เดียวของปัญญาศึลนั้นสามารถทำให้ประชาชนอินโดนีเซียที่ประกอบไปด้วยชาวมุสลิมกว่าร้อยละ 87 สามารถเล่นกีฬาสากลตามปกติท่ามกลางกระแสการต่อต้านกีฬาตะวันตกของชาวมุสลิมทั่วโลกในปลายทศวรรษ 1990 งานเรื่องนี้จัดเป็นงานที่ให้ภาพรวมของประวัติศาสตร์กีฬาอินโดนีเซียตั้งแต่ประกาศเอกราชจนถึง ค.ศ. 2000 สอดคล้องกับแนวคิดปัญญาศึลทั้ง 5 ข้อ อย่างไรก็ตามด้วยการเลือกช่วงขอบเขตเวลาที่ยาวนานและมีหลากหลายช่วงเวลาความเปลี่ยนแปลงอย่างมากภายในประวัติศาสตร์อินโดนีเซียของงานชิ้นนี้จึงส่งผลให้การอธิบายทั้ง 5 หัวข้อจึงเป็นการศึกษาที่เป็นเพียงแค่การหยิบยกเพียงแค่บางประเด็นภายในแต่ละช่วงเวลาขึ้นมาอธิบายเท่านั้น

Sport, Modernity and Nation Building: The Indonesian National Games of 1951 and 1953 ของคอลิน บราวน์ เป็นงานที่มุ่งการอธิบายบทบาทของการกีฬาภายในอินโดนีเซียในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของการรวบรวมอัตลักษณ์ประจำชาติของอินโดนีเซียช่วงหลังได้รับเอกราชอย่างสมบูรณ์หลัง ค.ศ. 1949 เป็นต้นมา บราวน์พยายามชี้ให้เห็นว่าการแข่งขันกีฬาแห่งชาติเป็นส่วนหนึ่งของการเตรียมความพร้อมสำหรับการแข่งขันในระดับระหว่างประเทศที่ได้รับการยอมรับจากการเป็นรัฐชาติที่มีอิสระด้วยการเลือกศึกษาการแข่งขันกีฬาแห่งชาติของอินโดนีเซียครั้งที่ 2 ณ เมืองจาการ์ตา และครั้งที่ 3 ณ เมืองเมดาน ในค.ศ. 1951 และ 1953 ตามลำดับ โดยเลือกใช้หลักฐานบางส่วนจากบันทึกความทรงจำของซูการ์โน (Sukarno) และโมฮัมหมัด ฮัตตา (Mohammad Hatta) โดยมุ่งเน้นไปที่การให้ความสำคัญกับอิทธิพลของการกีฬาที่มีต่อการดำรงชีวิตภายในอินโดนีเซียเป็นสำคัญ ข้อเสนอของบราวน์คือ การจัดแข่งขันกีฬาแห่งชาติของอินโดนีเซียในช่วงเวลาดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเสริมสร้างอัตลักษณ์ความเป็นอินโดนีเซียสมัยใหม่ ผ่านการมีส่วนร่วมในการแข่งขันของบรรดานักกีฬาและสถานที่จัดการแข่งขันที่แต่ละเกาะหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพการแข่งขันภายในหมู่เกาะอินโดนีเซียเพื่อสะท้อนความเป็นหนึ่งเดียวกันในประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย²⁴

งานอีกชิ้นหนึ่งที่มีความใกล้เคียงกับงานเขียนของบราวน์แต่เป็นการเลือกศึกษาผ่านการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ ได้แก่ Indonesia and the Asian Games: Sport Nationalism and the 'New Order' ของรุสลี ลูตัน จัดเป็นงานเขียนอีกชิ้นที่ศึกษาผ่านหลักฐานภายในอินโดนีเซียเป็นสำคัญ ลูตันเสนอว่ารัฐบาลอินโดนีเซียภายใต้การนำของซูการ์โนใช้การแข่งขันกีฬาสากลอย่างการแข่งขันเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 4 ณ กรุงจาการ์ตาเมื่อ ค.ศ. 1962 เป็นเครื่องมือในการประกาศอัตลักษณ์ของชาติให้กับชาวอินโดนีเซียควบคู่ไปกับการสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ชาติของตนเองอย่างสมบูรณ์ และใช้เป็นอำนาจต่อรองกับมหาอำนาจตะวันตก นำไปสู่การสถาปนาระเบียบใหม่ให้กับ

²⁴ Colin Brown, "Sport, Modernity and Nation Building: The Indonesian National Games of 1951 and 1953," p. 433.

ประเทศกำลังพัฒนาภายในเอเชียและแอฟริกาที่มักเสียผลประโยชน์ให้กับประเทศเหล่านั้นในเวลาต่อมา²⁵

1.4.2.2 งานศึกษาการแข่งขันกีฬาของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาใหม่ (The New Emerging Forces หรือ GANEFO)

งานศึกษาประวัติศาสตร์กีฬากลุ่มนี้เป็นงานเขียนที่เกิดขึ้นเป็นประเด็นแรกในโลกวิชาการ ตะวันตกและยังคงมีประเด็นศึกษาเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน งานกลุ่มนี้เป็นงานศึกษาที่พยายามสะท้อนอุดมการณ์ทางการเมืองของอินโดนีเซียจากการแข่งขันกีฬาของกลุ่มกำลังประเทศพัฒนาใหม่ (The New Emerging Forces หรือ GANEFO) ที่จัดขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1963 โดยการแข่งขันกีฬาดังกล่าวรัฐบาลอินโดนีเซียจัดขึ้นเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มประเทศที่ไม่ฝักใฝ่อำนาจใด²⁶ งานในกลุ่มนี้ได้แก่ Ganefo I: Sport and Politics in Djakarta ของอีวา เปาเกอร์ (Ewa T. Pauker) ตีพิมพ์เมื่อ ค.ศ. 1965²⁷, The Politicization of Sport: GANEFO - A Case Study ของรุสลี ลูตันและฟาน ฮอง (Fan Hong)²⁸ ตีพิมพ์เมื่อ ค.ศ. 2005, The Sporting Scramble for Africa: GANEFO, the IOC and the 1965 African Games ของเทอร์รี่ ไววอส กิเตอร์ซอส (Terry Vaios Gittersos) ตีพิมพ์เมื่อ ค.ศ. 2011²⁹ และ The Politics of the Games of the New Emerging Forces (GANEFO) ของคริส คอนนอลลี (Chris A. Connolly) ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ใน ค.ศ. 2012³⁰

²⁵ Rusli Lutan, "Indonesia and the Asian Games: Sport Nationalism and the 'New Order'," p. 414.

²⁶ การแข่งขันกีฬารายการดังกล่าวเกิดขึ้นด้วยสาเหตุที่คณะกรรมการโอลิมปิกสากลยกเลิกคุณสมบัติสมาชิกของอินโดนีเซียในการเข้าร่วมงานกีฬาโอลิมปิก โดยให้เหตุผลว่ารัฐบาลอินโดนีเซียปฏิเสธไม่ยอมรับให้หัวหน้าในนามของคณะกรรมการโอลิมปิกจีนและอิสราเอลเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 4 ณ เมืองจาการ์ตาใน ค.ศ. 1962 ส่งผลให้ชูการ์โนประธานาธิบดีอินโดนีเซียในขณะนั้นมองคณะกรรมการโอลิมปิกสากลว่าเป็นเครื่องมือแทรกแซงผลประโยชน์ของชาติมหาอำนาจ จึงจัดการแข่งขันกีฬาดังกล่าวเพื่อสะท้อนความคิดของตนในที่สุด

²⁷ Ewa T. Pauker, "Ganefo I: Sport and Politics in Djakarta," in *Asian Survey* 4 (April 1965), pp. 171-85.

²⁸ Rusli Lutan & Fan Hong, "The Politicization of Sport: GANEFO - A Case Study," in *Sport in Society* 3 (September 2005), pp. 425-39.

²⁹ Terry Vaios Gittersos, "The Sporting Scramble for Africa: GANEFO, the IOC and the 1965 African Games," in *Sport in Society* 14 (June 2011), pp. 645-59.

³⁰ Chris A. Connolly, "The Politics of the Games of the New Emerging Forces (GANEFO)," in *The International Journal of the History of Sport* 25 (June 2012), pp.1311-24.

Ganefo I: Sport and Politics in Djakarta ของอีวา เปาเกอร์เป็นงานชิ้นแรกที่เสนออิทธิพลทางการเมืองอินโดนีเซียผ่านการเล่นกีฬาด้วยหลักฐานชิ้นต้นโดยเฉพาะข้อมูลจากแถลงการณ์หลากหลายฉบับของการแข่งขันดังกล่าวและข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ เปาเกอร์เสนอว่ารัฐบาลอินโดนีเซียใช้การแข่งขันกีฬาของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาใหม่เป็นเครื่องมือในการแสดงออกจุดยืนของตนเองเพื่อต่อต้านมหาอำนาจตะวันตก และชี้ให้เห็นว่ารัฐบาลอินโดนีเซียได้ใช้การแข่งขันกีฬารายการนี้เพื่อแสดงอำนาจความแข็งแกร่งและอิทธิพลของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา หลังจากชุกการโน้มน้าวของโลกได้แบ่งเป็นกลุ่มอำนาจเก่าหรือบรรดาชาติตะวันตกกับกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาใหม่ตั้งแต่ช่วงทศวรรษ 1960³¹ นอกจากนี้ เปาเกอร์ยังอธิบายว่าทางรัฐบาลอินโดนีเซียได้ใช้การแข่งขันกีฬาของกลุ่มกำลังพัฒนาใหม่เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายเผชิญหน้า (Konfrontasi) กับมาเลเซีย ซึ่งทางอินโดนีเซียในขณะนั้นมองมาเลเซียว่าเป็นชาติที่ยังคงเป็นหุ่นเชิดของมหาอำนาจทางตะวันตก ขณะเดียวกันการแข่งขันรายการดังกล่าวทางรัฐบาลอินโดนีเซียได้รับการสนับสนุนทางการเงินสนับสนุนการจัดการแข่งขันจากพรรคคอมมิวนิสต์จีนเป็นอย่างมาก³²

การศึกษาอิทธิพลทางการเมืองจากการแข่งขันกีฬาของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาใหม่ได้รับความสนใจอีกครั้งในคริสต์ศตวรรษที่ 21 เป็นต้นมา หลังปรากฏงานเขียนชิ้นตามมาจำนวนหนึ่ง รุสลี ลูตันและฟาน ฮองได้ศึกษาประเด็นดังกล่าวและเขียนขึ้นเป็นบทความขึ้นเมื่อ ค.ศ. 2005 โดยมีชื่อว่า The Politicization of Sport: GANEFO - A Case Study ทั้งสองเสนอว่าการจัดการแข่งขันกีฬาดังกล่าวมีอิทธิพลและได้รับแรงบันดาลใจมาจากการวางตัวเป็นกลางของขบวนการไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดจากการประชุมที่บันดุงเมื่อครั้ง ค.ศ. 1955 ด้วยจุดประสงค์ต้องการทำลายอิทธิพลของชาติตะวันตกในฐานะกลุ่มอำนาจเก่าเพื่อสถาปนาระเบียบใหม่ให้กับโลกที่ไม่มีการแทรกแซงอำนาจ³³ ขณะเดียวกันภายใน ค.ศ. 2011 ปรากฏบทความที่มีชื่อว่า The Sporting Scramble for Africa: GANEFO, the IOC and the 1965 African Games ของเทอร์รี่ วาออส กิเตอร์ซอส³⁴ กิเตอร์ซอสเสนอว่า อิทธิพลของการแข่งขันกีฬาของกลุ่มกำลังพัฒนาใหม่ที่ประเทศอินโดนีเซียจัดขึ้นนั้นได้มีอิทธิพลส่งไปถึงการแข่งขันกีฬาแอฟริกันเกมส์ ณ เมืองบราซซาวิล ประเทศคองโก ค.ศ. 1965 หลังจากที่การแข่งขันกีฬาของกลุ่มกำลังพัฒนาใหม่ขยายอิทธิพลสู่ประเทศที่กำลังพัฒนาในทวีปแอฟริกาในช่วงเวลาทศวรรษ 1960

³¹ Ewa T. Pauker, "Ganefo I: Sport and Politics in Djakarta," pp. 176-7.

³² Ibid, p. 180.

³³ Rusli Lutan & Fan Hong, "The Politicization of Sport: GANEFO - A Case Study," p. 425.

³⁴ Terry Vaios Gittersos, "The Sporting Scramble for Africa: GANEFO, the IOC and the 1965 African Games," pp. 645.

The Politics of the Games of the New Emerging Forces (GANEF0) ของคริส คอนนอลลี ตีพิมพ์เป็นบทความขึ้นเมื่อ ค.ศ. 2012 เพื่อเสนอเกี่ยวกับการสลายตัวของการแข่งขันกีฬาของกลุ่มกำลังพัฒนาใหม่ คอนนอลลีเสนอว่าการเกิดและการล่มสลายของการแข่งขันกีฬาของกลุ่มกำลังพัฒนาใหม่มีผลมาจากหลายปัจจัยทั้งจากสภาพปัญหาความแตกแยกทางการเมืองในประเทศอินโดนีเซียที่มีความขัดแย้งอย่างมากจนนำมาสู่จากเหตุการณ์ปฏิวัติเกสตาปู (Gestapu) เมื่อวันที่ 30 กันยายน ค.ศ. 1965 และจากปัจจัยภายนอกอย่างเหตุการณ์ปฏิวัติวัฒนธรรม (Cultural Revolution) ในสาธารณรัฐประชาชนจีน ส่งผลให้ชาวจีนในอินโดนีเซียหันไปฝึกไฝ่ลัทธิสังคมนิยมอย่างชัดเจนมากขึ้น ซึ่งเดิมทีประเทศจีนถือเป็นประเทศที่ให้ทุนสนับสนุนการแข่งขันรายการดังกล่าวเป็นจำนวนมาก³⁵ พร้อมกันนี้คอนนอลลียังแสดงอุปสรรคจากการแทรกแซงของคณะกรรมการโอลิมปิกสากลที่มีบทบาทสำคัญในการขัดขวางการจัดการแข่งขันกีฬาของกลุ่มกำลังพัฒนาใหม่ ครั้งที่ 2 ณ เมืองโคโร ประเทศอียิปต์ ค.ศ. 1965³⁶

งานเขียนภายในกลุ่มนี้จัดเป็นงานศึกษาที่สะท้อนว่าแนวทางการส่งเสริมกีฬาของประเทศอินโดนีเซียได้รับอิทธิพลจากกระแสการเมืองโลกในขณะนั้นเป็นอย่างมาก เนื่องจากงานเหล่านี้อธิบายว่าการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาใหม่ที่เกิดขึ้นภายในประเทศอินโดนีเซียนั้นได้รับแรงบันดาลใจและแรงกดดันจากอิทธิพลจากภายนอกประเทศอย่างมากในช่วงทศวรรษ 1950 จนถึงต้นทศวรรษ 1960 อันอยู่ในช่วงเวลาที่เราเรียกว่าสงครามเย็น และได้เป็นแนวทางให้แก่การจัดการแข่งขันกีฬาในประเทศอื่นๆ เฉกเช่นในการแข่งขันแอฟริกันเกมส์ในทวีปแอฟริกา ดังที่ทีเตอร์ซอสฮียบยกประเด็นขึ้นมาอธิบาย รวมไปถึงการสลายตัวของการแข่งขันกีฬาของกลุ่มกำลังพัฒนาใหม่ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกในขณะนั้นเช่นเดียวกัน

1.4.2.3 งานศึกษาประวัติศาสตร์การเล่นกีฬาภายในอินโดนีเซีย

งานศึกษาในกลุ่มนี้เป็นการศึกษาประวัติศาสตร์การเล่นกีฬาแบบเจาะจงชนิดของกีฬาภายในหมู่เกาะอินโดนีเซีย ได้แก่ The Politics of Indonesian Football ของเฟรค โกลอมไบน์ (Freek Colombijn) อันเป็นงานศึกษาเรื่องอิทธิพลทางการเมืองที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในกีฬาฟุตบอลของอินโดนีเซียตั้งแต่ยุคอาณานิคมจนถึงยุคระเบียบใหม่ภายใต้การปกครองของซูฮาร์โต³⁷ รวมไปถึงงานศึกษาเรื่องประวัติศาสตร์แบดมินตันที่สอดคล้องกับประเด็นทางการเมืองและชาติพันธุ์จีนอย่าง

³⁵ Chris A. Connolly, "The Politics of the Games of the New Emerging Forces (GANEF0)," pp. 1311-24.

³⁶ Ibid, pp. 1318-9.

³⁷ Freek Colombijn, "The Politics of Indonesian Football," in *Archipel* 59 (2000), pp. 171-99.

Playing the Game: Ethnicity and Politics in Indonesian Badminton ของคอลิน บราวน์ เมื่อ ค.ศ. 2006³⁸

The Politics of Indonesian Football ของเฟรค โกลอมไบน์ จัดเป็นงานเขียนที่พยายามอธิบายประวัติศาสตร์กีฬาฟุตบอลภายในอินโดนีเซียตั้งแต่สมัยอาณานิคมอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ตั้งแต่ทศวรรษ 1920 จนถึงยุคระเบียบใหม่ใน ค.ศ. 1998 ด้วยการมุ่งประเด็นสำคัญไปที่เรื่องผลประโยชน์ทางการเงินในสมัยรัฐบาลอินเดียนตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ตั้งแต่ทศวรรษ 1920 สภาพความขัดแย้งระหว่างองค์กรฟุตบอลของรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียและองค์กรฟุตบอลของเนเธอร์แลนด์ในช่วงหลังอินโดนีเซียประกาศเอกราชเมื่อ ค.ศ. 1945 และความพยายามทำให้วงการฟุตบอลอินโดนีเซียมีความเป็นสมัยใหม่ของรัฐบาลยุคระเบียบใหม่ภายใต้การนำของซูฮาร์โตตั้งแต่ ค.ศ. 1965 จนถึง ค.ศ. 1998

ข้อเสนอของโกลอมไบน์คือ ฟุตบอลกับสังคมและการเมืองนั้นมีความเชื่อมโยงระหว่างกัน จึงมีความเป็นไปได้ในการอธิบายประวัติศาสตร์อินโดนีเซียทั้งในเรื่องของชาตินิยม รวมถึงกระบวนการทำให้เป็นสมัยใหม่ด้วยพัฒนาการของฟุตบอลอินโดนีเซีย³⁹ โกลอมไบน์เลือกให้ความสำคัญกับยุคอาณานิคม ยุคหลังประกาศเอกราชนำโดยซูการ์โน และยุคระเบียบใหม่ภายใต้การนำของซูฮาร์โตเป็นสำคัญ⁴⁰ โดยในงานชิ้นนี้กล่าวถึงการเล่นฟุตบอลภายในหมู่เกาะอินโดนีเซียช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาเพียงเล็กน้อยจากการใช้หลักฐานเพียงหนึ่งชิ้นจากสมาคมฟุตบอลอินโดนีเซีย (Persatuan Sepakbola Seluruh Indonesia หรือ PSSI) โดยอธิบายว่า “ช่วงเวลาดังกล่าวสมาคมฟุตบอลของอาณานิคมถูกสั่งปิดตัว และรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นได้ก่อตั้งสมาคมกีฬา (Tai Iku Kai) ขึ้นเพื่อดูแลกีฬา ศิลปะป้องกันตัวและการฝึกซ้อมออกกำลังกายแบบทหารเท่านั้น แต่ยังมีจัดการแข่งขันฟุตบอลในบางเมือง”⁴¹

Playing the Game: Ethnicity and Politics in Indonesian Badminton ของคอลิน บราวน์ เป็นงานเขียนที่อธิบายถึงบทบาทของรัฐบาลอินโดนีเซียเกี่ยวกับการส่งเสริมกีฬาแบดมินตัน บราวน์มุ่งให้ความสำคัญกับสามประเด็นภายในงานเขียนชิ้นนี้ ได้แก่ บทบาทของกีฬาแบดมินตันกับการสร้างชาติอินโดนีเซีย การที่กีฬาแบดมินตันได้รับความนิยมในหมู่ชาวจีนโพ้นทะเลในอินโดนีเซีย

³⁸ Colin Brown, “Playing the Game: Ethnicity and Politics in Indonesian Badminton,” in *Indonesia* 81 (April 2006), pp. 71-93.

³⁹ Freek Colombijn, “The Politics of Indonesian Football,” p. 173.

⁴⁰ Ibid, p. 172.

⁴¹ Ibid, p. 184.

และการใช้กีฬาแบดมินตันเป็นเครื่องมือต่อรองทางการเมืองระหว่างผู้นำทางการเมืองและนักกีฬาแบดมินตัน ประเด็นสำคัญของงานเขียนชิ้นนี้ของบราวน์ได้แก่การพยายามชี้ให้เห็นถึงประเด็นปัญหาเรื่องความไม่เท่าเทียมกันภายในสังคมระหว่างชาวจีนโพ้นทะเลกับคนพื้นเมืองภายในประเทศอินโดนีเซียผ่านนักกีฬาแบดมินตันทีมชาติอินโดนีเซียเชื้อสายจีน บราวน์อธิบายถึงความย้อนแย้งภายในตัวของนักกีฬาแบดมินตันทีมชาติอินโดนีเซียที่มีเชื้อสายจีน โดยนักกีฬาแบดมินตันเหล่านี้ได้กับการยอมรับและสนับสนุนในฐานะวีรบุรุษและตัวแทนของชาติในการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ แต่ในทางกลับกันนักกีฬาแบดมินตันชาวจีนโพ้นทะเลเหล่านี้กลับต้องประสบปัญหาถูกกีดกันผลประโยชน์ในสังคมอินโดนีเซียที่นิยมให้ความสำคัญกับคนพื้นเมือง จนเกิดปัญหาการย้ายสัญชาติไปเป็นตัวแทนนักกีฬาแบดมินตันให้กับชาติอื่นถึงสองช่วงเวลา อันได้แก่ช่วงทศวรรษ 1960 และกลางทศวรรษ 1990⁴²

จากงานเขียนในกลุ่มประวัติศาสตร์กีฬาภายในอินโดนีเซียจะเห็นได้ว่างานวิชาการจำนวนมากให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์กีฬาของอินโดนีเซียหลังจากประกาศเอกราชใน ค.ศ. 1945 เป็นต้นมา ซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื้อหาของการอธิบายพัฒนาการของประวัติศาสตร์กีฬาภายในหมู่เกาะอินโดนีเซีย และทำให้คำอธิบายเกี่ยวกับการกีฬาภายในช่วงสงครามเอเชียมหาเอเชียบูรพาขาดความชัดเจนลงไป

1.4.3 งานศึกษาประวัติศาสตร์อินโดนีเซียช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาและสงครามต่อสู้เพื่อเอกราช

งานในหมวดนี้ที่มีการกล่าวถึงการส่งเสริมกีฬาภายในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาได้แก่ The Encyclopedia of Indonesia in the Pacific War: in Cooperation with the Netherlands Institute for War Documentation ของปีเตอร์ โปสต์ (Peter Post) ผู้เป็นบรรณาธิการร่วมกับนักวิชาการคนอื่นๆอย่างวิลเลียม เฟรเดอริก (William H. Frederick) ไอริส ไฮเดบริงค์ (Iris Heidebrink) ชิเงรุ ซาโตะ (Shigeru Sato) วิลเลียม แบลดลีย์ ฮอร์ตัน (William Bradley Horton), และดีดี กวาดานาดา (Didi Kwartanada) สารานุกรมชิ้นนี้แบ่งออกเป็น 8 บทใหญ่ ได้แก่บทที่ 1 ถึงบทที่ 7 เป็นบทที่มุ่งอธิบายมิติต่างๆเกี่ยวกับการยึดครองของกองทัพญี่ปุ่นเป็นสำคัญ ได้แก่ การบริหารและนโยบายต่างๆ การบังคับและควบคุม เศรษฐกิจ สังคมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรม ในขณะที่บทสุดท้ายเป็นการพูดถึงภาระหลังสงครามและความทรงจำ งานชิ้นนี้มีเนื้อหาสำคัญคือการอธิบายและวิเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการยึดครองของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นเป็น

⁴² Colin Brown, "Playing the Game: Ethnicity and Politics in Indonesian Badminton," pp. 82-9.

หลัก โดยมีจุดประสงค์เพื่อพยายามให้การศึกษาประวัติศาสตร์ก้าวข้ามมายาคติรวมถึงหลากหลายความเข้าใจผิดและรักษามุมมองที่แตกต่างกันในช่วงสงครามมหาเอเซียบูรพา งานชิ้นนี้พยายามให้รายละเอียดเกี่ยวกับคนหลากหลายกลุ่มที่มีปฏิริยาต่อการปกครองของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่น รวมถึงประสบการณ์ของผู้คนที่มีการอยู่อาศัยที่เปลี่ยนแปลงไป และให้ความสนใจกับมรดกของสงครามแปซิฟิกในพื้นที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับหมู่เกาะอินโดนีเซียในช่วงเวลานั้นอย่าง ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย และเนเธอร์แลนด์

สารานุกรมเล่มนี้กล่าวถึงการส่งเสริมกีฬาของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นเพียงเล็กน้อยเพื่อประกอบประเด็นใหญ่ ได้แก่การกล่าวถึงการส่งเสริมกิจกรรมกายบริหารในหลักสูตรการศึกษาทั้งกับชาวพื้นเมืองและชาวจีนโพ้นทะเลภายในประเด็นการศึกษาภายในบทที่ 6⁴³ รวมถึงการกล่าวถึง “วันสุขภาพประชาชน” (Hari Kesehatan Rakyat หรือ Hoken Jissen Kyocho) หรือกิจกรรมพัฒนาสุขภาพของประชาชนที่จัดขึ้นทุกวันที่ 8 9 และ 10 ของเดือนตามเมืองใหญ่ของเกาะชวาตั้งแต่ปลาย ค.ศ. 1943 ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสุขอนามัยที่ดีให้กับประชาชนท่ามกลางการเกิดโรคระบาดเป็นสำคัญ⁴⁴ โดยรวมแล้วรวมสารานุกรมให้รายละเอียดกับสถานการณ์ภายในเกาะชวามากกว่าหมู่เกาะอื่นๆภายในอินโดนีเซียด้วยข้อจำกัดทางหลักฐานเป็นสำคัญ นอกจากนี้ข้อจำกัดของสารานุกรมเล่มนี้คือการไม่ให้รายละเอียดเชิงอรรถและการอ้างอิงอย่างเพียงพอ จึงส่งผลให้เกิดปัญหาการเข้าถึงหลักฐานและความน่าเชื่อถือสำหรับผู้อ่านในบางประเด็น

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

วิทยานิพนธ์เล่มนี้เน้นการวิเคราะห์หลักฐานชั้นต้นด้วยวิธีวิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์ และใช้การศึกษาหลักฐานชั้นต้นและหลักฐานชั้นรองร่วมกับหลักฐานชั้นต้นเกี่ยวกับหัวข้อนี้ส่วนใหญ่คือหนังสือพิมพ์และวารสารในช่วงทศวรรษ 1940 จากเว็บไซต์ของ The NIOD Institute for War, Holocaust and Genocide Studies⁴⁵ รวมไปถึงหลักฐานชั้นต้นอื่นๆที่มีการตีพิมพ์แล้วและจัดเก็บไว้ตามห้องสมุดต่างๆ ขณะที่หลักฐานชั้นรองได้แก่ หนังสือ บทความและงานวิจัย ผู้วิจัยจะนำเสนอผ่านการรายงานแบบพรรณนาวิเคราะห์ โดยเน้นการวิเคราะห์จากแนวคิด เนื้อหาและข่าวสารที่

⁴³ Peter Post, William H. Frederick, Iris Heidebrink and Shigeru Sato, *The Encyclopedia of Indonesia in the Pacific War: in cooperation with the Netherlands Institute for War Documentation*, (Leiden ; Boston: Brill, 2010), p. 323, 332.

⁴⁴ *Ibid*, p. 501.

⁴⁵ http://niod.x-cago.com/maleise_kranten/papers.do

ปรากฏภายในหลักฐานขั้นต้นและชั้นรองเกี่ยวกับการส่งเสริมกีฬาภายในหมู่เกาะอินโดนีเซีย เพื่อให้เห็นภาพของนโยบายการส่งเสริมกีฬาและสภาพการกีฬาภายในหมู่เกาะอินโดนีเซียภายในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เข้าใจถึงบทบาทและนโยบายของรัฐบาลอาณานิคมอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่น และรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ในการส่งเสริมกีฬาในหมู่เกาะอินโดนีเซียระหว่างสงครามมหาเอเชียบูรพาและสงครามต่อสู้เพื่อเอกราช ค.ศ. 1942-1949
2. เข้าใจถึงความเปลี่ยนแปลงของการกีฬาในหมู่เกาะอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นผลมาจากนโยบายส่งเสริมกีฬาของรัฐในช่วงเวลาดังกล่าว

บทที่ 2 กีฬาพื้นเมืองและการเข้ามาของกีฬาสากลในหมู่เกาะอินโดนีเซียและญี่ปุ่นก่อนสงครามมหาเอเชียบูรพา ค.ศ. 1942

ประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยต้องการอธิบายในบทนี้ คือพัฒนาการของวัฒนธรรมการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายในหมู่เกาะอินโดนีเซียของชาวพื้นเมืองตั้งแต่ช่วงก่อนการเข้ามาของชาวตะวันตก จนกระทั่งระบอบอาณานิคมได้นำกีฬาสากลเข้ามาเผยแพร่ในหมู่เกาะอินโดนีเซียตั้งแต่ช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 การส่งเสริมกีฬาของรัฐบาลอินเดียนตะวันออกของเนเธอร์แลนด์นั้นให้ความสำคัญกับกลุ่มชนชั้นสูงในสังคมอันได้แก่ชาวตะวันตกและบรรดาสกุลหลานเจ้านายและข้าราชการพื้นเมืองเป็นสำคัญ ส่งผลให้ชาวพื้นเมืองที่เป็นชนชั้นล่างไม่สามารถเข้าถึงกีฬาสากลในช่วงเวลานั้น ขณะเดียวกันในส่วนท้ายของบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงพัฒนาการของนโยบายการส่งเสริมกีฬาในประเทศญี่ปุ่นก่อนเข้าสู่สงครามมหาเอเชียบูรพาเพื่ออธิบายและปูพื้นฐานความเข้าใจนโยบายการส่งเสริมกีฬาในหมู่เกาะอินโดนีเซียของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นในบทถัดไปได้มากยิ่งขึ้น

2.1 กีฬาพื้นเมืองก่อนการเข้ามาของกีฬาสากลในคริสต์ศตวรรษที่ 19

ชาวพื้นเมืองในหมู่เกาะอินโดนีเซียมีวัฒนธรรมการเล่นกีฬาเป็นของตนเองอยู่แล้วก่อนที่ชาวตะวันตกจะนำวัฒนธรรมการเล่นกีฬาของตนเข้ามาในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 16 แต่อย่างไรก็ตามความหมายของคำว่ากีฬาพื้นเมืองสำหรับชาวอินโดนีเซียแตกต่างกับความหมายของกีฬาสันตนาการในปัจจุบัน โดยกีฬาพื้นเมืองทั่วภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก่อนคริสต์ศตวรรษที่ 16 มีลักษณะที่แยกไม่ออกระหว่างกิจกรรมสันตนาการ การแข่งขัน การพนัน มหรสพ รวมถึงพิธีกรรมตามคติความเชื่อ ดังนั้นกีฬาพื้นเมืองในช่วงเวลาดังกล่าวมักอยู่ในรูปแบบของการละเล่น การต่อสู้และการประลอง รวมไปถึงการพนันของชาวพื้นเมืองในทุกระดับตั้งแต่ในราชสำนักจนถึงประชาชนทั่วไป และมักเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมเพื่อตอบสนองคติความเชื่อ ดังตัวอย่างเช่น การสู้กับเสือ (Rampokan) ของทหารในราชสำนักชวา รวมถึงการประลองยูทซ์บนหลังม้าที่เรียกว่า เซเนนัน (Senenan) เป็นอีกประเภทกีฬาของกลุ่มคนในราชสำนักที่แข่งขันกันทำให้อีกฝ่ายตกจากหลังม้าด้วยการใช้หอกที่ไม่มีคม โจมตี การประลองดังกล่าวมักแข่งขันกันบริเวณจัตุรัสกลางเมืองที่มีกษัตริย์ประทับทอดพระเนตรการแข่งขัน กีฬาพื้นเมืองส่วนมากในช่วงก่อนการเข้ามายึดครองของตะวันตกยังมีความเกี่ยวข้องกับการพนันทั้งในราชสำนักจนถึงระดับประชาชนชั้นล่าง โดยเฉพาะกีฬาที่ได้รับความนิยมทั่วหมู่เกาะได้แก่

กีฬาชนไก่ ขณะเดียวกันการแข่งขันกีฬาชนิดอื่นๆอย่างการแข่งขันเรือยาว (Kora-kora) ของคนแต่ละหมู่บ้านในหมู่เกาะมาลุกู (Maluku) การแข่งขันปั่นลูกข่าง การแข่งขันหวดตีลูกมะยาว (Aleurites Moluccana) และหมากกระดานอันมักมีการเดิมพันระหว่างผู้เล่น ซึ่งกีฬาเหล่านี้หากเป็นการแข่งขันใหญ่ทางราชสำนักจะเป็นผู้ควบคุมและให้การสนับสนุน¹ นอกจากนี้ยังมีกีฬาและการละเล่นที่เป็นวัฒนธรรมของโลกมลายูที่มีอาณาเขตครอบคลุมตั้งแต่อาณาบริเวณภาคใต้ของประเทศไทย บรูไน มาเลเซีย สิงคโปร์ในปัจจุบัน และรวมไปถึงพื้นที่ในหมู่เกาะอินโดนีเซียเกาะกาลิมันตัน เกาะสุมาตรา และเกาะชวา ซึ่งดินแดนในโลกมลายูเหล่านี้ต่างมีรูปแบบวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน และกีฬาพื้นเมืองเหล่านี้ล้วนเป็นวัฒนธรรมร่วมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แทบทั้งสิ้น² ดังตัวอย่างเช่น ปันจักสีลัต (Pencak Silat) อันเป็นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวที่สามารถแบ่งย่อยออกได้เป็นศิลปะป้องกันตัวอีกหลายแขนง ทั้งการต่อสู้ด้วยมือเปล่าและการต่อสู้ด้วยใช้อาวุธหลากหลายชนิด และในแต่ละพื้นที่ต่างมีรูปแบบของปันจักสีลัตที่มีความเฉพาะตัวในแต่พื้นที่ของโลกมลายู³ ขณะเดียวกันยังมีการละเล่นที่มักไม่ใช้การแข่งขันอย่างตะกร้อ ที่คนในสมัยนั้นเล่นเพื่อฝึกความคล่องแคล่ว และเพื่อออกกำลังกายฟื้นฟูความยืดหยุ่นให้แก่ร่างกาย รวมถึงการแข่งขันกระโดดข้ามหิน และกีฬาตีลูกชนไก่ที่มีการเล่นคล้ายกับกีฬาแบดมินตัน รวมถึงการละเล่นอย่างชิงช้า ว่า การแข่งโยนมะพร้าว หรือตกปลา เป็นต้น

กีฬาพื้นเมืองที่มีความหมายแตกต่างกับการแข่งขันกีฬาในปัจจุบันยังคงปรากฏให้เห็นทั่วไปในหมู่เกาะอินโดนีเซียแม้ชาวตะวันตกเริ่มเข้ามาเมื่อมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมและวัฒนธรรมบางประการในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จากกระแสตื่นตัวทางการค้าตั้งแต่ช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 16 จนถึงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 โดยการเข้ามาในหมู่เกาะอินโดนีเซียของบริษัทอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ (Vereenigde Oostindische Compagnie หรือ VOC) อย่างไรก็ตามช่วงเวลาดังกล่าววัฒนธรรมกีฬาตะวันตกยังไม่เข้ามาในหมู่เกาะอินโดนีเซียเนื่องจากช่วงเวลานั้นบรรดาชาติอาณานิคมยังไม่ได้ปกครองหมู่เกาะอินโดนีเซียแบบเบ็ดเสร็จ นอกจากนี้หากพิจารณาถึงพัฒนาการของกีฬาตะวันตกจะพบว่ากีฬาหลากหลายชนิดยังคงจำกัดตัวอยู่ในสังคมยุโรป และกฎกติกาการแข่งขันของกีฬาในโลกตะวันออกเองยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมจนกระทั่งปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ทั้งสองเหตุปัจจัยจึงส่งผลให้กีฬาพื้นเมืองยังคงมีอิทธิพลอยู่ในสังคมของชาวพื้นเมืองบนหมู่เกาะอินโดนีเซียก่อนปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 จนถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20

¹ แอนโทนี รีด, เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในยุคการค้า ค.ศ. 1450-1680 เล่ม 1 ดินแดนใต้ลม แปลโดย ท่านผู้หญิงวรณฎยา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา, (เชียงใหม่: ซิลค์เวอร์ม, 2548), หน้า 193-208.

² เฟิงอ้าง, หน้า 208-9. ดูเพิ่มเติมใน Jan Feith, *Sport in Indie*, (Deventer: W. van Hoeve, 1941), pp. 10-45.

³ สมาคมกีฬาปันจักสีลัตแห่งประเทศไทย, ประวัติกีฬาปันจักสีลัต [ออนไลน์], 2556, แหล่งที่มา: <http://www.pencaksilatthailand.com/History/Pencaksilat-History.html> [2558, เมษายน 11]

หนึ่งในหลักฐานชิ้นสำคัญได้แก่หนังสือ History of Java ของโทมัส แสตมฟอร์ด แรฟเฟิลส์ (Thomas Stamford Raffles) ผู้เข้าปกครองชาวในฐานะข้าราชการของบริษัทอินเดียตะวันออกของอังกฤษแทนรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ในช่วงสงครามนโปเลียน (Napoleon War) ระหว่าง ค.ศ. 1811-1816 หลังจากร่วมกับกองเรืออังกฤษจากเบงกอล (Bengal) บุกรุกยึดชวาจากรัฐบาลอาณานิคมอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ แรฟเฟิลส์ให้รายละเอียดเกี่ยวกับวัฒนธรรมกีฬาและการละเล่นของชาวพื้นเมืองส่วนหนึ่งที่ยังคงปรากฏให้เห็นในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 เช่น การล่าสัตว์ การต่อสู้ในวงไม้ขนาดยักษ์ระหว่างสัตว์สองชนิดอันได้แก่กระทิงกับเสือ ซึ่งสังคมชวาช่วงเวลานั้นมักเปรียบกระทิงเป็นชาวพื้นเมืองและเปรียบเสือเป็นชาวตะวันตก แรฟเฟิลส์บันทึกว่าราชสำนักยกยอการดา (Yogyakarta) ใช้การต่อสู้ระหว่างเสือกับชาวพื้นเมืองเป็นหนึ่งในการจัดแสดงของราชสำนักแก่แขกชาวตะวันตกเมื่อ ค.ศ. 1712 ซึ่งแรฟเฟิลส์อธิบายว่าการต่อสู้กับสัตว์ด้วยอาวุธจัดเป็นหนึ่งในกิจกรรมความบันเทิงของราชสำนักตั้งแต่ช่วงยุคสมัยของอาณาจักรมะตารัม (Mataram)⁴ นอกจากนี้แรฟเฟิลส์ระบุถึงการต่อสู้ระหว่างสัตว์ชนิดอื่นๆ ได้แก่ แกะ หมูป่า และกระทิงของราชสำนัก การสู้วัวกระทิงของชาวมาดुरา (Madura) อันเป็นการต่อสู้กันเองระหว่างวัวกระทิงซึ่งแตกต่างกับการต่อสู้วัวกระทิงในยุโรปที่เป็นการต่อสู้กันระหว่างกระทิงกับมนุษย์ และยังระบุว่าประชาชนยังนิยมเล่นกีฬาที่มีความเกี่ยวข้องกับการพนันหลากหลายชนิดโดยเฉพาะ กีฬาชนไก่และนกกกระทา (Aduh Gemak) ยังคงเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมในหมู่ประชาชนแม้ว่าทางรัฐบาลอาณานิคมกำหนดไว้ว่าเป็นกิจกรรมผิดกฎหมาย รวมถึงการพนันผ่านการแข่งขันชนิดอื่นๆ อย่าง หมากกระดาน ทอยลูกเต๋า เล่นว่าว เป็นต้น⁵

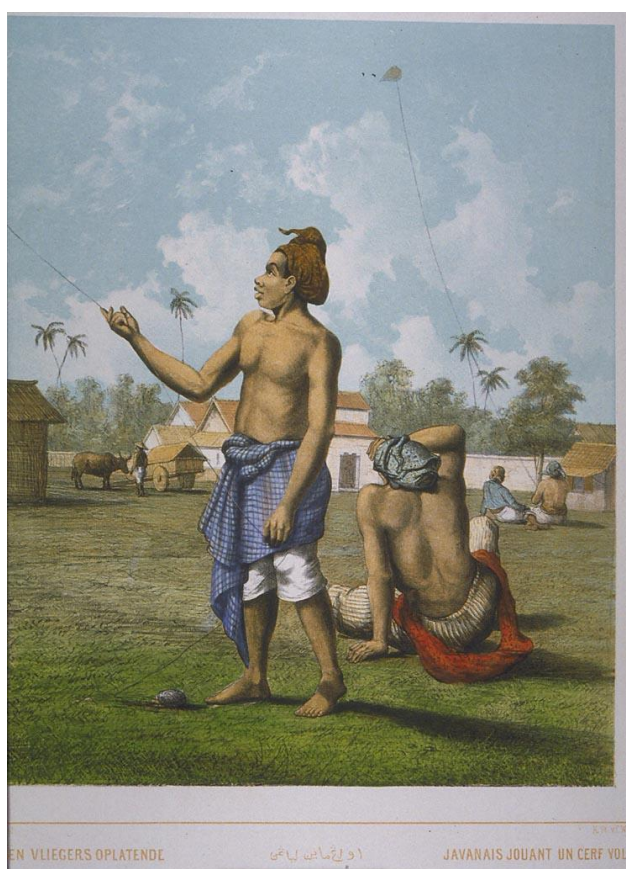
วัฒนธรรมการเล่นกีฬาและการละเล่นพื้นบ้านของชาวพื้นเมืองนั้นเป็นที่สนใจของชาวตะวันตกไม่น้อยในฐานะของวัฒนธรรมตะวันออกในช่วงเวลาที่กีฬาตะวันตกยังไม่เป็นที่แพร่หลายในสังคมหมู่เกาะอินโดนีเซีย จิตรกรและช่างภาพชาวตะวันตกจำนวนบันทึกภาพผ่านทักษะการวาดเขียนและการถ่ายภาพในการบันทึกความทรงจำเกี่ยวกับกีฬาพื้นเมือง เว็บไซต์ Geheugen van Nederland อันเป็นเว็บไซต์ของหอสมุดแห่งชาติเนเธอร์แลนด์ (Koninklijke Bibliotheek) ได้รวบรวมงานจิตรกรรมทั้งภาพวาดและภาพถ่ายของเนเธอร์แลนด์ในอดีตไว้เป็นจำนวนมาก⁶ แหล่งข้อมูลดังกล่าวเก็บผลงานของออกุสต์ ฟัน แปร์ส (Auguste van Pers) จิตรกรชาวเนเธอร์แลนด์ผู้มีชื่อเสียงในการทำภาพพิมพ์บนกระดาษด้วยเทคนิคพิมพ์หิน (Lithograph) เกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวพื้นเมืองในโลกอาณานิคม จิต

⁴ Thomas Stamford Raffles, History of Java, (Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1978), pp. 385-9.

⁵ Ibid, pp. 389-92.

⁶ Koninklijke Bibliotheek, Geheugen van Nederland [Online], 2003, Available from: <http://www.geheugenvannederland.nl> [2014, January 13]

กรรายนี้นี้ได้วาดภาพ “ชาวชวาเล่นว่าว” (Javanen die vliegers oplaten) ใน ค.ศ. 1854 เพื่อแสดงออกถึงวัฒนธรรมการเล่นว่าวและสามารถแสดงออกถึงการแต่งกายของชาวพื้นเมืองกับสภาพแวดล้อมของชาวพื้นเมืองในขณะนั้น (ดูรูปที่ 2.1) รวมถึงการวาดภาพที่แสดงถึงวัฒนธรรมการเล่นไพ่ของชาวจีนในภาพชื่อว่า “คนจีนเล่นไพ่” (Kaartspelende Chinezen) ที่เผยแพร่เมื่อ ค.ศ. 1859 (ดูรูปที่ 2.2)

รูปที่ 2.1 : ภาพวาด “ชาวชวาเล่นว่าว” (Javanen die vliegers oplaten) ของ ออกุสต์ ฟัน แปร์ส (Auguste van Pers) วาดเสร็จสมบูรณ์เมื่อ ค.ศ. 1854

ที่มา : Koninklijke Bibliotheek, [Javanen die vliegers oplaten](#) [Online],

2003, Available from:

<http://www.geheugenvannederland.nl/?nl/items/KIT01:114471/>

[2014, January 24]

รูปที่ 2.2 : ภาพวาด “ชาวจีนเล่นไพ่” (Kaartspelende Chinezen) ของ
ออกุสต์ ฟิน แปรี่ส วาดเสร็จสมบูรณ์เมื่อ ค.ศ. 1859

ที่มา : Koninklijke Bibliotheek, [Kaartspelende Chinezen](http://www.geheugenvannederland.nl/?nl/items/KIT01:104158/) [Online], 2003,

Available from:

<http://www.geheugenvannederland.nl/?nl/items/KIT01:104158/>

[2014, January 24]

ขณะเดียวกันเมื่อวัฒนธรรมการถ่ายภาพเริ่มพัฒนาและขยายตัวในหมู่ชาวตะวันตกตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา ชาวตะวันตกได้มีบันทึกความทรงจำ สภาพความเป็นอยู่ และความรู้เกี่ยวกับชาวตะวันออกในโลกในอาณานิคมผ่านการถ่ายภาพ โดยปรากฏภาพถ่ายที่สะท้อนเกี่ยวกับกีฬาและการละเล่นของชาวพื้นเมืองในช่วงเวลานั้น ตัวอย่างเช่นภาพถ่ายกิจกรรมการเล่นไพ่ของชาวพื้นเมืองในชวากลางที่ชื่อว่า “เหล่านักเล่นไพ่ ชวากลาง” (Kaartspelers, Midden-Java) โดยฝีมือช่างถ่ายภาพชาวฝรั่งเศสนามว่าฌอง เดมเมนี (Jean Demmeni) เมื่อ ค.ศ. 1913 (ดูรูปที่ 2.3) รวม

ไปถึงภาพถ่ายบรรยากาศการแข่งขันกีฬาชนไก่ชื่อว่า “กลุ่มผู้ชมการชนไก่ในสุมาตราตะวันตก” (Groepsfoto van toeschouwers bij een hanengevecht in Sumatera Barat) ของคริสเตียน แบนียามิน นิวเวินเฮ็วส์ (Christiaan Benjamin Nieuwenhuis) ช่างภาพอาชีพชาวตะวันตกที่อาศัยอยู่ในปาตัง (Padang) บนเกาะสุมาตราช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 (ดูรูปที่ 2.4) นอกจากนี้ช่วงเวลาดังกล่าววัฒนธรรมกีฬาตะวันตกบางชนิดอย่างกีฬาแข่งม้าและบิลเลียดเริ่มเข้ามาในหมู่เกาะอินโดนีเซีย โดยปรากฏผ่านภาพถ่ายซึ่งเป็นหลักฐานแสดงว่าในช่วงก่อนที่กีฬาสากลจะขยายตัวอย่างชัดเจนในคริสต์ศตวรรษที่ 19 ตัวอย่างเช่นภาพถ่ายในงานแข่งม้าที่บูกิตติงกิ (Bugittinggi) ในเกาะสุมาตราของฌอง เดมเมอนีเมื่อ ค.ศ. 1913 (ดูรูปที่ 2.5 และ 2.6)

รูปที่ 2.3 : ภาพถ่าย “เหล่านักเล่นไพ่ ชาวกลาง” (Kaartspelers, Midden-Java) ของฌอง เดมเมอนี (Jean Demmeni) เมื่อ ค.ศ. 1913

ที่มา : Koninklijke Bibliotheek, [Kaartspelers, Midden-Java](http://www.geheugenvannederland.nl/?/nl/items/VKM01:A5-3-19/) [Online], 2003, Available from: <http://www.geheugenvannederland.nl/?/nl/items/VKM01:A5-3-19/> [2014, January 23]

รูปที่ 2.4 : ภาพถ่าย “กลุ่มผู้ชมการแข่งขันไก่ในสุมาตราตะวันตก” (Groepsfoto van toeschouwers bij een hanengevecht in Sumatera Barat) ของคริสตียาน
 แบนยามิน นิวเวินเฮ็วส์ (Christiaan Benjamin Nieuwenhuis)
 ที่มา : Koninklijke Bibliotheek, Groepsfoto van toeschouwers bij een
 hanengevecht in Sumatera Barat [Online]. Available from:
<http://www.geheugenvannederland.nl/?/nl/items/VKM01:A78-139>

[2014, January 24]

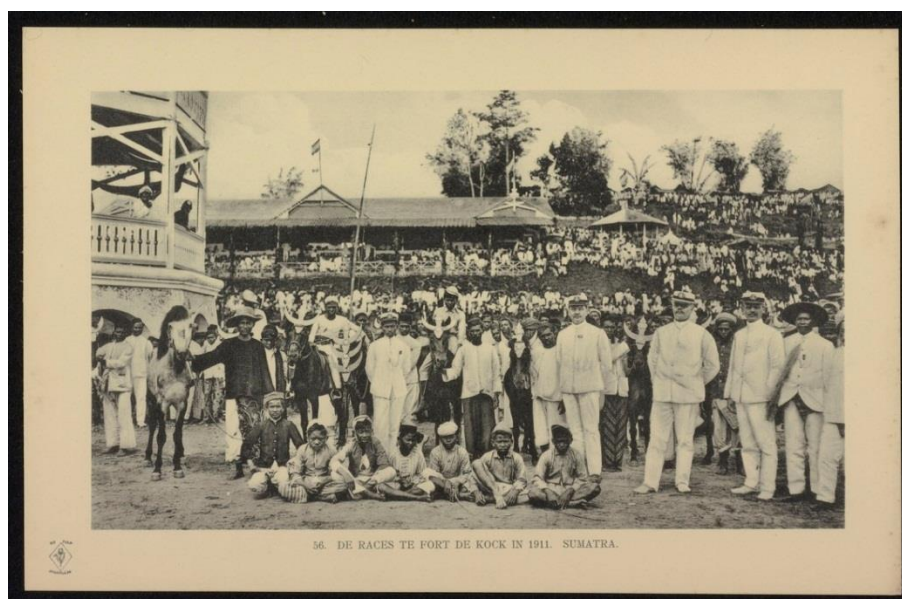
รูปที่ 2.5 : ภาพถ่าย “สนามแข่งขันม้าแข่งที่ป้อมเดอ ก๊อค สุมาตรา” (De racebaan te Fort de Kock. Sumatra) ของฌอง เดมเมอนีเมื่อ ค.ศ. 1911

ที่มา : Koninklijke Bibliotheek, [De racebaan te Fort de Kock. Sumatra](#)

[Online], 2003, Available from:

<http://www.geheugenvannederland.nl/?/nl/items/VKM01:A415-1-55/>

[2014, January 24]

รูปที่ 2.6 : ภาพถ่าย “การแข่งขันม้าแข่งที่ป้อมเดอ ก็อก ค.ศ. 1911 สุมาตรา”

(De races te Fort de Kock in 1911. Sumatra) ของฌอง เดมเมอณี

ที่มา : Koninklijke Bibliotheek, [Wedrennen te Fort de Kock, Soemátra](#)

[Online], 2003, Available from:

<http://www.geheugenvannederland.nl/?/nl/items/VKM01:A415-1-56/>

[2014, January 24]

ยัน ไฟต์ (Jan Feith) เขียนหนังสือ *Sport in Indie* ตีพิมพ์เป็นภาษาดัตช์เมื่อ ค.ศ. 1941 ด้วยเนื้อหาที่กล่าวถึงวัฒนธรรมการเล่นกีฬาในตะวันออกที่แบ่งออกเป็นสองส่วน ได้แก่ วัฒนธรรมการเล่นกีฬาของชาวพื้นเมือง และวัฒนธรรมการเล่นกีฬาของชาวตะวันตกในโลกตะวันออก ไฟต์ได้หยิบยกการต่อสู้ การละเล่น และการต่อสู้ของสัตว์ทั้งที่จัดโดยคนในราชสำนักและประชาชนชั้นผู้ถูกปกครองของหมู่เกาะอินโดนีเซียมาอธิบายในส่วนของกีฬาพื้นเมือง ได้แก่ การต่อสู้ด้วยธนู ลูกศรและกระบอง (“Strijden met pijl-en-boog en strijdknots”) การกระโดดข้ามหินของชาวเกาะนิอัสในสุมาตรา (“De steenspringers van Nias”) และการแข่งขันและการละเล่นพื้นบ้านของคนพื้นเมืองทั่วไปอย่างการแข่งขันมะพร้าวและตกปลาขนาดยักษ์ (“Steekspelen, kokosnootwerpen en over het vissen naar een monstervis”) การเล่นชิงช้า ลูกข่าง และว่าว (“Schommelen, tolleren, vliegeren”) รวมไปถึงการต่อสู้ของสัตว์อย่างการวิ่งวัวกระทิงของชาวมาดูรา (“Stieren-rennen op Madoera”) การชนไก่ในบาหลี (“Hanengenechten op Bali”) รวมไปถึงการต่อสู้ระหว่างสัตว์

หลากหลายชนิดอย่าง จิ้งหรีด ปลา นกกระทา และเสื่อ หนังสือเล่มนี้ของไฟต์แสดงถึงการให้ความสนใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมการเล่นกีฬาของชาวพื้นเมืองที่มักปรากฏในรูปแบบของการต่อสู้และละเล่นที่เชื่อมโยงกับความเชื่อและพิธีกรรมในสังคมบนหมู่เกาะอินโดนีเซียออกมาได้เป็นอย่างดี และหลังจากนั้นไฟต์จึงกล่าวถึงวัฒนธรรมการเล่นกีฬาของชาวตะวันตกในหมู่เกาะอินโดนีเซียของไฟต์ได้มีการกล่าวถึง การเริ่มฝึกซ้อมร่างกายแบบทหาร (“Krachtig militair sport-initiatief”) ฟุตบอล เทนนิส กอล์ฟ เรือพาย วายน้ำ เดินทางไกล ล่าสัตว์ ปีนเขา โดยกีฬาตะวันตกเหล่านี้เริ่มขยายตัวสู่อาณานิคมทั่วโลกเมื่อเข้าสู่ช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19⁷

2.2 การขยายตัวของกีฬาสากลและการส่งเสริมกีฬาภายใต้ระบอบอาณานิคมในคริสต์ศตวรรษที่ 19

ในช่วงที่ชาวตะวันตกปกครองหมู่เกาะแห่งนี้จนถึง ค.ศ. 1942 ภายใต้การดำเนินการของรัฐบาลอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ ชาวตะวันตกได้เริ่มนำกีฬาตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้พร้อมแนวคิดเรื่องร่างกายและสุขภาพสมัยใหม่ตามหลักการวิทยาศาสตร์ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 โดยเฉพาะกีฬาตะวันตกที่พัฒนาเป็นกีฬาสากลด้วยการเป็นส่วนหนึ่งในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกช่วงเวลานั้นอย่าง ฟุตบอล กรีฑา วายน้ำ เทนนิส ยิมนาสติก หรือมวยสากล หลังวัฒนธรรมกีฬาในตะวันตกพัฒนาอย่างต่อเนื่องและพัฒนากฎระเบียบการแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพจนเป็นที่แพร่หลายในสังคมตะวันตก ซึ่งการพัฒนาของกีฬาในสังคมตะวันตกมีความเชื่อมโยงกับความเปลี่ยนแปลงในการดำรงชีวิตของสังคมยุโรปหลังการปฏิวัติอุตสาหกรรมที่กระบวนการผลิตเปลี่ยนแปลงจากหัตถกรรมด้วยแรงงานของคน สัตว์ และธรรมชาติมาสู่การผลิตด้วยเครื่องจักรตั้งแต่ช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้ประชาชนในยุโรปมีเวลาว่างเพิ่มขึ้นและหันมาทำกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจลักษณะต่างๆเมื่อมีเวลาว่างและการเล่นกีฬาถือเป็นกิจกรรมยอดนิยมของผู้คนในขณะนั้น โดยกลุ่มชนชั้นสูงและผู้มีฐานะในอังกฤษมักนิยมกีฬาล่าสัตว์ คริกเก็ต ขณะที่ชนชั้นกลางนิยมเล่นกีฬาเทนนิสและเริ่มก่อตั้งสโมสรวิมเบิลดัน (Wimbledon) เมื่อ ค.ศ. 1868 และเริ่มต้นแข่งขันอย่างเป็นทางการเมื่อ ค.ศ. 1877 ส่วนกีฬาฟุตบอลเป็นกีฬาที่

⁷ ข้อมูลดังกล่าวเป็นการสรุปคร่าวๆจาก Jan Feith, *Sport in Indie*, (Deventer: W. van Hoeve, 1941), pp. 10-45. เนื่องจากข้อจำกัดทางความรู้ด้านภาษาดัตช์ของผู้วิจัย ทั้งนี้ข้อมูลเบื้องต้นนี้ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาวรรณ เรื่องศิลป์สำหรับการแปลเนื้อหาบางส่วนในหนังสือเล่มนี้

ขยายตัวและได้รับความนิยมอย่างสูงในชนชั้นแรงงาน จนนำมาสู่การตั้งสโมสรตามเมืองใหญ่ของ อังกฤษเป็นจำนวนมากตั้งแต่กลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา⁸

พัฒนาการของกีฬาสากลในประเทศเนเธอร์แลนด์ไม่แตกต่างกับอังกฤษมากนัก เมื่อตามเมืองใหญ่ของเนเธอร์แลนด์ได้มีการเล่นกีฬาและก่อตั้งสโมสรกีฬาขึ้นเป็นจำนวนมาก ราชสมาคมคริกเก็ต และฟุตบอลแห่งเดเวนเตอร์ อูติเล ดุลซิ (Koninklijke Deventer Cricket en Football Club Utile Dulci) ก่อตั้งเมื่อ ค.ศ. 1875 ตามมาด้วยการก่อตั้งของราชสมาคมคริกเก็ตและฟุตบอลแห่งกรุงเฮก (Koninklijke Haagse Cricket & Voetbal Vereniging) ใน ค.ศ. 1878 ที่ต่อมาแยกคริกเก็ตกับฟุตบอลออกเป็นสองสมาคม ได้แก่ สโมสรฮาร์เลิม (Haarlemsche Football Club) และราชสมาพันธ์คริกเก็ตแห่งเนเธอร์แลนด์ (Koninklijke Nederlandse Cricket Bond) และ เมื่อ ค.ศ. 1879 และ 1883 ตามลำดับ เนื่องจากกีฬาคริกเก็ตจัดเป็นกีฬาของชนชั้นสูง ซึ่งในเวลาต่อมาสโมสรฮาร์เลิมได้พัฒนาเป็นราชสมาพันธ์ฟุตบอล (Koninklijke Nederlandse Voetbalbond) เมื่อ ค.ศ. 1895 โดยช่วงทศวรรษ 1890 เป็นต้นมาจัดเป็นช่วงเวลาที่ยุโรปฟุตบอลของกลุ่มแรงงานกับชนชั้นกลางเริ่มก่อตั้งขึ้นเป็นจำนวนมากตามเมืองใหญ่ของเนเธอร์แลนด์ รวมถึงการเกิดขึ้นของกีฬานิดใหม่ในสังคมเนเธอร์แลนด์อย่างกีฬาคอร์ฟบอล (Korfbal หรือ Korfball ในภาษาดัตช์) อันเป็นกีฬามีการแข่งขันยิงลูกบอลเข้าห่วงคล้ายบาสเกตบอลสมัยใหม่แต่แตกต่างตรงที่สนามจะแบ่งออกเป็นสามส่วน และผู้เล่นไม่สามารถออกจากพื้นที่ของตนเอง⁹

การพัฒนาของกีฬาสากลและการออกกำลังกายในยุโรปส่วนหนึ่งยังได้รับอิทธิพลจากการขยายตัวของทางการแพทย์สมัยใหม่ที่เข้ามาแทนที่ระบบการแพทย์ดั้งเดิม (Orthodox Medicine) ตั้งแต่ช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 จนถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 อิทธิพลขององค์ความรู้ดังกล่าวส่งผลให้รัฐบาลและประชาชนหันมาใส่ใจกับประเด็นด้านสุขภาพที่แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจของประชาชน ผ่านการเล่นกีฬาและออกกำลังกายเพื่อให้สุขภาพแข็งแรงและปลอดภัยโดยปราศจากโรคร้ายไข้เจ็บที่เกิดจากเชื้อโรค การขยายตัวของทางการแพทย์สมัยใหม่ได้นำมาสู่การบรรจุการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายให้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมหรือวิชาในสถานศึกษาทั่วตะวันตกและรวมไปถึงในสหรัฐอเมริกา¹⁰ และยิ่งไปกว่านั้นในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา ปีแยร์ เดอ กูแบร์แต็ง

⁸ วิรุฑธ ศรีสุวรรณกิจ, "การพักผ่อนหย่อนใจแบบตะวันตกของชนชั้นนำสยาม พ.ศ.2445-2475," (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553), หน้า 58-9.

⁹ Koninklijke HFC, *Geschiedenis* [Online], Available from: <http://www.konhfc.nl/index.php?page=268&sid=1> [26 November 2015], Koninklijke Nederlandse Voetbalbond, *Historie* [Online], Available from: <http://www.knkvb.nl/over-ons/over-de-knkvb/historie> [2015, November 10]

¹⁰ Robert A. Mechikoff, Steven G. Estes, *A History and Philosophy of Sport and Physical Education: from Ancient Civilizations to the Modern World*, (Boston: McGraw Hill, 2002), pp. 171-175.

(Pierre de Coubertin) จัดประชุมหรือเพื่อจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก (Olympic Games) และนำมาสู่การสถาปนาคณะกรรมการโอลิมปิกสากล (International Olympic Committee) เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน ค.ศ. 1894 การจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกส่งผลให้แต่ละรัฐบาลแต่ละประเทศหันมาให้ความสนใจกับการพัฒนาศักยภาพการแข่งขันกีฬารวมไปถึงกฎกติกาการแข่งขันที่มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น¹¹

กระแสการพัฒนาของกีฬาสากลได้กระจายสู่ดินแดนอาณานิคมทั่วโลกตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 19 และเริ่มเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการเล่นกีฬาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จากเดิมที่มักผูกติดกับคติธรรมและความเชื่อมาสู่กิจกรรมการออกกำลังกายหรือการแข่งขันด้วยจุดประสงค์เพื่อพัฒนาสุขภาพ โดยกีฬาในช่วงเวลานี้มีฐานะเป็นส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิตในสังคมจากการเป็นกิจกรรมเพื่อพักผ่อนหย่อนใจและเป็นกิจกรรมที่แสดงออกถึงความเป็นชาย ชาวตะวันตกในอาณานิคมเริ่มสร้างพื้นที่สำหรับการเล่นกีฬาอย่างสนามฟุตบอล สนามเทนนิส หรือสถานออกกำลังกายตามเมืองหรือสถานที่ตากอากาศเพื่อใช้สำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ รวมไปถึงการสร้างสนามแข่งม้าเพื่อที่ใช้สำหรับการชมและการเดิมพันต่างๆ ชาวเนเธอร์แลนด์เริ่มก่อตั้งสโมสรกีฬา (หรือสปอร์ตคลับ Sport Club) ในหมู่เกาะอินโดนีเซียเพื่อเป็นศูนย์กลางและสถานที่ในการอำนวยความสะดวกในการเล่นกีฬาสำหรับชาวตะวันตกขณะนั้น ชาวเนเธอร์แลนด์ก่อตั้งสโมสรคริกเก็ตปัตตาเวีย (Bataviasche Cricket Club) ขึ้นในช่วงทศวรรษ 1880 ก่อนที่ต่อมาสโมสรคริกเก็ตแห่งนี้ได้ก่อตั้งสโมสรกีฬาฟุตบอลและคริกเก็ตชื่อว่า รูด-วิท (Rood-Wit หรือในภาษาดัตช์แปลว่า แดง-ขาว) ขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1893 ขณะเดียวกันในเกาะสุมาตราได้มีการก่อตั้งศูนย์กีฬาในเมืองเมดาน (Medan) ภายใต้การดูแลของสมาคมกายบริหาร (Gymnastiek Vereeniging) เมื่อปลาย ค.ศ. 1887 ต่อมาจึงมีการสร้างสโมสรกีฬาแห่งชายฝั่งตะวันออกเฉียงของสุมาตรา (Sport Club Sumatra's Oostkust หรือ SOK) ขึ้นที่เมืองนั้นเมื่อ ค.ศ. 1899¹² และหลังจากนั้นชาวเนเธอร์แลนด์จึงสร้างพื้นที่สำหรับเล่นกีฬารวมถึงก่อตั้งสโมสรกีฬาขึ้นตามมาอีกเป็นจำนวนมาก ส่วนหนึ่งปรากฏเป็นภาพโปสการ์ดตั้งตัวอย่างที่ปรากฏในหนังสือรวบรวมโปสการ์ดในหมู่เกาะอินโดนีเซียช่วงอาณานิคมอย่าง *Indonesia: 500 Early Postcards* ที่ได้ปรากฏภาพโปสการ์ดภาพสนามเทนนิสในพื้นที่ของสถานพยาบาลเตงเกอร์ (Sanatorium Tengger) บริเวณชาวตะวันออกกับโปสการ์ดภาพสถานออกกำลังกายสำหรับปฏิบัติกิจกรรมกายบริหารและฟันดาบ

¹¹ Kristine Toohey and A.J. Veal, *The Olympic Games: A Social Science Perspective*, (Wallingford, Oxfordshire, UK: CABI Pub., 2007), pp. 84-7.

¹² ผู้เขียนบทความในเว็บไซต์ดังกล่าวใช้หลักฐานจากหนังสือพิมพ์สมัยอาณานิคมอินเดียตะวันออกเฉียงของเนเธอร์แลนด์ผ่านเว็บไซต์ Koninklijke Bibliotheek ที่เป็นรวบรวมหนังสือพิมพ์ของเนเธอร์แลนด์ ดู Karel Stokkermans, *Dutch East Indies - Football History* [Online], 2012, Available from: <http://www.rsssf.com/tables/indiechamp.html> [2015, November 11]

ของสถาบันสุขะบูมี (Instituut Soekaboemi) ที่สร้างขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1904 โดยโปสการ์ดลวดลายดังกล่าวผลิตขึ้นใน ค.ศ. 1906 (ดูรูปภาพ 2.7)¹³

รูปที่ 2.7 : โปสการ์ดภาพสนามเทนนิสที่ของสถานตากอากาศเตงเกอร์และโปสการ์ดภาพสถานฝึกกายบริหารและฟันทาบของสถาบันสุขะบูมีในชวา
ที่มา : Leo Haks and Steven Wachlin, Indonesia: 500 Early Postcards, (Singapore: Editions Didier Millet, 2011), p. 153.

บทความ The Politics of Indonesian Football ของโกลมไบน์ได้มีการกล่าวถึงบทบาทของชาวพื้นเมืองในการนำอิทธิพลของกีฬาสากล โดยโกลมไบน์กล่าวถึงจอห์น เอ็ดการ์ (John Edgar) ในฐานะผู้ก่อตั้งสโมสรฟุตบอลของชาวเนเธอร์แลนด์ในสุราบายาเมื่อ ค.ศ. 1895 หลังจากที่เขาได้เรียนรู้เกมกีฬาฟุตบอลจากอังกฤษ และยังมีนักเรียนชาวพื้นเมืองที่ได้รับโอกาสศึกษาภายในประเทศทางตะวันตกนำกลับเข้ามาภายในอาณานิคมอินเดียตะวันออกและเป็นที่แพร่หลายในเวลาต่อมา ขณะที่คอลิน บราวน์กล่าวถึงการขยายตัวของการเล่นแบดมินตันโดยอ้างอิงจากองค์กรแบดมินตันแห่งชาติของอินโดนีเซีย (Persatuan Bulutangkis Seluruh Indonesia) ว่ากีฬาดังกล่าวเผยแพร่ในหมู่เกาะอินโดนีเซียจากการนำเข้ามาของชาวตะวันตก ก่อนที่นักเรียนชาวพื้นเมืองที่ได้รับ

¹³ Leo Haks and Steven Wachlin, Indonesia: 500 Early Postcards, (Singapore: Editions Didier Millet, 2011), p. 153.

โอกาสศึกษาในประเทศตะวันตกนำกลับเข้ามาเผยแพร่ในอาณานิคมในเวลาต่อมา¹⁴ อย่างไรก็ตาม ช่วงเวลาก่อนทศวรรษ 1920 การขยายตัวของกีฬาสากลในหมู่เกาะอินโดนีเซียมักจำกัดตัวอยู่ในหมู่ชาวยุโรป และทางรัฐบาลอาณานิคมอินเดียตะวันตกของเนเธอร์แลนด์ไม่มีนโยบายเผยแพร่การเล่นกีฬาแบบตะวันตกลงสู่คนพื้นเมืองอย่างจริงจัง สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากความคิดของชาวตะวันตกในขณะนั้นที่นิยมเชื่อว่าคนขาวมีสิทธิและหน้าที่ปกครองคนผิวเหลืองและผิวดำอันเป็นกลุ่มคนที่มีวิวัฒนาการล่าช้ากว่าตนเอง รวมถึงลัทธิเหยียดผิว (Racism) แนวคิดดังกล่าวจัดเป็นอิทธิพลความคิดเรื่องแนวคิดวิวัฒนาการทางสังคมตามทฤษฎีวิวัฒนาการของชาร์ลส์ ดาร์วิน (Social Darwinism) และมีอิทธิพลอย่างมากต่อความพยายามขยายอิทธิพลในระบอบอาณานิคมด้วยความคิดการนำอารยธรรมตะวันตกเข้าเผยแพร่ในโลกอาณานิคมเหมือนการเผยแพร่คริสต์ศาสนา อย่างไรก็ตามจากการที่ชาวตะวันตกมองว่าตนเองมีสถานะเหนือกว่าชาวพื้นเมืองได้ส่งผลให้บางวัฒนธรรมกระจุกตัวอยู่เพียงในสังคมชาวตะวันตกในดินแดนอาณานิคมไม่ได้กระจายลงสู่ชาวพื้นเมืองอย่างเต็มรูปแบบแต่อย่างใด¹⁵

ดังนั้นภายใต้การปกครองของอาณานิคมอินเดียตะวันตกของเนเธอร์แลนด์คนพื้นเมืองจึงมีโอกาสเล่นและแข่งขันกีฬาสากลอย่างจำกัด เทนนิสถือเป็นกีฬาของกลุ่มชนชั้นสูงของอาณานิคมอินเดียตะวันตกของเนเธอร์แลนด์ ขณะเดียวกันการแข่งขันฟุตบอลในรายการที่กำกับดูแลโดยสมาคมฟุตบอลอินเดียตะวันตกของเนเธอร์แลนด์ (Nederlandsch Indische Voetbal Bond หรือ NIVB) ที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อจัดการแข่งขันฟุตบอลระหว่างเมืองต่างๆในอาณานิคมเมื่อ ค.ศ. 1914 มักเป็นการแข่งขันของสโมสรที่ก่อตั้งโดยชาวตะวันตกและคัดตัวนักกีฬาจากบรรดาทหารและข้าราชการ รวมถึงลูกจ้างในบริษัทการค้าชาวตะวันตกเป็นหลัก¹⁶ แม้ว่าบางครั้งจะมีนักกีฬาชาวพื้นเมืองเข้าร่วมการแข่งขันแต่ก็โดนเหยียดหยามในเรื่องฝีมือและรูปลักษณ์เนื่องจากไม่สามารถเอาชนะชาวตะวันตกและไม่ได้เพียงแต่ชาวพื้นเมืองเท่านั้นแต่ชาวตะวันตกเหล่านี้ยังดูถูกรูปลักษณ์ของนักกีฬาชาวจีนด้วยเช่นกัน ดังที่ปรากฏผ่านการแข่งขันระหว่างชาวตะวันตกกับตัวแทนนักกีฬาจากสโมสรของประเทศจีนฮ่องกง และเซี่ยงไฮ้ที่เดินทางมายังชวาเพื่อแข่งขันฟุตบอลกระชับมิตรช่วง ค.ศ. 1929 อย่างไรก็ตาม ผลการแข่งขันกลับเป็นชาวตะวันตกที่พ่ายแพ้ชาวจีนเหล่านั้นไปอย่างยับเยินเนื่องจากสโมสรเหล่านั้น

¹⁴ Freek Colombijn, "The Politics of Indonesian Football," in *Archipel* 59 (2000), pp. 174. และ Colin Brown, "Playing the Game: Ethnicity and Politics in Indonesian Badminton," in *Indonesia* 81 (April 2006), p. 73.

¹⁵ นิติ ภาวครพันธ์ุ, พัฒนาการทางวัฒนธรรม-สังคม ในมุมมองวิวัฒนาการนิยม, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554), หน้า 21-3.

¹⁶ Freek Colombijn, "The Politics of Indonesia Football," pp. 174-7.

มีนักฟุตบอลอาชีพชาวจีนชื่อดังที่มีความสามารถ โดยเฉพาะ หลี่ อู๋ ถัง (Lee Wei Tang) กองหน้า
 ชาวจีนของสโมสรเลอฮวาจากฮ่องกง¹⁷

ความเหลื่อมล้ำระหว่างชนชั้นยังคงปรากฏให้เห็นในหมู่เกาะอินโดนีเซียแม้รัฐบาลอินเดีย
 ตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ประกาศใช้นโยบายจรรยาบรรณเมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ชาวพื้นเมืองทุก
 คนไม่ได้รับสิทธิและโอกาสในการเรียนรู้หรือเล่นกีฬาสากลอย่างเท่าเทียมกัน โดยประชากรในหมู่เกาะ
 อินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ชั้นชั้น กลุ่มชนชั้นสูงที่มีอภิสิทธิ์และ
 สถานะสูงสุดเหนือชนชั้นอื่น ได้แก่ ชาวผิวขาวจากยุโรป อเมริกา และชาวญี่ปุ่น ถัดมาคือชนชั้นกลาง
 อันเป็นชาวต่างชาติอย่างชาวจีน อินเดีย อาหรับ และบรรดาเครือญาติราชสำนักชาวพื้นเมืองที่
 เรียกว่า ปรียาอี (Priyayi) ซึ่งคนในชนชั้นดังกล่าวมักประกอบอาชีพพ่อค้า หรือข้าราชการที่บางครั้ง
 ได้รับสิทธิเทียบเท่ากับชนชั้นสูง ขณะที่ชาวพื้นเมืองเป็นกลุ่มชนชั้นล่างที่มีสิทธิทางสังคมด้อยกว่าคน
 กลุ่มอื่นๆ ลักษณะดังกล่าวส่งผลถึงโอกาสต่างๆทางสังคมในอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ เช่น
 ดังที่ปรากฏในตัวเข้าชมการแข่งขันกีฬาฟุตบอลช่วงทศวรรษ 1920 ที่ทางรัฐบาลอินเดียตะวันออก
 ของเนเธอร์แลนด์กำหนดให้ตัวนั่งเป็นตัวของชนชั้นสูงกับชนชั้นกลางในราคา 50 เซ็นต์ ขณะที่ตัวยืน
 ราคา 20 เซ็นต์ เป็นพื้นที่สำหรับชนชั้นกลางและตัวยืนราคา 10 เซ็นต์ที่มีราคาถูกกว่าครึ่งหนึ่งนั้นเป็น
 พื้นที่ของชาวพื้นเมืองซึ่งในบางครั้งชนชั้นกลางโดยเฉพาะชาวจีนปลอมตัวเป็นชาวพื้นเมือง เช่น
 แต่งตัวเป็นคนมุสลิมเพื่อประหยัดค่าเข้าชม¹⁸

ระบบชนชั้นส่งผลกระทบต่อโอกาสด้านการศึกษาของชาวพื้นเมือง ระบบการศึกษา
 สมัยใหม่ของอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์มุ่งให้ความรู้กับงานวิชาชีพอย่างช่างไฟฟ้า ช่างไม้ ช่าง
 ยนต์ หรือรวมไปถึงกลุ่มวิชาชีพชั้นสูงอย่างแพทย์ และวิศวกร ส่งผลให้กิจกรรมการเล่นกีฬาและการ
 ออกกำลังกายปรากฏในรูปแบบของกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจในเวลาว่าง และสถานศึกษาภายใต้
 การดูแลของรัฐบาลอาณานิคมอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์มักจำกัดสิทธิด้านการศึกษาให้กับ
 ลูกหลานชาวตะวันตกหรือรวมไปถึงลูกหลานของเครือญาติชาวพื้นเมืองในราชสำนักจนส่งผลให้ชาว
 พื้นเมืองทั่วไปไม่ได้รับโอกาสในการศึกษาในโรงเรียนของรัฐ โดยชาวพื้นเมืองจำนวนมากไม่มีโอกาส
 เข้าศึกษาในโรงเรียนชั้นสองที่สอนด้วยภาษาพื้นเมืองเนื่องจากประสบปัญหาเรื่องค่าใช้จ่าย อีกทั้งชาว
 พื้นเมืองจำนวนมากต้องประสบปัญหาการสื่อสารจากการที่รัฐบาลอาณานิคมไม่อนุญาตให้ใช้ภาษา
 พื้นเมืองสำหรับการเรียนการสอนในบางโรงเรียน ดังนั้นความนิยมในการเล่นและแข่งขันกีฬาสากลใน
 อาณานิคมอินเดียตะวันออกยังคงจำกัดอยู่ในหมู่ชาวตะวันตกและครอบครัวข้าราชการพื้นเมืองใน

¹⁷ อู๋เจี๋ยเซะ, *จากบูรพาสู่ยุคสมัย* ภาคแรก, (กรุงเทพฯ: โพสต์ พับลิชชิ่ง, 2557) หน้า 281-7.

¹⁸ Freek Colombijn, "The Politics of Indonesian Football," p. 176, อู๋เจี๋ยเซะ, *60 ปีโพ้นทะเล*, (กรุงเทพฯ: โพสต์บุ๊กส์ , 2553), หน้า 91-2.

ฐานะกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจเสียเป็นส่วนใหญ่¹⁹ บรรดาลูกหลานของกลุ่มชนชั้นสูงมักมีโอกาสเรียนรู้กีฬาสากลอย่างฟุตบอล กรีฑา ว่ายน้ำ แบดมินตัน จากการเล่นกีฬาเหล่านั้นกับเพื่อนๆ ในสถานศึกษาไปพร้อมกับการเรียนรู้กิจกรรมอื่นๆ อย่างการเต้นรำ ละคร และดนตรีของชาวตะวันตก²⁰ ช่วงเวลาดังกล่าวทางเนเธอร์แลนด์ส่งเสริมกีฬาสากลในระบอบอาณานิคมไปพร้อมกับความคิดเรื่องของการสร้างความแข็งแรง (Muscular) น้ำใจนักกีฬา (Fair Play) ความเป็นสุภาพบุรุษ (Gentleman Conduct) และคริสต์ศาสนิกชน (Christianity) ผ่านการส่งเสริมกีฬาสากลให้แก่ชาวพื้นเมือง²¹

รัฐบาลอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ได้นำระบบการออกกำลังกายที่เรียกว่า กิจกรรมกายบริหารแบบสวีเดน (Zweeds Gymnastiek) มาปรับใช้ในสถานศึกษาในหมู่เกาะอินโดนีเซียตั้งแต่ปลายทศวรรษ 1910 ระบบการออกกำลังกายดังกล่าวคิดค้นโดยแปร์ เฮนริก ลิงก์ (Pehr Henrik Ling) ถือเป็นกิจกรรมออกกำลังกายชนิดที่ได้รับความนิยมอย่างมากในสหรัฐอเมริกาช่วงปลายศตวรรษที่ 19 และจัดเป็นการออกกำลังกายที่มีอิทธิพลในญี่ปุ่นช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 อย่างมาก กายบริหารแบบสวีเดนคือการปฏิบัติกิจกรรมกายบริหารที่ไม่ใช้อุปกรณ์ประกอบการออกกำลังกายด้วยจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสุขภาพของผู้ปฏิบัติผ่านการฝึกฝนตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด รัฐบาลอาณานิคมอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ได้รับอิทธิพลการส่งเสริมกิจกรรมดังกล่าวผ่านการดำเนินการของราชวิทยาลัยการทหารแห่งเนเธอร์แลนด์ (Koninklijke Militaire Academie) และส่งเสริมให้มีการปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวในโรงเรียนที่กำกับดูแลโดยรัฐบาลอาณานิคม โดยเฉพาะเมื่อมีการก่อตั้งโรงเรียนทหารสำหรับชาวตะวันตกที่เมืองบันดุง (Bandung) เมื่อ ค.ศ. 1922²² ขณะเดียวกันในช่วงปลายสมัยอาณานิคมของเนเธอร์แลนด์ยังได้รับอิทธิพลจากระบบกายบริหารของออสเตรเลียที่คิดค้นโดยคาร์ล เกาล์โฮเฟอร์ (Karl Gaulhofer) และมากาเรเทอ ชไตเรเซอร์ (Margarete Streicher) มาใช้ระบบดังกล่าวเป็นระบบการออกกำลังกายที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสุขภาพผ่านการแข่งขันกีฬา

¹⁹ Peter Post, William H. Frederick, Iris Heidebrink and Shigeru Sato, *The Encyclopedia of Indonesia in the Pacific War: in cooperation with the Netherlands Institute for War Documentation*, (Leiden; Boston: Brill, 2010), p. 322.

²⁰ Sutan Takdir Alisjahbana, *Indonesia: Social and Cultural Revolution*, (Kuala Lumpur: Oxford Univ. Press, 1975), pp. 23-6, Raden Mas Koentjaraningrat, *Javanese Culture*, (Singapore: Oxford University Press, 1985), pp. 246-7.

²¹ Timothy Chandler, Mike Cronin and Wray Vamplew, *Sport and Physical Education: the Key Concepts*, (London: Routledge, 2002), pp. 41-2.

²² H.J.S. Husdarta, *Sejarah dan Filsafat Olahraga*, (Bandung: Alfabeta, 2010), pp. 10-1.

มากกว่า ซึ่งความแตกต่างจากระบบการออกกำลังกายของสวีเดนที่เน้นให้ความสำคัญกับการปฏิบัติ ภายบริหารเพื่อสร้างความสามัคคีไปพร้อมกับความสุขจากการออกกำลังกายเป็นสำคัญ²³

ขณะเดียวกันชาวตะวันตกสามารถติดตามข่าวสารกีฬาในประเทศแผ่นดินแม่ของตนได้จากการ วางจำหน่ายของวารสารกีฬาภายในอาณานิคมอินเดียตะวันตกของเนเธอร์แลนด์ช่วงทศวรรษ 1930 วารสาร *Sport in Beeld* และ *Revue Der Sporten* เป็นวารสารกีฬาที่พิมพ์เป็นภาษาเนเธอร์แลนด์ โดยตีพิมพ์จากเมืองอัมสเตอร์ดัม (Amsterdam) มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเล่นกีฬายอดนิยมของเจ้าอาณานิคมดัตช์ ได้แก่ ฟุตบอล กรีฑา และฮอกกี้ อย่างไรก็ตามดูเหมือนว่าวารสารดังกล่าวมักจำกัดอยู่ในกลุ่ม ของชาวตะวันตกเนื่องจากคนพื้นเมืองจำนวนมากไม่สามารถเข้าถึงกีฬาสากลเหล่านี้ของเจ้าอาณานิคมภายในช่วงเวลาดังกล่าวจากการที่ไม่มีโอกาสในการศึกษาในระดับสูง และแม้ว่าคนพื้นเมืองจะ สามารถรับทราบข่าวสารการแข่งขันกีฬาสากลจากหนังสือพิมพ์และวารสารที่ตีพิมพ์ในอาณานิคม อินเดียตะวันตกที่ลงข่าวการแข่งขันกีฬาภายในอาณานิคมอินเดียตะวันตกเป็นภาษาพื้นเมือง แต่ การรายงานข่าวกีฬาต่างๆมักปรากฏเนื้อหาอยู่อย่างจำกัด²⁴

ความพยายามส่งเสริมการแข่งขันกีฬาส่งผลให้ชาวพื้นเมืองที่ไม่ใช่ชนชั้นสูงได้มีโอกาสสัมผัส การแข่งขันกีฬาสากลผ่านการเข้าชมการแข่งขันกีฬาสากลอย่าง ฟุตบอล คอร์ทบอล แบดมินตัน และ กลายเป็นหนึ่งในกิจกรรมยามว่างของเยาวชนพื้นเมืองมากยิ่งขึ้น สังคมอินโดนีเซียเริ่มปรากฏการ ก่อตั้งสโมสรกีฬาของชาวพื้นเมืองรวมถึงชาวจีนโพ้นทะเลเพื่อใช้เป็นอำนาจต่อรองกับรัฐบาลอินเดีย ตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ ตัวอย่างที่ปรากฏอย่างชัดเจนคือการก่อตั้งสมาคมฟุตบอลอินโดนีเซีย (Persatoean Sepakraga seloeroeh Indonesia หรือ PSSI) ขึ้นเมื่อวันที่ 19 เมษายน ค.ศ. 1930 หนังสือพิมพ์ Djawa Tengah ฉบับวันที่ 23 เมษายน ค.ศ. 1930 รายงานว่าสมาคมดังกล่าวถือเป็นการรวบรวมสโมสรฟุตบอลเข้าร่วมเป็นสมาชิก อันได้แก่ สโมสรฟุตบอลอินโดนีเซียแห่งจาการ์ตา (Voetbalbond Indonesische Jakarta หรือ VIJ) รวมถึงสมาพันธ์ฟุตบอลที่ก่อตั้งโดยชาวพื้นเมือง ในเมืองอื่นๆอย่าง บันดุง (Bandoengsche Indonesische Voetbal Bond หรือ BIVB) มะตารัม (Persatuan Sepakbola Mataram หรือ PSM) โชโล (Vortenlandsche Voetbal Bond หรือ VVB) มาดิอุณ (Madioensche Voetbal Bond หรือ MVB) มาเกอลัง (Indonesische Voetbal Bond Magelang หรือ IVBM) และสุราบายา (Soerabajashe Indonesische Voetbal Bond หรือ SIVB) ด้วยจุดประสงค์เพื่อต่อต้านนโยบายของสมาคมฟุตบอลอินเดียตะวันตกของเนเธอร์แลนด์ ที่ มุ่งเน้นผลประโยชน์ทางการกีฬาทั้งในด้านของโอกาสและสิทธิต่างๆให้แก่ชาวตะวันตกมากกว่าชาว

²³ Ibid, pp. 14-5.

²⁴ De Revue der Sporten, (31 March 1930). และ Sport in Beeld /De Revue der Sporten, (13 March 1935, 26 March 1939). โดยนิตยสารดังกล่าวที่เป็นการรวมกันระหว่าง Sport in Beeld กับ De Revue der Sporten อยู่ในฉบับเดียวกัน

พื้นเมือง อย่างไรก็ตามชาวพื้นเมืองที่มีบทบาทในการตั้งสมาคมเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นบรรดา ลูกหลานเจ้านายและข้าราชการพื้นเมืองหรือรวมไปถึงชาวจีนโพ้นทะเลเชื้อสายอินโดนีเซียแทบทั้งสิ้น²⁵ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเด่นอย่างหนึ่งได้แก่ การสร้างสนามกีฬาของเจ้าผู้ครองนครโซโลนามว่าศรีชูชูนัน ปากู บูโวโนที่ 10 (Sri Soesoehoenan Pakoe Boewono X) ที่ทรงตอบสนองความต้องการของสมาคมฟุตบอลอินโดนีเซียจึงมีคำสั่งให้ก่อสร้างสนามกีฬาศรีเวดารี (Sriwedari) เมื่อ ค.ศ. 1932 จนถึง 1933 เพื่อใช้รองรับกิจกรรมการแข่งขันกีฬาฟุตบอลและกรีฑาของสมาคมและบรรดาลูกหลานของท่านในช่วงเวลานั้น สนามกีฬาดังกล่าวถือเป็นสนามกีฬาแห่งแรกที่ก่อสร้างโดยชาวพื้นเมือง นอกจากนี้ชาวพื้นเมืองเริ่มมีบทบาทในการแสดงออกทางการกีฬามากขึ้น โดยก่อตั้งสมาคมกีฬาอินโดนีเซีย (Ikatan Sport Indonesia หรือ ISI) ขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1938 เพื่อเป็นการรวบรวมสมาคมกีฬาของชาวพื้นเมืองทั้งหมดในช่วงเวลาดังกล่าว จนนำมาสู่การแข่งขันสัปดาห์กีฬา (Pekan Olah Raga) ขึ้นที่สนามศรีเวดารีระหว่างวันที่ 15 ถึง 22 ตุลาคมในปีนั้น²⁶

สมาคมฟุตบอลอินโดนีเซียขัดแย้งกับสมาคมฟุตบอลอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ซึ่งในเวลานั้นเปลี่ยนชื่อเป็นสหภาพฟุตบอลอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ (Nederlandsh Indische Voetbal Unie หรือ NIVU) หลังเป็นองค์กรที่ได้รับการรับรองจากสหพันธ์ฟุตบอลระหว่างประเทศ (Fédération Internationale de Football Association หรือ FIFA) ในประเด็นสิทธิการคัดเลือกนักกีฬาฟุตบอลทีมชาติอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์เข้าร่วมแข่งขันฟุตบอลโลกปี 1938 (1938 FIFA World Cup) ณ ประเทศฝรั่งเศส หลังจากประเทศญี่ปุ่นถูกถอนชื่อจากการเป็นตัวแทนของทวีปเอเชียเพราะเหตุการณ์พิพาทกับจีน ซึ่งในท้ายที่สุดสมาคมฟุตบอลอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์กลายเป็นผู้มีสิทธิในการเลือกนักฟุตบอล 18 คน ที่ประกอบไปด้วยชาวอินโดนีเซียที่เป็นลูกครึ่งตะวันตก ชาวพื้นเมือง ชาวอาหรับและรวมถึงชาวจีนโพ้นทะเลเข้าร่วมแข่งขันฟุตบอลโลกครั้งนี้พวกเขาตกจะรอบแรกไปหลังพ่ายแพ้ทีมชาติฮังการีไปอย่างขาดลอยด้วยผลการแข่งขัน 0-6²⁷

²⁵ Hendry Ch. Bangun, *Wajah Bangsa dalam Olahraga: 100 Tahun berita Olahraga Indonesia*, (Jakarta: Pustaka Spirit & Intimedia, 2007), pp. 98-9, Kompas Gramedia, "Pembentukan Struktur Organisasi," *Bola* (23-9 July 2015): 35.

²⁶ Persatuan Sepakbola seluruh Indonesia, *Sejarah Persatuan Sepakbola seluruh Indonesia* [Online], Available from: <http://www.pssi.or.id/dev/page/detail/5/Sejarah-PSSI> [2015, October 25]

²⁷ Fédération Internationale de Football Association, *DUTCH EAST INDIES* [Online], Available from: <http://www.fifa.com/worldcup/archive/france1938/teams/team=44031/matches.html>, <http://www.fifa.com/worldcup/archive/france1938/teams/team=44031/players.html> [2015, October 25]

การลุกขึ้นมาก่อตั้งสมาคมกีฬาของชาวพื้นเมืองถือเป็นสิ่งสะท้อนว่าช่วงเวลาดังกล่าวประชาชนตื่นตัวกับกระแสกีฬาสากลค่อนข้างมาก ชาวพื้นเมืองในเวลานั้นหันมาให้ความสนใจการกิจกรรมการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายมากขึ้น ช่วงเวลาดังกล่าวมีการตีพิมพ์หนังสือ สุขภาพ - เกี่ยวกับการกีฬา (Kesehatan – Tentang hal Sport) เขียนโดย ดร. มูวารดี (Dr. Moewardi) นายแพทย์สมัยใหม่ชาวชาวผู้จบการศึกษาจากโรงเรียนฝึกอบรมแพทย์พื้นเมือง (School tot Opleiding van Inlandsche Artsen หรือ STOVIA) โดยหนังสือดังกล่าวตีพิมพ์เป็นภาษาพื้นเมืองและจำหน่ายในราคา 1.20 กิลเดอร์ในเดือนมกราคม ค.ศ. 1934 ด้วยจุดประสงค์ของการตีพิมพ์คือเพื่อให้ความรู้กับประชาชนทั้งบรรดาเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีบุตรหลานเกี่ยวกับการเล่นกีฬาอย่างเหมาะสมและถูกวิธี เพื่อความปลอดภัยของสุขภาพตามหลักแพทยศาสตร์ให้แก่ชาวพื้นเมืองเนื่องจากขณะนั้นเยาวชนจำนวนมากหันมาให้ความสนใจในการเล่นกีฬาสากล²⁸

ในทางกลับกันกีฬาพื้นเมืองบางชนิดอย่างการต่อสู้ระหว่างสัตว์เริ่มหายไปจากสังคมสวนทางกับกีฬาสากลที่เริ่มขยายตัวในหมู่เกาะอินโดนีเซีย ขณะที่กีฬาพื้นเมืองบางชนิดเป็นกีฬาผิดกฎหมายโดยเฉพาะกีฬาชนไก่เนื่องจากกีฬานี้มักมีส่วนเกี่ยวข้องกับการพนัน ขณะเดียวกันศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของชาวพื้นเมืองในช่วงการปกครองของอาณานิคมนั้นมีสถานะเป็นการแสดงมากกว่ากีฬาและการออกกำลังกาย ยาน ไฟต์อธิบายว่าศิลปะการต่อสู้ของชาวพื้นเมืองยุคอาณานิคมนั้นยังคงเป็นที่นิยมในหมู่ประชาชนแต่ปรากฏออกมาในลักษณะการแสดงเสียเป็นส่วนมาก โดยไฟต์กล่าวว่าชาวพื้นเมืองยังคงให้ความสำคัญกับการต่อสู้ป้องกันตัวเหล่านี้เนื่องจากชาวพื้นเมืองเชื่อว่าเป็นการต่อสู้อันสูงส่งที่มีสถานะคู่ไปกับการประกอบพิธีกรรม ซึ่งตรงกันข้ามกับการต่อสู้ด้วยอาวุธของชาวตะวันตกอย่างปืน ปืนใหญ่ และระเบิดถือเป็นสิ่งป่าเถื่อนสำหรับชาวพื้นเมือง²⁹ ยิ่งไปกว่านั้นทางรัฐบาลอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์มีความหวาดระแวงว่าการส่งเสริมกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวดังกล่าวอาจนำมาสู่ภัยอันตรายที่ชาวพื้นเมืองใช้ในการต่อต้านรัฐบาล หลังเคยเกิดเหตุการณ์ชาวพื้นเมืองลุกขึ้นมาต่อต้านรัฐบาลช่วง ค.ศ. 1918 จนถึง 1919 หรือที่เรียกความขัดแย้งครั้งนี้ว่าเหตุการณ์เมืองการุต (Garut Affairs) เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นเมื่อฮาจิ ฮาซัน (Haji Hasan) อาจารย์ในโรงเรียนปันจักสีลัตของเมืองการุตที่มีชื่อว่า Silat Simawarame ได้นำลูกศิษย์และคนของตนลุกขึ้นมาต่อต้านเจ้าหน้าที่จากรัฐบาลที่มาขูดรีดผลผลิตทางเกษตรกรรม ส่งผลให้เกิดการปะทะกันอย่างรุนแรงจนกระทั่งฮาซัน

ขณะเดียวกันการแข่งขันฟุตบอลนัดระหว่างอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์กับฮังการีทางหนังสือพิมพ์ Sin Po ฉบับวันที่ 7 มิถุนายน ค.ศ. 1938 ได้ลงรายละเอียดเกี่ยวกับการแข่งขันนัดดังกล่าวไว้อย่างละเอียด ซึ่งสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ใน Hendry Ch. Bangun, *Wajah Bangsa dalam Olahraga: 100 Tahun berita Olahraga Indonesia*, pp. 133-40.

²⁸ Moewardi, *Kesehatan - Tentang hal Sport*, (Solo: Pematjaan Rakjat, 1934), pp. 1-2.

²⁹ Jan Feith, *Sport in Indie*, pp. 10-1.

เสียชีวิตด้วยกระสุนปืน เป็นหนึ่งในต้นเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลอินเดียนตะวันออกของเนเธอร์แลนด์กับชาวพื้นเมืองในเวลาต่อมาที่นำโดยกลุ่มมุสลิม Serekat Islam อย่างไรก็ตาม ชาวอินโดนีเซียพยายามจัดตั้งสมาคมปันจักสีลัตอินโดนีเซีย (Perhimpunan Pentjak Silat Indonesia) ขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1922 รวมถึงองค์กรปันจัก (Pentjak Organisasi) โดยอิมาม ซูจาอี (Imam Soedjai) เมื่อ ค.ศ. 1927 พร้อมกับเปิดการเรียนการสอนในเมืองบันดุงเมื่อ ค.ศ. 1930 แต่การขยายตัวของปันจักสีลัตในช่วงอาณานิคมกลับพบอุปสรรคด้านการพัฒนาและขาดแคลนจำนวนนักเรียนเมื่อเปรียบเทียบกับกีฬาสากล³⁰

การปฏิเธรการส่งเสริมกีฬาพื้นเมืองของรัฐบาลอินเดียนตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ส่งผลให้ปันจักสีลัตในขณะนั้นได้รับการพัฒนาในรูปแบบศิลปะการแสดง (Kesenian) มากกว่าเป็นกีฬาและการออกกำลังกาย อย่างไรก็ตามชาวอินโดนีเซียต่างมีความคุ้นเคยกับปันจักสีลัต โดยเยาวชนแต่ละหมู่บ้านมักได้รับการฝึกสอนปันจักสีลัตจากผู้เชี่ยวชาญต่อสู้ที่มีอาคมและเวทย์มนตร์ (Djago) รวมไปถึงได้รับการฝึกสอนจากบุคคลหรืออาจารย์ฝึกสอนเพื่อสืบทอดวิชาปันจักสีลัตให้แก่ผู้คนในหมู่บ้านที่นิยมเรียกว่า “นักรบปันจัก” (Pendekar Pentjak) หรือ “ผู้ชนะปันจัก” (Djoeara Pentjak) โดยเปรียบได้กับการเรียนการสอนใต้ดินที่ผิดกฎหมาย³¹

อย่างไรก็ตามต่อมาปันจักสีลัตได้กลายเป็นหนึ่งในกิจกรรมกีฬาและการออกกำลังกายที่สำคัญของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นที่เข้ามาปกครองหมู่เกาะอินโดนีเซียแทนเนเธอร์แลนด์เมื่อเข้าสู่ช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาควบคู่ไปกับการออกกำลังกายที่เข้ามาใหม่ ได้แก่ กีฬาต่อสู้ป้องกันตัวของญี่ปุ่น รวมไปถึงการคงอยู่ของกีฬาพื้นเมือง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในหมู่เกาะอินโดนีเซียดังที่จะกล่าวในอีกหลายบทต่อไปนั้นได้รับอิทธิพลมาจากกระแสการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของกีฬาในสังคมญี่ปุ่น หลังจากญี่ปุ่นสามารถพัฒนาประเทศของตนเองให้ทัดเทียมกับชาติมหาอำนาจตะวันตกเพราะต้องการหลีกเลี่ยงการคุกคามของลัทธิจักรวรรดินิยมตะวันตกตั้งแต่ประเทศญี่ปุ่นปฏิรูปประเทศสมัยเมจิในปลายทศวรรษที่ 19 เป็นต้นมา และการพัฒนาดังกล่าวได้ส่งผลถึงรูปแบบนโยบายการส่งเสริมกีฬาของญี่ปุ่นในดินแดนเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ในเวลาต่อมา

³⁰ Ian Douglas Wilson, "The Politics of Inner Power: the Practice of Pencak Silat in West Java," (Doctoral dissertation, School of Asian Studies, Murdoch University, 2002), 201.

³¹ NIOD, "Bermain Pentjak," *Pewarta Selebes* (23 April 1943): 4.

2.3 ประสบการณ์ครั้งอดีต: พัฒนาการของนโยบายส่งเสริมกีฬาของญี่ปุ่นก่อนสงครามมหาเอเชียบูรพา

วัฒนธรรมการเล่นกีฬาสากลได้ขยายตัวไปทั่วโลกในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 ซึ่งไม่เพียงแต่เผยแพร่ในดินแดนอาณานิคมทั่วโลกของชาวตะวันตกเพียงอย่างเดียวแต่ยังขยายตัวในดินแดนอื่นๆ อย่างเช่นในประเทศญี่ปุ่น ญี่ปุ่นรับวัฒนธรรมกีฬาสากลมาปรับใช้ในประเทศของตนหลังจากที่สหรัฐอเมริกาบังคับญี่ปุ่นให้เปิดประเทศหลังพลเรือจัตวาแมทธิว เพอร์รี่ (Matthew C. Perry) เข้ามายังญี่ปุ่นเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม ค.ศ. 1853 โดยกีฬาสากลได้ขยายตัวในสังคมญี่ปุ่นอย่างกว้างขวางหลังจากเข้าสู่ยุคเมจิ (Meiji) อันเป็นการช่วงเวลาแห่งการฟื้นฟูอำนาจให้กับจักรพรรดิ และพัฒนาประเทศให้ทันสมัยเมื่อ ค.ศ. 1868³²

การออกกำลังกายและการกีฬาภายในสังคมญี่ปุ่นเองได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและผสมผสานกันระหว่างกีฬาพื้นเมืองกับกีฬาสากลที่ขยายตัวจากชาวตะวันตก เดิมทีญี่ปุ่นมีกีฬาพื้นเมืองอยู่หลากหลายชนิด โดยเฉพาะกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวที่เรียกกันว่า บุยตสึ (Bujutsu) หรือ บูโด (Budo) กีฬาเหล่านี้ได้แก่ ซูโม (Sumo) ยูยิตสึ (Jujutsu) และ เคนโด (Kendo)³³ รวมถึงกีฬาชนิดอื่นเช่น ยิงธนูหรือคิวโด (Kyudo) เคมาริ (Kemari) ซึ่งเป็นกีฬาที่มีลักษณะการเล่นคล้ายเตะกร้อ และ ชิการาอิชิ (Chikaraishi) กีฬาเคลื่อนย้ายของหนัก เป็นต้น³⁴ แต่เมื่อกีฬาสากลหลังไหลเข้ามาในสังคมญี่ปุ่นตั้งแต่ยุคเมจิรัฐบาลญี่ปุ่นใช้กีฬาและการออกกำลังกายหลากหลายชนิดอย่าง กายบริหาร ฟันดาบ ยิงปืน ซี่ม้า และสกีเป็นกิจกรรมหนึ่งในการสร้างสุขภาพที่ดีให้กับทหารของรัฐบาลญี่ปุ่น ขณะเดียวกันชาวตะวันตกและอเมริกันได้นำ ฟุตบอล เรือพาย กรีฑา เทนนิส เบสบอล คริกเก็ต และกอล์ฟเข้ามาเผยแพร่ตามบริเวณเมืองท่าของญี่ปุ่นอย่างโยโกฮามา (Yokohama) และโกเบ (Kobe) ช่วงเวลาดังกล่าวรัฐบาลเมจิได้ตั้งนักวิชาการและมิชชันนารีชาวตะวันตกเข้าร่วมวางระบบการศึกษารูปแบบใหม่ที่มีการบรรจุกีฬาเข้าเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษา และบรรดานักเรียนชาวญี่ปุ่นผู้ที่ได้รับโอกาสเดินทางไปศึกษาต่างประเทศได้นำความรู้และการเล่นกีฬาจากตะวันตก โดยเฉพาะ ฟุตบอล รักบี้ พายเรือ กรีฑา เทนนิส บาสเกตบอล วอลเลย์บอล แบดมินตัน ปิงปอง และฮอกกี้ เข้ามาเผยแพร่ใน

³² Allen Guttman and Lee Thompson, *Japanese Sport: A History*, (Honolulu: University of Hawaii Press. 2001), pp. 90-1.

³³ โปรดดูเพิ่มเติมใน Shohei Sato, "The Sportification of Judo: Global Convergence and Evolution," in *Journal of Global History* 8 (2013): 302.

³⁴ Richard L. Light, "Japan," in S.W. Pope and John Nauright (eds.), *Routledge Companion to Sport History*, pp. 473-4.

ประเทศญี่ปุ่นมากขึ้น³⁵ และหลังจากประเทศญี่ปุ่นได้สิทธิ์ร่วมเข้าแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเมื่อ ค.ศ. 1912 จึงเริ่มมีการเผยแพร่การแข่งขันกีฬามวยปล้ำ ยกน้ำหนัก และเรือแคนู³⁶ รัฐบาลญี่ปุ่นใช้กีฬาและการออกกำลังกายหลากหลายชนิดในการควบคุมพลเมืองด้วยรูปแบบการจัดการกีฬาของโลกตะวันตก และสหรัฐอเมริกาให้เข้ามามีอิทธิพลต่อแนวทางการพัฒนาด้านกีฬาของตนเอง

ตัวอย่างงานเขียนสำคัญที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงการใช้อิทธิพลของกีฬาสากลเป็นส่วนหนึ่งของการควบคุมพลเมืองของญี่ปุ่น ได้แก่ *Japanese Sport: A History* ของอัลเลน กัตต์แมนแนนด์ (Allen Guttmann) และลี ทอมป์สัน (Lee Thompson) ทั้งสองเสนอว่าตั้งแต่ช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 กิจกรรมกายบริหารเป็นกิจกรรมที่สำคัญของรัฐบาลญี่ปุ่นในการสร้างสุขภาพที่ดีให้แก่ประชาชน โดยก่อตั้งสถาบันกายบริหารแห่งชาติ (National Institute of Gymnastics หรือ Taiso Denshujō) ใน ค.ศ. 1879 ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการออกกำลังกายและการให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพที่ดีในสถานศึกษา สถาบันกายบริหารแห่งชาติได้เชิญ จอร์จ อัดัมส์ ลีแลนด์ (George Adams Leland) นายแพทย์ชาวอเมริกันเข้ามาดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาของสถาบัน ส่งผลให้ญี่ปุ่นหยิบยืมรูปแบบการจัดการกีฬาของโลกตะวันตกและสหรัฐอเมริกาเข้ามาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาด้านกีฬาของญี่ปุ่นในเวลาต่อมา และในช่วงเวลาดังกล่าวกิจกรรมกายบริหารที่อยู่ภายใต้หมวดหมู่กายบริหารกลายเป็นส่วนหนึ่งของการออกกำลังกายของกองทัพโดยมีการฝึกสอนในสถานศึกษา โดยปรากฏในหลักสูตรการสอนสำหรับโรงเรียนประถม (Shogakko Kyosoku Taiko) เมื่อ ค.ศ. 1887³⁷

การหลั่งไหลเข้ามาของกีฬาสากลในสังคมญี่ปุ่นส่งผลให้กีฬาพื้นเมืองญี่ปุ่นมีการปรับตัวตามแนวทางกีฬาสากลให้เหมาะกับยุคสมัยมากขึ้นมาตั้งแต่ช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 จนถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ช่วงเวลาดังกล่าวชาวญี่ปุ่นเริ่มให้ความสำคัญกับความเชื่อที่เรียกว่า “บูชิโด” (Bushido) หรือ “จิตวิญญาณนักรบผู้กล้าหาญ” อันเป็นความเชื่อเรื่องจิตวิญญาณนักรบขามุไรผู้กล้าหาญของชาวญี่ปุ่นที่ได้รับอิทธิพลทางความคิดจากพุทธศาสนานิกายเซน ขงจื้อ และชินโต รัฐบาลญี่ปุ่นมุ่งปลูกฝังจิตวิญญาณดังกล่าวเพื่อสร้างจิตสำนึกเรื่องความรักชาติ ควบคู่ไปกับความกล้าหาญ ความอดทน ความจงรักภักดีให้แก่ประชาชนทุกเพศทุกวัย รวมไปถึงการปลูกฝังความเป็นสุภาพบุรุษ

³⁵ Ibid, pp. 70-1.

³⁶ ผู้ที่สนใจในรายละเอียดของการขยายตัวของกีฬาตะวันตกในญี่ปุ่นยุคเมจิ สามารถอ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ใน Allen Guttmann and Lee Thompson, *Japanese Sport: A History*, (Honolulu: University of Hawaii Press. 2001), pp. 70-81.

³⁷ อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ใน Allen Guttmann and Lee Thompson, *Japanese Sport: A History*, pp. 90-1.

ให้แก่เยาวชนชายเพื่อให้กลุ่มคนเหล่านี้มีความเมตตา ความเรียบร้อย ซื่อสัตย์ และรักษาเกียรติยศ³⁸ ญี่ปุ่นพยายามปลูกฝังจิตวิญญาณบูชิโดผ่านการส่งเสริมกีฬา อิกุโอบะ อาเบะ (Ikuo Abe) และ เจมส์ แอนโทนี แมนแกน (James Anthony Mangan) ให้รายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวไว้ในบทความ ‘Sportsmanship’ – English Inspiration and Japanese Response: F.W. Strange and Chiyosaburo Takeda โดยอธิบายถึงนิตยสารกีฬาสากลรายเดือนภายในญี่ปุ่นในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 อย่าง Undokai³⁹ นิตยสารดังกล่าวพยายามเผยแพร่แนวคิดว่าการออกกำลังกายที่ดีต้องสามารถพัฒนาจิตใจนักกีฬา ความกล้าหาญ ความอดทน ความใจกว้างเป็นธรรมไม่เห็นแก่ตัว ความสงบ ความอดทน และศิลปะการป้องกันตัว หรือ “บู” นอกเหนือจากความแข็งแรงของร่างกายเพียงลำพัง⁴⁰

อาเบะและแมนแกนยังเสนอว่าภายในช่วงเวลาเดียวกันในสังคมญี่ปุ่นยังมีกลุ่มคนที่พยายามส่งเสริมกีฬาดั้งเดิมของญี่ปุ่นควบคู่ไปกับกีฬาสากล ทั้งสองได้ยกความคิดของโอคุจิโร นิชิโนอุจิ (Okujiro Nishinouchi) หนึ่งในคณะผู้จัดทำนิตยสารกีฬา Undokai ขึ้นมาอธิบายประเด็นดังกล่าว โอคุจิโรมองว่าการเข้ามาของอิทธิพลตะวันตกที่รวมไปถึงกีฬาสากลในสังคมญี่ปุ่นนั้นก่อให้เกิดปัญหาการเสื่อมสลายความเป็นญี่ปุ่นที่ยึดมั่นกับแนวคิดบูชิโด ดังนั้นเพื่อเป็นการฟื้นฟูแนวคิดบูชิโดเขาจึงเสนอความคิดในการเผยแพร่ความเป็นญี่ปุ่นลงในการเล่นกีฬาสากล ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อรักษาวัฒนธรรมอันดีงามของญี่ปุ่น โอคุจิโรเสนอกีฬาญี่ปุ่นในช่วงเวลานั้นควรแบ่งเป็น 2 หมวดหมู่ คือ กีฬาดั้งเดิมของญี่ปุ่นและกีฬาสากลที่ได้รับความนิยมในสังคมญี่ปุ่น โดยมีชื่อเรียกว่าบูยัตสึเก่าและใหม่ตามลำดับ (Old Bujutsu และ New Bujutsu) โดยกีฬาในหมวดหมู่บูยัตสึเก่า ได้แก่ กีฬาเคนโด ยูยิตสึ ยิงธนู และวายน้ำ ขณะที่หมวดหมู่บูยัตสึใหม่ ได้แก่ กีฬาเบสบอล กายบริหาร และพายเรือ ดังนั้นหมวดหมู่กีฬาญี่ปุ่นที่โอคุจิโรเสนอนั้นได้ถึงสะท้อนว่ากีฬาสากลทั้งสามที่อยู่ในหมวดหมู่บูยัตสึใหม่นั้น

³⁸ ดู Inazo Nitobe, *Bushido: the Soul of Japan, an Exposition of Japanese Thought*, (Rutland, Vt.: Tuttle, 1969).

³⁹ Undokai คือนิตยสารกีฬาสากลรายเดือนที่จัดทำจำหน่ายในสังคมญี่ปุ่นช่วงเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1897 จนถึงเดือนเมษายน 1900 ภายใต้การดูแลของมหาวิทยาลัยโตเกียว (University of Tokyo) ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อเป็นช่องทางสื่อสารระหว่างกันของบรรดานักกีฬาทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและองค์กรเพื่อสนับสนุนความรู้ทางการกีฬาทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ

⁴⁰ Ikuo Abe and J. A. Mangan, “‘Sportsmanship’ – English Inspiration and Japanese Response: F.W. Strange and Chiyosaburo Takeda,” in J. A. Mangan and Fan Hong, *Sport in Asian Society: Past and Present*, (London: Frank Cass, 2003): 86.

เป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมอย่างมากในหมู่ชาวญี่ปุ่นจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของสังคมญี่ปุ่นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้⁴¹

ญี่ปุ่นพยายามใช้ระบบการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการปลูกฝังแนวคิดบูชิโดควบคู่ไปพร้อมกับการพัฒนาสุขภาพให้กับเยาวชน ในประเด็นดังกล่าว อินาโซ นิโตเบะ (Inazo Nitobe) ได้กล่าวไว้ใน *Bushido: The Soul of Japan* ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. 1905 ว่าชาวญี่ปุ่นนิยมฝึกเยาวชนให้ขยันขันแข็งและกล้าหาญ อดทนต่อความยากลำบากทั้งกายและใจ สามารถควบคุมตนเอง (Self-Control) และสนับสนุนให้เยาวชนเหล่านั้นรักทหารพร้อมก้าวเป็นทหารในอนาคต โดยปลูกฝังคุณธรรมสามประการ ได้แก่ ความเฉลียวฉลาด (Chi) จิตใจเมตตากรุณา (Jin) และความกล้าหาญ (Yu)⁴² นิโตเบะเสนอว่า การฝึกฝนกีฬาอย่างเช่น ยูยิตสู ยิงธนู ชี่ม้า การใช้หอกและดาบนั้นจัดเป็นวิธีการเสริมสร้างบูชิโดที่สำคัญวิธีการหนึ่ง⁴³ ประเด็นดังกล่าว เสฐียร พันธรังสี ได้กล่าวเพิ่มเติมไว้ใน *บูชิโด: จรรยาของชนชาติทหาร ดวงวิญญาณของญี่ปุ่น* อันเป็นหนังสือแปลเป็นภาษาไทยจากหนังสือเล่มดังกล่าวของนิโตเบะเมื่อ ค.ศ. 1935 โดยเสฐียรกล่าวเพิ่มเติมจากนิโตเบะว่ารัฐบาลญี่ปุ่นพยายามปลูกฝังให้เยาวชนเป็นผู้รักชาติผ่านการศึกษา โดยให้ความสำคัญกับหลัก 4 ประการด้านการศึกษาญี่ปุ่นตั้งแต่ช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา กล่าวคือ

1. หลักสำคัญของนักเรียนทั้งหลายคือ ความคิดของชาติ และความรักชาติ
2. อักษรภาษาญี่ปุ่นต้องเขียนและเรียบเรียงให้เข้าใจง่ายที่สุด
3. มุ่งสร้างความกล้าหาญให้แก่สตรีผ่านการศึกษา

⁴¹ Ikuo Abe and J. A. Mangan, "'Sportsmanship' – English Inspiration and Japanese Response: F.W. Strange and Chiyosaburo Takeda," : 88-9. นอกจากนี้ คำว่า บูยัตสึ (Bujutsu) กับ บูโด (Budo) นั้นมีความหมายเดียวกันนั่นคือหมายถึง ศิลปะการป้องกันตัว โดยคำว่าบูยัตสึนั้นเริ่มปรากฏให้เห็นตั้งแต่ยุคเอโดะ (Edo era) ใน ค.ศ. 1603-1868 ขณะที่ในเวลาต่อมาเมื่อเข้าสู่ยุคเมจิความหมายของคำว่าศิลปะป้องกันตัวนั้นเริ่มถูกแทนที่ด้วยคำว่าบูโด โปรดดูเพิ่มเติมภายใน Shohei Sato, "The Sportification of Judo: Global Convergence and Evolution," in *Journal of Global History* 8 (2013): 302. ซึ่งจากหลักฐานหนังสือพิมพ์ภายในหมู่เกาะอินโดนีเซียอย่าง Tjahaja ฉบับวันที่ 5 พฤศจิกายน ค.ศ. 1942 ได้สะท้อนให้เห็นถึงอิทธิพลทางความคิดด้านการตั้งกีฬาสากลเข้าเป็นหนึ่งในกีฬาญี่ปุ่นของโอคุจิโรผ่านการรายงานผลการแข่งขันกีฬาเบสบอลระหว่างชาวญี่ปุ่นและชาวอินโดนีเซีย โดยเรียกกีฬาเบสบอลว่า "บูโด" อ้างอิงจาก NIOD, "Nippon Budo," *Tjahaja* (5 November 1942): 3.

⁴² Inazo Nitobe, *Bushido: the Soul of Japan, an Exposition of Japanese Thought*, (Rutland, Vt.: Tuttle, 1969), pp. 94-5.

⁴³ *Ibid*, pp. 95-6.

4. ต้องประสบความสำเร็จในการอบรมการต่อสู้และกีฬาทางกาย⁴⁴

ชาวญี่ปุ่นนิยมส่งสตรีเข้ารับการศึกษ เพื่อให้มีความกล้าหาญและความแข็งแรง สามารถป้องกันตนเอง ครอบครัว รวมถึงประเทศชาติได้ และเพื่อเป็นการยกฐานะสตรีให้สูงขึ้นและมีคุณค่า เนื่องจากสตรีมีความสำคัญต่อครอบครัว เป็นอนาคตของลูกหลานในอนาคต⁴⁵ ไดโรคุ คิคุจิ (Dairoku Kikuchi) ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากระทรวงศึกษาธิการของญี่ปุ่นช่วง ค.ศ. 1901-1903 ได้กล่าวสุนทรพจน์ในช่วงเวลาที่เขาดำรงตำแหน่งเกี่ยวกับความต้องการสร้างสตรีญี่ปุ่นให้ก้าวขึ้นเป็นภรรยาและแม่ที่ดีในอนาคตไว้ภายในหนังสือ Japanese Education: Lectures Delivered in the University of London อันเป็นหนังสือที่รวบรวมบทการสอนของเขาเพื่อส่งให้กับมหาวิทยาลัยลอนดอนใน ค.ศ. 1907 ความว่า

“อุดมการณ์ของพวกเรา [รัฐบาลญี่ปุ่น – ผู้วิจัย] ต่อบรรดาสตรีคือ การเป็นภรรยาที่ดีและแม่ที่ฉลาด พวกเราตัดสินใจให้บ้านเป็นพื้นที่ของสตรี ผู้ชายทำงานนอกบ้านและผู้หญิงคอยช่วยเหลือเรื่องต่างๆภายในบ้านคือปรัชญาของเรา เราไม่ได้มองข้ามสตรีที่มีความสามารถในการทำงานเทียบเท่าผู้ชาย แต่สตรีเหล่านั้นมีจำนวนน้อยมากและไม่ได้รับการยกย่องเท่าไรนัก ขณะที่ตัวอย่างของภรรยาและมารดาที่เปี่ยมไปด้วยความรู้ ความอ่อนโยน และช่วยเหลือสามีและลูกของตนเองได้นั้นมีอยู่เป็นจำนวนมาก”⁴⁶

ตัวอย่างที่สะท้อนถึงการนำกีฬาและการออกกำลังกายแบบตะวันตกและดั้งเดิมมาประยุกต์ใช้ภายในสถานศึกษาของรัฐบาลญี่ปุ่นช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ปรากฏในหนังสือ Japanese Education ไดโรคุกล่าวถึงการนำกีฬาตะวันตกเข้าเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาเพื่อเป็นการออกกำลังกาย โดยอธิบายว่ากระทรวงศึกษาธิการได้พยายามผลักดันการออกกำลังกายด้วยกิจกรรมกายบริหารให้เป็นหนึ่งในวิชาบังคับในหลักสูตรการศึกษาตั้งแต่ช่วงทศวรรษ 1880 เป็นต้นมา ช่วงเวลาดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการมองว่ากายบริหารแบบเยอรมันเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับ

⁴⁴ เสฐียร พันธงศรี, บุชิโด: จรรยาของชนชาติทหาร ดวงวิญญาณของญี่ปุ่น, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพฯ: สยามปริทัศน์, 2555), หน้า 140-1.

⁴⁵ Inazo Nitobe, Bushido: the Soul of Japan, an Exposition of Japanese Thought, pp. 140-55

⁴⁶ Dairoku Kikuchi, Japanese Education: Lectures Delivered in the University of London, (London: J. Murray, 1909), p. 268.

เยาวชนญี่ปุ่นในขณะนั้น โดยบรรจุให้มีการเรียนวิชาพลศึกษา 3-4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ในการเรียนการสอนของโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของญี่ปุ่น เช่นเดียวกับกับโรงเรียนมัธยมให้มีการเรียนวิชาพลศึกษา 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ พร้อมกับมีกิจกรรมกายบริหารแบบกองทัพในบางสถานศึกษา นอกจากนี้ ไคโรคังกล่าวถึงบทบาทของมหาวิทยาลัยโตเกียวว่าเป็นมหาวิทยาลัยที่มีความสำคัญต่อการฝึกอบรมเยาวชนญี่ปุ่นให้รู้จักกีฬาหลากหลาย เบสบอล เทนนิส และฟุตบอลให้เกิดการขยายตัวและเป็นที่รู้จักในสังคมญี่ปุ่น⁴⁷ ขณะเดียวกันโรงเรียนสตรีบรรจุให้มีการเรียนวิชาพลศึกษา 3-4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยให้มีการเรียนการสอนกายบริหาร เต็นรำ ยิมนาสติก กรีฑา เป็นต้น⁴⁸ ในประเด็นนี้ มาร์กาเรต เออร์เนสโตน์ เบอร์ตัน (Margaret Ernestine Burton) ให้รายละเอียดเพิ่มเติมไว้ในหนังสือที่ตีพิมพ์เมื่อ ค.ศ. 1914 คือ The Education of Women in Japan ว่าท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาหลัง ค.ศ. 1908 อันเป็นช่วงเวลาที่กระทรวงศึกษาธิการของญี่ปุ่นประกาศเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาภาคบังคับจาก 4 เป็น 6 ปีเป็นต้นมานั้น การฝึกสอนวิชาพลศึกษาภายในโรงเรียนสตรีมีสภาพการฝึกฝนที่ผ่อนคลายและสะอาดกว่าเยาวชนชายและสตรีเหล่านี้มีผลลัพธ์การออกกำลังกายที่น่าพอใจ เบอร์ตันได้อ้างคำกล่าวของไคโรคังที่กล่าวถึงความสำเร็จในการพัฒนาการศึกษาของสตรีว่า “เยาวชนสตรีในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษามีน้ำหนักและส่วนสูงที่เพิ่มขึ้นอย่างน่าประหลาดใจ เด็กหญิงเหล่านั้นส่วนมากสูงกว่ามารดาของพวกเธอเสียอีก”⁴⁹

ขณะเดียวกันในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา รัฐบาลญี่ปุ่นพยายามส่งเสริมกิจกรรมของทหารมากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการได้พยายามส่งเสริมกายบริหารแบบทหาร (Heishiki Taiso) อันเป็นกิจกรรมบริหารร่างกายเพื่อสร้างความแข็งแกร่งตามแบบการฝึกซ้อมของทหาร กิจกรรมการบริหารที่สำคัญได้แก่ การโหนราวเดี่ยวและราวคู่ (Horizontal Bar and Parallel Bars) ม้าไม้ (Wooden Horse) การโดดข้ามสิ่งกีดขวาง ว่ายน้ำ การซ้อมรบและกีฬาการต่อสู้ป้องกันตัว ซึ่งรัฐบาลญี่ปุ่นได้บรรจุกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวดั้งเดิมของญี่ปุ่นบางชนิด เช่น เคนโด ยิงธนู และยูยิตสูให้เป็นส่วนหนึ่งในการเรียนการสอนแก่เยาวชนชายพร้อมกับให้มีการทดสอบสมรรถภาพทางร่างกายในบางโรงเรียน⁵⁰ และหลังจากกองทัพญี่ปุ่นสามารถทำการสงครามเอาชนะรัสเซียได้ตั้งแต่ ค.ศ. 1906 รัฐบาลญี่ปุ่นปรับกีฬาสากลและกีฬาพื้นเมืองให้เข้ากับการฝึกของกองทัพญี่ปุ่นเพื่อรองรับสถานการณ์ทางการเมืองที่ฝึกฝนแนวคิดเผด็จการทหารขึ้นตรงต่อองค์จักรพรรดิ ตัวอย่างสำคัญคือการนำกิจกรรม

⁴⁷ Ibid, pp. 331-5.

⁴⁸ Ibid, pp. 334-5.

⁴⁹ Margaret Ernestine Burton, The Education of Women in Japan, (London: Fleming H. Revell company, 1914), pp. 117-8.

⁵⁰ Dairoku Kikuchi, Japanese Education: Lectures Delivered in the University of London, pp. 331-5., 354-6.

ปฏิบัติกายบริหารมาประยุกต์ใช้ภายในระบบกองทัพญี่ปุ่นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในด้านการทหารในช่วงสงครามโลกครั้งที่หนึ่งในทศวรรษ 1910 พร้อมกับประกาศใช้แผนกายบริหารแบบกองทัพ (Heishiki Taiso ni Kansuru Kengian) เพื่อเป็นการสนับสนุนการออกกำลังกายด้วยกายบริหารเพื่อปลูกฝังให้เยาวชนญี่ปุ่นก้าวขึ้นเป็นทหารของชาติในอนาคต โดยปลูกฝังจิตวิญญาณบูชิโดลงในการฝึกฝนร่างกายและจิตใจของเยาวชนทุกคน⁵¹ และต่อมาเมื่อ ค.ศ. 1929 รัฐบาลญี่ปุ่นจัดตั้งสภาการศึกษาร่างกาย (Tai iku Undo Shingikai) เพื่อส่งเสริมการฝึกฝนกองทัพและกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวลงในหลักสูตรการศึกษาด้วยวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสุขภาพที่ดีแก่ประชาชนในช่วงการเตรียมพร้อมการทำสงครามกับจีนของญี่ปุ่น⁵²

แนวทางการส่งเสริมกีฬาของญี่ปุ่นในช่วงเวลานี้มีความสอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมสุขภาพของระบอบทหารนิยมของรัฐบาลนาซีนำโดยอดอล์ฟ ฮิตเลอร์ (Adolf Hitler) ตั้งแต่ช่วงทศวรรษ 1930 เป็นต้นมา ฮิตเลอร์พยายามสร้างสุขภาพที่ดีให้กับประชาชนและมุ่งพัฒนาเยาวชนเพื่อสร้างชาวเยอรมันที่แข็งแกร่งด้วยการส่งเสริมพัฒนาร่างกายและสุขภาพไปพร้อมกับการสร้างจิตวิญญาณสังคมนิยมแห่งชาติหรืออุดมการณ์ชาตินิยมนาซี เพื่อประชาชนเหล่านี้เป็นสามารถสร้างบุตรและสตรีชาวเยอรมันที่มีความแข็งแกร่งและเป็นอนาคตของชาติ⁵³ รัฐบาลนาซีสร้างสุขภาพที่ดีให้กับชาวเยอรมันด้วยการส่งเสริมการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายหลากหลายชนิด เช่น การปฏิบัติกิจกรรมกายบริหาร และการฝึกซ้อมของกองทัพ ท่ามกลางบรรยากาศความตื่นตัวด้านการกีฬาของนาซีเยอรมนีจากการจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาหลากหลายรายการ โดยเฉพาะ การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 11 ค.ศ. 1936 ณ กรุงเบอร์ลิน หรือที่รู้จักกันในนาม “โอลิมปิกนาซี”⁵⁴

ช่วงเวลานั้นสังคมนิยมญี่ปุ่นเกิดความพยายามสนับสนุนความเป็นญี่ปุ่นหรือความเป็นชาวตะวันออกผ่านความพยายามให้ความสำคัญกับการแข่งขันกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวและกิจกรรมที่สร้างความแข็งแกร่งของร่างกายโดยเฉพาะตั้งแต่ปลายทศวรรษ 1920 เป็นต้นมา คาโน จิโกโร (Kano Jigoro) ผู้เชี่ยวชาญสอนศิลปะการป้องกันตัวที่ในเวลาต่อมาได้รับการขนานนามว่าเป็นบิดาแห่งกีฬา

⁵¹ Allen Guttman and Lee Thompson, *Japanese Sport: A History*, p. 154.

⁵² Ibid, p. 156.

⁵³ รัฐบาลนาซีตั้งกลุ่มเยาวชนฮิตเลอร์ (Hitlerjugend หรือ Hitler Youth) อันเป็นกลุ่มเยาวชนหนุ่มสาวชาวเยอรมันผู้ได้รับการปลูกฝังอุดมการณ์ชาตินิยมนาซีขึ้นอย่างเป็นทางการใน ค.ศ. 1933 เพื่ออบรมเยาวชนเหล่านี้อย่างเป็นทางการเพื่อให้มีจิตสำนึกความรักชาติควบคู่ไปกับการสร้างสุขภาพอันแข็งแกร่ง ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ใน William Lawrence Shirer, *The Rise and Fall of the Third Reich: A History of Nazi Germany*, (New York: Simon and Schuster, 1960), p. 248-53.

⁵⁴ Arned Kruger, “Germany,” in S.W. Pope and John Nauright (eds.), *Routledge Companion to Sport History*, pp. 435-6.

ยูโด (Judo) และเป็นหนึ่งในคณะกรรมการโอลิมปิกสากล (The International Olympic Committee หรือ IOC) เสนอว่ากีฬาตั้งเดิมของญี่ปุ่นถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสดงตัวตนของชาติ พร้อมกับแนะนำให้รัฐบาลญี่ปุ่นนำกีฬการต่อสู้ป้องกันตัวของญี่ปุ่นเข้าเป็นส่วนหนึ่งในการปลูกฝังความคิดเรื่องทหารนิยมให้กับเยาวชนญี่ปุ่นในช่วงเวลาที่ญี่ปุ่นบุกแมนจูเรียเมื่อ ค.ศ. 1933 อันเป็นช่วงเวลาที่ญี่ปุ่นต้องการก้าวขึ้นเป็นผู้นำในโลกตะวันออกนั้น คาโนมองว่ากีฬาตั้งเดิมของญี่ปุ่นสามารถสร้าง “สันหลังและมันสมอง” หรือสุขภาพที่ดีให้แก่ประชาชนทั้งร่างกายที่แข็งแรงและความคิดที่ชาญฉลาดให้แก่บรรดาเยาวชนเหล่านั้นในแต่ละวัน⁵⁵

รัฐบาลญี่ปุ่นยังมีความพยายามส่งเสริมชื่อเสียงของญี่ปุ่นผ่านการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ คาโน จิโกโรมีบทบาทอย่างมากในการนำญี่ปุ่นเข้ามีส่วนร่วมภายในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก คาโนตั้งใจส่งเสริมภาพลักษณ์ของชาวญี่ปุ่นด้วยความพยายามผลักดันยูยิตสูที่ได้รับการปรับปรุงท่วงท่าและกฎกติกาการแข่งขันจนเกิดเป็นกีฬายูโดเมื่อปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 เข้าเป็นส่วนหนึ่งของกีฬาโอลิมปิก ความตั้งใจดังกล่าวส่งผลให้คาโนพยายามนำเสนอยูโดให้เป็นที่รู้จักในต่างประเทศจากการเดินทางเยี่ยมเยือนประเทศต่างๆ นำมาซึ่งการตั้งสมาคมยูโดในอิตาลีและสมาคมยูโดท้องถิ่นในเบอร์ลิน และนำไปสู่การเริ่มหันมาเรียนรู้การเล่นกีฬาของชาวตะวันตกในเวลาต่อมา พร้อมกันนี้คาโนยังมีบทบาทในการพัฒนาศักยภาพในการเล่นกีฬาสากลของชาวญี่ปุ่นเพื่อเตรียมความพร้อมในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในขณะนั้น⁵⁶

การมีส่วนร่วมกับการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกของชาวญี่ปุ่นเป็นสิ่งสะท้อนถึงการให้ความสำคัญกับกีฬาสากลของรัฐบาลญี่ปุ่นและสะท้อนว่าสังคมญี่ปุ่นในขณะนั้นไม่ได้ต่อต้านกิจกรรมของชาวตะวันตกทุกกิจกรรมเสมอไปแม้สังคมญี่ปุ่นจะเกิดกระแสต่อต้านความเป็นตะวันตกตั้งแต่ปลายทศวรรษ 1920 เป็นต้นมา กีฬาสากลยังคงสิ่งที่รัฐบาลญี่ปุ่นให้ความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากกีฬาสากลหลากหลายชนิดได้ขยายตัวในสังคมญี่ปุ่นจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของสังคมดังที่โอคุจิโรเคยกล่าวไว้ และช่วงเวลานั้นชาวญี่ปุ่นมีความตื่นตัวกับการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกและให้ความสำคัญกับการพัฒนากีฬาสากลมากขึ้นหลังจากเมื่อกีฬาได้กลายเป็นหนทางหนึ่งในการสร้างชื่อเสียงให้แก่ญี่ปุ่นตั้งแต่ช่วงทศวรรษ 1910 เป็นต้นมาเมื่อคาโน จิโกโร ได้รับการแต่งตั้งให้เข้าร่วมเป็นหนึ่งในคณะกรรมการโอลิมปิกสากลเมื่อ ค.ศ. 1909 ส่งผลให้ประเทศญี่ปุ่นได้รับโอกาสเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อน ณ กรุงสตอคโฮล์ม (Stockholm) ใน ค.ศ. 1912 ดังนั้นทางรัฐบาลญี่ปุ่นจึงแต่งตั้งคาโนให้เป็นประธานสมาคมกีฬาของประเทศเมื่อ ค.ศ. 1911 เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับทัพนักกีฬาญี่ปุ่นในการแข่งขันโอลิมปิกครั้ง

⁵⁵ Shohei Sato, “The Sportification of Judo: Global Convergence and Evolution,” pp. 304-5.

⁵⁶ อานรายละเอียดได้ใน Shohei Sato, “The Sportification of Judo: Global Convergence and Evolution,” pp. 302-6.

แรกของประเทศญี่ปุ่น⁵⁷ รัฐบาลญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับการฝึกฝนกีฬาสากลและส่งตัวแทนในการแข่งขันโอลิมปิกทั้งการแข่งขันในรายการฤดูร้อนและฤดูหนาวได้ในเวลาต่อมา ได้แก่ ค.ศ. 1912, 1920, 1924, 1928, 1932 และ 1936 ในการแข่งขันโอลิมปิกฤดูร้อน รวมไปถึง ค.ศ. 1928, 1932, และ 1936 ในการแข่งขันโอลิมปิกฤดูหนาว⁵⁸

ญี่ปุ่นกลายเป็นชาติหนึ่งทีประสบความสำเร็จภายในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเมื่อสามารถคว้า 7 เหรียญทอง 7 เหรียญเงิน และ 4 เหรียญทองแดง ได้ภายในการแข่งขันโอลิมปิกครั้งที่ 10 ณ เมือง ลอส แองเจลิส (Los Angeles) เมื่อ ค.ศ. 1932 และคว้าอีก 6 เหรียญทอง 4 เหรียญเงิน และ 8 เหรียญทองแดงในการแข่งขันรายการโอลิมปิกครั้งที่ 11 ณ กรุงเบอร์ลิน (Berlin) ใน ค.ศ. 1936⁵⁹ ช่วงเวลาดังกล่าวญี่ปุ่นมีทัพนักกีฬาที่สร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศชาติจากการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกให้แก่ญี่ปุ่นในการแข่งขันที่กรุงเบอร์ลินหลายคน ตัวอย่างเช่น ซอน คิตาอิ (Son Kitai) หรืออีกชื่อหนึ่งคือ ซอน กี ชุง (Sohn Kee-Chung) นักกรีฑาชาวเกาหลีผู้เข้าร่วมแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในฐานะชาวญี่ปุ่นสามารถคว้าเหรียญทองการแข่งขันวิ่งมาราธอน 42.5 กิโลเมตร ด้วยเวลา 2 ชั่วโมง 29 นาที 19.2 วินาที ในขณะที่ นาโอโตะ ทาจิมะ (Naoto Tajima) สามารถคว้าเหรียญทองหลังเอาชนะการแข่งขันกรีฑาเขย่งก้าวกระโดด (Triple Jump) เป็นสถิติโลกในขณะนั้นด้วยผลงานการกระโดดไกลระยะ 16 เมตร ซึ่งภายในการแข่งขันครั้งเดียวกันนี้เอง อันดับสองที่คว้าเหรียญเงินไปครองเป็นชาวญี่ปุ่นเช่นกัน ได้แก่ มาซาโอะ ฮาราดะ (Masao Harada) นอกจากนี้ยังมี โชโซ มากิโนะ (Shozo Makino) ผู้สามารถคว้าเหรียญเงินการแข่งขันว่ายน้ำฟรีสไตล์ 1,500 เมตรในโอลิมปิก ค.ศ. 1932 และคว้าเหรียญทองแดงในการแข่งขันว่ายน้ำฟรีสไตล์ 400 เมตรในโอลิมปิก ค.ศ. 1936⁶⁰

รัฐบาลญี่ปุ่นยังมีความตั้งใจส่งเสริมภาพลักษณ์ในการเป็นหนึ่งในชาติมหาอำนาจด้วยการเสนอตนเองเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อนครั้งที่ 12 ใน ค.ศ. 1940 คาโนและรัฐบาลญี่ปุ่นพยายามเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินการให้กรุงโตเกียวได้รับการคัดเลือกเป็นเจ้าภาพในการจัดการ

⁵⁷ Japanese Olympic Committee, *Beginnings of the Olympic Movement and Kano Jigoro* [Online], Available from: http://www.joc.or.jp/english/historyjapan/kano_jigoro.html [2014, March 28]

⁵⁸ Japanese Olympic Committee, *JOC History at a Glance* [Online], Available from <http://www.joc.or.jp/english/aboutjoc/history.html> [2014, March 28]

⁵⁹ International Olympic Committee, *Japan* [Online], Available from: <http://www.olympic.org/japan> [2014, April 2]

⁶⁰ รายชื่อนักกีฬาเหล่านี้ปรากฏอยู่ในบทความ “กีฬาในญี่ปุ่น” (Olah Raga di Nippon) ของนิตยสารรายสัปดาห์ที่ตีพิมพ์ภายในหมู่เกาะอินโดนีเซียนามว่า Pandji Poestaka ฉบับวันที่ 30 มกราคม ค.ศ. 1943 [NIOD, “Olah Raga di Nippon,” Pandji Poestaka (30 January 1943): 5.]

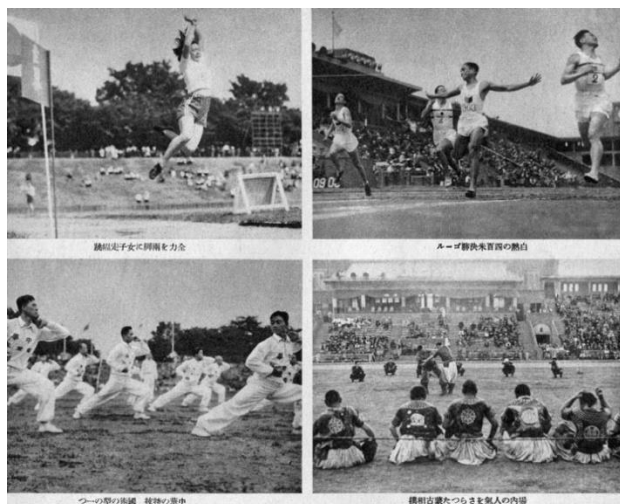
แข่งขันโอลิมปิกเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมญี่ปุ่นควบคู่ไปกับการแข่งขันกีฬาสากลและเพื่อนำการแข่งขันรายการนี้ให้ขยายตัวออกนอกยุโรปและสหรัฐอเมริกาเพื่อให้ประเทศอื่นเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น นั่นคือพื้นที่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งเป็นเขตอิทธิพลของญี่ปุ่นเอง⁶¹ แนวคิดดังกล่าวของคาโนประสบความสำเร็จในการโน้มน้าวใจกรรมการในการคัดเลือกให้กรุงโตเกียวเป็นสถานที่จัดการแข่งขันโอลิมปิกครั้งที่ 12 ขณะกรุงเฮลซิงกิของฟินแลนด์ไป 36 ต่อ 27 เสียง และมีการประชาสัมพันธ์ผ่านภาพถ่าย แสตมป์ และสื่อโฆษณา⁶² อย่างไรก็ตามเมื่อคาโนเสียชีวิตลงในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1938 ท่ามกลางสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองและเศรษฐกิจกับสหรัฐอเมริกาและประเด็นความขัดแย้งจากทำสงครามกับจีนอย่างเต็มรูปแบบตั้งแต่ ค.ศ. 1937 ได้ส่งผลกระทบต่อให้มีการตัดสินใจถอนสิทธิการเป็นเจ้าภาพการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อนครั้งที่ 12 อย่างไรก็ตามทางญี่ปุ่นได้พยายามตอบโต้การตัดสินใจของคณะกรรมการโอลิมปิกด้วยการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียบูรพา (East Asia Sports Contest) ขึ้น ณ กรุงโตเกียวในช่วงเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1940 การแข่งขันดังกล่าวถือเป็นการแข่งขันที่จัดขึ้นด้วยวัตถุประสงค์เพื่อการแสดงความป็นมหาอำนาจและยังเป็นการแสดงศักยภาพด้วยการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศของญี่ปุ่น ขณะเดียวกันยังเป็นการแข่งขันกีฬาเพื่อเฉลิมฉลองครบรอบ 2600 ปีแห่งการเกิดขึ้นของชาติญี่ปุ่นเอง การแข่งขันกีฬาเอเชียบูรพานี้มีตัวแทนนักกีฬาจากพื้นที่ต่างๆเข้าร่วมแข่งขันทั้งหมด 6 ทีม ได้แก่ ญี่ปุ่น แมนจูว์ (แมนจูเรีย) สาธารณรัฐจีนของพรรคก๊กมินตั๋ง ไทย ฟิลิปปินส์ และฮาวาย⁶³ โดยปรากฏการแข่งขันกีฬานานาชนิดตัวอย่างเช่น ฟุตบอล กรีฑา รวมถึงกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวญี่ปุ่นอย่างยูโด ซูโม่ และการต่อสู้ป้องกันตัวอย่างชาวจีนดังที่ปรากฏในนิตยสาร Shashin Shuho ฉบับวันที่ 30 November 1940 (ดูรูปที่ 2.8)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁶¹ Japanese Olympic Committee, Beginnings of the Olympic Movement and Kano Jigoro [Online]

⁶² Ibid.

⁶³ Sandra Collins, *The 1940 Tokyo Games: The Missing Olympics: Japan, the Asian Olympics and the Olympic Movement*, (Routledge, 2014), pp. 179-82.

รูปที่ 2.8 : ภาพการแข่งขันกีฬาเอเซียบูรพาในนิตยสาร Shashin Shuho
 ที่มา : David C. Earhart, Certain Victory: Images of World War II in the
 Japanese Media, (Armonk, N.Y.: M. E. Sharpe, 2008), p. 55.

จะเห็นได้ว่าทางรัฐบาลญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายให้กับประชาชนของตนเองที่แผ่ไปด้วยการมุ่งปลุกฝังจิตวิญญาณบูชิโดและเติมไปด้วยกลิ่นอายของระบอบทหารนิยมนั้นเป็นอิทธิพลจากสภาวะทางการเมืองที่ทางกองทัพญี่ปุ่นเริ่มมีความขัดแย้งกับมหาอำนาจตะวันตกอย่างสหรัฐอเมริกาและความต้องการทำสงครามกับจีนเป็นสำคัญ ก่อนที่ญี่ปุ่นจะส่งกองกำลังทหารเข้ายึดครองเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อสถาปนา “แผนการวงไพบูลย์แห่งมหาเอเซียบูรพา” ในสองเดือนให้หลังจากการจัดการแข่งขันกีฬาเอเซียบูรพา (เดือนสิงหาคม ค.ศ. 1940) รัฐบาลญี่ปุ่นได้ยึดถือหลักการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายจากประเทศของตนเองเป็นแบบอย่างในการเผยแพร่ให้กับชาวพื้นเมืองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และส่งผลให้การกีฬาและการออกกำลังกายในหมู่เกาะอินโดนีเซียที่เคยจำกัดตัวอยู่กับกลุ่มชาวตะวันตกและชาวพื้นเมืองชนชั้นสูงนั้นเกิดความเปลี่ยนแปลงและเริ่มขยายตัวมาสู่ประชาชนในวงกว้างมากขึ้นจากการดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์ของกองทัพญี่ปุ่นดังที่จะอธิบายในบทต่อไป

บทที่ 3 ช่วงต้นการปกครองหมู่เกาะอินโดนีเซียของกองทัพญี่ปุ่นกับนโยบายส่งเสริม กีฬาระหว่างสงครามมหาเอเชียบูรพา (ค.ศ. 1942)

ประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยต้องการอธิบายในบทนี้ คือการเข้าปกครองหมู่เกาะอินโดนีเซียของกองทัพญี่ปุ่นภายใต้บริบทของสงครามมหาเอเชียบูรพาส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงหลากหลายประการภายในหมู่เกาะอินโดนีเซียรวมถึงแนวทางการส่งเสริมกีฬา ซึ่งทางรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นได้นำนโยบายส่งเสริมกีฬาภายในประเทศของตนมาปรับใช้กับสังคมหมู่เกาะอินโดนีเซียด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งการส่งเสริมการออกกำลังกายผ่านสิ่งพิมพ์ของรัฐ การจัดการแข่งขันกีฬา การจัดกิจกรรมการออกกำลังกายประจำวัน รวมถึงการสร้างและปรับปรุงสนามกีฬาภายในเมืองต่างๆ

เนื้อหาในบทนี้ผู้วิจัยจะศึกษาการส่งเสริมกีฬาของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นภายในหมู่เกาะอินโดนีเซีย โดยให้ความสำคัญไปที่เกาะชวาและมาตุราภายใต้การปกครองของกองทัพภาคที่ 16 มากกว่าอีกสองเขตปกครองอย่างเกาะสุมาตราและหมู่เกาะทางตะวันออกของชวาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากข้อจำกัดด้านการเข้าถึงหลักฐานของตัวผู้วิจัยเอง อย่างไรก็ตามเกาะชวาจัดเป็นพื้นที่สามารถมองเห็นพัฒนาการและความต่อเนื่องของนโยบายส่งเสริมกีฬาของรัฐบาลญี่ปุ่นที่มีนโยบายส่งเสริมกีฬาที่คล้ายคลึงกับเขตปกครองพื้นที่อื่นๆในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของกองทัพญี่ปุ่น เนื้อหาภายในส่วนแรกผู้วิจัยต้องการอธิบายถึงแนวทางการส่งเสริมกีฬาของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่น ผู้วิจัยใช้หนังสือพิมพ์และนิตยสารภาษาพื้นเมืองเป็นหลักฐานในการศึกษาเกี่ยวกับนโยบายส่งเสริมกีฬาภายในหมู่เกาะอินโดนีเซียของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นเป็นสำคัญ โดยผู้วิจัยจะพิจารณาข่าวสารและการประชาสัมพันธ์กิจกรรมหรือกฎระเบียบเกี่ยวกับการแข่งขันกีฬาควบคู่ไปกับนโยบายทางการเมืองที่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ของสงครามมหาเอเชียบูรพา

3.1 สงครามมหาเอเชียบูรพา: การยึดครองอาณานิคมอินเดียนตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ของ กองทัพญี่ปุ่น

ตั้งแต่ทศวรรษ 1930 เป็นต้นมาญี่ปุ่นพยายามจัดตั้งรัฐบาลทหารภายใต้จิตสำนึกเรื่องทหารนิยมพร้อมแนวคิดการเป็นผู้นำในโลกตะวันออก ส่งผลให้กองทัพญี่ปุ่นมีความคิดผลักดันตนเองให้ขยายอิทธิพลออกนอกประเทศอันได้แก่ ภูมิภาคทางเหนือ (Hokushinron) และภูมิภาคทางใต้ (Nanshinron) โดยแรกเริ่มญี่ปุ่นพยายามขยายอิทธิพลของตนเองเข้าไปในภูมิภาคทางเหนือของตนเองนั่นคือ เกาหลี จีน และแมนจูว์ และนำมาซึ่งการทำสงครามอย่างเต็มรูปแบบกับจีนตั้งแต่ค.ศ.

1937¹ โคโนเอะ ฟุมิมารุ (Kono Fumimaro) นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นในขณะนั้นประกาศ “ระเบียบใหม่ในเอเชียตะวันออก” (New Order in East Asia) เมื่อ ค.ศ. 1938 ระเบียบดังกล่าวคือแผนการสร้างอิทธิพลตะวันออกโดยมีญี่ปุ่นเป็นศูนย์กลางความมั่นคงที่สามารถต่อต้านอิทธิพลตะวันตกด้วยการประสานงานระหว่างทหาร การเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม อย่างไรก็ตามเมื่อฝ่ายจีนคัดค้านข้อเสนอการจัดระเบียบใหม่ในเอเชียตะวันออกของญี่ปุ่น กองทัพญี่ปุ่นจึงใช้นโยบายรุกรานจีนอย่างเต็มที่ใน ค.ศ. 1939²

จากสถานการณ์ความตึงเครียดในขณะนั้นส่งผลให้รัฐบาลญี่ปุ่นมองเห็นความจำเป็นในการขยายอำนาจของตนสู่ภูมิภาคทางใต้หรือดินแดนที่ในปัจจุบันเรียกว่าเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากยิ่งขึ้น ฉัตรทิพย์ นาถสุภาตั้งข้อสังเกตของการขยายตัวสู่ภูมิภาคทางใต้ของญี่ปุ่นมีเหตุผลสำคัญคือดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญของญี่ปุ่น โดยเฉพาะทรัพยากรธรรมชาติเพื่อนำไปใช้ในการสงครามอย่างน้ำมันและถ่านหิน หลังญี่ปุ่นขาดแคลนน้ำมันจากความขัดแย้งกับผู้จัดหาน้ำมันรายใหญ่ให้ประเทศตนเองอย่างสหรัฐอเมริกา และเหตุผลสำคัญของการขยายอิทธิพลสู่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประการหนึ่งคือสาเหตุจากปัญหาความมั่นคงของญี่ปุ่นที่ยังไม่สามารถเอาชนะจีนได้อย่างเด็ดขาด และประกอบกับสถานการณ์ความขัดแย้งภายในประเทศในยุโรปที่อังกฤษต้องต่อสู้กับเยอรมนีเพียงลำพังหลังจากหลังเยอรมนีสามารถเอาชนะและยึดครองเนเธอร์แลนด์และฝรั่งเศสตั้งแต่เดือนมิถุนายน ค.ศ. 1940 สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความมั่นคงภายในดินแดนอาณานิคมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้³

ดังนั้นในวันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ. 1940 กองทัพญี่ปุ่นจึงสถาปนา “แผนวงไพบูลย์แห่งมหาเอเชียบูรพา” (The Greater East Asia Co-Prosperity Sphere หรือ Dai-to-a Kyo-eiken) ขึ้นเพื่อเป็นแผนการขยายอิทธิพลของตนเองด้วยการรวบรวมพื้นที่ในดินแดนเอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่าง ฟิลิปปินส์ บริติชมลายา หมู่เกาะอินโดนีเซีย ไทย บางส่วนของพม่า และฮ่องกงเข้าเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายจัดระเบียบใหม่ของรัฐบาลญี่ปุ่น⁴ รัฐบาลญี่ปุ่นคาดหวังว่าการดำเนินตามแผนวงไพบูลย์แห่งมหาเอเชียบูรพาจะสามารถแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังประสบปัญหาอย่างหนักในขณะนั้น เนื่องจากจะทำให้ญี่ปุ่นสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจโดยมี

¹ พวงทิพย์ เกียรติสกุล, ทางรถไฟสายใต้ในเงาอาทิตย์อุทัย, (นครปฐม: โครงการตำราและหนังสือคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), หน้า 1-2.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 3-4.

³ ฉัตรทิพย์ นาถสุภา, ญี่ปุ่นกับมหาเอเชียบูรพา, (กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์, 2548), หน้า 64.

⁴ Joyce C. Lebra, Japan's Greater East Asia Co-Prosperity Sphere in World War II: Selected Readings and Documents, (Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1975), pp. 71-2.

ดินแดนตะวันออกเป็นเขตเศรษฐกิจของตนเอง หลังญี่ปุ่นประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างหนักจากการที่ฝ่ายสหรัฐอเมริกาและพันธมิตรเริ่มกดดันญี่ปุ่นด้วยการปิดเส้นทางการค้าของญี่ปุ่นหลังเหตุการณ์ความรุนแรงจากการทำสงครามภายในประเทศจีน ขณะเดียวกันแผนวงไพบูลย์แห่งมหาเอเซียบูรพาถือเป็นการผลักดันญี่ปุ่นให้เป็นผู้นำของโลกตะวันออกเพื่อต่อต้านชาวตะวันตกอย่างเต็มตัวจากการมุ่งสร้างเอกภาพแก่ชาวเอเซียและร่วมกันหันมาร่วมกันปกป้องดินแดนของตนภายใต้การนำของกองทัพญี่ปุ่นภายใต้คำขวัญที่เป็นการแสดงออกถึงความเป็นผู้นำของญี่ปุ่นในการปลดแอกชาวเอเซียออกจากอิทธิพลของชาติอาณานิคมตะวันตกอย่าง “ญี่ปุ่นเป็นแสงสว่างแห่งเอเซีย (Japan, The Light of Asia), ญี่ปุ่นเป็นผู้คุ้มครองแห่งเอเซีย (Japan, Protector of Asia), และญี่ปุ่นเป็นผู้นำแห่งเอเซีย (Japan, The Leader of Asia)” ไปพร้อมกับส่งเสริมวัฒนธรรมของตนเองแก่ดินแดนเหล่านี้⁵

หลังนายพลฮิเดกิ โตโจ (Hideki Tojo) ก้าวขึ้นมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแทนโคโนเอะ เมื่อ 17 ตุลาคม ค.ศ. 1940 รัฐบาลญี่ปุ่นจัดทำ “ข้อตกลงระหว่างกองทัพบกและกองทัพเรือเรื่องอำนาจการบริหารพื้นที่ครอบครองของญี่ปุ่น” (Senryochi gunsei jisshi ni kansuru riku-kaigun chuo kyotei) เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน ค.ศ. 1941 เพื่อตกลงพื้นที่การปกครองในแผนวงไพบูลย์ร่วมแห่งมหาเอเซียบูรพาระหว่างกองทัพบกและกองทัพเรือญี่ปุ่น ข้อตกลงดังกล่าวกำหนดให้กองทัพบกญี่ปุ่นรับผิดชอบปกครองฮ่องกง ฟิลิปปินส์ พม่า บริติชมลายู บริติชบอร์เนียว สุมาตรา และชวา ขณะที่กองทัพเรือญี่ปุ่นรับผิดชอบในพื้นที่หมู่เกาะเป็นสำคัญ อันได้แก่ ดัตช์บอร์เนียว หรือเกาะกาลิมันตัน (Kalimantan) ในเขตปกครองของเนเธอร์แลนด์ มาลุกู สุลาเวสี (Sulawesi) นิวกินี (New Guinea) เกาะซุนดา (Sunda) หมู่เกาะบิสมาร์ค (Bismark) และกวม (Guam)⁶ ซึ่งกองทัพญี่ปุ่นสามารถยึดครองมหาเอเซียบูรพาได้เกือบทั้งหมดตั้งแต่กลาง ค.ศ. 1942⁷ หมู่เกาะอินโดนีเซียถือเป็น

⁵ Shigeru Sato, *War, Nationalism and Peasants: Java Under the Japanese Occupation 1942-1945*, (Armonk, New York: M.E. Sharpe, 1994), p 43.

⁶ Harry J. Benda, James K. Irukura, and Koichi, *Japanese Military Administration in Indonesia: Selected Document*, (Yale University. Southeast Asia Studies, Translation Serie, No. 6, 1965), pp. 4-5.

⁷ ลำดับชัยชนะของญี่ปุ่น

ปลาย 1940	: เข้าไปมีอิทธิพลในอินโดจีนของฝรั่งเศสและประเทศไทย
8 ธันวาคม 1941	: โจมตีฮาวาย ฟิลิปปินส์ ฮ่องกง และมลายู
13 ธันวาคม 1941	: ยึดเกาะกวม
20 ธันวาคม 1941	: ยึดเกาะเวก
25 ธันวาคม 1941	: ยึดฮ่องกง

พื้นที่สำคัญทางยุทธศาสตร์แห่งหนึ่งที่กองทัพญี่ปุ่นให้ความสำคัญเพราะปัจจัยความสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติอย่างน้ำมันและแร่ธาตุ ดังนั้นทางกองทัพญี่ปุ่นจึงส่งกองทัพภาคที่ 16 ภายใต้การบังคับบัญชาของอิมามูระ ฮิโตชิ (Imamura Hitoshi) ยกพลขึ้นบกในบริเวณภาคตะวันออกของเกาะชวาในเดือนมกราคม ค.ศ. 1942⁸ และในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1942 พลโทไฮน์ แตร์ ปอร์เติน (Hein Ter Poorten) แม่ทัพฝ่ายอินเดียนตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ประกาศยอมแพ้สงคราม⁹

กองทัพญี่ปุ่นแบ่งเขตปกครองหมู่เกาะอินโดนีเซียออกเป็นสามส่วนตามข้อตกลงของกองทัพบกและกองทัพเรือ โดยกองทัพภาคที่ 16 เข้าปกครองพื้นที่เกาะชวาและมาดูรา ขณะที่กองทัพภาคที่ 25 ปกครองเกาะสุมาตราและสิงคโปร์ และกองทัพเรือปกครองพื้นที่บริเวณหมู่เกาะทางตะวันออก¹⁰ รัฐบาลญี่ปุ่นทั้งสามส่วนพยายามส่งเสริมวัฒนธรรมญี่ปุ่นเช่น ภาษา ดนตรี ภาพยนตร์ คติความเชื่อ

2 มกราคม 1942	: ยึดมะนิลา
11 มกราคม 1942	: ยกพลขึ้นบกในหมู่เกาะอินโดนีเซีย
15 กุมภาพันธ์ 1942	: ยึดสิงคโปร์
6 มีนาคม 1942	: ยึดปัตตาเวีย
8 มีนาคม 1942	: ยึดย่างกุ้ง
9 เมษายน 1942	: ยึดแหลมบาตัน (ทางเหนือของอ่าวมะนิลา)
30 เมษายน 1942	: ยึดลาเซียว (พม่า)
2 พฤษภาคม 1942	: ยึดมณฑลทะเลย์
6 พฤษภาคม 1942	: ยึดคอร์ริจิดอร์ (อ่าวมะนิลา)
12 มิถุนายน 1942	: ยึดออตตู (หมู่เกาะอาลูเชียน)

กองทัพญี่ปุ่นประสบความสำเร็จในการเข้ายึดครองเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยเวลาอันรวดเร็ว ปัจจัยสำคัญส่วนหนึ่งมาจากการวางแผนการรบเพื่อการเข้ายึดครองอย่างชาญฉลาด อีกทั้งกองกำลังของญี่ปุ่นนั้นยังมีประสิทธิภาพทางการทหารที่เหนือกว่ากำลังรบชาวตะวันตกในอาณานิคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งกำลังรบของชาวตะวันตกที่มีประสิทธิภาพส่วนมากนั้นจะอยู่ในยุโรปและทางแอฟริกาเหนือเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นกำลังรบของชาวตะวันตกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นมีจำนวนน้อยและประสิทธิภาพต่ำ อ้างอิงจาก จอห์น เค แฟร์แบงก์ , เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยุคใหม่: จีน ญี่ปุ่น เกาหลี ไต้หวัน เล่ม 2, แปลโดย เพ็ชรี สุมิตร และคนอื่นๆ, (มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2550), หน้า 882.

⁸ เอลซา ไชนุติน, ประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย, (กรุงเทพฯ: มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย, 2552), หน้า 311.

⁹ George McTurnan Kahin, Nationalism and Revolution in Indonesia, (Ithaca, New York: Cornell University Press, 1952), p. 101.

¹⁰ ดูภาพประกอบได้ในภาคผนวกในส่วนของ “แผนที่แสดงเขตปกครองของกองทัพญี่ปุ่นในหมู่เกาะอินโดนีเซีย” อ้างอิงจาก Joyce C. Lebra, Japanese-Trained Armies in Southeast Asia: Independence and Volunteer Forces in World War II, (Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 2010), pp. 75-6.

วรรณกรรม และกีฬาในหมู่เกาะอินโดนีเซียตามแผนระเบียบใหม่ของแผนวงไพบูลย์แห่งมหาเอเชียบูรพาไปพร้อมกับความพยายามปลูกฝังคนพื้นเมืองให้หันมาสนับสนุนกองทัพญี่ปุ่นผ่านความพยายามนำเสนอวัฒนธรรมญี่ปุ่นเพื่อทำลายระบอบอาณานิคมตะวันตก ความพยายามดังกล่าวนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงหลายประการในหมู่เกาะอินโดนีเซียช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพา ตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่เกิดขึ้นภายในหมู่เกาะอินโดนีเซียจากแผนระเบียบใหม่ของแผนวงไพบูลย์แห่งมหาเอเชียบูรพาที่สำคัญได้แก่ การผลักดันให้ชาวพื้นเมืองขึ้นมามีส่วนร่วมในการทำงานให้กับรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่น ชาวพื้นเมืองจำนวนมากได้รับโอกาสในการทำงานมากขึ้นจากการที่รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นปลดบรรดาข้าราชการชาวตะวันตกออกจากตำแหน่งงานเป็นจำนวนมากและการเข้าควบคุมกิจการของชาวตะวันตก โดยเฉพาะภายในระบบการปกครองและสื่อสารมวลชน รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นตัดสินใจจ้างชาวพื้นเมืองจำนวนมากเข้าปฏิบัติงานแทนชาวตะวันตกซึ่งรวมไปถึงกลุ่มเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น (Pangreh Praja) หรือข้าราชการที่เคยทำงานร่วมกับรัฐบาลอาณานิคมบางส่วนยินยอมร่วมมือกับรัฐบาลญี่ปุ่น โดยรัฐบาลกองทัพภาคที่ 16 ในเกาะชวาและมาตุรานันใช้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งในการปกครองส่วนท้องถิ่นและเป็นผู้จัดระดมทรัพยากรสงครามอย่างสินค้าทางเศรษฐกิจและแรงงานให้กับตนเอง¹¹ นอกจากนี้กองทัพญี่ปุ่นยังให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้นำหมู่บ้านในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิการบริหารการปกครอง โดยรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นมอบค่าจ้างและโยกย้ายผู้นำหมู่บ้านเหล่านี้ให้มีตำแหน่งที่สูงขึ้น ซึ่งถือว่าการทำลายระบบชนชั้นในสมัยการปกครองของรัฐบาลอินเดียนตะวันออกของเนเธอร์แลนด์¹²

การเปลี่ยนแปลงสำคัญภายในหมู่เกาะอินโดนีเซียจากแผนระเบียบใหม่ของแผนวงไพบูลย์แห่งมหาเอเชียบูรพาที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือเป็นการทำลายระบบชนชั้นและเป็นการให้โอกาสแก่ชาวพื้นเมือง คือการให้โอกาสด้านการศึกษาแก่ชาวพื้นเมือง ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาภายในหมู่เกาะอินโดนีเซีย กองทัพญี่ปุ่นมอบหมายให้สำนักงานการศึกษา (Kantor Pengajaran หรือ Bunkyo-kyoku) เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดระบบการศึกษา โดยแบ่งหน่วยงานออกเป็น 2 ส่วน

¹¹ รัฐบาลกองทัพภาคที่ 16 ของญี่ปุ่นปฏิรูปโครงสร้างระบบราชการด้วยการทำงานผ่านการใช้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ด้วยการให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเหล่านี้ขึ้นตรงกับอำนาจรัฐบาลเป็นครั้งแรก แม้ว่าเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเหล่านี้เคยมีประสบการณ์การทำงานกับรัฐบาลอินเดียนตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ โดยเฉพาะการควบคุมระบบเพาะปลูก (Cultivation System) ในค.ศ. 1830 แต่ไม่เคยได้มีอำนาจขึ้นตรงกับรัฐบาลอาณานิคมแต่อย่างใด โปรดดูเพิ่มเติมใน Shigeru Sato, *War, Nationalism and Peasants: Java Under the Japanese Occupation 1942-1945*, pp. 22-5.

¹² ทั้งนี้รัฐบาลกองทัพภาคที่ 16 ของญี่ปุ่นยังพยายามปรับเงินค่าจ้างเพื่อให้ความแตกต่างทางรายได้ระหว่างชนชั้นปกครองกับประชาชนหายไป โดยมีกรปรับเงินค่าจ้างให้กับข้าราชการในช่วงปี 1943 ท่ามกลางการลดเงินค่าจ้างของบรรดาข้าราชการชั้นสูงแต่ในทางกลับกันนำไปสู่การสร้างอิทธิพลในพื้นที่และการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนเช่นกัน โปรดดูเพิ่มเติมใน Shigeru Sato, *War, Nationalism and Peasants: Java Under the Japanese Occupation 1942-1945*, pp. 25-31.

ได้แก่ ส่วนการศึกษาภายในสถานศึกษา (Kyoiku-ka) กับส่วนการอบรม (Kyoka-ka) ในวันที่ 22 เมษายน ค.ศ. 1942 รัฐบาลกองทัพบกภาคที่ 16 ได้สั่งให้แต่ละโรงเรียนมีการเรียนการสอนด้วยภาษาพื้นเมืองด้วยระบบ 6-3-3 (ประถมศึกษา 6 ปี มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี และมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี) พร้อมกับปิดโรงเรียนของชาวตะวันตกเป็นจำนวนมาก ขณะเดียวกันรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นประกาศยกเลิกระบบเก็บค่าเรียนให้กับชาวพื้นเมือง ส่งผลให้จำนวนนักเรียนพื้นเมืองที่เข้าศึกษาภายในโรงเรียนรัฐบาลเพิ่มขึ้นกว่าครึ่งสมัยอาณานิคมอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์เป็นอย่างมาก¹³

รัฐบาลญี่ปุ่นส่งเสริมให้ภาษาอินโดนีเซีย (Bahasa Indonesia)¹⁴ เป็นภาษากลางในหมู่เกาะอินโดนีเซียแทนที่ภาษาดัตช์ โดยกำหนดให้เป็นภาษาทางการของหมู่เกาะอินโดนีเซียพร้อมประกาศห้ามใช้ภาษาดัตช์ในการติดต่อสื่อสาร¹⁵ รัฐบาลกองทัพบกภาคที่ 16 เริ่มก่อตั้ง “คณะกรรมการเพื่อพัฒนามาตรฐานภาษาอินโดนีเซีย” (Komisi Oentok Menjempoernakan Bahasa Indonesia) เมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. 1942 ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อเร่งพัฒนาภาษาอินโดนีเซียเพื่อใช้เป็นภาษาราชการและการปกครองอย่างมีประสิทธิภาพ¹⁶ ขณะเดียวกันรัฐบาลกองทัพบกภาคที่ 25 บนสุมาตราได้ก่อตั้งสถาบันภาษาอินโดนีเซีย (Lembaga Bahasa Indonesia) ขึ้นเพื่อพัฒนามาตรฐานของภาษาอินโดนีเซียให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันในช่วงต้น ค.ศ. 1943 หลังจากนั้นนักชาตินิยมอินโดนีเซียเคยพยายามผลักดันภาษาอินโดนีเซียในสมัยอาณานิคมผ่านการใช้ภาษาอินโดนีเซียในสภาประชาชน (Volksraad) และในหนังสือพิมพ์ภาษาอินโดนีเซีย¹⁷ ดังนั้นการประกาศใช้ภาษาอินโดนีเซียเป็นภาษา

¹³ Peter Post, William H. Frederick, Iris Heidebrink and Shigeru Sato, *The Encyclopedia of Indonesia in the Pacific War: in cooperation with the Netherlands Institute for War Documentation*, pp. 321-2.

¹⁴ ภาษาอินโดนีเซียเกิดขึ้นจากความต้องการใช้ภาษาเป็นหนึ่งในเครื่องมือแสดงออกความเป็นชาติของสมาคมเหล่านักเรียนอินโดนีเซีย (Perhimpunan Pelajar-pelajar Indonesia) ผ่านการประกาศ “คำสาบานของเยาวชน” (Sumpah Pemuda) ระหว่างการประชุมของสมาคมเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม ค.ศ. 1928 คำสาบานของคนหนุ่มมีใจความสำคัญคือการประกาศว่าดินแดนที่เป็นอาณานิคมของอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์จะรวมเป็นดินแดนเดียว ชาติเดียว และภาษาเดียว โดยภาษาอินโดนีเซียเป็นภาษาที่มีพัฒนาการมาจากภาษามลายูอันเป็นภาษาที่ชาวพื้นเมืองใช้กันอย่างแพร่หลายในบริเวณคาบสมุทรมลายูตั้งแต่ก่อนการเข้ามาของชาวตะวันตกและยังเป็นภาษาที่ชาวพื้นเมืองนิยมใช้ติดต่อสื่อสารกันระหว่างกันแม้รัฐบาลอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์กำหนดให้ภาษาดัตช์เป็นภาษาทางการในการติดต่อสื่อสารกันในหมู่เกาะอินโดนีเซีย ดังนั้นบรรดานักชาตินิยมอินโดนีเซียจึงพยายามใช้ภาษาอินโดนีเซียเพื่อแสดงออกถึงความต้องการเป็นเอกราชของตนเองในสมัยการปกครองของรัฐบาลอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ผ่านการใช้ภาษาอินโดนีเซียในสภาประชาชน (Volksraad) หรือรวมไปถึงการเผยแพร่ภาษาอินโดนีเซียตามหน้าหนังสือพิมพ์

¹⁵ Aiko Kurasawa, “Propaganda Media on Java under the Japanese 1942 – 1945,” in *Indonesia* 44 (October 1987), p. 59.

¹⁶ NIOD, “Komisi Oentok Menjempoernakan Bahasa Indonesia” *Pandji Poestaka* (24 October 1942), p. 21.

¹⁷ Peter Post, William H. Frederick, Iris Heidebrink and Shigeru Sato, *The Encyclopedia of Indonesia in the Pacific War: in cooperation with the Netherlands Institute for War Documentation*, p. 111.

ทางการของหมู่เกาะนั้นมีอิทธิพลโดยตรงต่อโอกาสในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของชาวพื้นเมืองมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะ โอกาสการเรียนรู้หนังสือ โอกาสการเข้าถึงสื่อสิ่งพิมพ์ของรัฐบาล และการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลให้คนพื้นเมืองสามารถเข้าถึงการส่งเสริมกีฬาของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นในอินโดนีเซียช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาได้มากยิ่งขึ้น

ขณะเดียวกันญี่ปุ่นต้องการใช้กีฬาเป็นหนึ่งในเครื่องมือนำเสนอวัฒนธรรมญี่ปุ่นไปพร้อมกันกับการพัฒนาเยาวชนในดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คณะกรรมการวิจัยนโยบายแห่งชาติแห่งกองทัพเรือ (Navy National Policy Research Committee) ได้จัดทำ “สรุปโครงการปกครองสำหรับภูมิภาคทางตอนใต้” (Summary Draft of a Policy for the South) ขึ้นเมื่อเดือนเมษายน ค.ศ. 1939 เพื่อเป็นแนวทางการปกครองภายในภูมิภาคทางใต้ ด้วยวัตถุประสงค์สำคัญคือพยายามสร้างความรู้สึกร่วมกันของวงไพบูลย์แห่งมหาเอเชียบูรพาที่มีความใกล้ชิด และเพื่อเป็นการพัฒนาวัฒนธรรมตะวันออก โดยนโยบายด้านการบริหารทางวัฒนธรรม (Cultural Administration Policy) มีสรุปแนวทางการปกครองดังต่อไปนี้

1. นำเสนอความเป็นญี่ปุ่นผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ ภาพยนตร์ กีฬา การท่องเที่ยว และคุณธรรม
2. ให้การศึกษาใหม่แก่ชาวญี่ปุ่นในภูมิภาคทางใต้ โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อแนะนำกิจกรรมเหมาะสมให้กับคนเหล่านั้น และในเวลาเดียวกันเพื่อให้คนเหล่านั้นให้การศึกษาแก่เยาวชนญี่ปุ่นที่อยู่อาศัยในภูมิภาคทางใต้ต่อไป
3. วิจัยด้านมนุษยศาสตร์และวิทยาศาสตร์ทางกายภาพในภูมิภาคทางใต้
4. พยายามส่งเสริมเยาวชน อันเป็นผู้ที่มีบทบาทภายในภูมิภาคทางใต้ต่อไปในอนาคต
5. เสริมสร้างความสัมพันธ์โดยพัฒนาการวิจัยทางวิชาการในพื้นที่เหล่านี้
6. ก่อตั้งและเตรียมการสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพื้นเมือง
7. แต่งตั้งผู้นำทางศาสนาให้มีบทบาทเท่าที่จะเป็นไปได้

8. ดำเนินโครงการเชิญชวนนักเรียนพื้นเมืองเดินทางศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่น (นันโทคุ หรือ Nantoku)¹⁸

จากแนวทางการปกครองที่ปรากฏภายในสรุปโครงสร้างการปกครองสำหรับภูมิภาคทางตอนใต้ จะเห็นได้ว่ากองทัพญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับการพัฒนาสุขภาพที่ดีแก่ประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนด้วยการปลูกฝังการสร้างความจงรักภักดีด้วยแนวคิดบูชิโดควบคู่ไปกับการพัฒนาร่างกายให้มีความแข็งแรง นอกจากนี้การนำเสนอวัฒนธรรมญี่ปุ่นผ่านการส่งเสริมกีฬาซึ่งหมายถึงการเผยแพร่กีฬาของญี่ปุ่น โดยเฉพาะกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวและกิจกรรมกายบริหารในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้รัฐบาลโตเกียวนำโดยกองทัพเรือยังระบุความสำคัญของการเสริมสร้างสุขภาพที่ดีในช่วงแรกผ่าน “โครงการปกครองของรัฐบาลกองทัพในพื้นที่ครอบครองของญี่ปุ่น” (Senyochi Gunsei Shori Yoko) เมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ. 1942¹⁹ โดยแบ่งออกเป็น 4 หมวดสำคัญ คือกฎระเบียบทั่วไปของกองทัพญี่ปุ่น การปกครอง เศรษฐกิจ และคุณสมบัติของฝ่ายสัมพันธมิตร ซึ่งในหมวดหมู่การปกครองได้ระบุถึงประเด็นเรื่องสุขภาพของประชาชนพื้นเมืองในพื้นที่ครอบครองว่า

1. รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นเอาใจใส่ด้านสุขภาพเพื่อสำหรับการป้องกันและการกำจัดโรคท้องถิ่นและโรคระบาดที่จะส่งผลกระทบต่อกองกำลังรบในสถานการณ์ปัจจุบัน
2. ให้คงไว้ซึ่งบรรดาสั่งอำนวยการความสะอาดด้านสุขภาพที่ไม่ส่งผลกระทบต่อคำสั่งและความสงบของสังคม และเพื่อที่จะนำไปใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมภายใต้การดูแลและคำแนะนำของกองทัพเรือ

¹⁸ Joyce C. Lebra, *Japan's Greater East Asia Co-prosperity Sphere in World War II: Selected Readings and Documents*, pp. 63-6.

¹⁹ โครงร่างดังกล่าวแม้ระบุไว้ว่าเป็นการจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการปกครองของกองทัพเรือ อย่างไรก็ตามภายในรายละเอียดของกฎระเบียบทั่วไประบุไว้ว่าโครงร่างดังกล่าวถือเป็นผลของการประชุมร่วมกันของกองทัพบกและกองทัพเรือภายใน “ข้อตกลงระหว่างกองทัพบกและกองทัพเรือเรื่องอำนาจการบริหารพื้นที่ครอบครองของญี่ปุ่น” จึงสามารถตั้งข้อสังเกตได้ว่ารัฐบาลกองทัพเรือและรัฐบาลกองทัพบกมีแนวทางการปกครองพื้นที่ครอบครองด้วยนโยบายที่คล้ายคลึงกัน ภายในหมู่เกาะอินโดนีเซียที่มีความสำคัญในฐานะเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของญี่ปุ่น โดยอาจมีความแตกต่างเล็กน้อยจากปัจจัยทางภูมิศาสตร์และจุดยุทธศาสตร์สงครามเท่านั้น อ้างอิงจาก Harry J. Benda, James K. Irukura, and Koichi, *Japanese Military Administration in Indonesia: Selected Document*, p. 26.

3. การรักษาพยาบาลฟรีสำหรับชาวพื้นเมือง และต้องจัดการรักษาให้เพียงพอกับการปฏิบัติตามหน้าที่ของกองกำลังยึดครอง และเวชภัณฑ์ของศัตรูจะถูกนำมาใช้เพื่อการนี้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้²⁰

เนื้อหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่ากองทัพญี่ปุ่นในแต่ละพื้นที่ให้ความสำคัญกับการเฝ้าระวังกับสุขภาพของชาวพื้นเมืองและกำจัดโรคระบาดเพื่อไม่ให้กระทบต่อกองกำลังทหารพร้อมกับใช้บรรดาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขภาพที่มีอยู่ในพื้นที่โดยองค์กรสุขภาพหรือสถานบริการที่มีอยู่ภายในพื้นที่อย่างเหมาะสม การให้ความสำคัญด้านสุขภาพที่ปรากฏภายในโครงการปกครองของรัฐบาลกองทัพในพื้นที่ครอบครองของญี่ปุ่นนั้นมีอิทธิพลและมีความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการส่งเสริมกีฬาของกองทัพญี่ปุ่นในหมู่เกาะอินโดนีเซียในเวลาต่อมาดังที่จะอธิบายใน ส่วนต่อไป

การอธิบายเบื้องต้นของผู้วิจัยมุ่งแสดงให้เห็นว่าภายในสังคมญี่ปุ่นที่ทางรัฐบาลได้มีการนำทั้งกีฬาพื้นเมืองของตนและกีฬาสากลมาปรับใช้เป็นเครื่องมือเพื่อควบคุมสังคมทั้งในแง่ของการฝึกสอนพลเมืองและเยาวชนของตนเองเพื่อปลูกฝังนโยบายและอุดมการณ์ของตน รวมไปถึงการใช้กีฬาเป็นสื่อในการนำเสนอตนเองให้กับประเทศอื่นๆ ซึ่งการให้ความสำคัญต่อกีฬาของรัฐบาลญี่ปุ่นในรูปแบบดังกล่าวนี้นำมาซึ่งการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายในแต่ละดินแดนในแผนวงไพบูลย์แห่งมหาเอเซียบูรพา โดยวัตถุประสงค์ของการส่งเสริมกีฬาเหล่านี้ได้ปรากฏในแผนนโยบายและยุทธศาสตร์การปกครองและนำมาซึ่งการก่อตั้งองค์กรดูแลเกี่ยวกับกีฬาและสุขภาพภายในหมู่เกาะอินโดนีเซียภายใต้การกำกับดูแลโดยรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่น

3.2 นโยบายส่งเสริมกีฬาของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นในหมู่เกาะอินโดนีเซีย

แม้ช่วงเวลาที่รัฐบาลปกครองหมู่เกาะอินโดนีเซียรวมถึงดินแดนอื่นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาจเป็นช่วงเวลาเพียงแค่ 3 ปีครึ่ง แต่ช่วงระยะเวลาดังกล่าวนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ช่วงเวลาสำคัญด้วยกัน ช่วงเวลาแรกได้แก่ ค.ศ. 1942 จนถึงต้น ค.ศ. 1943 อันเป็นช่วงเวลาที่กองทัพญี่ปุ่นพยายามวางระเบียบต่างๆ ภายในหมู่เกาะอินโดนีเซียหลังได้รับชัยชนะเหนือมหาอำนาจตะวันตกในดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ช่วงที่สองได้แก่ช่วงเวลาระหว่าง ค.ศ. 1943 จนถึงกลาง ค.ศ. 1944 อันเป็นช่วงเวลาที่กองทัพญี่ปุ่นมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงนโยบายทางการสงครามหลังตกเป็น

²⁰ Ibid, p. 33.

ฝ่ายเสียเปรียบในสงครามมหาเอเชียบูรพาเนื่องจากสูญเสียกำลังพลเป็นจำนวนมากจากการสู้รบในมหาสมุทรแปซิฟิก และช่วงเวลาสุดท้ายได้แก่ช่วงปลาย ค.ศ. 1944 จนถึงกลาง ค.ศ. 1945 อันเป็นช่วงเวลาที่รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นมีท่าทีสนับสนุนการให้เอกราชให้แก่หมู่เกาะอินโดนีเซียอย่างเป็นทางการ²¹

ตลอดระยะเวลา 3 ปีแห่งการปกครองหมู่เกาะอินโดนีเซียภายใต้บริบทของสงครามมหาเอเชียบูรพาทางรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นส่งเสริมกีฬาภายในหมู่เกาะอินโดนีเซียด้วยวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย โดยเฉพาะ การพัฒนาสุขภาพ การส่งเสริมวัฒนธรรมญี่ปุ่น การเตรียมความพร้อมด้านการสงคราม และประเด็นการส่งเสริมอัตลักษณ์ความเป็นอินโดนีเซีย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เหล่านี้และให้สอดคล้องกับนโยบายทางการเมือง สังคม และวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงตามสถานะของสงครามมหาเอเชียบูรพา ทางรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นได้ส่งเสริมกีฬาผ่านวิธีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อของรัฐและการศึกษาพร้อมจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาและการออกกำลังกาย โดยให้ความสำคัญกับประเด็นเหล่านี้มากขึ้นน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละช่วงเวลาที่รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นปกครองหมู่เกาะอินโดนีเซีย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

²¹ ผู้วิจัยแบ่งช่วงเวลาจากการพิจารณาหลักฐานขั้นต้นเกี่ยวกับนโยบายส่งเสริมกีฬาของกองทัพญี่ปุ่นตามหน้าหนังสือพิมพ์และนิตยสารบางส่วนควบคู่ไปกับหนังสือประวัติศาสตร์อินโดนีเซียหลายเล่มที่พูดถึงเนื้อหาในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพา อันได้แก่ A History of Modern Indonesia ของริคเลฟส์ (M.C. Ricklefs) อันเป็นงานที่อธิบายภาพรวมของประวัติศาสตร์อินโดนีเซียช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพา ดู M.C. Ricklefs, *A History of Modern Indonesia* (London: Macmillan Press, 1982), p. 187-199. รวมไปถึง War, Nationalism and Peasants: Java Under the Japanese Occupation 1942-1945 ของชิเงรุ ซาโตะ (Shigeru Sato) ที่พยายามทำให้เห็นภาพการขับเคลื่อนทางสังคม (Social Dynamic) ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของด้านสังคมในช่วงเวลาดังกล่าวผ่านการให้ความสำคัญกับประเด็นด้านสภาพความเป็นอยู่ของชาวชวาจากผลกระทบทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ซาโตะมองว่ารัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นเปลี่ยนแปลงนโยบายของตนเองอย่างมากใน ค.ศ. 1943 อันเกิดจากการสูญเสียกำลังในการทำสงครามในมหาสมุทรแปซิฟิกของกองทัพญี่ปุ่น พร้อมอธิบายสภาพความเปลี่ยนแปลงของนโยบายการปกครองและการระดมพล (Mobilization) ของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นระหว่าง ค.ศ. 1942-1943 ดู Shigeru Sato, *War, Nationalism and Peasants: Java Under the Japanese Occupation 1942-1945*, pp. 60-8. นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพิจารณาหลักฐานกับตารางเวลา (Chronological Table) ในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาที่ซาโตะเรียบเรียงไว้ภายใน The Encyclopedia of Indonesia in the Pacific War อีกด้วย [Peter Post, William H. Frederick, Iris Heidebrink and Shigeru Sato, *The Encyclopedia of Indonesia in the Pacific War: in cooperation with the Netherlands Institute for War Documentation*, pp. xv-xxix.

3.2.1 ร่างกายและจิตวิญญาณ: แนวทางการส่งเสริมกีฬาของญี่ปุ่นในเกาะชวาช่วงต้นสงครามมหาเอเซียบูรพา

“อนาคตใหม่แห่งยุคสมัยใหม่หลังอำนาจตะวันตกสิ้นสลาย เราชาวอินโดนีเซียทั่วไปรู้จักและเข้าใจความสำคัญของกีฬาอย่างแท้จริง สิ่งนี้ไม่ได้เป็นแค่ผลผลิตในวิสัยทัศน์ของเราเท่านั้น หลังจากพวกเราเห็นผลลัพธ์ที่ปรากฏกับพี่ชายของเราพร้อมหลักฐานชัดเจนเท่านั้นแล้วพวกเราสามารถมั่นใจได้ว่ากีฬาเป็นหนึ่งในเครื่องมือพัฒนาและหลอมรวมจิตวิญญาณอันเข้มข้นเข้าด้วยกัน” – หนังสือพิมพ์ Tjahaja ฉบับวันที่ 17 สิงหาคม ค.ศ. 1942²²

เดือนเมษายน ค.ศ. 1942 หรือหนึ่งเดือนให้หลังการยึดครองหมู่เกาะอินโดนีเซียได้สำเร็จทางกองทัพภาคที่ 16 ผู้รับผิดชอบปกครองเกาะชวาและมาดुरาได้ปฏิบัติตามแผนการที่ระบุไว้ในโครงการปกครองของรัฐบาลกองทัพในพื้นที่ครอบครองของญี่ปุ่น นั่นคือทำให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชน ดังนั้นกองทัพญี่ปุ่นในชวาจึงมอบหมายให้สมาคมกีฬาอินโดนีเซียอันเป็นองค์กรกีฬาที่ก่อตั้งเมื่อ ค.ศ. 1938 ในสมัยอาณานิคมอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ให้มีหน้าที่รับผิดชอบการดูแลและส่งเสริมกีฬาในเขตชวาและมาดुरา โดยงานแต่งตั้งสมาคมกีฬาจัดขึ้นอย่างเป็นทางการภายในห้องประชุมแมกซิม (Maxim) ในเมืองจาการ์ตา²³ เมื่อวันที่ 23 เมษายน ค.ศ. 1942²⁴ ท่ามกลางการเข้าร่วมประชุมของหลากหลายตัวแทนจากกองทัพญี่ปุ่น สมาคมกีฬา บรรดาสื่อมวลชน และสมาชิกคนสำคัญของสมาคมกีฬาอินโดนีเซีย ได้แก่ ดร. มูวาร์ตี ซูตาร์โจ (Soetardjo) โอโต อีส-กันดาร์ ดิ นาดา (Oto Iskandar Di Nata) ฉายามิฮาร์จา (Djajamihardja) ดร. เฮนดาร์มิน (Dr. Hendarmin) ซูบากิโอ (Soebagio) และจิโตรตารูโน (Tjitrotaroen)²⁵ ซึ่งในนิตยสาร Pandji

²² “Baru dimasa djaman baroe ini, sesoedah kekoekaan Barat lenjap, kita, bangsa Indonesia oemoemnja, dapat mengetahoei dan mengerti benar akan kepentingannya olah raga. Ini ta’ lain hanja boeah dari penglihatan kita, sesoedah kita mengetahoei akan hasilnya jang telah diperlihatkan saodara toea kita, dengan boekti-boekti jang njata sekali. Baroe sesoedah itoe dapat kita memastikan bahwa olah raga itoe betoel mendjadi salah soeatu bahan goena menanam dan menebalkan semangat.” อ้างอิงจาก NIOD, “Pentingkah Olah Raga Goena Kebesaran Noesa dan Bangsa?” Tjahaja (17 August 1942): 4.

²³ แม้ว่ากองทัพญี่ปุ่นเปลี่ยนชื่อเมืองปัตตาเวียเป็นจาการ์ตาอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม ค.ศ. 1942 แต่เนื้อหาตามหน้าหนังสือพิมพ์และนิตยสารของรัฐบาลในช่วงนั้นต่างรายงานข้อมูลข่าวสารด้วยการเรียกเมืองสำคัญบนเกาะชวาแห่งนี้ว่าจาการ์ตา

²⁴ NIOD, “Ikatan Sport Indonesia: Sepak-terjang Baroe, Tjara Baroe dan Semangat Baroe,” Pandji Poestaka (25 April 1942): 21.

²⁵ NIOD, “Rapat Anggota Ikatan Sport Indonesia,” Pandji Poestaka (25 August 1942): 31.

Poestaka ฉบับวันที่ 25 เมษายน ค.ศ. 1942 หัวข้อ “ภูมิทัศน์ในรัฐ - ร่างกายและจิตวิญญาณ” (Pemandangan dalam Negeri - Tubuh dan Semangat) ปรากฏข้อความสำคัญภายในการประชุมที่สะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาสุขภาพอันแข็งแกร่งทั้งร่างกายและจิตวิญญาณเพื่อเสริมสร้างอุดมการณ์การต่อสู้แก่ประชาชนไว้ดังนี้

“ในทุกส่วนของประเทศเรา โดยเฉพาะกลุ่มคนมักเชื่อว่าความเป็นชาติของเราต้องให้ความสำคัญกับจิตวิญญาณทางอุดมการณ์เพียงอย่างเดียว แต่มัน [จิตวิญญาณทางอุดมการณ์ - ผู้วิจัย] ยังต้องรับความช่วยเหลือจากจิตวิญญาณอันแข็งแกร่งของพลกำลังและร่างกายที่แข็งแรง ... ด้วยความชัดเจนจากสุนทรพจน์ของผู้สนับสนุนสมาคมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ของการเล่นกีฬา หากกีฬาแรกเริ่มเป็นเพียงแค่สิ่งช่วยบำรุงร่างกายเพียงอย่างเดียว ปัจจุบัน [วัตถุประสงค์ของการเล่นกีฬา - ผู้วิจัย] กำลังได้รับการ "เพิ่มเติม" กล่าวคือ กีฬาจะถูกนำมาใช้เป็นวิธีการเสริมสร้างจิตใจของคุณเพื่อพัฒนาทั้งความรู้สึกและจิตวิญญาณที่เข้มข้น ดังนั้นการจัดประชุมต้องการเชื่อมต่อจิตวิญญาณกับการกีฬาเข้าด้วยกัน”²⁶

การแต่งตั้งสมาคมกีฬาอินโดนีเซียขึ้นเพื่อดูแลและพัฒนาการกีฬาภายในอินโดนีเซียแสดงถึงการให้ความสำคัญกับประเด็นการพัฒนาสุขภาพควบคู่ไปกับการเสริมสร้างจิตวิญญาณให้กับประชาชนของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นอย่างชัดเจน และสะท้อนถึงความพยายามส่งเสริมจิตสำนึกของชาวญี่ปุ่นให้แก่ประชาชนในหมู่เกาะอินโดนีเซียอีกด้วย คำว่า “จิตวิญญาณ” (Semangat) ที่ปรากฏภายในเนื้อหาข้างต้นมีความหมายเดียวกับ “บูชิโด” ตามแบบอย่างที่ญี่ปุ่นใช้ส่งเสริมการกีฬาภายในประเทศตน โดยรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นได้นำจิตวิญญาณดังกล่าวเผยแพร่แก่คนพื้นเมืองเพื่อสร้างจิตสำนึกรักชาติและสนับสนุนกองทัพญี่ปุ่นในฐานะการเป็นชาติแห่งเอเชียตะวันออก ช่วงเวลาดังกล่าวรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นพยายามส่งเสริมคำขวัญ “ในร่างกายที่แข็งแรง มักมีจิตวิญญาณที่

²⁶ "Diseloeroeh lapisan bangsa kita jang soeka berpikir, pasti orang jakin, bahwa bangsa kita perloe dihideoepkan semangatnja mentjapai tjita-tjita jang moerni. Tetapi semangat itoe perloe dibantoe oleh tenaga badan jang sehat dan koeat. ... Dengan djelas ternjata dari pidato-pidato jang dioetjapkan, bahwa pengandjoer-pengandjoer lkatan itoe hendak mengoebah maksoed toedjoean sport. Kalaoe dahoeloe sport itoe Tjoema oentoek menjehatkan badan sadja, sekarang hendak diberikan "isi", artinja, sport itoe akan dipakai sebagai soeatoe djalan oentoek mengoeatkan perasaan batin oentoek mengoeatkan perasaan batin, oentoek menebalkan semangat. Djadi kesoesilaan dan sport hendak dihoeboengkan rapat-rapat." อ้างอิงจาก NIOD, “Pemandangan dalam Negeri - Tubuh dan Semangat,” *Pandji Poestaka* (25 April 1942): 8.

แข็งแรง" (Didalam toeboeh jang sehat, terdapat djiwa jang sehat) ในเกาะชวาเพื่อรณรงค์ให้ประชาชนหันมาใส่ใจสุขภาพของตนเองมากขึ้น²⁷

ขณะเดียวกันในการประชุมแต่งตั้งหน้าที่ของสมาคมกีฬาอินโดนีเซียยังระบุถึงความต้องการสร้างความแข็งแรงและปลูกฝังจิตวิญญาณผ่านการเล่นกีฬาตามสถานศึกษา โดยข้อความระหว่างการประชุมกล่าวว่า “สมาคมจะจัดการทดสอบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับด้านจิตวิญญาณ นอกจากนี้ยังจัดเตรียมให้มีการสอนกีฬาในโรงเรียนทุกระดับชั้นตั้งแต่ระดับต่ำสุดจนถึงระดับชั้นสูงสุดไป กระทั่งในระดับหมู่บ้าน ให้มีการอบรมการออกกำลังกายด้วยวัตถุประสงคใหม่”²⁸ หากพิจารณาข้อความที่ต้องการขยายการเล่นกีฬาลงในการศึกษาทุกระดับแล้ว ประเด็นดังกล่าวนี้โดยนิตยสารฉบับเดียวกันได้มีการอธิบายแนวทางการส่งเสริมการกีฬาเพื่อการปลูกฝังการสร้างจิตวิญญาณบูชิโดผ่านระบบการศึกษา รวมไปถึงการพัฒนากีฬาภายในหมู่เกาะอินโดนีเซียของสมาคมกีฬาอินโดนีเซีย ภายใต้หัวข้อ “สมาคมกีฬาอินโดนีเซีย: ทำใหม่, วิธีการใหม่ และจิตวิญญาณใหม่” (Ikatan Sport Indonesia: Sepak-terjang Baroe, Tjara Baroe dan Semangat Baroe) ตอกย้ำการให้ความสำคัญกับประเด็นการพัฒนาสุขภาพควบคู่กับจิตวิญญาณตามแบบสังคมนตรีปูอย่างชัดเจน กล่าวคือ

1. สมาคมกีฬาอินโดนีเซียมุ่งมั่นที่จะขยายการศึกษาและการเล่นกีฬาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
2. สมาคมกีฬามุ่งมั่นที่จะให้ความสำคัญกับการกีฬาของประเทศอินโดนีเซีย ผู้จัดการคณะกรรมการมุ่งประดิษฐ์ความเหมาะสมในการออกกำลังกายอินโดนีเซีย โดยเฉพาะการเล่นกีฬาในประเทศของเราไม่เพียงแค่มุ่งหมายเพื่อเพิ่มความแข็งแรงให้กับร่างกายเพียงอย่างเดียว แต่ยังช่วยเสริมสร้างจิตวิญญาณ²⁹

²⁷ NIOD, “Taman Poeteri,” *Pandji Poestaka* (11 July 1942): 18.

²⁸ “Dalam kalangan perhimpoean akan diadakan berbagai-bagai oedjian jang berhoeboeangan djoega dengan kebatinan. Lain dari itoe olah raga itoe hendaklah diadjarkan disemoea sekolah, moelai dari jang paling rendah sampai kesekolah jang paling tinggi. Sampai didesa-desa, hendaklah diandjoer-andjoerkan olah raga itoe, dengan maksoed jang baroe itu.” อ้างอิงจาก NIOD, “Pemandangan dalam Negeri - Tubuh dan Semangat,”: 8.

²⁹ NIOD, “Ikatan Sport Indonesia: Sepak-terjang Baroe, Tjara Baroe dan Semangat Baroe,” *Pandji Poestaka* (25 April 1942): 21.

การประชุมกำหนดแผนการให้บรรดานักเรียนต้องเข้าทดสอบสมรรถภาพทางกายและใจเพื่อคัดเลือกและระดับยศแก่นักเรียนผู้ผ่านการทดสอบกับทางสมาคม ผู้ผ่านการทดสอบจะได้ระดับยศทั้งหมด 3 ระดับคือ “เสือป่าอินโดนีเซีย” (Pandoe Indonesia) “นักรบอินโดนีเซีย” (Peradjoerit Indonesia) และ “อัศวินอินโดนีเซีย” (Ksatria Indonesia)³⁰ การมุ่งพัฒนากิจการกรมการออกกำลังกายให้กับเยาวชนตามสถานศึกษาภายในอินโดนีเซียขณะนั้นภายในหัวข้อดังกล่าวระบุว่าเป็นการมุ่งให้ความสำคัญเยาวชนในฐานะกลุ่มคนผู้ที่สามารถก้าวเป็นผู้ปกป้องชาติในอนาคต³¹ นอกจากนี้การประชุมมีมติกำหนดแนวทางการส่งเสริมกีฬาในสถานศึกษาและข้อควรปฏิบัติของนักเรียนและเจ้าหน้าที่รัฐไว้ 5 ข้อดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนทุกระดับในอินโดนีเซียควรมีการฝึกสอนกีฬาทุกวัน
2. แต่ละโรงเรียนในอินโดนีเซียควรให้ความสำคัญกับวิทยาศาสตร์การกีฬา
3. บรรดาสมาคมกีฬาของแต่ละโรงเรียนจะถูกรวมเข้าเป็นหนึ่งในสมาชิกของสมาคมกีฬาอินโดนีเซีย
4. นักเรียนมัธยม ครู เจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้รับจ้างบ้าน และเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลที่ได้รับการศึกษาด้านการกีฬามาควรเผยแพร่ความรู้ให้แก่หมู่บ้านของตนในช่วงวันหยุด
5. กีฬาตะวันตกยังคงมีความสำคัญต่อการออกกำลังกาย³²

ข้อปฏิบัติทั้ง 5 สะท้อนถึงการให้ความสำคัญกับการสร้างสุขภาวะที่ดีให้กับเยาวชนด้วยการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายภายในสถานศึกษาของกองทัพญี่ปุ่นโดยไม่ปฏิเสธกีฬาสากล อันเป็นวิธีการสำคัญของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นในการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายให้กับเยาวชนในหมู่เกาะอินโดนีเซียตลอดช่วงสงครามมหาเอเซียบูรพา และจากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าเยาวชนเป็นกลุ่มคนสำคัญที่รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นให้ความสำคัญอย่างมาก รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นเอาใจใส่กับการพัฒนาเยาวชนภายใต้คำขวัญ "เยาวชนคือความหวังของชาติ" (Pemoeda itoe harapan bangsa)³³ สะท้อนถึงความตั้งใจใช้กีฬาเป็นเครื่องมือสำคัญในพัฒนาบรรดาเยาวชนภายในหมู่เกาะอินโดนีเซีย

³⁰ Ibid.

³¹ NIOD, "Pentingkah Olah Raga Goena Kebesaran Noesa dan Bangsa?," *Tjahaja* (17 August 1942): 4.

³² Ibid.

³³ NIOD, "Taman Poeteri," *Pandji Poestaka* (11 July 1942): 18.

ของกองทัพญี่ปุ่น และประเด็นดังกล่าวปรากฏในคอลัมน์กีฬาบนหนังสือพิมพ์ Tjahaja ฉบับวันที่ 17 สิงหาคม ค.ศ. 1942 พาดหัวเรื่องว่า “ความสำคัญของกีฬาคือเพื่อความยิ่งใหญ่ของบ้านเกิดและประเทศชาติ?” (Pentingkah Olah Raga Goena Kebesaran Noesa dan Bangsa?) เนื้อหาเริ่มต้นด้วยการอธิบายถึงความสำเร็จในการส่งเสริมกีฬาให้กับประชาชนของรัฐบาลนาซีตั้งแต่ ค.ศ. 1926 เป็นต้นมาหลังเยอรมนีต้องประสบกับความยากลำบากในช่วงสงครามโลกครั้งที่หนึ่งเมื่อ ค.ศ. 1914-1916³⁴ คอลัมน์ดังกล่าวเขียนยกย่ององค์การความแข็งแรงผ่านความรื่นเริง (Kraft durch Freude หรือ Strength through Joy) องค์การที่มีหน้าที่ผูกขาดในการดูแลการจัดกิจกรรมการออกกำลังกายและการกีฬาภายในเยอรมนีว่าเป็นองค์การที่ประสบความสำเร็จอย่างมากในการสร้างสุขภาพให้แก่เยาวชนชาวเยอรมนี³⁵ จากนั้นจึงอธิบายถึงความคาดหวังต่อเยาวชนอินโดนีเซียว่าควรสุขภาพะที่ดี ด้วยความคาดหวังให้กลุ่มคนเหล่านี้เป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไปในฐานะผู้สร้างประชากรให้แก่ดินแดนแห่งนี้ โดยกล่าวว่า

“พวกเขา [เยาวชน – ผู้วิจัย] ทั่วไปไม่สามารถใช้พลังกำลังแบบทหารได้ เพราะข้อเสียเปรียบเชิงการพัฒนาของร่างกายและสุขภาพในโลกแรงงานหรือกลุ่มอื่นมักมีความอันตรายกว่ากลุ่มที่มีความสามารถและมีสุขภาพดี อันตรายนี้ไม่เพียงแต่กระทบต่อตนเองเท่านั้น แต่ส่งผลตามมาถึงประเทศของตนเองในอนาคตเมื่อกลุ่มเยาวชนชายหญิงก้าวสู่อีกวัยหนึ่ง คือการเป็นพ่อและแม่ ข้อบกพร่องนี้จะปรากฏในหมู่พวกเขาอย่างแน่นอน ไม่เพียงแต่คนเดียวเท่านั้น แต่ยังกระจายปัญหานี้ต่อไปตามมา ดังนั้นรัฐบาลจึงพยายามทุกวิถีทางในกำจัดสิ่งนี้ เพื่อให้พวกเขาเป็นเยาวชนที่ใส่ใจต่อสุขภาพ หุ่นดี แข็งแรง และมีความสุข หรือกล่าวสั้นๆว่าเป็นเยาวชนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เยาวชนเหล่านี้มีความจำเป็นต่อความยิ่งใหญ่และเกรียงไกรของบ้านเกิดและประชากรของชาติจะเพิ่มขึ้นเช่นกัน”³⁶

³⁴ ค.ศ. 1926 เป็นปีที่ทางรัฐบาลนาซีตั้งกลุ่มนักเรียนสังคมนิยมแห่งชาติ (Nationalsozialistischer Deutscher Studentenbund หรือ National Socialist German Students League) ขึ้นเพื่อสร้างแนวทางการศึกษาภายในเยอรมนีให้เป็นไปตามความคิดแบบสังคมนิยม

³⁵ NIOD, “Pentingkah Olah Raga Goena Kebesaran Noesa dan Bangsa?,” *Tjahaja* (17 August 1942): 4.

³⁶ “Mereka jang ternjata tak dapat mempergoenakan tenaganja dibagian balatentara, berhoehoeng dengan kekoerangannya dalam hal toemboehnja badan dan kesehatannya itoe, dalam doenia perboeroehan atau lainpoen tentoe akan mendapat lebih-lebih keroegian dari pada mereka jang tjakap dan sehat. Keroegian itoe poen boekan hanja terasa oleh mereka sendiri akan tetapi lambat laoen oleh negeri dan masjarakatnja karena pemoeda-pemoeda berikoet pemudi-pemudi jang sedemikian roepa mengindjak doenia lain, jalah mendjadi bapa atau iboe.

การส่งเสริมกีฬาของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่นายพลเท่านั้น ญี่ปุ่นยกกีฬาให้เป็นปัจจัยพื้นฐานสำหรับการสร้างสุขภาพที่แข็งแรงให้แก่เยาวชนสตรีเช่นเดียวกัน รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นต้องการให้สตรีเหล่านี้เป็นผู้ดูแลชายเหล่านี้ต่อไปในอนาคตจากการที่ญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับเยาวชนชายในฐานะผู้เป็นอนาคตของชาติ³⁷ ผู้หญิงในสังคมอินโดนีเซียได้รับการยกย่องให้เป็น “แม่ของชาติ” (Ibu Bangsa) และ “รากฐานทางจิตวิญญาณ” (Tumpuan Bathin) ด้วยสถานะของสตรีดังกล่าวรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นจึงพยายามสร้างสุขภาพที่ดีแก่สตรีเพื่อให้มีสภาพร่างกายที่แข็งแรงไปพร้อมกับความมั่นใจและกล้าหาญ พร้อมเป็นมารดาผู้ให้กำเนิดบุตรที่มีสุขภาพแข็งแรงนำมาซึ่งประโยชน์ต่อประเทศชาติต่อไปในอนาคต³⁸

“‘เยาวชนคือความหวังของชาติ’ เป็นคำพูดที่ถูกเน้นย้ำ ดังนั้นเรายังมีภาระที่เต็มไปด้วยความคาดหวังนี้ และเราจะมีตราประทับที่หากเลเยลหน้าที่ดังกล่าว นี่คือเหตุผลว่าทำไมพวกเราถึงไม่สามารถละทิ้งผู้ชายเหล่านี้ได้ในทุกวิถีทาง เรามักจะต้องมีคนอยู่ข้างบารุขของเราเหล่านี้ การดำรงอยู่ของสาว ๆ จะช่วยให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในแต่ละเรื่อง การมีสุขภาพที่ดีของเยาวชนชายต้องขึ้นอยู่กับสาวที่มีสุขภาพดี แข็งแรงและว่องไว ดังนั้นพวกเราจึงไม่ควรพลาดกิจกรรมในโลกแห่งกีฬา เพื่อการค้นหาสุขภาพที่ดี ควบคู่ไปกับความแข็งแรง และ รวมถึงจิตใจ!!”³⁹

Kekoerangan jang Nampak pada mereka tentoe ta' akan lenjap begitoe sadja malahan ta' salah jika teroes merembet kepada toeroennja. Hal demikian itoe oleh pemerintah dengan segala daja oepatja teroes ditjoba diberantasnja, agar mereka dapat dan mempoenjai pemoeda-pemoedi jang sehat, tegoe. Koeat dan senang atau dengan pendek kata pemoeda-pemoedi jang tjoekoop dan tjakap. Dengan mempoenjai pemoeda-pemoedi demikian itoe nistjaja keagoengan dan kebesaran noesa dan bangsanja poen akan meningkat poela." อ้างอิงจาก NIOD, "Pentingkah Olah Raga Goena Kebesaran Noesa dan Bangsa?,": 4.

³⁷ NIOD, "Taman Poeteri," *Pandji Poestaka* (11 July 1942): 18.

³⁸ NIOD, "Taman Isteri: Kaum Puteri dan Gerak Badan," *Pandji Poestaka* (25 July 1942): 25.

³⁹ "Telah beroelang-oelang poela di katakan, bahwa "Pemoeda itoe harapan bangsa". Djadi kitapoen ada toeroet memikoel beban-harapan itoe dan akan berdosalah kita, djika melalaikan kewadajiban itoe. Oleh sebab itoelah poela, maka kita dalam segala hal, tidak boleh ketinggalan dari kaoem laki-laki. Kita haroes selaloe ada disamping saoebara kita laki-laki. Adanja kita kaoem poeteri disampingnja itoe boekanlah oentoek memberatinja, tetapi oentoek bantoe-membantoe, tolong-menolong dalam berbagai-bagai soal dan pekerdjaan. Sebab itoe disamping pemoeda laki-laki jang sehat-koeat, haroes berdiri kaoem poeteri jang sehat, sigap dan tangkas poela.

รัฐบาลญี่ปุ่นพยายามเสนอแก่บรรดาสตรีชาวพื้นเมืองว่ากิจกรรมกายบริหารแบบสวีดิช กายบริหารประกอบดนตรี (Radio Taiso) ว่ายน้ำ บาสเกตบอล แอสน์บอล เทนนิส และกิจกรรมเดินทอน (Sport Berdjalan หรือต่อมานิยมเรียกว่า Djalan Kaki) เป็นกีฬาและกิจกรรมออกกำลังกายที่เหมาะสมกับผู้เป็นแม่ของชาติ⁴⁰ ขณะเดียวกันรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นมองว่าวัฒนธรรมการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายสำหรับสตรีบนหมู่เกาะอินโดนีเซียนั้นถือเป็นเรื่องใหม่ เพราะการกีฬาในสมัยอาณานิคมนั้นเป็นกิจกรรมสำหรับเพศชายและล่าหลังกว่าหลายประเทศ ดังนั้นจากสถานะดังกล่าวทางกองทัพญี่ปุ่นจึงมีความคาดหวังให้สตรีพื้นเมืองหันมาออกกำลังกายมากขึ้น⁴¹ นิตยสาร Pandji Poestaka ฉบับวันที่ 25 กรกฎาคม ค.ศ. 1942 หัวข้อ “กีฬาสำหรับสาว ๆ อินโดนีเซีย” (Olah Raga oentoek Gadis-gadis Indonesia) มีเนื้อหาเพื่อรณรงค์ให้ผู้หญิงในอินโดนีเซียหันมาเล่นกีฬา โดยเฉพาะกีฬาเทนนิสและว่ายน้ำเพื่อเป็นการสร้างความแข็งแกร่งและพัฒนาทักษะส่วนตัว และเพื่อให้สตรีเหล่านั้นรู้จักสร้างประโยชน์และเกียรติยศให้กับตัวเองและเพื่อประเทศชาติ

“ฉัน [ผู้เขียนคอลัมน์ในนิตยสาร – ผู้วิจัย] ขอให้สาว ๆ ชาวอินโดนีเซียจงออกไปที่สนามหญ้า อย่าอยู่บ้านเพียงคนเดียว พุดคุยและขออนุญาตผู้ปกครองของคุณเพื่อมาออกกำลังกาย เล่นเทนนิส ว่ายน้ำ และอื่นๆ มันไม่ได้ทำให้ร่างกายของคุณแข็งแรงอย่างเดียวเท่านั้น แต่มันยังสร้างความมั่นใจในตัวเอง รู้จักกับความเหนื่อยล้า พัฒนาวิสัยทัศน์ และสร้างความเหมาะสมให้กับตัวของคุณเอง ... ถ้าคุณนำกิจกรรมบนพื้นหญ้า [การออกกำลังกาย – ผู้วิจัย] มาปรับใช้กับตัวคุณและในชีวิตประจำวัน ตัวอย่างเช่นหากเราเล่นเทนนิสในการแข่งขันรายการ "เดี่ยว" ชัยชนะหรือความพ่ายแพ้นั้นอยู่ที่มือของเราเอง แม้ว่ามิหลายคนอยู่แต่ก็ช่วยเราไม่ได้: เราต้องเชื่อในความสามารถของตัวเอง

Oleh karena itoe poela kita tak boleh ketinggalan dalam doenia sport, djalan mentjari kesehatan serta tenaga dan Poen djiwa!” อ้างอิงจาก NIOD, “Taman Poeteri,” Pandji Poestaka (11 July 1942): 18.

⁴⁰ NIOD, “Taman Isteri: Kaum Puteri dan Gerak Badan,” Pandji Poestaka (25 July 1942): 25.

⁴¹ NIOD, “Taman Poeteri,” Pandji Poestaka (11 July 1942): 18.

ตั้งนั้นฉันขอยื่นคำขอร้องของฉัน: "ออกกำลังกายกันเถอะ" เพื่อตัวของคุณเอง เพื่อประโยชน์ของบุรุษทั้งหลาย เพื่อสังคมของเรา และเพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศของเรา ผืนแผ่นดินอินโดนีเซีย"⁴²

พร้อมกันนี้ Pandji Poestaka ฉบับถัดมาคือวันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ. 1942 นำเสนอหัวข้อ "สวนสตรี: กลุ่มสาว ๆ กับการออกกำลังกาย" (Taman Isteri: Kaoem Puteri dan Gerak Badan) โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญคือเพื่อแนะนำให้สตรีภายในอินโดนีเซียออกกำลังกายอย่างระมัดระวังและมีความเหมาะสม เนื่องจากร่างกายของผู้หญิงแตกต่างกับผู้ชายและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา หัวข้อดังกล่าวแนะนำให้สตรีผู้เริ่มฝึกฝนการออกกำลังกาย รวมถึงสตรีผู้มีความวิตกกังวล ซ้ำแล้ว และยังมีปัญหาด้านสุขภาพควรได้รับการดูแลระหว่างการออกกำลังกายอย่างระมัดระวัง ขณะที่สตรีผู้มีความวิตกกังวลว่า จะขัดต่อวัฒนธรรมตะวันออก เพราะแต่ละประเทศในเอเชียนิยมรับกีฬาจากชาวตะวันตกมาปรับใช้ให้เข้ากับวิถีชีวิตของตนแทบทั้งสิ้น พร้อมแนะนำให้เหล่าสตรีใส่กางเกงขาสั้นสำหรับเล่นกีฬาอย่างเหมาะสม เพื่อไม่ให้ขัดกับขนบธรรมเนียมพื้นเมืองภายในอินโดนีเซีย

"กีฬาสำหรับหญิงสาวขึ้นอยู่กับวิธีการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา ซึ่งเป็นสิ่งที่สร้างความแข็งแรงให้กับร่างกายของพวกเธอ ถือเป็นเรื่องดีหากการออกกำลังกายสำหรับหญิงสาวชาวอินโดนีเซียจะได้รับนิยมในเร็ววันนี้ ทั้งภายในและนอกสถานศึกษา แต่สิ่งสำคัญที่ไม่ควรลืมคือ การออกกำลังกายต้องมาพร้อมกับอาหารเข้าที่ที่เหมาะสม หากร่างกายของสตรีอินโดนีเซียผู้ที่จะเป็นแม่ในอนาคตมีความสดใสและมีความแข็งแรงมากขึ้นแล้ว จะ

⁴² "Maka sekarang saja minta kepada gadis-gadis Indonesia, marilah ketanah lapang, djangan tinggal diroemah sadja. Mintalah kepada orang toemoe soepaya kamoe diberinya izin, oentoek bergerak badan, main tennis, berenang dan sebagainya. Boekan sadja oentoek kesehatan badanmoe sendiri, tetapi djoega oentoek mendapat kepertjajaan jang lebih teguh akan ketjakapan dirimoe sendiri, membiasakan merasalelah, meloeaskan pemandanganmoe, mengoeatkan kemaoeanmu sendiri. ... Djika kamoe ditanah lapang biasa berlakoe dengan sadar akan dirimoe, tentoe dalam kehidoepan sehari-hari akan begitu poela. Misalnja, djika kita main tennis dalam soeatoe "single", kemenangan atau kekalahan terletak ditangan kita sendiri. Walaoepoen banjak orang hadir, seorangpoe ta' menolong kita: kita haroes pertjaya akan ketjakapan kita sendiri.

Maka saja oelangi permintaan saja: "Marilah berolah raga", oentoek keperluanmoe sendiri, oentoek kepentingan kaoem laki-laki, serta oentoek kemadjoean masjarakat kita, dan kemadjoean negeri kita, tanah Indonesia." อ้างอิงจาก NIOD, "Olah Raga oentoek Gadis-gadis Indonesia," Pandji Poestaka (25 July 1942): 23.

นำมาซึ่งความสดใสและมีความแข็งแรงของบุตรธิดาชาวอินโดนีเซียตามมา บุตรและธิดาที่มีสุขภาพดีในเวลาปัจจุบันมีความจำเป็นมากแก่แผ่นดินและผืนน้ำของประเทศเรา แต่ก็จะไม่ละเลย: กีฬาเพียงเพราะมันมาจากทางทิศตะวันตก ประเทศตะวันออกเลือกรับและปรับใช้กีฬาอยู่แล้ว เสื้อผ้ากีฬาหรือ sportief จัดเป็นสิ่งจำเป็นในการเล่นกีฬา แต่เมื่อเราใช้ตามถนนหนทางอาจนำมาซึ่งความอึดอัดและไร้ระเบียบในสายตาของชาวตะวันออก การใส่กางเกงขาสั้น [Celana terpendek] ออกกำลังกายบนทางหลวงอาจเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ แม้จะได้การออกกำลังและน้ำใจนักกีฬา (Sportiviteit) เป็นสิ่งตอบแทนที่เหมาะสมก็ตาม”⁴³

กองทัพญี่ปุ่นมุ่งสร้างสุขภาวะที่ดีแก่ประชาชนอย่างเป็นระบบและพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน ผ่านการจัดระเบียบการเล่นกีฬาในสังคมในเกาะชวา หนังสือพิมพ์ *Tjahaja* ฉบับวันที่ 3 สิงหาคม ค.ศ. 1942 หัวข้อ “สุขภาพการออกกำลังกาย” (Kesehatan Gerak Badan) มีเนื้อหาอธิบายเกี่ยวกับหน้าที่ 12 ประการของผู้เชี่ยวชาญกีฬา (Doktor Olah Raga) หรือผู้มีหน้าที่ดูแลให้ความรู้ และตรวจสอบการเล่นกีฬาอย่างถูกต้องให้แก่ชาวพื้นเมือง และทางรัฐบาลกองทัพภาคที่ 16 คาดหวังให้ผู้เชี่ยวชาญกีฬา รวมไปถึงผู้นำกิจกรรมด้านอื่นๆ เป็นผู้เผยแพร่การเล่นกีฬาอย่างถูกต้อง และปลอดภัยเพื่อสุขภาวะที่ดีของประชาชนแต่ละพื้นที่ กล่าวคือ

⁴³ "Selandjoetnja sport boeat kaoem poeteri hanja bergantoeng kepada tjara latihan dan sport apa jang dikerdjakan dan kepada kekoeatan toeboeh masing-masing. Bagi saja sendiri adalah baik sekali, kalau gerak badan boeat kaoem wanita, lebih-lebih boeat gadis kita di Indonesia ini dipopoelarkan dengan sedapat-dapatnja. Boekan sadja di dalam tetapi poen diloeat sekolah. Tentoe sadja tidak poela boleh di-loepakan, bahwa bergerak badan itoe haroes disertai dengan makanan jang sempoerna. Kalau badan gadis-gadis Indonesia jang bakal mendjadi iboe Indonesia bertambah sehat dan bertambah tenaganja, maka bertambah sehat dan bertanaga poela poetera-poeteri Indonesia jang bakal dating. Poetera dan poeteri jang sehat pada masa sekarang sangat diboetoehi oleh tanah air dan bangsa kita. Tetapi djanganlah kiranja: Mentang-mentang sport itoe dating dari Barat, maka segala tabiat Barat jang leloeasa itoe, dalam pergaoelan sport bangsa Timoer ditiroe-tiroe poela semoeanja. Pakaian sport jang sporttief adalah perloe dilapangan sport, tetapi kalau dipakai disepandjang djalan mendjadi djanggal dan koerang tertib nampaknja dimata poeblik jang berperasaan Timoer. "Shorts" (Tjelana terpendek) jang diperlihatkan didjalan raya ta' bersangoet-paoet sedikit djoeapoen dengan gerak badan atau semangat bergerak badan (sportiviteit), malahan ada sebaliknja." อ้างอิงจาก NIOD, "Taman Isteri: Kaoem Puteri dan Gerak Badan," *Pandji Poestaka* (1 August 1942): 24.

1. ควบคุมการฝึกซ้อม
2. ดูแลการแข่งขันกีฬาทั้งหมด
3. ดูแลไม่ให้เกิดอุบัติเหตุจากการเล่นกีฬาและเฝ้าดูแลความปลอดภัย
4. ให้ความรู้เด็กและเยาวชนในโรงเรียนเกี่ยวกับสุขภาพ
5. มีความรู้เกี่ยวกับรายละเอียดของกีฬา
6. มีส่วนร่วมในการเป็นผู้นำของขบวนการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการกีฬา
7. ให้ความรู้เกี่ยวกับกีฬาแก่บรรดาหัวหน้าและผู้นำ
8. เปรียบเทียบประสบการณ์ของตัวเองกับแพทย์ผู้เชี่ยวชาญกีฬาเมืองอื่น
9. ตรวจสอบหลักเกณฑ์ด้วยวิทยาศาสตร์ (Wetenschappelijk) สถิติ และหนังสือเกี่ยวกับเรื่องกีฬา
10. พูดคุยและให้ข้อมูลกับหน่วยงานภาครัฐและรัฐบาล
11. ดูแลผู้เชี่ยวชาญกีฬาที่ป่วยและเข้าใหม่ให้มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์
12. การตรวจสอบและให้คำแนะนำแก่เยาวชนเล่นกีฬา⁴⁴

ความพยายามการส่งเสริมกีฬาในเกาะชวาและมาตุราของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นไม่ได้จำกัดเพียงแค่ชาวพื้นเมืองเท่านั้นแต่ยังรวมถึงคนเชื้อชาติอื่นที่ไม่ใช่ชาวตะวันตก สมาคมกีฬาอินโดนีเซียร่วมมือกับขบวนการสามเอ (Gerakan Tiga A)⁴⁵ จัดประชุมที่กรุงจาการ์ตาเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม ค.ศ. 1942 โดยรวบรวมตัวแทนชาวอินโดนีเซีย ชาวจีน และชาวอาหรับเข้าประชุมสอบถามความเป็นไปได้ในการจัดการแข่งขันกีฬาในชวา⁴⁶ โดยช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพากองทัพญี่ปุ่นพยายามให้ออกาสแก่ชาวจีนผู้ที่ไม่เจตนาารมณต์ต่อต้านตนเองในการร่วมกิจกรรมต่างๆในสังคม แม้ว่าการปกครองของ

⁴⁴ NIOD, “Kesehatan Gerak Badan,” *Tjahaja* (3 August 1942): 4.

⁴⁵ ขบวนการสามเอ (Gerakan Tiga A) คือองค์กรที่จัดตั้งโดยกองกำลังประชาชนสัมพันธ์ของญี่ปุ่น (Sendenbu) เมื่อเดือนเมษายน ค.ศ. 1942 โดยแต่งตั้ง ระเด่น ซามซุดิน (Raden Samsudin) เข้าดำรงตำแหน่งเป็นผู้นำขบวนการ ขบวนการสามเอมีเป้าหมายในการสร้างกระแสต่อต้านชาวตะวันตกและเรียกร้องเสียงสนับสนุนการทำสงครามของญี่ปุ่นจากคนที่อยู่อาศัยในชวาคด้วยสโลแกน “ญี่ปุ่นผู้นำเอเชีย ญี่ปุ่นผู้ปกป้องเอเชีย ญี่ปุ่นแสงสว่างเอเชีย” โดยใช้ตัวอักษร A แทนคำว่า เอเชีย (Asia) เพื่อตอบโต้การฝ่ายสัมพันธ์มิตรที่โซลโลแกน V แทนคำว่า ชัยชนะ (Victory) อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมไว้ใน Shigeru Sato, *War, Nationalism and Peasants: Java Under the Japanese Occupation 1942-1945*, p. 37-44.

⁴⁶ NIOD, “Membentoeik Olympic Comite Olah Raga,” *Pandji Poestaka* (25 July 1942): 24.

รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นสร้างความอึดอัดใจให้กับชาวจีนโพ้นทะเลที่อาศัยอยู่ในอินโดนีเซียและนำไปสู่การต่อต้านกองทัพญี่ปุ่น เนื่องจากชาวจีนจำนวนมากเคยมีความใกล้ชิดกับรัฐบาลอาณานิคมและคนเหล่านี้ให้การสนับสนุนขบวนการชาตินิยมจีนในแผ่นดินใหญ่ผ่านสมาคมชาวจีนในอินโดนีเซียตั้งแต่ช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 รวมไปถึงการทำสงครามอย่างยาวนานภายในจีนแผ่นดินใหญ่ของกองทัพญี่ปุ่น ส่งผลให้กองทัพญี่ปุ่นจำกัดการเคลื่อนไหวและการใช้ความรุนแรงกับชาวจีนโพ้นทะเลบางจำนวนในหมู่เกาะอินโดนีเซีย

ในทางตรงกันข้าม กองทัพญี่ปุ่นให้โอกาสแก่ชาวจีนโพ้นทะเลผู้ที่ปรองดองและให้ร่วมมือกับตนเองตลอดช่วงสงครามมหาเอเซียบูรพา ชิเงรุ ซาโตะ (Shigeru Sato) อธิบายประเด็นดังกล่าวไว้ใน *War, Nationalism and Peasants: Java Under the Japanese Occupation 1942-1945* ว่าชาวจีนโพ้นทะเลจำนวนหนึ่งอย่าง สมาคมการค้าของชาวจีน (Chung Hua Shang Wu Hui) ร้านขายรองเท้าบาตา (Bata) และบรรดาโรงหนังของชาวจีนนั้นเป็นกลุ่มที่สนับสนุนการดำเนินงานของญี่ปุ่นในชาวเป็นจำนวนมากทั้งในด้านการสนับสนุนทุนแก่ขบวนการสามเอ รวมถึงซื้อหน้าโฆษณาตามหน้าหนังสือพิมพ์ของรัฐและให้เงินบริจาคแก่รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่น เนื่องจากกลุ่มคนต้องการได้รับการปกป้องจากรัฐบาลหลังธุรกิจของชาวจีนจำนวนมากได้รับความเสียหายฝีมือของชาวพื้นเมืองเมื่อสิ้นสุดการปกครองระบอบอาณานิคม⁴⁷

จะเห็นได้ว่ารัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นภายในชาวไม่ได้ต่อต้านและกำจัดชาวจีนโพ้นทะเลอย่างเด็ดขาด ริยารัช พูนพิพัฒน์กล่าวว่าทางรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นมีความ “เปิดกว้างทางวัฒนธรรมเพื่อชดเชยการปิดกั้นทางการเมือง”⁴⁸ แก่ชาวจีนในอินโดนีเซีย เช่น การอนุญาตใช้ชื่อจีน รวมถึงการก่อตั้งสมาคมจีนโพ้นทะเล (Hua Ch'iao Chung Hui หรือ Kakyo Sokai) เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม ค.ศ. 1942 เพื่อรวมรวบประชาชนทุกเชื้อชาติให้ทำงานร่วมกับขบวนการสามเอและลดความขัดแย้งในสังคม⁴⁹ และกองทัพญี่ปุ่นเปิดโอกาสให้ชาวจีนสามารถเปิดโรงเรียนสำหรับชาวจีนได้อย่างถูกกฎหมายในชวา ประเด็นด้านการศึกษาของชาวจีนโพ้นทะเล ดิดี้ กวาดานาดา (Didi Kwartanada) เสนอถึงการได้รับโอกาสทางสังคมของชาวจีนโพ้นทะเลผ่านการศึกษาว่ารัฐบาลญี่ปุ่นในชวาอนุญาตให้ชาวจีนโพ้นทะเลสามารถเปิดการเรียนการสอนของตนเองในโรงเรียนชาวจีนตั้งแต่วันที่ 30 มิถุนายน ค.ศ. 1942 ผ่านข้อบังคับที่ 204 กรณีการเปิดโรงเรียนเอกชนของชาวจีนโพ้นทะเล (Osamu Seihi

⁴⁷ Shigeru Sato, *War, Nationalism and Peasants: Java Under the Japanese Occupation 1942-1945*, p 40-1.

⁴⁸ ริยารัช พูนพิพัฒน์, "องค์กรและนักเคลื่อนไหวทางการเมืองชาวจีนอินโดนีเซีย ค.ศ. 1942-1966," (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553), หน้า 28-9.

⁴⁹ Peter Post, William H. Frederick, Iris Heidebrink and Shigeru Sato, *The Encyclopedia of Indonesia in the Pacific War: in cooperation with the Netherlands Institute for War Documentation*, p. 524.

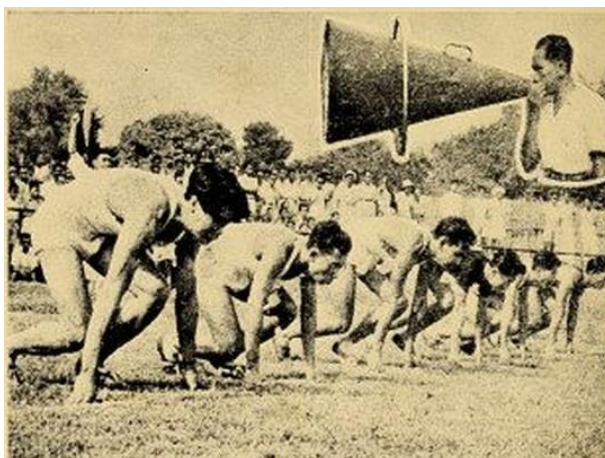
204, Kakyō Shiritsu Gakko Saikai no Ken) โดยมีกฎกติกาและข้อจำกัดเป็นจำนวนมาก เช่น การเปิดโรงเรียนของชาวจีนต้องได้รับการอนุญาตจากรัฐบาลอย่างเคร่งครัด ตัวอย่างเช่น บรรดาคุณาจารย์ต้องมีความซื่อสัตย์ต่อรัฐบาลและต้องได้รับการตรวจสอบอยู่เสมอ เนื้อหาและตำราหนังสือที่ใช้ในการสอนต้องได้รับการอนุญาตจากรัฐบาล และโรงเรียนเหล่านี้ต้องเผยแพร่วัฒนธรรมญี่ปุ่นอย่างการใช้ธงชาติญี่ปุ่น และการสอนร้องเพลงภาษาญี่ปุ่น รวมถึงการเรียนการสอนกายบริหารประกอบดนตรี⁵⁰

ดังนั้นด้วยนโยบายเปิดกว้างทางวัฒนธรรมแก่ชาวจีนโพ้นทะเลของกองทัพญี่ปุ่นจึงส่งผลให้ชาวจีนไม่ได้รับการปิดกั้นโอกาสในการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายจากญี่ปุ่นเหมือนกับชาวตะวันตก ยิ่งไปกว่านั้นนอกเหนือจากงานของกวาดานาดาที่สะท้อนว่าทางรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นในชวากลับมีความพยายามส่งเสริมการบริหารร่างกายของเยาวชนจีนผ่านการทำกิจกรรมกายบริหารแล้ว บนนิตยสาร Pandji Poestaka ยังสะท้อนถึงการได้รับโอกาสเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาของชาวจีนโพ้นทะเลในนามสมาคมจีนโพ้นทะเลกับชาวพื้นเมือง ดังตัวอย่างเช่น การแข่งขันกรีฑาตัวแทนของสมาคมที่ขึ้นตรงกับรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน ค.ศ. 1942 ท่ามกลางบรรยากาศการแข่งขันกรีฑาชนิดอื่นๆของเยาวชนพื้นเมืองชายหญิงอีก 90 คนที่สนามกีฬาแกมบิร์ (Gambir) หรืออีกชื่อหนึ่งคือสนามกีฬาอิคาดา (Ikada) อันเป็นชื่อที่กองทัพญี่ปุ่นเรียกตามตัวย่อของสมาคมกรีฑาจาการ์ตา (Ikatan Atletik Djakarta) ที่สังกัดอยู่ในสมาคมกีฬาอินโดนีเซีย ตัวแทนนักกีฬาจากสมาคมจีนโพ้นทะเลเข้าร่วมการแข่งขัน ได้แก่ ฮ. อู๋ (H. Oey) และลิม เอีย โบ (Lim Ie Bo) ร่วมเข้าแข่งขันในรายการวิ่ง 100 เมตร ภายในการแข่งขันดังกล่าว ฮ. อู๋ประสบความสำเร็จสามารถคว้าอันดับสามในการแข่งขันดังกล่าว (ดูรูปที่ 3.1)⁵¹ ขณะที่การแข่งขันกีฬาชนิดอื่นๆเองทางสมาคมกีฬาจีนโพ้นทะเลส่งทีมเข้าแข่งขันภายใต้ทีม “จงหัว” (Chung Hwa หรือ CH) ร่วมเข้าแข่งขันกีฬาประเภทอื่นๆ หลากหลายรายการจนกระทั่งสิ้นสุดสงครามมหาเอเซียบูรพาหลังก่อตั้งสมาคมจีนโพ้นทะเลขึ้นเมื่อกลาง ค.ศ. 1942 อย่าง ฟุตบอล เทนนิส และแบดมินตัน นอกจากนี้เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม ค.ศ. 1942 ยังมีการแข่งขันกีฬาน้ำหนักที่มีผู้เข้าแข่งขันทั้งหมดเป็นชาวจีนโพ้นทะเล โดยนักกีฬาที่เข้าร่วมแข่งขันได้แก่เอี้ย เตียง จี (Ie Tiang Gie) อั้ง เหลียน คิม (Ang Lian Kim) ซ่ง ก๊ก จิน (Song Kok Jin) ลิม จิน ซือ (Lim Jin Su) อั้ง เกียม ป็อก (Ang Kiam Pok) (ดูรูปที่ 3.2)⁵²

⁵⁰ ดีดี กวาดานาดาอธิบายนโยบายส่งเสริมการศึกษาแก่ชาวจีนโพ้นทะเลของกองทัพญี่ปุ่นผ่านการก่อตั้งโรงเรียนขนาดกลางของชาวจีนโพ้นทะเลในเกาะชวา โดยดีดีได้ใช้การก่อตั้งโรงเรียนในโยกยาคาร์ตาช่วงเดือนกันยายน ค.ศ. 1942 เป็นกรณีตัวอย่างในการอธิบายรายละเอียดการเผยแพร่วัฒนธรรมญี่ปุ่น อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ใน Ibid, pp. 331-2.

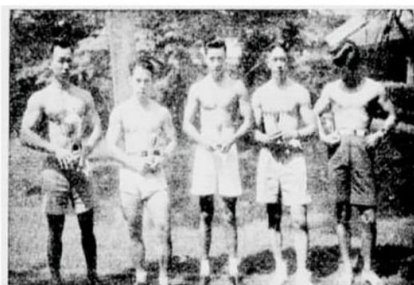
⁵¹ NIOD, “Olah Raga: Pertandingan Atletiek,” Pandji Poestaka (4 July 1942): 27-8.

⁵² NIOD, “Pertandingan Kekoeatan Mengangkat Besi,” Pandji Poestaka (1 August 1942): 28.

รูปที่ 3.1 : รูป ฮ. อู๋ย (คนแรกจากซ้าย) และลิม เอีย โบ (คนที่ 2 จากขวา) สองตัวแทนกีฬาจากสมาคมจีนโพ้นทะเลเข้าร่วมการแข่งขันกรีฑาที่สนามกีฬาแคมป์บัวร์ เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน ค.ศ. 1942 ภายในนิตยสารรายสัปดาห์ Pandji Poestaka ที่มา : NIOD, “Olah Raga : Pertandingan Atletiek,” Pandji Poestaka (4 July 1942): 27.

PERTANDINGAN KEKOEATAN MENGANGKAT BESI.

Meréka jang berhasil mendapat hadiah piala dalam pertandingan mengangkat besi. Dari kiri kekanan, le Tiang Gio, Ang Lian Kim, Song Kok Djin, Lim Tjin Soe dan Ang Kiam Pok.

Latihan mengangkat besi sehari-hari. Lim Tjin Soe tengah mentjoba kekoeatannya.

รูปที่ 3.2 : รูปนักกีฬาชาวจีนโพ้นทะเลที่เข้าแข่งขันยกน้ำหนักภายในอาคารตาเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม ค.ศ. 1942 ภายในนิตยสาร Pandji Poestaka ที่มา : NIOD, “Pertandingan Kekoeatan Mengangkat Besi,” Pandji Poestaka (1 August 1942): 28.

อย่างไรก็ตามข้อสังเกตประการสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ชาวพื้นเมือง โดยเฉพาะเยาวชน หันมาเล่นกีฬาในช่วงเวลานี้แฝงวัตถุประสงค์สำคัญของกองทัพญี่ปุ่นไว้อย่างหนึ่ง นั่นคือกองทัพ ญี่ปุ่นต้องการผลิตเยาวชนเหล่านี้ให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญทั้งเป็นกองกำลังทหารและแรงงาน ให้แก่ตนเองอย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต ดังนั้นกีฬาและการออกกำลังกายจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ต่อการพัฒนาประชาชนให้มีการพัฒนาสุขภาพะทั้งร่างกายและจิตวิญญาณตามที่ตนเองคาดหวังไว้ ขณะเดียวกันหนังสือพิมพ์และนิตยสารหลายฉบับได้ตีพิมพ์เนื้อหาและข่าวสารเกี่ยวกับกีฬาและการ ออกกำลังกายภายในหมู่เกาะอินโดนีเซียเป็นจำนวนมาก และเนื้อหาเหล่านั้นได้สะท้อนการ ดำเนินการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายภายในหมู่เกาะอินโดนีเซียแก่ประชาชนตามแนวทาง ของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นออกมาได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะจากการแข่งขันกีฬาครั้งสำคัญที่เป็น การ ดำเนินตามแนวทางการส่งเสริมกีฬาเพื่อชาวตะวันออก

3.2.2 การดำเนินนโยบายส่งเสริมกีฬาใน ค.ศ. 1942-1943

รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นส่งเสริมการเล่นกีฬาและการกีฬาหลากหลายวิธีแก่ประชาชนภายในหมู่ เกาะอินโดนีเซีย ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลและแบ่งออกเป็นสามประเด็น ได้แก่ การส่งเสริมกีฬาและการออก กกำลังกายผ่านสิ่งพิมพ์ของรัฐ การจัดการแข่งขันกีฬาอย่างเป็นทางการ และการส่งเสริมการบริหาร ประกอบดนตรีโดยทั้งสามประเด็นสามารถสะท้อนการส่งเสริมกีฬาที่แตกต่างกันออกไป กล่าวคือ การ ส่งเสริมกีฬาผ่านสิ่งพิมพ์ของรัฐคือการเผยแพร่ความรู้และข่าวสารความคืบหน้าตามหน้าหนังสือพิมพ์ และนิตยสารแก่ประชาชนทุกวัย ขณะที่การจัดการแข่งขันกีฬาถือเป็นการให้ความสำคัญกับนักกีฬา อาชีพและบรรดาเยาวชนเป็นสำคัญ และกิจกรรมการบริหารประกอบดนตรีจัดเป็นการส่งเสริมการ ออกกำลังกายที่ทางรัฐบาลต้องการให้เป็นกิจวัตรประจำวันของประชาชนภายในหมู่เกาะอินโดนีเซีย

3.2.2.1 การส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายผ่านสิ่งพิมพ์ของรัฐ

การประชาสัมพันธ์ข่าวสารและกิจกรรมการแข่งขันกีฬาในหนังสือพิมพ์และนิตยสารเป็นวิธีการ สำคัญอย่างหนึ่งในการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายให้แก่ประชาชนภายในอินโดนีเซีย รัฐบาล กองทัพญี่ปุ่นมอบหมายให้หน่วยงานประชาสัมพันธ์ (Sendenbu) กำหนดเค้าโครงระเบียบ หนังสือพิมพ์ (Chuo Shimbun Ronseian) เมื่อช่วงต้น ค.ศ. 1942 เพื่อควบคุมการทำงานของ กิจการหนังสือพิมพ์ภายในหมู่เกาะอินโดนีเซีย กองทัพญี่ปุ่นจัดทำหนังสือพิมพ์ Asia Raya ขึ้นเพื่อ เป็นหนังสือพิมพ์ภาษาพื้นเมืองฉบับสำคัญเพื่อใช้เผยแพร่อุดมการณ์และข่าวสารให้สอดคล้องกับ

หนังสือพิมพ์ภาษาญี่ปุ่นที่ตีพิมพ์ขึ้นในอินโดนีเซียชื่อว่า Unabara นอกจากนี้กองทัพญี่ปุ่นยังจัดทำหนังสือพิมพ์ Pembangoen ขึ้นเพื่อเป็นหนังสือพิมพ์ภาษาพื้นเมืองที่ใช้กระจายลงสู่ระดับท้องถิ่น ขณะเดียวกันยังปรากฏหนังสือพิมพ์อีกหลายสำนักพิมพ์ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นอีกเป็นจำนวนมากที่มีสำนักพิมพ์อยู่ตามเมืองใหญ่ในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพา เช่น จาการ์ตายอกยาคาร์ตา และสุราบายา⁵³

สิ่งพิมพ์เหล่านี้ถือเป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐบาลในการกระจายข่าวสารและนโยบายต่างๆ ให้แก่ประชาชนรับทราบและพร้อมปฏิบัติตามและแฝงไปด้วยการเสนออุดมการณ์ของรัฐบาลแก่ประชาชน หนังสือพิมพ์รายวันและนิตยสารเหล่านี้รายงานข่าวสารและเหตุการณ์สำคัญรวมถึงประกาศกฎระเบียบและข้อบังคับผ่านหนังสือพิมพ์ทั้งด้านการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ และสังคม รวมถึงข่าวสารเกี่ยวกับกีฬาและการออกกำลังกายในหมู่เกาะอินโดนีเซีย ดังตัวอย่างเช่นข่าวสารการมอบหมายให้สมาคมกีฬาอินโดนีเซียเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลและจัดการกิจกรรมเกี่ยวกับการกีฬา รวมถึงการเขียนคอลัมน์กีฬาเพื่อประชาสัมพันธ์ความสำคัญของการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย ดังแนวทางการส่งเสริมกีฬาที่พูดถึงเยาวชนและสตรีอันแนวทางการส่งเสริมกีฬาในส่วนก่อนหน้า

หนังสือพิมพ์หลากหลายฉบับเหล่านี้นำเสนอข่าวสารการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายเป็นจำนวนมาก และสามารถสะท้อนนโยบายส่งเสริมกีฬาตลอดช่วงเวลาการปกครองของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นภายในหมู่เกาะอินโดนีเซียได้เป็นอย่างดี อาทิการรายงานข่าวสารเกี่ยวกับการแข่งขันกีฬา หรือการแนะนำการเล่นกีฬาแต่ละชนิด ดังตัวอย่างเช่นหนังสือพิมพ์รายวัน Tjahaja และนิตยสารอย่าง Pandji Poestaka ที่ให้พื้นที่การนำเสนอความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับกีฬาผ่านหัวข้อ “กีฬา” (Olah Raga) ซึ่งเป็นหัวข้อประจำหนังสือพิมพ์และนิตยสารทั้งสองฉบับ โดยภายในหนังสือพิมพ์รายวัน Tjahaja ได้จัดให้คอลัมน์กีฬาเป็นคอลัมน์พิเศษภายในหน้า 4 ของหนังสือพิมพ์ในทุกวันจันทร์ของทุกสัปดาห์ ขณะเดียวกันภายในวันอื่นๆ ข่าวสารเกี่ยวกับกีฬาและการออกกำลังกายภายในหนังสือพิมพ์ Tjahaja มักอยู่ที่หน้า 2 และหน้า 3 ของหนังสือพิมพ์เป็นส่วนใหญ่⁵⁴

⁵³ Harry J. Benda, James K. Irukura, and Koichi, Japanese Military Administration in Indonesia: Selected Document, pp. 69-71, Colin Wild and Peter Carey, Born in Fire: the Indonesian Struggle for Independence: an Anthology, (Ohio University Press, 1986), pp. 47, 50.

⁵⁴ สำหรับส่วนอื่นของหนังสือพิมพ์ Tjahaja ภายในหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์มักเป็นข่าวสถานการณ์ทางการเมืองและการสงครามระหว่างกองทัพญี่ปุ่นและฝ่ายสัมพันธมิตรเป็นสำคัญ ขณะที่หน้า 4 ถือเป็นส่วนที่รายงานข่าวสารและเกร็ดความรู้ผ่านคอลัมน์พิเศษประจำสัปดาห์ของหนังสือพิมพ์ในแต่ละวัน ได้แก่ วันจันทร์ – กีฬา (Olah Raga), วันพุธ - สวนของคุณแม่ (Taman Iboe), วันเสาร์ – สวนของเด็กๆ (Taman Anak-anak)

ตัวอย่างการนำเสนอประโยชน์ของการออกกำลังกายในหนังสือพิมพ์และนิตยสารที่สำคัญได้แก่งานเขียนตามหน้าหนังสือพิมพ์ของ ดร. อาบู ฮานีฟะฮ์ (Dr. Abu Hanifah) ผู้ที่ได้รับการยกย่องในด้านการเป็นผู้ต่อสู้เพื่ออิสรภาพ ผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพ ศิลปิน และนักการเมืองของอินโดนีเซีย ฮานีฟะฮ์เขียนคอลัมน์ “สุขภาพจากการออกกำลังกาย: เมื่อร่างกายมีการเคลื่อนไหว” (Kesehatan Bergerak Badan: Hal Keadaan Badan Ketika Bergerak) ในหนังสือพิมพ์ *Asia Raya* ฉบับวันที่ 23 กรกฎาคม ค.ศ. 1942 เพื่อเสนอการทำงานภายในร่างกายขณะออกกำลังกายในเชิงสรีรวิทยา (Physiology) โดยอธิบายถึงการทำงานของระบบประสาท ระบบการไหลเวียนของเส้นเลือด และการทำงานของหัวใจระหว่างออกกำลังกาย⁵⁵ ขณะเดียวกันฮานีฟะฮ์ยังเขียนบทความเกี่ยวกับสุขภาพเพื่อกล่าวถึงประโยชน์และโทษของการเล่นกีฬาไว้ในนิตยสาร *Pandji Poestaka* ฉบับวันที่ 5 กันยายน ค.ศ. 1942 หัวข้อ “วิทยาศาสตร์ด้านสุขภาพและการกีฬา” (Ilmoe Kesehatan dan Sport) เพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวเรื่องการเล่นกีฬาอย่างถูกวิธี โดยกล่าวถึงการดูแลสุขภาพและการเล่นกีฬาอย่างเหมาะสม ฮานีฟะฮ์พยายามปลูกฝังความเชื่อในสังคมอินโดนีเซียในสมัยนั้นมักมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับสุขภาพ โดยเฉพาะความเชื่อที่ว่าคนฉลาดย่อมรู้วิธีดูแลสุขภาพของตนเองและมีความแข็งแรงอยู่เสมอ และกล่าวถึงอันตรายจากสุขภาพที่ถูกทำลายจากการสูบบุหรี่จากการที่อินโดนีเซียที่มักเชื่อการสูบบุหรี่ว่าไม่เป็นภัยอันตรายต่อสุขภาพเนื่องจากบรรดาผู้สูงอายุที่สูบบุหรี่ยังคงมีสุขภาพปกติในสังคมชาวอินโดนีเซีย⁵⁶ ท้ายสุดของบทความฮานีฟะฮ์มุ่งให้ความสำคัญไปประเด็นการเฝ้าระวังอันตรายจากออกกำลังกายจนเกินความจำเป็น พร้อมทั้งกล่าวว่าประชาชนควรเล่นกีฬาและออกกำลังกายอย่างระมัดระวัง ไม่ควรหักโหมเพื่อไม่ให้เป็นการอันตรายต่อสุขภาพ และควรมีผู้นำในการออกกำลังกายเพื่อให้ออกกำลังกายอย่างถูกวิธีไว้ดังนี้

“การเล่นกีฬาโดยทั่วไปจะทำให้สุขภาพดีและกระตือรือร้นสร้างร่างกายมนุษย์ให้แข็งแรง นี่คือความจริงที่ไม่จำเป็นต้องอธิบายอีกครั้ง แต่เราควรที่จะเล่นกีฬาอย่างระมัดระวังเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อสุขภาพ เช่นถ้าหากออกกำลังกายมากเกินไปจนไม่สัมพันธ์กับอวัยวะภายในร่างกาย หรือเล่นกีฬาที่ด้วยการไม่มีผู้นำหรือมีผู้นำที่ไม่ดี ขอย้ำอีกครั้งว่าไม่ใช่ทุกคนที่ได้รับอนุญาตให้ปฏิบัติการออกกำลังกาย ตัวอย่างเช่นเด็กหรือสูงอายุเกินไปหรือกำลังฟื้นตัวจากอาการเจ็บป่วยและอื่นๆ ... เป็นที่ชัดเจนว่ากีฬามีสองด้าน ด้านแรก: มีประโยชน์ต่อร่างกายและจิตใจ ด้านที่สอง: สร้างความเสียหายแก่ร่างกาย ในทั้งสองด้าน

⁵⁵ NIOD, “Kesehatan Gerak Badan,” *Asia Raya* (23 July 1942): 3.

⁵⁶ NIOD, “Ilmoe Kesehatan dan Sport,” *Pandji Poestaka* (5 September 1942): 24.

ผู้นำที่สมบูรณ์แบบกลายเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมากในการค้าประกันเพื่อสร้างประโยชน์จากการเล่นกีฬา”⁵⁷

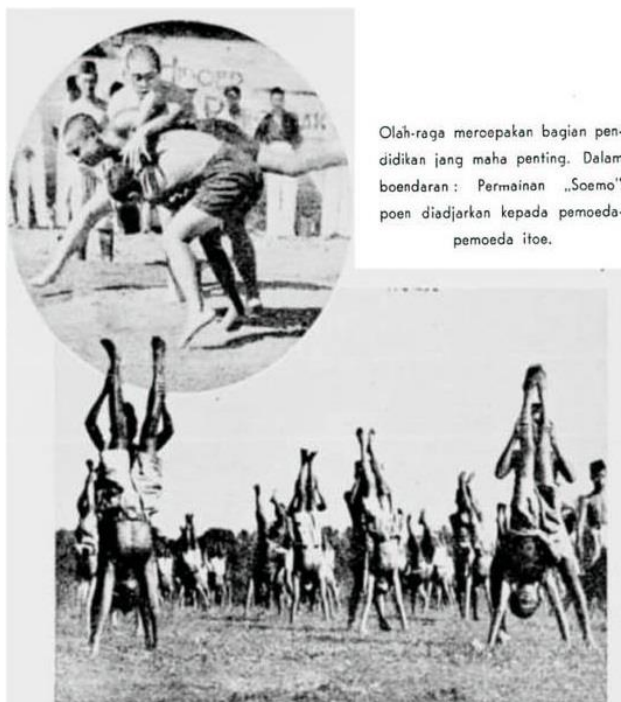
การประชาสัมพันธ์ข่าวสารและกิจกรรมการแข่งขันกีฬาสามารถสะท้อนความพยายามนำเสนอกีฬาเพื่อการสร้างสุขภาพที่ดีตามแบบแผนของญี่ปุ่นท่ามกลางการสนับสนุนให้ชาวพื้นเมืองเล่นกีฬาสากลได้อย่างดี โดยรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นเริ่มส่งเสริมกีฬาศิลปะป้องกันตัวผ่านสิ่งพิมพ์ ดังที่ปรากฏการสนธิศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวด้วยกีฬายูโดให้แก่ผู้อ่าน โดยใช้ชื่อว่า “บทเรียนจากกลุ่มผู้ทพพลภาพ” (Peladjaran dari Satoe Matjam Pentja) ในหนังสือพิมพ์รายวัน Tjahaja ตั้งแต่เดือนสิงหาคม ค.ศ. 1942 เป็นต้นมา⁵⁸ ขณะเดียวกันนิตยสาร Pandji Poestaka ฉบับวันที่ 4 กรกฎาคม ค.ศ. 1942 นำเสนอภาพการออกกำลังกายของเยาวชนในจาการ์ต่ำกว่า 250 คนเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม โดยเยาวชนเหล่านี้ออกกำลังกายด้วยกีฬาป้องกันตัวอย่างซูโมและยิมนาสติกะหว่างการซ้อมรบเบื้องต้นที่สนามกีฬากัมปี้ร์ภายใต้การดูแลของขบวนการสามเอและหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของกองทัพญี่ปุ่น (ดูรูปที่ 3.3)⁵⁹

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁵⁷ "Sport itoe oemoemnja adalah boeat menjehatkan toeboeh manoesia, bahkan mengoeatkan badan manoesia. Inilah soeatoe kenjataan jang ta' oesah diterangkan lagi. Tetapi sebaliknja kita haroes poela berdjaga-djaga soepaja sport itoe djangan meroesakkan kesehatan, misalnja kalaoe gerak badan itoe terlaloe banjak dikerdjakan dengan ta' sepadan lagi dengan keadaan toeboeh. Atau sport itoe dikerdjakan dengan ta' ada pimpinan, ataoepoen dengan pimpinan jang ta' sempoerna. Poen lagi ta' semoea orang dibolehkan mendjalankan beberapa bahagian gerak badan, misalnja karena terlaloe moeda, atau telaloe toea atau baroe semboeh dari sakit dan lain-lain." อ้างอิงจาก NIOD, "Ilmoe Kesehatan dan Sport," Pandji Poestaka (5 September 1942): 24.

⁵⁸ NIOD, "Peladjaran dari Satoe Matjam Pentja," Tjahaja (3, 17, 31 August 1942,): 4.

⁵⁹ NIOD, "San A Seinen Koenrensjo Pendidikan Pemoeda Tiga A," Pandji Poestaka (4 July 1942): 9-10.

Olah-raga mercepakan bagian pendidikan yang maha penting. Dalam boendaran : Permainan „Soemo” poen diadjarkan kepada pemoeda-pemoeda itoe.

รูปที่ 3.3 : การออกกำลังกายด้วยกีฬาซูโมและยิมนาสติกของเยาวชนในจาการ์ตา
ภายในนิตยสาร Pandji Poestaka

ที่มา : NIOD, “San A Seinen Koenrensjö Pendidikan Pemoeda Tiga A,”
Pandji Poestaka (4 July 1942): 10.

สิ่งพิมพ์ของรัฐเหล่านี้แนะนำเสนอการเล่นกีฬาอย่างถูกวิธีมากมาย โดยเฉพาะจากตามหัวข้อ “กีฬา” ทั้งในนิตยสาร Pandji Poestaka และหนังสือพิมพ์รายวัน Tjahaja โดยผู้วิจัยขอยกคอลัมน์กีฬาที่มีการแนะนำการเล่นกีฬาที่ปรากฏภายในนิตยสาร Pandji Poestaka ซึ่งหลายฉบับได้มีการแนะนำการเล่นกีฬาแต่ละชนิดอย่างถูกต้องตามกฎกติกาและปลอดภัยต่อผู้เล่น พร้อมกับกล่าวถึงประโยชน์ของกีฬาแต่ละชนิด ดังตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 : แสดงคอลัมน์แนะนำการเล่นกีฬาภายในนิตยสาร Pandji Poestaka ในช่วงสงครามมหาเอเซียบูรพา ตั้งแต่ ค.ศ. 1942-1945⁶⁰

ฉบับ	หน้า	ชื่อหัวข้อ	ประเภทกีฬา
11/7/1942	27	แบดมินตัน (Badminton) – ภาคทฤษฎี	แบดมินตัน (Badminton)
18/7/1942	29-30	กรีฑา: เกี่ยวกับการวิ่ง (Atletik: Tentang hal Berlari)	กรีฑา (วิ่งแข่ง)
15/8/1942	29-30	กรีฑา: เกี่ยวกับการวิ่ง (ต่อ)	กรีฑา (วิ่งแข่ง)
5/9/1942	22-3	การออกกำลังกาย: กรีฑา (Latihan Olah Raga: Atletik)	กรีฑา (ภาพรวม)
5/9/1942	26-8	ฟุตบอล (Sepak Raga)	ฟุตบอล
5/9/1942	29-30	มวยสากล (Bertindjoe)	มวยสากล
5/9/1942	31-2	ว่ายน้ำ (Berenang)	ว่ายน้ำ
5/9/1942	33-4	เมื่อคอร์ฟบอลมุ่งไปยัง อินโดนีเซียที่ แข็งแกร่ง (Dengan Bola Kerandjang Menoedjoe Kearah Indonesia Koeat.)	คอร์ฟบอล
5/9/1942	35-6	การเล่นยิงธนู (Permainan Panahan)	ยิงธนู
5/9/1942	42	กีฬาเดินถนน (Sport Djalan)	กรีฑา
26/9/1942	27-8	มวยปล้ำ (Bergoelat)	มวยปล้ำ

⁶⁰ ผู้วิจัยรวมการแนะนำกีฬาภายในนิตยสารฉบับนี้ตลอดช่วงเวลาการปกครองของกองทัพญี่ปุ่นจากนิตยสาร Pandji Poestaka ที่ผู้วิจัยรวบรวมตั้งแต่ 25 เมษายน ค.ศ. 1942-15 มีนาคม ค.ศ. 1945 [NIOD, Pandji Poestaka (25 April 1942 – 15 March 1945).]

ฉบับ	หน้า	ชื่อหัวข้อ	ประเภทกีฬา
26/9/1942	29-30	ยูยิตสู (Djoedjitsjoe)	ยูยิตสู
3/10/1942	28	เบสบอล (Baseball)	เบสบอล
14/7/1942	24-5	แบดมินตัน - ภาคปฏิบัติ	แบดมินตัน
12/12/1943	21	แบดมินตัน (Badminton) - การขยับเท้า (Gerak kaki)	แบดมินตัน
2/1/1943	26	กรีฑา - วิ่งแข่ง 100 เมตร (Atletik - Lari Djarak pendek)	กรีฑา (วิ่งแข่ง)
9/1/1943	22	แบดมินตัน - สดท้าย (Habis)	แบดมินตัน - เกี่ยวกับสนามแข่งและการแข่งขันภายในสัปดาห์กีฬาอินโดนีเซีย
9/1/1943	22-3	กรีฑา - สดท้าย	กรีฑา (วิ่งแข่ง) - การออกตัววิ่งจากจุดปล่อยตัว, การวิ่งระหว่างทาง, และการเข้าเส้นชัย
23/1/1943	24	การเล่นเคนโด (Bermain Kendo)	เคนโด
30/1/1943		กรีฑา: เกี่ยวกับการขว้างหอก (Atletik: Tentang hal mepempar lembing)	กรีฑา (พุ่งแหลน)
13/2/1943	27-8	ปันจักและสืลัต (Pentjak dan Silat)	ปันจักสืลัต
20/2/1943	21-2	ปันจักและสืลัต (Pentjak dan Silat)	ปันจักสืลัต
15/4/1943	9-11	ยูโด (Djoedoo)	ยูโด

ที่มา : NIOD, Pandji Poestaka (25 April 1942 - 15 March 1945).

การนำเสนอกติกาและวิธีการเล่นกีฬาแต่ละชนิดอย่างถูกวิธีนั้นเป็นแนวทางการส่งเสริมกีฬาให้แก่ประชาชนวิธีหนึ่งเพื่อให้ประชาชนเหล่านี้มีความรู้เกี่ยวกับการเล่นกีฬาแต่ละชนิดทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ จากตารางที่ 3.1 จะเห็นได้ว่านิตยสารฉบับนี้ภายในช่วงแรกของการปกครองของรัฐบาลกองทัพกบฏญี่ปุ่นในชวาได้นำเสนอกีฬาสากลทั้งแบบมินตัน กรีฑา ฟุตบอล คอร์ทบอล วាយน้ำ และมวยปล้ำ ควบคู่ไปกับกีฬาที่ได้รับความนิยมในสังคมญี่ปุ่นอย่าง ยูยิตสูและเบสบอล ทั้งนี้เนื้อหา กีฬาและการออกกำลังกายในหนังสือพิมพ์และนิตยสารจะเปลี่ยนแปลงแนวทางหลังจาก ค.ศ. 1943 ไปสู่การให้ความสำคัญกับการเล่นกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวและการออกกำลังกายแบบทหารมากยิ่งขึ้น⁸² ซึ่งผู้วิจัยจะอภิปรายในบทต่อไป ขาวสารและการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกีฬาและการออกกำลังกาย ยังได้รายงานผลการแข่งขันกีฬาอย่างเป็นทางการของรัฐบาลภายในหมู่เกาะอินโดนีเซีย หนังสือพิมพ์และนิตยสารของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับการแข่งขันกีฬาทั้งในหมู่เกาะอินโดนีเซียและญี่ปุ่น ผ่านการรายงานตารางการแข่งขันและผลการแข่งขันจำนวนมาก ดังตัวอย่างเช่น นิตยสาร Pandji Poestaka ฉบับวันที่ 4 กรกฎาคม ค.ศ. 1942 ได้รายงานผลการแข่งขันกรีฑาของตัวแทนของหลากหลายสมาคมกรีฑาและสมาคมต่างๆที่ขึ้นตรงกับรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นที่สนามกีฬาัมปรีในวันที่ 28 มิถุนายน ค.ศ. 1942

นอกเหนือจากสะท้อนประเด็นชาวจีนโพ้นทะเลที่ผู้วิจัยกล่าวถึงไปข้างต้น นิตยสารยังรายงานการแข่งขันนี้ผ่านการรายงานผลการแข่งขันของนักกรีฑาชาวพื้นเมืองที่มีชื่อเสียง ตัวอย่างเช่น นักกรีฑาผู้มีชื่อเสียงในชวาช่วงเวลานั้นอย่าง ฮารุน อัล-ราซิด (Haroen Al-Rasjid) ซึ่งสามารถความสนใจจากประชาชนผู้ติดตามได้เป็นอย่างดี (รูปภาพ 3.4)⁶¹ นอกจากนี้กองทัพญี่ปุ่นยังได้นำเสนอนักกีฬาผู้มีชื่อเสียงในระดับโลกเพื่อสร้างแรงบันดาลใจและเป็นการแนะนำกรีฑาให้แก่ประชาชนไม่เว้นแม้กระทั่งนักกีฬาชาวอเมริกันผู้เป็นของศรัทธาของญี่ปุ่น โดยปรากฏชื่อของเจสซี โอเวนส์ (Jesse Owens) นักกรีฑาผิวสีของสหรัฐอเมริกาผู้โด่งดังและเป็นที่ยอมรับอย่างมากในวงการกีฬาขณะนั้น หลังสามารถคว้า 4 เหรียญทองจากการแข่งขันวิ่ง 100 เมตร 200 เมตร กระโดดไกล และวิ่ง 4 คูณ 100 เมตร ในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1936 ณ กรุงเบอร์ลินของประเทศเยอรมนีในนิตยสาร Pandji Poestaka บางฉบับ⁶² ขณะเดียวกันยังมีการนำเสนอกรีฑาที่สร้างชื่อเสียงให้กับญี่ปุ่นในการแข่งขันโอลิมปิก 1936 หลายคนที่สะท้อนถึงความภูมิใจของกองทัพญี่ปุ่น หลังประสบความสำเร็จภายในการแข่งขันรายนี้ ผ่านนำมาบุคคลเหล่านี้มาเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักในหมู่เกาะอินโดนีเซียอย่าง ซอน คิตาอิ,

⁶¹ NIOD, "Olah Raga: Pertandingan Atletiek," Pandji Poestaka (4 July 1942): 27-30.

⁶² เช่น NIOD, "Latihan Olah Raga: Atletik" Pandji Poestaka (5 September 1942): 22. และ NIOD, "Olah Raga: Atletik," Pandji Poestaka (2 January 1942): 26.

นาโอะตะ ทาจิมะ, มาซาโอะ ฮาราดะ, โซโซ มากิโนะ⁶³ นอกจากการแข่งขันกรีฑาแล้ว สิ่งพิมพ์ของรัฐยังนำเสนอการแข่งขันกีฬาชนิดอื่นๆอย่าง ฟุตบอล คอร์ทบอล บาสเกตบอล แบดมินตัน ตามหน้ากระดาษของสิ่งพิมพ์เหล่านั้นอีกเป็นจำนวนมาก สิ่งพิมพ์เหล่านี้จึงสะท้อนภาพการส่งเสริมกีฬาผ่านการจัดการแข่งขันรายการต่างๆ ของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นตั้งที่ผู้วิจัยจะนำเสนอในประเด็นต่อไป

รูปที่ 3.4 : หลากรูปภาพของฮารุน อัล-ราซิด แสดงบรรยากาศภายในการแข่งขันกรีฑาในสนามกีฬากัมบิร์เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน ค.ศ. 1942 ภายในนิตยสาร Pandji Poestaka

ที่มา : NIOD, “Olah Raga: Pertandingan Atletiek,” Pandji Poestaka (4 July 1942): 27-9.

3.2.2.2 การจัดการแข่งขันกีฬาอย่างเป็นทางการ

การจัดการแข่งขันกีฬาอย่างเป็นทางการภายในหมู่เกาะอินโดนีเซียเป็นกิจกรรมสำคัญที่สะท้อนการส่งเสริมกีฬาของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นได้ตืออย่างหนึ่ง ภายในช่วงเวลาการปกครองหมู่เกาะอินโดนีเซียของญี่ปุ่นนี้ได้จัดการแข่งขันกีฬาหลากหลายรายการทั้งในระดับเยาวชน นักกีฬา และเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะการแข่งขันแบบชิงชนะเลิศ (Tournament) และการแข่งขันรายการพิเศษภายใต้การปกครองของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นได้อนุญาตให้มีรายการแข่งขันกีฬาแบบชิงชนะเลิศ ดังที่ปรากฏการแข่งขันกีฬาหลากหลายประเภทระหว่างสโมสรและองค์กรต่างๆตามเมืองใหญ่ เช่น ฟุตบอล คอร์ทบอล บาสเกตบอล แบดมินตัน เช่นภายในเมืองจาการ์ตามีการจัดการแข่งขันฟุตบอล

⁶³ NIOD, “Olah Raga di Nippon,” Pandji Poestaka (30 January 1943): 5.

รายการของสมาคมฟุตบอลจากการ์ตา โดยมีทีมเข้าร่วมแข่งขันจากสมาคม โรงเรียน รวมถึงกิจการต่างๆ หลากหลายเมืองเข้าร่วมแข่งขันทั้งหมด 13 ทีม⁶⁴ นอกจากนี้เมืองอื่นๆต่างมีการจัดการแข่งขันฟุตบอลในเมืองของตนเองเช่นเดียวกัน ดังตัวอย่างเช่น Persis (Persatuan Sepakbola Indonesia Solo) ของเมืองโซโล และยังปรากฏการแข่งขันกีฬาชนิดอื่นอีกเป็นจำนวนมาก เช่น คอร์ทบอล บาสเกตบอล เทนนิส กรีฑา เพาะกาย มวยปล้ำ มวยสากล เป็นต้น

รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นจัดการแข่งขันกีฬาพิเศษขึ้นภายในหมู่เกาะอินโดนีเซียด้วยจุดประสงค์สำคัญเพื่อเป็นการเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสต่างๆควบคู่ไปกับความพยายามสร้างสุขภาวะที่ดีให้แก่ นักกีฬา และเป็นการสร้างความบันเทิงให้แก่ประชาชนผู้เข้าชม ซึ่งในช่วงแรกของการปกครองของ กองทัพญี่ปุ่นได้มีการจัดการแข่งขันกีฬารายพิเศษ 2 รายการสำคัญ ได้แก่ สัปดาห์กีฬาอินโดนีเซีย (Pekan Olah Raga Indonesia) และการแข่งขันกีฬาเพื่อเฉลิมฉลองวันครบรอบเมจิ (Perajaan besar Pemeliharaan Badan Meizisetu หรือ Meizisetu Taiikurensei Taikai)

สัปดาห์กีฬาอินโดนีเซีย (Pekan Olah Raga Indonesia) หรืออีกชื่อหนึ่งคือโอลิมปิกอินโดนีเซีย (Olympiade Indonesia) จัดขึ้นโดยสมาคมกีฬาอินโดนีเซียระหว่างวันที่ 5-9 กันยายน ค.ศ. 1942 ที่สนามกีฬาแกมปีร์ในเมืองจาการ์ตา โดยการแข่งขันรายการนี้เป็นการแข่งขันกันระหว่างเมืองใหญ่ภายในเกาะชวา เช่น จาการ์ตา โซโล บันดุง (Bandung) เซอมารัง (Semarang) สุราบายา (Surabaya) มาดิอุน (Madiun) ชิเรบอน (Cirebon) บลิตาร์ (Blitar) และเซราง (Serang) เมืองเหล่านี้ได้ส่งตัวแทนนักกีฬาร่วมเข้าการแข่งขันกีฬาภายในรายการนี้หลากหลายชนิด วัตถุประสงค์ของการจัดการแข่งขันนี้สมาคมกีฬาอินโดนีเซียคือเพื่อการเฉลิมฉลองครบรอบ 6 เดือนของการยึดหมู่เกาะอินโดนีเซีย และเพื่อเป็นการสร้างสุขภาวะที่ดีรวมถึงการมีน้ำใจนักกีฬาให้แก่ผู้เข้าแข่งขัน ปรากฏผ่านสุนทรพจน์นายพลอิมามูระ ฮิโตะชิ ซึ่งแปลเป็นภาษาอินโดนีเซียโดยซูการ์โน ปรากฏภายในหนังสือพิมพ์ Pewarta Peniagaan ฉบับวันที่ 9 กันยายน ค.ศ. 1942 ดังนี้

⁶⁴ 13 ทีมดังกล่าวได้แก่ Andalas, Bata, H.B.S. (Hoogere Burger School), Chung Hwa, Setia, Naoli, Bintang Timoer, Garoeda, Alfoetoewah, Ster, Setiaki, P.S.I.S. (Persatuan Sepak Bola Indonesia Semarang), และ B.O.W. อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยไม่สามารถทราบได้ว่าสโมสรในช่วงเวลาที่รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นปกครองหมู่เกาะอินโดนีเซียนั้น แต่ละทีมนั้นมีความสืบเนื่องมาจากสโมสรกีฬาในอาณานิคมหรือไม่ เช่นทีม H.B.S. อันเป็นชื่อโรงเรียนระดับกลางชื่อดังในจาการ์ตาครั้งสมัยที่รัฐบาลอาณานิคมอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ปกครอง เนื่องจากผู้วิจัยยังขาดหลักฐานในการหาประวัติทีมกีฬาเหล่านี้ ส่งผลให้ผู้วิจัยยังไม่กล่าวถึงความสืบเนื่องของทีมเหล่านี้กับสมัยอาณานิคมได้

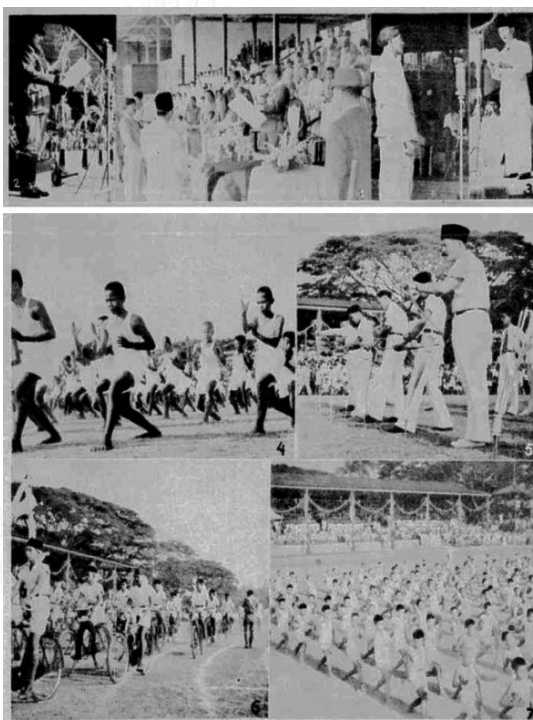
“6 เดือนหลังจากการเข้ามาของญี่ปุ่น พวกเรามีกำลังใจอย่างมาก ประเทศแห่งนี้กลายเป็นรัฐที่สงบสุข ตอนนี้เราได้จัดการแข่งขันกีฬาครั้งแรกในเมืองจาการ์ตาเพื่อเฉลิมฉลองการครบรอบ 6 เดือน ญี่ปุ่นมักพูดเสมอว่า ‘มักมีจิตวิญญาณที่ยอดเยี่ยมในร่างกายที่แข็งแรง’ เยาวชนทุกคนที่เข้าร่วมสัปดาห์กีฬาในครั้งนี้ควรเอาใจใส่การฝึกฝนร่างกายที่สมบูรณ์แบบ เช่นเดียวกันกับการมีความเชื่อมั่นในอนาคตเพื่อคว้าชัยชนะในการแข่งขันครั้งต่อไป จงต่อสู้ให้หนักที่สุดเท่าที่จะทำได้ ดังนั้นการแข่งขันที่จัดขึ้นจะแสดงให้เห็นถึงความสามารถที่น่าตื่นเต้นแก่แฟนกีฬา แต่ละคนต้องมีน้ำใจนักกีฬาที่แท้จริง: หากชนะจงอย่าดีใจ หรือแม้แต่แพ้ก็ไม่ควรอารมณ์เสีย ด้วยเจตนาทั้งหมดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นกีฬามีความบริสุทธิ์และสูงส่ง”⁶⁵

สัปดาห์กีฬาอินโดนีเซียถือเป็นการแข่งขันรายการสำคัญที่รัฐบาลกองทัพภาคที่ 16 ของญี่ปุ่นจัดขึ้นภายในเกาะชวาเพื่อรวบรวมตัวแทนนักกีฬาจากเมืองใหญ่แต่ละเมืองร่วมเข้าแข่งขันระหว่างกัน การแข่งขันสัปดาห์กีฬาอินโดนีเซียเริ่มจัดกิจกรรมก่อนพิธีเปิดขึ้นในวันศุกร์ที่ 4 กันยายน ค.ศ. 1942 โดยจัดกิจกรรมกีฬาเดินทวนเพื่อเชิญธงชาติญี่ปุ่นและธงสมาคมกีฬาอินโดนีเซียจากบันดุงสู่สนามกีฬากัมปิริในจาการ์ตาเพื่อเป็นสัญลักษณ์แห่งความกระตือรือร้นและสัญลักษณ์ของเยาวชนนิตยสาร *Pandji Poestaka* ฉบับวันที่ 12 กันยายน ค.ศ. 1942 ได้รายงานบรรยากาศการเดินทวนพร้อมภาพประกอบเพื่อเชิญธงทั้งสองจากบันดุงผ่านเมืองต่างๆ เช่น สุชะบูมี ซิบาดาก (Cibadak) ปารุงกุดา (Parungkuda) และซีจูรุก (Cicuruk) จนถึงมือของซูตารีโจ ประธานสมาคมกีฬาอินโดนีเซียที่สนามกีฬากัมปิริในพิธีเปิดคือวันเสาร์ที่ 5 กันยายน⁶⁶ โดยภายในพิธีเปิดการแข่งขันสัปดาห์กีฬา นาย

⁶⁵ “Kita amat berbesar hati oleh karena setelah enam boelan kedatangan Dai Nippon, keadaan negeri soedah menjadi tenang. Oentoek merajakan hari peringatan enam boelan itu, sekarang diadakan pertemoean olah raga jang pertama dikota Djakarta. Adapoen kata pepatah Nippon: “Semangat jang hebat terdapat dalam toeboeh jang terpelihara kesehatannya”. Segala pemoeda jang tergaboeng dalam pekan olah raga ini, hendaklah mengindahkan sjarat-sjarat pelatihan badan jang sempoerna serta mempoenjai kejakinan kelak memperoleh kemenangan dalam perlombaan-perlombaan jang di ikoetnja. Berjoeanglah sekoeat moengkin, soepaja pertandingan-pertandingan jang kelak dilangsoengkan dapat memperlihatkan boeah dari kesanggoepan jang menggembirakan siding penggemar olah raga. Hendaklah masing-masing mempoenjai sifat pemain sport jang sedjati: soenggoehpoen menang, djangan melagak, soenggoehpoen kalah, djangan menjadi kesal. Dengan kesemoenja ini tertjapailah maksoed dan toejoean keolahragaan jang soetji dan loehoer.” อ้างอิงจาก NIOD, “Olympiade Indonesia Di Betawi: Pidato P.J.M. Panglima Perang Besar Djenderal Imamura,” *Pewarta Peniagaan* (9 September 1942): 2.

⁶⁶ NIOD, “Dari Bandoeng ke Djakarta,” *Pandji Poestaka* (12 September 1942): 11-3.

พลอิมามูระ และนายพลนากายามะ ยาสุโตะ (Yagayama Yasuto) หัวหน้าฝ่ายกิจการทั่วไปของกองทัพภาคที่ 16 ในขณะนั้น รวมถึงซูการ์โนและซูตาร์โจิต่างร่วมกันกล่าวสุนทรพจน์ พร้อมกับมีการจัดการแสดงกีฬาและการออกกำลังกายหลากหลายชนิดภายในพิธีเปิดของเด็กนักเรียนกว่า 3,000 คน อาทิเช่น กายบริหารประกอบดนตรี ปั่นจักสีลัด จักรยาน และยิงธนู (รูปภาพ 3.5)⁶⁷ การแข่งขันสัปดาห์กีฬาอินโดนีเซียเริ่มต้นตั้งแต่วันที่ 6 กันยายนจนถึงวันที่ 9 กันยายน โดยนักกีฬาเยาวชนชายหญิงทั้งชาวอินโดนีเซียและชาวจีนโพ้นทะเลเข้าร่วมแข่งขันกีฬาคอร์ฟบอล บาสเกตบอล เบสบอล ฟุตบอล เทนนิส วายน้ำ และกรีฑาอีกหลากหลายรายการ เช่น วิ่ง 100 เมตร ชายและหญิง วิ่ง 400 และ 1500 เมตรชาย วิ่งผลัด 4 คูณ 100 เมตร และขว้างจักร

รูปที่ 3.5 : ภาพบรรยากาศพิธีเปิดสัปดาห์กีฬาภายในนิตยสาร Pandji Poestaka

ที่มา : NIOD, “Pekan Olah Raga I.S.I.,” Pandji Poestaka (12 September 1942): 8.

⁶⁷ NIOD, “Pekan Olah Raga I.S.I.,” Pandji Poestaka (12 September 1942): 8., NIOD, “Olympiade Indonesia Di Betawi: Pidato P.J.M. Panglima Perang Besar Djenderal Imamura,” Pewarta Peniagaan (9 September 1942): 2.

สัปดาห์กีฬาอินโดนีเซียนอกจากจะจัดขึ้นเพื่อเป็นการเฉลิมฉลองครบรอบ 6 เดือนของการยึดหมู่เกาะอินโดนีเซียของกองทัพญี่ปุ่นและเพื่อสร้างสุขภาพที่ดีทั้งร่างกายและจิตวิญญาณแก่บรรดานักกีฬาที่เข้าร่วมแข่งขันแล้ว การแข่งขันครั้งนี้ยังถือว่าความสำเร็จเบื้องต้นของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นภาคที่ 16 ในการนำนักกีฬาเยาวชนชาวพื้นเมืองออกกำลังกายร่วมกับชาวจีนโพ้นทะเล นักกีฬาเยาวชนจีนโพ้นทะเลจำนวนมากร่วมเข้าการแข่งขันกีฬาหลากหลายประเภท ตัวอย่างเช่น ในการแข่งขันเทนนิสที่มีนักกีฬาวาจิน 14 คน จากนักกีฬาที่เข้าแข่งขันทั้งหมด 32 คน โดยเป็นนักกีฬาชาย 13 คนและหญิงอีก 1 คนเข้าร่วมแข่งขัน⁶⁸ รวมถึงการแข่งขันกีฬาประเภทอื่นๆอย่าง กรีฑา ในรายการวิ่ง 400 เมตร อุง ชิว เจียง (Oeng Sioe Tjiang) ตัวแทนจากเซอมารังชนะการแข่งขันครั้งนี้ไปได้ด้วยสถิติ 55 วินาที เหนือคู่แข่งคนอื่นอย่างดาลารี (Dalari) จากเซอมารังและซุณาร์โต (Soenarto) จากจาการ์ตาที่เข้าเป็นอันดับสองและสามลำดับ รวมถึงตัน เกียต เฮียน (Tan Kiat Hien) ได้ตำแหน่งอันดับสามจากการแข่งขันขว้างจักร เป็นต้น⁶⁹

อีกตัวอย่างหนึ่งที่สะท้อนความพยายามให้ประชาชนที่ต่างเชื้อชาติหันมาเล่นกีฬาร่วมกันได้แก่การจัดการแข่งขันฟุตบอล ทั้งการแข่งขันระหว่างทีมจีนโพ้นทะเลกับทีมอื่นๆ รวมไปถึงการร่วมทีมเดียวกันกับชาวพื้นเมือง ได้แก่ สมาคมฟุตบอลจาการ์ตา (Persidja) ได้เชิญชวนนักฟุตบอลชาวจีนโพ้นทะเล 4 คนในทีมจหวร่วมทีมจาการ์ตาเพื่อคัดเลือกนักฟุตบอลตัวแทนของเมืองภายในวันที่ 11 สิงหาคม ค.ศ. 1942 เพื่อเข้าแข่งขันในการแข่งขันกับเมืองอื่นในรายการต่าง⁷⁰ โดยหนึ่งในนักกีฬาวาจินโพ้นทะเลที่มีชื่อเสียงในขณะนั้น ได้แก่ โทนี เหวิน (Tony Wen) นักฟุตบอลอาชีพจากทีมจหวที่มีชื่อเสียงในสมัยอาณานิคมกับทีม Union Makes Strength หรือ UMS อันเป็นทีมที่มีนักเตะชาวจีนโพ้นทะเลค้าแข้งอยู่เป็นจำนวนมากร่วมเข้าการแข่งขันดังกล่าว และต่อมาเขาให้กลายเป็นผู้เล่นคนสำคัญในตำแหน่งกองกลางคนสำคัญของทีมจาการ์ตา โดยในการแข่งขันฟุตบอลในรายการ

⁶⁸ นักกีฬาวาจินโพ้นทะเลที่เข้าแข่งขัน มีดังนี้ นักเทนนิสชาย (12 จาก 26 คน) ได้แก่ ลิม จู จีหฺรา (Lim Djoe Djira) – จาการ์ตา, ลิม เลียด ซง (Lim Liat Siong) – จาการ์ตา, จัน กุน เฮ (Gan Koen Hie) – ไม่ทราบสังกัด, อู๋ บิง เลีย Oey Bing Liea – บลิตาร์, เฟรดดี้ ลี (Freddy Lie) – เซราง, ตัน ลิบ เจียว (Tan Lip Tjiauw) – บลิตาร์, จอห์น ลี (John Lie) – จาการ์ตา, อู๋ เซียง เจียว (Oey Siang Tjieu) – บันดุง, โจว เบง จิน (Tjoa Beng Tjin) – ไม่ทราบสังกัด, ตัน โจน ฮัน (Tan Goan Han) – บันดุง, เตียน ตวาน ฉาย (Tjan Thwan Tjay) – สุราบายา นักเทนนิสหญิง (1 จาก 6 คน) ลิม เกียก ปัก (Lim Giek Pik) – บลิตาร์ อ้างอิงจาก NIOD, “Olympiade Indonesia Di Betawi: Pidato P.J.M. Panglima Perang Besar Djenderal Imamura,” *Pewarta Peniagaan* (9 September 1942): 2.

⁶⁹ NIOD, “Pekan Olah Raga Indonesia,” *Tjahaja* (8 September 1942): 4.

⁷⁰ NIOD, “Persidja,” *Pandji Poestaka* (1 August 1942): 29.

สัปดาห์กีฬาอินโดนีเซียเมื่อวันที่ 6 กันยายน ค.ศ. 1942 โทนี เหวินเป็นหนึ่งในผู้เล่นทีมจากรัฐบาลที่ สามารถเอาชนะทีมเมืองโซโลไปได้ด้วยประตู 5-1⁷¹

หลังจากสิ้นสุดการแข่งขันสัปดาห์กีฬาอินโดนีเซีย ในช่วงกลางคืนรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นยังจัด กิจกรรมตลาดนัดกลางคืน (Pasar Malam) เพื่อเป็นการระลึกถึงการยึดหมู่เกาะอินโดนีเซียของ กองทัพญี่ปุ่นเช่นเดียวกับการแข่งขันสัปดาห์กีฬาอินโดนีเซีย ตลาดนัดกลางคืนมีการจัดนิทรรศการ เพื่อบอกเล่าเรื่องราวชัยชนะของกองทัพญี่ปุ่นเหนืออาณานิคมดัตช์ ร่วมกันกับกิจกรรมอื่นๆเพื่อการ สร้างความพักผ่อนหย่อนใจหลากหลายรูปแบบ เช่น การแสดงหัตถกรรมกลึงไม้และทอผ้า เครื่องเล่น สำหรับเด็กและเยาวชนอย่างเรือถีบและม้าหมุน การจำหน่ายยาสมุนไพร เป็นต้น โดยกีฬามวยปล้ำ จัดเป็นกิจกรรมหนึ่งในตลาดนัดกลางคืนที่ผู้ชมให้ความสนใจอย่างมาก⁷² การกำหนดให้กีฬามวย ปล้ำเป็นกิจกรรมแข่งขันในตลาดกลางคืนถือเป็นการส่งเสริมกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวให้เป็นที่รู้จักแก่ ประชาชนชาวอินโดนีเซียมากขึ้น และถือเป็นการส่งเสริมให้นักกีฬามวยปล้ำอาชีพมีสถานที่แสดงฝีมือ ของตนอย่างเป็นทางการ

กีฬามวยปล้ำถือเป็นกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวที่ยังคงมีนักกีฬาในหมู่เกาะอินโดนีเซียค่อนข้างจำกัด ซอนเดอร์ (Zonder) นักมวยปล้ำพื้นเมืองผู้มีชื่อเสียงโด่งดังในสมัยอาณานิคมอินเดียตะวันออกของ เนเธอร์แลนด์จนกลายเป็นนักแสดงนำหลักในภาพยนตร์ต่อสู้เรื่อง “สมบัติเปื้อนเลือด” (Harta Berdarah) เมื่อ ค.ศ. 1940 ได้เขียนคอลัมน์ “การต่อสู้มวยปล้ำ” (Berloelat) ภายในนิตยสาร Pandji Poestaka ฉบับวันที่ 26 กันยายน ค.ศ. 1942 เพื่อแนะนำประวัติและแนะนำการรักษา ร่างกายของนักมวยปล้ำ ซอนเดอร์กล่าวว่าแม้กีฬาชนิดนี้ขยายตัวภายในชวาเมื่อตั้งแต่ทศวรรษที่ 1920-1930 แต่อย่างไรก็ตามมวยปล้ำยังเป็นกีฬาที่มีนักกีฬาเพียงประมาณ 300 คนภายในหมู่เกาะ อินโดนีเซีย โดยส่วนมากเป็นชาวซุนดาและกลุ่มคนชาติพันธุ์อื่นอีกเล็กน้อย อย่าง มินาฮาซา (Minahasa) จีน อินเดีย ชวา และจาการ์ตา⁷³ ดังนั้นการจัดการแข่งขันกีฬาศิลปะการต่อสู้ในครั้งนี ้รวมถึงการแข่งขันกีฬาทุกชนิดในสัปดาห์อินโดนีเซียจึงเป็นการสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้ชมในการนำไป ปรับใช้กับความสนใจในกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวและกีฬาชนิดอื่นๆ ที่ไม่จำเป็นต้องเป็นกีฬามวยปล้ำ เสมอไปเพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรงเพื่อให้เกิดการขยายตัวของการเล่นกีฬาภายในเกาะชวา โดยซอน เดอร์ได้กล่าวถึงกีฬาซูโม อันเป็นกีฬาประจำชาติของญี่ปุ่นว่า “ลองหันไปมองพี่ชายคนโตอย่างญี่ปุ่นที่

⁷¹ NIOD, “Olympiade Indonesia Di Betawi: Pidato P.J.M. Panglima Perang Besar Djenderal Imamura,” Pewarta Peniagaan (9 September 1942): 2.

⁷² NIOD, “Pemandangan di Pasar Malam,” Pandji Poestaka (12 September 1942): 13-5.

⁷³ NIOD, “Bergoelat,” Pandji Poestaka (26 September 1942): 27.

มักหลงใหลในการแข่งขันกีฬาซูโม่ และพวกเขาเป็นอย่างไร? เข้มแข็ง ปราดเปรี้ยว แข็งแรง และ สุขภาพดี”⁷⁴

ในขณะที่การแข่งขันกีฬาเพื่อเฉลิมฉลองวันครบรอบเมจิ (Perajaan besar Pemeliharaan Badan Meizisetu หรือ Meizisetu Taiikurensei Taikai) หรือมีชื่อสั้นๆว่าเมอิจิเซอตู (Meizisetu) เป็นการแข่งขันรายการพิเศษที่สำคัญอีกรายการหนึ่งภายในช่วงการปกครองของกองทัพญี่ปุ่น การแข่งขันกีฬารายการนี้จัดขึ้นเพื่อเป็นการเฉลิมฉลองวันชาติของญี่ปุ่นในขณะนั้นในระหว่างวันที่ 3 ถึง 4 พฤศจิกายนของทุกปีตามเมืองใหญ่ของเกาะชวาอย่าง จาการ์ตา บันดุง โบกอร์ มะตาร์รัม สุราบายา ตาเงราง (Tangerang) กูดุส (Kudus) ซูบัง (Subang) โบโยเนอโกโร (Bojonegoro)⁷⁵ และกิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นพร้อมกันภายในพื้นที่เขตปกครองอื่นของญี่ปุ่น รวมถึงภายในประเทศญี่ปุ่นเอง ผู้วิจัยขอใช้การจัดการแข่งขันกีฬาเมอิจิเซอตูที่จัดขึ้นในเมืองบันดุงเป็นกรณีตัวอย่างที่ใช้อธิบายการแข่งขันรายการนี้ โดยปรากฏหลักฐานภายในหนังสือพิมพ์ *Tjahaja* อันเป็นหนังสือพิมพ์ที่ผลิตขึ้นในเมืองบันดุง

การแข่งขันกีฬารายการเมอิจิเซอตูภายในบันดุงเป็นการแข่งขันกันกีฬาสากลระหว่างเขตเมืองทางตะวันตกของเกาะชวาที่มีอาณาเขตใกล้เคียงกับบันดุงทั้งหมด 5 เขต ได้แก่ บันดุง การุต (Garut) ตาสิกมาลาเยา (Tasikmalaya) ซูเมดัง (Sumedang) และเขตซีอามิส (Ciamis) ซึ่งแต่ละเมืองร่วมส่งนักกีฬาจำนวนกว่า 100 คนร่วมเข้าแข่งขันกีฬาทั้งหมด 6 รายการ อันได้แก่ ฟุตบอล บาสเกตบอล ยิงธนู แบดมินตัน เทนนิส ว่ายน้ำ และกรีฑา ที่แบ่งย่อยออกเป็น 12 ประเภท กล่าวคือ วิ่ง 100 เมตร เยาวชนชาย, วิ่ง 100 เมตรเยาวชนหญิง, วิ่ง 800 เมตรเยาวชนชาย, วิ่งผลัด 4 คูณ 100 เมตร นักเรียนประถมชาย วิ่งผลัด 4 คูณ 100 เมตรนักเรียนประถมหญิง วิ่งผลัด 4 คูณ 100 เมตรเยาวชนชาย วิ่งผลัด 4 คูณ 200 เมตรเยาวชนชาย การแข่งขันแบกถุงทราย กระโดดไกล กระโดดสูง ขว้างจักร และพุ่งแหลน และยังมีการแข่งขันกีฬาเบสบอลของตัวแทนนักกีฬาชาวญี่ปุ่นและชาวอินโดนีเซีย โดยการแข่งขันกีฬาเมอิจิเซอตูจัดขึ้นโดยใช้สนามกีฬาเตอากัลเลกา (Tegallega) เป็นสถานที่สำคัญในการจัดการแข่งขันครั้งนี้ เนื่องจากเป็นสนามกีฬาที่สามารถจุผู้ชมได้เป็นจำนวนมาก⁷⁶

พิธีเปิดการแข่งขันเริ่มขึ้นประมาณ 9 โมงเช้าของวันที่ 3 พฤศจิกายน โอตो อีสกันดาร์ ดิ นาดา ผู้รับผิดชอบดูแลสมาคมกีฬาสาขาบันดุงและบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ *Tjahaja* ได้กล่าวสุนทรพจน์

⁷⁴ NIOD, “Bergoelat,” *Pandji Poestaka* (26 September 1942): 28.

⁷⁵ NIOD, “Pengantar kata,” *Tjahaja* (1 November 1942): 1, NIOD, “Merajakan Meizisetu diseloeroeh Tanah Djawa,” *Tjahaja* (6 November 1942): 4.

⁷⁶ NIOD, “Pengoet-pengoet dalam Pertandingan Meizisetu Taiikurensei Taikai - Nomor boeat Pengoet dipasang didada, Programa Meizisetu Taiikurensei Taikai,” *Tjahaja* (1 November 1942): 4.

ภายในพิธีเปิดการแข่งขันในฐานะเป็นผู้นำการประชาสัมพันธ์การแข่งขันกีฬาเมอิจิเซอตู อีสกันดาร์ ดิ นาดาได้ต่อย้ำถึงความสำคัญของการสร้างสุขภาวะที่ดีของนักกีฬาผู้เข้าแข่งขัน พร้อมกับการย้ำเตือนถึงการออกกำลังกายอย่างถูกวิธีด้วยการดูแลจากตัวแทนรัฐบาล ความว่า

“หนทางอันมีเกียรติที่นี้พวกเราทำเพื่อรักษาการออกกำลังกาย ร่างกายที่แข็งแรง จิตวิญญาณที่แข็งแรง สิ่งเหล่านี้คือเป้าหมายของเรา ... โดยตัวเองแล้ว สิ่งนี้ไม่ใช่การรักษา ร่างกายตามธรรมชาติ แต่เป็นการฝึกฝน การฝึกฝนนี้ควรได้รับการดูแลและการดำเนินการ จากเหล่าคณะกรรมการและผู้ช่วยเหลือ ไม่ใช่จากผู้เล่นทั่วไปและผู้ชม เนื่องจากธรรมชาติของการอบรมในการเฉลิมฉลองอันศักดิ์สิทธิ์นี้ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการชนะและการพ่ายแพ้ แต่ต้องการตามหานักกีฬาที่มีความสามารถและจิตวิญญาณ ยกเว้นการที่ช่วยให้ผู้ชมตระหนักถึงกฎกติกาอย่างแท้จริงที่ผู้ฟังทุกท่านควรทำตามอย่างเคร่งครัดดังที่ได้ประกาศไว้อย่างต่อเนื่อง”⁷⁷

หลังจากนั้น นายพลมาตูอิ (Matui) ผู้รับผิดชอบเป็นผู้นำการจัดการแข่งขันกีฬารายการนี้ในเมืองบันดุงขึ้นกล่าวสุนทรพจน์เป็นภาษาญี่ปุ่นต่อจากอีสกันดาร์ ดิ นาดา โดยสุนทรพจน์ของนายพลท่านนี้ได้รับการแปลเป็นภาษาพื้นเมืองและตีพิมพ์ลงในหนังสือพิมพ์ *Tjahaja* ฉบับวันที่ 5 พฤศจิกายน ค.ศ. 1942 ในหัวข้อ “คำแนะนำ” (Nasehat) ซึ่งสะท้อนถึงวัตถุประสงค์การจัดการแข่งขันรายการเมอิจิเซอตูว่า

“วันนี้เป็นวันที่ยิ่งใหญ่ในการเฉลิมฉลองครบรอบเมอิจิเซอตูของประเทศที่ใหญ่อย่างญี่ปุ่น ได้ดำเนินการร่วมกันในกรุงโตเกียวที่เกิดขึ้นในสนาม Meizi Zinggu การเฉลิมฉลองบำรุงอบรมร่างกายเมอิจิเซอตูนี้จัดขึ้นทุกปีในประเทศญี่ปุ่นด้วยความตั้งใจส่งเสริมความแข็งแรง

⁷⁷ "Tjaranja penghormatan ini kita lakoekan dengan djalan pelatihan pemeliharaan badan. Toeboeh sehat, semangat sehat, ini haroes mendjadi toedjoean kita. ... Dengan sendirinja sifatnja pemeliharaan badan ini boekan soeka, tapi setjara latihan. Latihan ini haroes dirasakan dan didjalankan boekan oleh pemain-pemain sadja, tapi joega oleh seloeroeh komisi dan pembantunja; dan begitoepon oleh Para penonton. Berhoeboeng dengan sifat latihan jang soecil itoe dalam perajaan ini tidak dibesar-besarkan soal kalah dan menang. Jang akan dioesahkan oleh para pemain jaitoe kegiatan dan semangat. Ketjoeali dari itoe hendaklah para penonton mengingatkan betoel-betoel atoeran-atoeran jang haroes ditoeoet oleh semoea hadirin, seperti jang telah bertoeoet-toeroet dioemoemkan." อ้างอิงจาก NIOD, "Pedato t. Oto Iskandar di Nata," *Tjahaja* (5 November 1942): 2.

และความสุขให้แก่ประเทศ เพื่อที่สามารถสร้างความแข็งแกร่งให้กับประชาชนทุกคน ...
 อย่างที่ท่านสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีทราบกันดี อุดมคติสงครามมหาเอเซียบูรพาคือความ
 พยายามขับไล่กวาดล้างอำนาจอเมริกันและอังกฤษออกจากเอเซียบูรพาอย่างสมบูรณ์
 แล้วปลดปล่อยประเทศต่างๆภายในเอเซียบูรพาจากการกีดกันและการข่มขู่ของพวกเขา
 หลังจากนั้นรูปแบบการรักษาความปลอดภัยและการให้เกียรติประเทศที่รวมตัวกันและ
 ความเจริญรุ่งเรืองร่วมกันในชาติบูรพา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ปลายทางได้อย่างรวดเร็ว
 มากขึ้นเราต้องตื่นขึ้นมาและคำนึงถึงชาติแห่งเอเซีย เราต้องรวมตัวให้แข็งแกร่งและกล้า
 หาญเพื่อหลีกเลี่ยง และกระโดดลงมาจากความยากลำบากทุกอย่างทั้งภายนอกและ
 ภายใน นี่เป็นหนึ่งในความพยายามที่สำคัญที่สุดในการสร้างชาตินิรันดรในฐานะความเป็นอยู่
 สภาพแวดล้อมและความเจริญรุ่งเรืองร่วมกันในเอเซียบูรพา”⁷⁸

จากสุนทรพจน์ของมาตุอิข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่ากิจกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาเมอิจิเซอตู
 นั้นเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในประเทศญี่ปุ่นและนำมาปรับใช้ภายในเกาะชวาเพื่อสร้างสุขภาวะที่ดีให้แก่
 ประชาชน และเป็นการเตรียมความพร้อมแก่ประเทศภายในมหาเอเซียบูรพาจึงมีการจัดกิจกรรมการ
 แข่งขันดังกล่าวอย่างพร้อมเพรียงกันเพื่อทำลายอิทธิพลของตะวันตกภายในเอเซียตะวันออกเฉียงใต้
 อันเป็นความตั้งใจของกองทัพญี่ปุ่นตามแผนวงไพบูลย์แห่งมหาเอเซียบูรพา หลังจากนั้นนายพลมาตุอิ
 ยังกล่าวถึงนักกีฬาผู้เข้าแข่งขันภายในรายการนี้ด้วยความคาดหวังว่าจะสามารถพัฒนาตนเองและ
 สร้างประโยชน์แก่การศึกษาและสังคมได้ต่อไปในอนาคตว่า

⁷⁸ "Pada hari besar dan moelja Meizsetu ini, dinegeri Nippon perajaan besar ini poen dilakoekan bersama-sama poela di Tokyo, dengan mengambil tempat di Meizi Zinggu, oentoek menghormati Meizisetu. Perajaan Besar Pemeliharaan Latihan Badan Meizisetu ini setiap tahoen dilakoekan di Tokyo dengan maksoed oentoek memberi tenaga memadjoekan dan membahagiakan negeri, agar soepaja dapat lebih memperkoeat perserikatan seloeroeh rakjat. ... Seperti toean-toean dan njonja-njonja sekalian telah mengetahoei, tjita-tjita peperangan Asia-Raya sekarang ini jalah oentoek mengoesir membersihkan kekoekaan Amerika dan Inggeris sesempoerna-sembopoernanya dari daerah Asia-Raya, kemoedian melepaskan bangsa-bangsa Asia-Raya daripada perampasan dan paksaan mereka. Sesoesdah itoe laloe membentoeik tanah air keselamatan dan kehormatan, mendirikan kesedjahteraan dan kemakmoeran bersama-sama di Asia-Raya. Oentoek mentjapai ketoedjoean tjita-tjita itoe lebih tjepat, kita haroes bangoen dan berpikiran pandjang sebagai bangsa Asia Raya. Kita haroes mempersatoekan diri, Jang koeat dan gagah berani oentoek menghidarkan dan melontjat dari segala sesoeatoe kesoekaran dan kesengsaraan baik jang mengenai lahir maepoen bathin. Inilah salah satoe oesaha jang terpenting sendiri oentoek mendirikan Djawa. Baharoe, sebagai satoe sajab dari lingkoengan kesedjahteraan dan kemakmoeran bersama-sama di Asia Raya." อ้างอิงจาก NIOD, "Nasehat," *Tjahaja* (5 November 1942): 2.

“ผู้เข้าแข่งขันไม่ผิดที่จะยอมรับหรือเข้าใจผิดว่าการเฉลิมฉลองนี้คือการตามล่าหาชัยชนะและความพ่ายแพ้ของพวกเขา นอกเหนือไปจากนั้นพวกเขายังมีจุดประสงค์ในการรักษาจิตวิญญาณและร่างกาย แสดงให้เห็นถึงจิตวิญญาณการรวมตัวอันเหนียวแน่น การจัดสรรกองกำลัง และช่วยสร้างความเข้าใจร่วมกันและหลังจากนั้นจึงให้กำเนิดจิตวิญญาณแห่งการต่อสู้อันกล้าหาญอย่างเด็ดเดี่ยว ... นอกจากนี้ พวกเราเชื่อมั่นว่ามุ่งเพียรศึกษาของแต่ละคน [ผู้เข้าแข่งขัน – ผู้วิจัย] จะนำไปใช้และมีประโยชน์ต่อการศึกษาในวงกว้าง และหวังว่าการเฉลิมฉลองนี้จะสามารถนำไปใช้ได้อย่างน่าพอใจและสามารถกระตุ้นให้เกิดการติดตามอย่างมากเพื่อที่จะสร้างพลังได้อย่างเต็มที่ ในทำนองเดียวกัน ผู้เข้าแข่งขันจำเป็นอย่างมากที่จะต้องมีส่วนในเกียรติและหน้าที่ของพวกเขา เพราะพวกเขาเป็นผู้เข้าแข่งขันเหล่านี้จำเป็นต้องแสดงพลังนี้ออกมาอย่างแท้จริงในฐานะตัวแทนของแต่ละพื้นที่”⁷⁹

เมื่อสิ้นสุดการกล่าวสุนทรพจน์ของนายพลมาตุอิแล้ว ทางฮารุน อัล-ราซิด นักกรีฑาผู้เข้าร่วมแข่งขันกรีฑาประเภทกระโดดสูงและขว้างจักรให้กับทีมบันดุงจึงนำทัพนักกีฬาทั้งหมดกล่าวปฏิญาณตน ก่อนเริ่มแข่งขันกีฬาแต่ละชนิดจนถึงวันถัดไป⁸⁰ โดยผลการแข่งขันกีฬาเพื่อเฉลิมฉลองวันครบรอบเมจิตลอดสองวันระหว่าง 5 เขตนั้น บันดุงเป็นผู้การแข่งขันหลังสามารถวาดเหรียญทองไปได้ทั้งหมด 78 เหรียญ ตามมาด้วยเขตการุต 62 เหรียญ เขตตาสลิกมาลาया 46 เหรียญ เขตซูเมตัง 25 เหรียญ และเขตซ็อมิส 24 เหรียญ⁸¹

⁷⁹ "Para pengikoet seoemoemnja djanganlah salah menerima atau salah paham, bahwa perajaan ini adalah oentoek mengejar kemenangan atau kekalahannya sendiri. Lain daripada itu. Ia mempoenjai maksoed semata-mata hanja oentoek memelihara semangat dan badan, mengoenjoekkan semangat perserikatan tegoeh, mentjiptakan pemberian tenaga dan bantoe-membantoe bersama-sama dan kemoedian melahirkan semangat melawan dan berani jang tiada kepoatoesannja. ... Lebih djaoeh kami yakin para pendidik seoemoemnja masing-masing akan mengatoer dan memberi didikan oemoem dan mengharap Perajaan Besar ini dapat berlakoe sangat memoeaskan sekali dan mengandjoerkan para pengikoet seoemoemnja soepaya dapat mentjiptakan tenaga sepenoeh-penoehnja. Begitoe poen para pengikut seoemoemnja tentoe telah insjaf atas kehormatan dan kewajibannja, sebab mereka ini adalah pengikoet jang terpilih dari daerahnja masing-masing jang diharoeskan mengoendjoekkan tenaga sebenarnja, sebagai wakil dari tanah daerahnja sendiri." อ้างอิงจาก NIOD, "Nasehat," *Tjahaja* (5 November 1942): 2.

⁸⁰ NIOD, "Programa Meizisetu Taiikurensei Taikai." *Tjahaja* (1 November 1942): 4, "Meizisetu Taiikurensei Taikai 2602. – 150.000 Pendoedoek toeroet Menggembirakan Lapangan Perajaan. Dari Mana-mana Rajat dating Berkoempoel ke Poesat Kota," *Tjahaja* (1 November 1942): 2.

⁸¹ NIOD, "Bandoeng Si Mendjadi djoeara," *Tjahaja* (5 November 1942): 2.

ก่อนที่แข่งขันกีฬาเมอิจิเซอตูเริ่มการแข่งขันกีฬาทั้งสองวัน รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นกำหนดให้นักเรียนภายในเมืองบันดุงปฏิบัติกายบริหารประกอบดนตรีที่สนามกีฬาเตอกัลเลกาในเวลา 9:30 และ 9:00 นาฬิกาภายในวันแรกและวันที่สองตามลำดับ⁸² นักเรียนจำนวนมากได้ปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวเพื่อเป็นการแสดงแก่ผู้เข้าชมและเป็นการสร้างสุขภาวะที่ดีให้แก่ตนเองไปในตัว หนังสือพิมพ์ *Tjahaja* ฉบับวันที่ 5 พฤศจิกายน ค.ศ. 1942 ได้รายงานบรรยากาศการปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวในเชิงบวกว่าบรรดาเยาวชนทั้งชายหญิงกว่า 3,000 คนเข้าร่วมปฏิบัติกายบริหารท่ามกลางแสงแดดในยามเช้าอันเป็นการเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีทั้งกายและจิตวิญญาณของเยาวชนและถือเป็นแสดงออกถึงความสามัคคีและความหวังของชาติต่อเยาวชนเหล่านี้ได้เป็นอย่างดี⁸³

3.2.2.3 การส่งเสริมกายบริหารประกอบดนตรี (Radio Taiso)

การส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรี (Radio Calisthenics หรือ Radio Taiso, Rajio Taiso)⁸⁴ จัดเป็นกิจกรรมการออกกำลังกายที่สำคัญของรัฐบาลญี่ปุ่นประกาศใช้เพื่อพัฒนาสุขภาวะอันดีให้กับประชาชนท่ามกลางสถานการณ์ตึงเครียดจากสภาวะสงครามมหาเอเชียบูรพาและการเผชิญกับโรคภัยไข้เจ็บตลอดช่วงเวลาที่รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นปกครองดินแดนเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ภายในสงครามมหาเอเชียบูรพาช่วง ค.ศ. 1942-1945 โดยกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีเป็นกิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรีที่จัดอยู่ในหมวดหมู่ของกีฬายิมนาสติกที่ได้รับการผสมผสานเข้ากับเสียงดนตรี รัฐบาลญี่ปุ่นกำหนดให้ประชาชนปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวครั้งละ 15 นาทีเป็นจำนวน 2 ครั้งต่อวันในช่วงเช้าและเย็นด้วยท่ากายบริหารที่ทางรัฐบาลกำหนดไว้ 3 ชุด คือชุดที่หนึ่ง (Dai Itji), ชุดที่สอง (Dai Ni), และชุดที่สาม (Dai San) เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสบริหารอวัยวะทุกส่วนของร่างกายด้วยท่าทางที่หลากหลายท่ามกลางจังหวะดนตรีที่บรรเลงด้วยเปียโนพร้อมการให้จังหวะเพื่อให้ผู้ปฏิบัติเคลื่อนไหวร่างกายอย่างตรงจังหวะและพร้อมเพรียง⁸⁵

⁸² NIOD, “Programa Meizisetu Taiikurensei Taikai,” *Tjahaja* (1 November 1942): 4.

⁸³ NIOD, “Bandoeng Si Mendjadi Djoeara: Bandoeng Ken Nomor Doea – Razio Taiso,” *Tjahaja* (5 November 1942): 3.

⁸⁴ คำว่ากายบริหารประกอบดนตรีในสังคมหมู่เกาะอินโดนีเซียนั้นปรากฏคำเรียกอยู่หลากหลายรูปแบบ ทั้งคำเรียกทับศัพท์แบบที่เรียกในประเทศญี่ปุ่นว่า “Radio Taiso”, “Rajio Taiso” หรือ “Razio Taiso” ขณะเดียวกันยังปรากฏการใช้คำพื้นเมืองเรียกกายบริหารประกอบดนตรีว่า “ออกกำลังกาย” หรือ “Gerak Badan”

⁸⁵ NIOD, “Dai Itji Radio Taiso,” *Pandji Poestaka*, (5 September 1942): 37-9. การใช้กิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสุขภาวะอันดีของประชาชนในประเทศของรัฐบาลญี่ปุ่นเกิดขึ้นตั้งแต่ ค.ศ. 1928 เป็นต้นมา โดยได้รับแรงบันดาลใจจากโฆษณาการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพของบริษัทประกันชีวิตของสหรัฐอเมริกาชื่อว่า Metropolitan Life

โดยระหว่างก่อนปฏิบัติและเสร็จสิ้นกิจกรรมดังกล่าวทางคลื่นวิทยุจะเปิดเพลง “กายบริหารประกอบดนตรี” (Radio Taiso no Uta) เพื่อบ่งบอกให้ประชาชนเตรียมความพร้อมปฏิบัติกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีในช่วงเวลาอันใกล้ตามบริเวณที่เหมาะสม เช่น หน้าบ้าน หน้าร้านค้า ริมหาดง่า และสนามกีฬาตามโรงเรียนต่างๆ⁸⁶

นอกเหนือไปจากในหมู่เกาะอินโดนีเซียแล้ว กองทัพอากาศญี่ปุ่นยังส่งเสริมกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีในพื้นที่อื่นๆเช่นกัน โดยปรากฏหลักฐานบนนิตยสารที่ตีพิมพ์ในประเทศญี่ปุ่น ชื่อว่า Shashin Shuho หรืออีกชื่อหนึ่งในภาษาอังกฤษคือ Photographic Weekly Report ซึ่งนิตยสารดังกล่าวฉบับวันที่ 9 ธันวาคม ค.ศ. 1942 หัวข้อ “ทั่วเอเชียบูรพาเสียงวิทยุร้องเรียก หนึ่ง สอง สาม” (All over East Asia the Radio is calling out, One, Two, Three.) (ดูรูปที่ 3.6) โดยคำบรรยายภาพของหัวข้อนี้ได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษอยู่ภายในหนังสือ Certain Victory: Images of World War II in the Japanese Media ของเดวิด ซี. เอียร์ฮาร์ท (David C. Earhart) ความว่า

"ในฟิลิปปินส์ ฮองกง ซัว กวม และพม่า กายบริหารประกอบดนตรีในตอนนี้เป็นแถวหน้าของกระบวนการสร้างประชาชนให้มีสุขภาพดีเช่นเดียวกับในญี่ปุ่น"

"การอบแสงแห่งอาทิตย์อุทัย"

"เนื้อเพลงอันสดใสของกายบริหารประกอบดนตรีที่ออกอากาศจากญี่ปุ่นผู้นำอักษรรวมกลุ่มภูมิภาคตะวันออกของวงไพลย์ และตอนนี้เอเชียบูรพาเป็นหนึ่งในเดียวอย่างแท้จริง ดังที่กายบริหารประกอบดนตรียังคงได้รับการส่งเสริมเพื่อสภาพร่างกายที่แข็งแรงอย่างต่อเนื่อง"

"คลื่นวิทยุแจกจ่ายของขวัญแห่งความหวังและสุขภาพ - และโดยที่ลักษณะทางร่างกายของชาวบ้านที่อ่อนแอทั้งหมดจะยังคงได้รับการพัฒนาให้แข็งแรงยิ่งขึ้นภายในโครงสร้างที่เท่าเทียมและความเข้าใจตรงกัน ต้องขอบคุณการขยายตัวของกายบริหารประกอบดนตรี

Insurance Corporation ออกอากาศโฆษณากว่า 15 นาทีผ่านวิทยุทั่วเมืองนิวยอร์ก วอชิงตัน และบอสตันในช่วงต้นทศวรรษ 1920 ทางการญี่ปุ่นจึงมีการหยิบยืมความคิดนี้มาปรับใช้กับการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาในสังคมญี่ปุ่น อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ใน

Natsuko Fukue, *Wake Up, Hike Out, Tune In, Move It*[Online]. 2009. Available from:

<http://www.japantimes.co.jp/news/2009/07/22/news/wake-up-hike-out-tune-in-move-it/#.UzsnKiSySo> [2013, December 12]

⁸⁶ NIOD, "Pergerakan badan di Radio," *Pandji Poestaka* (5 September 1942): 37.

พวกเราสามารถกล่าวได้อย่างหนักแน่นว่ารากฐานของวงโปงลุ่มกำลังเข้มแข็งขึ้นโดยกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรี”⁸⁷

รูปที่ 3.6: ภาพประกอบบทความ “ทั่วเอเชียบูรพาเสียงวิทยุร้องเรียก หนึ่ง สอง สาม” ในนิตยสาร *Shashin Shuho* ฉบับวันที่ 9 ธันวาคม ค.ศ. 1942 หน้า 21-2 ทั้งสองหน้าดังกล่าวเป็นการนำเสนอการปฏิบัติกิจกรรมกายบริหารของประชาชนของ 6 พื้นที่ในวงโปงลุ่มแห่งมหาเอเชียบูรพา ได้แก่ โตเกียวในญี่ปุ่น (ขวาบน) มะนิลาในฟิลิปปินส์ (ขวากลาง) ฮองกง (ขวาล่าง) เกาะกวม (ซ้ายบน) จาการ์ตาในชวา (ซ้ายกลาง) และย่างกุ้งในพม่า (ซ้ายล่าง)

ที่มา : David C. Earhart, *Certain Victory: Images of World War II in the Japanese Media*, (Armonk, N.Y.: M. E. Sharpe, 2008), p. 278.

สองหน้าของนิตยสารฉบับนั้นอธิบายเกี่ยวกับการส่งเสริมการออกกำลังกายด้วยกายบริหารประกอบดนตรีในดินแดนวงโปงลุ่มมหาเอเชียบูรพาที่กองทัพญี่ปุ่นปกครองผ่านการเผยแพร่ภาพการปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวในญี่ปุ่น ชวา ฟิลิปปินส์ พม่า ฮองกง และกวมพร้อมกับคำบรรยายภาพ

⁸⁷ David C. Earhart, *Certain Victory: Images of World War II in the Japanese Media*, (Armonk, N.Y.: M. E. Sharpe, 2008), p. 278.

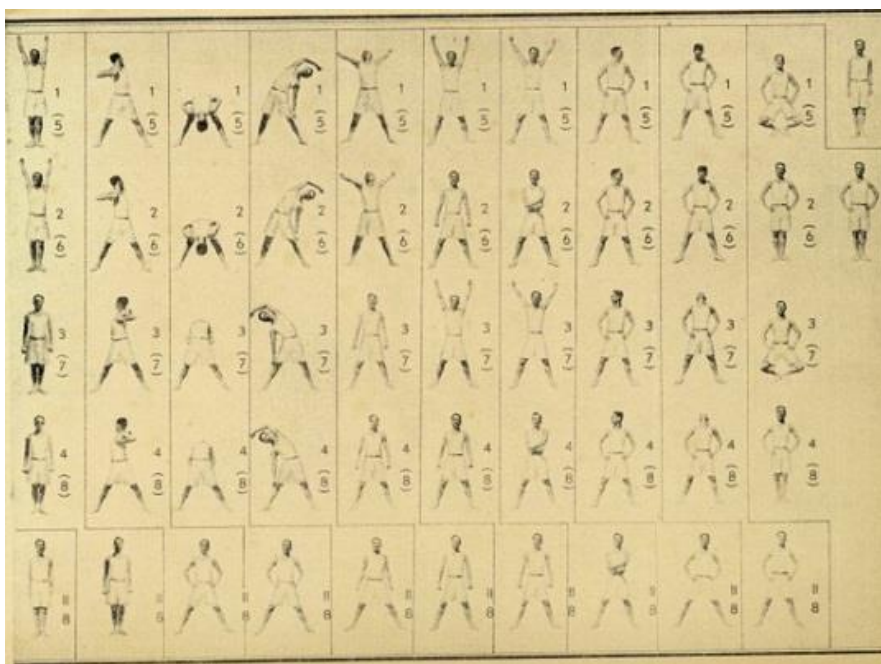
ด้วยภาษาญี่ปุ่นที่แสดงออกถึงการให้ความสำคัญกับกายบริหารประกอบดนตรีในฐานะกิจกรรมที่สามารถสร้างความแข็งแรงให้กับประชาชนภายใต้แผนวงไพบูลย์แห่งมหาเอเซียบูรพา ดังนั้นจึงเท่ากับว่าญี่ปุ่นมีเจตนาารมณ์ในการใช้กิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีเป็นเครื่องมือในการสร้างสุขภาวะที่ดีแก่ประชาชนในวงไพบูลย์แห่งมหาเอเซียบูรพา โดยต่างยึดเป็นนโยบายสำหรับการพัฒนาประชาชนในแต่ละพื้นที่แทบทั้งสิ้น ซึ่งหลังจากรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นเข้าปกครองหมู่เกาะอินโดนีเซียทางรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นมอบหมายให้สำนักงานการศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลกายบริหารประกอบดนตรีในสถานศึกษาด้วยจุดมุ่งหมายในการปลูกกระแสความเป็นหนึ่งอันเดียวกันจากการใช้กายบริหารประกอบดนตรีในประชาชนทุกกลุ่มทุกวัย โดยมุ่งให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชนจากการมองว่าเป็นวัยที่ต้องได้รับประโยชน์จากการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาเพื่อให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงมากที่สุด⁸⁸ การส่งเสริมกายบริหารประกอบดนตรีด้วยวิธีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นมีความสำคัญในการเริ่มต้นประชาสัมพันธ์กิจกรรมการปฏิบัติกายบริหารประกอบดนตรีให้เป็นที่รู้จักต่อหมู่ประชาชนอย่างกว้างขวาง ปรากฏในรูปแบบของการให้เกร็ดความรู้ รวมถึงประโยชน์ของการปฏิบัติยิมนาสติกและเป็นการเผยแพร่กิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีให้ประชาชนรับทราบถึงกิจกรรมที่จัดขึ้น

เกาะชวาและมาตุรานับเป็นพื้นที่แรกที่กองทัพญี่ปุ่นส่งเสริมกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรี รัฐบาลกองทัพบกที่ 16 เริ่มต้นส่งเสริมกายบริหารประกอบดนตรีด้วยวิธีการประชาสัมพันธ์ลงในนิตยสาร Pandji Poestaka ภายใต้หัวข้อ “กีฬาและการออกกำลังกายผ่านวิทยุ” (Olah Raga dan Gerak Badan dengan Perantaraan Radio) ฉบับวันที่ 1 สิงหาคม 1942 หัวข้อดังกล่าวมีเนื้อหาระบุถึงการเริ่มเผยแพร่กิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นให้กับโรงเรียนในบันดุง และประชาสัมพันธ์กิจกรรมดังกล่าวในคลื่นวิทยุ พร้อมกับระบุถึงวัตถุประสงค์ของการส่งเสริมกิจกรรมนี้ภายใน Pandji Poestaka ฉบับดังกล่าวว่า “รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นให้ความสนใจกับการแก้ปัญหาการขาดแคลนด้านกีฬาของประชาชนอย่างจริงจัง เนื่องจากสุขภาพของประชาชนส่งผลต่อความมั่นคงทางร่างกายและจิตใจ รวมถึงความมั่นคงของประเทศ”⁸⁹ ทางรัฐบาลกองทัพบกภาคที่ 16 ใช้หนังสือพิมพ์และนิตยสารเป็นเครื่องมือประชาสัมพันธ์ถึงประโยชน์ของกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีผ่านการมอบหมายให้สำนักงานการศึกษาพิมพ์บทความที่มีชื่อว่า “กายบริหารประกอบดนตรีชุดหนึ่ง” (Dai Itji Radio Taiso) ลงในนิตยสาร Pandji Poestaka นับตั้งแต่ฉบับวันที่

⁸⁸ Ibid.

⁸⁹ NIOD, “Olah Raga dan Gerak Badan dengan Perantaraan Radio,” Pandji Poestaka (1 August 1942): 21.

5 กันยายน ค.ศ. 1942 เป็นต้นไปเพื่อนำเสนอการประกอบท่ากายบริหารประกอบดนตรีอย่างถูกวิธี
จำนวนทั้งหมด 10 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้⁹⁰ (ดูรูปที่ 3.7)

รูปที่ 3.7 : ภาพประกอบคำอธิบายการปฏิบัติกายบริหารประกอบดนตรีชุดที่ 1
ภายในนิตยสาร Pandji Poestaka⁹¹

ที่มา : NIOD, “Dai Itji Radio Taiso,” Pandji Poestaka, (5 September
1942): 39.

⁹⁰ NIOD, “Dai Itji Radio Taiso,” Pandji Poestaka (5 September 1942): 37-8.

⁹¹ ภาพประกอบการอธิบายจะมองภาพตามมุมมองของวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่อ่านจากขวาไปซ้าย

ประการแรก

เมื่อได้รับคำสั่ง ให้เอามือไว้ที่สะโพก

ท่าปฏิบัติที่ 1

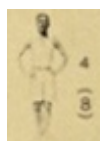
1. ยกสันเท้า (เสียงขาน itji - เลข 1 ภาษาญี่ปุ่น)

2. เขยียดขาตรง ลดสันเท้าลง (เสียงขาน ni - เลข 2 ภาษาญี่ปุ่น)

3. ทำเหมือนขั้นตอน 1 (เสียงขาน san - เลข 3 ภาษาญี่ปุ่น)

4. ทำเหมือนขั้นตอน 2 (เสียงขาน sji - เลข 4 ภาษาญี่ปุ่น)

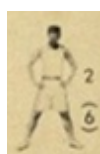

ปฏิบัติซ้ำอีกรอบ (สิ้นสุดที่การขาน hatji - เลข 8 ภาษาญี่ปุ่น) จากนั้น
เอามือไว้ที่สะโพก

ท่าปฏิบัติที่ 2

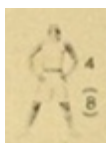
1. ก้มศีรษะลง (เสียงขาน itji, ni)

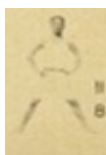
2. ยกศีรษะขึ้น มองไปข้างหน้า (เสียงขาน san, si)

3. ทำเหมือนข้อ 1 (เสียงขาน go, roku - เลข 5, 6 ภาษาญี่ปุ่น)

4. ทำเหมือนข้อ 1 (ขาน ni - ni อีกครั้ง)

ปฏิบัติซ้ำอีกรอบ จากนั้นเอามือไว้ที่สะโพก

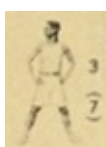
ทำปฏิบัติที่ 3

1. หมุนศีรษะไปทางซ้าย (เสียงขาน ni - ni)

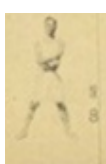
2. หมุนศีรษะไปทางขวา (เสียงขาน san, sji)

3. ทำเหมือนข้อ 1 (เสียงขาน go, roku)

4. ทำเหมือนข้อ 2 (ขาน ni - ni อีกครั้ง)

ปฏิบัติอีกรอบ และให้ทับแขนทั้งสองข้างไว้ที่หน้าท้องเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติ

ทำปฏิบัติที่ 4

1. ยึดแขนขึ้นจนติดหู (เสียงขาน itji)

2. ลดแขนลงมาบริเวณหน้าท้อง (เสียงขาน ni)

3. ทำเหมือนข้อ 1 (เสียงขาน san)

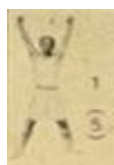

4. ทำเหมือนข้อ 2 (เสียงขาน sji)

ปฏิบัติซ้ำอีกรอบ จนเมื่อสิ้นสุดที่การขาน hatji ให้กำมือเหวี่ยงแขน

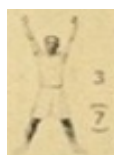
ทำปฏิบัติที่ 5

1. ยกแขนขึ้นด้านบนจนถึงด้านหลัง (เสียงขาน itji)

2. เหวี่ยงแขนไปด้านหน้าจนลงมาข้างลำตัว (เสียงขาน ni)

3. ทำเหมือนข้อ 1 (เสียงขาน san)

4. ทำเหมือนข้อ 2 (เสียงขาน sji)

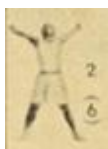

ปฏิบัติซ้ำอีกรอบ จนเมื่อสิ้นสุดที่การขาน hatji ให้กำมือเตรียมเหวี่ยงแขนยืดออก และเงยคาง

ท่าปฏิบัติที่ 6

1. ยกแขนขึ้น 45 องศา เพื่อให้ร่างกายย้อนไปด้านหลังเล็กน้อย (เสียงขาน itji, ni)

2. กลับไปท่าเดิม (ยืดอก เงยคาง) (เสียงขาน san, sji)

ปฏิบัติซ้ำอีกรอบ จนสิ้นสุดการขาน hatji

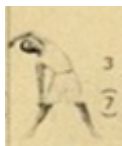
ท่าปฏิบัติที่ 7

1. โค้งตัวไปทางซ้าย หย่อนแขนซ้ายลง ยกแขนขวาขึ้นแนบใบหู กำมือไว้หลังศีรษะ (เสียงขาน itji)

2. ขยับตัวและแขนลง (เสียงขาน ni)

3. ครึ่งนี้โค้งตัวด้านขวา ยกแขนซ้ายแบบแขนขวาเมื่อครู่ กำมือไว้หลังศีรษะ (เสียงขาน san)

4. ขยับตัวและแขนลง (เสียงขาน sji)

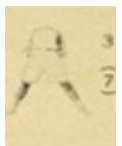
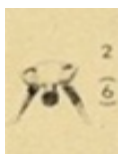

ปฏิบัติซ้ำอีกรอบ จนสิ้นสุดการชาน hatji ให้เอามือไว้ที่สะโพก

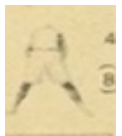
ท่าปฏิบัติที่ 8

1. โค้งตัวลงมาด้านหน้าเพื่อที่สามารถมองลอดระหว่างขา (เสียงชาน itji, ni)

2. ขยับตัวโดยโน้มตัวขึ้นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ (เสียงชาน san, sji)

ปฏิบัติซ้ำอีกรอบ จนสิ้นสุดการชาน hatji ให้เอามือไว้ที่สะโพก และเตรียมยกแขนขึ้นประมาณ 45 องศา

ท่าปฏิบัติที่ 9

1. ขยับแขนซ้ายไปทางซ้ายให้มากที่สุดเท่าที่ทำได้ ศีรษะขยับตามแขนขวาไปอีกด้านของร่างกาย (เสียงชาน itji, ni)

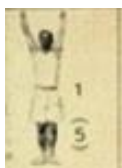

2. ขยับแขนขวาแทนแขนซ้ายเหมือนกับ 1 (เสียงชาน itji, ni)

ปฏิบัติซ้ำอีกรอบ จนสิ้นสุดการขาน hatji ให้ยืนตรงเตรียมทบทวนท่าปฏิบัติทั้ง 9 อีกครั้ง และให้กลับมายืนตรงอีกครั้งเมื่อทบทวนทั้งหมดเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ท่าปฏิบัติที่ 10

1. ยกแขนขึ้นขณะหายใจเข้า (เสียงขาน itji, ni)

2. ลดแขนลงขณะหายใจออก (เสียงขาน san, sji)

ปฏิบัติซ้ำอีกรอบจนสิ้นสุดการขาน hatji⁹²

⁹² NIOD, "Dai Itji Radio Taiso," Pandji Poestaka (5 September 1942): 37-38.

รัฐบาลกองทัพบกภาคที่ 16 มอบหมายให้สถานีวิทยุกระจายเสียงในเมืองบันดุงออกอากาศเสียงดนตรีประกอบการปฏิบัติกายบริหารอันเป็นเสียงเปียโนพร้อมเสียงขานจังหวะที่คลื่น 99 และ 124 เป็นเวลา 1 ครั้งต่อวันในเวลา 9:00 นาฬิกาจนถึงเดือนตุลาคม ค.ศ. 1942⁹³ นอกจากนี้รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นยังมอบหมายให้ ซูวาร์โต อัทโมซาปูโตร (Soewarto Atmosapoetro) และมาส ฮาดิวียาตา (Mas Hadiwijata) ตีพิมพ์หนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีภายในสังคมญี่ปุ่นเป็นภาษาพื้นเมืองเพื่อจัดจำหน่ายในหมู่เกาะอินโดนีเซีย ชื่อว่า “การออกกำลังผ่านวิทยุของชาติอย่างญี่ปุ่น” (Dai Ichi Nippon no Kokumin Razio Taiso หรือ Gerak Badan Kebangsaan setjara Nippon I) โดยรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นได้ส่งเสริมผ่านองค์กรหนังสือในช่วงเวลานั้นอย่าง Balai Poestaka (หรือในชื่อภาษาญี่ปุ่น คือ Kokoemin Tosjokjokoe) ที่ยกย่องหนังสือเล่มนี้เป็นหนึ่งในบรรดาหนังสือที่น่าอ่านในช่วงปลาย ค.ศ. 1942⁹⁴

กองทัพญี่ปุ่นจัดการอบรมความรู้ในการออกกำลังกายให้กับบรรดาเจ้าหน้าที่ หัวหน้าหมู่บ้าน และบรรดาครูตามโรงเรียนด้วยการจัดตั้งสมาคมออกกำลังกาย (Ikatan Gerak Badan) ขึ้นในเมืองบันดุงเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม ค.ศ. 1942 เพื่อผลิตบุคลากรที่สามารถเผยแพร่ความรู้ด้านกีฬาและการออกกำลังกายให้กับชาวพื้นเมืองและแสวงหาชาวพื้นเมืองเพื่อฝึกอบรมให้มีทักษะเพียงพอในการพัฒนาสุขภาพและเผยแพร่ความรู้การออกกำลังกายด้วยการปฏิบัติกายบริหารประกอบดนตรีแก่ประชาชน ทั้งนี้ทางสมาคมได้ตั้งเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มผู้สมัครที่มีอายุมากกว่า 18 ปีมาทดสอบเพื่อให้ได้ผู้นำในการออกกำลังกายอย่างมีประสิทธิภาพ⁹⁵ บุคลากรเหล่านี้ถือเป็นเครื่องมือสำคัญของ

⁹³ ผู้วิจัยสรุปตารางเวลาการออกอากาศเสียงดนตรีประกอบการปฏิบัติกายบริหารประกอบดนตรีของคลื่น 99 m. & 124 m. ในเมืองบันดุงจากตารางรวมตารางเวลาออกอากาศที่ตีพิมพ์ภายในหนังสือพิมพ์รายวัน Tjahaja โดยตารางเวลากระจายเสียงภายในเวลา 9:00 นาฬิกา ปรากฏภายในหนังสือพิมพ์ฉบับนี้ตั้งแต่เดือนสิงหาคมจนถึงเดือนตุลาคม ค.ศ. 1942 ก่อนที่ทางรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นจะเปลี่ยนแปลงตารางเวลาออกอากาศของคลื่นวิทยุทั้งสองได้เปลี่ยนแปลงออกอากาศเสียงดนตรีประกอบกิจกรรมนี้เป็นสองเวลาตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1942 เป็นต้นมา ทั้งนี้ตั้งแต่ญี่ปุ่นเอาชนะเนเธอร์แลนด์เหนือพื้นที่หมู่เกาะอินโดนีเซียได้ใน ค.ศ. 1942 รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นได้เข้ายึดควบคุมกิจการของสถานีวิทยุกระจายเสียง โดยควบคุมรายการวิทยุทั้งหมดพร้อมกับดัดแปลงบรรดาคลื่นวิทยุให้เป็นคลื่นของญี่ปุ่นและก่อตั้งวิทยุประจำหมู่บ้าน ช่วงเวลาดังกล่าวการฟังคลื่นวิทยุต่างชาตินอกเหนือจากของญี่ปุ่นนั้นผิดกฎหมาย จากความต้องการของญี่ปุ่นคือต้องการให้กิจการของสถานีวิทยุกระจายเสียงนั้นเป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์แนวคิดของตนเองให้กับชาวพื้นเมือง รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นจึงจ้างลูกจ้างชาวอินโดนีเซียผู้เคยทำงานกับสถานีวิทยุในสมัยอาณานิคมอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์เข้าทำงานในกิจการสถานีวิทยุ อ้างอิงจาก Colin Wild and Peter Carey, *Born in Fire: the Indonesian Struggle for Independence: an Anthology*, pp. 161-163.

⁹⁴ NIOD, “Boekoe-boekoe Jang Kami Terima,” *Pandji Poestaka* (7 November 1942): 10. อย่างไรก็ตาม ด้วยข้อจำกัดของการเข้าถึงหลักฐานส่งผลให้ทางผู้วิจัยยังไม่มีโอกาสเปิดดูตัวเล่มของหนังสือ Dai Ichi Nippon no Kokumin Razio Taiso โดยตรง ผู้ที่สนใจและสามารถเข้าถึงหลักฐานสามารถเปิดดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ Soewarto Atmosapoetro and S. Hadiwijata, *Gerak Badan Kebangsaan Setjara Nippon I*, (Penolong Rajat Indonesia, 1942).

⁹⁵ NIOD, “Langkah pertama dari Ikatan Gerak Badan di Bandoeng,” *Asia Raya* (23 July 1942): 4.

รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นในการส่งเสริมกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีให้กับประชาชนตามเมืองต่างๆ ตัวอย่างเช่น ในหนังสือพิมพ์ *Tjahaja* ระบุว่าบรรดาครูในโรงเรียนประถมศึกษาในย่านจิชายอง (Cisayong) ของเมืองตาสีกมาลา ยออบรมกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีให้กับประชาชน⁹⁶ เช่นเดียวกันกับบรรดาครูในเมืองบันดุงที่ออบรมประชาชนทุกวัยในเวลา 9:30 ถึง 10:30 นาฬิกาที่สนามเกอบอน เกอลาปา (Kebon Kelapa)⁹⁷ รวมไปถึงบรรดาหัวหน้าหมู่บ้านในเขตซีอามิส เช่น หมู่บ้านเบอเรกเบก (Beregbeq) และหมู่บ้านโกมงตันจุน (Gomungtanjun) กำหนดให้การออกกำลังกายนี้กลายเป็นกิจกรรมประจำตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1943 เป็นต้นมา⁹⁸

ครูแต่ละโรงเรียนได้นำเด็กและเยาวชนจำนวนมากเข้าร่วมกิจกรรมนี้ผ่านการแข่งขันกีฬาในระดับนักเรียน ตัวอย่างเช่น ในหนังสือพิมพ์ *Soeara Asia* ฉบับวันที่ 20 ตุลาคม ค.ศ. 1942 รายงานว่าในเมืองเมือ่งตูบัน (Tuban) ได้มีการจัดการกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีของนักเรียนเมืองตูบันภายในวันที่ 14 จนถึงวันที่ 16 ตุลาคม ค.ศ. 1942⁹⁹ ทั้งนี้รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นได้ใช้กายบริหารประกอบดนตรีเป็นหนึ่งในวิธีการส่งเสริมสุขภาพของประชาชนผ่านการจัดกิจกรรมในวันพิเศษเนื่องในวาระต่างๆ ในช่วงต้นการปกครองหมู่เกาะอินโดนีเซียของญี่ปุ่น ทางรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นกำหนดให้การออกกำลังกายผ่านวิทยุนี้เป็นกิจกรรมหนึ่งเพื่อแสดงในงานเฉลิมฉลองความมีสุขภาพที่ดี ความสามัคคีพร้อมเพรียง และความเป็นวัฒนธรรมญี่ปุ่น หลักฐานการจัดการจัดกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีเนื่องในวาระโอกาสพิเศษมักพบในเกาะชวาและมาดูราเป็นส่วนมาก โดยนอกเหนือจากการแข่งขันรายการเมอิจิเซอตูที่ไต้กล่าวถึงไปข้างต้นแล้ว รัฐบาลกองทัพภาคที่ 16 ของญี่ปุ่นได้จัดกิจกรรมการปฏิบัติกายบริหารภายใต้กิจกรรมอื่นๆ เช่น การจัดการแข่งขันกีฬาเฉลิมฉลองเพื่อการรำลึกการสร้างชาติเอเชีย (Perajaan Memperingati Pembangoenan Asia Raja) ในวันที่ 8 ธันวาคม ค.ศ. 1942 รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นรวบรวมนักเรียนทั้งชายและหญิงในเมืองสุราบายาและเกดุง (Gedung) กว่าสองพันคนปฏิบัติกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีภายในสนามกีฬา¹⁰⁰ งานดังกล่าวนี้ยังได้มีการจัดตามเมืองใหญ่อื่นๆ ในเขตเมืองบันดุงเช่นกัน ดังเช่นที่ปรากฏในเขตการุตและซีอามิส¹⁰¹

⁹⁶ NIOD, "Tasilmalaja: Tjisajong Son poen ta' Ketinggalan," *Tjahaja* (6 August 1942): 3.

⁹⁷ NIOD, "Bandoeng: Goeroe-goeroe Giat Bertaiso," *Tjahaja* (26 September 1942): 3.

⁹⁸ NIOD, "Tjiamis: Olah Raga Didesa-desa - Kepala-kepala Desa Menjadi Komando Taiso," *Tjahaja* (9 February 1943): 2. และ NIOD, "Kaoem Pemoedi Didesa Dengan Taiso," *Tjahaja* (9 February 1943): 2.

⁹⁹ NIOD, "Olah Raga Bagi Moerid2," *Soeara Asia* (20 October 1942): 3.

¹⁰⁰ NIOD, "Perajaan Tanggal 8 December: Bagian Kedoea - Taiso Moerid-moerid Sekolah," *Pewartar Perniagaan* (7 December 1942): 2. โดยวันเฉลิมฉลองเพื่อรำลึกการสร้างชาติเอเชีย (Perajaan Memperingati Pembangoenan Asia Raja) หรือวันเฉลิมฉลองที่ 8 ธันวาคม (Perajaan 8 Tanggal) ถือเป็นวันพิเศษภายในหมู่เกาะอินโดนีเซียเนื่องจากเป็นวัน

3.2.2.4 การสร้างและปรับปรุงสนามกีฬา

นอกเหนือจากความพยายามส่งเสริมกีฬาผ่านการจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อให้โอกาสกับเยาวชนได้มีโอกาสในการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายมากยิ่งขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าวกองทัพญี่ปุ่นในชวายังให้ความสำคัญกับการเพิ่มสถานที่เล่นกีฬาและออกกำลังกายผ่านการสร้างและปรับปรุงสนามกีฬา โดยนอกเหนือไปจากการใช้สนามกีฬาที่สร้างขึ้นในสมัยช่วงอาณานิคมเช่น สนามกีฬากัมปิริในจาการ์ตา สนามกีฬาเตอกลเลกาในเมืองบันดุง สนามกีฬาศรีเวดารีในเมืองโซโล และรวมไปถึงสนามกีฬาดัมบั๊กซารี (Tambaksari) ในเมืองสุราบายา กองทัพญี่ปุ่นยังพยายามเพิ่มจำนวนสนามกีฬาเพื่อให้ประชาชนมีสถานที่เล่นกีฬาและสามารถออกกำลังกายเพิ่มขึ้นในเวลาว่างอย่างเพียงพอ อีกทั้งทางกลับกันกองทัพญี่ปุ่นยังสามารถใช้สนามกีฬาเป็นพื้นที่ในการฝึกฝนเยาวชนผ่านการศึกษาและการออกกำลังกายเพื่อพัฒนาเยาวชนเหล่านี้ให้ก้าวขึ้นเป็นกองกำลังที่มีความแข็งแรง

จากหลักฐานที่ปรากฏบนหนังสือพิมพ์แสดงให้เห็นว่ากองทัพญี่ปุ่นเริ่มให้ความสำคัญกับการสร้างและปรับปรุงสนามกีฬาตั้งแต่เดือนธันวาคม ค.ศ. 1942 เป็นต้นมา หนังสือพิมพ์ *Tjahaja* ฉบับวันที่ 17 ธันวาคม ค.ศ. 1942 รายงานว่าการประชุมเจ้าหน้าที่ในมาเกอลัง (Magelang) ได้มีมติให้สร้างสนามกีฬาทั้งหมด 6 แห่ง ได้แก่สนามกีฬาประจำเมืองมาเกอลัง 2 แห่งด้วยงบประมาณ 4,000 กิลเดอร์ และ 1,600 กิลเดอร์ตามลำดับ ขณะที่สนามกีฬาปูร์โวเรโย (Purworejo) กับสนามกีฬามามูมัน (Mabuman) ได้รับงบประมาณสนามกีฬาละ 1,500 กิลเดอร์ และอีก 2 แห่งให้แก่ สนามกีฬาเตอมางกุง (Temanggung) และสนามกีฬาโวโนโซโบ (Wonosobo) ที่ได้รับงบประมาณ 500 กิลเดอร์ และ 400 กิลเดอร์ตามลำดับ¹⁰² สนามกีฬาเหล่านี้กำหนดสร้างขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 17 มกราคม ค.ศ. 1943 โดยกองทัพญี่ปุ่นมอบหมายแต่ละพื้นที่ให้เกณฑ์เยาวชนอายุระหว่าง 18 จนถึง 25 ปีร่วมกันสร้างสนามกีฬาในพื้นที่อยู่อาศัยของตนเองจนสนามกีฬาเหล่านี้เสร็จสมบูรณ์ในช่วงต้นเดือนมีนาคม ค.ศ. 1943 ก่อนจัดพิธีเปิดสนามกีฬาประจำเมืองมาเกอลังอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่

ครบรอบเหตุการณ์ที่กองทัพญี่ปุ่นยึดครองดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้สำเร็จภายใต้แผนวงไพบูลย์แห่งมหาเอเชียบูรพาใน ค.ศ. 1941

¹⁰¹ NIOD, "Perajaan Memperingati Pembangoenan Asia Raja," *Tjahaja* (12 December 1943): 2.

¹⁰² NIOD, "Konperensi Pembesar-Pembesar Ken dan Si di Magelang," *Tjahaja* (17 December 1942): 1.

25 ถึง 29 เมษายน ค.ศ. 1943 โดยกองทัพญี่ปุ่นตั้งชื่อสนามกีฬาดังกล่าวว่า “Tidar Oendodjo” หรือสนามกีฬาติดาร์¹⁰³

ขณะเดียวกันกองทัพญี่ปุ่นยังพยายามสร้างกองทัพญี่ปุ่นเริ่มดำเนินการสร้างสนามกีฬาและสถานที่ออกกำลังกายที่เมืองโบกอร์ (Bogor) โดยหนังสือพิมพ์ *Tjahaja* ฉบับวันที่ 21 ธันวาคม ค.ศ. 1942 รายงานว่ากองทัพญี่ปุ่นเตรียมสร้างสนามกีฬาสำหรับกีฬาฟุตบอล คอร์ฟบอล เบสบอล รวมถึงลู่วิ่งสำหรับกีฬากรีฑา สนามบาสเกตบอล สนามเทนนิส สนามแบดมินตัน และสระว่ายน้ำในช่วงเวลานั้น¹⁰⁴ ขณะเดียวกันช่วงต้นปี ค.ศ. 1943 กองทัพญี่ปุ่นยังมีแผนสร้างสนามกีฬาฟุตบอล สระว่ายน้ำ และถนนปั่นจักรยานบริเวณหน้าโรงพยาบาลซีอามิส รวมถึงการสร้างสนามกีฬาฟุตบอล รวมถึงสนามเทนนิส สนามแบดมินตัน และสระว่ายน้ำในชั้นเขตการ์ต และยังให้งบประมาณในการปรับปรุงสนามกีฬาฟุตบอลกริดโซโน (Kridosono) ในเมืองมะตาร์มกว่า 600 กิลเดอร์¹⁰⁵ อย่างไรก็ตามสนามกีฬาที่สร้างขึ้นในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาอาจไม่ได้เป็นสนามกีฬาที่มีขนาดใหญ่จนสามารถจุจำนวนผู้เข้าชมการแข่งขันได้เป็นจำนวนมากอย่างในปัจจุบัน แต่เป็นการให้ความสำคัญกับการเพิ่มพื้นที่เล่นกีฬาและการออกกำลังกายในแต่ละเมืองเสียเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นด้วยการให้งบประมาณการสร้างสนามที่ไม่เท่ากันในช่วงเวลาดังกล่าวผู้วิจัยจึงตั้งข้อสังเกตว่าสนามกีฬาบางแห่งที่กองทัพญี่ปุ่นสร้างขึ้นอาจเป็นเพียงแค่การสร้างด้วยพื้นที่สนามหญ้าพร้อมกับติดอุปกรณ์กีฬาบางชนิดอย่าง ประตูฟุตบอล หรือตาข่ายกั้นสำหรับกีฬาเทนนิสและแบดมินตัน โดยปราศจากการให้ความสำคัญกับการก่อสร้างที่นั่งสำหรับผู้ชมเหมือนกับสนามกีฬาตามเมืองใหญ่แต่อย่างใด ผิดกับสนามกีฬาสำคัญตามเมืองใหญ่ต่างๆที่สามารถจุผู้ชมหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬาและการออกกำลังกายได้จำนวนมากกว่าสนามเหล่านั้น โดยภาพสนามกีฬาตามเมืองใหญ่มักปรากฏในการรายงานข่าวกีฬาตามหน้าหนังสือพิมพ์และนิตยสารที่นิยมนำภาพบรรยากาศการแข่งขันกีฬามาประกอบการรายงานข่าวในแต่ละวัน

¹⁰³ NIOD, “Stadion oentoeck kota Temanggoeng,” *Tjahaja* (14 December 1942): 4, “Stadion di Magelang selesai boelan Maart,” *Pewarta Peniagaan* (18 January 1943): 2, “Magelang: Pemboekaan Opisil Gelanggang Baroe,” *Asia Raya* (10 April 1943): 3.

¹⁰⁴ NIOD, “Stadion di Bogor,” *Tjahaja* (21 December 1942): 4.

¹⁰⁵ NIOD, “Memperbaiki Stadion Kridosono,” *Tjahaja* (29 December 1942): 3, “Tjiamis,” *Pewarta Peniagaan* (7 January 1943): 2, “Garoet: Akan Membikin Stadion,” *Tjahaja* (11 January 1943): 4.

รูปที่ 3.8 : บรรยากาศการแข่งขันบนลู่วิ่งกรีฑาของสนามกีฬาภิรมย์บุรีในเมืองจาการ์ตา
ที่มา : NIOD, Pandji Poestaka, (22 August 1942): 30.

รูปที่ 3.9 : บรรยากาศการแข่งขันในสระว่ายน้ำของเมืองจาการ์ตา
ที่มา : NIOD, Pandji Poestaka, (12 September 1942): 10.

รูปที่ 3.10 : บรรยากาศการแข่งขันแบดมินตันที่สวนระเด่น ซาเลห์ (Raden Saleh) ในเมืองจาการ์ตา

ที่มา : NIOD, Pandji Poestaka, (12 September 1942): 29.

รูปที่ 3.11 : บรรยากาศการแข่งขันในสนามคอร์ฟบอลของเมืองจาการ์ตา

ที่มา : NIOD, Pandji Poestaka, (12 September 1942): 29.

จะเห็นได้ว่าภายในช่วงต้นการปกครองหมู่เกาะอินโดนีเซียของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่น โดยเฉพาะภายในเขตปกครองเกาะชวาและมาดูราได้มีการสนับสนุนกีฬาหลากหลายวิธีการโดยมีการนำอิทธิพลของวัฒนธรรมญี่ปุ่นเข้ามาผสมผสานในการส่งเสริมกีฬาให้แก่ประชาชน ทั้งการนำเสนอประโยชน์และข่าวสารกีฬาและการออกกำลังกายผ่านสิ่งพิมพ์ของรัฐ การจัดการแข่งขันกีฬาหลากหลายรายการ รวมถึงการจัดกิจกรรมการออกกำลังกายประจำวัน อีกทั้งยังพยายามสร้างสนามกีฬาเพิ่มเติม ส่วนหนึ่งด้วยจุดประสงค์เพื่อสร้างสุขภาวะที่ดีให้แก่ประชาชนเพื่อให้บุคคลเหล่านี้เป็นกองกำลังทหารและแรงงานที่มีคุณภาพ โดยต่อมาเมื่อเข้าสู่ช่วง ค.ศ. 1943 แนวทางการส่งเสริมกีฬาเพื่อพัฒนาประชาชนให้ก้าวขึ้นมาเป็นกองกำลังทหารที่มีประสิทธิภาพของกองทัพญี่ปุ่นมีความเข้มข้นยิ่งขึ้นจากการที่กองทัพญี่ปุ่นตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบในสงครามมหาเอเชียบูรพา

บทที่ 4 การเตรียมความพร้อมด้านการสงครามของญี่ปุ่นกับนโยบายส่งเสริมกีฬาหลังการเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์สงครามมหาเอเชียบูรพา (ค.ศ. 1943-1944)

ประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยต้องการอธิบายในบทนี้ คือการเปลี่ยนแปลงของแนวทางการส่งเสริมกีฬาที่ได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์สงครามในหมู่เกาะอินโดนีเซีย กองทัพญี่ปุ่นพยายามผลักดันให้ชาวพื้นเมืองก้าวขึ้นเป็นกองกำลังเพื่อดูแลความปลอดภัยและเป็นกองกำลังป้องกันการโจมตีจากฝ่ายสัมพันธมิตรทดแทนกองทหารญี่ปุ่นโดยการดำเนินงานขององค์กรกีฬา โดยเฉพาะความพยายามส่งเสริมการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารและกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวในเกาะชวา นอกจากนี้ในรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นทั้ง 3 เขตปกครองยังให้ความสำคัญกับส่งเสริมกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีเพื่อใช้ควบคุมร่างกายและสุขภาพของประชาชนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ต้องเผชิญกับการสงครามและโรคระบาดในขณะนั้น รวมถึงการฟื้นฟูญี่ปุ่นจักสีลัตในฐานะกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวเพื่อพัฒนาความสามารถของเยาวชนและกองกำลังพื้นชาวเมืองเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์ดังกล่าว

4.1 การเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์ของกองทัพญี่ปุ่นในสงครามมหาเอเชียบูรพา

ปลาย ค.ศ. 1942 จนถึง ค.ศ. 1943 เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของสงครามมหาเอเชียบูรพา กองทัพญี่ปุ่นตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบในสงครามบริเวณพื้นที่ทางตะวันออกของมหาสมุทรแปซิฟิกเมื่อต้องสูญเสียกำลังพลเป็นจำนวนมากหลังฝ่ายสัมพันธมิตรสามารถตอบโต้การโจมตีของญี่ปุ่นบริเวณกัวดัลคาแนล (Guadalcanal) ในบริเวณหมู่เกาะโซโลมอน (Solomon) ที่อยู่ไม่ไกลจากหมู่เกาะอินโดนีเซีย ช่วงเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1942 สถานการณ์การดังกล่าวนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงการจัดกองกำลังฝ่ายญี่ปุ่น เพื่อแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าวรัฐบาลญี่ปุ่นที่กรุงโตเกียวมีคำสั่งจัดตั้งกองทัพภาคที่ 17 ขึ้นที่เกาะอัมบอน (Ambon) อันเป็นส่วนหนึ่งของหมู่เกาะมาลุกูเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม ค.ศ. 1942 เพื่อป้องกันการโจมตีของฝ่ายสัมพันธมิตรในหมู่เกาะทางตะวันออก โดยเฉพาะหมู่เกาะซุนดาน้อย (Lesser Sunda Islands)¹ พร้อมออกคำสั่งเคลื่อนย้ายกองกำลังทหารญี่ปุ่นหน่วยที่ 2 (Daini Shidan) จากเดิมที่ประจำการอยู่ในเกาะชวาภายใต้การดูแลของกองทัพภาคที่ 16 ให้ไปประจำการที่หมู่เกาะโซโลมอนภายใต้การบังคับบัญชาของกองทัพภาคที่ 17 โดยแต่งตั้งกลุ่มทหาร

¹ หมู่เกาะซุนดาน้อย หรือ นูซาเต็งการา (Nusa Tenggara) โดยมีเกาะที่สำคัญได้แก่ บาหลิ ลอมบอก (Lombok) ซุมบาวา (Sumbawa) ฟลอเรส (Flores) ซุมบา (Sumba) ทิมอร์ (Timor) และตานิมบาร์ (Tanimbar)

อิสระหน่วยที่ 13 และ 14 เพื่อทดแทนกองกำลังชุดเดิมในเกาะชวา แต่อย่างไรก็ตามเมื่อกองทัพญี่ปุ่นเป็นฝ่ายพ่ายแพ้สงครามในกัวดาลคาแนลช่วงต้นเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1943 ส่งผลกระทบให้ญี่ปุ่นขาดแคลนกำลังพลอย่างมากจากการสูญเสียกำลังพลกว่า 3 หมื่นนาย²

การที่รัฐบาลญี่ปุ่นในกรุงโตเกียวมีคำสั่งเคลื่อนย้ายกองกำลังทหารญี่ปุ่นออกจากหมู่เกาะอินโดนีเซียส่งผลให้เกิดปัญหาสถานะขาดแคลนกำลังพลผู้ดูแลและปกป้องพื้นที่ในหมู่เกาะอินโดนีเซีย ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวส่งผลให้ญี่ปุ่นหันมาใช้นโยบายการตั้งรับป้องกันการโจมตีเพื่อให้หมู่เกาะอินโดนีเซียสามารถพึ่งตนเองได้ท่ามกลางสภาวะการขาดแคลนสินค้าและจากสภาวะสงคราม³ ชิเงรุ ซาโตะเรียกการเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์นี้ว่า “ป้องกันและก่อสร้าง” (Defense and Construction)⁴ อันเป็นการหันมาให้ความสำคัญกับการมุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและพร้อมต่อการทำศึกสงคราม⁵ รัฐบาลกองทัพภาคที่ 16 ของญี่ปุ่นเริ่มรณรงค์นโยบายดังกล่าวภายใต้ชื่อ “ชาวใหม่” (Djawa Baroe) ตั้งแต่ ค.ศ. 1943 เป็นต้นมาด้วยจุดมุ่งหมายสำคัญคือมุ่งสร้างและปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ในชวาเพื่อให้สามารถปกป้องตนเองจากการรุกรานของฝ่ายสัมพันธมิตร รวมทั้งตอบสนองความต้องการทางสงครามของฝ่ายญี่ปุ่นได้ โดยเฉพาะการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติและการระดมประชากรในหมู่เกาะอินโดนีเซียเพื่อทดแทนและเพิ่มจำนวนกองกำลังของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นในช่วงเวลานั้น ได้แก่ ความพยายามระดมชาวพื้นเมืองเข้าเป็นโรมูซา (Romusha) เพื่อใช้เป็นแรงงานสำหรับการก่อสร้างสิ่งต่างๆ รวมถึงการระดมพลเพื่อทดแทนกองทหารญี่ปุ่นชุดเดิมที่เคลื่อนย้ายออกจากหมู่เกาะอินโดนีเซียด้วยการให้ความสำคัญกับการพัฒนากองกำลังชาวพื้นเมืองที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ทั้งในรูปแบบการเกณฑ์และอาสาสมัคร

กองทัพญี่ปุ่นจึงก่อตั้งกองกำลังพื้นเมืองขึ้นเป็นจำนวนมากพร้อมมอบหมายให้คนเหล่านี้รักษาความสงบเรียบร้อยและคอยเฝ้าระวังภัยให้กับกองทัพญี่ปุ่น โดยกองทัพญี่ปุ่นเริ่มก่อตั้งกองกำลังสนับสนุน (Heiho) และยุวชนทหารชาย (Seinendan) ขึ้นในช่วงกลาง ค.ศ. 1942 และเมื่อเข้าสู่ช่วง ค.ศ. 1943 เป็นต้นมา กองทัพญี่ปุ่นได้ก่อตั้งยุวชนทหารและพลทหารเฝ้าระวังภัย (Keibodan) อีกตามเมืองต่างๆอีกเป็นจำนวนมาก รวมไปถึงการก่อตั้งกองกำลังที่สำคัญอย่างกองกำลังเพื่อปกป้องมาตุภูมิ (Sukarela Tentara Pembela Tanah Air หรือ PETA) ขึ้นในเกาะชวาเมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. 1943 นอกจากนี้เมื่อเข้าสู่ ค.ศ. 1944 กองทัพญี่ปุ่นในชวายังก่อตั้งพลทหารแนวหน้า (Barisan

² Paul H. Kratoska, *Asian Labor in Wartime Japanese Empire*, (Singapore: Singapore University Press, 2006), pp. 185-6.

³ Shigeru Sato, *War, Nationalism and Peasants: Java Under the Japanese Occupation 1942-1945*, p 60.

⁴ Ibid, p 67.

⁵ Ibid, pp. 67-68.

Pelopor) กองกำลังนักเรียน (Gakutai) ยุวชนทหารของพระเจ้า (Hizbullah) และพลทหารพลีชีพ (Jibakutai) ขึ้นในปีดังกล่าว⁶

การเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์ดังกล่าวยังปรากฏในเขตการปกครองอื่นในหมู่เกาะอินโดนีเซีย อย่างเกาะสุมาตราและหมู่เกาะทางตะวันออกของเกาะชวาเช่นเดียวกัน เมื่อเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1943 กองทัพญี่ปุ่นที่กรุงโตเกียวออกคำสั่งเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองเกาะสุมาตราจากรัฐบาลกองทัพบกภาคที่ 25 เป็นกองทัพบกภาคที่ 29 ส่งผลให้เกาะสุมาตราแยกตัวจากมลายาเป็นเขตปกครองใหม่เพียงเกาะเดียว⁷ รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นในเกาะสุมาตรา นำโดยกองทัพบกภาคที่ 29 ได้มีคำสั่งจัดการเกณฑ์และรับอาสาสมัครทหารชาวพื้นเมืองขึ้นเพื่อสร้างกองกำลังป้องกันการโจมตีจากทางตะวันตกของฝ่ายสัมพันธมิตรที่ประจำการอยู่ที่อินเดียนาโดยลอร์ดหลุยส์ เม้าท์แบตเทน (Lord Louise Mountbatten)⁸ กองทัพญี่ปุ่นแต่งตั้งกองกำลังสนับสนุนดังที่ปรากฏการฝึกซ้อมกองกำลังสนับสนุนที่เป็นชาวพื้นเมืองตั้งแต่เดือนพฤษภาคมจนถึงเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1943 และจัดตั้งสมาคมรักชาติ (Badan Kebaktian Rakjat) ขึ้นในเขตปกครองสุมาตรา⁹ กองทัพญี่ปุ่นในเกาะสุมาตราได้มีการก่อตั้งกองกำลังพื้นเมืองทั่วเกาะสุมาตราเป็นจำนวนมากหลังกองทัพบกภาคที่ 29 ของญี่ปุ่นมีนโยบายการปกครองและยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องคล้ายคลึงกับการปกครองในเกาะชวามากขึ้นตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1943 โดยมีการตั้งกลุ่มทหารอาสาสมัคร (Giyugun) และกลุ่มยุวชนทหารขึ้นเป็นจำนวนมากที่ปรากฏก่อตั้งกองกำลังทหารสตรีชาวพื้นเมืองอย่าง ยุวชนทหารหญิง (Joshi Seinendan) ขึ้นที่เมืองเมดานในเดือนเมษายน ค.ศ. 1943 ท่ามกลางปัญหาความขัดแย้งกันระหว่างนักชาตินิยมจากเกาะชวากับชาวสุมาตราบางกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มขบวนการอิสลามที่ต้องการให้สุ

⁶ Shigeru Sato, *War, Nationalism and Peasants: Java Under the Japanese Occupation 1942-1945*, pp. 67-68, Peter Post, William H. Frederick, Iris Heidebrink and Shigeru Sato, *The Encyclopedia of Indonesia in the Pacific War: in cooperation with the Netherlands Institute for War Documentation*, pp. xv-xxix, และ Joyce C. Lebra, *Japan's Greater East Asia Co-Prosperty Sphere in World War II: Selected Readings and Documents*, pp. 96-97.

⁷ เดิมทีเกาะสุมาตราอยู่ภายใต้การดูแลของรัฐบาลกองทัพบกภาคที่ 25 ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่คาบสมุทรมลายูร่วมกับพื้นที่อย่างประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ในปัจจุบัน โดยมีลักษณะการปกครองของรัฐบาลกองทัพบกภาคที่ 25 ของญี่ปุ่นปกครองพื้นที่ของตนด้วยการแยกการปกครองออกเป็นหลายส่วน โดยมีไซนัน (Syonan) หรือสิงคโปร์ในปัจจุบันเป็นศูนย์กลางเขตการปกครอง ขณะที่เขตการปกครองในเกาะสุมาตราได้แก่ บางกา-เบลีตุง (Bangka-Belitung) ปาเลมบัง (Palembang) จามบี (Jambi) อาแจห์ และสุมาตราตะวันออก (Aceh and Sumatra Timur) สุมาตราตะวันตก (Sumatra Barat) และ ริเอา (Riau) รัฐบาลกองทัพบกภาคที่ 25 ได้กำกับดูแลเขตปกครองท้องถิ่นเหล่านี้ด้วยวิธีส่งเจ้าหน้าที่ของตนเข้าเป็นสมาชิกของรัฐบาลท้องถิ่นแต่ละพื้นที่

⁸ Anthony Reid, *The Blood of the People: Revolution and the End of the Traditional Rule in Northern Sumatra*, (Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1979), pp. 115-6.

⁹ Ibid, p. 69.

มาตรามีอิสระในการปกครองตนเอง¹⁰ ขณะเดียวกันการปกครองของกองทัพเรือญี่ปุ่นในบริเวณเกาะกาลิมันตัน และหมู่เกาะตะวันออกอันได้แก่ บาหลี (Bali) หมู่เกาะสุลาเวสี อัมบน ลอมบอก (Lombok) ซุมบาวา (Sumbawa) ซุมบา (Sumba) ฟลอเรส (Flores) ทิมอร์ (Timor) ฮาลมาฮีรา (Halmahera) ซูลู (Sulu) บुरु (Buru) เซราม (Seram) รวมถึงปาปัวตะวันตก (Papua Barat) ที่กองทัพเรือได้ก่อตั้งกลุ่มทหารอาสาสมัครขึ้นในเขตการปกครองของตนในช่วงปีดังกล่าวเช่นกัน¹¹

ความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์สงครามและความต้องการด้านกำลังพลทางการทหารและเศรษฐกิจของกองทัพญี่ปุ่นต่อหมู่เกาะอินโดนีเซียเป็นสาเหตุสำคัญที่ส่งผลให้กองทัพญี่ปุ่นยังไม่มีเจตนารมณ์ที่จะให้เอกราชแก่หมู่เกาะอินโดนีเซีย ตรงกันข้ามกับกรณีของพม่าและฟิลิปปินส์ที่ทางกองทัพญี่ปุ่นตัดสินใจประกาศเอกราชเพื่อชักจูงผู้นำและประชาชนเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ. 1943 และ 14 ตุลาคม ค.ศ. 1943 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามจากเสียงเรียกร้องและกระแสกดดันของนักศึกษาอินโดนีเซียในเกาะชวาขณะนั้น¹² ส่งผลให้นายพลฮิเดกิ โตโจออกแถลงการณ์เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน ค.ศ. 1943 มีเนื้อหาสำคัญคือการอนุญาตให้ชาวพื้นเมืองในหมู่เกาะอินโดนีเซียสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง ส่งผลให้นักชาตินิยมชาวอินโดนีเซียเข้ามามีบทบาทในการปกครองหมู่เกาะอินโดนีเซียในแต่ละส่วนของกองทัพญี่ปุ่นมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการทำงานของนักศึกษาอินโดนีเซียในชวาหลังจากที่กองทัพญี่ปุ่นแต่งตั้งสภาที่ปรึกษาส่วนกลาง (Dewan Pertimbangan Poesat หรือ Chuo Sangi-in) ขึ้นเมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1943 และมีการจัดตั้ง

¹⁰ ดูรายละเอียดได้ใน Peter Post, William H. Frederick, Iris Heidebrink and Shigeru Sato, *The Encyclopedia of Indonesia in the Pacific War: in cooperation with the Netherlands Institute for War Documentation*, pp. 62-5. และ Anthony Reid, *The Blood of the People: Revolution and the End of the Traditional Rule in Northern Sumatra*, pp. 104-6.

¹¹ Ibid, p. 69-71. รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลุ่มทหารอาสาสมัครสามารถอ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ภายใน Peter Post, William H. Frederick, Iris Heidebrink and Shigeru Sato, *The Encyclopedia of Indonesia in the Pacific War: in cooperation with the Netherlands Institute for War Documentation*, pp. 128-32.

¹² นักชาตินิยมอินโดนีเซียพยายามเรียกร้องการประกาศเอกราชและการมีส่วนร่วมในการปกครองของชาวพื้นเมืองกับรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นหลากหลายครั้ง โดยเฉพาะการเข้าเจรจากับกองทัพญี่ปุ่นผ่านมิโยชิ ชุมคิชิโร (Miyoshi Shumkichi) ผู้เป็นที่ปรึกษาทางการเมืองของกองทัพญี่ปุ่น รวมไปถึงการเจรจาท่องเรือกับอาอากิ คาซุโอะ (Aoki Kazuo) รัฐมนตรีแห่งมหาเอเชียบูรพาภายในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1943 ในชวาของนักศึกษาอินโดนีเซีย นำโดยโมฮัมหมัด ฮัตตา (Mohammad Hatta) ก็ ฮาจาร์ เดวันตอโร (Ki Hadjar Dewantoro) และ กี ฮาจี มาส มันซุร์ (Kiai Haji Mas Mansur)

สาขาย่อยตามเมืองต่างๆ เพื่อให้บรรดาชาวพื้นเมืองที่ส่วนมากเป็นนักชาตินิยมมีหน้าที่และบทบาททางการเมือง¹³

4.2 นโยบายส่งเสริมกีฬาเพื่อเตรียมพร้อมด้านการสงคราม

“จากกีฬาที่พวกเราเริ่มต้นด้วยความสามัคคีจนไปสู่ชัยชนะ ในสังคมใหม่ที่มีการปฏิรูปแห่งนี้จะปลุกร่างกายและจิตวิญญาณของประชาชนขึ้นมาเพื่อสามัคคีทั่วเอเชียบูรพา ไปสู่ชัยชนะครั้งสุดท้ายและทำลายอำนาจฝ่ายสัมพันธมิตรในสงครามครั้งนี้”

- หนังสือพิมพ์ *Tjahaja* ฉบับวันที่ 20 พฤษภาคม ค.ศ. 1943¹⁴

การเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์ในหมู่เกาะอินโดนีเซียของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นส่งผลให้การส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายแก่ประชาชนเปลี่ยนแปลงและสำคัญมากยิ่งขึ้นด้วยความคาดหวังว่าประชาชนเหล่านี้จะก้าวขึ้นมามีส่วนร่วมในการทำสงครามของกองทัพญี่ปุ่นในอนาคต กองทัพญี่ปุ่นให้ความสำคัญในการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายในฐานะเป็นกิจกรรมปลุกกระตมและฝึกฝนร่างกายและจิตวิญญาณให้กับกลุ่มเยาวชนและกองกำลังพื้นเมืองเป็นสำคัญ โดยหากพิจารณาข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์และนิตยสารที่ปรากฏในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาจะพบว่า เยาวชนและกองกำลังพื้นเมืองเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญในการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายมากกว่าคนกลุ่มอื่นอย่างเช่น กลุ่มเกษตรกรและกรรมกร ซึ่งปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งเนื่องจากงานของเกษตรกรและแรงงานเป็นงานที่ใช้พลังกำลังอย่างมากจนสร้างความเหนื่อยล้า ตรงกันข้ามกับกลุ่มเยาวชนและกองกำลังพื้นเมืองที่มีเวลาว่างและตารางการฝึกฝนกีฬาและสามารถจัดการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอมากกว่าเกษตรกรและแรงงาน จากการศึกษาผู้วิจัยไม่พบหลักฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายให้กับกลุ่มกรรมกรตามหนังสือพิมพ์และนิตยสาร แต่ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเกษตรกรยังปรากฏหลักฐานบ้างเล็กน้อย ในกรณีนี้อาจอธิบายได้ว่า กรรมกรเป็นกลุ่มคนที่กองทัพญี่ปุ่นกันไว้ใช้ประกอบ

¹³ Joyce C. Lebra, *Japanese-Trained Armies in Southeast Asia: Independence and Volunteer Forces in World War II*, pp. 84-7. และ Bernard Dahm, *Sukarno and the Struggle for Indonesian Independence*, (Ithaca: Cornell University Press, 1966), p. 251.

¹⁴ “Dari olah raga kita moelai persatoean jang boelat menoedjoe kemenangan, dalam apa djoeapoen dimana penjoesoenan masjarakat baroe ini, jang akibatnja akan mendjusoen fikiran dan rohani pendoedoek, oentoek persatoean jang boelat di-Asia Timoer Raya, mentjapai kemenangan jang achir dalam peperangan ini, meroentoehkan tenaga Negeri Sekoetoe.” อ้างอิงจาก NIOD, “Menjamboet kelahiran Gelora,” *Tjahaja* (20 May 1943): 2.

กิจกรรมที่ใช้แรงงานเป็นหลักและควบคุมการปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มงวดอยู่แล้ว โดยเฉพาะ โรมูชา (Romusha)¹⁵ จึงไม่เน้นการจูงใจให้เล่นกีฬาและออกกำลังกายผ่านสื่อสิ่งพิมพ์

การเปลี่ยนแปลงนโยบายการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายในช่วงเวลานี้ของกองทัพญี่ปุ่น เริ่มต้นจากการก่อตั้งศูนย์พลังประชาชน (Poesat Tenaga Rakjat) หรือชื่อย่อปุเตรา (Poetera) ในเกาะชวาเมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ. 1943 องค์กรดังกล่าวเป็นองค์กรที่มีบรรดานักชาตินิยมชาวพื้นเมือง เป็นผู้ขับเคลื่อนและปลุกระดมประชาชนให้หันมาสนับสนุนกองทัพญี่ปุ่น โดยเฉพาะการแต่งตั้ง ซูการ์ โน, โมฮัมหมัด ฮัตตา, กี ฮาจาห์ เดวันตอโร (Ki Hadjar Dewantoro) และกี ฮาจี มาส มันซูร์ (Kiai Haji Mas Mansur) ขึ้นเป็นผู้นำขององค์กรในฐานะ “ใบไม้สี่แฉก” (Empat Serangkai หรือ Four-Leafed Clover) ศูนย์พลังประชาชนแบ่งออกเป็นสี่หน่วยงานใหญ่ ได้แก่ หน่วยงานด้านองค์กร หน่วยงานด้านวัฒนธรรม หน่วยงานประชาสัมพันธ์ และหน่วยงานด้านสุขอนามัยที่แบ่งออกมาเป็นอีกสองหน่วยงานย่อย ได้แก่ หน่วยงานด้านสุขภาพ และหน่วยงานด้านพลศึกษา¹⁶

วัตถุประสงค์ของการก่อตั้งศูนย์พลังประชาชนระบุไว้ในหนังสือพิมพ์ Djawa Shimbun เมื่อวันที่ 10 มีนาคม ค.ศ. 1943 รวมถึงหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ อย่าง *Asia Raya* และ *Tjahaja* ฉบับวันที่ 11 มีนาคม ค.ศ. 1943 หัวข้อ “กฎระเบียบพื้นฐานของศูนย์พลังประชาชน” (Peratoeran dasar Poesat Tenaga Rakjat)¹⁷ หนังสือพิมพ์เหล่านี้กล่าวถึงวัตถุประสงค์การก่อตั้งศูนย์พลังประชาชนว่า “เพื่อสร้างสังคมภายในชวาใหม่ที่มีความเกรียงไกร ในฐานะที่เชื่อมโยงกับแผนวงศ์ไพบูลย์แห่งมหาเอเซียบูรพาด้วยการเพิ่มความช่วยเหลือและความร่วมมือกับกองทัพญี่ปุ่นเพื่อเป้าหมายคือการรักษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

¹⁵ ช่วงเวลาดังกล่าวกองทัพญี่ปุ่นเกณฑ์และรับสมัครแรงงานโรมูชา (Romusha) เป็นจำนวนมากเพื่อประกอบกิจกรรมที่ใช้แรงงาน โดยเฉพาะ การเกษตรกรรม อุตสาหกรรมหนัก อุตสาหกรรมสิ่งทอ รวมถึงการสร้างเส้นทางคมนาคมอย่างถนนและรางรถไฟ โดยช่วงเวลาดังกล่าวกองทัพญี่ปุ่นประชาสัมพันธ์ว่ากิจกรรมของแรงงานโรมูชานั้นถือเป็นหน้าที่อันมีเกียรติของกองทัพในฐานะ “ทหารเศรษฐกิจ” (perajurit ekonomi) และ “ทหารแรงงาน” (perajurit pekerja) ไปพร้อมกับการประชาสัมพันธ์ว่าโรมูชาเป็นงานรับค่าตอบแทนสูงท่ามกลางสภาพปัญหาเศรษฐกิจที่กองทัพญี่ปุ่นแก้ไขปัญหาไม่ได้ตั้งแต่ช่วง ค.ศ. 1943 เป็นต้นมา อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ Paul H. Kratoska, *Asian Labor in Wartime Japanese Empire*, (Singapore: Singapore University Press, 2006), pp. 129-51.

¹⁶ Harry J. Benda, James K. Irukura, and Koichi, *Japanese Military Administration in Indonesia: Selected Document*, p. 140. และ Bernard Dahm, *Sukarno and the Struggle for Indonesian Independence*, p. 241-3.

¹⁷ แฮร์รี เบนดาเรียกศูนย์พลังประชาชนในงานของเขาว่า “ขบวนการสำหรับการปลุกระดมประชาชนชวา” (The Movement for the Total Mobilization of the People of Java) อย่างไรก็ตามเพื่อความสอดคล้องกันตามเนื้อหาของงาน ผู้วิจัยจึงขออนุญาตใช้คำว่าศูนย์พลังประชาชนภายในงานชิ้นนี้

ชัยชนะอันยิ่งใหญ่ในสงครามมหาเอเชียบูรพา และสอดคล้องกับการปฏิบัติการของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่น”¹⁸ โดยศูนย์พลังประชาชนมีหน้าที่ 10 ประการดังต่อไปนี้

1. เพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบของประชาชนในการสร้างชาติใหม่
2. เพื่อทำลายอิทธิพลของสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และเนเธอร์แลนด์
3. เพื่อร่วมมือและมีส่วนร่วมในการป้องกันเอเชียตะวันออก
4. เพื่อปรับปรุงสภาพจิตใจของประชาชน
5. เพื่อก้าวข้ามความยากลำบากทางวัตถุและจิตวิญญาณที่มาพร้อมกับความสำเร็จของการทำสงคราม
6. เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างชาวญี่ปุ่นและชาวพื้นเมือง
7. เพื่อส่งเสริมการศึกษาภาษาญี่ปุ่นและเผยแพร่ภาษาพื้นเมือง
8. เพื่อส่งเสริมการเพิ่มการผลิตสินค้าและเพิ่มประสิทธิภาพของแรงงาน
9. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสุขอนามัยและส่งเสริมกีฬาเพื่อความแข็งแรงของร่างกาย
10. เพื่อปลูกฝังการประหัตประหาร¹⁹

นอกจากนี้ “ข้อบังคับว่าด้วยการแบ่งสาขาศูนย์พลังประชาชน” (Jawa Minshu Soryoku Kesshu Undo Bunka Kitei) ได้ระบุถึงภารกิจการส่งเสริมกีฬาและสุขอนามัยของศูนย์พลังประชาชนไว้ภายในมาตราที่ 15 และ 16 มีเนื้อหาดังต่อไปนี้

¹⁸ Harry J. Benda, James K. Irukura, and Koichi, *Japanese Military Administration in Indonesia: Selected Document*, p. 136. และ NIOD, “Peratoeran dasar Poesat Tenaga Ra'jat,” *Tjahaja* (11 March 1943): 2.

¹⁹ Harry J. Benda, James K. Irukura, and Koichi, *Japanese Military Administration in Indonesia: Selected Document*, pp. 136-7.

มาตราที่ 15. การส่งเสริมกีฬาที่มีความรับผิดชอบดังนี้

1. ให้คำปรึกษาและดูแลโครงการส่งเสริมกีฬาทั้งหมดเพื่อเสริมสร้างมาตรฐานทางกายภาพและทางจิตวิญญาณของผู้คน
2. สนับสนุนการเล่นกีฬาเพื่อสร้างความแข็งแรงแก่ประชาชนตามหมู่บ้านที่ห่างไกล

มาตราที่ 16. ในส่วนสุขอนามัยจะต้องรับผิดชอบดังนี้

1. เรียนรู้ถึงปัญหาด้านสุขภาพของประชาชน
2. เผยแพร่เรื่องสุขอนามัยแก่ประชาชน²⁰

ภารกิจดังกล่าวของศูนย์พลังประชาชนแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญในการใช้กีฬาและการออกกำลังกายเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงานของกองทัพญี่ปุ่นและนักชาตินิยมอินโดนีเซียสำหรับการพัฒนาประชาชนในเขตปกครอง โดยหลังจากก่อตั้งศูนย์พลังประชาชนทางรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นในเกาะชวามีคำสั่งรวบรวมองค์กรที่ทำงานให้กับกองทัพญี่ปุ่นจำนวนหนึ่งอย่าง ศูนย์วัฒนธรรมอินโดนีเซีย (Poesat Keboedajaan Indonesia) สมาคมสหกรณ์ของประชาชน (Gaboengan Koperasi Rakjat) และสมาคมกีฬาอินโดนีเซีย โดยให้ยุบเข้าเป็นหน่วยงานของศูนย์พลังประชาชน²¹ ประเด็นดังกล่าวชูการ์โนกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการยุบสมาคมกีฬาอินโดนีเซียร่วมกับศูนย์พลังประชาชนไว้ในการประชุมของสมาคมกีฬาอินโดนีเซียเมื่อวันที่ 22 มีนาคม ค.ศ. 1943 ว่า

“การส่งเสริมสมาคมกีฬาอินโดนีเซียไปสู่ปุเตราไม่ได้หมายความว่าบุคคลทั้งหลายในสมาคมหรือเหล่าผู้นำจะสิ้นสุดภาระหน้าที่ของตน ... กลุ่มคนเหล่านี้ยังคงต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนตามปกติ ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าวเรามีความจำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกีฬาที่สำคัญ ซึ่งครอบคลุมทุกส่วนจนไปถึงประชากรในหมู่บ้านที่ห่างไกล”²²

²⁰ Ibid, pp. 142-3.

²¹ NIOD, “Poesat,” *Tjahaja* (20 March 1943): 3.

²² “Mereka tetap melakoekan kewajibannya seperti biasa, malah seharoesnja dengan loear biasa lagi. Keadaan demikian diperloekan berhoeboeng dengan akan diadakannya organisasi olah raga setjara besar-besaran jang melipoeti segala lapisan pendoedoek sampai djaoeh didesa-desa.” อ้างอิงจาก NIOD, “Rapat I.S.I.,” *Asia Raya* (23 March 1943): 2.

จากนั้นไม่นานหนังสือพิมพ์ *Asia Raya* ฉบับวันที่ 26 มีนาคม ค.ศ. 1943 ได้รายงานข้อสรุปการประชุมของสมาคมกีฬาอินโดนีเซียว่าทางสมาคมตอบรับการรวมเข้ากับศูนย์พลังประชาชน รวมถึงการทำหน้าที่เกณฑ์แรงงานจากสมาคมกีฬาอินโดนีเซียเพื่อนำไปซ่อมแซมและสร้างสนามกีฬาที่กำลังขาดแคลนในช่วงเวลานั้น²³ กระทั่งในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1943 ศูนย์พลังประชาชนจึงประกาศแต่งตั้งหน่วยงานรับผิดชอบดูแลการส่งเสริมกีฬาในเกาะชวาและมาตุราขึ้นมาใหม่ ได้แก่ “ขบวนการฝึกซ้อมกีฬา” (*Gerakan Latihan Olah Raga*) โดยขบวนการฝึกซ้อมกีฬามีชื่อย่อ ได้แก่ “เกอลอร่า” (*Gelora*) ซึ่งในภาษาอินโดนีเซียมีความหมายว่า “ความเดือดพล่าน” สอดคล้องกับหน้าที่ของขบวนการกีฬาในขณะนั้น คือความพยายามปลุกจิตวิญญาณของประชาชนและพร้อมสนับสนุนกองทัพญี่ปุ่นมากยิ่งขึ้น²⁴ ศูนย์พลังประชาชนแต่งตั้งให้โอโต อีสกันดาร์ ดิ นาดา เป็นประธานขบวนการฝึกซ้อมกีฬา และก่อตั้งสาขาย่อยของขบวนการฝึกซ้อมกีฬาตามเมืองใหญ่ดังที่ปรากฏตามข่าวหนังสือพิมพ์หลากหลายฉบับ ได้แก่ จาการ์ตา บันดุง การุต โซโล มาดิอุณ สุราบายา ซีอามิส ยอกยาคารตา ตาเงรัง ชิเรบน โบโยเนอโกโร มาเกอลัง โบกอร์ ปรีอานัง (*Priangan*) เลบัก (*Lebak*) ซีอันจัวร์ (*Cianjur*) คาราวัง (*Karawang*) ปูร์วาการ์ตา (*Purwakarta*) ปาตี (*Pati*) เปอกาโลงัง (*Pekalongan*) ปูร์โวเกอร์โต (*Purwokerto*) เบรเบส (*Brebes*) เซปู (*Cepu*) เบอซูกี (*Besuki*) มาลัง (*Malang*) และซุเมอเนป (*Sumenep*)²⁵

หนังสือพิมพ์ *Tjahaja* ฉบับวันที่ 20 พฤษภาคม ค.ศ. 1943 กล่าวถึงความหมายของขบวนการฝึกซ้อมกีฬาว่าเป็นความร้อนที่เดือดพล่านภายในมหาสมุทร อันเป็นสัญลักษณ์ของความแข็งแกร่งแห่งมหาสมุทรอันกว้างใหญ่²⁶ โดยมีคำขวัญคือ “กล้ามเนื้อลวด กระดูกหิน ความแข็งแรงที่ปราศจากความอ่อนแอทางปัญญา” (*Otot Kawat, Baloeng Wesi, Tegoeh Datan Lemeran Ing Boedi*)²⁷ แสดงถึงความพยายามส่งเสริมสุขภาพที่ดีแก่ประชาชนผ่านการกีฬาและการออกกำลังกาย และสะท้อนถึงความต่อเนื่องของนโยบายดังกล่าวเช่นเดียวกับสมาคมกีฬาอินโดนีเซีย กองทัพญี่ปุ่น

²³ NIOD, “Poetoesan Rapat I. S. I.,” *Asia Raya* (26 March 1943): 2.

²⁴ NIOD, “Gelora,” *Tjahaja* (19 May 1943): 2.

²⁵ หลักฐานการตั้งสาขาย่อยของขบวนการฝึกซ้อมกีฬาปรากฏตามหน้าข่าวหนังสือพิมพ์หลายฉบับ ได้แก่ NIOD, *Asia Raya* (20 May 1943): 2, (27 May 1943): 2, (5 June 1943): 4, (17 June 1943): 2, (22 June 1943): 2, (26 June 1943): 3, (2 July 1943): 3, *Tjahaja* (4 June 1943): 2, (11 June 1943): 2, (12 June 1943): 2, (19 June 1943): 2, (22 June 1943): 2, *Perwarta Perniagaan* (19 June 1943): 3, *Sinar matahari (Djakakarta)* (6 July 1943): 1, *Pembangoen* (8 July 1943): 5.

²⁶ NIOD, “Menjamboet kelahiran Gelora,” *Tjahaja* (20 May 1943): 2.

²⁷ NIOD, “Arti Olah Raga,” *Tjahaja* (3 June 1943): 1.

คาดหวังให้คนอินโดนีเซียมีความแข็งแกร่ง และกล้าอุทิศตัวตนด้วยความมั่นคงบนพื้นฐานแห่งความสามัคคีและพร้อมเสียสละ²⁸ โมฮัมหมัด ฮัตตารายงานถึงเปลี่ยนแปลงและความคิดเห็นของเขาเกี่ยวกับการจัดตั้งขบวนการฝึกซ้อมกีฬาในช่วงเวลาดังกล่าวไว้ใน The Putera Reports: Problem in Indonesia-Japanese Wartime Cooperation ที่แปลเป็นภาษาอังกฤษโดยวิลเลียม เฟรเดอริค (Williams H. Frederick) อยู่ในชุดหนังสือ Modern Indonesia Project ของมหาวิทยาลัยคอร์เนล (Cornell University) ช่วงทศวรรษ 1970 ฮัตตากล่าวว่าเหตุผลหนึ่งที่กองทัพญี่ปุ่นได้แต่งตั้งขบวนการฝึกซ้อมกีฬาขึ้นแทนสมาคมกีฬาอินโดนีเซียนั้นมาจากการที่สมาคมกีฬาอินโดนีเซียไม่ประสบความสำเร็จในการส่งเสริมกีฬาและเชิญชวนให้ประชาชนให้หันมาเอาใจใส่การออกกำลังกายในช่วงเวลาดังกล่าวตามที่กองทัพญี่ปุ่นได้คาดหวังไว้ ส่งผลให้ช่วงเวลานั้นเมื่อมีการก่อตั้งศูนย์พลังประชาชน ทางกองทัพญี่ปุ่นจึงตัดสินใจแต่งตั้งขบวนการฝึกซ้อมกีฬาขึ้น²⁹

พิธีเปิดขบวนการฝึกซ้อมกีฬาจัดขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม ค.ศ. 1943 ทาง ชิมิซึ ฮิโตชิ (Shimizu Hitoshi) ร่วมกับชูการ์โน, โอโต ฮิสกันดาร์ ดิ นาตา และกี ฮาจี มาส มั่นชัวร์ต่างขึ้นกล่าวสุนทรพจน์ในพิธีเปิด³⁰ สุนทรพจน์เหล่านี้ล้วนสะท้อนแนวความคิดและวัตถุประสงค์ของการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายในช่วงเวลานั้น หนังสือพิมพ์ Asia Raya ฉบับวันที่ 31 พฤษภาคม มีการรายงานข่าวการพิธีเปิดครั้งนี้ด้วยหัวข้อ “การประชุมใหญ่ ‘เกอโลรา’ การฝึกฝนทั้งภายในและนอกเพื่อสังคมที่สมบูรณ์แบบ” (Rapat Besar ‘Gelora’, Mengolah Lahir dan Batin oentoek Kesempoeeraan Masyarakat) ใจความสำคัญของการกล่าวสุนทรพจน์ของทั้งสี่คือความคาดหวังให้ประชาชนภายในชวาและมาตุราหันมาเล่นกีฬาและออกกำลังกาย ภายใต้การนำของขบวนการเกอโลราเพื่อประโยชน์ต่อสุขภาพรวมทั้งร่างกายที่แข็งแรงและจิตวิญญาณที่กล้าหาญ และเพื่อสร้างความขยันหมั่นเพียรและความรับผิดชอบในหมู่ประชาชน

ชูการ์โนเริ่มต้นกล่าวว่ากีฬาเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้พัฒนาชาวอินโดนีเซียเพื่อสร้างจิตวิญญาณแห่งความกล้าหาญ โดยอธิบายว่าลักษณะนิสัยของชาวพื้นเมืองที่มักยอมรับในโชคชะตา (Nerimo) เป็นเหตุสำคัญให้เกิดความเฉื่อยชาและสิ่งนี้เป็นอุปสรรคต่อการไปสู่ชัยชนะและความสำเร็จ นอกจากนี้ชูการ์โนได้กล่าวถึงความกระหายในชัยชนะและการประสบความสำเร็จจะต้องประยุกต์ใช้กับแนวคิดเรื่องความเป็นชาติ ก่อนที่ตนจะรายงานข่าวการตั้งยุวชนทหารชายของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่น

²⁸ Ibid.

²⁹ Mohammad Hatta, The Putera Reports: Problem in Indonesia-Japanese Wartime Cooperation, (Ithaca, N.Y.: Modern Indonesia Project, Cornell University, 1971), pp. 52-3.

³⁰ NIOD, “Rapat Besar " Rapat oemoem Gelora” Pembangoen (29 May 1943): 1.

ระหว่างการกล่าวสุนทรพจน์ให้แก่ประชาชนทราบ ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวทางกองทัพญี่ปุ่นกำลังจัดตั้งกองกำลังชาวพื้นเมืองจึงมีความต้องการเยาวชนที่มีสุขภาพที่แข็งแรงเข้าปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างยิ่ง

“แต่ส่วนของช่วงเวลานี้ควรได้รับการเสริมสร้างและปรับปรุงด้วยความตั้งใจที่แข็งแรง เริ่มจากความเต็มใจจะออกกำลังกาย - การออกกำลังกายที่ดีต่อสุขภาพร่างกาย บำรุงความคมชัดของการดูและการฟัง และการฝึกอบรมมารยาทที่สมบูรณ์แบบ - จะสามารถทำให้เป็นบุคคลอันมีค่าที่สามารถกระตุ้นความรู้สึกกล้าหาญและความรับผิดชอบ ... สาเหตุที่กีฬาจะนำไปสู่ชัยชนะ ก็ด้วยอินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีชื่อเสียงเรื่อง “การยอมรับ” (*Nerimo*) - ลักษณะเฉื่อยชาที่ไม่ไปสู่ชัยชนะและความสำเร็จ ปูเตราจะต่อสู้เพื่อกำจัดสิ่งนั้น ต่อจากนี้เป็นต้นไปประเทศอินโดนีเซียจะต้องกล้าหาญ เพื่อไปสู่ชัยชนะและประสบความสำเร็จ คุณสมบัติเหล่านี้จะรู้จักกันในหมู่ชาวอินโดนีเซีย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักกีฬาฟุตบอล มีนักกีฬาฟุตบอลคนไหนต้องการฟ่ายแพ้งบ้างล่ะ?”³¹

พร้อมกันนี้ ในพิธีเปิดขบวนการฝึกซ้อมกีฬาซูการ์โนยังกล่าวถึงความต้องการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายแก่เกษตรกรเพื่อพัฒนาร่างกายให้สอดคล้องกับการประกอบอาชีพ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรก็เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาให้ความสำคัญนอกเหนือไปจากกลุ่มเยาวชน โดยหนังสือพิมพ์ดังกล่าวได้เผยแพร่ข้อความบางส่วนที่ซูการ์โนกล่าวไว้ในงานดังกล่าวว่า

“ซูการ์โน ผู้นำใหญ่ของศูนย์พลังประชาชนจะอบรมกีฬาตามโรงสีข้าว ทุ่งนา หมู่บ้าน และสนามหญ้า ในแต่ละหมู่บ้านและไร่นาของชาวนาที่รู้จักกีฬา ในทุกวันพวกเขาต้องออกแรง

³¹ “Bahagian-bahagian itoe bagi zaman sekarang ini perloe disempoernakan dan ditambah dengan bahagian mempertebal kamaoean. Kemaean timboelnja dari latihan olah raga - latihan menjehatkan badan; mempertadjam mata dan telinga dan latihan menjempoernakan boedi pekerti. Tiga bahagian ini djika telah mendapat latihan sesempoerna-sempoernanja, dapat didjadikan perhiasan manoesia, jaitoe membangoenkan rasa berani dan rasa tanggoeng jawab. ... Lebih djaoeh beliaoe menjatakan bahwa olah raga menimboelkan djaja. Karena bangsa Indonesia itoe terkenal bangsa jang bersifat “*nerimo*” - sifat jang menidoerkan sifat maoe menang dan maoe djaja, “Poetera” akan berdjoelang melenjapkan sifat-sifat itoe. Bangsa Indonesia moelai sekarang haroes bersifat berani, bersifat maoe menang dan bersifat maoe djaja. Sifat ini tentoe telah dikenal poela oleh rakjat Indonesia teroetama oleh para pemain sepak raga, karena pemain sepak raga mana jang ingin kalah?” อ้างอิงจาก NIOD, “Rapat Besar ‘Gelora’, Mengolah Lahir dan Batin oentoek Kesempoernaan Masjarakat,” *Asia Raya* (31 May 1943): 1.

ด้วยจบและแอก พวกเขาจะต้องออกกำลังกายเพื่อเรียกเหงื่อเพิ่มอีกไหม ซูการ์โนถาม ซูการ์โนกล่าวต่อก็คือทำไมไม่ใช้การเรียกเหงื่อ แต่เป็นการพัฒนาสัดส่วนร่างกายมนุษย์

จากนั้น ซูการ์โนกล่าวว่ามนุษย์และสัตว์มีคล้ายกันสามอย่าง มนุษย์และสัตว์ทุกวันจำเป็นต้องนอนหลับ กิน และหายใจ แต่มีเพียงสิ่งเดียวที่มนุษย์ต่างกับสัตว์นั่นคือบุคลิกภาพ ด้วยบุคลิกภาพที่เหนือกว่าสัตว์ มนุษย์จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามฐานะของเขา ซึ่งสามสิ่งสำคัญที่สุดได้แก่: ความคิด ความรู้สึก และความปรารถนา แต่ช่วงเวลาและอายุควรเสริมสร้างและปรับปรุงด้วยความตั้งใจที่แข็งแกร่ง เริ่มจากความเต็มใจออกกำลังกาย - การออกกำลังกายดีต่อสุขภาพร่างกาย บำรุงความชัดของการมองและการฟัง และการฝึกอบรมมารยาทที่สมบูรณ์แบบ สามส่วนนี้หากฝึกฝนอย่างสมบูรณ์จะสามารถเป็นบุคคลที่มีค่า ที่สามารถปลุกความรู้สึกกล้าหาญและรับผิดชอบ”³²

ขณะเดียวกันซิมิซี ฮีโตชิ กล่าวถึงความสำคัญของสำนักภายในการฝึกฝนกีฬาและมุ่งหวังให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีและเห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนรวมนั้นคือการสนับสนุนกองทัพญี่ปุ่น ฮีโตชิกล่าวว่า “หากต้องการฝึกฝนกีฬาคุณต้องมีจิตสำนึก สำนึกที่จะเป็นคนที่มีความพร้อมมากกว่าเดิม ประชาชนมีความตื่นตัวและฝึกฝนตนเองทุกวัน แต่ไม่ควรยึดติดกับสิ่งที่สูงส่งและศักดิ์สิทธิ์ ความเหน็ดเหนื่อยคือความหมายของการฝึกฝน ... คนญี่ปุ่นฝึกให้ตนเองมีความตั้งใจที่จะสร้างบรรยากาศใหม่ภายในเอเชียตะวันออก ในทำนองเดียวกัน "เกอโรรา" จะเดือดเป็นไฟในการฝึกซ้อมกีฬาด้วย

³² “Toean Ir. Soekarno, pemimpin besar “Poetera” akan melatih olah raga dipaberik-paberik, sawah-sawah, desa-desa dan diseloeroeh lapangan. Di desa-desa atau diladang-ladang kaoem petani telah mengenal olah raga. Setiap hari mereka bekerdja dengan cangskoelnja, dengan pikulannja. Masih perloekah mereka berolah-raga lagi sehingga mengeloearkan keringat lebih banjak tanja pembitjara. Olah raga tidak berarti mengeloearkan keringat, kata pembitjara. Tetapi olah raga itoe mempertadjam bahagian-bahagian dari badan manoesia.

Lebih djauh beliau menjatakan, bahwa manoesia dan binatang itoe ada persaman. Seperti djoega manoesia, binatang setiap hari tidoer, makan dan bernafas. Hanja satoe jang tidak dimiliki oleh binatang, jaitoe boedi pekerti. Dengan boedi pekerti, manoesia bisa mempertinggi deradjatnja, memperbaiki kedoedoekannja, mengatasi kaoem binatang. Boedi pekerti ini, kata beliau, mempoenjai tiga bahagian terpenting; pikiran, perasaan dan kemaean. ... Bahagian-bahagian itoe bagi zaman sekarang ini perloe disempoernakan dan ditambah dengan bahagian mempertebal kemaean. Kemaean timboelnja dari latihan olah raga - latihan menjehatkan badan; mempertadjam mata dan telinga dan latihan menjempoernakan boedi pekerti. Tiga bahagian ini djika telah mendapat latihan sesempoerna-sempeornanja, dapat didjadikan perhiasan manoesia, jaitoe membangoenkan rasa berani dan rasa tanggoeng jawab.” อ้างอิงจาก NIOD, “Rapat Besar ‘Gelora’, Mengolah Lahir dan Batin oentoek Kesempoernaan Masjarakat,” *Asia Raya* (31 May 1943): 2.

มุมมองผลประโยชน์ของประชาชนในหลากหลายประเทศในเอเชีย เพื่อให้ประเทศอินโดนีเซียเป็น ดอกไม้ของทวีปเอเชีย”³³ หลังจากนั้นก็ ฮาจิ มาส มันซูร์จึงย้ำเตือนถึงความสำคัญและจุดมุ่งหมาย ของเกอโลราในการมุ่งพัฒนาเยาวชนให้แข็งแกร่งทั้งร่างกายและจิตวิญญาณอย่างเหมาะสมตามวัย ของเยาวชนเหล่านี้ผ่านการกล่าวปิดการประชุมว่า “การฝึกซ้อมกีฬาไม่ควรให้เยาวชนล้มเหลวตั้งแต่ เยาว์วัย เยาวชนเหล่านี้ไม่ควรถูกล่อลวงและล้มลงด้วยประสงค์ของพระเจ้า (Tuhan jang Maha Esa) เพราะการย้ำเตือนตัวเองให้เล่นกีฬาคือที่สุดของความสูงส่ง ... คำแนะนำและคำสั่งจำเป็นต้อง ได้รับการปฏิบัติ เพราะในช่วงเวลาที่ร้อนรุ่มจากภารกิจที่ได้รับการมอบหมายนี้ เกอโลราคือทิศทางการที่ หันหน้าไปสู่ความสามัคคีและความสูงส่ง”³⁴

ตลอดระยะเวลากว่า 2 เดือนที่ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบด้านการส่งเสริม กีฬา เกาะชวาและมาตุราได้มีการจัดการแข่งขันกีฬาหลากหลายชนิด ตัวอย่างเช่น การจัดการแข่งขัน กีฬาวายน้ำ กรีฑา แบดมินตัน และฟุตบอลระหว่างสถานศึกษาต่างๆ ได้แก่ โรงเรียนชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา โรงเรียนครู ช่างไม้ โรงเรียนเทคนิคสตรี และโรงเรียนตามสมาคมต่างๆ³⁵ นอกจากนี้ ขบวนการฝึกซ้อมกีฬายังจัดการแข่งขันฟุตบอลระหว่างเมืองใหญ่ทั่วชวากว่า 18 ทีม ได้แก่ 9 ทีมจาก ชวาตะวันตก คือ โบกอร์ จาการ์ตา บันดุง ตาสิกมาลา ยา สุชะบูมี ชิเรบน การ์ตุต ปูร์วาการ์ตา ซิอันจัวร์ 5 ทีมจากชวากลาง ได้แก่ โซโล เซอมารัง มะตาร์ม กลาเตน (Klaten) อัมบาราว่า (Ambarawa) ชรา เจน (Sragen) และอีก 4 ทีมจากชวาตะวันออก ได้แก่ สุราบายา มาดิอุน บลิตาร์ และเชปู โดยเริ่ม แข่งขันตั้งแต่เดือนมิถุนายน ค.ศ. 1943 เป็นต้นมา³⁶ ซึ่งหนังสือพิมพ์ *Tjahaja* ฉบับวันที่ 3 มิถุนายน หัวข้อ “ความหมายของกีฬา” (Arti Olah Raga) ได้อธิบายถึงประโยชน์ของการแข่งขันกีฬาฟุตบอล

³³ “Bahwa orang djika hendak melatih olah raga haroes mempoenjai tjita-tjita poela, tjita-tjita jang hendak meninggikan deradjat masjarakatnja. Orang jang bersemangat dan setiap hari melatih dirinja, tetapi tidak bersandar atas sesoeatu tjita-tjita jang moelia dan soetji, pertjoemalah artinja latihan itoe. ... Orang Nippon melatih dirinja dengan maksoed membangoerken soeasana baroe di Asia Timoer Raya, mempertinggi deradjat dan kehormatan Timoer. Begitoe poen diharap poela “Gelora” akan menggelorakan latihan olah raga dengan maksoed oentoeck kepentingan bangsa-bangsa Asia, sehinga bangsa Indonesia mendjadi boenga dari benoea Asia.” อ้างอิงจาก NIOD, “Rapat Besar ‘Gelora’, Mengolah Lahir dan Batin oentoeck Kesempoeranaan Masjarakat,” *Asia Raya* (31 May 1943): 2.

³⁴ “Bahwa dizaman latihan keolah ragaan ini djanganlah para pemoeda terdjeroemoes diwaktoe moeda. Soepaja para pemoeda djangan sampai moedah tergoda dan terdjeroemoes selaloe aroes ingat kepada Toehan jang Maha Esa, sebab ingat kepadanja adalah olah raga djiwa ang setinggi-tingginja. ... Nasihat dan pesanan itoe perloe dikemoekakan, karena dizaman jang bergelora ini didapatkan. Gelora ini aroes ditoedjoekan kesatoe arah jang soetji dan moelia” อ้างอิงจาก Ibid.

³⁵ NIOD, “Gelora Moelai Bekerdjia,” *Tjahaja* (21 May 1943): 2.

³⁶ NIOD, “Pertandingan daerah Gelora,” *Asia Raya* (18 May 1943): 2.

ไว้ว่า กีฬาฟุตบอลสามารถสามารถเสริมสร้างความกล้าหาญไปพร้อมกับความสามัคคีและความเต็มใจในการทำงานร่วมกันเพื่อจุดประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งภายใต้คำขวัญ “หนึ่งเดียวเพื่อทั้งหมด และทั้งหมดเพื่อหนึ่งเดียว” (Satoe boeat semoea dan Semoea boeat satoe) นอกจากนี้ยังสามารถพัฒนาความสามารถ ความรวดเร็ว การตัดสินใจ รวมถึงความเป็นผู้นำ อีกทั้งยังสามารถทดสอบความอดทน ความพยายาม และสร้างระเบียบวินัยภายใต้กฎระเบียบ³⁷

นอกจากนี้ ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาดำเนินการส่งเสริมการออกกำลังกายให้แก่เกษตรกร เพื่อพัฒนาร่างกายให้เหมาะสมสำหรับการประกอบอาชีพ นิตยสาร Djawa Baroe ฉบับวันที่ 1 พฤษภาคม ค.ศ. 1943 เผยแพร่บรรยากาศการออกกำลังกายของเกษตรกรชาวชวาจำนวน 150 คนที่เข้าร่วมการอบรมเกษตรกรรมช่วงเดือนเมษายนในปีนั้น (ดูรูปที่ 4.1)³⁸ ขณะที่นิตยสาร Pandji Poestaka ฉบับวันที่ 1 มิถุนายน ค.ศ. 1943 ได้ตีพิมพ์ภาพการปฏิบัติกายบริหารของเกษตรกรพร้อมพาดหัวว่าจิตวิญญาณของการทำเกษตรกรรม (ดูรูปที่ 4.2)³⁹ โดยหากพิจารณาถึงภาพดังกล่าวจะพบว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วมการอบรมและออกกำลังกายนั้นมีทั้งเยาวชนจากโรงเรียนมัธยมศึกษา (Sekolah Tani Menengah) ในเกาะชวารวมถึงเกษตรกรผู้ใหญ่ที่อาจเป็นได้ทั้งครูฝึกสอนในโรงเรียนการเกษตร และตัวแทนเกษตรกรจากแต่ละหมู่บ้าน⁴⁰

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

³⁷ NIOD, “Arti Olah Raga,” Tjahaja (3 June 1943): 1.

³⁸ NIOD, “Latihan Pertanian di Djawa,” Djawa Baroe (1 May 1943): 15.

³⁹ NIOD, “Latihan Pertanian di Djawa,” Pandji Poestaka (1 June 1943): 61.

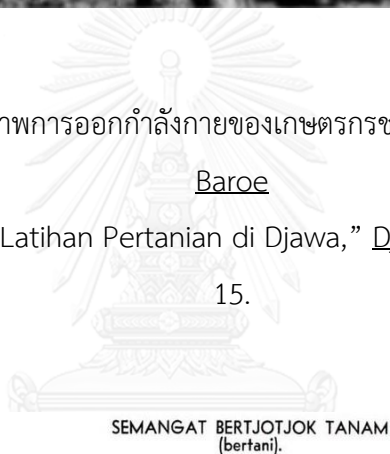
⁴⁰ อย่างไรก็ตาม หลักฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายให้แก่เกษตรกรในหมู่เกาะอินโดนีเซียนั้นมีจำนวนค่อนข้างจำกัดอย่างมากหากพิจารณาเปรียบเทียบกับหลักฐานการส่งเสริมกีฬาให้แก่กลุ่มเยาวชน โดยผู้วิจัยพบหลักฐานเพียง 2 ชิ้น ดังที่นำอ้างอิงในข้างต้น

รูปที่ 4.1 : ภาพการออกกำลังกายของเกษตรกรชาวชวา ในนิตยสาร Djawa Baroe

ที่มา : NIOD, “Latihan Pertanian di Djawa,” Djawa Baroe (1 May 1943):

15.

รูปที่ 4.2 : ภาพเยาวชนและเกษตรกรชาวชวากำลังปฏิบัติกายบริหาร ในนิตยสาร Pandji Poestaka

ที่มา : NIOD, “Latihan Pertanian di Djawa,” Pandji Poestaka (1 June 1943): 61.

การดำเนินงานของขบวนการฝึกซ้อมกีฬาได้เคลื่อนไหวและดำเนินการไปพร้อมกับนักศึกษานิยมชาวพื้นเมืองที่ทำงานในศูนย์พลังประชาชนกลับสร้างความไม่พอใจให้กับรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นและมีความคิดที่จะเปลี่ยนแปลงแนวทางการส่งเสริมกีฬา เนื่องจากกองทัพญี่ปุ่นมองว่าขบวนการฝึกซ้อมกีฬาคควรดำเนินนโยบายด้วยแนวทางของตนเองแยกออกจากศูนย์พลังประชาชน ซึ่งความคิดดังกล่าวทางฮัตตาและบรรดานักชาตินิยมอีกหลากหลายคนไม่เห็นด้วยและโต้แย้งกับกองทัพญี่ปุ่นเนื่องจากคนเหล่านี้มองว่าอาจส่งผลกระทบต่อแรงจูงใจในการเล่นกีฬาของประชาชน และฮัตตามองว่าขบวนการฝึกซ้อมกีฬาประสบความสำเร็จในการกระตุ้นประชาชนพื้นเมืองให้หันมาเล่นกีฬาและออกกำลังกายพร้อมกับใส่ใจกับสุขภาพตนเองมากยิ่งขึ้น⁴¹ ทางกลับกันมุมมองดังกล่าวของกองทัพญี่ปุ่นส่วนหนึ่งเกิดจากความหวาดระแวงในการดำเนินการของนักศึกษานิยมอินโดนีเซียที่ใช้ศูนย์พลังประชาชนเป็นช่องทางในการเข้าถึงประชาชน รวมถึงการจัดการชุมนุมและการเดินขบวนเพื่อสร้างฐานเสียงแก่กลุ่มนักศึกษานิยมเสียเองที่ไม่ใช่เป็นการกระทำเพื่อกองทัพญี่ปุ่น⁴² ขณะเดียวกันไม่ได้มีเพียงแค่ประเด็นความหวาดระแวงกลุ่มนักศึกษานิยมอินโดนีเซียเป็นแรงขับเคลื่อนในการเปลี่ยนแปลงองค์การส่งเสริมกีฬาเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่การตัดสินใจเปลี่ยนแปลงดังกล่าวยังได้รับการกระตุ้นจากปัจจัยทางการสงครามจากความหวาดระแวงการโจมตีของฝ่ายสัมพันธมิตรเป็นสำคัญ ช่วงกลาง ค.ศ. 1943 ฝ่ายสัมพันธมิตรเริ่มตอบโต้อิทธิพลของญี่ปุ่น โดยโจมตีและทิ้งระเบิดเพื่อสร้างความวิตกกังวลแก่กองทัพญี่ปุ่น โดยเฉพาะในหมู่เกาะอินโดนีเซียได้เกิดเหตุการณ์ทิ้งระเบิดลงเกาะชวาครั้งแรกของฝ่ายสัมพันธมิตรในเมืองสุราบายาเมื่อช่วงวันที่ 21 ถึง 22 มิถุนายน ค.ศ. 1943 รวมไปถึงเกิดเหตุการณ์ทิ้งระเบิดที่บาลิกปาปัน (Balikpapan) บนเกาะกาลิมันตันในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน และสองเหตุการณ์ดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อแนวทางการดำเนินการของกองทัพญี่ปุ่นรวมถึงแนวทางการส่งเสริมกีฬาในขณะนั้น⁴³

จากสถานการณ์ด้านสงครามและความหวาดระแวงการเคลื่อนไหวของนักศึกษานิยมชาวพื้นเมืองเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้รัฐบาลกองทัพบกภาคที่ 16 ของญี่ปุ่นในชาติตัดสินใจเปลี่ยนแปลงองค์กรกีฬาอีกครั้ง โดยตัดสินใจก่อตั้งสมาคมกีฬาหรือมีชื่อภาษาญี่ปุ่นว่า “ไตไคคukai” (Taiikukai) เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม ค.ศ. 1943 สมาคมกีฬาจัดเป็นองค์กรส่งเสริมกีฬาที่เป็นเอกเทศจากสมาคม

⁴¹ Mohammad Hatta, *The Putera Reports: Problem in Indonesia-Japanese Wartime Cooperation*, pp. 52-3.

⁴² อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ใน Peter Post, William H. Frederick, Iris Heidebrink and Shigeru Sato, *The Encyclopedia of Indonesia in the Pacific War: in cooperation with the Netherlands Institute for War Documentation*, pp. 101-2. และ George McTurnan Kahin, *Nationalism and Revolution in Indonesia*, pp. 101-6.

⁴³ Peter Post, William H. Frederick, Iris Heidebrink and Shigeru Sato, *The Encyclopedia of Indonesia in the Pacific War: in cooperation with the Netherlands Institute for War Documentation*, p. xxi.

หรือองค์กรการเมืองใดๆ พร้อมกับรวบรวมขบวนการฝึกซ้อมกีฬาเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสมาคมกีฬา⁴⁴ พร้อมทั้งสาขาย่อยเพิ่มเติมจากสาขาของขบวนการฝึกซ้อมกีฬาที่ปรากฏภายในรายงานข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ เช่น การตั้งสาขาสมาคมกีฬาภายในอำเภอเตอมางกุง อำเภอเกบูมัน (Kebuman) เมืองโพรโบลิงโก (Probolingo) เมืองเกอดิรี (Kediri) บันยูมาส (Banyumas) และมีอิทธิพลไปถึงเขตปกครองของกองทัพเรือญี่ปุ่นอย่างเกาะสุลาเวสี⁴⁵ และช่วงการก่อตั้งสมาคมกีฬาแทนที่ขบวนการฝึกซ้อมกีฬานี้ถือเป็นช่วงเวลาเดียวกับเวลาที่กองทัพญี่ปุ่นตัดสินใจเปลี่ยนแปลงองค์กรทางการเมืองอย่างการจัดตั้งสมาคมบริการประชาชนชวา (Djawa Hookookai) ขึ้นแทนที่ศูนย์พลังประชาชน โดยสมาคมบริการประชาชนชวาจัดเป็นองค์กรที่ดำเนินการคล้ายกับศูนย์พลังประชาชนแต่เป็นการดำเนินการที่มีเป็นไปตามแนวทางของกองทัพญี่ปุ่นมากกว่านักชาตินิยมชาวจีนอินโดนีเซีย เนื่องจากความหวาดระแวงการทำงานของกลุ่มนักชาตินิยมอินโดนีเซียและสถานการณ์สงครามมหาเอเชียบูรพาในช่วงเวลานั้นย่ำแย่ลงอย่างเห็นได้ชัด ทำให้กองทัพญี่ปุ่นตระหนักว่าตนเองต้องเข้ามามีบทบาทในการระดมพลังมวลชนด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น

การเปลี่ยนแปลงองค์กรกีฬาครั้งนี้ของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นแสดงถึงการให้ความสำคัญกับการใช้กีฬาเพื่อพัฒนาสมรรถภาพและความสามารถของประชาชนผ่านการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายภายใต้กลืนอายทหารนิยมของกองทัพญี่ปุ่นอย่างชัดเจน โดยมีจุดประสงค์สำคัญคือใช้พัฒนาประชาชนให้มีทักษะความสามารถและกำลังใจในการต่อสู้กับฝ่ายสัมพันธมิตร หนังสือพิมพ์ *Asia Raya* ฉบับวันที่ 23 สิงหาคม ค.ศ. 1943 หัวข้อ “การจัดตั้งชวาไตอิกุคาคอิ: การสมทบพลังประชาชนเพื่อการทำสงคราม” (Pendirian Djawa Tai Iko Kai: Soembangan Tenaga Rakjat oentok Peperangan) แสดงออกถึงเจตนารมณ์ของกองทัพญี่ปุ่นในการมอบหมายให้สมาคมกีฬาสร้างจิตวิญญาณแห่งความกล้าหาญควบคู่ไปพร้อมกับการสร้างระเบียบวินัยของประชาชนผ่านการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย โดยเฉพาะกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวของญี่ปุ่นเพื่อให้บุคคลเหล่านี้สามารถร่วมกันปกป้องแผ่นดินจากการรุกรานของฝ่ายสัมพันธมิตรซึ่งเท่ากับเป็นการปกป้องภัยอันตรายแก่สังคมและเพื่อเป็นการสร้างความสามัคคีกันระหว่างประชาชนทั้งชาวพื้นเมืองและชาวจีนโพ้นทะเลผ่านการเล่นกีฬา⁴⁶ โดย “โครงสร้างสำคัญเกี่ยวกับโครงสร้างชวาไตอิกุคาคอิ” (Garis-garis Besar Tentang

⁴⁴ NIOD, “Pendirian Tai-Iku-Kai” *Pembangoen* (21 August 1943): 2, *Soeara Asia* (23 August 1943): 1, *Tjahaja* (23 August 1943): 1.

⁴⁵ NIOD, *Pembangoen* (26 August 1943): 4, (9 September 1943): 4, (20 October 1943): 4, *Sinar Matahari* (Djokjakarta) (27 October 1943): 2, (30 October 1943): 3.

⁴⁶ NIOD, “Pendirian Djawa Tai Iko Kai: Soembangan Tenaga Rakjat oentok Peperangan,” *Asia Raya* (18 May 1943): 2.

Soesoenan Djawa Tai Ikoe Kai) ที่ตีพิมพ์บนหนังสือพิมพ์ Soeara Asia ได้อธิบายระเบียบการ จัดตั้งสมาคมกีฬาภายในแต่ละตำบลได้มีการระบุถึงวัตถุประสงค์การก่อตั้งสมาคมกีฬาดังต่อไปนี้

“ชาวไตอิกุคากือก่อตั้งขึ้นด้วยเจตจำนงเพื่อการส่งเสริมกีฬา (บูโด เช่น เคนโด ยูโด เป็นต้น รวมถึงกิจกรรมกายบริการและกีฬาอื่นๆ) ในกลุ่มประชาชนญี่ปุ่นและชาวชวาทั่วไป รวมถึงการให้ความรู้ เพิ่มความพากเพียร และสร้างความแข็งแกร่งให้จิตวิญญาณ เป็นต้น นับเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการร่วมแรงร่วมใจระหว่างชาวญี่ปุ่นและชาวชวาสำหรับการ สมทบพลังในสงครามมหาเอเซียบูรพา”⁴⁷

นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ Asia Raya ฉบับวันที่ 17 ตุลาคม ค.ศ. 1943 ในหัวข้อ “การออกกำลัง กายควรมีพื้นฐานการทหาร: พิธีเปิดและการแข่งขันชาวไตอิกุคากือ” (Gerak Badan Haroes Berdasar Kemiliteran: Oepatjara Pembukaan dan Perloembaan Djawa Rengo Tai Ikoe Kai) ได้ย้ำเตือนถึงความสำคัญของการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาในช่วงเวลานั้นและกล่าวถึงการ ให้ความสำคัญกับกีฬาและการออกกำลังกายที่สามารถฝึกฝนประชาชนให้สามารถปกป้องประเทศ

“การออกกำลังกายในช่วงสงครามหรือสันติภาพนั้นเป็นสิ่งจำเป็น นอกจากนี้ในขณะที่มี สงครามมหาเอเซียบูรพา การออกกำลังกายภายในชวาใหม่ต้องสามารถฝึกฝนร่างกายและ จิตใจและควรให้ความสำคัญกับการศึกษาด้านจิตวิญญาณการต่อสู้ ประชากรทุกคนควรมี หัวใจเพียงหนึ่งเดียวและปฏิบัติทั้งกายและใจอย่างแข็งขัน ... เกี่ยวกับรูปแบบการออก กำลังกาย การแข่งขันไม่ควรมองข้ามสิ่งต่างๆอย่าง การแข่งขันโอลิมปิกสากล อุปรกรณ์ ทางการทหาร ซิมา การแข่งขันที่จะปกป้องประเทศ การก้าวไปข้างหน้าและอื่นๆ ซึ่งเป็น

⁴⁷ “Djawa Taiikukai didirikan dengan maksoed memadjoekan olah raga (budo jaitu kendo, zyudoo, dsb., taiso dan olah raga lainnja) diantara bangsa Nippon dan pendoedoek tanah Djawa oemoemnya, dan djoeaga mendidik dan menambah ketegohan hati, mengoeatkan semangat dsb. Jang dipandang perloe bagi oesaha bersama antara bangsa Nippon dan pendoedoek di Djawa boeat memberi soembangan tenaga dalam peperangan Asia Timoer Raya ini.” อ้างอิงจาก NIOD, “Garis-garis Besar Tentang Soesoenan Djawa Tai Ikoe Kai,” Soeara Asia (23 August 1943): 1.

ประโยชน์ต่อการป้องกันบ้านเกิดของพวกเขาไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมต่างถือเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการนำและสนับสนุน"⁴⁸

จากเจตนารมณ์ของญี่ปุ่นกำหนดให้สมาคมกีฬาเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นำของกองทัพญี่ปุ่น ชาวพื้นเมือง และชาวจีนโพ้นทะเลผ่านการเป็นคณะกรรมการของสมาคมกีฬา ตำแหน่งที่ปรึกษาของสมาคมกีฬาได้ยังคงมอบหมายให้ซูการ์โนประสานงานร่วมกับนายอาลาตัส (Alatas) กับนายอู๋ เตียง จู๋ (Oei Tiang Tjoei) และทหารชาวญี่ปุ่นอีกสองนาย (ดูรูปที่ 4.3) และมอบหมายให้อิสกันดาร์ ดิ นาดาขึ้นดำรงตำแหน่งผู้นำสมาคมกีฬาหลังเคยเป็นผู้รับผิดชอบกิจการกีฬาของญี่ปุ่นในชาวทั้งสององค์กรในอดีตเนื่องจากสามารถเรียกเสียงตอบรับจากมวลชน⁴⁹

⁴⁸ “Gerak Badan, diwaktoe perang ataoepoen damai, memang penting sekali. Terlebih lagi, selagi ada perang Asia Timoer Raya, gerak badan di Djawa Baroe dapat melatih rohani-djasmani jang tegoech dan haroeslah dioetamakan pendidikan semangat berdjoelang. Semoea pendoeboek hendaklah bersatoe hati dan perloe giat melatih rohani-djasmani. ... Tentang matjamnja perloembaan, tidak akan dipentingkan perloembaan seperti pada Olympiade Internasional. Peralatan militer, naik koeda, perloembaan membela negeri, berdjalan djaoeh dan sebagainja, jang bergoena oentoek pembelaan tanah air kita, dengan djalan langsoeng atau tidak, perloelah dipimpin dan diandjoerkan.” อ้างอิงจาก NIOD, “Gerak Badan Haroes Berdasar Kemiliteran: Oepatjara Pembukaan dan Perloembaan Djawa Rengo Tai Ikoe Kai,” *Asia Raya* (17 October 1943): 2.

⁴⁹ NIOD, “Gerak Badan Haroes Berdasar Kemiliteran: Oepatjara Pembukaan dan Perloembaan Djawa Rengo Tai Ikoe Kai,” *Asia Raya* (17 October 1943): 2.

Pengoeroes Djawa Rengo Tai Iko Kai.	
Kepala, Genseikan-Kakka	.. Siseikan toean Togo Itjiro.
Kepala-moeda, Somoeboetjo-Kakka.	.. Siseikan toean Joekimoto Znin.
.. " Naimoeboetjo-kakka.	.. Siseikan toean Matsoeda Mitsoeharoe.
.. " Toean Ki Hadjar Dewantara.	.. Toean Simizo Sai.
Penasihat, Siseitjokan toean Hajasi Kjoeziro.	.. " Arimoera Kan-itji.
.. Siseitjokan toean Kitazima Kenziro.	.. " Tanimoera Zinzo.
.. Toean Ir. Soekarno.	.. " Nakamoera Tojoaki.
.. Toean Oei Tiang Tjoei.	.. " Iwata Norio.
.. Toean Alatas.	.. " Nomoera Hideo.
Kepala Pemimpin, Siseitjokan Toean Ozaki Takoero.	.. " Dr. Hendarmin.
Pemimpin, Letnan-kolonel toean Nomoera Tetsoe.	.. " Abdoel Rachman Saleh.
.. Letnan-kolonel toean Katsoebe Tokihei.	.. " Achmad Sjah.
.. Letnan toean Watanabe Sekio.	.. Njonja Mr. Maria' Ulfah Santoso.
.. Siseikan toean Nisino Rikoeo.	.. Toean Lim Bo Tjan.
	.. " Ko Loem Min.
	.. " Tjin Pa In.

Aloeran Kantor Sentral Dari Djawa Rengo Tai Iko Kai.

รูปที่ 4.3 : รายชื่อผู้บริหารสมาคมกีฬาชาวหรือชาวไตอิคูอาคิที่เป็นการแสดงการทำงานร่วมกันระหว่างชาวญี่ปุ่น ชาวพื้นเมือง และชาวจีนโพ้นทะเล ในหนังสือพิมพ์ Asia Raya

ที่มา : NIOD, "Gerak Badan Haroes Berdasar Kemiliteran : Oepatjara Pembukaan dan Perloembaan Djawa Rengo Tai Iko Kai," Asia Raya (17 October 1943): 2.

4.3 การดำเนินนโยบายส่งเสริมกีฬาใน ค.ศ. 1943-1944

การเปลี่ยนแปลงจากสมาคมกีฬาอินโดนีเซียมาสู่ขบวนการฝึกซ้อมกีฬา และสมาคมกีฬาที่เกิดจากสถานการณ์ของสงครามมหาเอเชียบูรพาและความหวาดระแวงของกองทัพญี่ปุ่นได้ส่งผลกระทบต่อการเล่นอย่างมากมายในหมู่เกาะอินโดนีเซียหลัง ค.ศ. 1943 และได้ส่งผลกระทบต่อการเล่นนโยบายส่งเสริมกีฬาในหมู่เกาะอินโดนีเซียตั้งแต่กลาง ค.ศ. 1943 เป็นต้นมา โดยเฉพาะในเกาะชวาได้หันมามุ่งให้ความสำคัญกับการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารและกีฬาการต่อสู้ป้องกันตัวมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันตั้งแต่ช่วงกลาง ค.ศ. 1943 เป็นต้นมากองทัพญี่ปุ่นได้มอบหมายให้สมาคมกีฬาทำหน้าที่ดำเนินนโยบายส่งเสริมกีฬาทั้งในด้านของการอบรม การจัดการแข่งขัน รวมถึงการเตรียมอุปกรณ์และสถานที่แข่งขันกีฬาทั้งในระดับชิงแชมป์จนถึงงานเทศกาลเฉลิมฉลอง สมาคมกีฬาได้แบ่งสมาคมของตนออกเป็น 3 ส่วนที่ถือเป็นการแบ่งการดำเนินนโยบายส่งเสริมกีฬาในช่วงเวลานี้อย่างชัดเจน ได้แก่ ฝ่ายกิจกรรมกายบริหาร ฝ่ายการฝึกซ้อมสงคราม และฝ่ายการแข่งขันกีฬา

หนังสือพิมพ์ *Asia Raya* ฉบับวันที่ 23 สิงหาคมระบุว่า ฝ่ายการฝึกซ้อมสงครามมีหน้าที่อบรมเพื่อพัฒนาจิตวิญญาณและให้ความรู้ที่เรื่องของการทหารและการสงครามแก่บรรดาผู้นำและประชาชน โดยเฉพาะการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารอย่าง การวิ่งทางไกล การขนส่งของหนัก กีฬาต่อสู้ป้องกันตัว เป็นต้น ขณะที่ฝ่ายการแข่งขันกีฬามีหน้าที่รับผิดชอบด้านจัดการแข่งขันกีฬาในแต่ละพื้นที่ และฝ่ายกิจกรรมกายบริหารมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลกิจกรรมกายบริหารให้แก่ประชาชนทุกเพศทุกวัยที่ให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติกิจกรรมที่แตกต่างกัน⁵⁰

4.3.1 ความเปลี่ยนแปลงของกิจกรรมการส่งเสริมกายบริหารประกอบดนตรี

กิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรียังคงเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมสุขภาพของประชาชนอย่างมากและมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในช่วงเวลาหลังกองทัพญี่ปุ่นเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์สงคราม รัฐบาลกองทัพภาคที่ 16 ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีให้กับประชาชนมากขึ้นอย่างชัดเจนตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1942 ผ่านการเปลี่ยนแปลงเวลาออกอากาศเสียงดนตรีประกอบการปฏิบัติกายบริหารประกอบดนตรีภายในเกาะชวาจากเดิม 1 ครั้งต่อวันเป็นเวลา 2 ครั้งต่อวันในช่วงเช้าและเย็น ได้แก่เวลา 8:45 นาฬิกาและ 18:00 นาฬิกา พร้อมกันนี้กองทัพญี่ปุ่นยังเพิ่มการออกอากาศเสียงดนตรีประกอบการปฏิบัติกายบริหารประกอบดนตรีออกอากาศในคลื่น 95 69 116 และ 150 ของเมืองสุราบายา คลื่น 92 106 และ 128 ของเมืองยอกยาคาร์ตา และคลื่น 3 กับ 115 ของเมืองจาการ์ตา⁵¹ ช่วงเวลานี้กองทัพบุกญี่ปุ่นในเกาะชวาเริ่มประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการปฏิบัติกายบริหารประกอบดนตรีชุดสอง (Dai Ni Radio Taiso) อีก 10 ขั้นตอนผ่านนิตยสาร *Pandji Poestaka* ฉบับวันที่ 21 พฤศจิกายน ค.ศ. 1942 เพื่อเป็นการขยายความรู้ด้านวิธีการปฏิบัติกายบริหารประกอบดนตรีให้แก่ประชาชนให้สามารถนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้นหลังเคยประชาสัมพันธ์การปฏิบัติกายบริหารประกอบดนตรีชุดแรกไปเมื่อ 2 เดือนที่ผ่านมา⁵²

⁵⁰ NIOD, "Gerak Badan Haroes Berdasar Kemiliteran: Oepatjara Pembukaan dan Perloembaan Djawa Rengo Tai Iko Kai," *Asia Raya* (17 October 1943): 2.

⁵¹ NIOD, *Tjahaja* (1943), *Pewarta Perniagaan* (1943), *Sinar Matahari (Djokjakarta)* (1943), *Pembangoen*, (1943). ตารางออกอากาศของสถานีวิทยุกระจายเสียงของเมืองจาการ์ตาที่ปรากฏใน *Pembangoen* ระบุเวลาออกอากาศเสียงดนตรีประกอบการออกกำลังกายผ่านวิทยุไว้ในเวลา 17:45 ซึ่งต่างกับเมืองอื่นในเกาะชวาอยู่ 15 นาที

⁵² NIOD, "Radio Taiso Bagian Kedoea," *Pandji Poestaka* (21 November 1942): 20-1.

การส่งเสริมกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีถือเป็นสิ่งสำคัญที่แสดงออกถึงความเหมือนและสอดคล้องกันของนโยบายส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นทั้ง 3 ปกครองในหมู่เกาะอินโดนีเซียออกมาได้เป็นอย่างดี โดยเขตปกครองทั้ง 3 เขตต่างนำกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีมาให้เพื่อพัฒนาประชาชนให้มีความพร้อมสอดคล้องกับสถานการณ์ที่ฝ่ายสัมพันธมิตรกำลังได้เปรียบกองทัพญี่ปุ่นในสงครามมหาเอเชียบูรพา ยุทธศาสตร์การตั้งรับการโจมตีจากฝ่ายสัมพันธมิตรของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นนั้นได้ส่งผลอย่างยิ่งต่อการให้ความสำคัญกับกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีในหมู่เกาะอินโดนีเซียในเขตปกครองเกาะสุมาตราและบรรดาหมู่เกาะทางตะวันออกของเกาะชวา โดยเกาะสุมาตราภายใต้การดูแลของกองทัพบกในสุมาตรา นั้นอาจมีการส่งเสริมกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีมาก่อนช่วง ค.ศ. 1943 จากการที่ในเขตการปกครองของโซนานมีการส่งเสริมกิจกรรมดังกล่าวตั้งแต่ ค.ศ. 1942 แต่หลักฐานพื้นเมืองเกี่ยวกับการส่งเสริมกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีผ่านหน้าหนังสือพิมพ์ที่จัดจำหน่ายตามเมืองใหญ่ของเกาะสุมาตราเริ่มปรากฏอย่างชัดเจนตั้งแต่ช่วง ค.ศ. 1943 โดยหนังสือพิมพ์รายวัน Sumatra Sinbun ที่จัดทำโดยรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นผ่านหน่วยงานหนังสือพิมพ์ของโซนาน (Syonan Sinbun Kai) ฉบับวันที่ 11 มีนาคม ค.ศ. 1943 ในหัวข้อ “กายบริหารประกอบดนตรี” (Razio Taiso) รายงานถึงบรรยากาศการปฏิบัติกายบริหารประกอบดนตรีในช่วงเช้าของเด็กนักเรียนและผู้ใหญ่ในเมืองเมดาน (Medan) โดยให้คำอธิบายเพิ่มเติมว่าเป็นวันที่มีประชาชนทั้งเด็กและผู้ใหญ่ต่างปฏิบัติกายบริหารประกอบดนตรีมากกว่าครั้งก่อนหน้า ดังนั้นจึงอาจตั้งข้อสังเกตว่ารัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นบนเกาะสุมาตราได้ส่งเสริมกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีอย่างจริงจังตั้งแต่ช่วงต้น ค.ศ. 1943 เป็นอย่างน้อย⁵³ นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์รายวันเขตอาเจะห์ (Aceh) อย่าง Atjeh Sinbun ฉบับวันที่ 1 พฤษภาคม ค.ศ. 1943 หัวข้อ “การออกกำลังกาย” (Gerak Badan) ประชาสัมพันธ์ประโยชน์ของกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีด้วยการอธิบายว่ากิจกรรมกายบริหารจะนำมาสู่ความแข็งแรงทางกายภาพและจิตวิญญาณและเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศของญี่ปุ่น⁵⁴ ทั้งนี้รัฐบาลกองทัพบกภาคที่ 25 ของญี่ปุ่นออกอากาศเสียงดนตรีประกอบการปฏิบัติกายบริหารประกอบดนตรีในช่วงเวลาระหว่าง 7:30-8:00 นาฬิกา โดยปรากฏในตารางออกอากาศวิทยุกระจายเสียง (Daftar Penjarian Radio หรือ Hoosobu Koetaradja) บนหนังสือพิมพ์ Atjeh Sinbun⁵⁵

⁵³ NIOD, “Razio Taiso,” Sumatra Sinbun (11 March 1943): 1.

⁵⁴ ประเด็นหนึ่งในหัวข้อนี้ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงการพัฒนาสุขภาพที่ดีประชาชนจากการส่งเสริมกีฬาของรัฐบาลญี่ปุ่น โดยเนื้อหาระบุว่าเดิมทีประชาชนว่าเดิมที่ร่างกายของคนญี่ปุ่นมีสุขภาพอยู่ในระดับต่ำ แต่รัฐบาลญี่ปุ่นสามารถพัฒนาในพลเมืองให้กลายเป็นคนที่มีสุขภาพดี อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ใน NIOD, “Gerak Badan,” Atjeh Sinbun (3 May 1943): 2.

⁵⁵ NIOD, Atjeh Sinbun (29 September 1943): 2.

ขณะเดียวกันรัฐบาลกองทัพเรือญี่ปุ่นได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมกิจกรรมกายบริหาร ประกอบดนตรีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตั้งแต่ ค.ศ. 1943 เป็นต้นมา ตามเกาะสำคัญของรัฐบาลกองทัพเรืออย่างเกาะสุลาเวสีและเกาะกาลิมันตันได้จัดกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรี ในสถานศึกษาและประชาสัมพันธ์กิจกรรมนี้แก่ประชาชนผ่านหนังสือพิมพ์รายวันที่สำคัญของหมู่เกาะ สุลาเวสีขณะนั้น ได้แก่หนังสือพิมพ์ Pewartu Selebes โดยหนังสือพิมพ์ฉบับนี้ลงคอลัมน์พิเศษ เกี่ยวกับการส่งเสริมกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีภายใต้หัวข้อ “โลกของเด็กแห่งมหาจักรวรรดิ ญี่ปุ่น – สวนเยาวชน” (Doenia Anak-anak Dai Nippon - Taman Moeda) ระหว่างวันที่ 10-14 สิงหาคม ค.ศ. 1943 หัวข้อดังกล่าวเป็นการนำเสนอรูปถ่ายกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีตาม ห้องเรียนและชุมชนของเด็กญี่ปุ่นพร้อมกับคำบรรยายสั้นๆเกี่ยวกับประโยชน์และความสุขจากการ กายบริหารประกอบดนตรี⁵⁶ นอกจากนี้ทางรัฐบาลกองทัพเรือได้ออกอากาศเสียงดนตรีประกอบการ ปฏิบัติกายบริหารระหว่าง 8:00-8:15 นาฬิกาที่เมืองบันจาร์มาซิน (Banjarmasin) อันเป็นเมืองใหญ่ ทางตอนใต้ของเกาะกาลิมันตัน⁵⁷

หลักฐานดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการส่งเสริมกายบริหารประกอบดนตรีผ่านสื่อต่างๆของ รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นทั้ง 3 เขตปกครองนี้เป็นถือเป็นการประชาสัมพันธ์ให้พลเมืองภายในหมู่เกาะ อินโดนีเซียเรียนรู้เพื่อนำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะบรรดาเด็กและเยาวชนที่ปรากฏ หลักฐานว่าเป็นกลุ่มที่รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นได้พยายามส่งเสริมให้เรียนรู้และได้รับประโยชน์จากการ ปฏิบัติกายบริหารประกอบดนตรีมากที่สุด กองทัพญี่ปุ่นมุ่งพัฒนาเด็กและเยาวชนภายในสถานศึกษา ให้มีสุขภาพที่ดีผ่านการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและส่งเสริมกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรี ให้กับประชาชนมากขึ้นตั้งแต่ต้น ค.ศ. 1943 เพื่อสร้างสุขภาพที่ดีเพื่อเตรียมความพร้อมต่อ สถานการณ์สงคราม บนเกาะซวาร์ัฐบาลกองทัพภาคที่ 16 กำหนดให้เด็กและเยาวชนในโรงเรียน ได้รับการอบรมกายบริหารจากครูถึง 4 วันต่อสัปดาห์ คือช่วงเช้าของวันจันทร์ พุธ พฤหัสบดี และ เสาร์ ซึ่งเริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม ค.ศ. 1943 โดยเกิดขึ้นในย่านจาติเนการา (Jatinegara) ของเมือง จาการ์ตาเป็นแห่งแรก⁵⁸ ต่อมารัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นได้จัดตั้งหน่วยงานการศึกษาเยาวชน (Badan Pendidikan Pemoeda) ขึ้นในจาการ์ตาเพื่อพัฒนาหลักสูตรการศึกษาภายในเดือนเมษายน ค.ศ. 1943 หน่วยงานการศึกษาเยาวชนระบุว่าเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาควรได้รับการส่งเสริมด้าน การออกกำลังกาย เกษตรกรรม โภชนาการ ความสามัคคี และมารยาทที่ดีในสังคมเพื่อเพิ่มความรู้

⁵⁶ NIOD, “Doenia Anak-anak Dai Nippon Taman Moeda,” Pewartu Selebes, (10–14 August 1943): 3 (10 August), 4 (11-14 August).

⁵⁷ NIOD, Borneo Shimboen (1943–1945).

⁵⁸ NIOD, “Tjiandjoer: Taiso Oentoek Anak-anak,” Tjahaja (26 January 1943): 2.

และสร้างจิตสำนึกที่ดีแก่เยาวชน หน่วยงานการศึกษาเยาวชนระบุถึงกิจกรรมการออกกำลังกายของเด็ก และเยาวชนในแต่ละวัยไว้ว่าสำหรับเยาวชนอายุระหว่าง 14-25 ปีควรปฏิบัติกายบริหาร วิ่ง กระโดด วิ่งเร็ว เต้นรำ ปั่นจักสีลัด และอื่นๆ นอกจากนี้สำหรับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 11 ปีควรปฏิบัติกายบริหาร เดิน กระโดด วิ่ง เต้นรำ และกิจกรรมอื่นๆตามความเหมาะสมกับเด็กแต่ละวัย⁵⁹

รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นมอบหมายให้ครู ซึ่งเป็นกลุ่มอาชีพสำคัญที่มีหน้าที่เผยแพร่ความรู้ด้านการออกกำลังกาย รวมถึงการเป็นผู้นำปฏิบัติกายบริหารประกอบดนตรีให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะเด็ก และเยาวชนที่ทางรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นทั้ง 3 เขตปกครองในหมู่เกาะอินโดนีเซียต่างให้ความสำคัญที่จะส่งเสริมให้มีสุขภาพที่ดี โดยในเดือนมกราคม ค.ศ. 1943 หนังสือพิมพ์ *Tjahaja* ตีพิมพ์ “การทำงานของครูในแต่ละวัน” (*Pekerjaan Goeroe Setiap Hari*) ของซูร์ยาปรานาตา (*Soerjapranata*) สะท้อนถึงความต้องการของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นที่กำหนดภาระหน้าที่ของความเป็นครูตามอุดมคติของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่น การปฏิบัติหน้าที่ของครูภายในหนึ่งวันนั้นเต็มไปด้วยกิจกรรมการอบรมสั่งสอนให้แก่ประชาชนทั้งในหมู่บ้านและโรงเรียนโดยมีความเกี่ยวข้องกับการอบรมกิจกรรมการออกกำลังกายให้กับสมาชิกในหมู่บ้านและนักเรียน หัวข้อดังกล่าวอธิบายว่าครูมีหน้าที่ในการนำกายบริหารให้แก่สมาชิกในหมู่บ้านตอน 7:00-7:30 นาฬิกาในช่วงเช้าและครูจะต้องนำนักเรียนทำกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีในเวลา 8:45-9:00 นาฬิกา ก่อนเข้าสอนในห้องเรียนถึงช่วงบ่าย ซึ่งครูต้องปฏิบัติกิจกรรมเหล่านี้ด้วยความเหน็ดเหนื่อยทุกวัน⁶⁰

ตัวอย่างงานที่สะท้อนให้เห็นการขยายตัวของส่งเสริมกิจกรรมกายบริหารในโรงเรียนระดับหมู่บ้านของหน่วยงานการศึกษาเยาวชน ได้แก่ *Desa Cimahi: Analisis of a Village on Java during the Japanese Occupation (1943)* ของฟูกุโอะ อุเอโนะ (*Fukuo Ueno*) งานดังกล่าวเป็นงานที่ศึกษาโดยหน่วยงานวิจัยของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นในชวา (*Gundal Kampo*) ในช่วง ค.ศ. 1943 โดยมุ่งสำรวจชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในหมู่บ้านซิมาฮี (*Cimahi*) ในเมืองสุขะบูมี บริเวณชวาตะวันตกในแต่ละด้านทั้งความเป็นอยู่ กิจกรรมทางเศรษฐกิจ ที่อยู่อาศัย อาหารการกิน การศึกษา ศาสนา การแต่งกาย และรูปแบบการปกครองในหมู่เกาะ ผลการสำรวจของอุเอโนะกล่าวถึงการส่งเสริมกิจกรรมกายบริหารในหมู่บ้านผ่านการเรียนการสอนภายในโรงเรียนประจำหมู่บ้านที่กำกับดูแลโดยรัฐบาล ควบคู่ไปกับการส่งเสริมวิชาและกิจกรรมอื่นๆอย่าง การส่งเสริมศีลธรรมจริยธรรม ภาษาพื้นเมือง คณิตศาสตร์ ดนตรี และงานหัตถกรรม⁶¹

⁵⁹ NIOD, “Badan Pendidikan Pemuda di Djakarta Sjoee,” *Asia Raya* (10 April 1943): 2.

⁶⁰ NIOD, “Pekerjaan Goeroe Setiap Hari,” *Tjahaja* (27 January 1943): 2.

⁶¹ Fukuo Ueno, *Desa Cimahi: Analisis of a Village on Java during the Japanese Occupation (1943)*, (Rotterdam: Erasmus University Comparative Asian Studies Programme, 1988), p. 121.

ขณะเดียวกันหนังสือพิมพ์ Atjeh Sinbun ปรากฏการรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติกายบริหาร ประกอบดนตรีภายใต้การนำของครูในแต่ละสถานศึกษาในเขตการปกครองของกองทัพภาคที่ 29 ของญี่ปุ่นในเกาะสุมาตรา โดยช่วงต้นเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1943 กองทัพญี่ปุ่นได้จัดการอบรม กิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีให้กับนักเรียนในพื้นที่มาตัง กลุ่มปัง ดูอา (Matang Glumpang Dua)⁶² และนักเรียนในหมู่บ้านเล็กๆบริเวณสุมาตราตะวันตกอย่างตาเกงอน (Takengon)⁶³ ขณะที่ในเมืองใหญ่ของอาแจะห์อย่างลังซา (Langsa) ทางกองทัพญี่ปุ่นยังคงจัดกิจกรรมให้บรรดานักเยาวชน ปฏิบัติกายบริหารประกอบดนตรีตามปกติ โดยหนังสือพิมพ์ Atjeh Sinbun ฉบับวันที่ 14 พฤษภาคม ค.ศ. 1943 รายงานว่าบรรดาครูและเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริการของกองทัพญี่ปุ่น (Gunseibu) ได้นำนักเรียนมาปฏิบัติกายบริหารประกอบดนตรีบริเวณสนามหญ้าของสถานีรถไฟลังซา⁶⁴

เช่นเดียวกันกับพื้นที่เขตปกครองของกองทัพเรือที่ปรากฏแนวทางการสร้างสุขภาวะที่ดีให้แก่ เด็กและเยาวชนผ่านระบบการศึกษา หนังสือพิมพ์ Pewartas Selebes ฉบับวันที่ 15 พฤษภาคม ค.ศ. 1943 หัวข้อ “การศึกษาของสตรี” (Pendidikan kaoem Poeteri) ระบุว่าระบบการศึกษาของสตรี ในเขตமாகัสซาร์ควรมีการสอนกิจกรรมกายบริหารในสนามกีฬาให้แก่เยาวชนสตรีควบคู่ไปกับ ภาษาญี่ปุ่นและภาษาอินโดนีเซีย⁶⁵ นอกจากนี้หนังสือพิมพ์เดียวกันฉบับวันที่ 25 มิถุนายน ค.ศ. 1943 หัวข้อ “กายบริหารประกอบดนตรีได้รับความสนใจอย่างมาก” (Radio Taiso Mendapat Perhatian Besar) รายงานว่ารัฐบาลกองทัพเรือมีคำสั่งให้ครูในสถานศึกษาเริ่มสอนท่ากายบริหารประกอบดนตรี ชุดที่สามให้กับนักเรียนในเมืองเซ็งกัง (Sengkang) ที่อยู่บริเวณทางตอนใต้ของเกาะสุลาเวสี⁶⁶ และด้วยความคาดหวังในการขยายกายบริหารประกอบดนตรีเข้าสู่หมู่บ้านของประชาชนในเกาะกาลิมันตัน กองทัพเรือจึงมีนโยบายให้แต่ละหมู่บ้านภายในเมืองบันจาร์มาซินให้ส่งตัวแทนหมู่บ้านละ 3 คน เข้าอบรมครูกายบริหารเพื่อเป็นผู้นำการปฏิบัติกายบริหารของหมู่บ้านตนภายในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1943 โดยจัดการอบรมหลักสูตรกายบริหารประกอบดนตรีทั้ง 3 ชุดให้แก่นักเรียนเพื่อให้พวกเขาเหล่านั้นสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ในหมู่บ้านของตนเองต่อไปในอนาคต⁶⁷

⁶² NIOD, “Mt. Gloempang Doca: Rasio Taiso,” Atjeh Sinbun (3 May 1943): 2.

⁶³ NIOD, “Takengon: Rasio Taiso,” Atjeh Sinbun (10 May 1943): 2.

⁶⁴ NIOD, “Langsa: Rasio Taiso,” Atjeh Sinbun (14 May 1943): 2.

⁶⁵ NIOD, “Pendidikan Kaoem Poeteri,” Pewartas Selebes (15 May 1943): 2.

⁶⁶ NIOD, “Sengkang: Radio Taiso Mendapat Perhatian Besar,” Pewartas Selebes (25 June 1943): 5.

⁶⁷ NIOD, “Koersoes Kilat Radio Taiso,” Borneo Shimboen (1 October 1943): 2, “Latihan Kilat Radio Taiso,” Borneo Shimboen (4 October 1943): 2.

นอกจากนี้ตั้งแต่กลางปี ค.ศ. 1943 เป็นต้นมา เป็นช่วงเวลาที่รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นมีจำเป็นอย่างยิ่งในการให้ความสำคัญกับสุขภาพของประชาชนอย่างมากหลังต้องเผชิญกับภัยโรคระบาดในหมู่ประชาชน โดยเฉพาะ โรคบิด มาลาเรีย และอหิวาตกโรค⁶⁸ ช่วงเวลาดังกล่าวทางกองทัพญี่ปุ่นจัดตั้งสมาคมบุคลากรทางการแพทย์ชาว (Djawa Izi Hookookai) เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม ค.ศ. 1943 ด้วยจุดประสงค์เพื่อรักษาโรคภัยไข้เจ็บให้กับประชาชนและกองกำลังในเกาะชวาเป็นสำคัญจากการรวบรวมแพทย์และเภสัชกรอาสาสมัครเข้าด้วยกัน⁶⁹ สมาคมดังกล่าวและสมาคมกีฬามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการตั้งกิจกรรม “วันสุขภาพประชาชน” (Hari Kesehatan Rakjat หรือ Hoken Jissen Kyocho) อันเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นทุกวันที่ 8 9 และ 10 ในแต่ละเดือนตามเมืองใหญ่ของเกาะชวาด้วยวัตถุประสงค์เพื่อขจัดภัยจากโรคระบาดเหล่านี้พร้อมทั้งพัฒนาการรักษาสุขภาพเป็นสำคัญ โดยร่วมกับสมาคมและองค์กรอื่นๆอย่างสมาคมบริการประชาชนชวา ยูวชนทหารชาย และองค์กรสตรี (Fujinkai) ซึ่งวันสุขภาพประชาชนในแต่ละเดือนมีชื่อและรูปแบบการจัดกิจกรรมที่แตกต่างกันออกไป โดยเริ่มจัดขึ้นครั้งแรกในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1943 เรื่อยมาจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1945⁷⁰ สมาคมบุคลากรทางการแพทย์ได้ใช้กายบริหารประกอบดนตรีเป็นกิจกรรมแรกที่ปฏิบัติในช่วงเช้าของกิจกรรมวันสุขภาพประชาชนในแต่ละครั้ง นอกจากนี้กายบริหารยังถือเป็นกิจกรรมสำคัญภายในวันสุขภาพประชาชนครั้งที่ 3 และครั้งที่ 4 ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1943 และมกราคม ค.ศ. 1944 ตามลำดับ

สมาคมบุคลากรทางการแพทย์ สมาคมกีฬาและอีกหลายองค์กรได้ร่วมกันจัดกิจกรรมวันสุขภาพประชาชนครั้งที่ 3 ภายใต้ชื่อกิจกรรมว่า “วันสุขภาพประชาชนครั้งที่ 3 – การทำกายบริหารเพื่อสุขภาพที่ดี” (Hari Kesehatan Rakyat Jang Ketiga – Bertaiso Oentoek Mentjapai Kesehatan) โดยมอบหมายให้ตัวแทนสมาชิกของสมาคมบุคลากรทางการแพทย์และสมาคมกีฬารวมถึงทหารเยาวชน ทหารพลเรือน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และบรรดาครูเป็นผู้นำในการปฏิบัติกายบริหารในกิจกรรม ด้วยความมุ่งหวังให้บุคลากรเหล่านี้เป็นตัวอย่างที่ดีของการออกกำลังกายให้กับประชาชน⁷¹ เช่นเดียวกันกับวันสุขภาพประชาชนครั้งที่ 4 ที่จัดขึ้นภายใต้ชื่อ “วันสุขภาพประชาชน

⁶⁸ Shigeru Sato, *War, Nationalism and Peasants: Java Under the Japanese Occupation 1942-1945*, (Armonk, New York: M.E. Sharpe, 1994), pp. 172-4.

⁶⁹ Peter Post, William H. Frederick, Iris Heidebrink and Shigeru Sato, *The Encyclopedia of Indonesia in the Pacific War: in cooperation with the Netherlands Institute for War Documentation*, pp. 521-2.

⁷⁰ Ibid, p. 501.

⁷¹ NIOD, “Hari Kesehatan Rakyat Jang Ketiga – Bertaiso Oentoek Mentjapai Kesehatan,” *Tjahaja* (25 November 1943): 2.

ครั้งที่ 4 – การปฏิบัติกายบริหารคือความพยายามเพิ่มผลผลิตให้ประเทศ” (Hari Kesehatan Rakjat Jang Ke-4: Bertaiso Sebagai Oesaha Oentoek Menambah Hasil Negeri) ที่จัดขึ้นด้วยวัตถุประสงค์เดียวกันกับวันสุขภาพประชาชนครั้งที่ 3 แต่มุ่งความสำคัญไปที่กลุ่มพนักงานโรงงานผลิตผ้าบาติกภายในชวาเป็นหลัก⁷² โดยช่วงเวลาดังกล่าวทางรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นได้มอบหมายให้ ดร. เฮนดาร์มิน อาจารย์แพทย์แห่งมหาวิทยาลัยการแพทย์ (Ika Daigaku) กรุงจาการ์ตาออกรายการวิทยุของเกาะชวาในวันที่ 9 มกราคม ค.ศ. 1944 เพื่ออธิบายถึงประโยชน์ของการออกกำลังกายในช่วงวันสุขภาพประชาชนในครั้งนั้น ซึ่งบันทึกการออกรายการครั้งนี้ปรากฏภายในหนังสือพิมพ์ *Soeara Asia* ฉบับวันที่ 10 มกราคม ค.ศ. 1944 หัวข้อ “การปฏิบัติกายบริหารเป็นความพยายามเพิ่มประโยชน์แก่ประเทศ” (Bertaiso Sebagai Oesaha Oentoek Menambah Hasil Negeri) เฮนดาร์มินพยายามเสนอว่ารัฐบาลญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับการส่งเสริมกีฬาเนื่องจากเป็นสิ่งที่สามารถทำให้ร่างกายแข็งแรงและปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ และยังเชิญชวนให้ผู้คนหันมาให้ความสนใจกับการดูแลรักษาสุขภาพของตนเองด้วยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ พร้อมกับสนับสนุนให้ปฏิบัติกายบริหารประกอบดนตรีให้เป็นกิจวัตรประจำวันควบคู่ไปกับการรับประทานอาหารและเครื่องดื่มเป็นเวลาเพื่อสุขภาพที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ มีความกระตือรือร้น โดยเฮนดาร์มินทิ้งท้ายว่าสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะนำมาซึ่งผลประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม⁷³

“ภาระหน้าที่การเฝ้าดูแลสุขภาพนี้คือหน้าที่สำคัญและจำต้องพิถีพิถัน การรักษาสุขภาพของตนเองมีความหมายหมายถึงการช่วยรัฐบาลเพราะคนเจ็บป่วยทุกคนหมายถึงการสูญเสียการทำหน้าที่การทำงานและหมายถึงการสูญเสียสำหรับรัฐบาล ... ท่ามกลางความพยายามในการป้องกันโรคต่างๆ ที่สำคัญและปฏิบัติได้ง่ายไม่ว่าเป็นใครนั้นคือการเสริมสร้างร่างกาย และหนึ่งในวิธีการเพิ่มสร้างแข็งแรงของร่างกายได้แก่กีฬา กีฬาสามารถเพิ่มความแข็งแรงให้แก่ร่างกายทุกคน ซึ่งสามารถช่วยยกระดับฐานะในสังคม”⁷⁴

⁷² NIOD, “Hari Kesehatan Rakjat Jang Ke-4: Bertaiso Sebagai Oesaha Oentoek Menambah Hasil Negeri,” *Pembangoen*, (29 December 1943): 3.

⁷³ NIOD, “Bertaiso Sebagai Oesaha Oentoek Menambah Hasil Negeri,” *Soeara Asia* (10 January 1944): 3.

⁷⁴ “Kewajiban boeat mendjaga kesehatan itoe ialah mendjadi kewadajiban jang teroetama dan teristimewa. Dengan mendjaga kesehatan diri sendiri soedah berarti membantoe pada Pemerintah, oleh karena setiap orang jang sakit berarti soeatoe keroegian bagi pekerdjaannya, djadi berarti poela soeatoe keroegian bagi Pemerintah. ... Diantara beberapa oesaha boeat mentjegah penjakit-penjakit jang penting dan moedah dilakoekan oleh setiap orang ialah mempertegoehkan djasmaninja dan salah soeatoe oesaha oentoek menambah kekoean badan itoe ialah olah raga. Olah ragalah jang dapat menambah kekoean badan dari setiap orang, dengan

“ทุกเวลาเช้าและเย็นทั่วบ้านเกิดของเราจะได้ยินเสียงกายบริหารประกอบดนตรี ในโอกาสนี้ขอให้ประชาชนมองว่าเป็นภาระหน้าที่สำคัญในการรักษาสุขภาพร่างกาย โดยเฉพาะของตนเองและของสังคมส่วนรวม ดังนั้นโอกาสนี้ควรเปิดใจรับอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ มันเหมือนกับว่าทุกคน ทั้งคนหนุ่มแน่นและสูงอายุ ทั้งนักเรียนและพนักงานต่างๆ จากสำนักงาน โรงงาน และร้านจำหน่ายสินค้า เมื่อคนเหล่านี้ได้ยินเสียงกายบริหารประกอบดนตรีเมื่อไหร่ พวกเขาจะหยุดทำงานของพวกเขาเพื่อทำกายบริหารด้วยความขยันหมั่นเพียรและแรงปรารถนาที่คำนึงถึงสิ่งสวยงามและคุ้มค่าสำหรับพวกเราอย่างรุนแรงหากพวกเราทำตามตัวอย่างนี้ที่เป็นมันเป็นประโยชน์ และทั่วบ้านเกิดของเราควรทำกายบริหารอย่างเป็นกิจจะลักษณะและความต้องการในชีวิตประจำวัน ขณะที่เราต้องการในชีวิตประจำวันเราต้องการอาหารและเครื่องดื่ม ด้วยการปฏิบัติกายบริหารสองครั้งในแต่ละวันนั้นหวังว่าประชากรของเราจะกลายเป็นผู้ที่มีสุขภาพที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ”⁷⁵

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่ารัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นทั้ง 3 เขตปกครองต่างให้ความสำคัญและพยายามส่งเสริมกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีแก่ประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา โดยเฉพาะตั้งแต่ต้น ค.ศ. 1943 เป็นต้นมา ที่มีการจัดกายบริหารไว้ในหลักสูตรการศึกษา ทั้งนี้รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นต้องการให้เยาวชนเหล่านี้เป็นผู้มีสุขภาพที่ดีและสามารถเผยแพร่การปฏิบัติกายบริหารให้แก่ครอบครัวและหมู่บ้านของตนเอง เพื่อให้พลเมืองเหล่านี้พร้อมเผชิญกับสภาพความ

demikian dapat meninggikan deradjatnja masyarakat.” อ้างอิงจาก NIOD, “Bertaiso Sebagai Oesaha Oentoek Menambah Hasil Negeri,” *Soeara Asia* (10 January 1944): 3.

⁷⁵ “Telah beberapa lama tiap-tiap pagi dan sore diseantero tanah air kita terdengarlah radio taiso. Hendaklah kesempatan ini oleh segenap pendoedoek dianggap sebagai soeatoe kewadajiban jang istimewa oentoek memelihara kesehatan badan diri sendiri khoesoesnja dan dari masyarakat pada oemoemnja, demikian kesempatan ini haroes disamboet dengan hati gembira. ... Disitoe terlihatlah bahwa segala orang, toea dan moeda, baik moerid-moerid sekolah maoepoen pegawai-pegawai dari kantor-kantor, paberik-paberik dan toko-toko, baik orang-orang jang sedang berada didjalan raya maoepoen ditegal-tegal sedang bertani, pada ketika radio taiso terdengar, dengan segera mereka meletakkan pekerdjaannya oentoek melakoekan taiso tadi dengan giat dan semangat Soenggoeh elok dipandangnja dan patoet poela bagi kita seoemoemnja bila kita mengambil teladan jang berfaedah itoe, dan hendaknja diseleroeh tanah air kita taiso itoe dibentoek mendjadi kebiasaan dan keboetoehan sehari-hari seperti kita memboetoehan sehari-hari seperti kita memboetoehkan makanan dan minoeman. Dengan bertaiso setiap hari doea kali itoe moedah-moedahan rakjat kita ini mendjadi rakjat jang sehat pada djasmani dan rochaninja.” อ้างอิงจาก NIOD, “Bertaiso Sebagai Oesaha Oentoek Menambah Hasil Negeri,” *Soeara Asia* (10 January 1944): 3.

เป็นอยู่ในสังคมกำลังเผชิญกับโรคร้ายที่กำลังระบาดไปพร้อมกับความพยายามส่งเสริมให้เยาวชนมีความสามารถและกำลังในเพื่อก้าวขึ้นเป็นกองกำลังปกป้องดินแดนและรักษาความสงบ ซึ่งวิธีการฝึกฝนเยาวชนที่สำคัญกองทัพญี่ปุ่นในช่วงเวลานั้นได้แก่ การฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารและกีฬาต่อสู้ป้องกันตัว

4.3.2 การส่งเสริมการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารและกีฬาต่อสู้ป้องกันตัว

การส่งเสริมการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารและกีฬาการต่อสู้ป้องกันตัวถือเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถสร้างทักษะและความสามารถในการต่อสู้ รวมไปถึงการพัฒนาด้านจิตวิญญาณให้แก่ประชาชนโดยปราศจากความสุ่มเสี่ยงกับการจับอาวุธในช่วงที่รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์สงครามมหาเอเชียบูรพาในหมู่เกาะอินโดนีเซีย รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นพยายามส่งเสริมกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวให้แก่มวลชนโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน ทหารเกณฑ์และอาสาสมัคร ซึ่งกองทัพญี่ปุ่นเริ่มนำเสนอการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารผ่านสิ่งพิมพ์ของรัฐมาตั้งแต่ก่อนก่อตั้งสมาคมกีฬาตัวอย่างเช่นการประชาสัมพันธ์การแข่งขันกีฬาของเยาวชนญี่ปุ่นด้วยการนำเสนอภาพการแข่งขันกีฬาแบบกองทัพ ได้แก่ การแข่งขันขนส่งของหนัก วิ่งข้ามกำแพง กระโดดข้ามสิ่งกีดขวางในหัวข้อ “กีฬาในญี่ปุ่น” (Olah Raga di Nippon) ฉบับวันที่ 30 มกราคม ค.ศ. 1943⁷⁶ (ดูรูปที่ 4.4) รวมถึงฉบับวันที่ 8 มีนาคม หัวข้อ “การศึกษาของประชาชน” (Pendidikan Ra’jat) ได้ลงภาพการฝึกซ้อมกีฬาสูโม่ของชาวพื้นเมืองและภาพการฝึกอบรมการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารของกลุ่มครูในจาติเนการาพร้อมคำอธิบายประกอบใต้ภาพว่า “ฝึกความคล่องตัว ความกล้าหาญ และความแข็งแรง” (Melatih ketangkasan, keberanian dan kekoeatan.)⁷⁷ (ดูรูปที่ 4.5)

⁷⁶ NIOD, “Olah Raga di Nippon,” *Pandji Poestaka* (30 January 1943): 6-9.

⁷⁷ NIOD, “Pendidikan Ra’jat,” *Pandji Poestaka* (8 March 1943): 33.

รูปที่ 4.4 : รวมภาพการแข่งขันกีฬาแบบทหารของชาวญี่ปุ่นในการแข่งขันกีฬา ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ในนิตยสาร Pandji Poestaka
 ที่มา : NIOD, “Olah Raga di Nippon,” Pandji Poestaka (30 January 1943):
 6-9.

รูปที่ 4.5 : ภาพการนำเสนอการเล่นกีฬาซูโม่ และการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหาร
 ของชาวชวา ในนิตยสาร Pandji Poestaka
 ที่มา : NIOD, “Pendidikan Ra’jat,” Pandji Poestaka (8 March 1943): 33.

กองทัพญี่ปุ่นใช้การฝึกซ้อมแบบทหารในการฝึกกองกำลังชาวพื้นเมืองอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น หลังจากกองทัพญี่ปุ่นกำลังก่อตั้งสมาคมกีฬาในเดือนสิงหาคม โดยส่วนหนึ่งปรากฏผ่านหนังสือพิมพ์

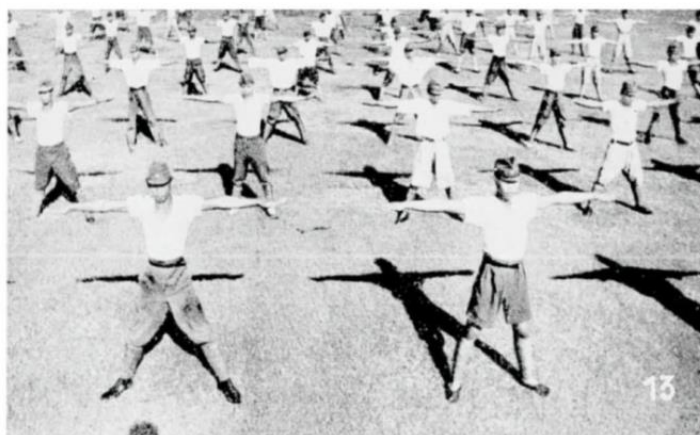
และนิตยสาร เช่นนิตยสาร Pandji Poestaka ฉบับวันที่ 15 สิงหาคมหัวข้อ “ผู้คำประกันความปลอดภัยของเรา” (Pendjamin Keselamatan Kita) ได้นำเสนอการภาพการซ้อมรบและการออกกำลังกายของกองกำลังพื้นเมืองในขณะนั้น⁷⁸ (ดูรูปที่ 4.6) ขณะเดียวกันนิตยสารเดิมฉบับวันที่ 1 กันยายนได้ลงประมวลภาพการปฏิบัติการฝึกซ้อมของยุวชนทหารชายในเกาะชวาที่สนามกีฬาแกมบิร์เมื่อวันที่ 23-24 สิงหาคม โดยปรากฏภาพการแข่งขันชกเย่อ การใช้อาวุธจากกระบองไม้ไผ่ การแข่งขันเคลื่อนย้ายบุคคลด้วยเปลหาม การทำกิจกรรมกายบริหาร และการวิ่งข้ามสิ่งกีดขวาง พร้อมกับคำบรรยายภาพเหล่านี้ว่า “การแข่งขันกีฬาที่ปรับมาจากการฝึกซ้อมของกองทัพเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของการต่อสู้” (Perloembaan olah raga jang disoesoaikan dengan latihan militer oentoek mempertebal semangat berdjoeng.)⁷⁹ (ดูรูปที่ 4.7) นอกจากนี้การปฏิบัติการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารยังปรากฏตามกิจกรรมต่างๆที่กองทัพญี่ปุ่นจัดขึ้น เช่นในเมืองใหญ่อย่างบันดุงได้มีการจัดการกิจกรรมสัปดาห์ปกป้องปิตุภูมิ (Pekan membela Tanah Air) เมื่อวันที่ 9-14 พฤศจิกายน ค.ศ. 1943⁸⁰ รวมถึงกิจกรรมอื่นตามมา เช่นวันพัฒนาชาติเอเชียตะวันออก (Hari Pembangoenan Asia Timur Raja) เมื่อวันที่ 6-8 ธันวาคม ค.ศ. 1943⁸¹ รวมถึงการจัดงานอย่างวันพัฒนาชาวนิว (Hari Pembangoenan Djawa Baroe) เมื่อวันที่ 5 มีนาคม ค.ศ. 1944 เป็นต้น

⁷⁸ NIOD, “Pendjamin Keselamatan Kita,” Pandji Poestaka (15 August 1943): 27.

⁷⁹ NIOD, “Seinendan,” Pandji Poestaka (1 September 1943): 18-20.

⁸⁰ NIOD, “Atjara: Pekan membela Tanah Air jang akan didjalankan di Bandoeng Si Sampai tanggal 14 boelan ini,” Tjahaja (9 November 1943): 2, “Pekan Pembelaan Tanah Air – Latihan Djalan Kaki,” Tjahaja (15 November 1943): 2.

⁸¹ NIOD, “Pekan Atjara Peringatan Hari Pembangoenan Asia Timur Raja,” Tjahaja (4 December 1943): 3

13-14. Gerak badan adalah, soetoe etjara jang tidak boleh ditinggalkan dalam latihan sehari-hari.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รูปที่ 4.6 : ภาพการออกกำลังกายของกองกำลังพื้นเมืองที่จัดตั้งโดยกองทัพญี่ปุ่น

ในนิตยสาร Pandji Poestaka

ที่มา : NIOD, "Pendjamin Keselamatan Kita," Pandji Poestaka (15 August 1943): 27.

รูปที่ 4.7 : การฝึกซ้อมแบบทหารของยุวชนทหารชายที่สนามกีฬาแกมปีร์ ในเกาะ
ชวา เมื่อวันที่ 23 ถึง 24 สิงหาคม ค.ศ. 1943

ที่มา : NIOD, “Seinendan,” Pandji Poestaka (1 September 1943): 18-20.

รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นในชวาพยายามส่งเสริมการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารผ่านระบบการศึกษา เช่นกัน โดยมอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการร่วมมือกับสมาคมกีฬาจัดทำหนังสือ การแข่งขันกีฬาเพื่อความจำเป็นในการปกป้องประเทศ (Pertandingan Olah Raga oentok Keperloean Pembelaan Negeri) ตีพิมพ์ขึ้นเมื่อปลาย ค.ศ. 1943 ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนสามารถนำการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายมาประยุกต์ใช้กับการฝึกซ้อมของกองทัพได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปพัฒนาตนเองทั้งร่างกายและจิตวิญญาณแห่งความกล้าหาญตามนโยบายชาวนิวเพื่อให้ประชาชนเหล่านี้สามารถปกป้องประเทศของตนเอง หรืออีกนัยยะหนึ่งคือ กองทัพญี่ปุ่นมีความต้องการให้มวลชนร่วมกันหันมาปกป้องบ้านเกิดเมืองนอนของพวกเขา⁸² หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหาร 5 ชนิดดังต่อไปนี้

1. การแข่งขันขนส่งของหนัก
2. การแข่งขันขว้างวัตถุและวิ่งแทงเป้าหมายด้วยปืนยาว
3. การวิ่งข้ามสิ่งกีดขวาง

⁸² Kantor Pengadjaran, Pertandingan Olah Raga Oentok Keperloean Pembelaan Negeri, (Jakarta: Kantor Pengadjaran, 1943), p. 3.

4. การแข่งวิ่งผลัด

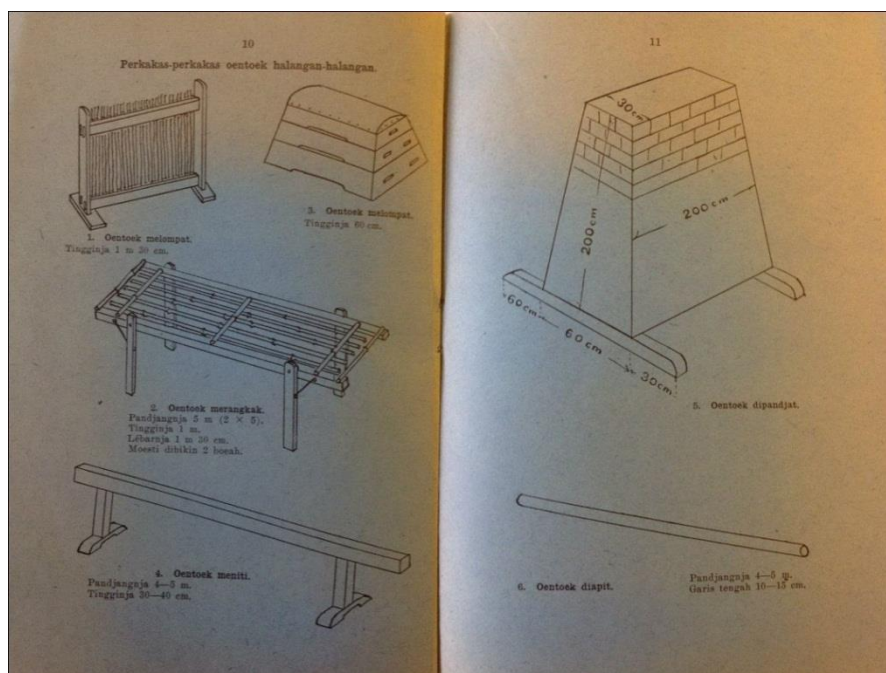
5. ปฏิบัติตามคำสั่งระหว่างการเดินทางด้วยความมุ่งมั่น⁸³

หนังสือเล่มนี้แนะนำวัตถุประสงค์ กฎกติกา อุปกรณ์การออกกำลังกาย และการปฏิบัติการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารให้แก่ผู้อ่าน ตัวอย่างเช่นเนื้อหาระบุว่าการแข่งขันขนส่งของหนักมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความแข็งแรงจากการยกของระหว่างการเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อให้ผู้ฝึกสามารถเคลื่อนย้ายวัตถุอย่างอาวุธ หรือเสบียงอาหารได้หากเกิดการสงคราม⁸⁴ ขณะที่การแข่งขันขว้างวัตถุและวิ่งแท่งเป้าหมายด้วยปืนยาวเป็นการฝึกฝนเพื่อจำลองการใช้ระเบิดและอาวุธปืนยาว ซึ่งถือเป็นอาวุธที่มีประสิทธิภาพรอบด้านและมีอันตรายในตัวจึงมีความจำเป็นในการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ⁸⁵ นอกจากนี้ในหนังสือยังแนะนำอุปกรณ์การออกกำลังกายหลากหลายชนิดรวมไปถึงวิธีสร้างอุปกรณ์การออกกำลังกายเหล่านั้นตัวอย่างเช่นการอธิบายขั้นตอนการสร้างกระสอบบรรจุทรายน้ำหนัก 30 กิโลกรัมเพื่อใช้ในการแข่งขัน รวมถึงการแนะนำอุปกรณ์สิ่งกีดขวางแต่ละชนิดให้แก่ผู้ปฏิบัติเป็นต้น (ดูรูปที่ 4.8) ซึ่งต่อมากองทัพญี่ปุ่นได้ตีพิมพ์เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ลงในนิตยสาร *Djawa Baroe* ฉบับวันที่ 1 และ 15 เมษายน ค.ศ. 1944 ซึ่งลักษณะการตีพิมพ์ซ้ำดังกล่าวสะท้อนได้ว่ากองทัพญี่ปุ่นได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารในสังคมชาวอย่าง ต่อเนื่องในช่วงเวลานั้น

⁸³ Kantor Pengadjaran, *Pertandingan Olah Raga Oentoek Keperloean Pembélaan Negeri*, p. 4.

⁸⁴ *Ibid*, p. 4.

⁸⁵ *Ibid*, p. 7.

รูปที่ 4.8 : ภาพการแนะนำอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติกรวิ่งข้ามสิ่งกีดขวางในหนังสือ การแข่งขันกีฬาเพื่อความจำเป็นในการปกป้องประเทศ (Pertandingan Olah Raga oentok Keperloean Pembelaan Negeri)

ที่มา : Kantor Pengadjaran, Pertandingan Olah Raga Oentok Keperloean Pembelaan Negeri, (Djakarta : Kantor Pengadjaran, 1943), pp. 10-1.

สมาคมกีฬาในชวาและกระทรวงศึกษาธิการร่วมมือกันตีพิมพ์หนังสือ วิธีการฝึกร่างกายเพื่อได้ชัยชนะครั้งสุดท้าย (Tjara Melatih Badan Memperoleh Kemenangan Terachir) เมื่อช่วงปลาย ค.ศ. 1944 โดยเนื้อหาในหนังสือเล่มนี้ตีพิมพ์บนนิตยสาร Djawa Baroe ฉบับวันที่ 1 และ 15 ตุลาคม ในปีเดียวกันด้วยจุดประสงค์เพื่ออธิบายและแนะนำวิธีการฝึกฝนร่างกายที่รัฐบาลญี่ปุ่นใช้ใน ประเทศของตนด้วยวิธีการออกกำลังภายในชีวิตประจำวันแก่เยาวชนและประชาชนวัยกลางคน เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นมีความพร้อมทางร่างกายในการประกอบกิจกรรมต่างๆในช่วงสงคราม⁸⁶ โดย

⁸⁶ NIOD, "Tjara Melatih Badan Memperoleh Kemenangan Terachir," Djawa Baroe (1 October 1944): 6.

เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้ได้กล่าวถึงการออกกำลังกายหลากหลายชนิดพร้อมกับแนะนำวิธีการฝึกฝนในชีวิตประจำวันเพื่อให้สอดคล้องการทำสงครามที่สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้⁸⁷

ตารางที่ 4.1: แสดงชนิดการออกกำลังกายที่อยู่ในหนังสือวิธีการฝึกร่างกายเพื่อได้ชัยชนะครั้งสุดท้าย (Tjara Melatih Badan Memperoleh Kemenangan Terachir)

ชนิดการออกกำลังกาย	เนื้อหาโดยสรุป
1. วิ่ง 100 เมตร (100 meter Sisso หรือ Lari 100 meter)	การวิ่ง 100 เมตรสามารถสร้างความคล่องตัวให้แก่ผู้ฝึกในสนามรบ เนื้อหาแนะนำว่าการวิ่ง ควรฝึกฝนช่วงเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมกายบริหาร และให้ความสำคัญกับการปฏิบัติท่าตั้งต้นก่อนออกตัวที่ถูกต้องเนื่องจากส่งผลอย่างมากต่อความเร็วการวิ่ง
2. วิ่ง 2,000 เมตร (2,000 meter Hashiri หรือ Lari 2,000 meter)	การวิ่ง 2,000 เมตรสามารถสร้างความแข็งแรงและความอดทนของปอดและหัวใจให้แก่ผู้ฝึกหนังสือแนะนำให้ปฏิบัติระหว่างการฝึกฝนดังกล่าวระหว่างการเดินทางในบริเวณอากาศบริสุทธิ์
3. กระโดดไกลขณะวิ่ง (Hashiri Habatobi หรือ Lompat Djaoeh Sambil Berlari)	กระโดดไกลขณะวิ่งมุ่งสร้างความแข็งแรงให้แก่ขาและการเคลื่อนไหว เนื้อหาได้อธิบายวิธีการปฏิบัติซึ่งแบ่งออกไปเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่การวิ่งและการกระโดด จากนั้นเนื้อหาแนะนำเล็กน้อยว่าควรปฏิบัติระหว่างก้าวออกจากอาคารหรือสถานที่ต่างๆเพื่อเป็นการฝึกฝนในชีวิตประจำวัน อย่างไรก็ตามการฝึกฝนดังกล่าวไม่แนะนำให้ผู้ที่เริ่มฝึกฝนนำไปปฏิบัติด้วยตนเอง
4. ขว้างระเบิดมือ (Siryudan Toteki หรือ Timepukan Bom Tangan)	การขว้างระเบิดมือจัดเป็นการฝึกความแม่นยำผ่านการขว้างลูกบอล เนื้อหาได้ใช้วิธีการขว้างลูกในกีฬาเบสบอลมาอธิบายการปฏิบัติ การขว้างระเบิดมือที่ถูกต้อง กล่าวคือ ระหว่างขว้างลูกควรตั้งท่าบิดแขนและเอวเล็กน้อยประมาณ 45 องศาใกล้เคียงเหมาะสม จากนั้นก้าวขาไปข้างหน้าจึงขว้างลูก โดยเนื้อหาแนะนำให้ผู้ฝึกจับคู่กัน 2 คนแล้วร่วมกันฝึกขว้างลูกเพื่อฝึกฝนในชีวิตประจำวัน

⁸⁷ เนื้อหาส่วนที่กล่าวอธิบายดังต่อไปนี้สรุปมาจาก NIOD, "Tjara Melatih Badan Memperoleh Kemenangan Terachir," *Djawa Baroe* (1 October 1944): 6-7, (15 October 1944): 32-3.

ชนิดการออกกำลังกาย	เนื้อหาโดยสรุป
5. ขนส่งของหนัก (Juryo Unpan หรือ Pengangkoetan Barang Berat)	การขนส่งของหนักเป็นกิจกรรมที่มุ่งสร้างความแข็งแรงและความอดทนแก่ร่างกาย เนื้อหาระบุไว้ว่าการฝึกฝนในชีวิตประจำวันนั้นสามารถปฏิบัติจากการฝึกนิสัยการฝึกตนเองและละทิ้งความเกียจคร้านผ่านยกของโดยปราศจากความช่วยเหลือได้
6. ห้อยตัวบนราวโหนและมูม 90 องศา (Kensui หรือ Bergantung pada rekstok dan menyiku).	การปฏิบัติที่หนักกว่าอีกนัยหนึ่งคือการออกกำลังกายด้วยราวที่เดี่ยวที่นิยมใช้กีฬายิมนาสติก เนื้อหาแนะนำให้ใช้ราวที่มีความแข็งแรงอย่างเพียงพอในการออกกำลังกายเป็นหลักหากปราศจากราวเดี่ยว เช่น ไม้พลอง หรือกิ่งไม้หนาที่ปราศจากหนาม
7. เดินเท้า (Koogun หรือ Djalan Kaki)	การออกกำลังกายด้วยการเดินเท้าขึ้นเป็นการฝึกฝนที่สามารถปฏิบัติได้ด้วยการใช้พลังงานจากการเดิน ช่วงเวลาดังกล่าวผู้ปฏิบัติงานชักชวนให้ประชาชนหันเดินทางด้วยเท้าเพื่อสร้างความอดทนและลดต้นทุนทางเศรษฐกิจไปในตัว เนื้อหาแนะนำให้เดินเท้าประมาณ 4-6 กิโลเมตรในช่วงเวลา 1 ชั่วโมง รวมถึงความต้องการให้ประชาชนหันมาออกกำลังกายผ่านการเดินบนถนนในระยะทางวันละ 2 กิโลเมตร ด้วยเวลาประมาณ 15-25 นาที
8. ว่ายน้ำ (Suiei หรือ Berenang)	เนื้อหาพยายามอธิบายวิธีการว่ายน้ำที่ถูกต้องและแนะนำให้ผู้ฝึกฝนพยายามฝึกลีลา กลั้นหายใจ รวมถึงดำน้ำระหว่างการล้าหน้าและอาบน้ำหากเป็นไปได้
9. การอบอุ่นร่างกายและการลดอุณหภูมิร่างกาย (Tentang Junbi Undo / Seibi Undo หรือ Gerak Persiapan dan Gerak Penjoedah)	เนื้อหากล่าวสั้นๆ เกี่ยวกับการอบอุ่นร่างกายก่อนเริ่มฝึกฝนหรือออกกำลังกายและการลดอุณหภูมิร่างกายหลังสิ้นสุดการฝึกฝนหรือออกกำลังกาย และแนะนำให้กิจกรรมกายบริหาร (Taiso) เป็นกิจกรรมสำคัญสิ่งสมควรปฏิบัติระหว่างอบอุ่นร่างกายและลดอุณหภูมิร่างกาย

ที่มา : NIOD, "Tjara Melatih Badan Memperoleh Kemenangan

Terachir," Djawa Baroe (1 October 1944): 6-7, (15 October 1944): 32-3.

นอกเหนือไปจากการส่งเสริมการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารแก่ประชาชนแล้วทางกองทัพญี่ปุ่นยังให้ความสำคัญกับส่งเสริมกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวแก่เยาวชนอย่างชัดเจนตั้งแต่ ค.ศ. 1943 เป็นต้นมา นิตยสาร Pandji Poestaka ฉบับวันที่ 15 เมษายน ค.ศ. 1943 ได้นำเสนอและแสดงภาพการฝึกสอนกีฬาโยโดของชาวญี่ปุ่นแก่เยาวชนชาวในโคลัมน์ “กีฬา”⁸⁸ (ดูรูปที่ 4.9) รวมถึงนิตยสาร Djawa Baroe ฉบับวันที่ 15 พฤษภาคม ค.ศ. 1943 หัวข้อ “เด็กๆในชวา” (Kanak-kanak di Djawa) ได้นำเสนอภาพการอบรมกีฬาซูโม่ของเด็กในระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนแห่งหนึ่งในเมืองจาการ์ตา⁸⁹

รูปที่ 4.9 : การนำเสนอการฝึกสอนกีฬาโยโดของผู้ฝึกสอนชาวญี่ปุ่นแก่เยาวชนชาว
ที่มา : NIOD, “Djoedoo,” Pandji Poestaka (15 April 1943): 9-11.

ช่วงเวลาดังกล่าวกองทัพญี่ปุ่นได้เปิดสถานอบรมกีฬาญี่ปุ่นที่มีชื่อว่าบูโตกุเด็น (Butokuden) ในเมืองจาการ์ตาบริเวณถนนฟรีเมอร์เซลลา (Vrijmerselaar) หรือถนนนบูตี อุโตโม (Budi Utomo) ในปัจจุบันเพื่อให้เป็นสถานที่ฝึกสอนกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวของญี่ปุ่นโดยเฉพาะตั้งแต่ช่วงปลาย ค.ศ. 1943⁹⁰ สถานอบรมกีฬาญี่ปุ่นแห่งนี้จัดเป็นสถานที่สำคัญที่รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นใช้สำหรับฝึกฝนอบรมกีฬาศิลปะป้องกันตัวให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมอบรมกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวให้กับตัวแทนเยาวชนของแต่ละเมืองภายในเกาะชวาช่วงกลาง ค.ศ. 1944 หนังสือพิมพ์ Asia Raya และ

⁸⁸ NIOD, “Djoedoo,” Pandji Poestaka (15 April 1943): 9-11.

⁸⁹ NIOD, “Kanak-kanak di Djawa,” Djawa Baroe (15 May 1943): 23.

⁹⁰ NIOD, “Roengan Latihan Olah Raga Nippon,” Tjahaja (15 December 1943): 2.

Tjahaja ฉบับวันที่ 9 มิถุนายน ค.ศ. 1944 ต่างรายงานว่ากองทัพญี่ปุ่นมีแผนอบรมกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวให้แก่ตัวแทนชาวพื้นเมืองของแต่ละตำบลที่สถานอบรมกีฬาบูโตกุเด็นเป็นระยะเวลา 50 วันตั้งแต่วันที่ 11 มิถุนายนจนถึงวันที่ 31 กรกฎาคม ค.ศ. 1944⁹¹ โดยตัวแทนของแต่ละตำบลที่เข้าอบรมทั้งหมด 80 คนนั้นส่วนมากคือเยาวชนที่เป็นสมาชิกจากยุวชนทหารชาย พลทหารเผ่าระวังภัย รวมถึงผู้ฝึกสอนการออกกำลังกายของแต่ละเมือง นอกจากนี้ยังมีกลุ่มนักเรียนแพทย์ของมหาวิทยาลัยการแพทย์ในจาการ์ตาที่พักอาศัยที่หอพักเม็นเต็ง 31 (Asrama Menteng 31)⁹² เข้าร่วมการอบรมจำนวน 24 คนเพื่อดูแลและรักษาอาการบาดเจ็บให้แก่ตัวแทนผู้เข้าอบรมเหล่านี้⁹³

หนังสือพิมพ์ *Asia Raya* ฉบับวันที่ 5 กรกฎาคมได้รายงานกิจกรรมที่กลุ่มผู้อบรมต้องปฏิบัติภายในระยะเวลา 25 วันที่ผ่านมา เนื้อหาในหนังสือระบุว่าเยาวชนเหล่านี้ได้รับการอบรมกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวอย่าง เคนโด ยูโด ซูโม และยิงธนูจำนวน 2 ครั้งต่อวัน ได้แก่ 1 ชั่วโมงตอนเช้าเวลา 8:00 นาฬิกาจนถึง 9:00 นาฬิกา จากนั้นอบรมครั้งตอนบ่ายจนถึงหัวค่ำในเวลาประมาณ 15:30 นาฬิกาจนถึง 19:00 นาฬิกา โดยผู้อบรมได้รับการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นควบคู่ไปกับภาษาอินโดนีเซียในเวลา 10:00 นาฬิกาจนถึง 11:30 นาฬิกา และทำกิจกรรมอื่นๆเช่น พักรับประทานอาหารหรือทำความสะอาดสถานอบรม และเข้าพักอาศัยในหอพัก⁹⁴ ซึ่งวันถัดมาหนังสือพิมพ์ *Asia Raya* ได้ลงบทสัมภาษณ์ของตัวแทนเหล่านี้ดังตัวอย่างเช่น

"ในการอบรมทั้งหมดผมไม่รู้สีกว่ามันหนัก ผมรู้สึกว่าการหนักหน่วงคือระเบียบวินัยที่พวกเราต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โชคดีที่ความรู้สึกหนักในแต่ละวันน้อยลง" – ตัวแทนจากออกยาคาร์ตา⁹⁵

⁹¹ NIOD, "Latihan Budo jang Pertama," *Asia Raya* (9 June 1944): 2, Tjahaja (9 June 1944): 3, NIOD, "Latihan Budo – Pada Tanggal 31 jang akan Dating Berachir," *Asia Raya* (27 July 1944): 2.

⁹² นักศึกษาจากหอพักดังกล่าวถือเป็นพื้นฐานของขบวนการใต้ดินที่ได้รับการเผยแพร่ความคิดทางชาตินิยมจากนักชาตินิยมรุ่นเก่าในทศวรรษ 1930 เช่น ซูการ์โนและฮัตตา หอพักแห่งนี้มีสมาชิกประมาณ 50-60 คน และมีบทบาทเป็นที่ฝึกฝนของพวกเยาวชนและแลกเปลี่ยนทางความคิดกันทางการเมืองระหว่างกัน อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ Benedict Anderson, *Java in a Time of Revolution: Occupation and Resistance, 1944-1946*, (Ithaca and London: Cornell University Press, 1972), pp. 41-44.

⁹³ NIOD, "Menjaksikan Latihan Budo – Hasil Latihan 25 Hari," *Asia Raya* (5 July 1944): 2, NIOD, "80 Ahli Budo Bangsa Indonesia," *Sinar Baroe* (3 August 1944): 2.

⁹⁴ NIOD, "Menjaksikan Latihan Budo – Hasil Latihan 25 Hari," *Asia Raya* (5 July 1944): 2.

⁹⁵ "Semoea latihan saja tidak merasa berat. Jang saja rasa berat ialah disiplin jang haroes kita lakoekan dengan keras dan tertib. Rasa berat itoe oentoenglah bertambah hari bertambah koerang" อ้างอิงจาก NIOD, "Djoega Orang Indonesia Dapat Mempeladjadi Budo Dengan Baik," *Asia Raya* (6 July 1944): 2.

"ผมเป็นลูกศิษย์การอบรมการฝึกซ้อมยูโด ในช่วงแรกผมรู้สึกว่ามีน้ำหนักหนาสาหัสมาก ร่างกายเกิดอาการอ่อนล้า แต่หลังจากฝึกฝนไปไม่กี่วันและหลังจากนั้นจึงรู้สึกว่าไม่หนัก เหมือนอย่างที่ผมกล่าวไว้ ผมยังรับรู้และรู้สึกได้ถึงระเบียบวินัยที่เคร่งครัดอย่างมาก" - ตัวแทนจากปรีอาน⁹⁶

"หลังอบรม จิตวิญญาณของผมเพิ่มขึ้นอย่างมาก ได้ขจัดความไม่เต็มใจในการทำงานต่างๆ ไม่กลัวความหนักหน่วงหรือความยากลำบาก" - ตัวแทนจากโซโล⁹⁷

"ผมมีความสุขในการอบรมบูโดที่นี่ เนื่องจากผมได้พัฒนาความสามารถที่จะสามารถส่งต่อให้กับเชอเนินตัน [ยุวชนทหารชาย - ผู้วิจัย] ในพื้นที่ของผม กับการอบรมบูโดในภายหลัง ผมคงสามารถเพิ่มจิตวิญญาณที่เข้มข้นแก่เชอเนินตันที่ต้องต่อสู้อย่างดุเดือด" - ตัวแทนจากโบกอร์⁹⁸

บทสัมภาษณ์ดังกล่าวไม่ได้ทำให้เห็นถึงข้อจำกัดหรืออุปสรรคของการอบรมครั้งนี้เนื่องจากด้วยจุดประสงค์ในการนำเสนอข่าวสารเชิงบวกของหนังสือพิมพ์ แต่บทสัมภาษณ์นี้ได้สะท้อนถึงจุดประสงค์ของการอบรมผ่านคำกล่าวของตัวแทนเยาวชนทั้ง 4 คน ซึ่งบทสัมภาษณ์ของของตัวแทนจากยอกยาคาร์ตา ปรีอาน และโซโลสะท้อนถึงความต่อเนื่องของการสร้างสมรรถภาพที่เหมาะสมให้แก่ตัวแทนผ่านการอบรมทั้งการฝึกฝนทางกายภาพไปพร้อมกับการพัฒนาจิตวิญญาณในตัวผู้เข้าอบรม ขณะเดียวกันบทสัมภาษณ์ตัวแทนจากโบกอร์สะท้อนให้เห็นถึงหนึ่งในจุดประสงค์ของการ

⁹⁶ "Saja sebagai pengikoet latihan judo, pada moelanja merasa sangat berat, badan mendjadi sakit-sakit tetapi sesoedah berlatih beberapa hari, rasa berat itoepoen tidak ada. Seperti tadi dikatakan, sajapoen mengakoei dan merasai, bahwa jang paling berat ialah disiplin." อ้างอิงจาก NIOD, "Djoega Orang Indonesia Dapat Mempeladjar Budo Dengan Baik," *Asia Raya* (6 July 1944): 2.

⁹⁷ "Setelah berlatih. Semangat sadja djadi bertambah banjak. Tidak lagi ada perasaan segan-segan oentoek melakoekan sesoeatu pekerdjaan. Tidak takoet pada keperdjakaan jang berat ataoe soekar" อ้างอิงจาก Ibid.

⁹⁸ "Wakil dari Bogor menjamboeng: 'Saja dengan senang mengikoeti latihan budo disini, karena kepandaian jang saja peroleh nanti akan dapat saja berikan kepada para Seinendan ditempat saja. Dengan latihan budo itoe nanti saja akan dapat menambah menebalkan semangat para Seinendan oentoek berdjoeang sekoeat-koeatnja'. Djawaban seroepa itoe diberikan djoega oleh wakil dari Pekalongan, dan Soerakarta." อ้างอิงจาก Ibid.

อบรมครั้งนี้ นั้นคือเป็นการอบรมเพื่อให้เยาวชนผู้เป็นทหารเกณฑ์และอาสาสมัครสามารถพัฒนาทักษะความสามารถป้องกันตัวผ่านการอบรมครั้งนี้และนำไปเผยแพร่ในพื้นที่ของตนต่อไปเมื่อสิ้นสุดการอบรม นอกจากนี้ประโยคสุดท้ายของเนื้อหาข่าวได้สะท้อนถึงความมุ่งมั่นหวังในการส่งเสริมกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นได้เป็นอย่างดี ซึ่งข้อความดังกล่าวระบุว่า "สิ่งที่สำคัญที่สุดในเวลานี้คือ: ความหลงใหลในการเรียนรู้บูโดอย่างแรกต้องแผดเผาอยู่ในอกเยาวชนอินโดนีเซีย" (Jang terpenting dimasa ini ialah: semangat oentoeik mempeladjar budu lebih doeloe haroes berkobar-kobar dalam dada pemuda Indonesia.)⁹⁹ นอกจากนี้ระหว่างวันที่ 7-9 กรกฎาคม ระหว่างการอบรมในบูโตกูเต็นได้มีการจัดการแข่งขันกีฬาบูโตระหว่างตัวแทนผู้เข้าอบรม โดยเป็นการแข่งขันกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวหลากหลายชนิด เช่น ซูโม ยูโด และเคนโด เป็นต้น¹⁰⁰

รูปที่ 4.10 : บรรยากาศการอบรมกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวที่บูโตกูเต็นเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม ค.ศ. 1944 โดยในภาพเยาวชนพื้นเมืองกำลังฝึกฝนกีฬาเคนโดและยูโดท่ามกลางการเยี่ยมชมของผู้นำกองทัพญี่ปุ่น
ที่มา : NIOD, *Soeara Asia* (10 July 1944): 1.

⁹⁹ NIOD, "Djoega Orang Indonesia Dapat Mempeladjar Budu Dengan Baik," *Asia Raya* (6 July 1944): 2.

¹⁰⁰ NIOD, "Pertandingan Budu," *Asia Raya* (11 July 1944): 2.

จะเห็นได้ว่าเนื้อหาของหนังสือทั้งสองเล่มที่ตีพิมพ์โดยสำนักงานศึกษาธิการแข่งขันกีฬาเพื่อความจำเป็นในการปกป้องประเทศ และวิธีการฝึกร่างกายเพื่อได้ชัยชนะครั้งสุดท้ายสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารแก่ประชาชนในเกาะชวา แม้บางกิจกรรมที่หนังสือทั้งสองนำเสนอเป็นเพียงแค่การฝึกฝนเบื้องต้นก็ตาม โดยเฉพาะการฝึกฝนด้วยอาวุธจำลอง เช่นการใช้ปืนกล ปืนซุ่มยิง รวมถึงระเบิดนั้นเป็นเพียงแค่การฝึกฝนด้วยวัตถุจำลองจากไม้ไผ่ ปืนเทียมที่ผลิตจากไม้ และลูกบอลเท่านั้น ประเด็นดังกล่าวเบนเนดิกต์ แอนเดอร์สัน (Benedict Anderson) อธิบายว่าการฝึกซ้อมแบบทหารให้แก่ชาวพื้นเมืองของญี่ปุ่นถือเป็นการกระตุ้นมวลชนให้หันมาสนใจประเด็นด้านการสงครามได้เป็นอย่างดี โดยแอนเดอร์สันระบุถึงสาเหตุที่กองทัพญี่ปุ่นปฏิเสธให้ชาวพื้นเมืองฝึกซ้อมด้วยอาวุธจริงว่าส่วนหนึ่งเกิดจากความหวาดระแวงว่าชาวพื้นเมืองจะหันมาใช้อาวุธเหล่านี้ต่อต้านตัวญี่ปุ่นตนเอง ซึ่งตรงกันข้ามกับมุมมองของบรรดานักชาตินิยมอินโดนีเซียที่มีความรู้สึกรู้สีกว่าการฝึกฝนของญี่ปุ่นควรมีประสิทธิภาพมากกว่านี้เพื่อให้ประชาชนของตุนั้นมีความพร้อมในการต่อสู้เพื่อเอกราชกับชาวต่างชาติหรือแม้กระทั่งชาวญี่ปุ่นเอง¹⁰¹

4.3.3 การส่งเสริมกีฬาปันจักสีลัต

ท่ามกลางช่วงเวลาที่ยากลำบากที่กองทัพญี่ปุ่นหันมาให้ความสำคัญกับการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารไปพร้อมกีฬาต่อสู้ป้องกันตัว กีฬาสากลยังคงเป็นกิจกรรมที่ใช้สร้างสุขภาวะและสามารถปลุกกระตมประชาคมประชาชนในช่วงเวลานั้นอยู่เช่นเคย โดยปรากฏการจัดการแข่งขันกีฬาประจำปีอย่างสัปดาห์กีฬาและกีฬาเฉลิมฉลองวันครบรอบเมจิใน ค.ศ. 1943 รวมถึงการแข่งขันกีฬาบนเขตการปกครองอื่นๆในหมู่เกาะอินโดนีเซียอย่างกองทัพเรือ เช่นจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างนักเรียนในตลาคันดากลางคืนเมืองมาคัสซาร์ (Makassar) ช่วงเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1943 โดยกองทัพญี่ปุ่นได้จัดการแข่งขันกีฬาหลากหลายชนิด อย่างฟุตบอล มวย แบดมินตัน คอร์ฟบอล บาสเกตบอล ปิงปอง ปันจักรยาน 2 ล้อ และ 3 ล้อ กีฬาหลากหลายรายการ และวิ่งกระสอบ¹⁰² หรือรวมไปถึงการแข่งขันกีฬาฟุตบอลระหว่างตัวแทนแต่ละเมืองร่วมกับกิจกรรมอื่นๆ เช่นการเล่นดนตรีและการแสดงหลากหลายชนิดเนื่องในโอกาสวันอาทิตย์แห่งการป้องกันการสอดแนมของศัตรู (Minggoe oentoek Mentjegah

¹⁰¹ Benedict Anderson, *Some Aspect of Indonesian Politics under the Japanese Occupation: 1944-1945*, (Modern Indonesia Project Interim Reports Series, Cornell University, Ithaca, New York, 1961), p. 14.

¹⁰² NIOD, "Rantjangan Komite Pasar Malam Bagian Gerak Badan Anak Negeri," *Pewarta Selebes* (7 July 1943): 4.

Pekerjaan Mata-mata Moesoeh) ในเมืองมากัสซาร์เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม ค.ศ. 1943¹⁰³ ขณะเดียวกันก็หาต่อสู้ป้องกันตัวที่ทางการญี่ปุ่นให้การส่งเสริมนั้นไม่ได้จำกัดอยู่แค่อิทธิพลต่อสู้ป้องกันตัว และการออกกำลังกายตามแบบชาวญี่ปุ่นเท่านั้น แต่กองทัพญี่ปุ่นยังฟื้นฟูและส่งเสริมศิลปะต่อสู้ป้องกันตัวโดยเฉพาะปันจักสีลัตของกองทัพญี่ปุ่นตั้งแต่ ค.ศ. 1943 เป็นต้นมา

กองทัพญี่ปุ่นต้องการฟื้นฟูกีฬาพื้นเมืองชนิดนี้ในรูปแบบกีฬาและการออกกำลังกายเนื่องจาก กองทัพญี่ปุ่นมองว่าปันจักสีลัตเป็นกีฬาที่สามารถกระตุ้นกระแสตอบรับจากชาวพื้นเมืองให้หันมาร่วมมือกับกองทัพญี่ปุ่นและสามารถปลุกกระตุ้นให้ประชาชนหันมาออกกำลังกายได้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากปันจักสีลัตเป็นหนึ่งในวัฒนธรรมพื้นเมืองที่อาณานิคมอินเดียนตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ลดบทบาทลง ในช่วงอาณานิคม รูปแบบการฟื้นฟูปันจักสีลัตในช่วงเวลาดังกล่าวมีความคล้ายคลึงการความพยายาม ผลักดันศาสนาอิสลามของกองทัพญี่ปุ่นด้วยจุดประสงค์เพื่อปลุกกระตุ้นชาวพื้นเมืองดังที่ปรากฏใน *The Crescent and the Rising Sun: Indonesian Islam under the Japanese Occupation, 1942-1945* ของแฮร์รี เบนดา (Harry Benda) กล่าวถึงความพยายามของกองทัพญี่ปุ่นการผลักดันศาสนาอิสลามในฐานะเครื่องมือในการทำสงคราม โดยงานชิ้นนี้กล่าวถึงการส่งเสริมศาสนาอิสลามให้ชาวพื้นเมืองหันมาร่วมสนับสนุนตนเองของกองทัพญี่ปุ่น โดยเฉพาะการก่อตั้งองค์กรอิสลามอย่างสภาที่ปรึกษามุสลิมแห่งอินโดนีเซีย (Masjumi) เมื่อ ค.ศ. 1943 ด้วยจุดประสงค์สำคัญคือทำลายอิทธิพลของชาวตะวันตก ที่ได้ส่งผลกระทบต่อศาสนาอิสลามก้าวขึ้นมามีบทบาทและอิทธิพลทางการเมืองอีกครั้ง หลังจากในอดีตรัฐบาลอาณานิคมพยายามจำกัดศาสนาอิสลามให้เป็นเรื่องของความเชื่อมากกว่า การเมืองตามความคิดของคริสเตียน สนุก ฮีร์โครนเยอ (Christian Snouck Hurgronje)¹⁰⁴ ซึ่งในกรณีของปันจักสีลัตจะเห็นได้ว่ากองทัพญี่ปุ่นพยายามส่งเสริมปันจักสีลัตเพื่อเป็นการสร้างจิตวิญญาณ และขวัญกำลังใจแก่ประชาชนให้ตระหนักถึงคุณค่าของปันจักสีลัตและหันมาให้ความสำคัญกับศิลปะป้องกันตัวชนิดนี้ในฐานะวัฒนธรรมที่แสดงออกถึงความเป็นอินโดนีเซียไม่ต่างกับศาสนาอิสลาม หรือรวมถึงภาษาอินโดนีเซีย แม้ว่าสิ่งเหล่านี้จะเป็นหนึ่งในวัฒนธรรมร่วมของโลกมลายูที่มักมีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกันอย่างมาก

¹⁰³ NIOD, "Minggoe oentoeke Mentjegah Pekerjaan Mata-mata Moesoeh," *Pewarta Selebes* (14 July 1943): 2. ซึ่งต่อมาใน ค.ศ. 1944 กองทัพเรือได้แต่งตั้งสมาคมกีฬาในเขตการปกครองของตนอีกครั้งภายใต้ชื่อว่า Tokaigansjoe Seitjo Kanri Taiikoekai หรือชื่อย่อ Toska ด้วยจุดประสงค์เพื่อกำกับดูแลการส่งเสริมกีฬาสากลโดยเฉพาะ แต่อย่างไรก็ตามด้วยข้อจำกัดของหลักฐานระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ส่งผลให้ผู้วิจัยไม่สามารถค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมกีฬาในเขตปกครองอีก 2 เขตอย่าง หมู่เกาะอินโดนีเซียบริเวณด้านตะวันออกถัดไปจากเกาะชวา รวมถึงเกาะสุมาตราได้อย่างเท่าที่ควร (อ้างอิงจาก NIOD, "Pelantikan Toska - Persatuan Olahraga Pegawai-pegawai Pemerintah," *Pewarta Selebes* (19 July 1944): 2.

¹⁰⁴ ดู Harry J. Benda, *The Crescent and the Rising Sun: Indonesian Islam under the Japanese Occupation 1942-1945*, (The Hague and Bandung: W. van Hoeve, 1958).

หนังสือพิมพ์ Tjahaja ฉบับวันที่ 22 กุมภาพันธ์ หัวข้อ “กีฬาสำหรับผู้เรียนรู้ด้านจิตวิญญาณ” (Olah Raga Sebagai Pendidik Semangat) ปรากฏข้อความว่าทางญี่ปุ่นต้องการ “ฟื้นฟูกีฬาดั้งเดิม เช่นปันจัก และรับกีฬาต่างประเทศที่ไม่ขัดแย้งกับความเป็นตะวันออก” (Membangkitkan kembali olahraga asli seperti pentjak dll. Dan mendatangkan olah raga asing yang tidak bertentangan dengan ke-Timoeran.)¹⁰⁵ ช่วงเวลาดังกล่าวกองทัพเริ่มนำเสนอปันจักสีลัตในรูปแบบของกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวผ่านหนังสือพิมพ์และนิตยสารฉบับต่างๆ นิตยสารเหล่านี้มักกล่าวถึงปันจักสีลัตร่วมกับกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวของชาติอื่นเพื่อสะท้อนถึงความเป็นเจ้าของปันจักสีลัตของชาวอินโดนีเซียทางอ้อม พร้อมกับย้ำเตือนว่าปันจักสีลัตเป็นกีฬาดั้งเดิมของชาวอินโดนีเซียที่มีการสืบทอดมาอย่างยาวนาน ตัวอย่างเช่นคอลัมน์ “กีฬา” ของนิตยสาร Pandji Poestaka ฉบับวันที่ 13 และ 20 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1943 รวมถึงในเขตปกครองของกองทัพเรืออย่างหนังสือพิมพ์ Pewartu Selebes ฉบับวันที่ 23 เมษายน ค.ศ. 1943 และในเมืองอาเจห์ผ่านหนังสือพิมพ์ Atjeh Sinbun ฉบับวันที่ 3 พฤษภาคม ค.ศ. 1943

“อันที่จริงปันจักสีลัตนี้เป็นบางส่วนของความรู้ด้านกีฬาที่มีประโยชน์ต่อมนุษย์ทุกระดับ และประเภท ถ้าคนในยุโรปหลงใหลชกมวยและมวยปล้ำ ในด้านหนึ่งในชื่อมวยของอังกฤษ และอีกด้านหนึ่งมีมวยในฝรั่งเศส และในดินแดนญี่ปุ่นผู้คนมักพูดถึงยูยิตสูและในจีนคนมีชื่อว่ากุนเตา”¹⁰⁶

“ผู้นำอินโดนีเซียทุกคนควรกระตือรือร้นในทุกด้านเพื่อความเจริญรุ่งเรืองของผู้คน เครื่องมือทั้งหมดจะต้องนำมาใช้เช่นเดียวกับตัวเราเองที่เป็นมรดกของบรรพบุรุษของพวกเขา นั่นคือความรู้เกี่ยวกับปันจักสีลัตและปัญญาชน เพื่อยกระดับและจิตวิญญาณของพวกเขา ... ในหนังสือพิมพ์ฉบับนี้เราเคยเผยแพร่เรื่องปันจัก กีฬาหนึ่งในกีฬาที่คุ้นเคยคุ้นหูของ

¹⁰⁵ NIOD, “Olah Raga Sebagai Pendidik Semangat,” Tjahaja (22 February 1943): 2.

¹⁰⁶ “Sesoenggoehnja pentjak dan silat ini masoek sebagian pengetahoen olah raga yang berfaedah bagi segala djenis dan tingkatan manoesia. Kalau orang di Eropah soeka mengamalkan kepandaian bertindjoe dan bergulat, disatoe pihak namanja bertindjoe setjara Inggeris dan dilain pihak lagi bertindjoe setjara Perantjis, maka dinegeri Nippon orang seboetkan ju-jutsu, dan di Tiongkok orang namai kun-taw.” อ้างอิงจาก NIOD, “Pentjak dan Silat,” Pandji Poestaka (13 February 1943): 27.

ชาวอินโดนีเซีย เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมพื้นเมืองของประเทศเราที่ต้องได้รับความสนใจจากประชาชนทั่วไปและโดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวอินโดนีเซียทุกคน”¹⁰⁷

“ที่พวกเรากำลังพูดถึงการออกกำลังกาย ก็ถือเป็นความคิดที่ดีที่พวกเราให้ความสำคัญกับเกมยูติลิตีที่เป็นหนึ่งในประเภทที่ออกกำลังกายได้เป็นอย่างดี รวมทั้งลีลาและปันจักของชาวมินังกาเบา กุเนตาของผู้คนในจาการ์ตา จริงอยู่ที่ศิลปะการป้องกันตัวเหล่านี้คือการเรียนรู้ว่าแต่ละบุคคลต้องปรับใช้ในการต่อสู้แต่ละครั้งเมื่อบุคคลนั้นถูกโจมตีโดยศัตรูของเขา แต่วัตถุประสงค์ที่แท้จริงแล้วคือการพัฒนาเส้นเอ็นทั้งหมดหรือ "Spir-spir" ให้แน่นยิ่งขึ้น”¹⁰⁸

อีกวิธีการหนึ่งในการพยายามส่งเสริมปันจักลีลาของทัฟญ์ปูน คือการสอนและฝึกปันจักลีลาในระบบการศึกษา หนังสือพิมพ์ *Tjahaja* ฉบับวันที่ 20 มกราคม ค.ศ. 1943 รายงานว่าทางการทัฟญ์ปูนมีคำสั่งให้โรงเรียนมัธยมและมหาวิทยาลัยทุกแห่งในเมืองยอกยาคาร์ตาเปิดการเรียนการสอนกีฬาปันจักลีลา¹⁰⁹ เช่นเดียวกับในซีอามิสที่มีการจัดตั้งหลักสูตรการสอนปันจักลีลา โดยมีนักเรียนในหลักสูตรกว่า 100 คนเมื่อช่วงเดือนกุมภาพันธ์ในปีเดียวกัน¹¹⁰ จากนั้นไม่นานรัฐบาลกองทัฟญ์ปูนได้จัดตั้งหน่วยงานการศึกษาเยาวชนเพื่อพัฒนาหลักสูตรการศึกษาภายในเดือนเมษายนในปีนั้น ดังที่กล่าวในส่วนก่อนหน้าว่าหน่วยงานการศึกษาเยาวชนแนะนำให้ปันจักลีลาเป็นหนึ่งในกิจกรรมการออก

¹⁰⁷ “Semoea pemimpin2 ditanah Indonesia haroes bergiat dalam segala-galanja oentok kemakmoeran rakjat. Segala alat jang haroes dipergoenakan, begitoepon pada kita, jang mendjadi waris leloehoer kita jakni pengetahoen tentang pentjak dan kaoem terpeladjar oentok meninggikan deradjat dan semangat kita. ... Dalam harian ini pernah kita bentangkan tentang soal pentjak, salah satoe bahagian olah raga jang ta' asing lagi dalam pendengaran bangsa Indonesia. Bahagian ini adalah bahagian keboedajaan asli ditanah air kita jang perloe mendapat perhatian jang pantas dari rakjat oemoemnja dan tiap-tiap orang Indonesia choesoensja.” อ้างอิงจาก NIOD, “Bermain Pentjak,” *Pewarta Selebes* (23 April 1943): 4.

¹⁰⁸ “Oleh karena kita telah membitjarakan tentang pergerakan badan, ada baiknja djoega kita mengemoekakan permainan Jiu-jitzu, salah satoe tingkatan jang termasuk pergerakan badan djoega. Sebagai djoega silat atau pentjak bagi bangsa Minangkabau, koentau bagi bangsa Betawi. Benar, permainan itoe mempeladjar bagaimana seseorang haroes berlakoe dalam satoe perkelahian, apabila ia diserang oleh lawannja, tetapi oejoednja jang sebenar2nja ialah membangkitkan segala oerat2 atau ‘spir2’ menjadi kencang.” อ้างอิงจาก NIOD, “Gerak Badan,” *Atjeh Sinbun* (3 May 1943): 2.

¹⁰⁹ NIOD, “Pentjak Diadjarkan Disekolah-sekolah,” *Tjahaja* (20 January 1943): 2.

¹¹⁰ NIOD, “Koersoes Pentjak,” *Tjahaja* (22 February 1943): 2.

กำลังกายของเยาวชนอายุระหว่าง 14-25 ปี¹¹¹ นอกจากนี้หลักฐานการส่งเสริมการฝึกปืนจักส์ลัตในสถานศึกษายังปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์อย่าง Pewartas Selebes โดยมีการฝึกสอนปืนจักส์ลัตแก่เยาวชนในเมืองเซ็งกังและปังกาเยเน (Pangkajene) ในภาคใต้ของเกาะสุลาเวสี อันอยู่ภายใต้เขตปกครองของกองทัพเรือ¹¹²

จากนั้นไม่นานช่วงกลาง ค.ศ. 1943 รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นในซาวาได้พยายามรวมตัวโรงเรียนฝึกสอนปืนจักส์ลัตของแต่ละเมืองให้กลายเป็นสมาคมปืนจักส์ลัตของเมืองเหล่านั้นเพื่อให้มีความพร้อมในการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันและง่ายต่อการควบคุม โดยให้สมาคมปืนจักส์ลัตเหล่านี้อยู่ภายใต้การดูแลของขบวนการฝึกซ้อมกีฬาและสมาคมกีฬา¹¹³ ดังตัวอย่างสมาคมที่ปรากฏในข่าวสารตามหน้าหนังสือพิมพ์ได้แก่ “สมาคมปืนจักส์ลัตอินโดนีเซีย” (Gaboengan Pentjak I.S.I.) ในเมืองยอกยาคารตา¹¹⁴ “สมาคมปืนจักส์ลัตอินโดนีเซียแห่งมะตารัม” (Gaboengan Pentjak Indonesia Mataram)¹¹⁵ รวมถึง “สมาคมผู้เชี่ยวชาญปืนจักส์ลัต” (Persatuan Ahli Pentjak) ของเมืองสุซุขะบูมี¹¹⁶ รวมถึงองค์กรปืนจักส์ลัตที่เปลี่ยนแปลงสถานะจากองค์กรใต้ดินมาสู่องค์กรที่ร่วมมือกับรัฐบาล สมาคมเหล่านี้นอกจากฝึกสอนปืนจักส์ลัตให้แก่เยาวชนแล้วยังมีหน้าที่ในการนำเสนอกีฬาปืนจักส์ลัตแก่ประชาชน เช่นตามตลาดนัดกลางคืนของแต่ละเมือง¹¹⁷ รวมไปถึงกองทัพญี่ปุ่นยังมอบหมายสมาคมเหล่านี้ให้ทำหน้าที่อบรมและฝึกฝนปืนจักส์ลัตควบคู่กันกับกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวของญี่ปุ่นโดยเฉพาะยูโดให้แก่ทหารและนักเรียนชาวพื้นเมือง ดังที่ปรากฏเมื่อปลายปี ค.ศ. 1943 ที่ทางสมาคมปืนจักส์ลัตอินโดนีเซียแห่งมะตารัมได้ร่วมมือกันกับโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่งในเมืองร่วมกันจัดการอบรมปืนจักส์ลัตและยูโดแก่นักเรียนกับนักเรียนปืนจักส์ลัตในเมืองมะตารัม¹¹⁸ รวมถึงการฝึกซ้อมปืนจักส์ลัตให้แก่บรรดาทหารชาวพื้นเมืองที่มาจากผลกระทบของกองทัพญี่ปุ่นทั้งกลุ่มยุวชนทหารและกองกำลังเพื่อปกป้องมาตุภูมิที่ได้รับการฝึกฝนจากสมาคมปืนจักส์ลัต ตัวอย่างเช่นการจัดการอบรมปืนจักส์ลัตของอิมาม

¹¹¹ NIOD, “Badan Pendidikan Pemuda di Djakarta Sjoeroe,” Asia Raya (10 April 1943): 2.

¹¹² NIOD, “Moerid2 Beladjar Pentjak,” Pewartas Selebes (21 April 1943): 4, and “Sengkang,” Pewartas Selebes (6 May 1943): 4.

¹¹³ NIOD, “Rapat Pengoeroe Gelora,” Tjahaja (14 June 1943): 1.

¹¹⁴ NIOD, “Gaboengan Pentjak I.S.I.,” Pembangoen (24 June 1943): 4.

¹¹⁵ NIOD, “Gaboengan Pentjak Indonesia Mataram,” Asia Raya (26 June 1943): 3.

¹¹⁶ NIOD, “Persatoean Ahli Pentjak Soekaboemi,” Tjahaja (21 August 1943): 2.

¹¹⁷ NIOD, “Demonstrasi Pentjak di Pasar Malam,” Asia Raya (28 June 1943): 2.

¹¹⁸ NIOD, “Menanam Semangat Keberanian Kepada Moerid2 Sekolah Menengah,” Sinar Matahari (Djokjakarta) (26 November 1943): 2.

ชูจาอีแก่พลทหารชาวพื้นเมือง เพื่อฝึกฝนและให้คำแนะนำทักษะการต่อสู้ด้านป็นจักสีลัตที่เหมาะสมกับช่วงเดือนถือศีลอด¹¹⁹

การส่งเสริมป็นจักสีลัตของกองทัพญี่ปุ่นในช่วงปี ค.ศ. 1943 เป็นความพยายามฟื้นฟูป็นจักสีลัตในรูปแบบของกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อใช้ในการพัฒนาร่างกายและความสามารถด้านการต่อสู้แก่ประชาชนด้วยการนำเสนอว่าป็นจักสีลัตคือกีฬาดั้งเดิมของชาวอินโดนีเซีย หลังจากในอดีตรัฐบาลอินเดียตะวันตกของเนเธอร์แลนด์เคยจำกัดการขยายตัวของกีฬาชนิดนี้ ซึ่งกองทัพญี่ปุ่นพยายามนำเสนอภาพลักษณ์ของป็นจักสีลัตในฐานะกีฬาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์และงานเทศกาลต่างๆ ทำให้ผู้คนตระหนักและภาคภูมิใจในกีฬาพื้นเมืองชนิดนี้ของตนไปพร้อมกับการนำเสนอกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวของญี่ปุ่นและการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหาร

4.3.4 ปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายของกองทัพญี่ปุ่น

จะเห็นได้ว่าช่วง ค.ศ. 1943 เป็นต้นมากองทัพญี่ปุ่นเริ่มหันมาให้ความสำคัญกับการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายด้วยความพยายามเผยแพร่ความรู้และทักษะการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารและกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวแก่ชาวอินโดนีเซีย เพื่อให้พัฒนาร่างกายให้แข็งแรงและมีจิตวิญญาณที่กล้าหาญ เข้มแข็ง และอดทน ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ของสงครามมหาเอเซียบูรพา ซึ่งนโยบายส่งเสริมกีฬามีจุดมุ่งหมายเพื่อการจัดระเบียบและเตรียมความพร้อมให้กับประชาชนชาวอินโดนีเซียด้วยจุดมุ่งหมายด้านการทหารอย่างชัดเจนแตกต่างออกไปจากช่วงแรกที่กองทัพญี่ปุ่นเข้ามาปกครองใน ค.ศ. 1942 แต่อย่างไรก็ตามกองทัพญี่ปุ่นในหมู่เกาะอินโดนีเซียก็ประสบปัญหาเกี่ยวกับการใช้นโยบายดังกล่าวเช่นกัน แม้ว่าการใช้หลักฐานประเภทหนังสือพิมพ์และนิตยสารในช่วงเวลาดังกล่าวเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายจะทำให้ผู้วิจัยพบอุปสรรคในการพิจารณาประเด็นปัญหาที่กองทัพญี่ปุ่นในหมู่เกาะอินโดนีเซียประสบระหว่างดำเนินนโยบายเหล่านั้น เนื่องจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารในช่วงเวลานั้นนิยมเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาสถานการณ์ทางการเมืองและการสงครามเป็นสำคัญกว่าการกล่าวถึงประเด็นปัญหาด้านสังคมและวัฒนธรรม แต่อย่างไรก็ตาม หลักฐานเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและอุปสรรคด้านการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายยังคงปรากฏให้เห็นบ้างในช่วงเวลาระหว่าง ค.ศ. 1943 จนถึง 1944

ปัญหาที่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนประการหนึ่งคือการประสบปัญหาการขาดแคลนผู้ฝึกสอนและผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายแก่ประชาชนอย่างเพียงพอ รวมไปถึงการขาดแคลนพื้นที่สำหรับกิจกรรมเล่นกีฬาและออกกำลังกายอย่างสนามกีฬาในพื้นที่ห่างไกลจากตัว

¹¹⁹ NIOD, "Latihan Silat," *Soeara Asia* (24 September 1943): 2.

เมือง ตัวอย่างเช่นในเขตที่ราบสูงในชาวตะวันออกอย่างเซอร์เม (Cerme) ดังนั้นเพื่อให้การฝึกอบรมเด็กและเยาวชนเหล่านี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทางรัฐบาลกองทัพภาคที่ 16 ของญี่ปุ่นจึงนำประเด็นปัญหาการขาดแคลนผู้สอนและสนามกีฬาเข้าหารือในการประชุมหน่วยงานระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับกลุ่มครูผู้ฝึกสอนการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายที่จัดขึ้นที่เมืองสุราบายาเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม ค.ศ. 1943 เพื่อหารือถึงแนวทางการแก้ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรและสนามกีฬา โดยที่ประชุมมีมติให้ผู้ประกอบอาชีพครูเป็นผู้ฝึกสอนและให้ความรู้เกี่ยวกับการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายแก่เยาวชน และทางรัฐบาลจะจัดอบรมการออกกำลังกาย โดยเฉพาะกิจกรรมกายบริหาร เพื่อเพิ่มจำนวนครูและเสริมทักษะการสอนเยาวชนภายในสถานศึกษา¹²⁰

นอกจากนี้ ที่ประชุมยังพยายามแก้ไขปัญหาการขาดแคลนสนามกีฬาด้วยการเตรียมสร้างสนามกีฬาและสรรหาพื้นที่ให้เพียงพอต่อการประกอบกิจกรรมเล่นกีฬาและออกกำลังกาย รวมไปถึงการฝึกซ้อมรบของกองกำลังพื้นเมืองในพื้นที่ต่างๆ โดยช่วงเวลาดังกล่าวทางรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นประกาศให้บรรดาโรงเรียนที่ขาดแคลนพื้นที่ออกกำลังกายอย่างเช่นเซอร์เมนั้นติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ประจำพื้นที่เพื่อดำเนินการสร้างพื้นที่สนามหญ้าสำหรับการออกกำลังกายของรัฐอย่างเร่งด่วน¹²¹ ขณะเดียวกันกองทัพญี่ปุ่นยังพยายามสร้างสนามกีฬาในชุมชนเพื่อใช้ในการเล่นกีฬาและออกกำลังกายตามเมืองอื่นๆในช่วงเวลานั้น ดังตัวอย่างเช่น การสร้างสนามกีฬาในเมืองชือามิสในช่วงปลายเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1943 ที่ประกอบไปด้วย สนามฟุตบอลที่มีลู่วิ่งกรีฑาล้อมรอบสำหรับการเล่นกีฬากับการออกกำลังกายที่รวมไปถึงการฝึกซ้อมรบและกิจกรรมกายบริหาร สนามกีฬาเทนนิส 2 แห่ง สนามกีฬาแบดมินตัน 2 แห่ง และสระว่ายน้ำ 2 แห่งที่แบ่งออกเป็นสระว่ายน้ำสำหรับการแข่งขันว่ายน้ำ 25 คนในระยะ 50 เมตร กับสระว่ายน้ำขนาดเล็กสำหรับการแข่งขันว่ายน้ำ 15 คนในระยะ 25 เมตร¹²² และเริ่มปรับปรุงซ่อมแซมสนามกีฬาตามเมืองใหญ่อย่างสนามกีฬากัมปิริในจาการ์ตา สนามกีฬาศรีเวดารีในโซโล สนามกีฬาเตกัลเลกาในบันดุง และสนามกีฬาตัมบักซารีในเมืองสุราบายา โดยเฉพาะสนามกีฬาศรีเวดารีทางกองทัพญี่ปุ่นยอมใช้งบประมาณกว่า 22,000 ถึง 23,000 กิลเดอร์ในการปรับปรุงสนามสนามกีฬาแห่งนี้ตั้งแต่วันที่ 30 เมษายน ค.ศ. 1943 อันเป็นในช่วงเวลาที่เกิดปัญหาสภาวะเศรษฐกิจในหมู่เกาะอินโดนีเซียตกต่ำ โดยเริ่มจากการขุดดินในสนามหญ้าเพื่อทำการขยายสนามหญ้าเพื่อให้สามารถใช้จุนักกีฬาและผู้เข้าชมการแข่งขันได้อย่างเพียงพอและสามารถ

¹²⁰ NIOD, "Badan Pendidikan Pemuda di Djakarta Sjoee," *Asia Raya* (10 April 1943): 2.

¹²¹ Ibid.

¹²² NIOD. "Disekitar Pembinaan Stadion," *Tjahaja* (22 May 1943): 2.

การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สนามกีฬาแห่งนี้ปรับปรุงเสร็จสมบูรณ์ในเดือนสิงหาคมในปีนั้นและมีชื่อทางการที่อ่านตามภาษาญี่ปุ่นว่า Solo no Undoodjoo¹²³

ขณะเดียวกันหลักฐานจากหนังสือพิมพ์ที่ปรากฏบนหนังสือพิมพ์ Sumatra Sinbun ฉบับวันที่ 5 เมษายน ค.ศ. 1943 แสดงให้เห็นถึงปัญหาการขาดแคลนสนามกีฬาในพื้นที่ชนบทของเกาะสุมาตรา ในเขตการปกครองของกองทัพภาคที่ 29 ของกองทัพญี่ปุ่นเช่นเดียวกัน โดยหนังสือพิมพ์ดังกล่าวรายงานว่ากองทัพญี่ปุ่นพยายามขยายการเรียนการสอนกีฬาและการออกกำลังกายให้กับโรงเรียนระดับล่างในพื้นที่เขตกัวลา ซิมปัง (Kuala Simpang) ในเกาะสุมาตราตอนเหนือ โดยเริ่มจัดการอบรมบทเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมกายบริหารให้แก่เยาวชนในพื้นที่ดังกล่าว ขณะเดียวกันกองทัพญี่ปุ่นยังวางแผนเตรียมสร้างสนามกีฬาฟุตบอลในกัวลา ซิมปังเพิ่มเติมเพื่อเพื่อให้มีพื้นที่แห่งนั้นสถานที่ที่ใช้สำหรับเล่นกีฬาและออกกำลังกาย หรือรวมถึงการฝึกทหารอย่างเพียงพอ¹²⁴

นอกเหนือไปจากปัญหาด้านการขาดแคลนผู้ฝึกสอนและสนามกีฬาสำหรับการออกกำลังกายแล้ว ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งคือ ประชาชนในช่วงเวลาดังกล่าวไม่มีความสุขจากการเล่นกีฬาและไม่เต็มใจปฏิบัติกิจกรรมออกกำลังกายเท่าไรนัก เนื่องจากการออกกำลังกายในช่วงเวลานี้มักเป็นการออกกำลังกายที่เกิดจากคำสั่งและการบีบบังคับให้ประชาชนปฏิบัติตามคำสั่งของกองทัพญี่ปุ่นมากกว่า การปฏิบัติด้วยความสมัครใจ ที่ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายด้วยจุดประสงค์ทางการทหารอย่างชัดเจน โดยแม้ว่าหลักฐานที่กล่าวถึงความไม่เต็มใจในการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายของชาวพื้นเมืองอาจไม่ปรากฏออกมาโดยตรงจากการแสดงออกหรือการจดบันทึกที่มีความเสี่ยงต่อการโดนลงโทษจากรัฐบาลทหารในช่วงสงครามมหาเอเซียบูรพา แต่ส่วนหนึ่งทางโมฮัมหมัด ฮัตตาได้บันทึกความคิดเห็นของตนเกี่ยวกับปัญหาของการดำเนินนโยบายของสมาคมกีฬาที่เข้ามาได้รับผิดชอบหน้าที่ด้านการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายแทนขบวนการฝึกซ้อมกีฬาตั้งแต่เดือนสิงหาคม ค.ศ. 1943 ไว้ใน The Putera Reports: Problem in Indonesia-Japanese Wartime Cooperation ไว้ดังต่อไปนี้

¹²³ NIOD, "Solo Mendapat Stadion," Asia Raya (28 April 1943): 2, "Stadion," Asia Raya (3 May 1943): 3. "Perloelasan Stadion Solo," Pembangoen (5 August 1943): 4. ซึ่งหากพิจารณาหลักฐานที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ Asia Raya กิจกรรมใหญ่ที่นอกเหนือไปจากการแข่งขันฟุตบอลในเมืองโซโลแล้ว ทางกองทัพญี่ปุ่นรวมถึงศูนย์พลังประชาชนยังใช้สนามนี้ในการจัดงานเฉลิมฉลองสมาคมต่างๆ รวมไปถึงงานเฉลิมฉลองครอบรอบการครองราชย์ของสุซุฮุกันแห่งนครโซโลในช่วงพฤศจิกายน ค.ศ. 1943

¹²⁴ NIOD, "Atjeh: Razio Taiso Di-Sekolah2 Rendah," Sumatra Sinbun (4 May 1943): 3.

“ไม่ว่าทางสมาคมกีฬาพยายาม [ในการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกาย - ผู้วิจัย] เท่าไหร่ ก็ยังไม่สามารถฟื้นฟูความกระตือรือร้นได้เหมือนในช่วงแรก ในการเริ่มต้น ขบวนการฝึกซ้อมกีฬา ศูนย์พลังประชาชนสามารถกระตุ้นความรู้สึกพึงพอใจที่เพิ่มขึ้น โดยตรงจากจิตใจของประชาชนเอง สมาคมกีฬาสามารถบรรลุสิ่งต่างๆ ด้วยวิธีการออกคำสั่งให้ประชาชนปฏิบัติตามให้สำเร็จ การออกคำสั่งที่ประชาชนต้องปฏิบัติตามเนื่องจากพวกเขาหวาดกลัว พื้นฐานความมั่นคงของสมาคมกีฬามีเพียงแค่ความมีระเบียบวินัย ขณะที่ความมั่นคงของขบวนการฝึกซ้อมกีฬานั้นอยู่ที่การตอบสนองด้วยความสมัครใจของตัวประชาชนและระเบียบวินัยจะเกิดขึ้นจากระเบียบในการเล่นกีฬาเอง”¹²⁵

จากข้อความดังกล่าวจะเห็นได้ว่าตั้งแต่ช่วงกลาง ค.ศ. 1943 เป็นต้นมา ฮัตตาผู้เป็นหนึ่งในตัวแทนของนักศึกษาตินิยมชาวพื้นเมืองที่ทำงานร่วมกับกองทัพญี่ปุ่น แสดงความคิดเห็นว่าช่วงเวลาดังกล่าว ประชาชนจำนวนหนึ่งไม่มีความเต็มใจในการปฏิบัติตามการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายจากการออกคำสั่งของกองทัพญี่ปุ่น นอกจากนี้การกล่าวถึงปัญหาดังกล่าวของฮัตต่าย่อมสะท้อนถึงความไม่พอใจของผู้นำชาวพื้นเมืองในขณะนั้นเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายด้านการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายของกองทัพญี่ปุ่นที่มุ่งให้ความสำคัญกับการปฏิบัติกิจกรรมด้วยการบีบบังคับมากกว่าการคำนึงถึงความสมัครใจของประชาชน อีกทั้งทางกลับกันยังแสดงออกถึงความไม่ไว้วางใจในกลุ่มนักศึกษาตินิยมของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นจากการที่ทางการญี่ปุ่นหวาดระแวงว่านักศึกษาตินิยมเหล่านี้จะฉกฉวยโอกาสในการระดมพลขึ้นมาต่อต้านตนเอง อย่างไรก็ตามการบังคับประชาชนให้ออกมาเล่นกีฬาและออกกำลังกาย และมุ่งความสำคัญไปที่การฝึกฝนร่างกายและการต่อสู้ป้องกันตัวนั้นไม่น่าแปลกใจแต่อย่างไร หากพิจารณาถึงสถานการณ์ที่กองทัพญี่ปุ่นต้องเผชิญกับความกดดันจากสถานการณ์ของสงครามมหาเอเซียบูรพา

อย่างไรก็ตาม ข้อสังเกตหนึ่งท่ามกลางสภาพปัญหาที่ฮัตตามองว่าประชาชนไม่มีความสุขในการเล่นกีฬา ในช่วงปลาย ค.ศ. 1943 ตามหน้าหนังสือพิมพ์และนิตยสารได้เริ่มปรากฏการเผยแพร่โฆษณาร้านค้าจำหน่ายอุปกรณ์กีฬามากขึ้น โดยปรากฏโฆษณาขายอุปกรณ์กีฬาอย่าง ลูก

¹²⁵ “No matter how hard the Jawa Tai Iku Kai has tried, it has not yet been able to revive the earlier enthusiasm. By starting Gelora, Putera was able to stimulate a sense of satisfaction rising directly from the hearts of people themselves. The Tai iku Kai could only achieve things by ordering them to be done, orders which the people obeyed because they were afraid. The basis of the Tai Iku Kai’s strength is simply discipline. Gelora’s strength was in the voluntary response of the people themselves, and its discipline arose from the sporting code itself.” อ้างอิงจาก Mohammad Hatta, *The Putera Reports: Problem in Indonesia-Japanese Wartime Cooperation*, p. 96.

บาสเกตบอล ลูกฟุตบอล ไม้เทนนิส และแบดมินตันของร้าน “Aga Sports” ในกรุงจาการ์ตา รวมไปถึงโฆษณาจำหน่ายชุดกีฬาที่ชื่อ “Tremola” และร้าน “Blima” ในกรุงยอกยาคาร์ตา ก่อนหน้าตามหน้าโฆษณาของหนังสือพิมพ์มักเป็นโฆษณาเกี่ยวกับอาหาร ยา สมุนไพร และเครื่องใช้เป็นหลัก (ดูรูปที่ 4.11) จากหลักฐานข้อสังเกตดังกล่าวสามารถตีความออกได้ 2 ทาง คือ กิจกรรมการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายเป็นที่นิยมในหมู่ประชาชนจนร้านเหล่านี้มีต้นทุนซื้อพื้นที่โฆษณาบนหน้าหนังสือพิมพ์และนิตยสาร หรือในทางตรงกันข้าม ร้านขายอุปกรณ์กีฬามีความจำเป็นในการประชาสัมพันธ์ร้านของตนเองเนื่องจากไม่สามารถสินค้าของตนเองออกได้อย่างเท่าที่ควร

ในประเด็นถัดมา ฮัตตาได้กล่าวถึงการให้ความสำคัญกับการเร่งศึกษากีฬาพื้นเมืองในอดีตของหมู่เกาะอินโดนีเซียเพื่อฟื้นฟูกีฬาเหล่านี้ในฐานะกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวของหน่วยงานพลศึกษาภายใต้การมอบหมายของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่น ฮัตตา กล่าวว่า

“หน่วยงานพลศึกษาได้วิจัยเกี่ยวกับกีฬาพื้นเมืองหลากหลายประเภทที่ยังคงมีการปฏิบัติในหมู่ประชาชนเมื่อเร็ว ๆ นี้ การวิจัยปรากฏว่าส่วนใหญ่คือกีฬาเก่าแก่ของชาวอินโดนีเซียที่ในปัจจุบันไม่ได้ดึงดูดความสนใจของประชาชนเท่าไรนักได้อยู่ในรูปแบบของการต่อสู้ป้องกันตัว ตัวอย่างเช่น สิลัตของชาวมินังกาเบา ปันจักหลากหลายชนิด โอโกล (Okol) เบนจัง (Bendjang) อุจัน (Ujungan) ยิงธนู (Main Panah) ลาวุง (Lawung) และบอนโดโบโย (Bondobojo) และอื่นๆ คงจะยอดเยี่ยมมากหากกีฬาทั้งหมดนี้ได้รับการฟื้นฟูและฝึกฝนให้กับประชาชนอย่างเป็นระบบ เนื่องจากกีฬาทั้งหมดเหล่านี้คือพื้นฐานในการกระตุ้นความกระตือรือร้นและสร้างท่วงท่าและจิตวิญญาณแห่งการต่อสู้”¹²⁶

ฮัตตามองว่ากีฬาพื้นเมืองเหล่านี้ยังป็นจักสิลัต ยิงธนู เบนจัง (กีฬาต่อสู้ด้วยมือเปล่าของชาวซุนดาคล้ายกีฬาซูโม) โอโกล (กีฬาต่อสู้ป้องกันตัวของชาวมาตุรา) อุจัน (การต่อสู้ด้วยไม้ไผ่เพื่อประกอบพิธีการขอฝนในเขตชวาตะวันตกและชวากลาง) รวมไปถึงการแสดงระบำพื้นบ้านที่ใช้อาวุธ

¹²⁶ “More recently the physical Education Section did research on various types of native sports still practiced by the people. It turned out that the majority of these old Indonesian sports, which now do not attract much attention, are now forms of self-defense. For example, there is the silat of the Minangkabau, pentjak of various kinds, okol, bendjang, ujunjan, main panah, lawung, bondobojo, and others. It would be excellent if all these were revived and people trained in them systematically, since they all are fundamental to arousing enthusiasm and building martial character.” อ้างอิงจาก Mohammad Hatta, *The Putera Reports: Problem in Indonesia-Japanese Wartime Cooperation*, p. 97.

ดาบและกระบองประกอบการแสดงอย่างลวุงและบอนโดโบโยนั้น สามารถปลุกกระแสความตื่นตัวในการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายโดยสมัครใจในหมู่ประชาชนได้เป็นอย่างดีถ้าฝึกฝนอย่างเป็นระบบ อีกทั้งในช่วงเวลานั้นเองกองทัพญี่ปุ่นในชวาเองเริ่มมีนโยบายในการส่งเสริมปันจักสีลัตให้กับประชาชนในช่วงเวลานั้นแล้วเช่นกัน และกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวของชาวพื้นเมืองที่ทางฮัตตาต้องการให้มีการเผยแพร่การฝึกฝนแก่ประชาชน โดยเฉพาะปันจักสีลัตที่ได้รับการส่งเสริมอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 1943 จะทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นทั้งในมิติของการออกกำลังกายและในมิติของการสร้างอัตลักษณ์ที่แสดงออกถึงชาวอินโดนีเซีย เมื่อกองทัพญี่ปุ่นเปลี่ยนแปลงนโยบายทางการเมืองต่อหมู่เกาะอินโดนีเซียอีกครั้งในช่วงกลาง ค.ศ. 1944 ดังจะอธิบายในบทต่อไป

Ada sedia:
SHORTS,
PANTALON
dan
KEMEDJA
OLAH-RAGA
(Sporthemd.)
Potongan ditangoeng
menjenangkan!
Harganja ditangoeng pantes!

„Jremala“
BRAGA No. 48 A.

M 2122

AGA SPORTS
Pasar Baroe 2 - Djakarta - Tel. 337
Menganjam Racket.

Tennis		Dadminton
Kwalitet		Kwalitet
No. 1.		No. 1.
f 7.50.		f 2.75.
Kwalitet		Kwalitet
No. 2		No. 2
f 6.50.		f 2.-

Badminton Racket baroe Lengkap samu
Suar Spiral: Kwalitet No. 1 f 12.50 Kw
No. 2 f 8.- f No. 2 f 1.50
DENTOK TOKOK BARUA ISTIMEWA

AGA SPORTS
Pasar Baroe 2 - Djakarta - Tel. 337
BOLA TENDANG LENGKAP No. 5
(VOETBAL).
Trainen f 8.50 - f 9.50 - f 10.50
Competitie - f 12.50 - f 14.50
BASKET BALL No. 7 LENGKAP.
Trainen f 15.50
Competitie f 12.50
Competitie f 17.50
BANDALAM BOLA (BLETTER)
Nomer 5
Karet Mentah f 1.50
Karet Matang f 3.50
Setec bidjinja

Nomer 7
Karet Mentah f 3.50 Setec bidjinja
Karet Matang f 6.50
Dan lain-lain Alat Olah Raga
Dentok Tokoko harga ISTIMEWA.
Atoran Bemboura ongkos ditambah
alpenbell. Tidak oesahlah soerat ma-
ngjerat beraril memboong tempo
Jang berharga. Atorah paman,
kami akan kirim dengan sama rata.

Alamat untuk Alat OLAH RAGA
„Blima“
Djalan Tuğu 109 - Jogjakarta - Telp. 456.
Menjadiakan matjam-matjam Alat Olah Raga.
Silahkan menjaksikan.
PENGUSAHA.

11 (1)

รูปที่ 4.11 : ภาพโฆษณาร้านจำหน่ายอุปกรณ์กีฬาตามหน้าหนังสือพิมพ์ในเกาะชวา

ที่มา : NIOD, *Tjahaja* (7 August 1942): 2, *Asia Raya* (24 October 1943): 2, (23 October 1943): 4, *Soeara M.I.A.I.* : *madjallah Islam / Madjilis Islam* (1 November 1943): 58.

บทที่ 5 ความเปลี่ยนแปลงของนโยบายส่งเสริมกีฬาของกองทัพญี่ปุ่นช่วงปลายสงครามมหาเอเชียบูรพา (ค.ศ. 1944-1945)

สถานการณ์ของสงครามมหาเอเชียบูรพานั้นกองทัพญี่ปุ่นเป็นฝ่ายเสียเปรียบอย่างเห็นได้ชัดในช่วง ค.ศ. 1944 เป็นต้นมา เมื่อฝ่ายสัมพันธมิตรเริ่มโจมตีพื้นที่ใกล้เคียงหมู่เกาะอินโดนีเซียและประเทศญี่ปุ่น ช่วงเวลาดังกล่าวทางรัฐบาลญี่ปุ่นในกรุงโตเกียวตัดสินใจจะให้เอกราชแก่หมู่เกาะอินโดนีเซียในอนาคตจนนำมาสู่ความพยายามสร้างอัตลักษณ์แห่งชาติของชาวอินโดนีเซีย โดยกองทัพญี่ปุ่นและชาวอินโดนีเซียให้ความสำคัญกับการฝึกกองกำลังชาวพื้นเมืองและพยายามผลักดันป็นจกีสลิตให้เป็นกีฬาประจำชาติอินโดนีเซียเพื่อแสดงออกถึงวัฒนธรรมของชาวอินโดนีเซียในอดีตไปพร้อมกับการใช้กีฬาต่อสู้ป้องกันตัวของชาวพื้นเมืองชนิดนี้ร่วมกับกีฬาญี่ปุ่น กีฬาสากลและการออกกำลังกายสำหรับฝึกฝนประชาชนในการสู้รบกับฝ่ายสัมพันธมิตรที่เริ่มบุกโจมตีหมู่เกาะอินโดนีเซียบางพื้นที่ในช่วง ค.ศ. 1945 จนกระทั่งกองทัพญี่ปุ่นประกาศแพ้สงครามมหาเอเชียบูรพาและผู้นำชาตินิยมอินโดนีเซียประกาศเอกราชเมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1945

5.1 คำมั่นสัญญาของคุนิอากิ โคอิโซะ: การไปสู่เอกราชของอินโดนีเซีย

นับตั้งแต่ฝ่ายสัมพันธมิตรสามารถตอบโต้การโจมตีของกองทัพญี่ปุ่นได้ในบริเวณหมู่เกาะโซโลมอนตั้งแต่ ค.ศ. 1943 สถานการณ์ของฝ่ายญี่ปุ่นย่ำแย่ลงอย่างเห็นได้ชัดและสูญเสียพื้นที่ยุทธศาสตร์ในมหาสมุทรแปซิฟิกและกำลังพลอย่างต่อเนื่อง ญี่ปุ่นพ่ายแพ้สหรัฐอเมริกาบริเวณเกาะไซปัน (Saipan) บริเวณหมู่เกาะมาเรียนา (Mariana Island) เมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1944 อันเป็นหมู่เกาะที่ตั้งอยู่บริเวณทางตะวันออกเฉียงของฟิลิปปินส์ ความพ่ายแพ้ดังกล่าวทำให้ญี่ปุ่นหวาดระแวงกับสถานการณ์ดังกล่าวอย่างมากเนื่องจากสหรัฐวางแผนเคลื่อนกำลังพลสู่เกาะกวม ซึ่งหากญี่ปุ่นสูญเสียหมู่เกาะฟิลิปปินส์จะส่งผลให้เส้นทางการติดต่อทางทะเลระหว่างญี่ปุ่นและพื้นที่แหล่งทรัพยากรอย่างหมู่เกาะอินโดนีเซียขาดลง¹ ความเสียเปรียบอย่างหนักครั้งนี้ได้เป็นเหตุผลสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อให้นายพลฮิเดกิ โตโจลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และให้นายพลคุนิอากิ โคอิโซะ (Kuniaki Koiso) เข้าดำรงตำแหน่งแทนในปลายเดือนนั้นด้วยความหวังที่จะรักษามลประโยชน์ของตนและขัดขวางการกลับเข้ามามีอิทธิพลอีกครั้งของประเทศเจ้าอาณานิคมตะวันตก

¹ Benedict Anderson, *Some Aspect of Indonesian Politics under the Japanese Occupation: 1944-1945*, (Modern Indonesia Project Interim Reports Series, Cornell University, Ithaca, New York, 1961), p. 2.

กองทัพญี่ปุ่นที่ปกครองหมู่เกาะอินโดนีเซียล้วนหวาดระแวงการโจมตีจากฝ่ายสัมพันธมิตร เนื่องจากหลังเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1944 เป็นต้นมาฝ่ายสัมพันธมิตรได้ทิ้งระเบิดในเมืองปาตังและปาเล็มบัง (Palembang) บริเวณเกาะสุมาตรา รวมถึงทิ้งระเบิดที่เกาะฮาลมาฮีรา (Halmahera) อันเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดของหมู่เกาะมาลุก² นอกจากนี้สังคมอินโดนีเซียในช่วงเวลาดังกล่าวยังปรากฏปัญหาสภาพความอดอยากของชาวอินโดนีเซีย แม้กองทัพญี่ปุ่นพยายามพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของชาวอินโดนีเซียให้ดีขึ้นท่ามกลางสถานการณ์สงครามที่เปลี่ยนแปลง ทั้งความพยายามแก้ไขปัญหาสภาพเศรษฐกิจที่ทรุดตัวจากการทำสงครามที่นำไปสู่การเกิดปัญหาสินค้าราคาแพงและขาดตลาดจนนำไปสู่ปัญหาความอดอยากและการเกิดขึ้นของตลาดมืด รวมถึงยังต้องเผชิญกับสภาวะโรคระบาดในช่วงเวลานั้นที่แม้ว่าทางกองทัพญี่ปุ่นพยายามรณรงค์การแก้ปัญหาเรื่องโรคภัยไข้เจ็บผ่านวิธีการต่างๆ ทั้งการประชาสัมพันธ์ การพยายามรวบรวมกลุ่มแพทย์เข้ารักษา รวมถึงการจัดกิจกรรมการเล่นกีฬา และการออกกำลังกายเพื่อขจัดโรคภัยไข้เจ็บดังเช่นกิจกรรมวันสุขภาพประชาชน อย่างไรก็ตามยังไม่สามารถจัดปัญหาสภาพความเป็นอยู่ได้มากนักเนื่องจากงบประมาณลงทุนของกองทัพญี่ปุ่นมีจำกัด รวมไปถึงการขาดการเอาใจใส่ของกลุ่มผู้ปกครอง ส่งผลให้ประชาชนในช่วงเวลานั้นเริ่มหันหลังให้การปกครองและการดำเนินการของกองทัพญี่ปุ่น โดยเฉพาะบรรดากลุ่มเยาวชนและบุคคลผู้ได้รับการศึกษาแบบตะวันตกที่อาศัยอยู่ตามเมืองใหญ่³

นักชาตินิยมอินโดนีเซียทราบดีถึงสถานการณ์ความเป็นอยู่ของชาวอินโดนีเซียและความเสียเปรียบในสงครามมหาเอเชียบูรพาของกองทัพญี่ปุ่นจึงพยายามกดดันให้กองทัพญี่ปุ่นมอบเอกราชให้แก่อินโดนีเซีย ในสถานการณ์ดังกล่าวกองทัพญี่ปุ่นไม่ต้องการสร้างความขัดแย้งกับนักชาตินิยมอินโดนีเซียและเพื่อเรียกความร่วมมือจากชาวอินโดนีเซีย ส่งผลให้คุนิอากิ โคอิโซะ นายกรัฐมนตรีของญี่ปุ่นในขณะนั้นที่ขึ้นดำรงตำแหน่งแทนโทโจให้คำมั่นสัญญาว่าจะให้ “เอกราชแก่ชาวอินโดนีเซียในอนาคตอันใกล้” ในวันที่ 7 กันยายน ค.ศ. 1944 หนังสือพิมพ์และนิตยสารในหมู่เกาะอินโดนีเซียได้ลงข่าวสารเกี่ยวกับการให้คำมั่นสัญญาครั้งนี้เป็นจำนวนมาก⁴ อย่างไรก็ตามแม้จุดประสงค์สำคัญของการให้คำมั่นสัญญาของโคอิโซะคือเพื่อเรียกร้องความร่วมมือจากผู้นำชาวอินโดนีเซีย และการไปสู่ “เอกราช” (Merdeka) ตามเงื่อนไขของกองทัพญี่ปุ่นคือชาวอินโดนีเซียต้องร่วมมือและสนับสนุนการทำสงครามมหาเอเชียบูรพา ซึ่งทางรัฐบาลกองทัพบกภาคที่ 16 บนเกาะชวาเองมองว่าเอกราชของชาว

² Peter Post, William H. Frederick, Iris Heidebrink and Shigeru Sato, *The Encyclopedia of Indonesia in the Pacific War: in cooperation with the Netherlands Institute for War Documentation*, p. xxiv.

³ Benedict Anderson, *Java in a Time of Revolution: Occupation and Resistance, 1944-1946*, (Ithaca: Cornell University Press, 1972), pp. 49-50.

⁴ Ibid, p. 36-8.

อินโดนีเซียนั้นมีฐานะเป็น “ของขวัญ” (Hadiah) ที่ได้จากความร่วมมืออย่างเต็มใจและร่วมมืออย่างสุดความสามารถกับกองทัพญี่ปุ่น แต่การประกาศคำมั่นสัญญาดังกล่าวส่งผลให้ทางรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นมีท่าทีสนับสนุนการให้เอกราชให้แก่หมู่เกาะอินโดนีเซียอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมมากขึ้น และนำมาซึ่งความพยายามสร้างและส่งเสริมอัตลักษณ์อินโดนีเซียเพื่อใช้ในการต่อรองกับชาวอินโดนีเซียให้หันมาสนับสนุนฝ่ายญี่ปุ่น โดยเฉพาะการตั้งองค์กรอีกหลากหลายองค์กรและเพิ่มจำนวนชาวพื้นเมืองเข้าดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาด้านการเมือง (Sanyos) ในสภาขึ้นเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ชาวอินโดนีเซียมีบทบาทในการกำหนดนโยบายและทิศทางของอินโดนีเซียในอนาคตได้มากยิ่งขึ้น⁵

5.2 นโยบายการส่งเสริมกีฬาปันจักสีลัตเพื่อการไปสู่เอกราชของอินโดนีเซีย

“เรากำลังมุ่งไปสู่การตื่นขึ้นของกีฬาแห่งชาติอย่างแท้จริง เพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณแห่งการต่อสู้ของเรา” – หนังสือพิมพ์ *Asia Raya* ฉบับวันที่ 17 มกราคม ค.ศ. 1945⁶

หลังจากประกาศคำมั่นสัญญาเกี่ยวกับเอกราชในอนาคตของหมู่เกาะอินโดนีเซียของโคอิโซะ บรรดาหนังสือพิมพ์ต่างลงข่าวสารการไปสู่เอกราชดังกล่าวเป็นจำนวนมากพร้อมกับอนุญาตให้ชาวอินโดนีเซียสามารถใช้ธงชาติและเพลงชาติ "อินโดนีเซีย Raya" (Indonesia Raya) ได้อีกครั้งหลังกองทัพญี่ปุ่นเคยสั่งห้ามบุคคลทั่วไปใช้ภายในหมู่เกาะอินโดนีเซียตั้งแต่วันที่ 20 มีนาคม ค.ศ. 1942⁷ โดยกองทัพญี่ปุ่นและผู้นำชาวอินโดนีเซียได้ร่วมกันจัดงานเฉลิมฉลองการไปสู่เอกราชเมื่อวันที่ 23-26 กันยายน ค.ศ. 1944 และมีการจัดการแข่งขันกีฬาหลากหลายประเภทอย่างฟุตบอล กรีฑา รวมถึงการแข่งขันและการสาธิตปันจักสีลัตรวมกันกับการแสดงศิลปวัฒนธรรมอื่นๆอย่างว้ายโกเล็ก (Wajang Golek) หรือหุ่นเชิด และดนตรีกาเมลัน (Gamelan)⁸ ช่วงเวลานั้นทางกองทัพญี่ปุ่นตัดสินใจเปลี่ยนแปลงหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบการส่งเสริมกีฬาอีกครั้ง โดยความเปลี่ยนแปลง

⁵ Benedict Anderson, *Some Aspect of Indonesian Politics under the Japanese Occupation: 1944-1945*, p. 9.

⁶ “Kita menoejdjo kepada Kebangoenan Olah Raga Kebangsaan jang sesoenggoehnja, goena mempertegoeh semangat pejoengan kita.” อ้างอิงจาก NIOD, “‘Barisan Tai Iku Kai bersiap-bersiap’ – Seroean K. B. Djawa Hookoo Kai,” *Asia Raya* (17 January 1945): 2.

⁷ Elly Touwen-Bouwisma, "The Indonesian Nationalists and the Japanese "Liberation" of Indonesia: Visions and Reactions," in *Journal of Southeast Asian Studies* 27, (March 1996): 11.

⁸ NIOD, “Perajaan Indonesia akan Merdeka,” *Tjahaja* (23 September 1944): 2, “Samboetan pada Djandji Indoonesia Merdeka Dikemoedian Hari,” *Asia Raya* (26 September 1944): 2.

ดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างชัดเจนเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม ค.ศ. 1944 เมื่อกองทัพญี่ปุ่นได้ฟื้นฟูขบวนการฝึกซ้อมกีฬาขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งภายใต้การดำเนินการของชาวอินโดนีเซียเป็นหลัก โดยกองทัพญี่ปุ่นได้กำหนดให้สมาคมกีฬาและขบวนการฝึกซ้อมกีฬาเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสมาคมบริการประชาชนชาวอินโดนีเซียเป็นหน่วยงานทางการเมืองอีกครั้ง พร้อมประกาศมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายทั่วไปให้แก่ขบวนการฝึกซ้อมกีฬา ขณะที่สมาคมกีฬาจะมีหน้าที่รับผิดชอบเพียงแค่นี้ในส่วนของการฝึกซ้อมกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวของญี่ปุ่น โดยทางกองทัพญี่ปุ่นได้ตั้งชื่อองค์กรกีฬาที่รวมทั้งขบวนการฝึกซ้อมกีฬาและสมาคมกีฬาเข้าด้วยกันอย่างเป็นทางการว่า “สมาคมกีฬาบริการประชาชนชาวอินโดนีเซีย” (Djawa Hookookai Tai Iku Kai) ซึ่งมีการจัดพิธีส่งมอบตำแหน่งผู้นำการส่งเสริมกีฬาดังกล่าวที่สนามกีฬากัมปี้ร์ ณ กรุงจาการ์ตาเมื่อวันที่ 6 ธันวาคม ค.ศ. 1944⁹

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นการเปิดโอกาสให้ชาวอินโดนีเซียสามารถเข้ามาทำกับดูลเล่นนโยบายการส่งเสริมกีฬาในเกาะชวาโดยตรง ส่งผลให้ชาวอินโดนีเซียสามารถผลักดันกีฬาพื้นเมืองของอินโดนีเซียเป็นหนึ่งในอัตลักษณ์แห่งชาติได้ในช่วงเวลานี้ได้อย่างชอบธรรมไปพร้อมกับการมุ่งส่งเสริมร่างกายที่แข็งแรงและจิตวิญญาณแห่งความกล้าหาญแก่ประชาชนอินโดนีเซียเป็นวัตถุประสงค์สำคัญในการส่งเสริมกีฬาของกองทัพญี่ปุ่น ผ่านการใช้การฝึกซ้อมกีฬาและการออกกำลังกายเป็นตัวแทนของความกตัญญูและความจริงใจของชาวอินโดนีเซียที่มีต่อกองทัพญี่ปุ่นและสะท้อนความสามารถของชาวอินโดนีเซีย ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับการส่งเสริมกีฬาพื้นเมืองและการเรียกร้องกระแสตอบรับจากประชาชนจึงส่งผลให้ช่วงเวลาดังกล่าวมีการเลือกใช้ชื่อของขบวนการฝึกซ้อมกีฬาอินโดนีเซียเป็นชื่อที่สะกดด้วยภาษาอินโดนีเซียตามหน้าหนังสือพิมพ์มากกว่าชื่อไตอิกุคากิ (สมาคมกีฬาบริการประชาชนชาวอินโดนีเซีย) และในเวลาต่อมาจึงเรียกว่าขบวนการฝึกซ้อมกีฬาอย่างสมบูรณ์¹⁰ และกองทัพญี่ปุ่นมีวัตถุประสงค์สำคัญในการส่งเสริมกีฬาดังกล่าวตั้งแต่ ค.ศ. 1945 ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาและติดตามการกีฬาและปรับปรุงการเล่นกีฬาให้เข้ากับวัฒนธรรมตะวันออก
2. เผยแพร่ความรู้และความหมายที่แท้จริงของการเล่นกีฬา
3. จัดการแข่งขันกีฬาประเภทต่างๆ

⁹ NIOD, “Penjerahan Pimpinan Taiiku Kai kepada Djawa Hookoo Kai,” *Tjahaja* (5 February 1945): 2, “Oepatjara Pengoemoeman Penjerahan Tai Iku Kai,” *Asia Raya* (7 February 1945): 2, “Penjerahan Pimpinan Djawa Rengo Tai Iku Kai,” *Sinar Baroe* (9 February 1945): 5.

¹⁰ NIOD, “Permoesjawaratan Djawa Hookookai Tai Iku Kai,” *Asia Raya* (26 February 1945): 2.

4. พยายามจัดการแข่งขันกีฬา โดยเฉพาะการแข่งขันสัปดาห์กีฬา (โอลิมปิก) ทั่ว
ชาว หมู่เกาะอินโดนีเซีย และเอเชียตะวันออกเฉียง

5. ให้ความสำคัญและพัฒนาความก้าวหน้าของทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา¹¹

จะเห็นได้ว่าทางรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นยังคงพยายามส่งเสริมกีฬาเพื่อเสริมสร้างความเป็น
วัฒนธรรมตะวันออก ผ่านการเผยแพร่ความรู้ รวมถึงการจัดการแข่งขันกีฬาประเภทต่างๆ นอกจากนี้
แนวทางสำคัญของการส่งเสริมกีฬาในช่วงเวลาดังกล่าวได้ระบุไว้ภายในหนังสือพิมพ์ *Asia Raya* ฉบับ
วันที่ 19 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1945 ดังนี้

1. ตระหนักถึงเจตนาและวัตถุประสงค์ของกีฬาอย่างแท้จริงในฐานะส่วนหนึ่งของ
การศึกษาที่พยายามให้ความรู้เรื่องการออกกำลังกายจิตวิญญาณและทางกายภาพ ด้วย
วิธีการออกกำลังกายที่นำไปสู่การจัดตั้ง "กีฬาเพื่อการเล่นกีฬา" เพื่อที่ว่าในวิธีการนี้
สามารถทำให้การศึกษาประสบความสำเร็จทั้งภายในและภายนอก

2. พยายามให้ความรู้แก่เยาวชนชายหญิงของประเทศอินโดนีเซียเกี่ยวกับสุขภาพ,
ความกล้าหาญ, ความเรียบง่ายและมีระเบียบวินัยบางอย่าง

3. ขยายกีฬาของเมืองไปยังหมู่บ้านที่ห่างไกลที่ไม่มีการแข่งขันหรือกลุ่ม

4. ภาวะผูกพันที่จะอุทิศกีฬาเพื่อให้บรรลุชัยชนะครั้งสุดท้ายในสงครามมหาเอเชีย
บูรพาและไปสู่การสร้างและไปสู่เอกราชของอินโดนีเซียในอนาคต

5. เสริมสร้างมติจากการให้คำปรึกษากีฬาเอเชียตะวันออกเฉียงครั้งที่ 1¹² และปรับใช้
วิทยาศาสตร์การกีฬากับขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวตะวันออก เช่นเดียวกับที่

¹¹ NIOD, "Gerakan Latihan Olah Raga (Gelora) Segera akan bergerak," *Asia Raya* (23 March 1945): 2, "Peratoeran dasar Djawa Hookoo Tai Iku Kai," *Soeara Asia* (24 March 1945): 1.

¹² การให้คำปรึกษากีฬาเอเชียตะวันออกเฉียงครั้งที่ 1 (Permoesjawaratan Olah Raga Asia Timoer Raya ke 1) เป็นการ
ประชุมเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายของกลุ่มประเทศสมาชิกในแผนงโพลีร่วมแห่งมหาเอเชีย
บูรพา ที่จัดขึ้นในกรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่นเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน ค.ศ. 1943 โดยพื้นที่ที่ส่งตัวแทนเข้าร่วมการประชุมดังกล่าวได้แก่
แมนจู กัว จิน พม่า ไทย และฟิลิปปินส์ วัตถุประสงค์สำคัญของการประชุมดังกล่าวคือความพยายามส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกาย
เพื่อพัฒนาเยาวชนทั้งทางด้านร่างกายและจิตวิญญาณเพื่อให้บุคคลเหล่านี้สามารถเป็นส่วนหนึ่งของการต่อสู้เพื่อขจัดอิทธิพลของ
สหรัฐอเมริกาและอังกฤษ พร้อมกับสร้างอุดมการณ์ใหม่ของการเล่นกีฬาในแผนงโพลีร่วมแห่งมหาเอเชียบูรพา แต่อย่างไรก็ตาม
ผู้วิจัยยังไม่สามารถหารายละเอียดเกี่ยวกับการให้คำปรึกษากีฬาเอเชียตะวันออกเฉียงครั้งที่ 1 นี้ได้อย่างชัดเจนด้วยข้อจำกัดของหลักฐานที่

พยายามอย่างหนักทั้งร่างกายและจิตใจของกลุ่มเยาวชนรุ่นเยาว์ (Angkatan Indonesia Moeda)¹³

เท่ากับว่าในช่วงเวลานี้รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นพยายามให้ความสำคัญกับการส่งเสริมกีฬาเพื่อก้าวไปสู่จุดมุ่งหมายที่สำคัญคือเอกราชที่ได้รับจากการสนับสนุนการทำสงครามต่อต้านฝ่ายสัมพันธมิตร โดยวิธีการการส่งเสริมกีฬาผ่านระบบการศึกษาเพื่อให้ความรู้กับกลุ่มเยาวชน โดยพยายามส่งเสริมกีฬาพื้นเมืองในฐานะที่เป็นกีฬาชาวตะวันออกอันเป็นวัฒนธรรมร่วมของชาวญี่ปุ่นและชาวอินโดนีเซีย ดังนั้นเพื่อเรียกร้องความร่วมมือจากประชาชนทางกองทัพญี่ปุ่นจึงมีความจำเป็นในการสร้างสำนึกความเป็นชาวอินโดนีเซียผ่านวัฒนธรรมต่างๆ ทั้ง ภาษา เพลงชาติ ธงชาติ รวมไปถึงการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายที่เรียกว่ากีฬาพื้นเมือง ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจว่าช่วงเวลาดังกล่าวกองทัพญี่ปุ่นได้ใช้สิ่งเหล่านี้เพื่อให้ประชาชนมีเป้าหมายในการไปสู่เอกราช

ลักษณะดังกล่าวส่งผลให้ช่วงเวลานี้เราสามารถอธิบายแนวทางการส่งเสริมกีฬาในช่วงเวลานี้ได้ 2 มุมมองสำคัญนั่นคือ การส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อพัฒนาสุขภาพสำหรับการป้องกันหมู่เกาะอินโดนีเซียอันเป็นวัตถุประสงค์สำคัญที่ดำเนินมาตั้งแต่ ค.ศ. 1943 และอีกมุมมองหนึ่งได้แก่ การส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อพัฒนาอัตลักษณ์ของอินโดนีเซียผ่านการให้ความสำคัญกับ

ทางผู้วิจัยพบจากข่าวในหนังสือพิมพ์ Asia Raya ฉบับวันที่ 13 พฤศจิกายน ค.ศ. 1943 เท่านั้น อ่านรายละเอียดได้ใน NIOD, "Poetoesan Permoesjawaratan Olah Raga Asia Timoer Raya di Tokyo," *Asia Raya* (13 November 1943): 4.

¹³ "1. Insaf akan maksoed dan toedjoean keolah-ragaan jang sesoenggoehnja jaitoe: sebagai soeatoe tjabang pendidikan, beroesaha ikoet mendidik rohani dan djasmani dengan jalan latihan badan dan akan melemparkan jaoeh-jaoeh pendirian "Olah Raga oentoe Keolah-ragaan", agar dengan djalan demikian dapat tertjapai pendidikan lahir dan batin jang sempoeana.

2. Beroesaha mendidik Poetera-poetera dan poeteri-poeteri Indonesia kearah Kesehatan, Keberanian, Kesederhanaan dan disiplin jang tertentoe.

3. Menghadapkan keolah-ragaan dari kota sampai ke pelosok-pelosok desa dengan tidak membedakan lapisan atau golongan.

4. Kewadajiban membaktikan keolah-ragaan terhadap tertjapainja kemenangan achir dalam peperangan Asia Timoer Raya, dan terhadap pembentoean dan kemadjoean Indonesia Merdeka dikemoedian hari.

5. Mengoatkan poetoesan-poetoesan Permoesjawaratan Olah Raga Asia Timoer Raya ke 1 dan akan menjoesoaikan ilmoe Keolah-ragaan dengan adat-istiadat Timoer serta beroesaha segiat-giatnja memperkoekat djasmani dan rohani Angkatan Indonesia Moeda." อ้างอิงจาก NIOD, "Bangsa juga menoejdjoe Kebesaran tidak boleh mengabaikan ke-olahraagaan: Permoesjawaratan Tai Iku Kai," *Asia Raya* (19 February 1945): 2.

การเผยแพร่อุดมการณ์ชาตินิยม (Nationalism) โดยให้ความสำคัญกับการไปสู่เอกราชในอนาคตผ่านการสร้างจิตวิญญาณของชาติลงในกีฬาพื้นเมืองที่ปรากฏผ่านคำขวัญของสมาคมกีฬาบริการประชาชนชาวขณะนั้น นั่นคือ “เรากำลังมุ่งไปสู่การตื่นขึ้นของกีฬาแห่งชาติอย่างแท้จริง เพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณแห่งการต่อสู้ของเรา” (Kita menyoedjoe kepada Kebangoenan Olah Raga Kebangsaan jang sesoenggoehnja, goena mempertahankan semangat pejoengan kita.)¹⁴ ปันจักสีลัตซึ่งได้กลายเป็นกีฬาพื้นเมืองประจำชาติได้รับการผลักดันอย่างชัดเจนจากกองทัพญี่ปุ่น และกองทัพญี่ปุ่นได้ให้ความสำคัญกับปันจักสีลัตในช่วง ค.ศ. 1945 ด้วยเหตุผลตามที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ Sinar Baroe ดังต่อไปนี้

“ปันจักสีลัตเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมอินโดนีเซีย” (Pentjak dan Silat adalah sebahagian dari Kebudayaan Indonesia.)

“ปันจักสีลัตไม่ได้มีประโยชน์เพียงเพื่อสุขภาพร่างกาย แต่ยังมีประโยชน์สำหรับสุขภาพจิต” (Pentjak dan Silat tidak hanya Berguna untuk kesehatan badan, tetapi juga Berguna untuk kesehatan djiwa.)

“ปันจักสีลัตเป็นสิ่งจำเป็นในการต่อสู้เพื่อทำลายศัตรู” (Pentjak dan Silat adalah perlu dalam perjuangannya menghantjurkan musuh.)¹⁵

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากองทัพญี่ปุ่นมีความต้องการส่งเสริมปันจักสีลัตทั้งในฐานะการเป็นหนึ่งใน การสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของอินโดนีเซียตั้งแต่หลังนายกรัฐมนตรีกออิโซะให้คำมั่นสัญญาว่าจะประกาศเอกราชแก่ชาวอินโดนีเซีย รวมถึงเพื่อใช้ในการเสริมสร้างร่างกายและจิตวิญญาณที่ แข็งแกร่งและใช้ในการต่อสู้สงคราม กล่าวอีกนัยหนึ่งคือกองทัพญี่ปุ่นได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริม ปันจักสีลัตเพื่อเป็นการสร้างความแข็งแกร่งของร่างกายพร้อมกับปลูกฝังจิตวิญญาณแห่งความกล้าหาญด้วยรูปแบบการฝึกฝนแบบทหารนิยมให้กับประชาชนในฐานะกีฬาเก่าแก่ของบรรพบุรุษ อินโดนีเซีย โดยเห็นได้ชัดเจนจากการที่จัดตั้ง “ขบวนการฝึกซ้อมปันจักและสีลัต” (Gerakan

¹⁴ NIOD, “‘Barisan Tai Iku Kai bersiap-bersiap’ – Seroean K. B. Djawa Hookoo Kai,” Asia Raya (17 January 1945): 2.

¹⁵ NIOD, “Organisasi Pentjak dan Silat,” Sinar Baroe (5 July 1945): 2.

Latihan Pentjak dan Silat) เมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1945 ด้วยจุดประสงค์สำคัญเพื่อฟื้นฟูปันจักลีตให้พัฒนาไปในทิศทางเดียวกันทั้งเกาะชวาในฐานะกีฬาดั้งเดิมของอินโดนีเซีย อีกทั้งยังเพื่อพัฒนาร่างกายและจิตใจให้พร้อมสำหรับตอบโต้การโจมตีของฝ่ายสัมพันธมิตร และรวมถึงเพื่อไปสู่เอกราชของอินโดนีเซีย ดังที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ *Asia Raya* ฉบับวันที่ 8 มกราคมในปีนั้นความว่า

“การฝึกฝนจิตวิญญาณแห่งความกล้าหาญนั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับปัจจุบัน ทุกคนสามารถเห็นได้อย่างชัดเจนที่รัฐบาลให้สัตยาบันการจัดตั้งดังกล่าว [ขบวนการฝึกซ้อมปันจักลีต – ผู้วิจัย] ขึ้นเมื่อวันที่ 1 ของเดือน 1 ปี 2605 ซึ่งปันจักและ/หรือลีตนี้เป็นที่โปรดปรานอย่างมากในหมู่คนทั่วไปและโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับชาวอินโดนีเซียที่ได้รับการยืนยันจากแพนจักลีตไปยังรัฐบาลเพื่อให้ขบวนการจิตวิญญาณแห่งความกล้าหาญนั้นคือการบำรุงรักษาอย่างดีจากประชาชนและรัฐบาล ... ขบวนการนี้มีวัตถุประสงค์: ทำให้จิตวิญญาณแห่งสงครามเดือดพล่านในหมู่ประชาชนด้วยจิตวิญญาณที่ได้จากปันจักลีตเพื่อให้สมาชิกในสังคมทุกคนมีความมุ่งมั่นไปพร้อมกันเพื่อให้บรรลุชัยชนะครั้งสุดท้ายและเอกราชของอินโดนีเซีย”¹⁶

หนังสือพิมพ์หลายฉบับอย่าง *Asia Raya*, *Sinar Baroe*, *Soeara Asia* และ *Tjahaja* ต่างกล่าวถึงรายละเอียดขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับองค์กรปันจักลีตที่ถือเป็นองค์กรส่วนกลางของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นให้แก่ประชาชนในช่วงเวลานั้นทราบด้วยการรายงาน “การพิจารณาขั้นพื้นฐานของขบวนการฝึกซ้อมศิลปะปันจักลีต” (Anggaran dasar "Gerakan Latihan Seni Pentjak dan Silat") ลงในหนังสือพิมพ์ช่วงต้นเดือนมกราคม ค.ศ. 1945 รายงานดังกล่าวเป็นการระบุถึงวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของการแต่งตั้งขบวนการฝึกซ้อมศิลปะปันจักลีตไว้ในมาตราที่ 2 ของรายงานนี้ กล่าวคือขบวนการนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและยกระดับปันจักลีต พร้อมขยายความรู้แก่ประชากร

¹⁶ “Latihan semangat keberanian itu perlu sekali dewasa ini, dapat dibuktikan pula dengan penghargaan Pemerintah jang mengesahkan pendirian itoe pada tanggal 1 boelan 1 tahoen 2605. Bahwa pentjak dan/atau silat itoe sangat disoekai oemoem dan choesoensja bagi pendoedoek Indonesia lapat diboektikan lagi dengan pernohonan penggemar-penggemar pentjak/silat kepada Pemerintah soepaya gerakan-semangat-keberanian itoe di pelihara baik-baik oleh oemoem dan Pemerintah. ... Gerakan ini mempoenjai toedjoean: Menggelorakan djiwa peperangan dari seloeroeh lapisan rakjat dengan semangat jang diperoleh dari peladjaran pentjak dan silat, supaja tiap-tiap anggota masjarakat dengan serempak berjuang oentoek mentjapai kemenangan achir dan Indonesia Merdeka.” อ้างอิงจาก NIOD, “Pemerintah mengesahkan pendirian Badan „Pelatih Pentjak dan Silat” Oentoek seluruh Djawa dan Madura,” *Asia Raya* (8 January 1945): 1.

อย่างทั่วถึงในฐานะวัฒนธรรมดั้งเดิมของอินโดนีเซีย โดยขบวนการฝึกซ้อมปันจักสีลัตก่อตั้งขึ้นด้วยวัตถุประสงค์สำคัญคือเพื่อกระตุ้นจิตวิญญาณแห่งการต่อสู้ของทุกคนด้วยการปฏิบัติและเข้าใจปันจักสีลัต เพื่อให้สมาชิกทุกคนในสังคมร่วมกันมุ่งมั่นเพื่อไปสู่ชัยชนะและเอกราชของอินโดนีเซีย¹⁷

ขณะเดียวกันรายละเอียดของเนื้อหาในมาตราที่ 3 ได้ระบุถึงแนวทางการส่งเสริมปันจักสีลัตของทางกองทัพญี่ปุ่นว่าต้องการขยายการเรียนการสอนปันจักสีลัตในฐานะกีฬาพื้นบ้านและการออกกำลังกายไปพร้อมกับการให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับปันจักสีลัตแก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชน โดยเฉพาะเยาวชนชายที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ส่วนรวมมากยิ่งขึ้นและเพื่อให้ประชาชนหันมาออกกำลังกายร่วมกันด้วยปันจักสีลัตผ่านการจัดการออกกำลังกาย การแข่งขัน และการแสดงเกี่ยวกับปันจักสีลัต¹⁸ นอกจากนี้แนวทางการส่งเสริมปันจักสีลัตยังระบุว่าควรนำเสนอผ่านโฆษณาชวนเชื่อเพื่อเป็นการฟื้นฟูจิตวิญญาณแห่งความกล้าหาญชาวอินโดนีเซีย โดยเตรียมจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมใหญ่ในจาการ์ตาและจัดตั้งสาขาย่อยที่เมืองอื่นๆ กว่า 14 แห่ง ได้แก่ บันดุง บลิตาร์ เกอดิริ มาติอุณ มาเกอลัง ซูเมดัง ชีอันจัวร์ ชิกาลอง (Cikalong) เซกาลาเฮรัง (Segalaherang) เตอกัลกูบุก (Tegalbugub) ลาเซ็ม (Lasem) เทอร์มาส เปอิจิตาอู (Termas Pecitau) วานายาสา (Wanasaya) และบันนาร์เนอการา (Banjarnegara)¹⁹ พร้อมทั้งให้บรรดาเมืองใหญ่ในชวาที่ไม่มีสาขาย่อยของขบวนการรีบติดต่อเพื่อขอความร่วมมือกับสาขาใหญ่ในจาการ์ตาเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ให้แก่เมืองเหล่านั้น²⁰

5.2.1 การส่งเสริมกีฬาปันจักสีลัตเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์ความเป็นอินโดนีเซีย

ปันจักสีลัตมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นจากการเป็นกีฬาที่กองทัพญี่ปุ่นใช้ในการฝึกฝนชาวพื้นเมืองไปพร้อมกับการสร้างจิตสำนึกความเป็นกีฬาประจำชาติอินโดนีเซียภายใต้กรอบความคิดชาตินิยมที่ต้องการสร้างวัฒนธรรมเป็นของตนเองเพื่อใช้เป็นอัตลักษณ์ในการปลดแอกตนเองออกจากระบอบ

¹⁷ NIOD, "Anggaran dasar "Gerakan Latihan Seni Pentjak dan Silat",” *Asia Raya* (9 January 1945): 2. โดยหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์เนื้อหาดังกล่าวฉบับอื่นๆ ได้แก่ *Soeara Asia* (9 January 1945): 1, *Tjahaja* (10 January 1945): 2, *Sinar Baroe* (12 January 1945): 2.

¹⁸ Ibid.

¹⁹ NIOD, "Gerakan Latihan Pentjak-Silat: Soesoenan Anggota Poesat Pimpinan Seloeroeh Djawa dan Madoera," *Tjahaja* (14 February 1945): 1.

²⁰ NIOD, "Asalnja Pentjak Solo Asli," *Asia Raya* (25 January 1945): 2, "Pertemoean Pelantikan Poesat Pimpinan Gerakan Latihan Pentjak dan Silat," *Asia Raya* (10 February 1945): 2. "Gerakan Latihan Pentjak dan Silat Andjoeran dari Poetjoek Pimpinan," *Sinar Baroe* (28 February 1945): 2.

อาณานิคมหลังจากป็นจักสีลัตเป็นกีฬาที่ได้รับการผลักดันเป็นหนึ่งในกีฬาที่สามารถใช้เป็นกิจกรรมฝึกฝนการออกกำลังกายให้แก่กองกำลังและประชาชนเช่นเดียวกันกับการส่งเสริมกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวของญี่ปุ่นอย่างเคนโด้ ยูโด รวมถึงการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารของกองทัพญี่ปุ่นตั้งแต่ ค.ศ. 1943 ดีโมธี แชนด์เลอร์ (Timothy Chandler) ไมค์ โครนิน (Mike Cronin) และเวรย์ แวมปลูว (Wray Vamplew) พยายามอธิบายความคิดชาตินิยมกับการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายไว้ในหนังสือ *Sport and Physical Education: the Key Concepts* ทั้งสามกล่าวว่ารัฐชาติที่เคยตกเป็นอาณานิคมมักนิยมใช้กีฬาเป็นเครื่องมือแสดงออกถึงความเป็นชาติอันเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายทางการเมืองและสังคมด้วยจุดประสงค์สำคัญ คือต้องการปลดแอกตนเองออกจากความเป็นประเทศอาณานิคม (Decolonization) ทั้งสามเสนอว่าการส่งเสริมกีฬากับแนวคิดชาตินิยมนั้นเป็นสิ่งที่แยกออกจากกันไม่ขาดหลังจากหลากหลายองค์กรและสหพันธ์กีฬาเริ่มก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ช่วงครึ่งหลังคริสต์ศตวรรษที่ 19 โดยเฉพาะคณะกรรมการโอลิมปิกสากล (The International Olympic Committee) จนนำมาสู่การจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศหลากหลายรายการ และส่งผลให้กีฬากลายเป็นภาพตัวแทนของสนามรบที่ต่อสู้กันเพื่อแสดงความเหนือกว่าผ่านการคว่ำชัยชนะของชาติ²¹

ผู้เขียนทั้งสามกล่าวถึงการความพยายามส่งเสริมกีฬาในสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของแต่ละรัฐเพื่อใช้ในการต่อต้านวัฒนธรรมระบอบจักรวรรดินิยม (Cultural Imperialism) โดยยกตัวอย่างกรณีของไอร์แลนด์ในการส่งเสริมการแข่งขันรายการเกลิค เกมส์ (Gaelic Games) ในฐานะเป็นตัวแทนวัฒนธรรมของชาวไอร์แลนด์ที่แตกต่างกับชาวอังกฤษเพื่อใช้เรียกร้องเอกราชจากอังกฤษช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 20²² เกลิคเกมส์ถือเป็นการแข่งขันหลากหลายกีฬาที่ทางประเทศไอร์แลนด์ส่งเสริมให้เป็นกีฬาประจำชาติ โดยเฉพาะฟุตบอลเกลิค (Gaelic Football) อันเป็นกีฬาที่ผสมผสานกันระหว่างกีฬาฟุตบอลและรักบี้ที่แบ่งการแข่งขันออกเป็นประเภทชายและหญิง รวมถึงเฮอร์ลิง (Hurling) กีฬาประจำชาติไอร์แลนด์คล้ายกีฬาฮอกกี้สำหรับเพศชาย ขณะที่เหมือนกับเฮอร์ลิงแต่เป็นการแข่งขันสำหรับสตรีนั้นเรียกว่า คาร์โมกี (Camogie) ประเทศไอร์แลนด์พยายามส่งเสริมกีฬาเหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นกีฬาที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวแตกต่างจากอิทธิพลกีฬาของอังกฤษเท่านั้น แต่ยังเพิ่มคุณค่าด้วยการสร้างประวัติศาสตร์ให้แก่กีฬาของตนเอง ผ่านการพยายามนำเสนอว่ากีฬาเฮอร์ลิงเป็นหนึ่งในกีฬากลางแจ้งที่เก่าแก่ที่สุดในโลก²³

²¹ Timothy Chandler, Mike Cronin and Wray Vamplew, *Sport and Physical Education: the Key Concepts*, pp. 138-9.

²² Ibid.

²³ อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ใน Orejan, Jaime, "The History of Gaelic Football and the Gaelic Athletic Association," *The Sport Management and Related Topics Journal* Spring 2006: 45-51.

ดังนั้นเมื่อนำกรอบความคิดของทั้งสามเกี่ยวกับกีฬากับแนวคิดชาตินิยมมาพิจารณากับกรณีของการส่งเสริมกีฬาของญี่ปุ่นในหมู่เกาะอินโดนีเซียจะเห็นได้ว่านอกเหนือจากที่ญี่ปุ่นพยายามเผยแพร่กีฬาเพื่อใช้ในการส่งเสริมวัฒนธรรมของตน และส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายตามรูปแบบของทหารนิยมเพื่อพัฒนาชาวอินโดนีเซียให้สามารถช่วยเหลือกองทัพญี่ปุ่นในการสงครามในช่วง ค.ศ. 1943 เป็นต้นมาแล้ว ทางกองทัพญี่ปุ่นยังพยายามส่งเสริมกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวของชาวพื้นเมืองที่มีความใกล้เคียงกับกีฬาประจำชาติของญี่ปุ่นอย่างปันจักสีลัตให้เป็นหนึ่งในอัตลักษณ์ของชาวอินโดนีเซียด้วยรูปแบบที่คล้ายคลึงกับกรณีของการส่งเสริมกีฬาประจำชาติของไอร์แลนด์และญี่ปุ่นเอง นั่นคือการส่งเสริมวัฒนธรรมกีฬาพื้นเมืองของตนเองเพื่อใช้ในการต่อต้านวัฒนธรรมระบอบจักรวรรดินิยมตะวันตก และสำหรับกรณีของการส่งเสริมกีฬาปันจักสีลัตในหมู่เกาะอินโดนีเซียของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นยังถือเป็นการส่งเสริมอัตลักษณ์ผ่านกีฬาของชาวตะวันออกเพื่อสร้างจิตวิญญาณในการต่อต้านระบอบอาณานิคมชาวตะวันตก โดยกองทัพญี่ปุ่นพยายามสร้างความกลมเกลียวกับชาวอินโดนีเซียด้วยการแสดงตัวเป็นชาวเอเชียหรือพี่น้องชาวตะวันออกที่มีศัตรูคนเดียวกัน นั่นคือชาวตะวันตกเพื่อหลีกเลี่ยงประเด็นการยึดครองหมู่เกาะอินโดนีเซียของตนในช่วงนั้นเนื่องจากกองทัพญี่ปุ่นได้รับแรงกดดันอย่างมากในประเด็นการเรียกร้องเอกราชของอินโดนีเซียจากบรรดานักชาตินิยมและเยาวชน

ความพยายามสร้างปันจักสีลัตให้เป็นกีฬาพื้นเมือง (Olah Raga Asli) หรือกีฬาของชาติ (Olah Raga Kebangsaan) นั้นปรากฏด้วยวิธีการที่หลากหลาย วิธีการที่สำคัญอย่างหนึ่งได้แก่การใช้กีฬาปันจักสีลัตในฐานะเป็นภาพตัวแทนการแสดงความรุ่งเรืองในอดีตและการใช้กีฬานิตินี้ในการวิพากษ์อาณานิคมตะวันตกในฐานะที่เพิกเฉยการส่งเสริมกีฬาพื้นเมือง พร้อมกับปลุกกระดมให้ประชาชนหันมาใช้ปันจักในการต่อสู้กับการเข้ามารุกรานของชาติอาณานิคมตะวันตกหรือฝ่ายสัมพันธมิตร²⁴ หนังสือพิมพ์ *Soeara Asia* กล่าวโจมตีรัฐบาลอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ที่พยายามจำกัดการขยายตัวของปันจักสีลัตในแง่มุมต่างๆ ที่ส่งผลถึงปัญหาการขยายตัวของความรู้สึกนึกคิดทางจิตวิญญาณแห่งความกล้าหาญที่ทางกองทัพญี่ปุ่นพยายามปลุกฝังในขณะนั้น รวมถึงกล่าวถึงการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในเกาะชวาตั้งใจฝึกฝนกีฬาปันจักสีลัตเพื่อใช้ในการต่อต้านศัตรูที่เข้ามารุกรานดินแดนของตนในอนาคต

²⁴ NIOD, "Meloeaskan Peladjaran Pentjak," *Soeara Asia* (14 November 1944): 2, NIOD, "Andjoeran Soerabaja Shuu Djawa Hookookai Oentoek mempeladjar Pentjak," *Soeara Asia* (15 November 1944): 2.

“ดั่งที่ทราบกันทั่วไปในช่วงอาณานิคมเนเธอร์แลนด์ การเรียนรู้การปฏิบัติ และการปฏิบัติ ปันจักโดยประชาชนมักจะได้รับอนุญาตถ้าหากมันเป็นการฝึกฝนที่จำกัดอยู่เพียงวงแคบ เท่านั้น เท่ากับว่ารัฐบาลเนเธอร์แลนด์ดำเนินการขจัดจิตวิญญาณแห่งความกล้าหาญและ คุณสมบัติที่ ซ่อนตัวอยู่ในปันจัก ตอนนี้อยู่คนสมัยได้เปลี่ยนแปลงไปแล้วและต้องการ ความเดือดพล่านทางจิตวิญญาณอย่างมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ในหมู่มวลชน ทั้งหมด” - หนังสือพิมพ์ Soeara Asia ฉบับที่ 14 พฤศจิกายน ค.ศ. 1944²⁵

“เพื่อให้พวกเราตอบสนองช่วงเวลาในแต่ละคร้วเรือนในช่วงเวลานี้ควรเอาใจใส่ดินแดนของ เราจากการโจมตีของคู่ต่อสู้ด้วยเลือดเนื้อ ดังนั้นเราจึงสนับสนุนว่าต่อจากนี้ไปประชากร ชายทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรดาเยาวชนของเราจงพยายามอย่างหนักทุกวิถีทางจิต วิญญาณกับ "การสร้างบทเรียนปันจักในทุกหนทุกแห่ง" (Mengadakan Pelajaran Pentjak dimana-mana) ตัวอย่างเช่น ในโรงเรียน สำนักงาน โรงงานต่างๆ หอพัก และ แต่ละหมู่บ้านเพื่อให้จิตวิญญาณแห่งความกล้าหาญ อันเป็นธรรมชาติของมนุษย์และความ อดทนสถิตอยู่ในใจของเรา ในแนวทางนี้เราสามารถเพิ่มความสงบสุขให้กับปราการต่อสู้ ของชาว (Benteng Perdjoengan Djawa) เพื่อให้เป็นปราการที่ได้รับการฝึกอบรมทาง กายภาพและจิตวิญญาณอันแสนสูงงอมที่จะทำให้ลายศัตรูทุกคนที่กล้าเข้ามาเหยียบย่ำผืน แผ่นดินชาว” - หนังสือพิมพ์ Soeara Asia ฉบับที่ 15 พฤศจิกายน ค.ศ. 1944²⁶

²⁵ “Seperti diketahoei oemoem dizaman Belanda mempeladjar dan melakoekan mempeladjar dan melakoekan pentjak oleh pendoeoek hanja diperkenankan djika diiakoekan setjara ketjil2an sadja. Dengan demikian Pemerintah Belanda antaranja telah mendjalankan tindakannja memadamkan semangat keberanian dan sifat2 (คำดังกล่าวตัวอักษรไม่ชัด) jang terselip dalam pentjak itoe. Kini zaman telah beroebah dan memboetoehkan gelora semangat jang sebesar2nja diantara pendoeoek seloeroeh.” อ้างอิงจาก NIOD, “Meloeaskan Peladjaran Pentjak,” Soeara Asia (14 November 1944): 2.

²⁶ “Agar kita dapat memenuhi panggilan masa, ialah tiap penduduk pada saat ini tiap harus siap-sedia menjaga Tanah Air kita terhadap serangan musuh dengan darah mendidih, maka kami menganjurkan hendaklah mulai sekarang segenap penduduk laki-laki, terutama pemuda-pemuda kita, berusaha sekeras-sekerasnya mengobar-kobarkan semangat perjuangan dengan jalan “mengadakan pelajaran pentjak dimana-mana”, misalnya disekolah-sekolah, kantor-kantor, paberik-paberik, asrama-asrama, kampung-kampung dan desa-desa, agar semangat keberanian, sifat laki-laki dan ketabahan dapat hidup kembali dalam hati sanubari kita. ... Dengan jalan demikian tentu dapatlah kita menambah kesentausaan Benteng-Perjuangan-Djawa, sehingga merupakan benteng yang telah digembleng jasmani maupun rohaninya semasak-masaknya untuk menghancurkan tiap musuh yang berani menginjak Tanah Djawa.” อ้างอิงจาก NIOD, “Andjoeran Soerabaja Shuu Djawa Hookookai Oentoeik mempeladjar Pentjak,” Soeara Asia (15 November 1944): 2.

“มันควรเป็นไปเช่นนั้นเพราะปันจักสีลัตเป็นการละเล่นโบราณที่ได้รับความสนใจจากผู้คนในชาติอินโดนีเซียทั้งหมด แม้กระทั่งการใส่บทเรียนให้กับทหารของชาติ ตลอดจนจากผู้บังคับบัญชาใดๆของผู้ใต้บังคับบัญชา การหายไปของความเป็นทหารของชาติในแผ่นดินผืนน้ำของเรานั้นเป็นผลมาจากการล่าอาณานิคมของตะวันตก ปันจักสีลัตยังหายไปจากการเรียนในกลุ่มที่มีความจำเป็นสำหรับทหาร แม้ว่าจิตวิญญาณของการเรียนรู้ปันจักสีลัตยังคงปฏิบัติเป็นวัฒนธรรมพื้นเมืองของที่นี่และเกิดขึ้น โดยบางคนของกลุ่มนี้ [ปันจักสีลัต – ผู้วิจัย] มักจะได้รับอุปสรรคจากรัฐบาลอาณานิคมดัตช์ หรืออย่างน้อยก็ตกเป็นผู้ต้องสงสัยว่าเป็นอันตรายต่อความสงบเรียบร้อย ปัญหาและอุปสรรคที่มีการปฏิบัติที่ขึ้นอยู่ในบทบัญญัติข้อที่ 8 ของกฎหมายเกี่ยวกับ ‘สิทธิในการรวมกลุ่มและการชุมนุม’ ที่ไม่ใช่ชาวอินโดนีเซียทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำขบวนการชาตินิยม ... แม้ว่าการกระทำของรัฐบาลเป็นการขัดขวางบทเรียนปันจักสีลัตครั้งใหญ่ แต่คนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เชี่ยวชาญปันจักสีลัตยังคงเรียนรู้ศิลปะการต่อสู้นี้อย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะอยู่อย่างลับๆ หรือไม่ได้มีขนาดใหญ่” – หนังสือพิมพ์ *Soeara Asia* ฉบับวันที่ 19 มีนาคม ค.ศ. 1945²⁷

กัฟฟาร์ อิสมาเอล (Gaffar Ismail) หนึ่งในนักชาตินิยมอินโดนีเซียและเป็นบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ *Sinar Baroe* ในช่วงเวลาดังกล่าวเขาดำรงตำแหน่งหัวหน้าการจัดการศึกษาปันจักสีลัตของเมืองเซอมารัง อิสมาเอลมองว่าการส่งเสริมปันจักสีลัตนั้นได้รับแบบอย่างมาจากกีฬาศิลปะ

²⁷ “Itoe memang seharoesnja, sebab pentjak itu memang soeatoe permainan jang dari poerbakala soedah mendapat besar perhatian dari rakjat Indonesia seloeroehnja, bahkan dipakai peladjaran jang pasti dari para peradjoerit kebangsaan, maoepoen dari kalangan atasan, baikpoen dari kalangan bawahan. Dengan lenjapnja perajoeit kebangsaan ditanah air kita, sebagai akibat dari pendjadjahan dari kaoem imperialis barat, maka pentjak dan silat djoega hilanglah dari golongan peladjaran jang diwadajibkan oentoek para peradjoerit, bahkan djikalau semangat beladjar pentjak dan silat masih dilakoekan sebagai keboedajaan asli disana-sini oleh beberapa golongan rakjat hal ini sering mendapat rintangan dari pemerintah Belanda doeloe atau sekoerang-koerangnja ditjoerigai sebagai hal jang berbahaja oentoek ketertiban oemoem. Rintangan-rintangan terseboet didjalankannja berdasarkan pada fasal 8 dari oendang-oendang, tentang ‘hak berkoempoel dan bersidang’ jang soedah tidak Indonesia oemoemnja, pemimpin-pemimpin pergerakan kebangsaan choesoesnja. ... Walapoen dengan tindakan dari pemerintah doeloe jang merintangji bahkan melarang peladjaran pentjak besar-besaran, akan tetapi rakjat oemoemnja, ahli-ahli pentjak choesoesnja, masih teroes-meneroes sadja mempeladjarji permainan ini, walapoen dengan semboenji atau tidak dengan besar-besaran.” อ้างอิงจาก NIOD, “Membentoe Barisan Rakjat,” *Soeara Asia* (19 March 1945): 1.

ป้องกันตัวของญี่ปุ่นและได้แสดงทรศนะของตนเองเกี่ยวกับปันจักสีลัตในฐานะเป็นสมบัติประจำชาติ อันล้ำค่าในฐานะกีฬาดั้งเดิมที่สามารถแสดงออกถึงความเป็นอินโดนีเซีย อิสมาเอลยกสถานะของปันจักสีลัตให้เป็น “บูโดแห่งอินโดนีเซีย” (Budo Indonesia) หรือมีความหมายถึงการเป็นกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวของอินโดนีเซียตามความหมายของคำว่าบูโดในภาษาญี่ปุ่น หรืออีกนัยหนึ่งสามารถกล่าวได้ว่าปันจักสีลัตเป็นกีฬาประจำชาติของอินโดนีเซียและมองว่าการพัฒนาการเรียนการสอนและองค์ความรู้เกี่ยวกับปันจักสีลัตให้มีความเป็นหนึ่งเดียวกันมากขึ้น การสร้างความสามัคคีของชาวอินโดนีเซียนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการไปสู่เอกราช²⁸

“ทักษะของชาติในหมู่ชาวอินโดนีเซียควรได้รับความสนใจในยุคสงครามตอนนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความอยากรู้เกี่ยวกับปันจักได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วในบรรดาเยาวชนคนรุ่นใหม่ (Angkatan Baroe) สำหรับการเผยแพร่ครั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญปันจักต้องทำงานร่วมกันเพื่อหาวิธีการที่จะยึดถือในทางปฏิบัติ ให้ลักษณะการเรียนรู้ปันจักทั้งหมดรวมเป็นธรรมชาติเข้าด้วยกัน ... พวกเราพยายามทำให้อนาคตปันจักสามารถก้าวเป็นหนึ่งในทรัพย์สินสมบัติของชาติที่อาจมีประโยชน์โดยชาวอินโดนีเซียทุกคน เหมือนกับเคนโด ยูโด ยูยิตสูท่ามกลางชาวญี่ปุ่น ... เพื่อจัดระเบียบอุดมการณ์ที่ดีเหล่านี้ เริ่มต้นบรรดาแชมป์ปันจักควรเข้าร่วมสมาคมที่นำไปสู่อุดมการณ์อันสูงส่ง ด้วยความสามัคคีที่แข็งแกร่งเราสามารถเพิ่มศิลปะปันจักและการอุทิศตนเพื่อผลประโยชน์แห่งชัยชนะและความเป็นเอกราช”²⁹

²⁸ NIOD, “Pentjak dan Benteng Perdjoengan Djawa,” *Pandji Poestaka* (1 January 1945): 27.

²⁹ “Kepandaian Nasional dikalangan bangsa Indonesia, jang haroes mendapat perhatian dizaman perang dewasa ini. Teroetama oentoek mengichtiarkan soepaja kepandaian pentjak lekas tersebar dikalangan pemoeda2 Angkatan Baroe. Oentoek menjiarkan ini, ahli-ahli pentjak haroes bersama2 mentjari tjara mengadiarkan (melhodek) jg praktis. Bermatjam-matjam aliran pentjak jang berdekatan sifatnja hendaklah disatoekan. ... Kita haroes berdaja-oepaja soepaya pentjak dimasa j.a.d. dapat mendoedoeki salah satoe kekajaan Nasional jang moengkin dira-akan faedahnja oleh tiap-tiap bangsa Indonesia. Sebagaimana Kendo, Judo, Jujitsu dikalangan bangsa Nippon. ... Oentoek menjelenggarakan tjita-tjita besar ini, moelai sekarang joeara-joeara pentjak haroes menggaboengkan diri dalam Ikatan Persatoean jang menoejoe kepada tjita-tjita jang moelia. Dengan persatoean jg koeat-boelat, kita dapat mempertinggi seni-pentjak dan berbakti kepada kepentingan Kemenangan dan Kemerdekaan.” อ้างอิงจาก NIOD, “Dengan Pentjak Kita Menengtang Moesoeh,” *Sinar Baroe* (25 December 1944): 2.

นอกจากนี้ กองทัพญี่ปุ่นยังใช้ปันจักสีลัตเป็นตัวแทนในการแสดงอาณาเขตและตัวตนของชาติ รวมถึงเป็นตัวแทนของประชาชนเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่สำคัญในการขยายอุดมการณ์ชาตินิยม นิตยสาร *Pandji Poestaka* ฉบับวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1945 กล่าวถึงอาณาบริเวณของวัฒนธรรมปันจักสีลัตที่ครอบคลุมอาณาเขตของรัฐชาติตามอุดมคติของชาวอินโดนีเซียโดยเฉพาะบรรดานักชาตินิยม ได้แก่ บริเวณแหลมมลายู เกาะสุมาตรา เกาะชวา เกาะกาลิมันตัน และเกาะนิวกินี โดยการกล่าวถึงพื้นที่ดังกล่าวนี้ได้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของนักชาตินิยมที่ต่างมุ่งหวังรวมหมู่เกาะเหล่านี้ที่เคยเป็นพื้นที่อาณานิคมของเนเธอร์แลนด์ให้เป็นชาติเดียวกันตาม “คำสาบานของคนหนุ่ม” (*Sumpah Pemuda*) ที่เกิดขึ้นเมื่อ 28 ตุลาคม ค.ศ. 1928 ในการประชุมสภาเยาวชนอินโดนีเซียครั้งที่สองที่จัดโดยสมาคมเหล่านักเรียนอินโดนีเซีย (*Perhimpunan Pelajar-pelajar Indonesia*) อันมีใจความสำคัญว่า ดินแดนหมู่เกาะอินเดีตวันออกของเนเธอร์แลนด์ จะรวมกันเป็นดินแดนเดี่ยว ชาติเดี่ยว และภาษาเดี่ยว คือชาติและภาษาอินโดนีเซีย³⁰

“ปันจักสีลัตเป็นที่รู้จักดีในฐานะศิลปะดั้งเดิมของแหลมมลายู จากป่าบัว ถึงชาว สู้ บอร์เนียว [เกาะกาลิมันตัน – ผู้วิจัย] ฯลฯ ชาวอินโดนีเซียแต่ละคนมีการขยับร่างกาย เพิ่ม การไหลเวียนของกระแสเลือด ดวงตาที่ส่องแสง ยกระดับจิตวิญญาณการต่อสู้ทันทีที่เห็น การเล่นปันจักสีลัต หรือแม้เพียงแค่นั่งยืนชื่อที่มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของเขาเสมือน เป็นสัญญาณหรือเสียงกลองที่จะบุกและทำลายศัตรู การเปลี่ยนแปลงนี้เกิดขึ้นเพราะความรักในมรดกของบรรพบุรุษของเรา ปันจักสีลัตในเวลานี้เป็นเครื่องมือในการป้องกันตนเอง และยังเป็นเครื่องมือสำหรับปกป้องรัฐ ซึ่งเป็นวิธีที่ยอดเยี่ยม”³¹

ตัวอย่างงานที่แสดงอุดมการณ์ชาตินิยมผ่านกีฬาปันจักสีลัตออกมาได้เป็นอย่างดี ได้แก่การประชุมผู้นำขบวนการฝึกซ้อมปันจักสีลัตครั้งแรกจัดขึ้นที่สวนระเด่น ซาเลห์ (*Taman Raden Saleh*) ในจาการ์ตาเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1945 อันเป็นงานเปิดตัวผู้นำขบวนการฝึกซ้อมปันจักสีลัต 5 คน ได้แก่ผู้นำชาวอินโดนีเซีย 4 คนคือ ซูการ์โน, โมฮัมหมัด ฮัตตา, โอโต อีสกันดาร์ ดิ นาตา และกืออาอี ฮาจี अबดุล วาฮิด ฮัตยิม (*Kiai Haji Abdul Wahid Hasyim*) กับผู้นำชาวญี่ปุ่นอีก 1 คน ได้แก่ ชิมิสึ ฮิโตชิ และผู้นำย่อยอีก 19 คน การประชุมเริ่มต้นด้วยการสงบนิ่งเพื่อเป็นเกียรติแก่

³⁰ Tineke Hellwig and Eric Tagliacozzo, *The Indonesia Reader: History, Culture, Politics*, (Durham: Duke University Press, 2009), pp. 269-70.

³¹ NIOD, “Pentjak dan Benteng Perdjoengan Djawa,” *Pandji Poestaka* (1 January 1945): 27.

ดวงวิญญาณของเจ้าชายดิโปเนโกร (Diponegoro) ผู้ที่ได้รับการยกย่องจากชาวอินโดนีเซียในฐานะผู้ต่อต้านอาณานิคมตะวันตก³² หนังสือพิมพ์ *Asia Raya* ได้กล่าวถึงสุนทรพจน์ของโมฮัมหมัด ฮัตตาที่กล่าวในการประชุมนี้ว่า “วัตถุประสงค์ของการก่อตั้งผู้นำส่วนกลางของ ‘ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาอินโดนีเซียทั่วมหาและมาดรา’ นั้น ขบวนการปันจักสีลัตจะขยายตัวในฐานะกีฬาดั้งเดิมของประเทศอินโดนีเซีย เพื่อจุดชนวนจิตวิญญาณการต่อสู้ของผู้คนช่วงสงครามในวันนี้ เช่นเดียวกับการคำนึงถึงการไปสู่เจริญรุ่งเรืองของประเทศเบื้องต้น”³³ ขณะเดียวกันหนังสือพิมพ์เผยแพร่คำพูดของโอโต อีสกันดาร์ ดิ นาดาวาว่า “กีฬาปันจักสีลัตเป็นมรดกของบรรพบุรุษของเรา คนเหล่านี้ได้คิดเกี่ยวกับชะตากรรมของพวกเราทุกคน เพียงแต่น่าเสียดายที่เวลาที่ผ่านมามีปันจักสีลัตถูกใช้เพียงเพื่อผลประโยชน์ของแต่ละบุคคล ทว่าตอนนี้จะถูกใช้เพื่อผลประโยชน์ของประเทศ”³⁴ ซึ่งคำว่าผลประโยชน์ของประเทศที่ทางอีสกันดาร์ ดิ นาดากล่าวถึงนั้นสามารถหมายถึงการส่งเสริมปันจักสีลัตเพื่อไปสู่ชัยชนะครั้งสุดท้ายของกองทัพญี่ปุ่นและการเป็นเอกราชของอินโดนีเซีย และเมื่อสิ้นสุดการประชุมได้มีการสาธิตปันจักสีลัตแต่ละแขนงดังต่อไปนี้

³² NIOD, “Soesoenan Poesat Pimpin dan Panitya Pekerdja,” *Asia Raya* (16 January 1945): 2.

³³ “Kemoedian Moh.Hatta berpidato memberi nasihat penting. Diantara lain-lain, beliau menjatakan, bahwa maksoed pendirian dari “Poesat Pimpinan Gerakan Latihan Pentjak dan Silat seloeroeh Djawa dan Madoera” ialah meloeaskan gerakan pentjak sebagai olah raga asli dari bangsa Indonesia, oentoek menjalakan semangat perdjoeangan rakjat dimasa perang sekarang ini, serta oentoek mempersentosa dasar kemakmoeran bangsa.” อ้างอิงจาก NIOD, “Meloeaskan Gerakan Pentjak: Pelantikan “Poesat Pimpinan Gerakan Latihan Pentjak dan Silat seloeroeh Djawa dan Madoera,” *Asia Raya* (12 February 1945): 2.

³⁴ “Toean Oto Iskandar Dinata ketoea oemoem kehormatan mengemoekakan, bahwa beliau sebagai penggemar pentjak sangat berterima kasih atas berdirinja badan tsb. Olah raga pentjak sebagai peninggalan dari para leloehoer kita, memboektikan betapa bidjaksana leloehoer kita itoe jang telah memikirkan nasib kita semoea. Tjoema sajangnja didjaman joega laloe pentjak hanja dipergoenakan oentoek kepentingan perseorangan, tetapi kini akan digoenakan oentoek kepentingan bangsa.” อ้างอิงจาก Ibid.

ตารางที่ 5.1: แสดงการจัดแสดงศิลปะป้องกันตัวป็นจกสีลัตในการประชุมผู้นำขบวนการฝึกซ้อมป็นจกสีลัตเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1945 ณ สวนระเด่น ซาและหีโนจาการ์ตา

เวลา (นาฬิกา)	การสาธิต
21:45 – 21:55	การเต้นรำป็นจกสีลัต (Tari Pentjak)
21:55- 22:05	ป็นจกสีลัตมินังกาเบา (Pentjak Minangkabau)
22:05-22:12	ป็นจกสีลัตมาดิอุน (Pentjak Madioen)
22:12-22:19	ป็นจกสีลัตบันดุง (Pentjak Bandoeng) - การแข่งขันที่ต่อสู้กันด้วยอาวุธมีดพื้นเมืองชนิดหนึ่งที่เรียกว่าโกลก (Golok)
22:19-22:26	ป็นจกสีลัตวานายาสา (Pentjak Wanajasa) - การแข่งขันที่ต่อสู้กันแบบ 4 รุม 1
22:26-22:33	ป็นจกสีลัตบันเตน (Pentjak Banten) - การแข่งขันที่ต่อสู้กันด้วยอาวุธพื้นเมืองหลากหลายชนิด
22:33-22:40	ป็นจกสีลัตจีเรบอน (Pentjak Cirebon) - การแข่งขันที่ต่อสู้กันแบบ 4 รุม 1 พร้อมอาวุธหอก (tombak)
22:40-23:00	อูจุงัง (Oedjoengan) ³⁵
23:00-23:30	เดบอส (Deboes) ³⁶
23:30-24:00	มองอะคู ลูซุง (Mongadoe Loesoeng)

ที่มา: NIOD, “Meloeaskan Gerakan Pentjak: Pelantikan “Poesat Pimpinan Gerakan Latihan Pentjak dan Silat seloeroeh Djawa dan Madoera,” *Asia Raya* (12 February 1945): 2.

³⁵ อูจุงังถือเป็นการต่อสู้ป้องกันตัวพื้นเมืองอีกแขนงหนึ่งที่ใช้หาวายเป็นอาวุธในการต่อสู้และถือเป็นการต่อสู้อีกแขนงหนึ่งที่ทางกองทัพญี่ปุ่นส่งเสริมในช่วงเวลาดังกล่าวเนื่องจากป็นจกสีลัต โดยมีพัฒนาการในบริเวณบันตูมาสและซีเรบอนของเกาะชวาและมีชื่อเสียงในการเป็นหนึ่งในกิจกรรมสำคัญเพื่อใช้ในการขอฝนจากเทพเจ้าของชาวพื้นเมือง

³⁶ เดบอสเป็นการต่อสู้ป้องกันตัวแขนงหนึ่งของบันเตนที่มีสถานะเป็นการแสดงมากกว่าการแข่งขัน โดยเป็นการแสดงถึงความแข็งแกร่งของผู้ปฏิบัติเช่น การแสดงความอดทนต่อความร้อนจากไฟ การอดทนจากของมีคมที่ทิ่มแทงตามร่างกาย

ตารางดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการสาธิตป็นจักสีลัตแต่ละแขนงในครั้งนี้มีรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งการต่อสู้แบบตัวต่อตัวกับการต่อสู้มากกว่า 2 คน รวมถึงการต่อสู้ด้วยมือเปล่ากับการต่อสู้ด้วยอาวุธ ที่แบ่งแยกย่อยออกได้เป็นหลายหลายแขนง เช่นประเภทมิต อย่าง โกลก กริช (Kris) กูจัง (Kujang) ซุนดัง (Sundang) รวมถึงตรีศูล (Trisula) ทั้งแบบปกติและแบบสั้นที่เรียกว่าจาบัง (Cabang) หรือ แม้แต่เคียวทั่วที่ใช้ในการเกษตรที่เรียกว่าซาบิต (Sabit) และในแต่ละพื้นที่ของเกาะชวาหรือแม้แต่หมู่เกาะอินโดนีเซียเองต่างมีรูปแบบของป็นจักสีลัตที่มีความเฉพาะตัวในแต่ละพื้นที่ เช่น ป็นจักสีลัตในชวาตะวันตกอย่างซิเรบน ตาสิกมาลาเยา วานายาสา ซิกาลอง บันเต็น (Banten) ซิมันเด (Cimande) รวมถึงชวาตะวันออกอย่างเซอปันจัง (Sepandjang) โดโรเซโม (Drosemo) รวมถึงวัฒนธรรมป็นจักสีลัตของชาวมินังกาเบา (Minangkabau) จากเกาะสุมาตรา กับชาวกาลิมันตัน (Kalimantan) ที่ปรากฏอยู่บริเวณอันดาลัส (Andalas) และเดปอก (Depok) ตามลำดับ³⁷ หรือแม้แต่เมืองโซโลเองต่างมีวัฒนธรรมป็นจักสีลัตพื้นบ้านเป็นของตนเองที่เรียกว่าโบรโยเนอการัน (Brodjonegaran) เป็นต้น ความหลากหลายของวัฒนธรรมป็นจักสีลัตที่สาธิตในการประชุมครั้งนี้แสดงออกถึงความหลากหลายของวัฒนธรรมป็นจักสีลัตของผู้คนในเกาะชวาที่เชื่อมโยงไปยังเกาะอื่นๆนอกจากเกาะชวาผ่านการสาธิตวัฒนธรรมป็นจักสีลัตให้แก่ประชาชน

ตัวอย่างที่กล่าวไปข้างต้นแสดงว่าทางกองทัพญี่ปุ่นและนักชาตินิยมอินโดนีเซียพยายามขยายอุดมการณ์ชาตินิยมผ่านป็นจักสีลัตด้วยการยกระดับป็นจักสีลัตให้เป็นกีฬาของชาติในฐานะที่เป็นกีฬาดั้งเดิมในหมู่เกาะอินโดนีเซีย โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อให้ประชาชนเหล่านี้ตระหนักถึงความรักชาติ (Patriotism) ทั้งแซนด์เลอร์ โครนิน และแวมปลูวเสนอว่าความรักชาตินั้นส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากนโยบายทางการเมืองและสังคมของรัฐบาลในแต่ละช่วงเวลาพยายามสร้างและส่งเสริมอุดมการณ์ชาตินิยมผ่านสิ่งต่างๆ โดยการมุ่งสร้างความรู้สึกรักชาติผ่านกีฬานั้นมักปรากฏออกมา 2 ลักษณะ ได้แก่ การสร้าง “ความรัก” (love) และ “ความภาคภูมิใจ” (pride) ของชาติผ่านตัวนักกีฬาและกลุ่มผู้ชมกีฬา และการสร้างความรู้สึกว่ากีฬาเป็นขนบธรรมเนียมอย่างหนึ่งในหมู่ประชาชน และแต่ละรัฐมักมีการสร้าง “จินตภาพทางการกีฬา” (Sporting Imagery) ของตนเพื่อใช้สร้างความรู้สึกรักชาติ โดยจินตภาพทางการกีฬาคือการสร้างภาพหรือเหตุการณ์ในอดีตหรือปัจจุบันที่อาจเป็นเรื่องจริงหรือ

³⁷ ช่วงเวลาดังกล่าวในหนังสือพิมพ์มักนิยมเรียกผู้คนที่อยู่อาศัยในเกาะกาลิมันตันว่าชาวกาลิมันตัน แต่เรียกชื่อของเกาะกาลิมันตันในปัจจุบันว่าเกาะบอร์เนียว ดังที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ Asia Raya ฉบับวันที่ 25 มกราคม ค.ศ. 1945 ดู NIOD, “Asalnja Pentjak Solo Asli,” *Asia Raya* (25 January 1945): 2.

เรื่องที่สร้างขึ้นก็ได้ เพื่อให้มีจินตภาพดังกล่าวมีความหมายและคุณค่าเพียงพอในการสร้างจิตสำนึก และความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในตัวของนักกีฬารวมถึงประชาชน³⁸

ดังนั้นหากพิจารณาประเด็นเรื่องการส่งเสริมการรักษาติกับการส่งเสริมปันจักสีลัดในช่วง ค.ศ. 1945 แล้ว อาจมองได้ว่าการส่งเสริมกีฬาพื้นเมืองชนิดนี้มีต้นแบบมาจากความพยายามส่งเสริมกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวหลากหลายแขนงไปพร้อมแนวคิดจิตวิญญาณที่เรียกว่าบูชิโดของรัฐบาลญี่ปุ่นท่ามกลาง การขยายตัวของกีฬาสากล โดยเฉพาะเมื่อสถานการณ์ของสงครามมหาเอเชียบูรพาเปลี่ยนแปลงไป เป็นแรงขับเคลื่อนให้กองทัพญี่ปุ่นในหมู่เกาะอินโดนีเซียตัดสินใจส่งเสริมกีฬาต่อสู้ป้องกันตัว และ ส่งผลให้ปันจักสีลัดได้รับการพัฒนาในฐานะกีฬาของชาติอินโดนีเซียอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมตามมา รัฐบาล กองทัพญี่ปุ่นและนักชาตินิยมอินโดนีเซียพยายามส่งเสริมปันจักสีลัดเพื่อให้ประชาชนมีความตระหนัก ถึงความเป็นชาติเพื่อให้ประชาชนหันมาให้ความสำคัญกับการออกกำลังกายและหันมาร่วมมือกับ กองทัพญี่ปุ่นเพื่อไปสู่เอกราช อีกวิธีการหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมปันจักสีลัดในฐานะกีฬา ประจำชาติของชาวอินโดนีเซียคือ การส่งเสริมและเผยแพร่ปันจักสีลัดให้เป็นที่รู้จักในหมู่ประชาชน ซึ่งความคิดดังกล่าวนั้นสอดคล้องกับความต้องการของกองทัพญี่ปุ่นที่ต้องการฝึกฝนและพัฒนา ประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนให้มีความพร้อมในการทำสงคราม

5.2.2 การส่งเสริมกีฬาปันจักสีลัดเพื่อการออกกำลังกายและการซ้อมรบของกองทัพ

ในการส่งเสริมกีฬาในฐานะการออกกำลังกายและการฝึกซ้อมรบของกองทัพนั้นกองทัพญี่ปุ่น พยายามแฝงอุดมการณ์ชาตินิยมผ่านการฝึกซ้อมปันจักสีลัด เพื่อให้ประชาชนในหมู่เกาะอินโดนีเซีย เต็มใจและเห็นคุณค่าในการออกกำลังกายเพื่อใช้ในการต่อสู้กับฝ่ายสัมพันธมิตร นโยบายดังกล่าวเป็น สิ่งที่ทางกองทัพญี่ปุ่นยังคงพยายามดำเนินอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ฝ่ายญี่ปุ่นเสียเปรียบในสงครามมหา เอเชียบูรพาเมื่อ ค.ศ. 1943 หนังสือพิมพ์ *Soeara Asia* ฉบับวันที่ 14 พฤศจิกายน ค.ศ. 1944 คอลัมน์ “ขยายการศึกษาปันจัก” (Meloaskan Peladjaran Pentjak) รายงานว่าทางกองทัพญี่ปุ่น ประกาศเริ่มใช้นโยบายฟื้นฟูปันจักสีลัดในสุราบายาผ่านระบบการศึกษาหลังกองทัพญี่ปุ่นต้องการ ปลุกฝังจิตวิญญาณแห่งความกล้าหาญให้ขยายตัวในหมู่ประชาชนทั่วไปมากยิ่งขึ้น โดยมุ่งความสำคัญ ของการฝึกฝนไปที่ผู้ชายเป็นสำคัญ³⁹ การส่งเสริมปันจักสีลัดผ่านการศึกษาได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3

³⁸ Timothy Chandler, Mike Cronin and Wray Vamplew, *Sport and Physical Education: the Key Concepts*, pp. 149-50.

³⁹ NIOD, “Meloaskan Peladjaran Pentjak,” *Soeara Asia* (14 November 1944): 2, “Andjoeran Soerabaja Shuu Djawa Hookookai Oentoek mempeladjaran Pentjak,” *Soeara Asia* (15 November 1944): 2.

ส่วน อันได้แก่บทเรียนทั่วไปที่สอนเกี่ยวกับพื้นฐานที่สำคัญ บทเรียนภาคทฤษฎีที่อธิบายวิธีการโจมตีคู่ต่อสู้ และบทเรียนการโจมตีอันเป็นบทเรียนที่ฝึกปฏิบัติการโจมตีคู่ต่อสู้ในแต่ละกรณีเพื่อปลูกฝังจิตวิญญาณแห่งความกล้าหาญและความอดทน กองทัพอู๋ปุ่นในสุรabayามอบหมายให้บรรดาครูผู้ฝึกสอนปันจักสีลัตถ่ายทอดความรู้ของตนเองแก่ประชาชนได้มากที่สุดเพื่อให้ปันจักสีลัตได้รับความนิยมแพร่หลายในวงกว้าง เช่นเดียวกับเมืองเซอมารังที่มีการจัดการศึกษาปันจักสีลัตให้แก่ประชาชนในเมืองของตนโดยมุ่งความสำคัญไปที่กลุ่มเยาวชนตั้งแต่วันที่ 24 ธันวาคม ค.ศ. 1944 เป็นต้นมาทั้งในหมู่นักเรียนและบรรดากองกำลังพื้นเมือง⁴⁰ จากนั้นเมื่อกองทัพอู๋ปุ่นก่อตั้งขบวนการฝึกซ้อมปันจักสีลัตเมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1945 ปันจักสีลัตได้รับการส่งเสริมในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของกีฬาตั้งเดิมของหมู่เกาะอินโดนีเซียเพื่อให้ประชาชนหันหันมาเอาใจใส่การเล่นกีฬาและการออกกำลังกายและตระหนักถึงความสำคัญของการต่อสู้เพื่อประเทศชาติ พร้อมกับพยายามพัฒนาเยาวชนให้สามารถเป็นเครื่องมือในการทำสงครามควบคู่ไปกับการสร้างอัตลักษณ์ของชาวอินโดนีเซียอย่างเป็นทางการภายใต้การดำเนินการของกองทัพอู๋ปุ่น ตัวอย่างเช่นดังที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ Soeara Asia ช่วงเดือนมีนาคมในปีนั้นความว่า

“หวังว่าขบวนการฝึกซ้อมปันจักและสีลัตจะไม่เพียงแต่ให้การอบรมแก่ประชาชนเกี่ยวกับความแข็งแรงและสุขภาพร่างกาย แต่การออกกำลังกายทางจิตใจยังสามารถให้คุณค่าในกระบวนการศีลธรรมทางสังคม ในระดับการทำสงครามดังที่เราประสบปัญหาในขณะนี้ชาวอินโดนีเซียทุกคนควรพร้อมเสียสละพละกำลังทั้งหมดของทั้งทรัพย์สิน ร่างกายและจิตวิญญาณสำหรับการต่อสู้ด้วยชีวิตด้วยความเชื่อมั่นอย่างมั่นคงว่าเราจะชนะ และอินโดนีเซียจะเป็นเอกราชอย่างแน่นอน”⁴¹

⁴⁰ NIOD, “Mempeladjarı Pentjak,” Soeara Asia (20 November 1944): 2, “Para Goeore Pentjak Dikerahkan,” Soeara Asia (13 December 1944): 2, “Pertemoean Achli Pentjak,” Sinar Baroe (24 December 1944): 2, “Mengembangkan Pentjak,” Asia Raya (27 December 1944): 2.

⁴¹ “Moedah-moedahan Gerakan Latihan Pentjak dan Silat. Jang berarti tidak sadja memberi latihan pada rakjat tentang ketjepatan, kekoatan dan kesehatan badan, akan tetapi djoega latihan batin, dapat memberi soembangan jang berharga dalam proces moreel-sociale regeneratie terseboet. Dalam tingkat peperangan seperti kita alami sekarang ini, seloeroeh rakjat Indonesia memang soedah seharoesnja siap sedia oentoek mengorbankan segenap tenaga, harta benda, djiwa raga, boeat berdjoeng mati-matian dengan memegang kedjakinan jang tegoeah, bahwa kita akan pasti menang dan Indonesia akan pasti merdeka.” อ้างอิงจาก NIOD, “Membentoeok Barisan Rakjat,” Soeara Asia (19 March 1945): 1.

ท่ามกลางสถานการณ์ที่ฝ่ายสัมพันธมิตรเริ่มรุกรานหมู่เกาะอินโดนีเซียมากขึ้นผ่านการโจมตีสถานที่บางแห่งตั้งแต่เดือนมกราคม ค.ศ. 1945 เป็นต้นมา โดยเฉพาะการทิ้งระเบิดตั้งที่ปรากฏในการระเบิดฐานตั้งมั่นของกองทัพญี่ปุ่นบริเวณเกาะติมอร์ รวมถึงการทิ้งระเบิดเมืองปาเล็มบังเป็นครั้งที่สองด้วยเครื่องบินกว่า 90 ลำในช่วงเดือนมกราคม ค.ศ. 1945 เพื่อยึดและทำลายแหล่งน้ำมันของกองทัพญี่ปุ่น การก่อตั้งขบวนการฝึกซ้อมปืนจักษีสัตถ์เป็นแรงผลักดันให้กองทัพญี่ปุ่นและกลุ่มผู้นำอินโดนีเซียพยายามส่งเสริมการปฏิบัติปืนจักษีสัตถ์ในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้นหากพิจารณาเปรียบเทียบกับช่วงเวลาก่อนเข้าสู่ ค.ศ. 1945 ภายใต้อำนาจการต่อสู้ที่ว่า “เอกราชหรือความตาย” (Merdeka atau Mati) ช่วงเวลาดังกล่าวรัฐบาลพยายามเน้นความสำคัญของการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายของสมาคมกีฬาบริการประชาชนชาวที่พยายามนำเสนอให้ประชาชนเล่นกีฬาและออกกำลังกายเพื่อ “การพัฒนาและการปกป้องตนเอง” (Pembangoenan dan Pembelaan diri) อันหมายถึงการให้ความสำคัญกับการเล่นกีฬาเพื่อพัฒนาตนเอง ทั้งด้านการศึกษา ด้านสุขภาพ ความแข็งแรง ความกล้าหาญ ความเรียบง่าย ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ เพื่อให้ผู้นั้นสามารถดูแลและปกป้องตนเองได้ ซึ่งกองทัพญี่ปุ่นมองว่าปืนจักษีสัตถ์เป็นกีฬาที่มีความเหมาะสมต่อการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายด้วยจุดประสงค์ดังกล่าวไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากีฬาสากลที่ทางรัฐบาลยังคงจัดให้มีการแข่งขันเป็นกิจกรรมในโอกาสวันสำคัญต่างๆ⁴²

กองทัพญี่ปุ่นกำหนดให้แต่ละหลักสูตรการศึกษาในช่วงเวลานั้นมีกิจกรรมการออกกำลังกายและการฝึกสอนปืนจักษีสัตถ์ตั้งที่ปรากฏตามเมืองใหญ่ต่างๆ เช่นการจัดให้ประชาชนในเมืองสุราบายาฝึกฝนและออกกำลังกายด้วยปืนจักษีสัตถ์ในโรงเรียนซิมปัง (Simpang) ระหว่างเวลา 5:30 จนถึง 7:30 นาฬิกาเป็นระยะเวลา 3 ครั้งต่อสัปดาห์ เริ่มต้นตั้งแต่วันที่ 25 มกราคม ค.ศ. 1945 พร้อมมอบหมายให้ผู้บริหารโรงเรียน มหาวิทยาลัย หน่วยงานและกองกำลังต่างๆ รวมถึงองค์กรช่วยเหลือสังคมควรเป็นผู้นำในการปฏิบัติการฝึกฝนดังกล่าว⁴³ นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ *Tjahaja* ฉบับวันที่ 15 กุมภาพันธ์ในปีเดียวกันรายงานว่าทางขบวนการฝึกซ้อมกีฬาในเมืองโซโลเริ่มทดลองให้นักเรียนโรงเรียนมัธยมในเมืองของตนมีการเรียนการสอนวิชาปืนจักษีสัตถ์ โดยมอบหมายให้บรรดาครูพยายามถ่ายทอดวิชาปืนจักษีสัตถ์แก่นักเรียนเหล่านั้นทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ และให้ครูทุกคนพยายามสร้างความมั่นใจให้แก่เยาวชนของเพื่อสร้างความสามัคคีและสามารถทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติอันเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญในช่วงเวลานั้น ขณะเดียวกันขบวนการฝึกซ้อมปืนจักษีสัตถ์ในกรุงจาการ์ตาได้มีคำสั่งให้ครูในแต่ละโรงเรียนของสาขาย่อยต่างๆส่งรายละเอียดเกี่ยวกับตนเองเพื่อให้ทางกองทัพญี่ปุ่นและทาง

⁴² NIOD, “Olah Raga dan Pentjak,” *Soeara Asia* (6 March 1945): 1.

⁴³ NIOD, “Latihan Tjalon Pemimpin Pentjak,” *Soeara Asia* (22 January 1945): 2.

ขบวนการฝึกซ้อมปันจักสีลัตเกิดความมั่นใจว่าครูเหล่านั้นจะตั้งใจถ่ายทอดความรู้ทางปันจักสีลัตแก่เยาวชน⁴⁴

อีกตัวอย่างหนึ่งที่สะท้อนความพยายามขยายความรู้เกี่ยวกับปันจักสีลัตให้แก่ประชาชนในช่วงเวลานี้ของกองทัพญี่ปุ่นได้เผยแพร่หนังสือ ปันจัก (Pentjak) ที่เขียนโดยนายซูโกโร (Sugoro) และซัคโซโน (Saksono) ที่ออกโดย Balai Poestaka และได้รับการดูแลด้านเนื้อหาโดยสำนักงานการศึกษา⁴⁵ และยังมีกรให้ความรู้ด้านการกีฬาและการออกกำลังกายผ่านทางรายการวิทยุภายใต้ชื่อรายการ “กีฬา” (Olah Raga) ในทุกสองสัปดาห์ของวันพฤหัสบดีเวลา 20:10-20:30 นาฬิกา⁴⁶ ขณะเดียวกันขบวนการฝึกซ้อมศิลปะปันจักสีลัตนั้นได้มีการนำกิจกรรมกายบริหารของญี่ปุ่นประยุกต์ให้เข้ากับการฝึกสอนแก่เยาวชนเพื่อเป็นการส่งเสริมกีฬาปันจักสีลัตสำหรับประชาชนทั่วไป โดยได้มีการนำการปฏิบัติท่วงท่าของปันจักสีลัตผสมผสานเข้ากับกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรี ส่งผลให้เด็กและเยาวชนภายในสถานศึกษาในช่วงเวลานั้นต่างได้รับการอบรมกีฬาปันจักสีลัตควบคู่ไปกับกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรี หนังสือพิมพ์ Sinar Baroe ฉบับวันที่ 17 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1945 รายงานว่าบรรดาครูในเมืองโซโลได้ฝึกสอนปันจักสีลัตควบคู่ไปกับการออกกำลังกายด้วยท่ากายบริหารแก่เยาวชนในชั่วโมงเรียน⁴⁷ และขบวนการฝึกซ้อมศิลปะปันจักสีลัตจัดตั้งคณะกรรมการปันจักสีลัตและกายบริหาร (Panita Pentjak-Taiso) เมื่อเดือนเมษายน ค.ศ. 1945 ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาปันจักสีลัตให้เป็นหนึ่งในกิจกรรมออกกำลังกาย พร้อมกับมีหน้าที่คิดค้นทำนองดนตรีที่เหมาะสมให้สามารถประยุกต์ใช้สำหรับการฝึกสอนได้ทั้งปันจักสีลัตและกายบริหาร⁴⁸ ซึ่งทางหนังสือพิมพ์ Soeara Asia ฉบับวันที่ 3 กรกฎาคม ค.ศ. 1945 รายงานว่าทางคณะกรรมการปันจักสีลัตและกายบริหารร่วมกับบรรดาโรงเรียนรัฐบาลได้ร่วมมือกันจัดกิจกรรมอบรมกีฬาปันจักสีลัตขึ้นที่โรงเรียนมัธยมปราบัน (Praban) ของเมืองสุรายาบา โดยแบ่งขั้นตอนการอบรมการปฏิบัติออกเป็น 3 ชุดคล้ายกับการปฏิบัติกายบริหารที่เยาวชนเหล่านี้ได้รับการฝึกสอนมาก่อนหน้าภายในโรงเรียนรัฐต่างๆ นอกจากนี้ข่าวยังระบุถึงความจำเป็นในการส่งเสริมทั้งสองกิจกรรมดังกล่าวควบคู่กันไปเพื่อส่งเสริมกีฬาของชาติและเพื่อให้เยาวชนนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริงด้วยความกล้าหาญ⁴⁹

⁴⁴ NIOD, “Permoesjawaratan Olah Raga,” Tjahaja (15 February 1945): 2, “Gerakan Latihan Pentjak dan Silat Andjoeran dari Poetjoek Pimpinan,” Tjahaja (2 March 1945): 1.

⁴⁵ NIOD, “Pentjak dan Benteng Perdjoengan Djawa,” Pandji Poestaka (1 January 1945): 27.

⁴⁶ NIOD, “Permoesjawaratan Olah Raga,” Tjahaja (15 February 1945): 2.

⁴⁷ NIOD, “Pentjak Dihubungkan dengan Taisho,” Sinar Baroe (17 February 1945): 4.

⁴⁸ NIOD, “Panita Pentjak-Taiso,” Asia Raya (19 April 1945): 2.

⁴⁹ NIOD, “Gerak Badan Setjara Taiso,” Soeara Asia (3 July 1945): 2.

PENTJAK

Pentjak, oentock membela diri dan oentock menjerang. Peladjarilah, agar dapat menjamboet kedatangan moesoeh. (Lockisan Otto Djajasoentara).

รูปที่ 5.1 : ภาพวาดแสดงการต่อสู้ปืนจักสีลัตของโอโตโต จายาซุนตารา (Otto Djajasoentara) จิตรกรชาวพื้นเมืองในหนังสือพิมพ์ *Asia Raya* โดยมีคำบรรยายประกอบว่า “ปืนจักเพื่อปกป้องตนเองและเพื่อจู่โจม การเรียนรู้เพื่อต้อนรับการมาถึงของศัตรู” (Pentjak oentock membela diri dan oentock menjerang. Peladjarilah agar dapat menjamboet kedatangan moesoeh)

ที่มา : NIOD, “Pentjak,” *Asia Raya* (14 March 1945): 2.

นอกเหนือไปจากการให้ความสำคัญผ่านการศึกษาแล้วกีฬาปืนจักสีลัตยังคงเป็นหนึ่งในกิจกรรมสำคัญที่ใช้ในการฝึกซ้อมและออกกำลังกายของกองกำลังพื้นเมืองในชวา ช่วงเวลานี้ได้มีความพยายามขยายการออกกำลังกายและการฝึกซ้อมให้กับกองกำลังพื้นเมืองด้วยปืนจักสีลัตอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น ในหมู่ประชาชนรวมถึงสตรีบางกลุ่ม ตัวอย่างเช่นหนังสือพิมพ์ *Soeara Asia* ฉบับวันที่ 25 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1945 รายงานว่าขบวนการฝึกซ้อมปืนจักสีลัตในสุราบายาเริ่มฝึกสอนปืนจักสีลัตให้แก่กลุ่มทหาร

แนวหน้าสตรี (Barisan Pelopor Poeteri) โดยปรากฏข้อความว่า “ป็นจักมีความสำคัญและต้องเป็นที่รู้จักในหมู่ประชาชน เช่นเดียวกับสตรี” (Pentjak adalah penting dan perloe diketahoehi oleh tiap-tiap pendoedoek, djoega oleh pihak wanita.)⁵⁰ การฝึกสอนดังกล่าวจัดขึ้นช่วงวันที่ 10 มีนาคม ค.ศ. 1945 เป็นต้นมา ขณะที่การฝึกฝนป็นจักสืลัดให้กับสตรีเขตอื่น ๆ มักปรากฏผ่านการเปิดโอกาสให้เด็กและสตรีได้รับการเรียนการสอนป็นจักสืลัดเบื้องต้นไปพร้อมกับการใช้อาวุธที่สามารถหาได้ตามบ้านอย่างตำไมไผ่ เคียว มีดในห้องครัว (pisau dapur) ในแต่ละหมู่บ้านภายใต้การกำกับดูแลโดยสมาคมกีฬาบริการประชาชนชวาร์่วมมือกับขบวนการฝึกซ้อมป็นจักสืลัดและองค์กรสตรี ดังเช่นที่ปรากฏในเมืองโบกอร์และเซอมารังช่วงเดือนเมษายนและมิถุนายน ค.ศ. 1945 ตามลำดับ⁵¹ ขณะที่ช่วงปลายเดือนกรกฎาคมในปีนั้นทางองค์กรสตรีได้มีการจัดการอบรมและฝึกสอนป็นจักสืลัดให้แก่ตัวแทนสตรีในเมืองจาการ์ตาจำนวน 50 คนเป็นเวลา 2 ครั้งต่อสัปดาห์เช่นกัน⁵² ดังนั้นหากพิจารณาเปรียบเทียบกับภารกิจเสริมกีฬาในช่วง ค.ศ. 1942 ดังที่อธิบายในบทที่ 3 จะเห็นได้ว่าในช่วงเวลานั้นนอกเหนือไปจากการผลักดันให้ผู้หญิงหันมาออกกำลังกายเพื่อให้มีร่างกายที่แข็งแรงสามารถผลิตประชากรที่มีคุณภาพแล้ว สตรีบางกลุ่มยังได้รับการส่งเสริมการออกกำลังกายเพื่อใช้ในการป้องกันตัวและต่อสู้กับศัตรูด้วยเช่นกัน

ขณะเดียวกันกองทัพญี่ปุ่นยังคงฝึกฝนกองกำลังพื้นเมืองด้วยการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารและกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวซึ่งจัดเป็นการซ้อมรบที่ปราศจากอาวุธ โดยการฝึกซ้อมกองกำลังพื้นเมืองด้วยกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวซึ่งถือเป็นกิจกรรมหนึ่งที่กองทัพญี่ปุ่นให้ความสำคัญในช่วงเวลาดังกล่าว หนังสือพิมพ์ *Asia Raya* ฉบับวันที่ 28 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1945 รายงานว่ากองกำลังเพื่อปกป้องมาตุภูมิหรือ PETA ในเมืองสุซุมูมิได้รับการอบรมการต่อสู้ด้วยป็นจักสืลัด เช่นเดียวกับเมืองโซโลกับเซอมารังได้จัดกิจกรรมการอบรมและการแข่งขันป็นจักสืลัดให้กองกำลังเพื่อปกป้องมาตุภูมิในเมืองของตนอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 3 มีนาคมในปีนั้น ขณะที่เมืองการูตได้มีการจัดการอบรมรูปแบบเดียวกันในช่วงเดือนเมษายน ค.ศ. 1945⁵³ และตั้งแต่เดือนเมษายน ค.ศ. 1945 เป็นต้นมา ทางสมาคมกีฬาบริการประชาชนชวาและขบวนการฝึกซ้อมป็นจักสืลัดได้เป็นหนึ่งในกำลังสำคัญในการฝึกฝนการรบแบบ

⁵⁰ NIOD, “Pelopor Poeteri dan Pentjak,” *Soeara Asia* (26 February 1945): 2.

⁵¹ NIOD, “Barisan Pelopor Puteri: Moelai beladjar Pentjak,” *Soeara Asia* (14 March 1945): 2, “Menggerakkan Kaoem Wanita – Para Pemoedinja giat berlatih dalam soal Pentjak dan Silat,” *Asia Raya* (27 April 1945): 2, “Memperloas Gerakan Silat - Djoega dikalangan Wanita dan Anak-anak,” *Soeara Asia* (27 June 1945): 1.

⁵² NIOD, “Poeteri Indonesia siap membela diri,” *Soeara Asia* (25 July 1945): 1.

⁵³ NIOD, “Permoesjawaratan Olah Raga,” *Tjahaja* (15 February 1945): 2, “Pentjak Dikalangan para Perdjoerit,” *Asia Raya* (28 February 1945): 2, “Silat dan Pentjak - Sjarat oentoek Membela Tanah Air,” *Sinar Baroe* (1 March 1945): 4.

กองโจรในสงคราม (Peperangan Guerilla) ร่วมกับองค์กรสตรี สมาคมบุคลากรทางการแพทย์ชาว และสมาคมเพื่อนบ้าน (Tonari Gumi) เพื่อฝึกฝนทักษะการต่อสู้ให้กับกองกำลังชาวพื้นเมือง หลากหลายกลุ่มเช่น กลุ่มยุวชนทหาร พลทหารเผ่าระวังภัย ยุวชนทหารของพระเจ้า ประเด็นดังกล่าว หนังสือพิมพ์ *Tjahaja* ฉบับวันที่ 16 เมษายน ค.ศ. 1945 หัวข้อ “การซ้อมรบครั้งใหญ่” (Latihan perang-perangan setjara besar-besaran) ได้กล่าวว่าการฝึกซ้อมรบมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา ความสามารถในการรบแบบกองโจรของพลทหารเหล่านี้และให้ความช่วยเหลือผู้อื่นระหว่างประสพ ภัยอันตรายและอุบัติเหตุที่เกิดจากศัตรูที่อาจบุกโจมตีทั้งทางบกและทางอากาศ องค์กรที่เป็นตัวแทน ของรัฐบาลเหล่านี้พยายามเผยแพร่แนวทางการสู้รบทั้งการต่อสู้ด้วยอาวุธต่างๆรวมถึงการต่อสู้ด้วยมือเปล่าให้กับตัวแทนภูมิภาคต่างๆทั่วเกาะชวาผ่านการให้ความรู้เกี่ยวกับรายละเอียดของอาวุธกับ อธิบายลักษณะการต่อสู้แต่ละชนิด พร้อมกับปลุกใจเพื่อสร้างความสามัคคีและกำลังใจให้แก่กองกำลัง เหล่านี้⁵⁴

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นจะเห็นได้ว่านโยบายส่งเสริมกีฬาในช่วงเวลาตั้งแต่นายกรัฐมนตรี โคอิโซะของญี่ปุ่นให้คำมั่นสัญญาในเอกราช (ที่ในท้ายที่สุดไม่ได้เกิดขึ้นจากการประกาศของญี่ปุ่น) ได้ เปลี่ยนแปลงไปตามนโยบายทางการเมือง นั่นคือความพยายามต่อกรกับอิทธิพลที่ศิบลานเข้ามาของ ฝ่ายสัมพันธมิตรและเพื่อไปสู่เอกราชของชาวอินโดนีเซีย ช่วงเวลาดังกล่าวทางกองทัพญี่ปุ่นให้อิสระ กับชาวอินโดนีเซียในการแสดงออกถึงความเป็นชาติอินโดนีเซียได้อย่างเต็มที่มากยิ่งขึ้นจากการที่ ช่วงเวลานั้นกองทัพญี่ปุ่นต้องการแรงสนับสนุนในการทำสงครามกับฝ่ายสัมพันธมิตรอย่างมากจาก ชาวอินโดนีเซีย และกลับกันทางกองทัพญี่ปุ่นใช้ความเป็นอินโดนีเซียนี้ในการดึงดูดประชาชนให้หันมา สนับสนุนและร่วมมือกับตนในช่วงเวลานั้น แนวทางดังกล่าวปรากฏอย่างชัดเจนผ่านการส่งเสริมกีฬา และการออกกำลังกายโดยเฉพาะการผลักดันปันจักสีลัตให้เป็นหนึ่งในวัฒนธรรมแห่งชาติของชาว อินโดนีเซียไปพร้อมกับความพยายามฝึกฝนประชาชนในพื้นที่ดังที่กล่าวไปเบื้องต้น

ขณะเดียวกันช่วงเวลาดังกล่าวกองทัพญี่ปุ่นในชวาได้รับแรงกดดันอย่างชัดเจนจากเยาวชนผู้ที่มี ความสนใจในการเมืองและฝึกฝนในการไปสู่เอกราชของอินโดนีเซีย เช่นกลุ่มเยาวชนบริเวณหอพักเมิน เต็ง 31 และ ปราปาตัน 10 (Prapatan 10) เยาวชนเหล่านี้ถือเป็นหนึ่งในแรงขับเคลื่อนในการ เรียกร้องทางการเมืองที่สำคัญในขณะนั้นท่ามกลางสถานการณ์ที่กดดันจากการทิ้งระเบิดของฝ่าย

⁵⁴ NIOD, “Latihan perang-perangan setjara besar-besaran,” *Tjahaja* (16 April 1945): 2. นอกจากเหนือไปจาก ความพยายามสร้างทักษะการสู้รบให้แก่กองกำลังชาวพื้นเมืองเหล่านี้ หัวข้อดังกล่าวในหนังสือพิมพ์ยังออกคำสั่งให้แต่ละเมืองเตรียม สถานที่สำหรับการปฐมพยาบาล สถานที่ที่เก็บอาหาร การขนส่ง รวมถึงอาคารสถานที่อื่นๆที่จำเป็นให้พร้อม พร้อมเพิ่มมาตรการความปลอดภัยทั้งการตรวจตราและลาดตระเวนเพื่อหาเบาะแสสายลับของศัตรูและเริ่มออกคำสั่งให้เริ่มทำการขัดขวางและทำลายถนนบาง สายที่ศัตรูอาจเป็นเส้นทางในการเดินทางเข้าสู่กราน

สัมพันธมิตรหลากหลายพื้นที่ของหมู่เกาะอินโดนีเซีย เบนดิกต์ แอนเดอร์สันให้ความสำคัญกับการศึกษาคณะนี้หรือที่เรียกในงานของเขาว่า “Pemuda” ดังที่ปรากฏในหนังสือ *Java in a Time of Revolution: Occupation and Resistance, 1944-1946*⁵⁵ แอนเดอร์สันอธิบายว่าคนเหล่านี้มีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพการเมืองและสังคมชาวช่วงสงครามต่อสู้เพื่อเอกราช โดยคนเหล่านี้ได้รับแรงกระตุ้นและปลุกฝังให้กระหายการทำสงครามและปลุกฝังความรักชาติในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพา⁵⁶ ซึ่งหากพิจารณาจากสิ่งที่แอนเดอร์สันนำเสนอในงานของเขาเข้ากับความพยายามส่งเสริมการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายโดยให้ความสำคัญกับเยาวชนตั้งแต่ช่วง ค.ศ. 1942 เป็นต้นมาอาจกล่าวได้ว่าความพยายามปลุกฝังจิตวิญญาณแห่งการต่อสู้เพื่อไปสู่ชัยชนะของกองทัพญี่ปุ่นผ่านการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายอาจเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่ส่งผลให้เยาวชนเหล่านี้หันมาให้ความสำคัญกับการต่อสู้เพื่อเอกราชของอินโดนีเซีย และนอกเหนือไปจากเยาวชนที่ได้รับการฝึกฝนด้านการออกกำลังกายและปลุกฝังจิตวิญญาณโดยตรงแล้ว ในทางกลับกันเยาวชนบางกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกฝนอย่างเต็มรูปแบบในช่วงเวลานั้นเองสามารถมีความรู้สึกร่วมนี้ได้เช่นกัน โดยเหตุการณ์หนึ่งซึ่งแสดงถึงบทบาทของเยาวชนอินโดนีเซียในช่วงเวลานี้ คือการประชุมมวลชนของนักเรียนมัธยมจากการ์ตาที่จัดขึ้นที่สวนสัตว์จากการ์ตาที่อยู่ใกล้กับหอพักของพวกเขาอย่างแน่นตั้ง 31 และปราปาดัน 10 ในช่วงกลาง ค.ศ. 1945 และเยาวชนเหล่านี้ได้มีมติดังต่อไปนี้

1. เยาวชนควรเตรียมความพร้อมสำหรับต่อสู้เพื่อเอกราชแม้ว่าจะต้องเสียเลือดเนื้อ
 2. เยาวชนต้องยืนหยัดบนฐานของความสามัคคีในหมู่เยาวชนผู้รักชาติ
 3. เยาวชนต้องมีความพร้อมในการรับการฝึกอบรมทางการทหารอย่างหนัก
- เพื่อที่จะปกป้องประเทศของพวกเขา⁵⁷

ช่วงเวลานั้นบรรดาเยาวชนได้รับการกระตุ้นความคิดเรื่องชาตินิยมอย่างเข้มข้นและความคิดดังกล่าวได้รับอิทธิพลกระแสทหารนิยมของกองทัพญี่ปุ่น แม้เยาวชนจำนวนหนึ่งมีความคิดต่อต้านกระแสเผด็จการนิยมภายใต้ระบอบทหารของญี่ปุ่นเป็นอย่างมาก และช่วงเวลานั้นนักศึกษาจากคณะ

⁵⁵ อย่างไรก็ตาม คำว่า “Pemuda” ที่แอนเดอร์สันใช้อธิบายในงานของเขามีความหมายแตกต่างกับความหมายทั่วไปที่มักแปลว่าเยาวชนเล็กน้อย โดยคำดังกล่าวที่แอนเดอร์สันใช้ในการมองด้วยกิจกรรมและความคิดทางการเมืองมากกว่า

⁵⁶ Benedict Anderson, *Java in a Time of Revolution: Occupation and Resistance, 1944-1946*, p. 74.

⁵⁷ *Ibid*, p. 54.

แพทยศาสตร์ของมหาวิทยาลัยการแพทย์ที่ปักอาศัยในหอพักปราปาดัน 10 ประกาศว่า "เยาวชนทุกแห่งทั่วโลกมักถูกรังเกียจจากการถูกมองว่ามีกรกระทำและความคิดที่ไม่เหมาะสม ดังนั้นเยาวชนต้องยอมรับที่จะรับการเข้าฝึกอบรมในค่ายทหาร"⁵⁸ กรณีนี้อาจมองได้ว่าเป็นหนึ่งในผลลัพธ์ของความพยายามส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายให้แก่เยาวชนของกองทัพญี่ปุ่นที่เริ่มปฏิบัติตั้งแต่ ค.ศ. 1942 และมีความชัดเจนยิ่งขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1943 ที่ส่งผลให้เยาวชนเหล่านี้หันมาให้ความสำคัญกับการต่อสู้ด้วยจิตวิญญาณแห่งความกล้าหาญเพื่อไปสู่เอกราชอันเป็นเป้าหมายสำคัญของคนเหล่านี้โดยเร็วที่สุด แม้ความคิดดังกล่าวแตกต่างกับความคิดของผู้นำนักชาตินิยมในเวลานั้นอย่างชูการ์โน และฮัตตา⁵⁹ ช่วงเวลาเดียวกันบรรดาเยาวชนยังคงได้รับการฝึกฝนเพื่อพัฒนาร่างกายและจิตวิญญาณของตนอย่างต่อเนื่องและปันจักสีลัตยังคงเป็นกิจกรรมที่ใช้ในการฝึกฝนความสามารถของกองกำลังและเยาวชนเหล่านี้ ดังตัวอย่างเช่นการฝึกฝนทักษะการต่อสู้ด้วยปันจักสีลัตแก่ประชาชนในเขตมาลังในชวาภาคตะวันออกกว่า 2,000 คนและเยาวชนอีกกว่า 1,500 คนภายใต้การควบคุมของขบวนการฝึกซ้อมปันจักสีลัตช่วงเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1945⁶⁰

สถานการณ์ความมั่นคงของกองทัพญี่ปุ่นที่ไม่สู้ดีนักประกอบกับกระแสการไปสู่เอกราชของชาวอินโดนีเซียได้เป็นแรงกดดันต่อรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นอย่างมาก กองทัพญี่ปุ่นพยายามผ่อนคลายนแรงกดดันของตนผ่านการอนุญาตให้นักชาตินิยมเหล่านี้ได้กำหนดทิศทางประเทศของตนในอนาคต เช่น การจัดการประชุมหารือเกี่ยวกับนโยบายและทิศทางของประเทศหลังได้รับเอกราชของคณะกรรมการตรวจสอบการเตรียมการเพื่อเอกราชของอินโดนีเซีย (Badan Penyelidik Usaha Persiapan Kemerdekaan Indonesia หรือ BPUPKI)⁶¹ ที่ได้มีการจัดประชุมกันหลายครั้ง จนกระทั่งชูการ์โนได้เสนอหลัก "ปัญจศีล" (Pancasila)⁶² ให้เป็นหลักปรัชญาของชาติเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 1945 และจากความพยายามมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนส่วนหนึ่งได้ส่งผลให้เกิดการก่อตัวขึ้นของ "กลุ่มคนรุ่นใหม่" (Angkatan Baroe) ที่เป็นการรวมตัวกันของผู้นำเยาวชนที่โดดเด่นและเป็นที่ยอมรับในเวทีสาธารณะและนำมาสู่การจัดตั้ง "ขบวนการเคลื่อนไหวของคนหนุ่ม" (Gerakan Rakyat

⁵⁸ Ibid, p. 55.

⁵⁹ Ibid.

⁶⁰ NIOD, "Pentjak dan Silat," *Asia Raya* (2 May 1945): 2, NIOD, "Malang: Seni Pantjak dan Silat," *Sinar Baroe* (4 May 1945).

⁶¹ กองทัพญี่ปุ่นได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการนี้เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 1945 โดยมีสมาชิกทั้งหมด 62 คน เลขานุการ 2 คน

⁶² หลักปัญจศีลประกอบด้วย 1. ความเชื่อในพระเจ้า 2. ชาตินิยม 3. มนุษยธรรม 4. ความยุติธรรมทางสังคม และ 5. ประชาธิปไตย

Baroe) ที่ได้รับการรับรองโดยกองทัพญี่ปุ่นในเวลาต่อมาเมื่อกรกฎาคม ค.ศ. 1945 ที่ส่งผลตัวแทนผู้นำเยาวชนมีโอกาสการทำงานร่วมกับกลุ่มผู้นำชาตินิยมอย่างเป็นทางการ⁶³

สถานการณ์ของสงครามมหาเอเชียบูรพาที่ทำให้กองทัพญี่ปุ่นเกิดความตึงเครียดจากการโดนทิ้งระเบิดยังส่งผลให้กองทัพญี่ปุ่นยิ่งให้ความสำคัญกับการฝึกฝนกองกำลังพื้นเมืองและเพิ่มมาตรการป้องกันและให้ความสำคัญกับการฝึกซ้อมการออกกำลังกายและสู้รบมากยิ่งขึ้น รัฐบาลญี่ปุ่นในช่วงเวลานั้นได้ออกคำสั่งเพิ่มความปลอดภัยเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน ค.ศ. 1945 โดยให้กองกำลังเพื่อปกป้องมาตุภูมิเพิ่มมาตรการความปลอดภัยและกำชับกองกำลังเหล่านี้รวมถึงประชาชนให้ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆซึ่งรวมไปถึงการฝึกฝนการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหาร ปั่นจักสีลัต และการเล่นกีฬาสากลเพื่อเป็นการเตรียมพร้อมกับการรับมือสถานการณ์สงครามมากยิ่งขึ้น โดยตีพิมพ์ลงหนังสือพิมพ์ *Asia Raya* ฉบับวันดังกล่าวไว้เกี่ยวกับการฝึกฝนกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. การฝึกป้องกันภัยทางอากาศ
2. การฝึกปฐมพยาบาล (Pertolongan pertama pada ketjelakaan หรือ P. P. P. K.)
3. การฝึกกำจัดสายลับฝ่ายศัตรู
4. การฝึกเคลื่อนย้ายประชากรและจัดการการขนส่งอุปกรณ์ทำอาหาร
5. การฝึกซ่อมแซมอาคารที่เสียหายและการอบรมวิศวกร
6. การฝึกสตรีเพื่อทดแทนแรงงานบุรุษเพื่อทำงานที่สามารถทดแทนกันได้
7. การออกกำลังกายของกลุ่มนักเรียนโรงเรียนประจำ ข้าราชการ และหน่วยงานต่างๆ
8. การฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารสำหรับประชาชนทั่วไป นำการฝึกฝนโดยสมาคมเพื่อนบ้าน และผู้นำกองกำลังเพื่อปกป้องมาตุภูมิ
9. การฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารสำหรับนักเรียนในโรงเรียนและเยาวชนตามหอพักต่างๆ
10. การฝึกฝนและให้ความเข้าใจเกี่ยวกับสงครามกองโจร
11. การอบรมการรักษาความปลอดภัย
12. การฝึกปั่นจักสีลัตและการฝึกใช้อาวุธที่สามารถใช้ในการต่อสู้ปกป้องตนเอง

⁶³ อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ใน Benedict Anderson, *Java in a Time of Revolution: Occupation and Resistance, 1944-1946*, pp. 55-60.

13. การเล่นกีฬาสากล⁶⁴

หากพิจารณาการเพิ่มมาตรการความปลอดภัยและการฝึกฝนดังกล่าวจะเห็นได้ว่ากองทัพญี่ปุ่นยังคงให้ความสำคัญการเล่นกีฬาทั่วไปทั้งกีฬาสากล ในฐานะที่เป็นกิจกรรมที่สามารถสร้างความผ่อนคลายพร้อมกับเป็นการพัฒนาร่างกายกับจิตวิญญาณของประชาชน ซึ่งกองทัพญี่ปุ่นพยายามสนับสนุนให้ประชาชนเล่นกีฬาและออกกำลังกายตลอดช่วงเวลาดังกล่าวอันตั้งเครียดและประเด็นดังกล่าวทางขบวนการฝึกซ้อมกีฬาพยายามทำให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของการออกกำลังกายเพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรงสามารถสร้างประโยชน์ให้แก่ประเทศได้ ดังที่ปรากฏในนิตยสารที่ตีพิมพ์ขึ้นในช่วงเดือนเมษายน ค.ศ. 1945 ที่มีชื่อว่า Indonesia Merdeka หัวข้อ “กีฬาคือพื้นฐานความแข็งแกร่งของประชาชน” (Olah Raga dasar kekeatan Bangsa) ความว่า

“ความแข็งแกร่งของประชาชนสามารถมองเห็นได้จากความใจกว้าง สติปัญญาในความคิด และสุขภาพร่างกาย ทั้งสามเงื่อนไขต้องคงอยู่ ... ประชาชนที่ศึกษาที่เกี่ยวข้องกับจิตใจและปัญญาเพียงอย่างเดียวอาจมีสถานะที่สูงส่งในด้านจิตวิญญาณ แต่ในด้านกายภาพของประชาชนจะอ่อนแออย่างแน่นอนโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับการป้องกันมาตุภูมิของตน โดยเฉพาะประชาชนที่แข็งแกร่งและมีสุขภาพดีพร้อมสามารถยืนหยัดต่อสู้กับศัตรูที่คุกคามด้วยความตาย โดยเฉพาะในสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงเช่นเดียวกับจิตวิญญาณที่แข็งแกร่งสูงส่ง เปลวเพลิงแห่งความรักในการส่งเสริมและรักษาการคงอยู่ของบ้านเกิดจากร่างกายที่แข็งดังเหล็กกล้าและจิตวิญญาณที่กระจายพลังงานเพื่อสร้าง รักษา และส่งเสริมบ้านเกิดเมืองนอน

ยุคที่ผ่านมาประชาชนของพวกเราไม่ได้มีการเรียนกีฬาที่สมบูรณ์แบบ แต่การเรียนกีฬาไม่ได้มีความสำคัญตามหลักการการศึกษาของอาณานิคมเนเธอร์แลนด์ ที่สำคัญคือความเฉลียวฉลาดเพียงอย่างเดียวที่สามารถทำให้ได้รับประกาศนียบัตรจากโรงเรียน และเป็นผลต่อมาเมื่อใครบางคนออกจากโรงเรียนด้วยการได้แค่กระดาษประกาศนียบัตร? ... ประชาชนยังคงต้องการหน่วยงานด้านสุขภาพ บุคลิกภาพ ความอดทนต่อทุกสิ่งทั้งความทุกข์ทรมานและ

⁶⁴ NIOD, “Hasrat berdjoeng dibawah Dai Danki dan Sang Merah-Poetih,” Asia Raya (21 June 1945): 1.

การทดสอบ ทุกอย่างขึ้นอยู่กับคนแต่ละคนหากเขามีร่างกายแข็งแรงผ่านการฝึกอบรม และสามารถอดทนต่ออาการบาดเจ็บและความเจ็บปวดของชีวิต”⁶⁵

ข้อความดังกล่าวแสดงว่านโยบายหนึ่งรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นพยายามรณรงค์ให้ประชาชนหันมาเล่นกีฬาและออกกำลังกายเพื่อความแข็งแรงของทั้งร่างกายและความคิด และเพื่อประโยชน์แก่บ้านเกิดเมืองนอน ขณะเดียวกันอีกนัยหนึ่งของการกล่าวโจมตีรัฐบาลอาณานิคมเนเธอร์แลนด์ในมุมมองของขบวนการฝึกซ้อมกีฬาที่เพิกเฉยต่อการให้ความสำคัญกับการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายแก่ชาวอินโดนีเซีย นอกจากนี้ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ค.ศ. 1945 ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาได้วางแนวทางการส่งเสริมกีฬาด้วยจุดประสงค์เพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตท่ามกลางสถานการณ์สงครามและรวมไปถึงการใช้ประโยชน์จากประชาชนเหล่านี้ทั้งในการเป็นกองกำลังต่อสู้และใช้เป็นผู้เคลื่อนย้ายยุทธโศปกรณ์และสิ่งของยังชีพ⁶⁶ หนังสือพิมพ์ *Soeara Asia* ฉบับวันที่ 22 มิถุนายน ค.ศ. 1945 หัวข้อ “รายละเอียดต่างๆและการทำงานของขบวนการฝึกซ้อมกีฬา”(Keterangan2 dan tjaranja bekerdja Gelora) ได้กล่าวถึงวิธีการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อใช้ในช่วงเวลานั้นที่สามารถแบ่งออกเป็น 4 แนวทางสำคัญดังต่อไปนี้

1. พยายามส่งเสริมการออกกำลังกายเพื่อฝึกซ้อมการทำสงคราม แบ่งออกเป็น 6 ส่วนย่อยได้แก่

⁶⁵ “Kekoeatan soeatoe bangsa dapat dilihat pada keloehoeran boedi, ketjerdasan otak dan kesehatan badannja. Tiga sjarat ini mesti selamanja ada, soepaja dapat dikatakan ... Bangsa jang semata-mata mementingkan pendidikan boedi dan ketjerdasan otak, tentoe akan tinggi kedoedoekannja di lapangan rohani, tetapi dilapangan djasmani bangsa itoe tentoe akan lemah, lebih-lebih tentang hal pembelaan-tanah-air. Hanjalah bangsa jang koeat dan sehat dapat serentak tegak berdiri melawan moesoeh jang mengantjam keselamatannja itoe dengan mati-matian.

Dizaman jang laloe bangsa kita tidak berolah didikan jang tjoekoop sempoerna dilapangan keolahraagaan. Malah didikan kerolahraagaan itoe dianggap tidak penting oleh didikan tjara Belanda. Jang dipentingkan ialah ketjerdasan otak sadja soepaja dengan baik dapat beroleh idjazah sekolah. Dan apa hasilnja kemoedian. Bila seorang telah meninggalkan bangkoe sekolah dengan membawa kertas idjazahnja.....? ... Masjarakat djoega meminta kesehatan badan, kepribadian (persoonlijkheid), ketabahan hati, tahan akan segala derita dan tjobaan. Semoeanja ini dipoenjai oleh seorang djika sehat toeboehnja, terlatih badannja, jang dapat menahan segala pedih dan derita hidoep.” อ้างอิงจาก NIOD, “Olah Raga dasar kekoeatan Bangsa,” *Indonesia Merdeka* (25 April 1945): 1.

⁶⁶ NIOD, “Keterangan2 dan tjaranja bekerdja Gelora,” *Soeara Asia* (15, 22 June 1945): 2.

- 1.1. การฝึกซ้อมรบทั่วไป
- 1.2. การเดินทั่วไป
- 1.3. การเดินอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความแข็งแรงของร่างกาย
- 1.4. การเดินพร้อมยกสิ่งของจำเป็นต่อการดำรงชีพ
- 1.5. การเดินสลับริ่ง
- 1.6. การเดินฝ่าฟันอุปสรรค

2. ในหมู่บ้านที่ห่างไกลให้พยายามส่งเสริมกิจกรรมกายบริหาร โดยจัดให้มีการแข่งขันการสาธิตการออกกำลังกายบริหารอย่างถูกวิธี รวมไปถึงพยายามให้ประชาชนผู้เข้าชมการแข่งขันกีฬาได้ปฏิบัติกายบริหารกันอย่างพร้อมเพรียง โดยเฉพาะก่อนการแข่งขันกีฬาฟุตบอล

3. พยายามฟื้นฟูกีฬาพื้นเมือง

4. พยายามส่งเสริมกีฬาสากลให้แก่ประชาชนอย่างเหมาะสม⁶⁷

จะเห็นได้ว่าในช่วงเวลานี้กองทัพญี่ปุ่นมอบหมายให้ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาให้มีหน้าที่นำประชาชนออกกำลังกายเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการทำสงครามทั้งในเมืองและชนบทไปพร้อมกับการส่งเสริมกีฬาพื้นเมืองและกีฬาสากลอย่างเหมาะสม ช่วงเวลาดังกล่าวทางกองทัพญี่ปุ่นได้เปลี่ยนแปลงคณะกรรมการของขบวนการฝึกซ้อมกีฬาให้เป็นชาวอินโดนีเซียทั้งหมด ซึ่งแตกต่างออกไปจากเดิมที่เคยมีนายทหารญี่ปุ่นและชาวจีนโพ้นทะเลเป็นสมาชิกของขบวนการฝึกซ้อมกีฬา (ดูรูปที่ 5.2) การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้ชาวอินโดนีเซียสามารถกำหนดแนวทางการกีฬาของตนได้มากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามชาวอินโดนีเซียเหล่านี้ยังคงให้ความสำคัญกับกีฬาสากลในฐานะเป็นหนึ่งในกิจกรรมที่ใช้สร้างสุขภาวะของประชาชนทั้งในฐานะผู้เล่นและผู้ชม รวมไปถึงยังคงพบการเข้าร่วมแข่งขันฟุตบอลของชาวจีนโพ้นทะเลโดยทีมจังหวในการแข่งขันฟุตบอลในเมืองสุราบายาช่วงต้นเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1945 อันเป็นเวลาที่กองทัพญี่ปุ่นกำลังพ่ายแพ้ในสงครามมหาเอเชียบูรพา⁶⁸

⁶⁷ NIOD, "Keterangan2 dan tjaranja bekerdja Gelora," *Soeara Asia* (22 June 1945): 2.

⁶⁸ NIOD. "Gelora Soerabaja Si , Gelora Si Sepakbola," *Soeara Asia* (30 June, 5 July 1945): 2.

Soesoenan pengoeroes poesat „Gerakan latihan Olah Raga“ (Gelora).

Setelah didapat pengesahan dari Djawa Hookoo Kai Soesai, maka dibawah ini dikoemoemkan soesoenan Pengoeroes Poesat „Gerakan Latihan Olah Raga“ (Gelora), Djawa Hookoo Tai Iku Kai Honbu sbb:

<p>Kaityoo: Oto Iskandar di Nata; Komon: Yokoyama S. (Bunkyoo Kyokutyoo), Drs. Moh. Hatta, Ki Hadjar Dewantoro, Mr. R. Soewandi, Dr. Boentaran Martoatmodjo. Kanzityoo: Dr. Abdulrachman Saleh; Huku Kanzityoo: Soemali Prawirosoedirdjo; Kanzi: Ir. Sardjono, Mr. Moh. Datoek Djamin (Renraku), Mr. Maramis, Mr. Kosasih, Mr. Soedja, Mr. Roesli, Dr. Abdul Azis Saleh, Achmadsjah, Djajamihardja, Djoewadi, A. S. Soemadi, Joesoef Jahja, Joemarsono, Soedjono, Apandi, Soemoho, S. F. Mendur, Soelaiman, Darmo-soewito, Agas Karna. Disamping Pengoeroes ini, Poesat „Gelora“ dibantoe oleh bebe-rapa begian dan seboeah badan, yang soesoenanja seperti berikoet:</p> <p>Bagian Penasihat Pendidikan: Ketoea — S. Mangoensarkoro; Wakil Ketoea — Sadarjoen; Anggauta Nj. Kartowijono, Nn. Siti Marjan, Djajamihardja, Soendoro, Alim, Marjoen. Bagian Penasihat Kesehatan: Ketoea — Dr. Bahder Djohan; Wakil Ketoea Dr. Moewardi; Anggauta — Dr. Soetarman, Dr. Sarwono, Dr. Soehardi, Dr. Abd. Azis Saleh, Dr. Soetarto. Badan Propaganda dan Penjaraan:</p>	<p>Ketoea — Soendoro Tirtosiswojo; Wakil Ketoea A. S. Soemadi; Anggauta — Soemono, S. F. Mendur, Moh. Soepardi. Pemimpin „Gelora“ Daerah. Pemimpin-Pemimpin Poesat Daerah Gerakan Latihan Olah Raga (Gelora) jang telah diangkat oleh Pemimpin Oemoem Poesat Gelora sbb.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Djakarta Syuu: H. K. Wiriamihardja. 2. Bogor Syuu: Dr. Soetjipto. 3. Priangan Syuu: Anwar St. Pamoentjak. 4. Banten Syuu: Abdullah. 5. Tjirebon Syuu: R. Soedirman. 6. Banjumas Syuu: Darmono. 7. Jogjakarta Kooti: Dr. Koesmargono. 8. Madiun Syuu: Mr. Soendoro Boedhiarto. 9. Surabaya Syuu: Dr. Mohd. Soewandi. 10. Besuki Syuu: Dr. R. Wignjosoedomo. 11. Kediri Syuu: Dr. Moch. Machin. 12. Madura Syuu: R. Soeparno. 13. Malang Syuu: Soerojo. 14. Pekalongan Syuu: Dr. Lysapali. 15. Pati Syuu: Ramelan Mangendihardjo. 16. Kedu Syuu: Soegarwo.
--	---

รูปที่ 5.2 : ประกาศรายชื่อคณะกรรมการของขบวนการฝึกซ้อมกีฬาอย่างเป็นทางการ ในหนังสือพิมพ์ Tjahaja ฉบับวันที่ 23 พฤษภาคม ค.ศ. 1945 โดยรายชื่อคณะกรรมการดังกล่าวเป็นชาวอินโดนีเซียทั้งหมด

ที่มา : NIOD, “Soesoenan pengoeroes poesat ‘Gerakan latihan Olah Raga’ (Gelora),” Tjahaja (23 May 1945): 2.

5.3 การส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายก่อนการประกาศเอกราชของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

เมื่อถึงเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1945 สถานการณ์สงครามมหาเอเชียบูรพาของกองทัพญี่ปุ่นย่ำแย่ และญี่ปุ่นกำลังปราชัยแก่ฝ่ายสัมพันธมิตรอย่างชัดเจน หลังจากฝ่ายสัมพันธมิตรบุกโจมตีและสามารถยึดพื้นที่ยุทธศาสตร์บริเวณหมู่เกาะทางตะวันออกของชาวอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการทิ้งระเบิดเมืองบันจาร์มาซินในภาคใต้ของเกาะกาลิมันตันเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคมนั้น เป็นการส่งสัญญาณว่าฝ่ายสัมพันธมิตรประสบความสำเร็จในการเอาชนะกองทัพญี่ปุ่นบริเวณเกาะกาลิมันตันอย่างสมบูรณ์ เหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลให้รัฐบาลกองทัพเรือของญี่ปุ่นต้องถอยห่างจากมากัสซาร์มายังสุราบายาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ พร้อมกับในช่วงเดือนนั้นเองฝ่ายสัมพันธมิตรส่งสัญญาณเตือนญี่ปุ่นว่าตนเองพร้อมจะ

บุกเกาะชวา หลังส่งเรือดำน้ำโจมตีเมืองเปอกาโลงันและการทิ้งระเบิดที่เมืองเซอมารังในช่วงเดือนกรกฎาคม และได้นำมาสู่การต่อสู้กับกองกำลังพื้นเมืองที่นำโดยกลุ่มกองกำลังเพื่อปกป้องมาตุภูมิในพื้นที่ ท่ามกลางสถานการณ์ดังกล่าวคณะกรรมการตรวจสอบการเตรียมการเพื่อเอกราชของอินโดนีเซียได้พยายามเตรียมการร่างแผนการเอกราชของอินโดนีเซียในอนาคตให้เสร็จสมบูรณ์ ท่ามกลางสถานการณ์ที่ญี่ปุ่นกำลังเพลี่ยงพล้ำ และกองทัพญี่ปุ่นในชวาได้รับคำสั่งจากทางโตเกียวว่าให้เตรียมประกาศเอกราชแก่อินโดนีเซียในวันที่ 9 กันยายน ค.ศ. 1945⁶⁹

ท่ามกลางเวลาที่ย่ำแย่สำหรับฝ่ายญี่ปุ่นในหมู่เกาะอินโดนีเซียทางขบวนการฝึกซ้อมกีฬาได้มอบหมายแนวทางดังกล่าวให้สาขาย่อยในแต่ละเมืองพยายามนำไปปรับใช้และส่งเสริมให้กับประชาชนเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่ประชาชนในแต่ละพื้นที่เท่าที่จะทำได้ โดยหากพิจารณาตามหลักฐานที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์แล้ว ช่วงเวลาดังกล่าวอันเป็นช่วงเวลาที่ชาวอินโดนีเซียมีบทบาทกับการดำเนินการส่งเสริมการกีฬาและการออกกำลังกายขบวนการฝึกซ้อมกีฬาอย่างมากนั้น กองทัพญี่ปุ่นได้ส่งเสริมกีฬาสากลควบคู่ไปกับกีฬาพื้นเมืองแทนที่กีฬาญี่ปุ่น พร้อมเปิดอาคารแห่งใหม่เพื่อใช้สำหรับการฝึกซ้อมกีฬาและการออกกำลังกายแห่งใหม่ของขบวนการฝึกซ้อมกีฬาอย่างเป็นทางการที่บริเวณเนินเต็ง 52 (Menteng 52) ในเมืองจาการ์ตา ซึ่งในวันเปิดอาคารออกกำลังกายแห่งนี้เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม ค.ศ. 1945 นั้นขบวนการฝึกซ้อมกีฬาได้ระบุถึงเป้าหมาย 3 ประการของขบวนการฝึกซ้อมกีฬาในขณะนั้นดังต่อไปนี้

1. ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาจะตระหนักถึงความตั้งใจและวัตถุประสงค์ของการเล่นกีฬาที่แท้จริง
2. ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาจะพยายามให้ความรู้แก่เยาวชนทั้งชายและหญิงทั้งด้านสุขภาพและความกล้าหาญ
3. ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาจะพยายามขยายการเล่นกีฬาจากเมืองไปยังชนบทอย่างเท่าเทียม⁷⁰

⁶⁹ Peter Post, William H. Frederick, Iris Heidebrink and Shigeru Sato, *The Encyclopedia of Indonesia in the Pacific War: in cooperation with the Netherlands Institute for War Documentation*, p. xxvi.

⁷⁰ NIOD, “Gelora membaharoei langkah,” *Asia Raya* (21 July 1945): 2.

ดร. ซูวันดี (Soewandi) เป็นตัวแทนของขบวนการฝึกซ้อมกีฬาขึ้นกล่าวสุนทรพจน์ในวันเปิดอาคารออกกำลังกายใต้หัวข้อ “กีฬาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมเรา” (Keolahragaan adalah sebahagian dari keboedajaan kita) เพื่อให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ การกล่าวสุนทรพจน์ครั้งนี้คือการประกาศว่าขบวนการฝึกซ้อมกีฬาในช่วงเวลานี้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมกีฬาในฐานะหนึ่งในวัฒนธรรมของชาติ เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ปฏิบัติกันทั่วไปในสังคมของเกาะชวา โดยอธิบายว่าการเล่นกีฬาสามารถสร้างประโยชน์ได้ทั้งต่อตัวบุคคลและประเทศชาติในแง่มุมต่างๆทั้งด้านตัดสินใจ ระเบียบวินัย รวมถึงความกล้าหาญ สุนทรพจน์ส่วนหนึ่งของซูวันดีได้มีการตีพิมพ์ลงในนิตยสาร Indonesia Merdeka ฉบับวันที่ 25 กรกฎาคม ค.ศ. 1945

“เราทุกคนกำลังมาถูกทางว่ากีฬาไม่ได้เป็นเพียงประโยชน์ต่อสุขภาพของผู้คนและสุขภาพของชาติ แต่ยังมีอิทธิพลสำคัญต่อการพัฒนาจิตวิญญาณ กีฬาเป็นวิธีหนึ่งในการความรู้แก่เยาวชนของเราให้มีความกล้าหาญ ระเบียบวินัย ความเต็มใจที่มั่นคง ฝึกฝนให้พวกเขาให้การตัดสินใจอย่างเหมาะสมในเงื่อนไขเวลาจำกัด ทั้งหมดเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นต่อการพัฒนาบวรจิตวิญญาณบรรดาเยาวชนของเราเพื่อให้คนเหล่านี้ยังอยู่ในสนามกับคนอื่น ๆ ที่พวกเขาจะใช้คุณสมบัติทางจิตวิญญาณให้คุ้มค่าเพื่อความสุขของตนเอง ความสุขของครอบครัว ความสุขของสังคม และความสุขของประเทศ”⁷¹

อย่างไรก็ตามการกล่าวถึงกีฬาในฐานะวัฒนธรรมของชาติในครั้งนี้ของดร. ซูวันดีเป็นการกล่าวถึงกีฬาในภาพรวมที่ไม่ได้ระบุเฉพาะเจาะจงว่าเป็นกีฬาสากลหรือกีฬาพื้นเมืองหากพิจารณาตามหลักฐานที่พบ แต่หากพิจารณาจากความพยายามผลักดันกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวอย่างปันจักสีลัตที่มีมาอย่างต่อเนื่องแล้วสุนทรพจน์ของดร. ซูวันดีนั้นเชื่อมโยงอย่างมากกับความพยายามส่งเสริมปันจักสีลัต

⁷¹ “Kita sekalian soedah insaf benar, bahwa keolahragaan bukannya sadja berfaedah bagi kesehatan seseorang dan kesehatan bangsa, tetapi djoega berpengaruh besar serta berhoeboengan rapat dengan didikan rohani; bahwa keolahragaan adalah salah satoe djalan oentoek mendidik pemoeda-pemoeda kita kearah keberanian, ketertiban, kemaoean jang tetap, melatih mereka oentoek mengambil poatoesan jang tepat pada saat jang dipastikan dan lain-lain sebagainja, semoeanja adalah sjarat-sjarat jang perloe dikembangkan pada rohani pemuda-pemuda kita, soepaja djoega dilapangan lain-lain mereka akan mempergoenakan sifat-sifat rohani jang berharga itoe oentoek kebahagiaan diri, kebahagiaan keloearga, kebahagiaan masjarakat dan kebahagiaan bangsa.” อ้างอิงจาก NIOD “Keolahragaan adalah sebahagian dari keboedajaan kita,” Indonesia Merdeka (25 July 1945): 6.

ในช่วงเวลานั้นที่ยังคงได้รับการผลักดันอย่างต่อเนื่อง นิตยสาร Djawa Baroe ฉบับวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1945 ใช้ภาพหน้าปกเป็นรูปของนายซัฟวาน (A. Safwan) หนึ่งในสมาชิกของสภาที่ปรึกษาส่วนกลาง (Chuo Sangi-in) กำลังปฏิบัติการออกกำลังกายด้วยท่าของปันจักสีลัตพร้อมคำบรรยายภาพว่า “จิตวิญญาณร่างกายของฉันจะใช้เป็นโล่เพื่อปกป้องประเทศ” (Djiwa ragakoe akan didjajikan perisai oentoek membela Tanah Air) (ดูรูปที่ 5.3)

รูปที่ 5.3 : “จิตวิญญาณร่างกายของฉันจะใช้เป็นโล่เพื่อปกป้องประเทศ” (Djiwa ragakoe akan didjajikan perisai oentoek membela Tanah Air) ภาพปกนิตยสาร Djawa Baroe ฉบับวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1945
ที่มา : NIOD, Djawa Baroe (1 July 1945).

ช่วงเวลานั้นทางขบวนการฝึกซ้อมกีฬาได้ผลักดันกีฬาพื้นเมืองไปพร้อมกับกีฬาสากลโดยจัดการแข่งขันกีฬาและการอบรมต่างๆ ตัวอย่างการจัดกิจกรรมและการอบรมในช่วงเวลานี้ ได้แก่ การจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาที่ใช้ชื่อว่า “วันกีฬา” (Hari Olah Raga) ของขบวนการฝึกซ้อมกีฬาในเมืองสุรabayaเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคมเพื่อเป็นการให้เกียรติและเชิดชูในความกล้าหาญของกำลังพื้นเมืองที่เสียชีวิต โดยเฉพาะกองกำลังพลีชีพ (Heiho Amat) ที่เสียยอมนสละชีวิตเองเพื่อการสงครามจากการติดระเบิดไว้ที่ร่างกายเพื่อสร้างความเสียหายแก่ศัตรู หนังสือพิมพ์ *Soeara Asia* ฉบับวันที่ 23 กรกฎาคม ค.ศ. 1945 รายงานข่าวว่าในการจัดกิจกรรมดังกล่าวมีการจัดการแข่งขันกีฬาหลากหลายประเภททั้งกีฬาสากลอย่างฟุตบอล ฮอกกี้ คอร์ทบอล กรีฑา รวมถึงกิจกรรมกายบริหารและกีฬาพื้นเมืองอย่างปันจักสีลัต กิจกรรมดังกล่าวได้มีการกล่าวสดุดีเพื่อรำลึกถึงความกล้าหาญของกองกำลังพื้นเมืองผู้เสียชีวิตเหล่านี้พร้อมกับร้องเพลงอินโดนีเซียรายาร่วมกัน พร้อมกันนี้ในการแข่งขันกีฬาดังกล่าวได้มีการมอบรางวัลเป็นปัจจัยที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น สบู่อาบน้ำ เครื่องเขียน และน้ำตาล⁷²

ขณะเดียวกันขบวนการฝึกซ้อมกีฬาส่วนกลางในจาการ์ตาได้จัดการอบรมด้านการกีฬาด้วยการนำตัวแทนเยาวชนแต่ละเมืองในเกาะชวาทั้งหมด 51 คนเข้ารับการอบรมความรู้และการปฏิบัติการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาที่บริเวณเนินเต็ง 52 ตั้งแต่วันที่ 20 กรกฎาคมจนถึง 7 สิงหาคม ค.ศ. 1945 เป็นระยะเวลาทั้งหมด 20 วัน⁷³ หนังสือพิมพ์ *Tjahaja* ฉบับวันที่ 9 สิงหาคมในปีนั้นได้รายงานเพิ่มเติมว่าทางขบวนการฝึกซ้อมกีฬาได้มีการอบรมกีฬาสากลอย่างฟุตบอล กรีฑา คอร์ทบอล ไปพร้อมกับกีฬาพื้นเมืองที่ได้รับการผลักดันจากกองทัพญี่ปุ่นในช่วงเวลานั้นอย่างปันจักสีลัต เบินจิง และโอโกล โดยในพิธีเปิดการอบรมครั้งนี้ ผู้นำขบวนการฝึกซ้อมกีฬาและผู้นำชาวอินโดนีเซียที่ทำงานร่วมกับญี่ปุ่นอย่าง ชูการ์โน, โอโต อิสกันดาร์ ดิ นาดา, กี ฮาจารย์ เดวันตอโรได้เข้าเยี่ยมชมการอบรมครั้งนี้ และทางชูการ์โนได้กล่าวสุนทรพจน์ปลุกใจเยาวชนเหล่านี้ในวันที่ 6 สิงหาคม ค.ศ. 1945 เพื่อให้เยาวชนรวมไปถึงประชาชนหันมามุ่งมั่นกับการพัฒนาของร่างกายและการต่อสู้ของตนเองเพื่อพัฒนาประเทศและก้าวไปสู่เอกราชของอินโดนีเซีย⁷⁴ ดังที่หนังสือพิมพ์ฉบับดังกล่าวได้หยิบยกสุนทรพจน์มาตีพิมพ์ลงเป็นข้อความสั้นๆ ความว่า

⁷² NIOD “Hari Olah-Raga di Surabaya - oentoek memperingati Heiho Amat,” *Soeara Asia* (23 July 1945): 2. วันที่ 22 กรกฎาคม ค.ศ. 1945 ที่มีการจัดการกิจกรรมวันกีฬาในเมืองสุรabayานั้นเป็นวันเดียวกันกับวันที่ทางฝ่ายสัมพันธมิตรตัดสินใจทิ้งระเบิดลงที่เมืองดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตามในหนังสือพิมพ์ฉบับวันถัดมาไม่ได้มีการรายงานถึงความเสียหายที่กิจกรรมนี้ได้รับผลกระทบแต่อย่างไร

⁷³ NIOD, “Latihan Gelora selesai,” *Asia Raya* (7 August 1945): 2.

⁷⁴ NIOD “Pemimpin Gelora,” *Sinar Baroe* (9 August 1945): 4, “Menoetoepe Latihan Gelora,” *Tjahaja* (10 August 1945): 2.

“ชนชาติอาหรับ ชนชาติอัฟกันก็ไม่ได้มีหนังสือมากมายนัก แต่ก็สามารถเป็นเอกราชได้ เพราะว่าชนชาติเหล่านั้นมีความฉลาดในการใช้อาวุธอย่างมีดและปืนสำหรับต่อสู้เพื่อเอกราช ดังนั้นการขาดความรู้หนังสือไม่ใช่ปัญหาในการเป็นเอกราช”⁷⁵

อย่างไรก็ตามในวันที่ 7 สิงหาคม ค.ศ. 1945 วันเดียวกับที่ชูการ์โนกล่าวสุนทรพจน์ในการอบรมกีฬา รัฐบาลญี่ปุ่นได้จัดตั้ง “คณะกรรมการเตรียมการเพื่อเอกราชของอินโดนีเซีย” (Panitia Persiapan Kemerdekaan Indonesia หรือ PPKI) มีจุดประสงค์คือเพื่อริบดำเนิการเตรียมความพร้อมในการประกาศเอกราชให้แก่อินโดนีเซียตามแบบแผนของแผนวงไพบูลย์ร่วมแห่งมหาเอเซียบูรพาอย่างทีพม่าและฟิลิปปินส์เคยได้รับ⁷⁶ 2 วันต่อมาชูการ์โนและโมฮัมหมัด ฮัตตามีภารกิจเดินทางไปที่ไซ่ง่อน (Saigon) ในวันที่ 11 สิงหาคม ค.ศ. 1945 เพื่อเข้าพบผู้เตรียมการให้เอกราชแก่อินโดนีเซียของญี่ปุ่นอย่างนายพลเทราอุจิ ฮิซาอิชิ (Terauchi Hisaichi) ซึ่งได้รับทราบสถานการณ์จากฝั่งโตเกียวว่าทางสหรัฐอเมริกาทิ้งระเบิดปรมาณูลงที่เมืองฮิโรชิมา (Hiroshima) เมื่อวันที่ 6 สิงหาคมอันสร้างความเสียหายและทำลายขวัญกำลังใจชาวญี่ปุ่นอย่างหนัก ส่งผลให้ความสัมพันธ์ของญี่ปุ่นกับสหภาพโซเวียตที่เคยปรองดองกันผ่านกติกาสัญญาความเป็นกลางโซเวียตและญี่ปุ่น (Soviet–Japanese Neutrality Pact) นั้นสิ้นสุดลงภายในไม่กี่ชั่วโมงต่อมา จากนั้นวันที่ 9 สหรัฐอเมริกาทิ้งระเบิดปรมาณูลูกที่สองลงเมืองนางาซากิ (Nagasaki) และวันนั้นรัสเซียเข้าร่วมสงครามต่อต้านญี่ปุ่นอย่างเป็นทางการ

ปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้สมเด็จพระจักรพรรดิฮิโรฮิโตะแห่งญี่ปุ่นทรงประกาศยอมแพ้สงครามมหาเอเซียบูรพาเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม ค.ศ. 1945 ในเมืองจาการ์ตาได้มีการถ่ายทอดสดพระราชดำรัสยอมแพ้สงครามนี้ด้วย พระราชดำรัสนี้สร้างความตกตะลึงให้กับบรรดาชาวญี่ปุ่นในขวบรวมถึงบรรดาผู้นำนักชาตินิยมอินโดนีเซียที่ทำงานร่วมกับญี่ปุ่นเป็นอย่างมาก สถานการณ์ดังกล่าวได้นำมาสู่เหตุการณ์ลุกขึ้นมาต่อต้านกองทัพญี่ปุ่นของกลุ่มเยาวชนชนกับกองกำลังพื้นเมือง โดยกองกำลังเหล่านี้

⁷⁵ “Bangsa Arab, bangsa Afghan jg tidak begitoe banjak mengenal hoeroef latin toh bisa merdeka, karena bangsa itoe pandai bermain dengan alat sendjata pedang dan bedil oentoek mempertahankan kemerdekaannya. Djadi boekan soal hapoesnja boeta hoeroef jg mendjamin kemerdekaan!” อ้างอิงจาก NIOD “Pemimpin Gelora,” *Sinar Baroe* (9 August 1945): 4. โดยการเยี่ยมชมและการกล่าวสุนทรพจน์ปลุกใจเยาวชนครั้งนี้ทางหนังสือพิมพ์ *Borneo Shimboen* ที่มีฐานการผลิตอยู่ที่เมืองบันจาร์มาซินได้ตีพิมพ์ข่าวดังกล่าวเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม ค.ศ. 1945 [NIOD, “Kata pt. Ir. Soekarno dalam latihan ‘Gelora’,” *Borneo Shimboen* (Bandjermasin) (19 August 1945): 1.]

⁷⁶ Benedict Anderson, *Java in a Time of Revolution: Occupation and Resistance, 1944-1946*, pp. 61-2.

เริ่มออกมาเตรียมการในพื้นที่นอกเมืองหลวงเพื่อความปลอดภัยเนื่องจากการจับกุมของกองทัพญี่ปุ่น เยาวชนเหล่านี้ไม่เห็นด้วยกับการประกาศเอกราชของอินโดนีเซียผ่านคณะกรรมการเตรียมการเพื่อเอกราชของอินโดนีเซียตั้งแต่แรกจึงได้ลักพาตัวซูการ์โนและฮัตตาออกจากองค์กรคณะกรรมการเตรียมการเพื่อเอกราชของอินโดนีเซียไปยังเร็งงัสเด็งกล็อก (Rengasdengklok) อันเป็นพื้นที่ที่อยู่ถัดไปทางทิศตะวันออกของจาการ์ตาเพื่อเตรียมการประกาศเอกราชนอกกรอบของกองทัพญี่ปุ่น⁷⁷ อย่างไรก็ตามสิ่งที่ของชาวอินโดนีเซียหวาดระแวงในขณะนั้นคือท่าทีของกองทัพญี่ปุ่นที่มีต่อการประกาศเอกราชจากการที่ซูการ์โนและฮัตตาหายตัวไปจากคณะกรรมการเตรียมการเพื่อเอกราชของอินโดนีเซีย ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมการในเหตุการณ์ดังกล่าวทางผู้นำชาตินิยมเยาวชนจึงได้มีการติดต่อกับกัสมัน ซิงโงดีเมโจ (Kasman Singodimedjo) ผู้นำกองกำลังเพื่อปกป้องมาตุภูมิในจาการ์ตา อย่างไรก็ตาม กัสมันไม่สามารถช่วยเหลือหรือลงมือปฏิบัติได้อย่างเต็มกำลังด้วยสาเหตุต้องรับฟังคำสั่งจากรัฐบาลญี่ปุ่นเท่านั้น

บรรดากองกำลังพื้นเมืองกลุ่มที่ได้รับการฝึกฝนด้านร่างกายและจิตวิญญาณได้วางแผนบุกเข้าไปในเมืองเพื่อเข้ายึดกิจการสถานีวิทยุของญี่ปุ่นเพื่อประกาศเจตนารมณ์การไปสู่เอกราช เมื่อทางฝ่ายกองทัพญี่ปุ่นทราบข่าวและได้เตรียมการสลายการชุมนุม⁷⁸ แต่สถานการณ์ดังกล่าวคลี่คลายลงหลังจากทางนักชาตินิยมอินโดนีเซียทุกคนได้รับการช่วยเหลือและคำแนะนำจากชาวญี่ปุ่นอย่างพลเรือเอกมาเอเดะ ทากาชิ (Maeda Takashi) หนึ่งในผู้นำของกองทัพเรือญี่ปุ่น รวมถึงนิชิจิมะ ชิเกทาตะ (Nishijima Shigetada) ผู้เข้าทำงานกับกองทัพญี่ปุ่นหลังเดินทางมาอาศัยอยู่ที่เกาะชวาในฐานะนักธุรกิจตั้งแต่ช่วงก่อนสงครามเข้าเจรจาเกลี้ยกล่อมทั้งเยาวชนผู้รักชาติในจาการ์ตาว่ายังไม่ควรดำเนินการใดๆ โดยเฉพาะที่สถานีวิทยุ หอพักปราปาตัน 10 (Prapatan 10) จนในที่สุดทางซูการ์โนและฮัตตาจึงได้ออกมารายงานสถานการณ์ให้แก่บรรดานักชาตินิยมทุกคนว่าขณะนี้กองทัพบกของญี่ปุ่นได้เห็นชอบในรายละเอียดของการประกาศเอกราชของอินโดนีเซีย และนักชาตินิยมอินโดนีเซียจำนวนหนึ่งจึงร่วมกันร่างคำประกาศเอกราชภายในบ้านพักของพลเรือเอกมาเอเดะที่โนที่สุดานามาสู่ประกาศเอกราชแก่สาธารณรัฐอินโดนีเซียโดยซูการ์โนเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 1945⁷⁹

⁷⁷ Benedict Anderson, "The Point of no return" In *Born in fire: the Indonesian Struggle for independence: an anthology*, p.86-91. และ An interview with three participant (Adam Malik, Shigetada Nishijima and Wangsa Wijaya), "The Writing of the proclamation" In *Born in Fire: the Indonesian Struggle for independence: an anthology*, p.92-97 .

⁷⁸ Benedict Anderson, *Java in a Time of Revolution: Occupation and Resistance, 1944-1946*, p. 77.

⁷⁹ อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมอย่างละเอียดได้ใน Ibid, pp. 61-84.

ข้างฝ่ายขบวนการฝึกซ้อมกีฬาไม่มีการเคลื่อนไหวใดๆมากนักในระหว่างช่วงเวลานี้ นักชาตินิยมพยายามดำเนินการประกาศเอกราชให้แก่ประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย นอกจากความพยายามจัดประกวดภาพวาดเกี่ยวกับการเล่นกีฬาที่สามารถแสดงออกถึงจิตวิญญาณการต่อสู้ของชาวอินโดนีเซีย หนังสือพิมพ์ *Asia Raya Sinar Baroe* และ *Soeara Asia* ในเดือนนั้นได้ประชาสัมพันธ์การแข่งขันประกวดภาพวาดดังกล่าว โดยให้ประชาชนผู้สนใจเข้าร่วมแข่งขันส่งภาพวาดที่สามารถสื่อความหมายหรือแสดงออกถึงประโยชน์ของการเล่นกีฬาใน 3 ประเด็นได้แก่ 1. สามารถสร้างจิตวิญญาณในตัวเอง 2. สามารถปลุกจิตวิญญาณการต่อสู้ของชาวอินโดนีเซีย และ 3. สามารถสื่อความหมายของการเรียนรู้จากการเล่นกีฬา การประชาสัมพันธ์ดังกล่าวทางขบวนการฝึกซ้อมกีฬาได้กำหนดวันสิ้นสุดการส่งภาพวาดการประกวดในวันที่ 1 กันยายน ค.ศ. 1945⁸⁰

จะเห็นได้ว่าหลังจากที่นายพลโคอิโซะ คุนิอากิ นายกรัฐมนตรีของญี่ปุ่นให้คำมั่นสัญญาในการให้เอกราชแก่หมู่เกาะอินโดนีเซีย การส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายในช่วงเวลานั้นได้ให้ความสำคัญกับการผลักดันปันจักสีลัตเป็นกีฬาประจำชาติอินโดนีเซียผ่านการจัดตั้งขบวนการฝึกซ้อมปันจักสีลัตและให้มีการบรรจุในการเรียนการสอนรวมถึงการเป็นหนึ่งในกิจกรรมการออกกำลังกายและการฝึกฝนกองกำลังพื้นเมืองของกองทัพญี่ปุ่น เพื่อปลุกฝังจิตวิญญาณชาตินิยมในตัวประชาชนทั้งความรู้สึกรักภูมิใจในวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาติและจิตวิญญาณแห่งการต่อสู้เพื่อให้ดินแดนบ้านเกิดเมืองนอนของตนได้รับเอกราช ซึ่งเท่ากับว่าการผลักดันกีฬาพื้นเมืองเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์ของชาวอินโดนีเซียนั้นไม่ได้เกิดขึ้นเพียงแคในช่วงหลังอินโดนีเซียได้รับเอกราชเท่านั้น แต่ส่วนหนึ่งยังเกิดขึ้นจากการผลักดันของกองทัพญี่ปุ่นที่มุ่งผลประโยชน์ด้านการสงครามตั้งแต่ ค.ศ. 1943 เป็นสำคัญ นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าผู้นำชาวอินโดนีเซียเองยังคงไม่ละเลยความสำคัญของกีฬาสากลโดยยังคงให้ความสำคัญกับการพัฒนากีฬาสากลเนื่องจากเป็นกิจกรรมที่สามารถเข้าถึงประชาชนไปพร้อมกับการส่งเสริมกีฬาพื้นเมืองผ่านการจัดการอบรมและการแข่งขันกีฬาซึ่งเห็นได้อย่างชัดเจนหลังจากชาวอินโดนีเซียกลับเข้ามามีบทบาทในกำหนดแนวทางเคลื่อนไหวขบวนการฝึกซ้อมกีฬาอย่างเต็มตัวในช่วงสามเดือนสุดท้ายของสงครามมหาเอเชียบูรพา

การประกาศยอมแพ้สงครามของกองทัพญี่ปุ่นได้นำไปสู่การประกาศเอกราชของนักชาตินิยมอินโดนีเซียเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม ค.ศ. 1945 ในหนังสือพิมพ์ *Soeara Asia* ฉบับวันถัดมาได้รายงานว่าขบวนการฝึกซ้อมกีฬาได้ประกาศเลื่อนการประชุมของตนที่จะจัดขึ้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน ค.ศ.

⁸⁰ NIOD, "Seteleng dan Sajembara 'Gelora'," *Asia Raya* (13 August 1945): 2, *Soeara Asia* (18 August 1945): 2. ผู้วิจัยไม่สามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ว่าการประกวดภาพวาดครั้งนี้ยังคงมีการจัดต่อไปหรือไม่หลังจากที่สาธารณรัฐอินโดนีเซียประกาศเอกราช โดยการประชาสัมพันธ์ถึงประกวดภาพวาดครั้งนี้ปรากฏใน *Soeara Asia* ฉบับวันที่ 18 สิงหาคม ค.ศ. 1945 เป็นฉบับสุดท้าย

1945 ออกไปหนึ่งสัปดาห์ท่ามกลางความพยายามจัดตั้งรัฐบาลกลางของสาธารณรัฐอินโดนีเซียของ คณะกรรมการเตรียมการเพื่อเอกราชของอินโดนีเซีย เพื่อกำหนดนโยบายการส่งเสริมกีฬาในอนาคตที่ ได้นำนโยบายการส่งเสริมกีฬาที่กองทัพญี่ปุ่นไปปรับใช้เป็นแนวทางการส่งเสริมกีฬาภายใต้การ ปกครองในบริบทใหม่ นั่นคือช่วงเวลาที่ยุทธศาสตร์อินโดนีเซียต่อสู้กับการกลับมาของชาติอาณานิคม ตะวันตกอย่างอังกฤษและชาติที่เคยปกครองหมู่เกาะอินโดนีเซียในอดีตอย่างเนเธอร์แลนด์ การ ส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายที่ให้ความสำคัญกับการฝึกฝนทางการทหารแก่กองกำลังพื้นเมือง รวมถึงการผลักดันจิตวิญญาณแห่งความกล้าหาญไปพร้อมกับความรู้สึกชาติของรัฐบาลกองทัพ ญี่ปุ่นได้กลายเป็นอานิสงค์ให้แก่รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียในเวลาต่อมา จนกลายเป็นหนึ่งใน เครื่องมือการต่อสู้และสร้างความมั่นคงของชาติในช่วงสงครามต่อสู้เพื่อเอกราชดังที่จะอธิบายในบท ต่อไป⁸¹

⁸¹ NIOD, "Ditoenda," *Soeara Asia* (18 August 1945): 2.

บทที่ 6 รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียกับการส่งเสริมกีฬาช่วงสงครามต่อสู้เพื่อเอกราช (ค.ศ. 1945-1949)

สงครามต่อสู้เพื่อเอกราชที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาระหว่าง ค.ศ. 1945 จนถึง 1949 เป็นช่วงเวลาที่มีหมู่เกาะอินโดนีเซียแบ่งออกเป็นสองเขตปกครอง ได้แก่ เขตปกครองของรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียกับเขตปกครองของรัฐบาลอาณานิคมเนเธอร์แลนด์นั้น การพ่ายแพ้สงครามและหมดยุคอำนาจในการปกครองของกองทัพญี่ปุ่นเหนือหมู่เกาะอินโดนีเซียช่วงเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1945 ส่งผลให้ความพยายามในการส่งเสริมการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายแก่เยาวชนด้วยจุดประสงค์เพื่อใช้พัฒนาประชาชนทั้งความทักษะสามารถ ร่างกาย และจิตวิญญาณเพื่อใช้ในการต่อสู้กับฝ่ายสัมพันธมิตรนั้นไม่ปรากฏผลอย่างชัดเจนในช่วงกองทัพญี่ปุ่นปกครอง อย่างไรก็ตามการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาได้ก่อให้เกิดกระแสการขยายตัวของการเล่นกีฬาในหมู่ประชาชนรวมถึงการกำเนิดของกีฬาประจำชาติในขณะนั้น ผลลัพธ์ของความพยายามส่งเสริมกีฬาดังกล่าวของกองทัพญี่ปุ่นได้สะท้อนออกมาให้เห็นจากการต่อสู้กับการกลับมาของอาณานิคมตะวันตกด้วยความมุ่งมั่นเพื่อไปสู่เอกราชอย่างสมบูรณ์ของชาวอินโดนีเซียในช่วงสงครามต่อสู้เพื่อเอกราช ค.ศ. 1945-1949 ทั้งในลักษณะของการสงครามและการเจรจาระหว่างประเทศ

ในบทนี้ผู้วิจัยต้องการอธิบายผลลัพธ์ของการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายของกองทัพญี่ปุ่นในสมัยสงครามมหาเอเชียบูรพาที่สืบเนื่องมาจนถึงช่วงสงครามต่อสู้เพื่อเอกราชของรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซีย การปลูกฝังประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนให้มีความกล้าหาญผ่านการกีฬาและการออกกำลังกายเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คนเหล่านี้หันมาต่อสู้กับความพยายามกลับมามีอำนาจในหมู่เกาะอินโดนีเซียอีกครั้งของรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ ขณะเดียวกันสาธารณรัฐอินโดนีเซียยังคงมีการนำนโยบายการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพามาปรับใช้ในบริบทใหม่นั้นคือความพยายามสร้างความมั่นคงให้แก่รัฐชาติรัฐใหม่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แห่งนี้ กีฬาและการออกกำลังกายกลายเป็นเครื่องมือหนึ่งของความพยายามตอบสนองนโยบายดังกล่าว ผู้วิจัยพบหลักฐานเกี่ยวกับความพยายามผลักดันการเรียนรู้อกีฬาร่วมไปพร้อมกับการออกกำลังกายด้วยบรรจูปันจักสีลัดเป็นส่วนหนึ่งของวิชาพลศึกษาตามหลักสูตรการเรียนการสอนของรัฐ นอกจากนี้ยังพบว่าความพยายามช่วงชิงอำนาจอธิปไตยกับรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ยังดำเนินการผ่านความพยายามเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 14 ที่กรุงลอนดอน ค.ศ. 1948 รวมถึงการจัดการแข่งขันสัปดาห์กีฬาแห่งชาติในปีเดียวกัน

6.1 สาธารณรัฐอินโดนีเซีย: รัชชาติใหม่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และความต่อเนื่องของนโยบายส่งเสริมกีฬาจากสงครามมหาเอเชียบูรพา

ท่ามกลางสถานการณ์ที่รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียต้องประสบกับสภาพปัญหามากมายในช่วงสงครามต่อสู้เพื่อเอกราช ทั้งปัญหาการแทรกแซงอำนาจรัฐจากรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ที่ต้องการสร้างอิทธิพลเหนือพื้นที่หมู่เกาะอินโดนีเซียอีกครั้ง หลังสงครามมหาเอเชียบูรพาสิ้นสุดลงทั้งอังกฤษและเนเธอร์แลนด์ได้กลับเข้ามาในฐานะฝ่ายสัมพันธมิตรผู้ชนะสงครามมหาเอเชียบูรพา อีกทั้งยังประสบปัญหาในประเทศมากมายทั้งความขัดแย้งทางความคิดทางการเมืองในกลุ่มนักศึกษาตินิยมชาวอินโดนีเซีย ความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ ดังนั้นการสร้างความมั่นคงและความชอบธรรมให้แก่ประเทศผ่านรูปแบบของการทำสงครามและการเจรจาหว่านประเศจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อความอยู่รอดของรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียในขณะนั้น

เมื่อกองทัพญี่ปุ่นพ่ายแพ้สงครามอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม ค.ศ. 1945 อังกฤษเป็นชาติแรกที่เข้ามาในหมู่เกาะอินโดนีเซียในฐานะตัวแทนของกองบัญชาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia Command หรือ SEAC) ของฝ่ายสัมพันธมิตรกำลังเดินทางเข้ามายังหมู่เกาะอินโดนีเซียเพื่อปลดอาวุธและส่งตัวนายทหารญี่ปุ่นกลับประเทศ พร้อมกับช่วยเหลือเชลยศึกชาวตะวันตกของฝ่ายสัมพันธมิตรกว่าสองแสนคน ขณะเดียวกันช่วงเวลาดังกล่าว ประเทศอดีตเจ้าอาณานิคมของหมู่เกาะอินโดนีเซียอย่างเนเธอร์แลนด์พยายามกลับเข้ามาปกครองหมู่เกาะอินโดนีเซียอีกครั้ง โดยเนเธอร์แลนด์ไม่ยอมรับการประกาศเอกราชของสาธารณรัฐอินโดนีเซียและได้ส่งกองกำลังทหารของตนกระจายไปยังเกาะต่างๆในหมู่เกาะอินโดนีเซีย การเข้ามาของทั้งสองชาติส่งผลให้ทางรัฐบาลสาธารณรัฐพบอุปสรรคในการขยายอิทธิพลไปยังหมู่เกาะอื่นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การส่งกองกำลังไปยังพื้นที่ต่างๆรวมถึงอิทธิพลของเนเธอร์แลนด์ในบริเวณหมู่เกาะทางตะวันออกของเกาะชวาส่งผลกระทบต่อรัฐบาลสาธารณรัฐมีอิทธิพลจำกัดเพียงแคเกาะชวาและสุมาตราเท่านั้น¹

การกลับมาที่มีอิทธิพลของเจ้าอาณานิคมครั้งนี้ได้นำมาสู่การต่อสู้ระหว่างชาติตะวันตกกับฝ่ายสาธารณรัฐอินโดนีเซียทั้งในรูปแบบของการเจรจาและการใช้กองกำลัง รัฐบาลเนเธอร์แลนด์ใช้กองกำลังของตนยึดพื้นที่ของหมู่เกาะอินโดนีเซียได้กว่าสองในสามส่วน หลังล้มเหลวในการเจรจาปรองดองระหว่างสาธารณรัฐอินโดนีเซียกับเนเธอร์แลนด์ด้วยข้อตกลงลิงกาจาติ (Lingsadjati) ที่เปิดการเจรจาขึ้นระหว่างวันที่ 11-12 พฤศจิกายน ค.ศ. 1946 โดยมีเนื้อหาใจความสำคัญคือรัฐบาลเนเธอร์แลนด์จะรับรองอำนาจอธิปไตยของรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียเหนือเกาะชวา เกาะมาดูรา และเกาะสุมาตรา พร้อมให้คำมั่นสัญญาว่ารัฐบาลทั้งสองจะร่วมมือกันก่อตั้งสหพันธรัฐแห่งอินโดนีเซีย

¹ เอลซา ไชนัดิน, ประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย, หน้า 329-32.

ช่วงต้นเดือนมกราคม ค.ศ. 1949 โดยให้สาธารณรัฐอินโดนีเซียเป็นหนึ่งในรัฐของสหพันธรัฐฯ แต่สนธิสัญญาดังกล่าวได้รับการต่อต้านและกีดกันอย่างมากจากชาวอินโดนีเซีย จนส่งผลให้ในช่วงกลาง ค.ศ. 1947 รัฐบาลเนเธอร์แลนด์ตัดสินใจใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาจนสามารถยึดพื้นที่ในเกาะชวาและสุมาตราได้เป็นจำนวนมาก²

ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของเอกราชและเอกภาพของอินโดนีเซียอย่างมาก ดังนั้นรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียจึงมีความจำเป็นในการสร้างความมั่นคงและเอกภาพให้แก่ชาติของตน กีฬาและการออกกำลังกายที่รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นเคยให้ความสำคัญนั้นจึงยังคงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ในฐานะเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนที่สำคัญของรัฐในการสร้างเอกภาพของชาติทั้งเพื่อสร้างสุขภาวะที่ดีให้แก่ประชาชนไปพร้อมกับพยายามการสร้างเอกภาพของชาติ และใช้เป็นเครื่องมือในการแสดงออกถึงความเป็นรัฐชาติใหม่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อต่อกรกับอิทธิพลของเจ้าอาณานิคมตะวันตกที่พยายามกลับเข้ามามีอำนาจอีกครั้งหลังสงครามมหาเอเชียบูรพาสิ้นสุดลง ขณะเดียวกันผลลัพธ์ของความพยายามส่งเสริมกีฬาดังกล่าวของกองทัพญี่ปุ่นได้สะท้อนออกมาให้เห็นจากการต่อสู้กับการกลับมาของเจ้าอาณานิคมตะวันตกด้วยความมุ่งมั่นเพื่อไปสู่เอกราชอย่างสมบูรณ์ของชาวอินโดนีเซีย

6.2 การต่อสู้เพื่อปกป้องบ้านเกิดเมืองนอน: ผลลัพธ์แห่งการส่งเสริมสมรรถนะร่างกายและจิตวิญญาณ

หลังการประกาศเอกราชของกลุ่มชาตินิยมอินโดนีเซียเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม ค.ศ. 1945 และการจัดตั้งคณะกรรมการกลางแห่งชาติอินโดนีเซีย (Komite Nasional Indonesia Poesat) เพื่อแต่งตั้งตัวแทนผู้บริหารปกครองประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซียแต่ละด้าน ปลายเดือนเดียวกันกองทัพญี่ปุ่นในชวาได้ตัดสินใจยุบกองกำลังเพื่อปกป้องมาตุภูมิและกองกำลังสนับสนุนเมื่อวันที่ 19 และ 23 สิงหาคม ค.ศ. 1945 ตามลำดับ เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าวกองทัพญี่ปุ่นต้องทำตามข้อตกลงของฝ่ายสัมพันธมิตรคือการเข้ามาปลดอาวุธทหารญี่ปุ่นทุกคนในบริเวณหมู่เกาะอินโดนีเซีย ส่งผลให้สาธารณรัฐอินโดนีเซียจำเป็นต้องสร้างมาตรการรักษาความปลอดภัยให้แก่เอกราชของตน อย่างไรก็ตามการที่กองทัพญี่ปุ่นสร้างกองกำลังพื้นเมืองด้วยการเกณฑ์และรับอาสาสมัครเพื่อใช้สำหรับการดูแลความปลอดภัยและต่อต้านการรุกรานของฝ่ายสัมพันธมิตรในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาเป็น

² ทวีศักดิ์ เผือกสม, ประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย: รัฐจารีตชนหมู่เกาะ ความเป็นสมัยใหม่แบบอาณานิคม และสาธารณรัฐแห่งความหลากหลาย, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, 2555), หน้า 207-9. และ ภูวดล ทรงประเสริฐ, อินโดนีเซีย: อดีตและปัจจุบัน, พิมพ์ครั้งที่สอง (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547), หน้า 299-302.

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียสามารถก่อตั้งและมีกองกำลังเพื่อปกป้องประเทศของตนได้อย่างราบรื่น ดังปรากฏว่าคณะกรรมการเตรียมการเพื่อเอกราชของอินโดนีเซียสามารถก่อตั้งองค์กรรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (Badan Keamanan Rakjat) ขึ้นเพื่อรักษาความปลอดภัยในสาธารณรัฐอินโดนีเซียได้อย่างรวดเร็วเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม ค.ศ. 1945 โดยสมาชิกจำนวนมากมาจากทั่วเกาะชวาและเกาะสุมาตราและเคยเป็นสมาชิกของกองกำลังพื้นเมืองที่กองทัพญี่ปุ่นเคยจัดตั้งขึ้นเมื่อครั้งสมัยสงครามมหาเอเชียบูรพา โดยเฉพาะอดีตสมาชิกกองกำลังเพื่อปกป้องมาตุภูมิหรือ PETA ยูวชนทหารชาย (Seinendan) กองกำลังสนับสนุน (Heiho) และกลุ่มทหารอาสาสมัคร (Giyugun) จากทั่วเกาะชวาและสุมาตรากว่า 150,000 คน³ โดยหลังจากก่อตั้งองค์กรรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ นายพลอับดุล ฮาริส นาซูตีโยน (Abdul Haris Nasution) นายทหารคนสำคัญผู้มีบทบาทในการรวบรวมทหารและเยาวชนที่เคยสังกัดกองกำลังพื้นเมืองที่จัดตั้งขึ้นโดยกองทัพญี่ปุ่นของอินโดนีเซียและในขณะนั้นดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองกำลังสังหารเยาวชนในเมืองบันดุงจัดให้มีการจัดกิจกรรมฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารให้แก่สมาชิกในช่วงเวลานั้น⁴ ต่อมาไม่นานองค์กรดังกล่าวได้รับการยกสถานะเป็นกองทัพแห่งชาติอินโดนีเซีย (Tentara Nasional Indonesia) เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม ค.ศ. 1945 อันเป็นการรวมตัวกันของอดีตสมาชิกของกองกำลังเพื่อปกป้องมาตุภูมิและกองกำลังพื้นเมืองอื่นๆ ในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาเพื่อร่วมกันปกป้องอธิปไตยของตนเอง ขณะเดียวกันช่วงเวลาดังกล่าวในแต่ละพื้นที่ของเกาะชวาและสุมาตรานิยมยังก่อตั้งกองกำลังอาสาสมัคร (laskar) ขึ้นเพื่อเป็นกองกำลังสำหรับรักษาความปลอดภัยให้แก่คนในแต่ละพื้นที่ โดยช่วงเวลานั้นได้ปรากฏชื่อของกองกำลังอาสาสมัครที่ไม่ได้ก่อตั้งจากรัฐบาลอย่างปรากฏการณ์แนวหน้าอินโดนีเซีย (Barisan Benteng Indonesia) กลุ่มเยาวชนอินโดนีเซีย (Angkatan Pemoeda Indonesia) รวมถึงกลุ่มกองกำลังที่ยังคงเหลือจากช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาอย่างพลทหารแนวหน้า (Barisan Pelopor) และยูวชนทหารของพระเจ้า (Hizbullah) เป็นต้น⁵

เยาวชนที่กองทัพญี่ปุ่นพยายามให้ความสำคัญในการพัฒนาร่างกายและจิตวิญญาณแห่งการต่อสู้ตลอดช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาเป็นกลุ่มหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการต่อสู้เพื่อเอกราชของชาวอินโดนีเซีย ส่วนหนึ่งของเยาวชนที่ได้รับการฝึกฝนจากกองทัพญี่ปุ่นตัดสินใจเข้าร่วมเป็น

³ Anthony Reid, *The Indonesian National Revolution 1945-1950*, (Hawthorn: Longman, 1974), p. 34. และ Joyce C. Lebra, *Japanese-Trained Armies in Southeast Asia: Independence and Volunteer Forces in World War II*, p. 153.

⁴ Anthony Reid, *The Indonesian National Revolution 1945-1950*, p. 34.

⁵ Peter Post, William H. Frederick, Iris Heidebrink and Shigeru Sato, *The Encyclopedia of Indonesia in the Pacific War: in cooperation with the Netherlands Institute for War Documentation*, p. xxvii.

กองกำลังของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย นายพลอับดุล ฮาริส นาซูตีโยน กล่าวถึงกลุ่มของเยาวชนที่ได้รับการฝึกฝนจากกองทัพญี่ปุ่นในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาว่า “ช่วงเวลาการยึดครองของญี่ปุ่นสิ้นสุดลงเมื่อสิงหาคม ค.ศ. 1945 ทิ้งให้อินโดนีเซียประกาศเอกราชแต่ไม่มีการจัดการด้านกองทัพในการปกป้องเอกราช มีเยาวชนหลากหลายกลุ่มจากกองกำลังติดอาวุธที่แตกต่างกันออกไปยินดีที่จะต่อสู้เคียงข้างกองทัพอย่างเป็นทางการ”⁶ นอกจากนี้โรเบิร์ต คริบบ์ (Robert Cribb) พยายามนำเสนอประเด็นการก้าวขึ้นมาเป็นส่วนหนึ่งในการต่อสู้ของชนชั้นกลางใน *Gangsters and Revolutionaries: The Jakarta People's Militia and the Indonesian Revolution, 1945-1949* งานของคริบบ์สะท้อนให้เห็นว่าการให้ความสำคัญกับการฝึกฝนประชาชนตั้งแต่ระดับล่างของกองทัพญี่ปุ่นเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้เกิดการก่อตั้งกลุ่มนายทหารและกองกำลังจำนวนมากจากกลุ่มคนพื้นเมืองที่ไม่ได้รับการยอมรับในสังคมเมืองในช่วงการปกครองของรัฐบาลอินเดียนเดย์ตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ เช่น บรรดากลุ่มหัวหน้าแรงงานต่างๆ รวมถึงบรรดาพวกลูกน้องของเจ้าที่ดินที่ได้รับการฝึกฝนมาในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาจนมีความสัมพันธ์กับกลุ่มเยาวชนผู้รักชาติ กลุ่มคนเหล่านี้ร่วมมือกันในการก่อตั้งกองกำลังเพื่อต่อต้านอิทธิพลของเนเธอร์แลนด์ แต่ไม่ได้หมายความว่ากองกำลังพื้นเมืองทุกคนที่ได้รับการฝึกฝนจากกองทัพญี่ปุ่นนั้นจะเข้าร่วมการต่อสู้ทุกคนเนื่องจากมีกองกำลังจำนวนหนึ่งได้แยกย้ายกระจัดกระจายออกไปหลังสิ้นสุดสงครามมหาเอเชียบูรพา⁷

กองกำลังที่ยังคงต่อสู้เพื่อเอกราชของสาธารณรัฐอินโดนีเซียนี้ยังคงได้รับการฝึกฝนทักษะความสามารถและพัฒนาร่างกายผ่านการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารรวมไปถึงการฝึกฝนปืนจักส์ลัตต์โดยปรากฏหลักฐานจำนวนเล็กน้อยในหนังสือพิมพ์รายวันบางฉบับของกองทัพญี่ปุ่นบางฉบับที่ยังไม่ปิดตัวในขณะนั้น⁸ ตัวอย่างเช่นการจัดการออกกำลังกายด้วยปืนจักส์ลัตต์ที่เมืองเซอมารังเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม ค.ศ. 1945 ประกาศเพลงอินโดนีเซียรายาและการโบกธงชาติอินโดนีเซีย⁹ ขณะเดียวกันการ

⁶ Colin Wild and Peter Carey, *Born in Fire: the Indonesian Struggle for Independence: an anthology*, p. 122.

⁷ Robert Cribb, *Gangsters and Revolutionaries: the Jakarta People's Militia and the Indonesian Revolution 1945-1949*, (Honolulu: University of Hawaii Press, 1991), pp. 40-3, Benedict Anderson, *Some Aspect of Indonesian Politics under the Japanese Occupation: 1944-1945*, p. 108.

⁸ หนังสือพิมพ์ส่วนมากยังคงตีพิมพ์เผยแพร่ตามปกติภายใต้การควบคุมของกองทัพญี่ปุ่นหลังจากสาธารณรัฐอินโดนีเซียประกาศเอกราช จนกระทั่งในเวลาต่อมาทางรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียจึงตัดสินใจปิดกิจการหนังสือพิมพ์ของกองทัพญี่ปุ่นและตีพิมพ์หนังสือพิมพ์ของชาวอินโดนีเซียขึ้นเอง ตัวอย่างเช่นหนังสือพิมพ์ Asia Raya ในช่วงเดือนตุลาคม ค.ศ. 1945 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นหนังสือพิมพ์ Merdeka ภายใต้การดำเนินการของหนึ่งในผู้ที่เคยทำงานกับหน่วยประชาสัมพันธ์ของญี่ปุ่นและผู้ติดต่อกับนักชาตินิยมใต้ดินในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาอย่างบูรานูดดิน โมฮามัด ดืออาฮ์ (Burhanuddin Mohamad Diah) อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในคำสัมภาษณ์ของตัวดืออาฮ์เองที่ตีพิมพ์ใน Colin Wild and Peter Carey, *Born in Fire: the Indonesian Struggle for Independence: an anthology*, pp. 168-71.

⁹ NIOD, “Pembukaan Latihan Pentjak,” *Sinar Baroe* (20 August 1945): 2.

ฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารยังคงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมให้แก่กองกำลังของชาติ ดังนั้นรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียจึงมีความจำเป็นในการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารที่อาจรวมถึงการต่อสู้ป้องกันตัวให้แก่กองกำลังเหล่านี้ โดยวันที่ 2 กันยายนในปีนั้น ได้มีประกาศเปลี่ยนแปลงตารางการเรียนการสอนของกองกำลังเยาวชนกลุ่มต่างๆ ทั้งยุวชนแนวหน้า (Barisan Pemoeda หรือชื่อเดิมในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาคือ Seinendan) กองกำลังนักเรียน (ในช่วงเวลาดังกล่าวยังคงใช้ชื่อเดิมคือ Gakutai) และรวมถึงตามโรงเรียนบางแห่งเริ่มฝึกฝนเยาวชนด้วยวิธีการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารทดแทนชั่วโมงการเรียนการสอนทุกวิชา ยกเว้นเพียงวิชาภาษาอินโดนีเซีย เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าวรัฐบาลสาธารณรัฐต้องการผลักดันการใช้ภาษาอินโดนีเซียให้แก่ประชาชนอย่างเต็มตัว กองทัพญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับการใช้ภาษานี้ควบคู่ไปกับภาษาญี่ปุ่นช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพา ภาษาอินโดนีเซียมีความสำคัญต่อการสร้างรัฐชาติอย่างมาก เนื่องจากชาวอินโดนีเซียในช่วงเวลาดังกล่าวยังนิยมใช้ภาษาท้องถิ่นในชีวิตประจำวัน รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการปลูกฝังคนเหล่านี้ให้หันมาใช้ภาษากลางของรัฐชาติ¹⁰ ขณะเดียวกัน ขบวนการฝึกซ้อมปืนจักส์ลัตในช่วงต้นเดือนกันยายนได้ประกาศการยังคงปฏิบัติหน้าที่ให้กับรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียผ่านหนังสือพิมพ์ *Tjahaja* โดยมีเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. ขบวนการฝึกซ้อมก็หาปืนจักส์ลัตทั่วไปยังอยู่กับประชาชนในฐานะหน่วยงานพัฒนาร่างกายและจิตวิญญาณที่ยังคงต้องเป็นไปเพื่อภารกิจอีกมาก
2. ขบวนการนี้ยึดมั่นในระเบียบวินัยและความสามัคคีเพื่อความพร้อมต่อการรับใช้ประเทศอยู่ตลอดเวลา
3. ขบวนการนี้มีบทบาทในฐานะขบวนการฝึกซ้อมประชาชนและรับผิดชอบความปลอดภัยของประชาชนและเอกราชของสาธารณรัฐ
4. ขบวนการนี้พยายามอย่างหนักในการสนับสนุนความพยายามอย่างจริงจังเพื่อรักษาเอกราชของรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียจากส่วนกลางไปยังพื้นที่ต่างๆ

¹⁰ NIOD, “Pemberitaan tentang mengatur hal hal Sekolah dan Seinendan (Barisan Pemoeda),” *Asia Raya* (4 September 1945): 1.

5. คาดหวังว่าบรรดาตัวแทนของขบวนการปันจักสีลัตจากส่วนกลางที่ส่งไปยังแต่ละพื้นที่เอาใจใส่ รวมถึงถ่ายทอดคำแนะนำและคำสั่งต่างๆที่ออกโดยส่วนกลางของขบวนการฝึกซ้อมปันจักสีลัต¹¹

รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียยังคงให้กองกำลังเยาวชนได้รับการฝึกฝนการรบเพื่อทำสงคราม รวมถึงการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารและปันจักสีลัตด้วยจุดประสงค์เพื่อใช้สำหรับการรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อต่อต้านการกลับเข้ามามีอิทธิพลของเจ้าอาณานิคมและเพื่อมุ่งไปสู่ความเป็นประเทศเอกราชของอินโดนีเซียเป็นสำคัญ ก่อนที่องค์กรเหล่านี้จะปิดตัวลงชั่วคราวจากการได้รับความเสียหายและผลกระทบจากการทำสงครามกับเนเธอร์แลนด์และอังกฤษในช่วงปลาย ค.ศ. 1945 นั้น บรรดาเยาวชนเหล่านี้ยังคงได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและได้เป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญในการปลุกกระแสการลุกขึ้นมาปฏิวัติของชาวอินโดนีเซียอย่างมาก คนเหล่านี้ได้แสดงผลลัพธ์ของการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อสร้างร่างกายและจิตวิญญาณการต่อสู้ที่มีจุดประสงค์ในการเตรียมพร้อมต่อการต่อสู้ในสงครามและสร้างจิตสำนึกในความรักชาติด้วยการเข้ายึดรถไฟ รถราง สถานีวิทยุกระจายเสียงของกองทัพญี่ปุ่น รวมถึงทำการต่อสู้เพื่อช่วงชิงอาวุธจากนายทหารญี่ปุ่นเอง โดยเฉพาะเยาวชนในเมืองบันดุง เปอกาโลงจัน เซอมารัง มาลัน สุราบายา ยอกยาคารตา คาราวัง เบกาซี (Bekasi) รวมถึงพื้นที่นอกเกาะชวาอย่างเมดาน อาเจห์ และตอนใต้ของเกาะสุลาเวสีได้มีการต่อสู้กับทหารญี่ปุ่นที่ยังหลงเหลือในเขตของตนเองเพื่อปฏิบัติการแย่งชิงอาวุธจากกองทัพญี่ปุ่น ปฏิบัติการดังกล่าวเริ่มต้นอย่างชัดเจนในเมืองเปอกาโลงจัน ยอกยาคารตา เซอมารัง และบันดุงตั้งแต่วันที่ 3 ตุลาคม ค.ศ. 1945 เป็นต้นมา เยาวชนเหล่านี้ใช้การทักษะการต่อสู้ป้องกันตัวไปพร้อมกับการใช้อาวุธบางชนิดที่เคยได้รับการฝึกฝนอย่างด้ามไม้ไผ่ มีด หรือกริชในการต่อสู้เพื่อแย่งชิงอาวุธจากกองทัพญี่ปุ่นด้วยความกล้าหาญจนเสียชีวิตไปมากกว่าสองพันคน¹²

การมุ่งสร้างร่างกายแลจิตวิญญาณแก่ประชาชนรวมถึงการสร้างกองกำลังพื้นเมืองของกองทัพญี่ปุ่นส่งผลให้เยาวชนจำนวนมากเข้าร่วมต่อสู้เพื่อต่อต้านการเข้ามามีอิทธิพลของชาติอาณานิคมตะวันตก ตัวอย่างเช่นเหตุการณ์ที่ทางรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียยกย่องให้เป็นสัญลักษณ์ของการต่อสู้และความเสียสละของเยาวชนอินโดนีเซียอย่างเหตุการณ์ต่อสู้ที่เมืองสุราบายาเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน ค.ศ. 1945 เยาวชนจำนวนมากลุกขึ้นต่อสู้ด้วยกริชและมีดเพื่อต่อต้านการโจมตีเมืองสุรา

¹¹ NIOD, "Makloemat Poesat Gerakan Latihan Pentjak dan Silat," *Tjahaja* (5 September 1945): 1.

¹² Colin Wild and Peter Carey, *Born in Fire: the Indonesian Struggle for Independence: an Anthology*, p. 155.

บាយด้วยอาวุธสงครามหลากหลายชนิดทั้งระเบิด เครื่องยิงลูกระเบิดและรถถังของกองกำลังของ อังกฤษว่าสามสัปดาห์ ซึ่งหากพิจารณาถึงช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาจะเห็นได้ว่ากองกำลังพื้นเมือง และเยาวชนในเมืองดังกล่าวได้รับการฝึกฝนทักษะการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารและการต่อสู้ป้องกัน ตัวทั้งการต่อสู้ด้วยมือเปล่าและอาวุธในแขนงปืนจักสีลัดไปพร้อมกับการปลูกฝังจิตวิญญาณแห่งความ กล้าหาญอย่างชัดเจนในช่วง ค.ศ. 1945 รวมถึงเหตุการณ์ที่เยาวชนร่วมกับกองทัพอินโดนีเซียในเมือง บันดุงร่วมต่อสู้เพื่อต่อต้านกองกำลังของทั้งอังกฤษและเนเธอร์แลนด์ที่บุกเข้ามาในเมืองบันดุงแต่ทว่า ชาวอินโดนีเซียไม่สามารถต่อกรกับกองกำลังทหารของชาติตะวันตกทั้งสองได้ จนเมื่อวันที่ 24 มีนาคม ค.ศ. 1946 ประชาชนในเขตบันดุงกว่าสองแสนคนตัดสินใจวางเพลิงที่อยู่อาศัยของตนและเดินทางไกลลงทางทิศใต้อันเรียกเหตุการณ์ดังกล่าวว่า “ทะเลเพลิงบันดุง” (Bandung Lautan Api)¹³

ขณะเดียวกันชาวจีนโพ้นทะเลจำนวนมากได้สนับสนุนการต่อสู้เพื่อเอกราชเช่นเดียวกับเยาวชน แม้สาเหตุของการร่วมมือกับรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียในการต่อสู้ของชาวจีนโพ้นทะเลส่วนหนึ่งมาจาก การให้ความสำคัญกับการอยู่รอดและความปลอดภัยในชีวิตของตนมากกว่าความคิดทางการเมือง เป็นหลัก¹⁴ ชาวจีนจำนวนมากได้เข้าร่วมกับฝ่ายสาธารณรัฐอินโดนีเซียและได้รวมตัวกันก่อตั้ง "องค์กร จีนโพ้นทะเลเพื่อการทำงานในยามสงคราม" (Hua Chiao Chan Se Fu Wu Tuan) โดยชาวจีน จำนวนมากได้รับเหรียญกล้าหาญจากกองทัพ¹⁵ โทนี เหวิน นักกีฬาชาวจีนโพ้นทะเลทีมจหวู่เข้าร่วม การเคลื่อนไหวของนักกีฬาในหมู่เกาะอินโดนีเซียในการต่อสู้และปฏิบัติการเพื่อรักษาเอกราช โดยเข้า ปฏิบัติการเป็นผู้ช่วยของระเด่น ปันจี ซูโรโซ (Raden Pandji Soeroso) รองประธานคณะกรรมการ เตรียมการเพื่อเอกราชของอินโดนีเซียในขณะนั้นเพื่อทำหน้าที่ติดต่อเจรจาอย่างไม่เป็นทางการกับชาว จีนที่อาศัยในเกาะสิงคโปร์เพื่อนำฝิ่นไปแลกเปลี่ยนกับอาวุธ และเป็นหนึ่งในกระบอกเสียงให้กับ รัฐบาลสาธารณรัฐเพื่อเรียกเสียงสนับสนุนในหมู่ชุมชนชาวจีนโพ้นทะเลอินโดนีเซีย นอกจากนี้เหวินยัง ดำรงตำแหน่งเป็นประธานกีฬาบาสเกตบอลของรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียเมื่อ ค.ศ. 1946¹⁶

¹³ Ibid, pp. 155-6. และ ทวีศักดิ์ เผือกสม, ประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย: รัฐจารีตบนหมู่เกาะ ความเป็นสมัยใหม่แบบอาณานิคม และสาธารณรัฐแห่งความหลากหลาย, หน้า 203-4

¹⁴ ธิยารัช พูนพิพัฒน์, "องค์กรและนักเคลื่อนไหวทางการเมืองชาวจีนอินโดนีเซีย ค.ศ. 1942-1966," หน้า 37-8.

¹⁵ เฝิงอ้าง

¹⁶ Iskandar Jusuf, Tony Wen (Boen Kin To) Guru Pahoa Yang Menjadi Pejuang Kemerdekaan RI [Online], Available from: <http://pahoa.or.id/newsdetail.php?id=292> [2014, October 6] อย่างไรก็ตามผู้วิจัยยังไม่สามารถค้นหา หลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับโทนี เหวิน และนักกีฬาคนอื่นๆเพื่อใช้อธิบายถึงบทบาทของนักกีฬาในช่วงสงครามต่อสู้เพื่อเอกราชในงานวิจัย เล่มนี้ได้เพียงพอ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการต่อสู้ของเยาวชนเพื่อความดำรงอยู่ของสาธารณรัฐอินโดนีเซียในช่วงสงครามต่อสู้เพื่อเอกราชนั้นส่วนหนึ่งเป็นผลลัพธ์ของความพยายามปลูกฝังเรื่องจิตวิญญาณแห่งความกล้าหาญและจิตสำนึกของความรักชาติผ่านการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพา โดยเฉพาะกิจกรรมในช่วง ค.ศ. 1943 จนกระทั่ง ค.ศ. 1945 กิจกรรมการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายที่ทางกองทัพญี่ปุ่นส่งเสริมให้แก่ประชาชนได้เปลี่ยนรูปแบบมาเป็นการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหารและกีฬาการต่อสู้ป้องกันตัวมากยิ่งขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นเยาวชนจำนวนมากยังมีประสบการณ์การซ้อมรบจากกองทัพญี่ปุ่นแม้ว่าบางการฝึกฝนมีข้อจำกัดบางประการ อย่างเช่น การฝึกฝนโดยปราศจากการใช้อาวุธปืนก็ตาม อย่างไรก็ตามเยาวชนเหล่านี้ได้รับการฝึกฝนยุทธวิธีการรบแบบกองโจรในช่วงก่อนกองทัพญี่ปุ่นประกาศยอมแพ้สงครามมหาเอเชียบูรพา โดยมีการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายเป็นกิจกรรมประกอบการฝึกฝนร่างกายและจิตวิญญาณของเยาวชนเหล่านั้นให้กล้าลุกขึ้นมาต่อสู้เพื่อรักษาเอกราชและบ้านเกิดเมืองนอนของตน

6.3 การส่งเสริมกีฬาภายใต้การดำเนินการของรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ความต่อเนื่องและความสอดคล้องกันของการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นและรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียไม่ได้ปรากฏเพียงแค่การต่อสู้ของประชาชนเท่านั้น แต่ยังปรากฏผ่านแนวทางการสร้างชาติของรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียที่ได้แสดงให้เห็นถึงการนำนโยบายส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายมาใช้ในการสร้างความมั่นคงให้แก่ประเทศของตน รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียยังคงให้ความสำคัญกับการพัฒนาการส่งเสริมกีฬาให้สอดคล้องกับการสร้างชาติอินโดนีเซียดังที่ปรากฏหลักฐานจากหนังสือพิมพ์ *Asia Raya* ฉบับวันที่ 28 สิงหาคม ค.ศ. 1945 ได้รายงานมติการประชุมของขบวนการฝึกซ้อมกีฬาหลังเลื่อนการประชุมจากการประกาศเอกราชของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย โดยขบวนการฝึกซ้อมกีฬาที่ในช่วงเวลาดังกล่าวมีชาวอินโดนีเซียเป็นผู้บริหารงานทั้งหมดได้มีเจตนารมณ์ในการส่งเสริมกีฬาดังต่อไปนี้

- “1. ขบวนการฝึกซ้อมกีฬายังคงมีบทบาทและแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการเป็นผู้นำกีฬาทั้งหมดในภูมิภาค
2. ให้คำแนะนำและส่งเสริมการออกกำลังกายอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกีฬาพื้นเมืองควรได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ
3. ให้ความช่วยเหลือคณะกรรมการแห่งชาติในแต่ละพื้นที่อย่างสุดความสามารถ

4. ความพยายามทั้งหมดมีจุดมุ่งหมายเพื่อเอกราชแห่งรัฐอินโดนีเซีย”¹⁷

มติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้นำของสาธารณรัฐอินโดนีเซียในช่วงเวลานั้นยังคงต้องการให้องค์กรกีฬาที่ก่อตั้งโดยกองทัพญี่ปุ่นในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพามีบทบาทในการพัฒนาด้านการศึกษาและการออกกำลังกายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในช่วงสงครามต่อสู้เพื่อเอกราช ปรากฏความพยายามผลักดันกีฬาและการออกกำลังกายในหมู่ประชาชนของตนซึ่งเห็นได้ชัดจากการกำหนดกฎระเบียบและหลักสูตรในระบบการศึกษาทั้งในประเด็นของการส่งเสริมสุขภาพที่ดี รวมไปถึงการสร้างระเบียบของประเทศ และการส่งเสริมการเรียนรู้กีฬาประจำชาติให้แก่เยาวชนในสถานศึกษา

6.3.1 การส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายผ่านระบบการศึกษา

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญต่อรัฐใหม่อย่างยิ่งในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการสร้างความมั่นคงและควบคุมเยาวชนของตนให้พัฒนาให้สอดคล้องกับกรอบนโยบายของชาติ และเป็นการสร้างความชอบธรรมให้แก่การประกาศเอกราชของตนว่าผู้แพ้สงครามมหาเอเชียบูรพาอย่างญี่ปุ่นนั้นไม่มีส่วนเกี่ยวข้องการไปสู่เอกราช รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาที่ดำรงมาตั้งแต่ช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพา ตัวอย่างหนึ่งซึ่งเห็นได้ชัดคือการยกเลิกการเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นในระบบการศึกษา คำสั่งดังกล่าวปรากฏในหนังสือพิมพ์ *Soeara Asia* ฉบับวันที่ 12 กันยายน ค.ศ. 1945 หัวข้อ “การเปลี่ยนแปลงต่างๆในโลกการศึกษา” (Berbagai-bagai perobahan dalam dunia pengadjaran) เนื้อหาดังกล่าวระบุว่ารัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียถอดถอนการวิชาภาษาญี่ปุ่นในการศึกษาทุกระดับตั้งแต่ช่วงเดือนกันยายน ค.ศ. 1945 และหันมาให้ความสำคัญกับภาษาอินโดนีเซียอย่างเต็มตัว¹⁸ นอกจากนี้ในเนื้อหาายังกล่าวถึงการให้ความสำคัญกับการพัฒนาสุขภาพของประชาชนผ่านการออกกำลังกาย โดยปรากฏข้อความว่า “ในแผนการที่พวกเรา

¹⁷ “1. GELORA hendaknya tetap bergelora dan memperlihatkan kesanggopepannja oentoeik memegang pimpinan keolahraagaan seloeroehnja didaerah masing-masing.

2. Mengandjoerkan dan mengadakan latihan-latihan setjara loeas, teroetama Olahraga Asli hendaknya diperhatikan.

3. Memberi bantoean sepenoehnja kepada Komite-Nasional didaerah masing-masing.

4. Semoea oesaha-oesaha ditoedjoekan kearah pembangoenan Negara Indonesia Merdeka.” อ้างอิงจาก NIOD, “Gelora dan pembangoenan Negara,” *Asia Raya* (28 August 1945): 2

¹⁸ NIOD, “Berbagai-bagai perobahan dalam dunia pengadjaran,” *Soeara Asia* (12 September 1945): 1.

อาจสังเกตว่าภาษาอินโดนีเซียมีความหมายพิเศษที่ในทุกวันนี้นักเรียนของเราจะได้เรียนภาษาอินโดนีเซียอย่างเท่าที่จำเป็นไปได้ นอกจากนี้ปัญหาสุขภาพยังได้รับความสนใจกับการออกกำลังกายและรวมถึงด้านการเกษตรกรรม”¹⁹

ในช่วงเวลาดังกล่าวการให้ความสำคัญกับการพัฒนาเยาวชนผ่านการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายยังคงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสาธารณรัฐอินโดนีเซีย รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียในช่วงเวลานั้นยังคงยึดถือระเบียบดังกล่าวที่มีมาตั้งแต่การปกครองของกองทัพญี่ปุ่น โดยยังคงมุ่งพัฒนาร่างกายและจิตวิญญาณการต่อสู้และการคำนึงถึงประเทศชาติให้แก่เยาวชนในโรงเรียนผ่านการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย อย่างไรก็ตามจุดประสงค์สำคัญของรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียไม่ได้เป็นการมุ่งสร้างจิตวิญญาณแห่งการต่อสู้เพื่อใช้สำหรับการสงครามโดยตรงแบบกองทัพญี่ปุ่นพยายามกระทำแต่กลับเป็นการให้ความสำคัญกับการสร้างจิตสำนึกของความเป็นชาติให้แก่เยาวชนเหล่านั้นในสถานศึกษา ประเด็นนี้สามารถพิจารณาได้จากคำปฏิญาณตนที่รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียกำหนดให้นักเรียนทุกคนกล่าวปฏิญาณตนในช่วงเช้าก่อนเข้าห้องเรียนที่มีดังต่อไปนี้

คำปฏิญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษา:

1. พวกเราเป็นบุตรของประเทศอินโดนีเซีย (Kita poetera Indonesia)
2. บ้านเกิดเมืองนอนของเราคืออินโดนีเซีย (Tanah Air kita Indonesia)
3. ภาษาของเราคือภาษาอินโดนีเซีย (Bahasa kita Bahasa Indonesia)

คำปฏิญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา:

1. บ้านเกิดเมืองนอนของเราคืออินโดนีเซีย (Tanah Air kita Indonesia)
2. ภาษาของเราคือภาษาอินโดนีเซีย (Bahasa kita Bahasa Indonesia)
3. เราเรียนรู้และฝึกฝนเพื่ออินโดนีเซีย (Kita beladjar dan berlatih oentoek Indonesia)
4. ร่างกายและจิตวิญญาณเราเป็นอินโดนีเซีย (Badan dan djiwa kita milik Indonesia)²⁰

¹⁹ “Dalam daftar jang kita dapat mentjatat, bahwa soal Bahasa Indonesia mempoenjai kedoedoekan jang istimewa artinja setiap hari moerid-moerid kita mendapat peladjaran menggoenakan bahasa Indonesia dengan sebaik-baiknja. Begitoe djoega disamping itoe soal kesehatan mendapat perhatian dengan adanja berbagai-bagai gerak badan dan djoega tentang pertanian-pertanian d.l.s.” อ้างอิงจาก NIOD, “Berbagai-bagai perobahan dalam dunia pengadjaran,” *Soeara Asia* (12 September 1945): 1.

ดังนั้นในด้านการศึกษารัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียจึงยังคงให้ความสำคัญกับการเล่นกีฬา และการออกกำลังกายในสถานศึกษาเช่นเดิมเหมือนครั้งสมัยสงครามมหาเอเชียบูรพา นั่นคือเพื่อ พัฒนาร่างกายและจิตวิญญาณในตัวของเยาวชน รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียพยายามส่งเสริมการ ออกกำลังกายเพื่อให้นักเรียนในทุกระดับทั้งประถมและมัธยมศึกษาให้มีสุขภาพที่ดีไปพร้อมกับการ ปลูกฝังเรื่องจิตสำนึกของความเป็นชาติอินโดนีเซียผ่านการวางคำสั่งให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการ ออกกำลังกายในช่วงเช้าหลังจากร้องเพลงชาติอินโดนีเซียและชกธงชาติขึ้นสู่ยอดเสา คำสั่งดังกล่าว ปรากฏในหนังสือพิมพ์ Borneo Shimboen ที่ในช่วงเวลาดังกล่าวมีการตีพิมพ์เผยแพร่ข่าวสารจาก เกาะชวาเป็นจำนวนมากหลังจากที่สาธารณรัฐอินโดนีเซียประกาศเอกราช เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม ค.ศ. 1945 ปรากฏข้อความว่า “ในโรงเรียนทุกระดับไม่ว่าเป็นโรงเรียนประถมและมัธยม รวมถึงโรงเรียน เอกชนจะต้องเรียนรู้เพลง "อินโดนีเซียรายา" ในช่วงเช้าหลังมีการชกธงชาติสีแดงขาวขึ้นเสาก่อน ปฏิบัติการออกกำลังกาย สิ่งเหล่านี้ต้องเดินหน้าไปพร้อมกับการร่วมกันร้องเพลงชาติอินโดนีเซีย”²¹ การออกกำลังกายก่อนเข้าห้องเรียนในช่วงเช้าถือเป็นกิจกรรมที่ปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่กองทัพ ญี่ปุ่นมอบหมายหน้าที่ให้บรรดาครูมีหน้าที่ในการเป็นผู้นำการออกกำลังกายทั้งในโรงเรียนและ หมู่บ้าน ซึ่งครูเหล่านี้จะต้องนำนักเรียนทำกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีในเวลา 8:45-9:00 น. ก่อนเข้าสอนในห้องเรียนช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพา²²

อย่างไรก็ตามช่วงเวลาในช่วงสงครามต่อสู้เพื่อเอกราช รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียไม่ได้นำ กิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีมาใช้เผยแพร่แก่ประชาชนต่อแต่อย่างไร เนื่องจากหลังสิ้นสุด สงครามมหาเอเชียบูรพาทางสหรัฐอเมริกาได้ประกาศสั่งยกเลิกการปฏิบัติกายบริหารประกอบดนตรี ภายในประเทศญี่ปุ่นเนื่องจากทางสหรัฐอเมริกาต้องการขจัดอิทธิพลลัทธิทหารนิยมในญี่ปุ่น โดยมอง ว่ากิจกรรมดังกล่าวสะท้อนถึงความเป็นทหารนิยมมากจนเกินไป ดังนั้นจึงเสี่ยงสำหรับการใช้กิจกรรม

²⁰ NIOD, “Perasaan Kebangsaan ditanamkan sedalam - sedalamnja dalam dijiwaraga para peladjar,” Borneo Shimboen (Bandjermasin) (31 August 1945): 2.

²¹ “Disegala sekolah, baik sekolah rendah atau menengah, termasuk djoega sekolah partikelir diwajibkan mempeladjar lagoe Kebangsaan Indonesia Raja, sementara itoe diwaktoe pagi setelah menaikkan bendera Kebangsaan Merah-Poetih, sebeloem gerak badan, haroeslah terlebih dahoeloe bersama-sama menjandjikan lagpe Indonesia Raja.” อ้างอิงจาก NIOD, “Perasaan Kebangsaan ditanamkan sedalam - sedalamnja dalam dijiwaraga para peladjar,” Borneo Shimboen (Bandjermasin) (31 August 1945): 2.

²² NIOD, “Pekerdjaan Goeroe Setiap Hari,” Tjahaja (27 January 1943): 2.

ดังกล่าวอย่างเต็มรูปแบบเหมือนกองทัพญี่ปุ่นช่วงสงครามมหาเอเซียบูรพา²³ นอกจากนี้หากพิจารณาบริบทในช่วงเวลาดังกล่าวที่ทางรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียพยายามสร้างอัตลักษณ์ของชาติและสร้างความกระตือรือร้นให้แก่ประชาชนด้วยความพยายามสร้างวัฒนธรรมแห่งชาติเนื่องจากปันจักสีลัตจัดเป็นกิจกรรมที่สามารถแสดงออกถึงความเป็นสาธารณรัฐอินโดนีเซียในฐานะกีฬาพื้นเมืองได้มากกว่ากิจกรรมกายบริหารที่เสมือนเป็นตัวแทนของวัฒนธรรมญี่ปุ่น ประกอบกับปันจักสีลัตได้รับการประยุกต์ให้เป็นกิจกรรมการออกกำลังกายร่วมกับกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีของญี่ปุ่น ตั้งแต่ช่วงช่วง ค.ศ. 1945 เป็นต้นมา จึงไม่น่าแปลกใจว่าการออกกำลังกายในช่วงสงครามต่อสู้เพื่อเอกราชนั้น ทางรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียจึงมีการนำปันจักสีลัตมาใช้ในการออกกำลังกายให้แก่เยาวชนของตนแทนกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรี ขณะเดียวกันสาธารณรัฐอินโดนีเซียได้ก่อตั้งสมาคมปันจักสีลัตอินโดนีเซีย (Ikatan Pentjak Silat Indonesia) ขึ้นเพื่อเผยแพร่กีฬาการต่อสู้ป้องกันตัวชนิดนี้ให้ขยายตัวในวงกว้างในหมู่ประชาชนไปพร้อมกับการสร้างกระแสการต่อต้านรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ผ่านการผลักดันวัฒนธรรมของชาติ โดยปรากฏการก่อตั้งสำนักงานใหญ่อย่างเป็นทางการขึ้นที่เมืองโซโลเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม ค.ศ. 1948²⁴

ปันจักสีลัตจึงเป็นหนึ่งในกิจกรรมการออกกำลังกายของสาธารณรัฐอินโดนีเซียที่สามารถสะท้อนให้เห็นว่ารัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียได้หิบนโยบายส่งเสริมกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวที่กองทัพญี่ปุ่นผลักดันในช่วงสงครามมหาเอเซียบูรพา เพื่อนำกลับมาใช้ในการฝึกฝนทักษะการต่อสู้และเสริมสร้างร่างกายและจิตวิญญาณของชาติไปพร้อมกับการพัฒนาอัตลักษณ์อินโดนีเซีย รัฐบาลอินโดนีเซียได้ส่งเสริมปันจักสีลัตเป็นหนึ่งในการเรียนการสอนในวิชาพลศึกษาอย่างเป็นทางการหลังทางกระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรม (Kementerian Pengadjaran, Pendidikan, dan Keboedajaan) ได้กำหนดหลักสูตรการศึกษาครั้งแรกของรัฐ การประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาประจำชาติเป็นความพยายามในการกำหนดมาตรฐานและทิศทางของการเรียนการสอนตามโรงเรียนต่างๆในประเทศให้ก้าวเดินไปในทิศทางเดียวกันผ่านการเรียนการสอนที่ทางรัฐบาลกำหนดไว้ กระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรมประกาศใช้ "แผนการเรียนการสอน 1947" (Rentjana Pelajaran 1947) เป็นหลักสูตรแรกของสาธารณรัฐอินโดนีเซียเมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1947 หลักสูตรดังกล่าว

²³ สหรัฐอเมริกาส่งยกเลิกกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีในประเทศญี่ปุ่นตั้งแต่สิ้นสุดสงครามมหาเอเซียบูรพาจนกระทั่ง ค.ศ. 1951 หลังการเจรจาภายใต้สนธิสัญญาซานฟรานซิสโก (San Francisco Peace Treaty) อันเป็นสัญญาที่นำไปสู่การยุติการยึดครองญี่ปุ่นหลังประกาศยอมแพ้สงครามมหาเอเซียบูรพา ทางรัฐบาลญี่ปุ่นจึงได้นำกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีมาใช้ในการสร้างสภาวะที่ดีของประชาชนอีกครั้ง อ้างอิงจาก John Spacey, *Morning Radio Workouts in Japan: Bring on the Pain* [Online], 2013, Available from: <http://www.japan-talk.com/jt/new/rajo-taiso> [2014, March 4]

²⁴ European Pencak Silat Federation, *Pencak Silat* [Online] Available from: <http://www.epsf.net/pencaksilat.html> [2016, May 2].

เป็นการดัดแปลงหลักสูตรการศึกษาในระดับมัธยมที่เคยใช้ในสมัยอาณานิคมอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ที่มีชื่อว่า Algemene Middelbare School โดยรายละเอียดของแผนการเรียนการสอน 1947 ยังคงมีอิทธิพลของระบบการศึกษาของเนเธอร์แลนด์และญี่ปุ่นอยู่มาก²⁵

Berita Repoeblik Indonesia ตีพิมพ์รายละเอียดเกี่ยวกับชั่วโมงการเรียนการสอนของแต่ละวิชาที่กำหนดไว้ในแผนการเรียนการสอน 1947 โดยแบ่งเป็นระดับชั้นประถมศึกษากับมัธยมศึกษาตอนต้น อันเป็นการศึกษาภาคบังคับของอินโดนีเซียและจากการที่อินโดนีเซียมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และภาษาอย่างมาก จึงส่งผลให้มีการแบ่งหลักสูตรออกเป็นสองส่วนคือหลักสูตรสำหรับสถานศึกษาที่ใช้เพียงแค่ภาษาอินโดนีเซียในการเรียนการสอน อันได้แก่โรงเรียนตามเมืองใหญ่ และหลักสูตรสำหรับการเรียนการสอนของโรงเรียนในชนบทที่ใช้อย่างคงใช้ภาษาชุนดา ซวา หรือมาดูรา การประดิษฐ์หลักสูตรดังกล่าวถือเป็นความพยายามกลมกลืนกลุ่มคนเหล่านี้ให้เป็นบุคคลที่พึงประสงค์ของรัฐบาลผ่านการให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ภาษาอินโดนีเซียในฐานะเป็นภาษาประจำชาติ เนื่องจากในช่วงเวลานั้นคนอินโดนีเซียทั่วไปยังคงนิยมใช้ภาษาท้องถิ่นของตนในชีวิตประจำวัน²⁶ จากการศึกษาภาษาอินโดนีเซียถือเป็นวิชาที่ทางรัฐบาลให้ความสำคัญมากที่สุดปรากฏผ่านจำนวนคาบเรียนที่ปรากฏในหลักสูตรของทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา อย่างไรก็ตามวิชาอื่นๆอย่างคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์แขนงต่างๆ ประวัติศาสตร์ ศิลปะ และพลศึกษาถือเป็นหนึ่งในวิชาที่ทางรัฐบาลให้ความสำคัญเช่นกัน ปรากฏการเรียนการสอนอยู่ในการศึกษาทุกระดับเช่นเดียวกับวิชาภาษาอินโดนีเซีย

ทางรัฐบาลกำหนดระยะเวลาการศึกษาของระดับชั้นประถมศึกษาให้แตกต่างกันออกไป โดยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 มีการเรียนการสอนวิชาละ 30 นาที ขณะที่ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ขึ้นไปมีการเรียนการสอนวิชาละ 40 นาที แต่ละโรงเรียนจะต้องจัดสรรให้มีการเรียนการสอนแต่ละวิชาครบตามจำนวนที่กำหนดไว้และหากพิจารณาตามคาบเรียนของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สำหรับสถานศึกษาที่ใช้ภาษาอินโดนีเซียในการสอนที่ทางกระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรมกำหนดไว้จะเห็นได้ว่าทางรัฐบาลกำหนดให้โรงเรียนประถมจะต้องมีการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา 3 คาบต่อสัปดาห์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กับ 2 และในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง 6 ต้องมีการเรียนการสอน 4 คาบต่อสัปดาห์ (ดูตารางที่ 6.1) ขณะที่โรงเรียนระดับประถมศึกษาสำหรับสถานศึกษาใดที่ใช้ภาษาอินโดนีเซีย และชุนดา ซวา หรือมาดูราในการสอนนั้นทางหลักสูตรกำหนดให้นักเรียนทุกชั้นปีเรียนวิชาพลศึกษา 3 คาบต่อสัปดาห์ โดยลดจำนวนคาบเรียน

²⁵ อรอนงค์ ทิพย์พิมล, “สงครามความทรงจำกับพรรคคอมมิวนิสต์อินโดนีเซีย,” ใน ฟ้าเดียวกัน ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม, 2552, หน้า 172-3.

²⁶ Aiko Kurasawa, “Propaganda Media on Java under the Japanese 1942–1945,” p. 60.

ลงในหลักสูตรภาษาอื่นๆเนื่องจากทางรัฐบาลเพิ่มการเรียนการสอนวิชาภาษาพื้นเมืองเหล่านั้นอย่าง ชุนดา ซวา หรือมาตุราให้กับนักเรียนในพื้นที่เหล่านั้นให้สามารถใช้ภาษาท้องถิ่นของตนไปพร้อมกับ การใช้ภาษาอินโดนีเซียที่เป็นภาษาประจำชาติ (ดูตารางที่ 6.2)

ในการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาชั้น ทางกระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรม กำหนดให้มีการเรียนการสอนปันจักสีลัตเป็นหนึ่งในกิจกรรมออกกำลังกายของโรงเรียนและให้ปันจัก สีลัตเป็นกิจกรรมการออกกำลังกายของนักเรียนชาย ขณะที่นักเรียนหญิงมีการกำหนดให้มีการสอน การพ็อนรำ (Tari)²⁷ ส่วนมากกิจกรรมการออกกำลังกายในช่วงเช้าของนักเรียนในแต่ละสถานศึกษา จะสอดคล้องกับบทเรียนการออกกำลังกายที่ได้รับจากการเรียนการสอน เช่นการอบอุ่นร่างกาย ดังนั้นการให้เยาวชนเรียนวิชาปันจักสีลัตตั้งแต่วัยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นั้นถือเป็นการสอนให้เด็ก เหล่านี้ออกกำลังกายอย่างถูกต้องและใช้ปฏิบัติในกิจกรรมออกกำลังกายในช่วงเช้าหรือรวมไปถึงเวลาว่างและการปฏิบัติกิจกรรมอื่นนอกสถานศึกษา ขณะเดียวกันการเรียนการสอนในระดับชั้น มัธยมศึกษาชั้นมีเวลาสอนมากกว่าระดับชั้นประถมศึกษาคือคาบละ 45 นาที โดยกำหนดให้โรงเรียน ทุกหลักสูตรต้องมีการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาจำนวน 3 คาบต่อสัปดาห์ (ดูตารางที่ 6.3) และ สำหรับโรงเรียนมัธยมหญิงล้วนทางรัฐบาลกำหนดให้มีการเรียนการสอนพลศึกษา 2 คาบต่อสัปดาห์ (ดูตารางที่ 6.4) ขณะที่การเรียนการสอนพลศึกษาของระดับชั้นมัธยมศึกษาเป็นการสอนการออก กกำลังกายกับการเล่นกีฬาไปพร้อมกับการให้ความรู้ด้านสุขศึกษา (Ilmoe Kesehatan) และการปฐม พยาบาลเบื้องต้น (Pertolongan Pertama Pada Ketjelakaan หรือ P. P. P. K.) แก่ทั้งเยาวชนชาย และหญิง²⁸

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

²⁷ NIOD, “Daftar djam peladjaran Sekolah Rakjat, jang hanja berbahasa Indonesia,” Berita Reploeblik Indonesia (1 January 1947): 15.

²⁸ NIOD, “Daftar djam peladjaran Sekolah Menengan oemoem bhg. Pertama S.M.P. Poeteri, Daftar djam peladjaran Sekolah Rakjat, jang hanja berbahasa Indonesia” Berita Reploeblik Indonesia (1 January 1947): 13, 15.

ตารางที่ 6.1 : แสดงจำนวนคาบเรียนของโรงเรียนระดับประถมศึกษา (สำหรับสถานศึกษาที่ใช้ภาษาอินโดนีเซียในการสอน)

วิชา	จำนวนคาบเรียนต่อสัปดาห์					
	ป. 1	ป. 2	ป. 3	ป. 4	ป. 5	ป. 6
1. ภาษาอินโดนีเซีย (Bahasa Indonesia)	10	10	8	8	8	8
2. คณิตศาสตร์แบบนับเลข (Berhitoeng)	6	6	8	7	7	7
3. วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (Ilmoe Alam)	-	-	-	-	1	1
4. ชีววิทยา (Ilmoe Hajat)	-	-	-	2	2	2
5. ธรณีวิทยา (Ilmoe Boemi)	-	-	1	1	2	2
6. ประวัติศาสตร์ (Sedjarah)	-	-	-	1	2	2
7. วาดเขียน (Menggambar)	4	4	4	4	2	2
8. ฝึกเขียน (Latihan menoeelis)					-	-
9. ดุริยางค์ (Seni soeara)	2	2	3	3	3	3
10. งานฝีมือ (Pekerdjaan Tangan)	1	1	3	3	3	3
11. งานฝีมือสตรี (Pekerdjaan Keputerian)	-	-	-	(1)	(2)	(2)
12. พลศึกษา (Gerak badan)	3	3	4	4	4	4
13. สุขศึกษา (Kebersihan dan kesehatan)	1	1	1	1	1	1
14. จริยธรรมศึกษา (Didikan Boedi Pekerti)	1	1	2	2	2	2
รวมชั่วโมงเรียนทั้งหมด	28	28	34	36	37	37

ที่มา : NIOD, “Daftar djam peladjaran Sekolah Rakjat, jang hanja berbahasa Indonesia,” Berita Reploeblik Indonesia (1 January 1947): 15.

ตารางที่ 6.2 : แสดงจำนวนคาบเรียนของโรงเรียนระดับประถมศึกษา (สำหรับสถานศึกษาที่ใช้ภาษาอินโดนีเซีย และซุนดา ซวา หรือมาดูราในการสอน)

วิชา	จำนวนคาบเรียนต่อสัปดาห์					
	ป. 1	ป. 2	ป. 3	ป. 4	ป. 5	ป. 6
1. ภาษาอินโดนีเซีย	-	-	8	8	8	8
2. ภาษาซุนดา ซวา หรือมาดูรา (Bahasa Indonesia dan Soenda, Djawa atau Mardoera)	10	10	6	4	4	4
3. คณิตศาสตร์แบบนับเลข	6	6	7	7	7	7
4. วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ	-	-	-	-	1	1
5. ชีววิทยา	-	-	-	2	2	2
6. ธรณีวิทยา	-	-	1	1	2	2
7. ประวัติศาสตร์	-	-	-	1	2	2
8. วาดเขียน	4	4	3	3	2	2
9. ฝึกเขียน					-	-
10. ดุริยางค์	2	2	2	2	2	2
11. งานฝีมือ	1	1	2	2	2	2
12. งานฝีมือสตรี	-	-	-	(1)	(2)	(2)
13. พลศึกษา	3	3	3	3	3	3
14. สุขศึกษา	1	1	1	1	1	1
15. จริยธรรมศึกษา	1	1	2	2	2	2
รวมชั่วโมงเรียนทั้งหมด	28	28	35	36	38	38

ที่มา : NIOD, “Daftar djam peladjaran Sekolah Rakjat, jang hanja berbahasa Indonesia dan Soenda, Djawa atau Mardoera,” Berita Reploeblik Indonesia (1 January 1947): 16.

ตารางที่ 6.3 : ตารางจำนวนคาบเรียนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

วิชา	จำนวนคาบเรียนต่อสัปดาห์					คำอธิบาย
	ม. 1	แผน A		แผน B		
		ม. 2	ม. 3	ม. 4	ม. 5	
1. ภาษาอินโดนีเซีย*	6	6	6	5	5	ช่วงเวลาดังกล่าวมีการกำหนดให้แต่ละโรงเรียนแบ่งชั่วโมงเรียนในแต่ละวันดังต่อไปนี้ 7:30-8:15 8:15-9:00 9:00-9:15 พัก 9:15-10:00 10:00-10:45 10:45-11:00 พัก 11:00-11:45 11:45-12:30 12:30-13:15 เลิกเรียน วันศุกร์ 7:30-8:15 8:15-9:00 9:00-9:15 พัก 9:15-10:00 10:00-10:45 10:45-11:30 เลิกเรียน
2. ภาษาอังกฤษ (Bahasa Inggris)	5	4	4	4	4	
3. คณิตศาสตร์การคำนวณ (Ilmoe Pasti)	6	3	3	6	6	
4. วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ	2	1	1	3	3	
5. เคมี (Ilmoe Kimia)	-	-	-	-	2	
6. ชีววิทยา	2	2	2	2	2	
7. วิทยาศาสตร์พันธุภาพ	2	2	3	2	2	
8. ประวัติศาสตร์	2	2	3	2	2	
9. วาดเขียน	2	2	2	2	2	
10. ดุริยางค์	1	1	1	1	1	
11. งานฝีมือ	(2)			(2)	(2)	
12. งานบริหาร (Pekerjaan Administrasi)	-	4	5	-	-	
13. งานฝีมือสตรี	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	
14. พลศึกษา	3	3	3	3	3	
15. จริยธรรมศึกษา	1	1	1	1	1	
รวมชั่วโมงเรียนทั้งหมด	32	31	34	31	33	

*หมายเหตุ: สำหรับหลักสูตรในสถานศึกษาที่ใช้ภาษาอินโดนีเซีย และซุนดา ซา หรือมาตุราจะมีการเพิ่มวิชาภาษาทั้ง 3 วิชา โดยมีการสอนเป็นเวลา 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทดแทนจำนวนวิชาภาษาอินโดนีเซียที่มีการลดชั่วโมงวิชาไป 3 ชั่วโมง ยกเว้นในแผน B ที่ลดลง 2 ชั่วโมงเนื่องจากมีชั่วโมงการสอนวิชาภาษาอินโดนีเซียที่น้อยกว่าแผน A

ที่มา : NIOD, "Daftar djam peladjaran Sekolah Menengan oemoem bhg.

Pertama," *Berita Reploeblik Indonesia* (1 January 1947): 14.

ตารางที่ 6.4 : ตารางจำนวนคาบเรียนของโรงเรียนสตรีระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

วิชา	จำนวนคาบเรียนต่อสัปดาห์					คำอธิบาย
	ม. 1	แผน A		แผน B		
		ม. 2	ม. 3	ม. 4	ม. 5	
1. ภาษาอินโดนีเซีย*	6	6	6	5	5	ช่วงเวลาดังกล่าวมีการกำหนดให้แต่ละโรงเรียนแบ่งชั่วโมงเรียนในแต่ละวันเช่นเดียวกับโรงเรียนมัธยมทั่วไป นั่นคือ 7:30-8:15 8:15-9:00 9:00-9:15 พัก 9:15-10:00 10:00-10:45 10:45-11:00 พัก 11:00-11:45 11:45-12:30 12:30-13:15 เลิกเรียน วันศุกร์ 7:30-8:15 8:15-9:00 9:00-9:15 พัก 9:15-10:00 10:00-10:45 10:45-11:30 เลิกเรียน
2. ภาษาอังกฤษ (Bahasa Inggris)	5	4	4	4	4	
3. ภาษาฝรั่งเศส (Bahasa Perantjis)	-	(3)	(3)	(3)	(3)	
4. คณิตศาสตร์การคำนวณ (Ilmoe Pasti)	6	3	3	6	6	
5. วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ	2	1	1	3	3	
6. เคมี (Ilmoe Kimia)	-	-	-	-	2	
7. ชีววิทยา	2	2	2	2	2	
8. วิทยาศาสตร์พื้นพิภพ	2	2	2	2	2	
9. ประวัติศาสตร์	2	2	2	2	2	
10. วาดเขียน	2	1	1	1	1	
11. ดุริยางค์	1	1	1	1	1	
12. งานบริหาร	-	3	3	-	-	
13. งานฝีมือสตรี	3	3	3	3	3	
14. พลศึกษา	2	2	2	2	2	
15. จริยธรรมศึกษา	1	1	1	1	1	
รวมชั่วโมงเรียนทั้งหมด	34	31	31	32	33	

* หมายเหตุ: สำหรับหลักสูตรในสถานศึกษาที่ใช้ภาษาอินโดนีเซีย และซุนดา ชาว หรือมาตุราบจะมีการเพิ่มวิชาภาษาทั้งสามโดยมีการสอนเป็นเวลา 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทดแทนจำนวนวิชาภาษาอินโดนีเซียที่มีการลดชั่วโมงวิชาไป 3 ชั่วโมง ยกเว้นในแผน B ที่ลดลง 2 ชั่วโมงเนื่องจากมีชั่วโมงการสอนวิชาภาษาอินโดนีเซียที่น้อยกว่าแผน A

ที่มา : NIOD, "Daftar djam peladjaran Sekolah Menengan oemoem bhg.

Pertama S.M.P. Poeteri," Berita Reploeblik Indonesia (1 January 1947): 13.

นอกเหนือไปจากการกำหนดให้เยาวชนได้รับการเรียนการสอนการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายผ่านระบบการศึกษาแล้ว และทางรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียได้ย้ำถึงความสำคัญของการพัฒนาการกีฬาและการออกกำลังกายในประเทศของตนผ่านความพยายามสร้างมาตรฐานการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายอย่างชัดเจนในช่วงเวลาดังกล่าว รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียได้ออกคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรมหมายเลข 68 มาตรา 1 (Poatoesan Menteri Pengadjaran, Pendidikan dan Keboedajaan, No. 68/ Bhg. 1) ในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1947 มีเนื้อหาสำคัญคือทางรัฐบาลได้จัดตั้งสำนักงานตรวจสอบการกีฬา (Kantor Inspeksi Olah Raga) ขึ้นเป็นหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรมเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบมาตรฐานของการเรียนการสอนกีฬาและการออกกำลังกายตามสถานศึกษา²⁹ การจัดตั้งดังกล่าวคือความพยายามสร้างมาตรฐานของการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายในโรงเรียนด้วยการตรวจสอบการเรียนการสอนและมาตรฐานของสนามและอุปกรณ์ต่างๆของรัฐบาลในช่วงสงครามต่อสู้เพื่อเอกราช คำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรม หมายเลข 225 มาตรา 1 (No. 225/ Bhg. 1) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของสารวัตรกีฬา (Inspektoer Olah Raga)

สารวัตรกีฬาคือบุคคลที่แต่งตั้งจากสำนักงานตรวจสอบการกีฬาให้มีหน้าที่ตรวจสอบดูแลมาตรฐานและความเรียบร้อยในทุกการเรียนการสอนที่มีความเกี่ยวข้องกับการกีฬาในสถานศึกษาทั้งโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน รวมถึงมีหน้าที่ในการผลิตตำราการเรียนการสอนพลศึกษาและจัดซื้ออุปกรณ์กีฬาให้แก่โรงเรียนต่างๆพร้อมกับทำหน้าที่ในการสร้างความสะดวกในการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรต่างๆเพื่อให้การกีฬาทั้งในและนอกสถานศึกษามีความสอดคล้องกันระหว่างการศึกษาในสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกีฬานอกสถานศึกษา ดังนั้นช่วงเวลาดังกล่าวในแต่ละโรงเรียนจะได้รับการตรวจสอบและเข้าสังเกตการณ์จากสารวัตรกีฬาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนพลศึกษาและอุปกรณ์กีฬาในขณะนั้นให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่ทางรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียกำหนดเอาไว้ เช่นเนื้อหาการให้ความรู้ผ่านตำราเรียน ความพร้อมของอุปกรณ์การเรียนการสอน รวมถึงชนิดกีฬาและจำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาดังที่กล่าวไปข้างต้น³⁰ สาธารณรัฐอินโดนีเซียพยายามสร้างมาตรฐานของการกีฬาผ่านการตรวจสอบของสารวัตรกีฬาทั่วประเทศที่พลของตนที่ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแคในเกาะชวา แต่ยังคงครอบคลุมไปถึงบางส่วนของเกาะสุมาตราผ่านการจัดตั้งสารวัตรกีฬาให้ประจำอยู่ในเมืองบูกิตติงกิ (Bukittinggi) อันเป็นเมืองใหญ่ของ

²⁹ NIOD, "Poatoesan Menteri Pengadjaran, Pendidikan dan Keboedajaan, No. 68/Bhg 1," *Berita Reploeblik Indonesia* (1 January 1947): 11.

³⁰ Menteri Pengadjaran, Pendidikan dan Keboedajaan, *Poatoesan Mentori Pengadjaran, Pendidikan dan Keboedajaan No. 225/ Bhg. 1*, (14 March 1947).

เกาะสุมาตราภาคตะวันตกให้มีหน้าที่ตรวจสอบและพัฒนาการกีฬาในเกาะสุมาตราและพื้นที่ข้างเคียง ดังที่ปรากฏการรายงานจากสำนักข่าวของสาธารณรัฐอินโดนีเซียช่วงเวลานั้นอย่าง Antara ในช่วงเดือนพฤษภาคมปีดังกล่าวว่าทางสภารัตริกีฬาได้เตรียมการเข้าตรวจสอบมาตรฐานของการกีฬาและครูผู้สอนในเกาะรีเอา (Riau) อันเป็นหมู่เกาะทางตะวันออกของเกาะสุมาตราในช่วงวันที่ 7 มิถุนายน ค.ศ. 1948³¹

จะเห็นได้ว่าการศึกษาของสาธารณรัฐอินโดนีเซียให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นคงและพัฒนาเยาวชนให้มีประสิทธิภาพ วิชาพลศึกษาได้รับการบรรจุให้เป็นหนึ่งในการเรียนการสอนอย่างชัดเจนในช่วงสงครามมหาเอเซียบูรพากลายเป็นหนึ่งในวิชาที่สาธารณรัฐอินโดนีเซียให้ความสำคัญอย่างมากในช่วงสงครามต่อสู้เพื่อเอกราช โดยบรรจุให้เป็นวิชาบังคับของทุกหลักสูตร ซึ่งในอดีตโอกาสทางการศึกษาและการออกกำลังกายของเยาวชนในหมู่เกาะอินโดนีเซียมักจำกัดอยู่ในกลุ่มของชาวตะวันตกหรือกลุ่มชาวพื้นเมืองผู้มีฐานะเท่านั้น

6.3.2 ความพยายามเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 14 ณ กรุงลอนดอน

สาธารณรัฐอินโดนีเซียเป็นหนึ่งในรัฐชาติใหม่ที่ต้องการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 14 ณ กรุงลอนดอนในช่วงเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1948 การแข่งขันโอลิมปิกถือเป็นรายการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศที่แทบทุกประเทศต่างพยายามช่วงชิงความสำเร็จเพื่อให้ประเทศของตนได้รับการยอมรับตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา คริสติน ทูฮี (Kristine Toohey) และเอ.เจ. วิล (A.J. Veal) ได้เสนอไว้ในหนังสือ *The Olympic Games: A Social Science Perspective* ว่าการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในแต่ละครั้งสามารถพบการแทรกแซงผลประโยชน์ทางการเมืองหรือการใช้การแข่งขันกีฬาเป็นเครื่องมือการแสดงออกและสะท้อนการต่อสู้ที่ทางการเมืองภายในประเทศของแต่ละชาติ การเมืองระหว่างประเทศ ปฏิบัติการการแสดงออกของนักกีฬาที่มีต่อรัฐบาลประเทศตน รวมไปถึงคณะกรรมการโอลิมปิกเองต่างมีอิทธิพลทางการเมืองเข้าแทรกแซงการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในแต่ละครั้ง³² ขณะเดียวกันการแข่งขันรายการโอลิมปิกของแต่ละประเทศที่เข้าร่วมการแข่งขันนั้นมิ

³¹ Pramoedya Ananta Toer, Koesalah Soebagyo Toer, and Ediaty Kamil, *Kronik Revolusi Indonesia: 1948*, (Indonesia: Kepustakaan Populer Gramedia, 2003), p. 266.

³² Kristine Toohey and A.J. Veal, *The Olympic Games: A Social Science Perspective*, (Wallingford, Oxfordshire, UK: CABI Pub., 2007), pp. 84-7. คณะกรรมการโอลิมปิกสากลมักมีบทบาทในการต่อต้านอุดมการณ์ทางการเมืองของบางประเทศ ดังตัวอย่างเช่น การยกเลิกการเป็นเจ้าภาพการแข่งขันโอลิมปิกครั้งที่ 12 ของประเทศญี่ปุ่นจากการที่กองทัพญี่ปุ่นประกาศสงครามกับจีน ขณะเดียวกันการแข่งขันโอลิมปิกที่กรุงลอนดอนเองได้มีประเด็นถกเถียงกันของคณะกรรมการโอลิมปิกเกี่ยวกับการอนุญาตและสั่งห้ามบางประเทศเข้าร่วมการแข่งขัน โดยเฉพาะบางประเทศที่ฝึกฝึคคอมมิวนิสต์ในช่วงเวลานั้นที่กำลังอยู่ในบริบทของ

จุดมุ่งหมายในการแข่งขันที่แตกต่างกันออกไป ทั้งความคาดหวังในการเอาชนะการแข่งขันและเป็นเจ้าเหรียญทองเพื่อเป็นเครื่องมือแสดงความเป็นมหาอำนาจในวงการกีฬาหรือเป็นเครื่องมือสะท้อนความเหนือกว่ามหาอำนาจชาติอื่นๆ ตัวอย่างดังเช่นสหรัฐอเมริกา หรือรวมถึงใช้การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเป็นพื้นที่แสดงออกของการเมืองในประเทศ อย่างเช่นการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 11 ประจำปี ค.ศ. 1936 ณ กรุงเบอร์ลินของเยอรมันในฐานะ “โอลิมปิกนาซี” (The Nazi Olympics) หรือความพยายามผลักดันตนเองให้ได้รับการเสนอชื่อเป็นเจ้าภาพการแข่งขันโอลิมปิกเมื่อ ค.ศ. 1940 ของประเทศญี่ปุ่นในช่วงก่อนทศวรรษ 1940

การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 14 ณ กรุงลอนดอนใน ค.ศ. 1948 เป็นการแข่งขันกีฬาที่ทั้งสาธารณรัฐอินโดนีเซียและเนเธอร์แลนด์ต่างใช้ในการต่อสู้เพื่อช่วงชิงผลประโยชน์และอิทธิพลระหว่างกัน โดยสาธารณรัฐอินโดนีเซียไม่ได้มุ่งหวังในการประสบความสำเร็จผ่านการเอาชนะการแข่งขันแต่กลับเป็นความต้องการเข้าร่วมการแข่งขันเพื่อเป็นพื้นที่ในแสดงออกถึงความเป็นรัฐชาติใหม่ของสาธารณรัฐอินโดนีเซียซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างสถานะของชาติให้มีความมั่นคงและเป็นที่ยอมรับในนานาชาติ โดยสาธารณรัฐอินโดนีเซียได้ก่อตั้งคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Komite Olimpiade Repoeblik Indonesia หรือ KORI) และได้เริ่มฟื้นฟูบางองค์การกีฬาที่ปิดตัวลงหลังได้รับผลกระทบจากการทำสงครามกับกองทัพอังกฤษและเนเธอร์แลนด์ในช่วงเวลานั้น รัฐบาลสาธารณรัฐมอบหมายให้ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาทำหน้าที่พัฒนากีฬาในอินโดนีเซียให้มีมาตรฐานไปพร้อมกับเป็นผู้ติดต่อประสานงานและช่วยเหลือจากคณะกรรมการโอลิมปิกสากลเพื่อขอร่วมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกที่กรุงลอนดอนใน ค.ศ. 1948 ตั้งแต่ช่วงเดือนมิถุนายนในปีนั้น³³ โดยประกาศเปลี่ยนชื่อขบวนการฝึกซ้อมกีฬาเป็นสหพันธ์กีฬาแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Persatoean Olahraga Repoeblik Indonesia หรือ PORI) พร้อมประกาศให้เป็นองค์กรผู้รับผิดชอบกีฬาของสาธารณรัฐอินโดนีเซียอย่างเป็นทางการเมื่อเดือนตุลาคมโดยแต่งตั้งให้วีโดโด ซาสโตรดิงกรัต (Widodo Sastrodinigrat) ขึ้นเป็นประธานสหพันธ์กีฬาฯ หลังโอด อีสกันดาร์ ดินาตา อดีตผู้นำด้านการกีฬาและการออกกำลังกายในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาเสียชีวิตจากการถูกลอบสังหารที่ตาเงรางในชวาตะวันตกในช่วงเดือนธันวาคม ค.ศ. 1945 พร้อมแต่งตั้งซูมาลี ปราวีโรชูดีร์โจ (Soemali Prawirosoedirdjo) ให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการของสหพันธ์ไปพร้อมกับดำรงตำแหน่งเป็นประธานการจัดการด้านกีฬากีฬา นอกจากนี้ยังมีการแต่งตั้งประธานกีฬาอีกหลายตำแหน่งเพื่อสอดส่องดูแลและพัฒนามาตรฐานของการกีฬาแต่ละชนิดนอกเหนือไปจากกรีฑา ได้แก่

ช่วงสงครามเย็นอย่างเต็มตัว ซึ่งเวทีการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งนี้ถือเป็นหนึ่งในเวทีการต่อสู้ของสาธารณรัฐอินโดนีเซียกับเนเธอร์แลนด์ในการช่วงชิงอิทธิพลเหนือหมู่เกาะอินโดนีเซีย

³³ NIOD, "Mempertinggi Doenia Keolah ragaan," *Mimbar Merdeka*, (2 October 1946): 2.

ฟุตบอล คอร์ทบอล บาสเกตบอล ยิงธนู เทนนิส แบดมินตัน ปั่นจักสีลัด ปีนเขา ว่ายน้ำ ฟันดาบ ยิงปืน และฮอกกี³⁴

หนังสือพิมพ์ Merdeka รายงานข่าวเกี่ยวกับการประชุมของสหพันธ์กีฬาเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน ค.ศ. 1946 ว่ามีการผลักดันกีฬาบางชนิดให้มีมาตรฐานอย่างเพียงพอเพื่อใช้เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกที่กรุงลอนดอน โดยที่ประชุมมีมติว่ารัฐบาลสาธารณรัฐควรผลักดันกีฬา ฟันดาบ กรีฑา ฟุตบอล บาสเกตบอล ยิมนาสติก และว่ายน้ำ³⁵ และช่วงเวลาดังกล่าวสหพันธ์กีฬาแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียได้พยายามเตรียมความพร้อมผ่านความพยายามแสวงหาและคัดเลือกนักกีฬาสมัครเล่นของตน เนื่องจากการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในช่วงเวลาดังกล่าวมีกฎกติกาอยู่ว่า ผู้เข้าแข่งขันจะต้องเป็นนักกีฬาสมัครเล่นเท่านั้น ไม่สามารถส่งนักกีฬาอาชีพเข้าร่วมการแข่งขันได้ตามที่ระบุในกฎบัตรโอลิมปิก (Olympic Charters) ค.ศ. 1946³⁶ หนังสือพิมพ์ Persatoean และ Soeloeh Ra'jat ต่างรายงานข่าวว่าทางสหพันธ์กีฬาพยายามคัดเลือกนักกีฬาที่มีความสามารถเป็นตัวแทนให้กับทีมชาติสาธารณรัฐอินโดนีเซียและมีแผนการที่จะนำนักกีฬาเหล่านั้นเข้าฝึกฝนกับกลุ่มครูกีฬาชาวเยอรมันที่อาศัยอยู่ในอินโดนีเซียขณะนั้น³⁷ สหพันธ์กีฬาได้ตัดสินใจเลือกเมืองมาลังในชวาภาคตะวันออกเป็นสถานที่ฝึกฝนตัวแทนนักกีฬาเหล่านี้ เนื่องจากเป็นเมืองที่มีสภาพอากาศเหมาะสมและมีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการกีฬาเช่น สนามกีฬา สนามเทนนิส หรือสระว่ายน้ำอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ทางรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียได้เตรียมค่าตอบแทนให้กับนักกีฬาเหล่านี้เป็นเงินคนละ 150,000 รูเปียะห์อินโดนีเซีย³⁸

³⁴ NIOD, "Komite Olympiade Repoeblik Indonesia," Merdeka: Soeara Rakjat Republik Indonesia, (23 October 1946): 1.

³⁵ NIOD, "Bersedia-sedia oentoek Olympiade ke-XII," Merdeka: Soeara Rakjat Republik Indonesia, (14 November 1946): 1. การนับการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกที่กรุงลอนดอนใน ค.ศ. 1948 ขณะนั้นมีการเรียกครั้งการแข่งขันที่แตกต่างกับปัจจุบัน โดนขณะนั้นนับการแข่งขันดังกล่าวเป็นการแข่งขันครั้งที่ 12 แต่อย่างไรก็ตามในเวลาต่อมาได้มีการนับจำนวนการแข่งขันโอลิมปิกรวมครั้งที่ยกเลิกไปเมื่อปี ค.ศ. 1940 และ 1944 จึงส่งผลให้การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งนี้เป็นการแข่งขันครั้งที่ 14

³⁶ ดู International Olympic Committee, 1946 - Olympic Charter - Olympic Rules [Online], Available from: <https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/Olympic-Studies-Centre/List-of-Resources/Official-Publications/Olympic-Charters/EN-1946-Olympic-Charter-Olympic-Rules.pdf> [2013, November 12]

³⁷ NIOD "Olympiade: Indonesia maoe ambil bagian dalam Olympiade 1948," Persatoean: Soerat Kabar Oemoem (13 February 1947): 1, "Olympiade 1948 - Indonesia akan toeroet," Soeloeh Ra'jat, (14 February 1947): 1.

³⁸ NIOD, "Olympiade 1948," Soeloeh Ra'jat, (19 March 1947): 1.

อย่างไรก็ตามความพยายามเข้าร่วมการแข่งขันโอลิมปิกในครั้งนี้องค์สาธารณรัฐอินโดนีเซียกลับพบอุปสรรคจากการที่ยังไม่ได้รับการยอมรับในเอกราชตามมุมมองของชาวตะวันตก ส่วนหนึ่งเห็นได้จากการที่ทางคณะกรรมการโอลิมปิกสากลไม่ได้ตอบรับการติดต่อจากสาธารณรัฐอินโดนีเซียที่พยายามดำเนินการขอเข้าร่วมการแข่งขันตั้งแต่ตั้งแต่ช่วงเดือนตุลาคม ค.ศ. 1946 ยิ่งไปกว่านั้นหนังสือพิมพ์ Soeloeh Ra'jat ฉบับวันที่ 21 เมษายน ค.ศ. 1947 รายงานว่าทางคณะกรรมการโอลิมปิกสากลได้เตรียมเชิญ 53 ประเทศทั่วโลกเข้าร่วมการแข่งขันอย่างเป็นทางการ การแข่งขันครั้งนี้สุดท้ายมีประเทศเข้าร่วมการแข่งขันทั้งหมด 58 ประเทศ และมีถึง 14 ประเทศที่ส่งนักกีฬาเข้าร่วมแข่งขันในรายการโอลิมปิกเป็นครั้งแรก รวมไปถึงพม่าที่เพิ่งได้รับเอกราชจากอังกฤษเมื่อวันที่ 4 มกราคม ค.ศ. 1948 และสิงคโปร์ที่เข้าร่วมการแข่งขันในฐานะอาณานิคมของอังกฤษแต่ไม่ปรากฏชื่อของสาธารณรัฐอินโดนีเซียแต่อย่างใด³⁹ สาเหตุส่วนหนึ่งที่สาธารณรัฐอินโดนีเซียไม่สามารถเข้าร่วมการแข่งขันได้เนื่องจากตัวแทนจากคณะกรรมการโอลิมปิกสากลแห่งเนเธอร์แลนด์ไม่เห็นด้วย

แม้สาธารณรัฐอินโดนีเซียพบอุปสรรคในการแสดงความเป็นอธิปไตยของตนผ่านการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก แต่สื่อหนังสือพิมพ์และนิตยสารในช่วงเวลานั้นยังคงลงข่าวสารและให้ความรู้แก่ประชาชนผู้อ่านเกี่ยวกับการแข่งขันกีฬารายการนี้ ดังตัวอย่างเช่นนิตยสารรายสัปดาห์ที่ตีพิมพ์ในช่วงเวลานั้นอย่าง Saudara Seperdjoeangan ฉบับวันที่ 1 และ 3 มีนาคม ค.ศ. 1948 ตีพิมพ์บทความพิเศษ “การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกจากทศวรรษสู่ทศวรรษ” (Permainan Olympiade dari abad ke abad) มีกล่าวถึงประวัติศาสตร์โดยย่อของการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกตั้งแต่การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 1 ณ กรุงเอเธนส์ ค.ศ. 1896 ซึ่งถือเป็นการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในโลกสมัยใหม่ครั้งแรก โดยการเลือกประเทศเจ้าภาพในช่วงเวลานั้นเกิดจากการประชุมของ ปีแยร์ เดอ กูแบร์แต็งเมื่อ ค.ศ. 1894 อันนำมาสู่การสถาปนาคณะกรรมการโอลิมปิกสากลในเวลาต่อมา⁴⁰

³⁹ NIOD, “Indonesia dan Olympiade,” Soeloeh Ra'jat, (21 April 1947): 2.

⁴⁰ NIOD, “Permainan Olympiade dari abad ke abad,” Saudara Seperdjoeangan, (1 March 1948): 14-5

อย่างยิ่งในการขยายอิทธิพลของตนเองไปยังเขตเมืองอื่นๆเช่น เซอมารัง สุราบายา บันดุง เมดาน และ มากัสซาร์ ซึ่งบางเมืองเป็นเขตอิทธิพลของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย⁴¹

หนังสือพิมพ์รายวันกระบอกเสียงของรัฐบาลเนเธอร์แลนด์อย่างเช่น Pelita Rakjat ได้แปลบทความจากฝั่งตะวันตกเป็นภาษาอินโดนีเซียตัวอย่างเช่น การแปลบทความสั้นภาษาอังกฤษที่มีชื่อว่า “เจสซี โอเวนส์ – ผู้ชนะโอลิมปิกก็ไม่ได้มีชีวิตที่โชคดี” (Jesse Owens - Djago Olympiade djoega tak berhidoep beroentoeng) ของเซอร์ โนเอล เคอร์ติส เบนเน็ตต์ (Sir Noel Curtis-Bennett) สมาชิกคณะกรรมการโอลิมปิกสากลของอังกฤษที่อยู่ในวาระตั้งแต่ ค.ศ. 1933 จนถึง 1950 เป็นภาษาอินโดนีเซียลงในคอลัมน์กีฬาของหนังสือพิมพ์ Pelita Rakjat ฉบับวันที่ 1 มิถุนายน ค.ศ. 1948⁴² รวมถึงนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมตัวแข่งขันกีฬาโอลิมปิกของแต่ละประเทศทั้งในประเด็นของการส่งตัวแทนนักกีฬาหรือรวมถึงการจัดการเตรียมการต่างๆ ตัวอย่างเช่นการรายงานข่าวเกี่ยวกับการเดินทางเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกของเฮนนิ แควินเตอไมเยอร์ (Hennie Quentemeijer) อดีตแชมป์มวยสากลชาวดัตช์ของเมืองสุราบายาที่ได้รับคัดเลือกจากเนเธอร์แลนด์ให้เป็นตัวแทนนักกีฬามวยสากลชั้นชกในรุ่นน้ำหนักไม่เกิน 79.39 กิโลกรัม (Light-Heavyweight) ที่ในช่วงเวลาดังกล่าวสำนักข่าวของเนเธอร์แลนด์รายงานว่าแควินเตอไมเยอร์มีปัญหาด้านการเดินทางเข้าร่วมแข่งขันเนื่องจากในช่วงนั้นสมาคมมวยสากลของเนเธอร์แลนด์ (Nederlandse Boks Bon) กำลังประสบปัญหาขาดแคลนงบประมาณอย่างหนักจนเกิดกระแสข่าวลือในอินโดนีเซียว่าทางรัฐบาลเนเธอร์แลนด์อาจตัดสินใจตัดชื่อของแควินเตอไมเยอร์ในการแข่งขันดังกล่าว⁴³

ยิ่งไปกว่านั้นรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ยังใช้การกีฬาแสดงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับประเทศจีนในการแสดงออกถึงอำนาจอิทธิพลในหมู่เกาะอินโดนีเซีย เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าวทางเนเธอร์แลนด์อนุญาตให้ชาวจีนโพ้นทะเลในเขตอิทธิพลของตนสามารถส่งนักกีฬากว่า 30 คนเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาแห่งชาติของชาวจีนครั้งที่ 7 (7th Chinese National Games) ที่จัดขึ้นที่เมืองเซี่ยงไฮ้ (Shanghai) ในช่วงเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1948⁴⁴ โดยการแข่งขันดังกล่าวเป็นการ

⁴¹ NIOD, “Olympiade 1948,” Soeloeh Ra'jat, (4 January 1947): 1.

⁴² NIOD, “Jesse Owens - Djago Olympiade djoega tak berhidoep beroentoeng,” Pelita Rakjat, (1 May 1948): 3.

⁴³ NIOD, “Henrie Quentemeyer ke Olympiade?,” Pelita Rakjat, (13 May 1948): 2, “Djago Tindjoe Quentemeyer tak pergi ke Olympiade,” Pelita Rakjat, (14 May 1948): 2. อย่างไรก็ตามท้ายที่สุดควินเตอไมเยอร์ได้เข้าร่วมการแข่งขันโอลิมปิกในครั้งนี้อย่างครบถ้วนหลังพ่ายแพ้ให้กับนักชกชาวอิตาลีชื่อว่ามาโร เซีย (Mauro Cia)

⁴⁴ จำนวนนักกีฬาที่ทางผู้วิจัยกล่าวว่ามากกว่า 30 คนนั้นทางผู้วิจัยนำมาจากบันทึกของอู๋เจี๋ยเกี่ยวกับการเข้าร่วมการแข่งขันของนักกีฬาชาวจีนโพ้นทะเลที่อยู่ในประเทศไทยที่ปรากฏอยู่ในหนังสือ “จากบูรพาสู่อุษาคเนย์” อู๋เจี๋ยได้บันทึกว่านักกีฬาจาก

แข่งขันระหว่างนักกีฬาชาวจีนโพ้นทะเลและแผ่นดินใหญ่ที่ถือเป็นการฝึกซ้อมกีฬาโอลิมปิกให้กับนักกีฬาทีมชาติจีนไปในตัว ยกเว้นกีฬาฟุตบอลที่มีผู้จัดการทีมในช่วงเวลานั้นเป็นอดีตนักฟุตบอลชื่อดังที่เคยเล่นฟุตบอลในชวาในช่วงสมัยอาณานิคมเนเธอร์แลนด์คือหลี่ ฮุย ถังเดินสายแข่งฟุตบอลนัดอุ่นเครื่องเพื่อฝึกซ้อมและระดมทุนเพื่อใช้เดินทางไปแข่งขันที่กรุงลอนดอนกับทีมในดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งรวมไปถึงหมู่เกาะอินโดนีเซีย

หนังสือพิมพ์รายวัน Pelita Rakjat รายงานว่าทีมฟุตบอลจีนชุดโอลิมปิกติดต่อกับรัฐบาลเนเธอร์แลนด์เพื่อขออนุญาตให้ทีมฟุตบอลชุดกีฬาโอลิมปิกที่กรุงลอนดอนของตนเข้าเก็บตัวฝึกซ้อมและเตะกระชับมิตรกับสโมสรพื้นเมืองหลังจากสิ้นสุดการอุ่นเครื่องที่ย่องกงและเมืองมะนิลา⁴⁵ ซึ่งทางการเนเธอร์แลนด์อนุญาตและได้จัดตารางการแข่งขันให้ทีมชาติจีนแข่งขันกับตัวแทนนักกีฬาท้องถิ่นรวมถึงจีนโพ้นทะเลของจาการ์ตา บันดุง อัมบน เซอมารัง สุราบายาและமாகัสซาร์ ซึ่งเมืองเหล่านี้เป็นเขตอิทธิพลของเนเธอร์แลนด์แทบทั้งสิ้น หนังสือพิมพ์ฉบับวันที่ 31 พฤษภาคม ค.ศ. 1948 รายงานว่าทีมโอลิมปิกจีนสามารถเอาชนะทีมเยาวชนอัมบนและตัวแทนจาการ์ตาไปได้ด้วยผลการแข่งขัน 5-1 และ 3-0 ในช่วงปลายเดือนนั้น โดยต่อมาช่วงต้นเดือนมิถุนายนทีมของหลี่ ฮุย ถังเดินทางไปยังเมืองบันดุงและเอาชนะทีม Uni-Hercules กับตัวแทนสมาพันธ์ฟุตบอลบันดุง (VBBO) ไป 5-3 และ 6-0 ตามลำดับ พร้อมกับบุกไปเสมอกับทีมตัวแทนสมาพันธ์ฟุตบอลเซอมารัง (VSO) ที่เมืองดังกล่าวด้วยผลการแข่งขัน 4-4 หลังจากนั้นจึงเอาชนะทีมตัวแทนสมาพันธ์ฟุตบอลสุราบายา (SVB) ไปในผลการแข่งขัน 2-0 และเสมอกับทีมจังหวังที่เป็นทีมรวมชาวจีนโพ้นทะเลไปด้วยผล 2-2 ในช่วงกลางเดือนมิถุนายนในปีนั้น ก่อนที่จะเดินทางไปเกาะสุลาเวสีเพื่อแข่งขันกับทีมตัวแทนสมาพันธ์ฟุตบอลமாகัสซาร์สองทีมได้แก่ CVB กับ MOS และได้ชัยชนะไปด้วยผลการแข่งขัน 2-0 กับ 4-0 ตามลำดับ⁴⁶ โดยช่วงเวลาดังกล่าวทางการเนเธอร์แลนด์ได้ยกเลิกเกมเตะอุ่นเครื่องระหว่างทีมชาติจีนกับทีมตัวแทนสมาคมฟุตบอลอินเดียตะวันออกเฉียงของเนเธอร์แลนด์ (Nederlands-Indische Voetbal Unie และกองบัญชาการกองทัพจาการ์ตา (Garnizoen Djakarta) เนื่องจากมีความเสี่ยงต่อการละเมิดกติกาของกีฬาโอลิมปิกในช่วงเวลานั้นที่มีการสั่งห้ามแข่งขันกีฬาระหว่างตัวแทนของทั้ง

ประเทศไทยนั้นมีจำนวนน้อยที่สุด ได้แก่ 30 คน แต่ไม่ได้รับเชิญจำนวนของนักกีฬาจากพื้นที่อื่นอย่างอินโดนีเซีย มลายู ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม ดู อุจึเอียะ, จากบูรพาสู่อาเซียน ภาคหลัง, (กรุงเทพฯ: โพสต์ พับลิชชิ่ง, 2557) หน้า 183-208.

⁴⁵ NIOD, "Team Hua Chiao di Hongkong," Pelita Rakjat (31 March 1948): 2, "Team Tiongkok 'Menjapoe' di Manila," Pelita Rakjat (8 May 1948): 2.

⁴⁶ NIOD, "Sepak Bola Team Olympiade Tionghoa menang di Djakarta," Pelita Rakjat, (1 June 1948): 2, "Team Tiongkok menang toeroes," Pelita Rakjat, (8 June 1948): 2, "Team Tiongkok seri di Semarang," Pelita Rakjat, (11 June 1948): 2, "Team Olympiade Tiongkok menang di Makasar," Pelita Rakjat, (16 June 1948): 2.

สองประเทศ และรัฐบาลทั้งสองชาติเกรงว่าอาจเกิดผลกระทบต่อทั้งทีมชาติจีนและทีมชาติเนเธอร์แลนด์ในยุโรปจึงส่งผลให้มีการยกเลิกการแข่งขันดังกล่าว⁴⁷

ทั้งสาธารณรัฐอินโดนีเซียและเนเธอร์แลนด์ต่างพยายามใช้พื้นที่การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 14 ในการช่วงชิงอิทธิพลและสิทธิสภาพเหนือพื้นที่หมู่เกาะอินโดนีเซีย รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียประสบความล้มเหลวในการแสดงความเป็นรัฐเอกราชของตนเองผ่านเวทีการแข่งขันระหว่างประเทศอย่างสิ้นเชิงหลังไม่สามารถเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในครั้งนี้ แม้ว่าทางคณะกรรมการโอลิมปิกสากลได้เชิญชวนให้ส่งตัวแทนเข้าชมการแข่งขันรายการดังกล่าว หนังสือพิมพ์ที่เป็นกระบอกเสียงให้แก่เนเธอร์แลนด์ในช่วงเวลานั้นอย่าง *Pelita Rakjat* ฉบับวันที่ 1 พฤษภาคม ค.ศ. 1948 รายงานว่าทางคณะกรรมการโอลิมปิกของอังกฤษได้ส่งคำเชิญตัวแทนของคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียให้เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 14 สาธารณรัฐอินโดนีเซียจึงได้ตัดสินใจเตรียมส่งศรี สุลต่าน ฮาเม็งกูบูโวโนที่ 9 (Sri Sultan Hamengkubuwono IX) ผู้ดำรงตำแหน่งทั้งสุลต่านเมืองยอกยาการ์ตาและรัฐมนตรีในคณะรัฐบาลของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย พร้อมกับนายพลอะซิส ซาเลห์ (Azis Saleh) รองประธานสหพันธ์กีฬาแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย และ มาลาดี (Maladi) ประธานกีฬาฟุตบอลเข้าชมการแข่งขันเพื่อตัวแทนของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย⁴⁸ แต่สุดท้ายความหวังในการส่งตัวแทนเข้าร่วมในการแข่งขันกีฬาดังกล่าวกลับสิ้นสุดลงหลังรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ประกาศว่าคณะผู้ที่จะเดินทางไปกรุงลอนดอนจะต้องใช้หนังสือเดินทางของเนเธอร์แลนด์เนื่องจากสถานะของหมู่เกาะอินโดนีเซียได้กลับไปเป็นสิทธิของรัฐบาลอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์หลังสงครามมหาเอเชียบูรพาสิ้นสุดลง ซึ่งทางฝ่ายสาธารณรัฐปฏิเสธเนื่องจากการใช้หนังสือเดินทางของเนเธอร์แลนด์ถือเป็นการประกาศให้โลกเข้าใจว่าสาธารณรัฐอินโดนีเซียเป็นเขตอธิปไตยของประเทศเนเธอร์แลนด์⁴⁹ นอกจากนี้ความล้มเหลวดังกล่าวยังส่งผลให้ทางรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียเกิดความคิดในการผลักดันการจัดการแข่งขันกีฬาในประเทศของตนอย่างเต็มตัว

⁴⁷ NIOD, “Sepak Bola Kenapakah C.O.T. - N.I.V.U. dibatalkan?,” *Pelita Rakjat*, (24 June 1948): 2.

⁴⁸ NIOD, “Indonesia dan Olympiade,” *Pelita Rakjat*, (1 May 1948): 1.

⁴⁹ Hendri F. Isnaeni, *Olahraga Simbol Kedaulatan-Pekan Olahraga Nasional pertama digelar untuk menunjukkan kedaulatan Indonesia* [Online], Available from: <http://historia.id/modern/olahraga-simbol-kedaulatan> [2015, August 3]

6.3.3 การจัดการแข่งขันสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งแรก

รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียทราบว่าตนเองไม่สามารถเข้าร่วมโอลิมปิกครั้งที่ 14 ณ กรุงลอนดอน ทางสหพันธ์กีฬาแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียจึงหันมาให้ความสำคัญกับการจัดการแข่งขันกีฬาในประเทศเพื่อใช้เป็นสัญลักษณ์แห่งการรวบรวมจิตวิญญาณของชาติแทนการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในช่วงเวลานั้น โดยรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียได้จัดสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งที่ 1 (Pekan Olah Raga Nasional ke 1 หรือ PON1) ที่เมืองโซโลระหว่างวันที่ 9 ถึง 12 กันยายน ค.ศ. 1948 หรือราวเดือนครึ่งหลังกีฬาการแข่งขันโอลิมปิกที่กรุงลอนดอนสิ้นสุดลง การแข่งขันสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งที่ 1 มีวัตถุประสงค์ทางการเมืองที่สำคัญคือการแสดงออกถึงเอกราชของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ต่อมาในช่วงกรกฎาคม ค.ศ. 1947 ทางกรมเนเธอร์แลนด์ใช้ปฏิบัติการตำรวจหรือนโยบายกวาดล้าง (Police Policy) ในการขยายอิทธิพลของตนในอินโดนีเซียผ่านการส่งกองกำลังเข้ายึดครองชาวตะวันตก รวมถึงพื้นที่บางแห่งในเกาะสุมาตรา การใช้ความรุนแรงครั้งนี้ของเนเธอร์แลนด์ส่งผลให้สหประชาชาติเริ่มแทรกแซงและกดดันรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ผ่านการก่อตั้งคณะตัวแทนสันถวไมตรี (United Nations Good Offices Committee) อันมีตัวแทนจากประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และเบลเยียมเป็นสมาชิกเพื่อทำหน้าที่ช่วยเจรจาระหว่างฝ่ายสาธารณรัฐอินโดนีเซียและรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ และได้นำมาสู่การเจรจาข้อตกลงเรนวิลล์ (Renville Agreement) ที่มีเนื้อหาสำคัญคือ การกำหนดเส้นหยุดยิงที่แสดงออกถึงอาณาเขตการปกครองของเนเธอร์แลนด์กับสาธารณรัฐอินโดนีเซีย แต่การเจรจาข้อตกลงดังกล่าวได้ส่งผลให้ทางสาธารณรัฐสูญเสียพื้นที่ไปกว่าครึ่งหนึ่งของเกาะชวา รวมถึงเสียพื้นที่หนึ่งในห้าของเกาะสุมาตราให้แก่ฝ่ายเนเธอร์แลนด์อย่างเป็นทางการผ่านเส้นที่เรียกว่าเส้นขนานฟัน โมก (Van Mook Line)⁵⁰

การเจรจาข้อตกลงดังกล่าวส่งผลให้รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียต้องเผชิญกับความกดดันจากกลุ่มฝ่ายซ้ายในประเทศ เนื่องจากพรรคคอมมิวนิสต์อินโดนีเซีย (Partai Komunis Indonesia) และบรรดาฝ่ายซ้ายผู้ฝักใฝ่คอมมิวนิสต์ต่างประณามการยอมรับข้อตกลงเรนวิลล์ และเริ่มขยายอิทธิพลของตนหลังมุสโสลี (Musso) อดีตผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์อินโดนีเซียช่วงทศวรรษ 1920 เดินทางกลับจากสหภาพโซเวียตสู่อินโดนีเซีย รวมไปถึงการเคลื่อนไหวของอามีร์ ชารีฟุดดีน (Amir Sjarifoeddin) และตัน มะละกา (Tan Malaka) ที่มีการก่อตั้งสหภาพการต่อสู้ (Persatuan Perjuangan) ที่เมืองโซโล พร้อมประกาศว่าจะยอมรับเพียงแค่อเอกราชอันสมบูรณ์หรือการปกครองเหนือหมู่เกาะอินโดนีเซียทั้งหมดของของสาธารณรัฐอินโดนีเซียเท่านั้น มุสโสลีได้ปลุกระดมให้มวลชนที่ส่วนมากเป็นกรรมกรชวาเริ่มเคลื่อนไหวประท้วงสาธารณรัฐจนนำมาสู่การกวาดล้างฝ่ายซ้ายของสาธารณรัฐ

⁵⁰ ทวีศักดิ์ เผือกสม, ประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย: รัฐจารีตบนหมู่เกาะ ความเป็นสมัยใหม่แบบอาณานิคม และสาธารณรัฐแห่งความหลากหลาย, หน้า 209. และ เอลซา ไชนุดีน, ประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย, หน้า 342-3.

อินโดนีเซียในช่วงเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1948⁵¹ ดังนั้นการแข่งขันกีฬาครั้งนี้จึงเป็นการแสดงออกถึงความสัมพันธ์อันดีร่วมกันของประชาชนอินโดนีเซียท่ามกลางสถานการณ์ความขัดแย้งที่กำลังเริ่มปะทุระหว่างรัฐบาลสาธารณรัฐกับพรรคคอมมิวนิสต์อินโดนีเซีย ดังที่ระบุไว้ในหนังสือรวบรวมรายละเอียดของสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งที่ 2 ที่ตีพิมพ์เพื่อใช้ในการสอนกฎกติกาการแข่งขันกีฬาในสัปดาห์กีฬานั้นเมื่อ ค.ศ. 1951 ความว่า

“พวกเราต้องเคารพจิตวิญญาณและวัตถุประสงค์ของการจัดงานที่นักกีฬาและผู้ติดตามสัปดาห์กีฬาแห่งชาติ รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซีย และสุดท้ายแต่ไม่ท้ายสุดนั่นคือท่านผู้ชม ซึ่งอยู่ในบรรยากาศทางการเมืองอันตรายที่เต็มไปด้วยระเบิด พวกเราจะอุทิศตนแก่บ้านเกิดเมืองนอนด้วยความพยายามที่มีคุณภาพแก่ชาติอย่างใหญ่หลวง

พวกเราระลึกถึงจิตวิญญาณของวีรบุรุษแห่งสัปดาห์กีฬาแห่งชาติผู้อยู่ในเหตุการณ์มาดิอุน และการปฏิบัติการของเหล่าทหารครั้งที่สองที่อุทิศตนด้วยความเต็มใจด้วยจิตวิญญาณของพวกเขาไปสู่มาตุภูมิ”⁵²

อย่างไรก็ตามรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียไม่ได้มีการวางแผนการจัดการแข่งขันกีฬาครั้งนี้เนื่องจากเกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งที่เมืองมาดิอุน แต่เกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงปลาย ค.ศ. 1947 หลังจากข่าวคราวการตอบรับการเข้าร่วมแข่งขันกีฬาโอลิมปิกของอินโดนีเซียไม่คืบหน้า วิโดโด ซาสโตรดินกรัต และสมาชิกของสหพันธ์กีฬาแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียจัดการประชุมหารือเกี่ยวกับการจัดการแข่งขันสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งแรก โดยมติที่ประชุมต้องการให้ทางรัฐบาลจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาทุก 2 ปี ซึ่งการประชุมร่วมกันอีกหลากหลายครั้ง จนกระทั่งเกิดการประชุมเร่งด่วนในเมืองโซโลเมื่อวันที่ 2 และ 3 พฤษภาคม ค.ศ. 1948 หลังจากทีสาธารณรัฐได้รับคำเชิญเข้าเป็นผู้ชมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก การประชุมครั้งนี้มีสมาชิกจากกระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรม กระทรวงพัฒนาและเยาวชน

⁵¹ ทวีศักดิ์ เฝือกสม, ประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย: รัฐจารีตบนหมู่เกาะ ความเป็นสมัยใหม่แบบอาณานิคม และสาธารณรัฐแห่งความหลากหลาย, หน้า 210-2.

⁵² “Perlu kita hormat semangat dan kemauan para penyelenggara, atlit dan pengikut-pengikut PON, Pemerintah R.I. dan last but not least rakyat serta penonton, yang dalam keadaan serba sulit dengan suasana politik jang penuh benih “explosie” dapat mempersembahkan kepada tanah air suatu usaha jang mempunyai nationale waarde yang sangat besar. ... Perlu kita peringati arwah beberapa Pahlawan Pon jang dalam Peristiwa Madiun dan aksi militer ke 2 mengerahkan dengan penuh keredlaan jiwanya kepada Ibu Pertiwi.” อ้างอิงจาก Pekan Olah Raga Nasional, Berita PON ke-2, (Jakarta: Panitia Besar, 1951), p. 60.

(Kementarian Pembangoenan dan Pemoeda) เข้าร่วมประชุมร่วมกับสหพันธ์กีฬาแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เพื่อร่วมกันหารือเกี่ยวกับการใช้นโยบายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อขยายอิทธิพลของสาธารณรัฐอินโดนีเซียและพัฒนามาตรฐานการกีฬาผ่านการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกที่ในเวลาต่อมาประสบความสำเร็จล้มเหลว รวมไปถึงการร่วมประชุมกับหลากหลายประเทศในเอเชียเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ (Asian Games) ในช่วงนั้น รวมถึงการร่วมกันหารือเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการกีฬาในประเทศของสาธารณรัฐอินโดนีเซียผ่านประเด็นต่างๆ ทั้งการจัดการแข่งขันกีฬาในประเทศ การพัฒนามาตรฐานการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย การส่งเสริมกีฬาป็นจัสลีกส์ ซึ่งการประชุมดังกล่าวมีมติที่สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. สหพันธ์กีฬาฯ จะร่วมกับคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียจัดสัปดาห์กีฬาและการประชุมครั้งที่ 2 ในช่วงต้นเดือนกันยายน ค.ศ. 1948
2. ผู้บริหารใหญ่สหพันธ์กีฬาฯ จะจัดทำข้อเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของสหพันธ์กีฬาฯ เพื่อให้แต่ละส่วนสามารถยื่นหยัดจัดการออกกำลังกายได้ด้วยตนเอง
3. สหพันธ์กีฬาฯ จะแต่งตั้งคณะกรรมการป็นจัสลีกส์เพื่อดูแลการศึกษาในโรงเรียนต่างๆ เพื่อให้มีมาตรฐานเดียวกันและขับเคลื่อน พัฒนา และปรับปรุงได้สะดวกยิ่งขึ้น
4. สหพันธ์กีฬาฯ จะร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรมสำหรับจัดกิจกรรมทดสอบสมรรถภาพทางร่างกาย
5. สหพันธ์กีฬาฯ จะแนะนำแก่กระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรมร่วมกับสหพันธ์กีฬาแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียช่วยกันสร้างการออกกำลังกายทั่วไปที่สามารถปฏิบัติได้ทุกคน
6. สหพันธ์กีฬาฯ จะประชาสัมพันธ์การประชุมกีฬาอินเตอร์เอเชียติค (Inter Asiatic Sportmeeting)⁵³
7. สหพันธ์กีฬาฯ จะร่วมกับคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียด้วยภารกิจในการเข้าชมโอลิมปิกที่กรุงลอนดอนที่เป็นไปตามคำเชิญอย่างเป็นทางการของคณะกรรมการโอลิมปิกสากล

⁵³ การประชุมกีฬาอินเตอร์เอเชียติคเป็นการจัดประชุมระหว่างสมาชิกผู้เข้าแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งแรก (1st Asian Games) ที่กรุงนิวเดลี (New Delhi) ประเทศอินเดียเพื่อหารือเกี่ยวกับการก่อตั้งของสหพันธ์กีฬาเอเชียนเกมส์ (The Asian Games Federation หรือ AGF) การประชุมดังกล่าวได้จัดขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อระหว่างวันที่ 12-13 กุมภาพันธ์ 1949 โดยอินโดนีเซียร่วมเป็นหนึ่งในการประชุมร่วมกับตัวแทนจากประเทศอินเดีย ปากีสถาน พม่า ศรีลังกา อัฟกานิสถาน เนปาล ไทย และฟิลิปปินส์

8. สหพันธ์กีฬาฯ จะส่งมอบกิจกรรมที่ใช้สนามกีฬาภายในพื้นที่แก่สหพันธ์กีฬาแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

9. สหพันธ์กีฬาฯ จะฟื้นฟูการแข่งขันกีฬาแต่ละประเภท

10. สหพันธ์กีฬาฯ จะสร้างความมั่นใจในการคงอยู่ของศูนย์กลางผ่านการจัดซื้ออุปกรณ์⁵⁴

ความพยายามจัดแข่งขันในสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งที่ 1 ของรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียสามารถสะท้อนถึงความพยายามในการสร้างจินตภาพทางการกีฬานอกเหนือไปจากการส่งเสริมกีฬาพื้นเมืองอย่างปันจักสีลัตที่ทางรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียผลักดันอย่างต่อเนื่องจากช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพา การสร้างจินตภาพทางการกีฬาหรือการสร้างคุณค่าหรือความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในหมู่ประชาชนผ่านการจัดแข่งขันมีหลากหลายรูปแบบที่ปรากฏอยู่ในสังคมต่างๆ ดังตัวอย่างเช่นการสร้างความรู้สึกภูมิใจในชาติและการได้เกิดเป็นชาวอังกฤษของชาวอังกฤษตั้งแต่สมัยอาณานิคมผ่านการแข่งขันกีฬาคริกเก็ตท่ามกลางธรรมชาติในสนามกีฬาที่มีชื่อว่า Village Green Cricket Ground รวมถึงการจัดการแข่งขันกีฬابันจักรยานทางไกลเพื่อนำเสนอทัศนียภาพธรรมชาติของฝรั่งเศสผ่าน

⁵⁴ "1. Bersama-sama dengan Komite Olimpiade Republik Indonesia mengadakan Pekan Olah Raga dan Kongres 2 pada permulaan bulan September 1948.

2. pengurus besar Pori diwajibkan menyiapkan usulan lengkap mengenai reorganisasi bentuk PORI sehingga masing-masing bagian olahraga dapat berdiri sendiri.

3. Membentuk panitia pencak silat yang bertugas mempelajari berbagai aliran, sehingga ada dasar yang sama dan yang mudah digerakkan, dikembangkan serta diratakan.

4. Bersama-sama dengan Kementerian Pendidikan, Pengajaran dan kebudayaan menyelenggarakan ujian ketangkasan badan.

5. Mengajukan kepada Kementerian Pendidikan, Pengajaran dan kebudayaan untuk bersama-sama dengan PORI membentuk adanya gerak badan umum, yang dapat dijalankan oleh segenap rakyat.

6. Mengajukan adanya Inter Asiatic Sportmeeting

7. Bersama-sama dengan KORI membentuk satu misi untuk mengunjungi Olimpiade di London, memenuhi undangan resmi dari Komite Olimpiade Internasional.

8. Minta kepada yang berwajib supaya menyerahkan urusan pemakaian lapangan-lapangan olahraga di daerah-daerah kepada PORI.

9. Menggerakkan kembali kompetisi dari masing-masing bagian olahraga.

10. Mengsyahkan adanya suatu pusat untuk penyediaan alat-alat." อ้างอิงจาก *Solo Membangun*, (Surakarta: Tim Penyusun Buku Kenang-kenangan Peresmian Proyek Pemugaran Stadion Sriwedari, 1983), p. 38.

การแข่งขันตูร์ เดอ ฟรองค์ (Tour de France) ตั้งแต่ ค.ศ. 1903⁵⁵ ความพยายามสร้างจินตภาพทางการกีฬาครั้งนี้ของรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียคือการใช้การแข่งขันสัปดาห์กีฬาในการแสดงออกถึงความเป็นชาติของสาธารณรัฐอินโดนีเซียที่มีอำนาจเหนือการปกครองของเนเธอร์แลนด์ และการส่งตัวแทนเข้าแข่งขันที่ถึงแม้ว่าจะปราศจากการเข้าร่วมของตัวแทนจากเกาะอื่นๆนอกเหนือจากเกาะชวายังสามารถสะท้อนถึงความสามัคคีกลมเกลียวกันของประชาชนอินโดนีเซียท่ามกลางความขัดแย้งกับฝ่ายซ้ายและยังเป็นการแสดงพื้นที่อาณาเขตของสาธารณรัฐอินโดนีเซียไปในตัวอีกด้วย

ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างความรู้สึกถึงความเป็นอธิปไตยเหนือเนเธอร์แลนด์ รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียจึงตัดสินใจเลือกเมืองโซโลเนื่องจากส่วนหนึ่งทางสหพันธ์กีฬามองว่าโซโลเป็นเมืองที่มีสนามกีฬาที่เหมาะสมที่สุดในเกาะชวาและมีสนามกีฬาศรีเวดารีซึ่งสร้างโดยคนพื้นเมืองแห่งแรก โดยการแข่งขันกีฬาผ่านการใช้สนามกีฬาที่สร้างขึ้นโดยฝีมือของคนพื้นเมืองถือเป็นวิธีการสำคัญในการสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ประชาชน เนื่องจากนักกีฬาและผู้ชมของสาธารณรัฐอินโดนีเซียสามารถภาคภูมิใจได้ว่าตนเองได้เป็นส่วนหนึ่งในการแข่งขันกีฬาของชาติครั้งแรกในสนามที่สร้างขึ้นด้วยตนเอง ทั้งในฐานะนักกีฬาและผู้ชม ช่วงเวลานั้นสาธารณรัฐอินโดนีเซียใช้งบประมาณในการปรับปรุงสนามกีฬาศรีเวดารีประมาณ 30,000 กิลเดอร์เพื่อให้สนามกีฬาดังกล่าวพร้อมสำหรับการแข่งขันกีฬา และถือเป็นการปรับปรุงเพิ่มเติมหลังกองทัพญี่ปุ่นเคยปรับปรุงซ่อมแซมสนามกีฬาแห่งนี้ในช่วงปลายเดือนเมษายนจนถึงเดือนสิงหาคมเมื่อ ค.ศ. 1943 ด้วยงบประมาณ 22,000 ถึง 23,000 กิลเดอร์

สัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งแรกมีรูปแบบการแข่งขันกีฬาที่คล้ายคลึงกับสัปดาห์กีฬาอินโดนีเซียในอดีต กล่าวคือการแข่งขันรายการนี้เป็นการแข่งขันกันระหว่างเมืองใหญ่ภายในเกาะชวา 13 เมือง อันได้แก่ ยอกยาคาร์ตา โซโล สุราบายา บันดุง จาการ์ตา มาลัง เกอดิริ มาดิอุน เซอมารัง ปาตี มาเกอลัง บันยูมาส และเกอดู (Kedu) โดยเมืองที่เข้าร่วมแข่งขันเหล่านี้สามารถสะท้อนความเป็นอันหนึ่งเดียวกันของประชาชนแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียซึ่งรวมไปถึงประชาชนจากเมืองในอิทธิพลของเนเธอร์แลนด์ ตัวแทนเมืองเหล่านี้เข้าร่วมแข่งขันในสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งที่ 1 ทั้งหมดกว่า 600 คน ประกอบไปด้วยนักกีฬาชาวพื้นเมืองและชาวจีนโพ้นทะเลที่สนับสนุนฝ่ายสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ก่อนการแข่งขันทางรัฐบาลสาธารณรัฐพยายามประชาสัมพันธ์การแข่งขันดังกล่าวนี้ผ่านสื่อต่างๆ โดยมีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์การแข่งขันที่วาดขึ้นโดยดูกู เฮนโดรโนโต (Duku Hendronoto) ติดตามสถานที่ต่างๆตามเมืองใหญ่ของสาธารณรัฐอินโดนีเซียเพื่อเป็นสร้างความสนใจการแข่งขันกีฬาครั้งนี้ในหมู่ประชาชน (ดูรูปที่ 6.2)

⁵⁵ Timothy Chandler, Mike Cronin and Wray Vamplew, *Sport and Physical Education: the Key Concepts*, pp. 149-50.

รูปที่ 6.2 : ป้ายโฆษณาการแข่งขันสัปดาห์กีฬาแห่งชาติหน้าสนามกีฬาศรีเวดารี
เมืองโซโล

ที่มา : Pekan Olah Raga Nasional, Berita PON ke-2, (Djakarta : Panitia
Besar, 1951), p. 60.

ในสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งแรกที่รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียกำหนดให้จัดการแข่งขันกีฬาสากลที่ได้รับความนิยมในหมู่ประชาชนผสานเข้ากับกีฬาพื้นเมืองที่ตนเองพยายามสนับสนุนรวมทั้งหมด 9 ประเภท ได้แก่ กรีฑา ฟุตบอล และบาสเกตบอล อันเป็นกีฬาสากลที่คณะกรรมการโอลิมปิกสากลประกาศใช้ในการแข่งขันโอลิมปิกเกมส์ที่กรุงลอนดอนมาจัดการแข่งขันให้แก่ชาวอินโดนีเซีย 3 ประเภทจาก 20 ประเภท นอกจากนี้ยังมีกีฬาสากลประเภทอื่นที่ไม่ได้รับการบรรจุเป็นชนิดกีฬาในการแข่งขันระดับโอลิมปิกในช่วงเวลานั้นได้แก่ แบดมินตัน คอร์ทบอล เทนนิส ว่ายน้ำ รวมไปถึงกีฬาพื้นเมืองอย่างยิงธนู และปันจักสีลัต⁵⁶

ในพิธีเปิดการแข่งขันสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งนี้สหพันธ์กีฬาแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียได้กำหนดให้นักกีฬาทุกคนกล่าวปฏิญาณตนก่อนเริ่มการแข่งขันด้วยถ้อยคำว่า “ภายใต้ธงชาติ

⁵⁶ Asmadi, “Jang unik dari PONI Solo,” Kompas (11 September 1983): 1.

อินโดนีเซียและธงกีฬา ข้าพเจ้าขอสาบานว่าด้วยหัวใจอันซื่อสัตย์และศักดิ์สิทธิ์ว่าข้าพเจ้าจะเข้าร่วมการแข่งขันสัปดาห์กีฬาแห่งชาติ 1948 โดยปฏิบัติตามกฎของคณะกรรมการสัปดาห์กีฬาแห่งชาติ 1948 อย่างเคร่งครัด เพื่อเป็นเกียรติแก่ประชาชาติและสาธารณรัฐอินโดนีเซียด้วยจิตวิญญาณแห่งนักสู้”⁵⁷ นอกจากนี้ประธานาธิบดีซูการ์โนได้กล่าวสุนทรพจน์ซึ่งเป็นการย้ำเกี่ยวกับการมุ่งปลุกกระแสจิตวิญญาณความรักชาติในหมู่ประชาชนในพิธีเปิดการแข่งขันดังที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ *Merdeka* ความว่า

“ก่อนอื่นข้าพเจ้าขอกล่าวสรรเสริญองค์อัลเลาะห์ผู้ยิ่งใหญ่ในการที่พระองค์ทรงบันดาลให้การแข่งขันสัปดาห์กีฬาแห่งชาติเกิดขึ้นภายใต้เอกราชอย่างเสรี ข้าพเจ้าขอแสดงความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วมของเหล่าวีรบุรุษผู้ยึดครองดินแดนอินโดนีเซีย แต่ยังคงไม่น่าพอใจเนื่องจากผู้ร่วมแข่งขันในสัปดาห์กีฬาแห่งชาติอินโดนีเซียนี้ไม่ได้มาจากหมู่เกาะทั้งหมดของอินโดนีเซีย แต่ข้าพเจ้าหวังว่าสัปดาห์กีฬาไม่ได้เป็นเพียงช่วงสัปดาห์แห่งการพัฒนาคุณภาพ แต่ยังคงควรเป็นสัปดาห์แห่งการพัฒนาจิตวิญญาณ ... เหล่าเยาวชนทั้งชายและหญิงไม่ได้มาที่โซโล่เพื่อออกกำลังกาย แต่ส่วนใหญ่มาเพื่อแสดงจิตวิญญาณของความ เป็นเอกราชด้วยความรุ่มร้อนที่จะยกระดับจิตวิญญาณของประเทศชาติ”⁵⁸

ถ้อยคำปฏิญาณและการกล่าวสุนทรพจน์ของประธานาธิบดีซูการ์โนสะท้อนความพยายามสร้างความรักชาติให้แก่นักกีฬาและผู้ชมการแข่งขันซึ่งก็สามารถสร้างความรักและความภาคภูมิใจในความเป็นชาติหรือความเป็นสาธารณรัฐอินโดนีเซียออกมาได้เป็นอย่างดี ขณะเดียวกันสาธารณรัฐ

⁵⁷ “Di bawah Sang Merah Putih dan Bendera Olahraga saya bersumpah dengan hati jujur dan suci akan ikut dalam perlombaan PON 1948 dengan mengindahkan segala peraturan panitia PON 1948, untuk kehormatan bangsa dan Negara Republik Indonesia semangat kesatria” อ้างอิงจาก Dewi Suprandari, "Mengenang Pekan Olahraga Nasional Pertama di Solo", *Kompas* (8 September 1983): 5.

⁵⁸ “Pertama-tama mengoetjap sjoekoer kepada Allah Soebahanahoewata ‘ala’ bahwa PON berlangsung di alam merdeka bebas. Kemoedian menjatakan perasan bangsa atas ikoet serta pahlawan-pahlawan dari daerah-daerah pendoedoekan. Tetapi masih beloem poeas karena PON beloem dapat diikoeti oleh seloeroeh Indonesia dari seloeroeh Noesantara. Selandjoetnya diharapkan soepaja PON boekan hanja oentoek mendjadi pekan-pekan mengolah djasmani, tetapi poen hendaknja mendjadi poela pekan mengolah Rochani ... Pemoeda-pemoeda dan pemoedi-pemoedi dating di Solo ini tidak oentoek berolahraga sadja, tapi teroetama oentoek menoenjoekkan semangat kemerdekaan jang menjala-njala, diadakan bagi perbaikan deradjat dan rochani bangsa.” อ้างอิงจาก “Pemboekaan PON,” *Merdeka* (9 September 1948): 2.

อินโดนีเซียได้ใช้การแข่งขันกีฬาเป็นเครื่องสะท้อนอุดมการณ์ทางการเมืองในการดึงดูดความสนใจของประชาชนที่ไม่ว่าจะเป็นผู้มีอุดมการณ์ฝักใฝ่ฝ่ายสาธารณสุขอินโดนีเซียหรือผู้ชื่นชอบและหลงใหลการแข่งขันกีฬาในช่วงเวลานั้น การสัปดาห์กีฬาแห่งชาติ 1948 ของสาธารณรัฐอินโดนีเซียได้รับการตอบรับจากประชาชนที่แม้จะไม่ได้มาจากพื้นที่ที่อิทธิพลของสาธารณรัฐอินโดนีเซียอย่างยกยอการ์ตา โซโลมาเกอลัง หรือมาติอุนเท่านั้น แต่ยังได้รับความสนใจจากประชาชนในเขตอิทธิพลของรัฐบาลเนเธอร์แลนด์อย่างสุราบายา เซอมารัง รวมไปถึงเมืองที่อยู่ไกลจากโซโลอย่างบันดุงและจาการ์ตา การแข่งขันกีฬารั้งนี้มีผู้เข้าชมจากแต่ละเมืองเดินทางมาเข้าชมการแข่งขันในสนามกีฬาที่โซโลทั้งหมด 1,013 คน⁵⁹ (ดูตาราง 6.5)

รูปที่ 6.3 : บรรรยากาศพิธีเปิดการแข่งขันสัปดาห์กีฬาครั้งที่ 1 ที่สนามศรีเวดารี

ที่มา : Pekan Olah Raga Nasional, *Berita PON ke-2*, (Djakarta : Panitia Besar, 1951), pp. 61-3.

⁵⁹ ประชากรกว่าพันคนที่เข้าร่วมชมการแข่งขันสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งแรกอาจมีจำนวนน้อยหากพิจารณาเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรเกินกว่า 70 ล้านคน [ริคเคิลส์ให้ตัวเลขจำนวนประชากรอินโดนีเซียใน ค.ศ. 1950 หรือ 2 ปีให้หลังจากการแข่งขันสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งแรกสิ้นสุดลงไว้ที่ 77.2 ล้านคน ดู M.C. Ricklefs, *A History of Modern Indonesia*, pp. 273-4.] แต่หากพิจารณาถึงอัตราความจุผู้เข้าชมของสนามศรีเวดารีในช่วงเวลานั้นจะพบว่าสนามกีฬาแห่งนี้ยังไม่ได้เพิ่มที่นั่งบนอัฒจันทร์กว่าหนึ่งหมื่นสองพันคนดังที่ปรากฏในปัจจุบัน นอกจากนี้ จำนวนประชากรในหมู่เกาะอินโดนีเซียในช่วงสงครามต่อสู้เพื่อเอกราชเองไม่สามารถนับได้อย่างชัดเจน เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าวหมู่เกาะอินโดนีเซียแบ่งออกเป็นเป็น 2 ส่วนจากการแบ่งการปกครองของรัฐบาลเนเธอร์แลนด์และรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ตารางที่ 6.5 : แสดงจำนวนผู้เข้าชมการแข่งขันสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งที่ 1

เมือง	จำนวนผู้เข้าชม
โซโล	150 คน
ยอกยาคาร์ตา	148 คน
เกอดิรี	117 คน
ปาตี	111 คน
จาการ์ตา	82 คน
เกดู	72 คน
มาติอุน	70 คน
มาลัง	65 คน
สุราบายา	60 คน
บันยุมาส	44 คน
มาเกอลัง	35 คน
โบโยเนอโกโร	31 คน
เซอมารัง	28 คน

ที่มา : Asmadi, Mahfudin and Nigara, “Solo gelisah tetapi PONI jalan terus,” *Kompas* (9 September 1983): 10.

การแข่งขันดังกล่าวสิ้นสุดลงด้วยชัยชนะของเมืองโซโลที่สามารถคว้าเหรียญทองไปได้มากที่สุดกว่า 16 เหรียญทอง 10 เหรียญเงิน และ 10 เหรียญทองแดง ตามมาด้วยเมืองอื่นๆในพื้นที่อิทธิพลของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ขณะที่ตัวแทนนักกีฬาที่มาจากพื้นที่อารักขาของรัฐบาลเนเธอร์แลนด์นั้นสามารถคว้าเหรียญในการแข่งขันครั้งนี้ได้เพียงเล็กน้อยด้วยอุปสรรคต่างๆทั้งจากการเดินทางและการยินยอมเข้าร่วมการแข่งขันในครั้งนี้ โดยมีเพียงตัวแทนจากจาการ์ตาที่สามารถคว้า 2 เหรียญเงินและ 2 เหรียญทองแดง⁶⁰ โดยรัฐบาลสาธารณรัฐพยายามออกอากาศการแข่งขันสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้ง

⁶⁰ Hendri F. Isnaeni, *Olahraga Simbol Kedaulatan - Pekan Olahraga Nasional pertama digelar untuk menunjukkan kedaulatan Indonesia* [Online]

แรกไปยังพื้นที่ต่างๆเพื่อให้ผู้ชมที่ไม่ได้เข้าชมการแข่งขันมีโอกาสรับชมและยังเป็นการแสดงออกถึงการต่อสู้ผ่านการจัดการแข่งขันกีฬาของตนเองให้ประเทศอื่นๆรับทราบถึงอภิปไตยของตน กรมวิทยุกระทรวงสื่อสาร (Jawatan Radio Kementerian Penerangan) บันทึกภาพการออกอากาศการแข่งขันนี้ไปยังพื้นที่เขตอิทธิพลของสาธารณรัฐอินโดนีเซียทั้งในเกาะชวา เกาะสุมาตรา สิงคโปร์ อินเดีย ฟิลิปปินส์ และออสเตรเลีย เพื่อเป็นการแสดงออกถึงความสามัคคีของชาวอินโดนีเซียที่เกิดขึ้นจากการแข่งขันกีฬาประจำชาติ และเป็นการแสดงพลังแห่งการต่อสู้ของชาติและความมีอัตลักษณ์ของสาธารณรัฐอินโดนีเซียผ่านการแข่งขันกีฬาประจำชาติแม้จะไม่สามารถเข้าร่วมการแข่งขันโอลิมปิกที่กรุงลอนดอนได้ในปีนั้น

รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียเปิดโอกาสให้สื่อมวลชนต่างชาติเข้าถึงการแข่งขันดังกล่าวเพื่อเป็นการแสดงบรรยากาศของสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งนี้และแสดงออกถึงจุดยืนของสาธารณรัฐอินโดนีเซียผ่านการแข่งขันกีฬานี้ให้ต่างชาติได้มีโอกาสรับชมและร่วมเป็นสักขีพยาน⁶¹ โดยช่างภาพชาวดัตช์นามว่าชาร์ล ไบรเยอร์ (Charles Breijer) ได้เข้าร่วมชมและถ่ายภาพบรรยากาศการแข่งขันกีฬารายการนี้ โดยเขาถ่ายภาพเยาวชนชายปฏิบัติภารกิจออกกำลังกายด้วยกระบวนท่าปั่นจักสีลัดในพิธีเปิดการแข่งขัน (ดูรูปที่ 6.4 และ 6.5) ซึ่งการบรรจุการแสดงปั่นจักสีลัดในพิธีเปิดการแข่งขันสะท้อนว่ารัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียให้ความสำคัญกับกีฬาชนิดนี้ในฐานะกีฬาประจำชาติอันมีพัฒนาการมาจากช่วงสงครามมหาเอเซียบูรพาที่สามารถแสดงออกถึงอัตลักษณ์ของความเป็นชาติสาธารณรัฐอินโดนีเซียได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้กิจกรรมอื่นๆในพิธีเปิดอย่างการเดินขบวนพร้อมการร้องเพลงชาติและเคารพธงชาติ รวมถึงการแสดงต่างๆย่อมแสดงให้เห็นว่าการแข่งขันกีฬาดังกล่าวเป็นความพยายามในการแสดงออกถึงอภิปไตยสาธารณรัฐอินโดนีเซียอย่างชัดเจน (ตัวอย่างเช่นรูปที่ 6.6) ขณะเดียวกันความพยายามส่งเสริมกีฬาของรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียผ่านการแข่งขันสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งแรกประสบความสำเร็จการแสดงออกถึงอภิปไตยของสาธารณรัฐอินโดนีเซียอย่างชัดเจน ซึ่งนอกเหนือไปจากการเข้าร่วมของเนเธอร์แลนด์ที่ตั้งที่ปรากฏผ่านการส่งช่างภาพเข้ามาเก็บบรรยากาศแล้ว ยังปรากฏหลักฐานว่าออสเตรเลียได้ส่งตัวแทนเข้าร่วมเป็นสักขีพยานในการแข่งขันสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งแรกในฐานะสมาชิกคณะตัวแทนสันถวไมตรี โดยพบหลักฐานเป็นภาพถ่ายการเข้าร่วมพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาของตัวแทนรัฐบาลออสเตรเลียเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม ค.ศ. 1948 ไว้ที่เว็บไซต์ของหอสมุดแห่งชาติออสเตรเลีย (National Library of Australia) (ดูรูปที่ 6.7)

⁶¹ SH Sudharmono, *30 years of Indonesia's Independence*, (Jakarta: State Secretariat, Republic of Indonesia, 1975), p. 170.

© Charles Breijer / nfa, coll. Nederlands fotomuseum

รูปที่ 6.4 : ภาพถ่ายกิจกรรมการออกกำลังกายด้วยป็นจักสีลัตของเยาวชน
อินโดนีเซียในพิธีเปิดสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งที่ 1 ของชาร์ล ไบรเยอร์

ที่มา : Koninklijke Bibliotheek, *Pemoeda's in actie tijdens een sportmanifestatie in het stadion van Solo, Indonesië (1948)* [Online], 2003,

Available from:

<http://www.geheugenvannederland.nl/?/nl/items/NFA02:chb-5067-8>

[2014, January 24]

© Charles Breijer / nfa, coll. Nederlands fotomuseum

รูปที่ 6.5 : ภาพถ่ายกิจกรรมการออกกำลังกายด้วยป็นจักสีลัตของเยาวชน
อินโดนีเซียระหว่างพิธีเปิดสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งที่ 1 ของชาร์ล ไบรเยอร์
ที่มา : Koninklijke Bibliotheek, [Pemoeda's in actie tijdens een
sportmanifestatie in het stadion van Solo, Indonesië \(1948\)](#) [Online], 2003,

Available from:

<http://www.geheugenvannederland.nl/?/nl/items/NFA02:chb-5067-11>

[2014, January 24]

© Charles Breijer / nfa, coll. Nederlands fotomuseum

รูปที่ 6.6 : ภาพถ่ายกิจกรรมการแสดงของนักเรียนหญิงระหว่างพิธีเปิดสัปดาห์กีฬา
แห่งชาติครั้งที่ 1 ของชาร์ล ไบรเยอร์

ที่มา : Koninklijke Bibliotheek, [Pemoeda's in actie tijdens een sportmanifestatie in het stadion van Solo, Indonesië \(1948\)](#) [Online], 2003,

Available from:

<http://www.geheugenvannederland.nl/?nl/items/NFA02:chb-5067-12>

[2014, January 24]

รูปที่ 6.7 : ตัวแทนรัฐบาลออสเตรเลียเข้าร่วมพิธีเปิดสัปดาห์กีฬาแห่งชาติของ
สาธารณรัฐอินโดนีเซียเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม ค.ศ. 1948

ที่มา : National Library of Australia, Opening ceremony at National Sports Week in Solo, 8 September 1948 [picture] / Indonesian Press Photo Service (IPPHOS) [Online], Available from: <http://nla.gov.au/nla.obj-143223053> [2016, May 10]

ทั้งรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นและรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียต่างให้ความสำคัญกับการส่งเสริมกีฬา และการออกกำลังกายทั้งกีฬาสากลและกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวของชาวญี่ปุ่นและชาวพื้นเมือง มีลักษณะเป็นการพัฒนาความแข็งแรงของร่างกายไปพร้อมกับการสร้างขวัญกำลังใจและเกียรติภูมิของชาติ ท่ามกลางสงครามที่รัฐบาลทั้งสองต้องต่อสู้กับอิทธิพลของต่างชาติอย่างฝ่ายสัมพันธมิตรและเนเธอร์แลนด์ ที่ไม่เพียงปรากฏให้เห็นเพียงแค่การส่งเสริมกีฬาพื้นเมืองเท่านั้น แต่ยังคงสะท้อนให้เห็นว่ารัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียยังคงให้ความสำคัญกับกีฬาสากลด้วยความพยายามพัฒนาการกีฬาในประเทศของตนเองให้มีมาตรฐานและยังจัดให้มีการแข่งขันในสัปดาห์กีฬาแห่งชาติอันเป็นการแข่งขันกีฬาประจำชาติครั้งแรกของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย หลังชาวพื้นเมืองมีโอกาสเล่นกีฬาและออกกำลังกายมากขึ้นในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพา

เมื่อสงครามต่อสู้เพื่อเอกราชจบลงด้วยการได้รับเอกราชอย่างสมบูรณ์ของรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ผลของความพยายามสร้างความรู้สึกรักชาติของสาธารณรัฐอินโดนีเซียด้วยการส่งเสริมกีฬาจึงส่งต่อมายังยุคสมัยหลังผ่านการจัดการแข่งขันกีฬาทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ดังปรากฏในงานเขียนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์กีฬาตามที่ผู้วิจัยอภิปรายไว้ในบทแรก อีกทั้งยังเป็นช่วงเวลาที่รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียเริ่มต้นให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายนอกบริบทสงครามได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถให้ความสำคัญกับการส่งเสริมกีฬาสากลด้วยจุดประสงค์เพื่อเป็นกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ สร้างเกียรติภูมิชื่อเสียง และสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประเทศได้อย่างเต็มประสิทธิภาพกว่าช่วงที่อยู่ในสงครามต่อสู้เพื่อเอกราชที่มีความจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับกีฬาและการออกกำลังกายต่อสู้ป้องกันตัวด้วยจุดประสงค์ด้านการสงครามและการทหารเป็นสำคัญ

สหพันธ์กีฬากับคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียได้ดำเนินการติดต่อกับคณะกรรมการโอลิมปิกสากลจนสามารถส่งนักกีฬาชายจำนวน 3 รายเป็นตัวแทนประเทศเข้าแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อนครั้งที่ 15 ที่เมืองเฮลซิงกิ ประเทศฟินแลนด์เมื่อ ค.ศ. 1952 ส่งผลให้สาธารณรัฐอินโดนีเซียส่งนักกีฬาเข้าเป็นตัวแทนความเป็นรัฐชาติที่มีอธิปไตยอย่างสมบูรณ์หลังความพยายามดังกล่าวเคยล้มเหลวในช่วงสงครามต่อสู้เพื่อเอกราช ขณะเดียวกันรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียยังจัดการแข่งขันสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งที่ 2 ณ สนามกีฬากัมปรีในกรุงจาการ์ตาเมื่อ ค.ศ. 1951 อันเป็นการแข่งขันของ 13 ภูมิภาคในหมู่เกาะอินโดนีเซียได้แก่สุมาตราเหนือ สุมาตรากลาง สุมาตราใต้ เมืองหลวงจาการ์ตา ชวาตะวันตก ชวากลาง ชวาตะวันออก กาลิมันตันเหนือและใต้ (ทีมเดียวกัน) กาลิมันตันตะวันตก สุลาเวสีใต้ สุลาเวสีเหนือ ซุนดาน้อย และมาลุกู การแข่งขันดังกล่าวถือเป็นการแข่งขันระหว่างตัวแทนของหมู่เกาะอินโดนีเซียทั้งหมดตามเจตนารมณ์ของนักชาตินิยมช่วงสงครามต่อสู้เพื่อเอกราชที่แสดงออกถึงความเป็น “เอกภาพท่ามกลางความหลากหลาย” (Bhinneka Tunggal Ika) และปัญญาศีลอันเป็นอุดมการณ์สูงสุดของชาติได้เป็นครั้งแรก⁶² และรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียยังคงจัดการแข่งกีฬารายการสัปดาห์กีฬาแห่งชาติเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันในขณะที่ผู้วิจัยกำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลง สัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งที่ 19 ที่เมืองบันดุง (วันที่ 9 ถึง 21 กันยายน ค.ศ. 2016) กำลังจะเริ่มต้นขึ้นด้วยจุดประสงค์สำคัญตามที่คอลิน บราวน์กล่าวไว้ นั่นคือเพื่อเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีและอัตลักษณ์ความเป็นอินโดนีเซียสมัยใหม่ ผ่านการมีส่วนร่วมใน

⁶² Pekan Olah Raga Nasional, *Berita PON ke-2*, (Jakarta: Panitia Besar, 1951), p. 16.

การแข่งขันกีฬาของตัวแทนนักกีฬาแต่ละจังหวัด และการแสดงออกถึงความเป็นส่วนหนึ่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียการผลิตเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพการแข่งขันของแต่ละจังหวัด⁶³

นอกจากนี้ สาธารณรัฐอินโดนีเซียยังใช้กีฬาเป็นเครื่องมือหนึ่งของนโยบายเสริมสร้างและยืนยันอัตลักษณ์ของชาติทั้งภายในสาธารณรัฐเองและต่อนานาชาติ โดยมี 2 กระบวนการสำคัญ นั่นคือ การทำให้กีฬาต่างชาติกลายเป็นกีฬาสำคัญประจำชาติของตนเอง (nationalization) จนได้รับการยกย่องทั่วโลก และการส่งออกกีฬาพื้นเมืองให้เป็นที่ยอมรับระดับสากล (internationalization) ในฐานะที่กีฬาพื้นเมืองเป็นผลผลิตทางวัฒนธรรม (cultural product) ของอินโดนีเซีย โดยหลังสงครามต่อสู้เพื่อเอกราชสิ้นสุดลง รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียพยายามสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศของตนในการแข่งขันกีฬาสากล โดยเฉพาะกีฬาแบดมินตัน รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพการแข่งขันกีฬาแบดมินตันภายในประเทศอย่างมาก นักแบดมินตันชาวอินโดนีเซียสามารถคว้าแชมป์การแข่งขันระหว่างประเทศได้เป็นครั้งแรกในการแข่งขันโทมัสคัพ (Thomas Cup) ครั้งที่ 4 ณ เกาะสิงคโปร์ที่ขณะนั้นเป็นส่วนหนึ่งของสหพันธรัฐมลายาเมื่อ ค.ศ. 1958 และจากการแข่งขันทั้งหมด 29 ครั้ง นักกีฬาแบดมินตันทีมชาติอินโดนีเซียสามารถคว้าแชมป์รายการนี้ได้รวมทั้งหมด 13 ครั้ง⁶⁴ อีกทั้งสาธารณรัฐอินโดนีเซียยังจัดการแข่งขันกีฬาแบดมินตันระหว่างประเทศรายการใหญ่ภายใต้ชื่อ “ซูดีร์มันคัพ” (Sudirman Cup) ตั้งแต่ ค.ศ. 1989 เป็นต้นมา เพื่อเป็นเกียรติแก่ ดิคก์ ซูดีร์มัน (Dick Sudirman) ผู้ก่อตั้งสมาคมแบดมินตันอินโดนีเซีย (Persatuan Bulutangkis Seluruh Indonesia หรือ PBSI) เมื่อ ค.ศ. 1951 และดำรงตำแหน่งรองประธานสหพันธ์แบดมินตันนานาชาติใน ค.ศ. 1975 (ก่อนสหพันธ์นี้จะเปลี่ยนชื่อเป็นสหพันธ์แบดมินตันโลก หรือ Badminton World Federation เมื่อ ค.ศ. 2006)⁶⁵ ขณะที่การคว้าชัยชนะในการแข่งขันแบดมินตันระหว่างประเทศในกีฬาโอลิมปิกเกมส์ครั้งที่ 25 ณ กรุงบาร์เซโลน่า ประเทศสเปนเมื่อ ค.ศ. 1992 คือความสำเร็จสูงสุดของวงการแบดมินตันสาธารณรัฐอินโดนีเซียจนได้รับการยกย่องทั่วโลก ในการแข่งขันดังกล่าว อลัน บุดีกุสุมา (Alan Budikusuma) และซูชี ซูซานติ (Susi Susanti) สามารถคว้าเหรียญทองได้ในประเภทชายเดี่ยว และหญิงเดี่ยวตามลำดับ ส่วนเอ็ดดี้ ฮาร์โตโน (Eddy Hartono) และ รูดี้ กูนาวัน (Rudy Gunawan) คว้าเหรียญเงินในประเภทชายคู่⁶⁶

⁶³ Colin Brown, “Sport, Modernity and Nation Building: The Indonesian National Games of 1951 and 1953,” p. 433.

⁶⁴ Broto Happy Wondomisnowo, *Baktiku bagi Indonesia*, (Gramedia Pustaka Utama, 2011), pp. 9-10.

⁶⁵ Badminton World Federation, *2015 VIVO BWF Sudirman Cup Championships* [Online], Available from: <http://bwfbadminton.org/file.aspx?id=608058&dl=1> [2016, June 17]

⁶⁶ Broto Happy Wondomisnowo, *Baktiku bagi Indonesia*, p. 10.

ขณะเดียวกัน สมาคมปันจักสีลัตอินโดนีเซียมีบทบาทอย่างมากในการผลักดันปันจักสีลัตให้เป็นกีฬานานาชาตินับตั้งแต่หลังสงครามต่อสู้เพื่อเอกราชสิ้นสุดลง นอกเหนือไปจากที่ยังคงใช้ปันจักสีลัตเป็นกิจกรรมในสถานศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมหาวิทยาลัย รวมถึงเป็นกิจกรรมออกกำลังกายในหมู่ข้าราชการอย่างทหารและตำรวจแล้ว⁶⁷ สมาคมปันจักสีลัตอินโดนีเซียยังพยายามกำหนดกฎกติกาและมาตรฐานของปันจักสีลัตในฐานะกีฬามากกว่าการออกกำลังกายอย่างชัดเจน โดยสมาคมปันจักสีลัตอินโดนีเซียได้จัดการแข่งขันกีฬาปันจักสีลัตในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ อีกทั้งยังจัดการแข่งขันเฉพาะปันจักสีลัตระดับประเทศ (Kejuaraan Nasional Pencak Silat) ขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. 1975⁶⁸ และร่วมมือกับสมาคมสีลัตแห่งชาติมาเลเซีย (Persekutuan Silat Kebangsaan Malaysia หรือ PERSAKA) สมาคมสีลัตสิงคโปร์ (Persekutuan Silat Singapura หรือ PERSISI) และตัวแทนของบรูไนดารุสซาลาม เพื่อหารือเกี่ยวกับการจัดตั้งสมาคมปันจักสีลัต จนในที่สุดทั้ง 4 ประเทศได้ร่วมกันก่อตั้งสมาคมปันจักสีลัตสากล (Persekutuan Pencak Silat Antarbangsa หรือ International Pencak Silat Federation) ขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1980 ด้วยจุดประสงค์สำคัญคือเพื่อขยายอิทธิพลของกีฬานิตินี้จากระดับภูมิภาคสู่ระดับโลก⁶⁹ สมาคมปันจักสีลัตสากลได้จัดการแข่งขันปันจักสีลัตระดับนานาชาติครั้งแรกที่กรุงจาการ์ตาเมื่อ ค.ศ. 1982 โดยมีตัวแทนเข้าแข่งขันทั้งหมด 7 ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สหพันธรัฐมาเลเซีย สาธารณรัฐสิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย เนเธอร์แลนด์ และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ในปัจจุบันสมาคมปันจักสีลัตสากลมีสมาชิกกว่า 38 ประเทศจากทั่วโลก รวมไปถึงประเทศญี่ปุ่นซึ่งเป็นชาติที่เคยส่งเสริมกีฬาพื้นเมืองของชาวอินโดนีเซียชนิดนี้ในสมัยสงครามมหาเอเชียบูรพา⁷⁰

⁶⁷ Thomas A. Green and Joseph R. Svinth, *Martial Arts of the World: An Encyclopedia of History and Innovation*, Volume 2, (ABC-CLIO, 2010), pp. 237-238.

⁶⁸ Uwe U. Paetzold and Paul H. Mason, *The Fighting Art of Pencak Silat and its Music: From Southeast Asian Village to Global Movement*, (BRILL, 2016), p. 58.

⁶⁹ หลังจากประเทศในโลกมาอยู่อย่างสหพันธรัฐมาเลเซียและสาธารณรัฐสิงคโปร์ประกาศเอกราชเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม ค.ศ. 1953 และ 9 สิงหาคม ค.ศ. 1965 ตามลำดับ ทั้งสองประเทศได้เริ่มก่อตั้งสมาคมปันจักสีลัตเป็นของตนเองในช่วงทศวรรษที่ 1970 กล่าวคือสมาคมสีลัตแห่งชาติมาเลเซีย (Persekutuan Silat Kebangsaan Malaysia หรือ PERSAKA) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1974 สมาคมสีลัตสิงคโปร์ (Persekutuan Silat Singapura หรือ PERSISI) เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน ค.ศ. 1976 ในขณะที่บรูไนดารุสซาลามในช่วงเวลานั้นยังไม่ได้ก่อตั้งสมาคมปันจักสีลัตของตนเอง และขณะนั้นยังมีสถานะเป็นเพียงรัฐอารักขาของประเทศอังกฤษ จึงเข้าร่วมการประชุมดังกล่าวด้วยการส่งตัวแทนของรัฐเข้าร่วม

⁷⁰ Ibid, pp. 58, 103.

นอกจากนี้การแข่งขันป็นจักสีลัตยังได้รับการบรรจุไว้ในการแข่งขันเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 14 ที่กรุงจาการ์ตาเป็นเจ้าภาพเมื่อ ค.ศ. 1987 นับเป็นการแข่งขันกันระหว่างผู้เป็นเจ้าของร่วมทางวัฒนธรรมของศิลปะต่อสู้ป้องกันตัวชนิดนี้ อย่างสาธารณรัฐอินโดนีเซีย สหพันธรัฐมาเลเซีย สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย และบรูไนดารุสซาลาม สาธารณรัฐอินโดนีเซียประสบความสำเร็จในการใช้กีฬาป็นจักสีลัตสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศตนเองและแสดงออกถึงความเป็นเจ้าของกีฬาป็นจักสีลัตเหนือประเทศอื่นด้วยการคว้าเหรียญทองและตำแหน่งชนะเลิศในการแข่งขันป็นจักสีลัตหลายรายการ รวมไปถึงในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่เริ่มมีการจัดการแข่งขันป็นจักสีลัตครั้งแรกในการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 15 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ค.ศ. 1989 และยังมี การแข่งขันเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน⁷¹

หากย้อนกลับไปพิจารณาที่ญี่ปุ่นเอง จะเห็นได้ว่าญี่ปุ่นใช้กีฬาเป็นเครื่องมือทางการเมืองและการดำเนินนโยบายต่างประเทศอย่างหนึ่ง เพื่อเสริมสร้างและยืนยันอัตลักษณ์ของชาติตนเองทั้งภายในและภายนอกประเทศ ภายใต้นโยบายส่งเสริมกีฬาของกองทัพญี่ปุ่นในหมู่เกาะอินโดนีเซีย ในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพา ญี่ปุ่นได้พยายามส่งออกกีฬาและรูปแบบการออกกำลังกายของตนอย่างกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวหลายชนิดและกายบริหารประกอบดนตรี จนอาจกล่าวได้ว่านโยบายทางการกีฬาและผลของการดำเนินนโยบายดังกล่าวได้กลายเป็นมรดกอย่างหนึ่งที่สมัยการยึดครองของญี่ปุ่นวางไว้ให้สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ตามที่ผู้วิจัยเสนอไว้วิทยานิพนธ์เรื่องนี้

⁷¹ Ibid, p. 62.

บทสรุป

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นการศึกษาประวัติศาสตร์อินโดนีเซียในบริบทที่เกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายของรัฐบาลช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาและสงครามต่อสู้ออกกราช วิทยานิพนธ์เรื่องนี้พยายามแสดงให้เห็นว่าสงครามมหาเอเชียบูรพามีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการกำหนดนโยบายการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายของกองทัพญี่ปุ่นในหมู่เกาะอินโดนีเซีย และมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อทิศทางการส่งเสริมกีฬาในหมู่เกาะอินโดนีเซียเพื่อใช้ต่อสู้กับอาณานิคม เนเธอร์แลนด์หลังการประกาศเอกราช โดยเฉพาะการส่งเสริมปันจักสีลัตในฐานะกีฬาประจำชาติของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย และการจัดการแข่งขันกีฬาอย่างเป็นทางการในประเทศเป็นครั้งแรก

การส่งเสริมกีฬาของกองทัพญี่ปุ่นส่งผลให้วัฒนธรรมการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายเริ่มกระจายสู่ประชาชนพื้นเมืองระดับล่าง ด้วยจุดประสงค์สำคัญคือการมุ่งพัฒนาประชาชนให้มีร่างกายและจิตวิญญาณที่แข็งแกร่งผ่านการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย กองทัพญี่ปุ่นมุ่งความสำคัญของการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายไปที่ประเด็นการสร้างจิตสำนึกแห่งความรักชาติและจิตวิญญาณแห่งความกล้าหาญไปพร้อมกับการสร้างร่างกายที่แข็งแกร่ง เพื่อให้คนเหล่านี้สามารถก้าวขึ้นมาเป็นกองกำลังทหารในอนาคตท่ามกลางสถานการณ์ของสงครามมหาเอเชียบูรพา แตกต่างจากในสมัยอาณานิคมอินเดียตะวันตกของเนเธอร์แลนด์ที่กีฬาและการออกกำลังกายมักจำกัดตัวอยู่ในหมู่ชาวดะวันตกและชนชั้นนำทางสังคม

ผลการวิจัยในบทที่ 3 แสดงให้เห็นว่ากองทัพญี่ปุ่นพยายามเผยแพร่การเล่นกีฬาและการออกกำลังกายให้แก่คนพื้นเมืองไปพร้อมกับความพยายามนำนโยบายและกิจกรรมการส่งเสริมกีฬาที่ใช้ในประเทศของตนมาใช้ในหมู่เกาะอินโดนีเซีย รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นพยายามส่งเสริมการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายด้วยการส่งเสริมกีฬาญี่ปุ่นควบคู่ไปกับกีฬาสากลอันเป็นหนึ่งในวัฒนธรรมของชาวดะวันตกให้แก่ประชาชน กรณีดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ากองทัพญี่ปุ่นเล็งเล็งวัฒนธรรมของชาวดะวันตกมาใช้กับนโยบายของตนเองอย่างเหมาะสม ซึ่งตรงกันข้ามกับการยกเลิกวัฒนธรรมของชาวดะวันตกอื่นๆ อีกมากมายอย่าง ภาษา ระบบราชการ หรือการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษา เป็นต้น ทั้งนี้กองทัพญี่ปุ่นได้นำเสนอกีฬาและการออกกำลังกายผ่านวิธีการที่หลากหลาย ทั้งการให้ความรู้เกี่ยวกับกีฬาผ่านสิ่งพิมพ์ของรัฐ รวมถึงจัดกิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแข่งขันและการออกกำลังกายมากยิ่งขึ้น เพื่อสร้างสุขภาวะที่ดีให้แก่ประชาชนและเพื่อให้คนเหล่านี้มีสุขภาวะที่ดี ช่วงเวลาดังกล่าวรัฐบาลกำหนดให้ประชาชนปฏิบัติกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรี รวมไปถึงการสร้างสนามกีฬาและการจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาหลากหลายรายการ เช่น สัปดาห์กีฬาอินโดนีเซีย การแข่งขันกีฬาเพื่อเฉลิมฉลองวันครบรอบเมจิ รวมถึงการแข่งขันกีฬาในแต่ละสถานศึกษาที่กองทัพ

ญี่ปุ่นส่งเสริมให้แต่ละโรงเรียนมีกิจกรรมกีฬาและออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนทั้งชายและหญิงหันมาใส่ใจการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายมากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัยในบทที่ 4 แสดงให้เห็นว่าสถานการณ์ของญี่ปุ่นในสงครามมหาเอเชียบูรพากว่า 3 ปี ได้ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายส่งเสริมกีฬาในหมู่เกาะอินโดนีเซียของกองทัพญี่ปุ่นที่สะท้อนถึงความไม่หยุดนิ่งของนโยบายดังกล่าว กองทัพญี่ปุ่นหันมาให้ความสำคัญกับนโยบายส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายด้วยจุดประสงค์ด้านการทหารอย่างชัดเจนเมื่อเข้าสู่ ค.ศ. 1943 อันเกิดจากความจำเป็นในการสร้างกองกำลังชาวพื้นเมืองเพื่อป้องกันการโจมตีของฝ่ายสัมพันธมิตร แทนกองกำลังทหารญี่ปุ่นที่ย้ายไปประจำการบริเวณหมู่เกาะโซโลมอน ในเวลานั้นกองทัพญี่ปุ่นผลักดันกิจกรรมการออกกำลังกายของกองทัพกับกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวของญี่ปุ่นอย่างยูโด เคนโด ให้เป็นหนึ่งในกิจกรรมการออกกำลังกาย และการส่งเสริมกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวของกองทัพญี่ปุ่นนี้ได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญในการฟื้นฟูกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวของชาวพื้นเมืองอินโดนีเซียอย่างป็นจักสีลัต ในฐานะกิจกรรมสำหรับออกกำลังกายและฝึกฝนเยาวชนกับกองกำลังพื้นเมือง

ผลการวิจัยในบทที่ 5 แสดงให้เห็นว่าการส่งเสริมกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวของกองทัพญี่ปุ่นเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้กีฬาต่อสู้ป้องกันตัวของชาวพื้นเมืองอย่างป็นจักสีลัตขยายตัวในฐานะกีฬาประจำชาติอินโดนีเซียอย่างเต็มตัวตั้งแต่ช่วงเดือนกันยายน ค.ศ. 1944 เป็นต้นมา กองทัพญี่ปุ่นเริ่มส่งเสริมการให้เอกราชของอินโดนีเซียจนนำมาสู่การเผยแพร่และเติบโตของวัฒนธรรมพื้นเมือง เพื่อเรียกร้องให้ประชาชนหันมาสนับสนุนกองทัพญี่ปุ่นและต่อต้านการรุกรานของฝ่ายสัมพันธมิตร การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้เกิดการผลักดันป็นจักสีลัตให้กลายเป็นหนึ่งในกีฬาประจำชาติของชาวพื้นเมืองด้วยการเป็นกิจกรรมฝึกฝนของกองกำลังพื้นเมืองและเป็นหนึ่งในกิจกรรมออกกำลังกายตามสถานศึกษา และเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสดงอัตลักษณ์ของชาวอินโดนีเซียเพื่อปลดแอกตนเองจากอาณานิคมเนเธอร์แลนด์ ดังนั้นการเริ่มต้นส่งเสริมป็นจักสีลัตในฐานะกีฬาประจำชาติของอินโดนีเซียจึงไม่ได้เกิดขึ้นหลังสาธารณรัฐอินโดนีเซียประกาศเอกราช แต่กลับเกิดขึ้นจากอิทธิพลการผลักดันของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นในหมู่เกาะอินโดนีเซียในช่วงปลายสงครามมหาเอเชียบูรพา

ขณะที่ผลการวิจัยในบทที่ 6 แสดงให้เห็นว่าท้ายที่สุดผู้ได้รับอานิสงค์จากความพยายามส่งเสริมกีฬาของกองทัพญี่ปุ่นคือรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซีย หลังสงครามมหาเอเชียบูรพายุติลงด้วยความพ่ายแพ้ของกองทัพญี่ปุ่นและเข้าสู่ช่วงเวลาแห่งการชิงอำนาจอธิปไตยเหนือหมู่เกาะอินโดนีเซียระหว่างฝ่ายสาธารณรัฐอินโดนีเซียกับฝ่ายรัฐบาลอาณานิคมเนเธอร์แลนด์ในสงครามต่อสู้เพื่อเอกราช กองกำลังพื้นเมืองและเยาวชนที่กองทัพญี่ปุ่นฝึกฝนการรบที่ได้รับการพัฒนาร่างกายกับจิตวิญญาณผ่านการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายได้กลายเป็นกำลังสำคัญที่เข้าร่วมการต่อสู้เพื่อผลประโยชน์ของประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซียเป็นสำคัญจนนำมาสู่การต่อสู้กับการรุกรานของกองทัพ

เนเธอร์แลนด์ รวมถึงการต่อสู้เพื่อช่วงชิงอาวุธกับทางกองทัพญี่ปุ่นเสียเอง อีกทั้งรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียยังนำแนวทางการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายของกองทัพญี่ปุ่นที่ให้ความสำคัญกับการสร้างจิตวิญญาณแห่งความกล้าหาญและจิตสำนึกแห่งความรักชาติมาปรับใช้ดำเนินการช่วงสงครามต่อสู้เพื่อเอกราช โดยเฉพาะการส่งเสริมปั่นจักสีลัดให้เป็นกีฬาประจำชาติที่ได้รับการบรรจุให้เป็นกิจกรรมบังคับในวิชาพลศึกษาผ่านการกำหนดหลักสูตรการศึกษา ค.ศ. 1947 ทั้งนี้ รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นและรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียอาจตระหนักดีว่าเพียงแค่การส่งเสริมดังกล่าวให้แก่ประชาชนนั้นไม่สามารถใช้ต่อสู้กับอาวุธสมัยใหม่ของชาวตะวันตกได้ แต่รัฐบาลทั้งสองยังคงพยายามผลักดันกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวจากความเป็นในการสร้างร่างกายและจิตวิญญาณแห่งความกล้าหาญเพื่อให้ประชาชนมีความรักชาติและมีกำลังใจต่อต้านการรุกรานของกองทัพฝ่ายสัมพันธมิตรและกองกำลังของรัฐบาลเนเธอร์แลนด์

ขณะเดียวกันสาธารณรัฐอินโดนีเซียยังจัดการแข่งขันสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งแรกที่เมืองสุราการ์ตาหรือโซโลเมื่อ ค.ศ. 1948 หลังเคยมีประสบการณ์จัดการแข่งขันสัปดาห์กีฬาอย่างเป็นทางการในช่วง ค.ศ. 1942 และ 1943 ภายใต้การบริหารงานของสมาคมกีฬาและขบวนการฝึกซ้อมกีฬาตามลำดับ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือแสดงอภินิหารของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ดังนั้นแนวทางการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายของรัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นกับรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียจึงมีความคล้ายคลึงกันคือเป็นการให้ความสำคัญกับการสร้างอุดมการณ์ชาตินิยมด้วยการให้ความสำคัญกับเรื่องของเกียรติภูมิและวัฒนธรรมอันเก่าแก่ของชาติ รวมไปถึงเป็นการสร้างขวัญกำลังใจและจิตวิญญาณแห่งความกล้าหาญในยุคสงครามท่ามกลางสถานการณ์เปลี่ยนผ่านของนโยบายทางการเมืองสังคมและวัฒนธรรมจากช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพามาสู่ช่วงสงครามต่อสู้เพื่อเอกราช จนกระทั่งรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียสามารถบรรลุความเป็นเอกราชได้อย่างสมบูรณ์ในปลาย ค.ศ. 1949 หลังสามารถเจรจากับเนเธอร์แลนด์ในการประชุมโต๊ะกลมที่กรุงเฮก (Hague) ประเทศเนเธอร์แลนด์ ระหว่างเดือนสิงหาคมจนถึงพฤศจิกายนในปีดังกล่าว

ผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นถือเป็นการศึกษาประวัติศาสตร์อินโดนีเซียในประเด็นใหม่ที่ยังไม่มีผู้ศึกษาอย่างจริงจัง และจะเป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษาประวัติศาสตร์อินโดนีเซียและประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาในอนาคตต่อไป อย่างไรก็ตามข้อสังเกตหนึ่งที่ยังไม่สามารถหาคำตอบในวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ คือนอกเหนือไปจากเกาะชวาหรือเกาะสุมาตรา และหมู่เกาะอื่นๆทางด้านตะวันออกของเกาะชวา เช่น นูซาเต็งการา สุลาเวสี หรือกาลิมันตันแล้ว กองทัพญี่ปุ่นได้ใช้นโยบายส่งเสริมกีฬาในแต่ละพื้นที่ที่เหมือนหรือแตกต่างกันออกไปอย่างไร แม้ว่ารัฐบาลญี่ปุ่นในเกาะชวาจะมีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายทางการเมืองจนมีอิทธิพลต่อการรายงานข่าวสารให้แก่หมู่เกาะรอบข้างตั้งแต่ช่วง ค.ศ. 1943 เป็นต้นมาก็ตาม การขาดคำอธิบาย

ในส่วนนี้เกิดจากการที่ผู้วิจัยพบข้อจำกัดและปัญหาด้านการเข้าถึงหลักฐานในพื้นที่เกาะสุมาตราและหมู่เกาะทางตะวันออกเฉียงของเกาะซวาที่มีจำนวนน้อยกว่าเกาะซวาตอนข้างมาก ส่งผลให้วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ยังคงมีช่องว่างและประสบปัญหาในการอธิบายนโยบายการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายในหมู่เกาะอินโดนีเซียอย่างทั่วถึง

อย่างไรก็ดี การศึกษานโยบายการส่งเสริมกีฬาในหมู่เกาะอินโดนีเซียของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ยังประสบปัญหาการขาดคำอธิบายเพิ่มเติมอีกหลายประเด็น ตัวอย่างเช่น ประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินนโยบายการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายทั้งในช่วงสงครามมหาเอเซียบูรพาและสงครามต่อสู้ออกุสตา โดยเฉพาะปฏิกริยาตอบรับหรือต่อต้านของประชาชนต่อการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย รวมถึงประเด็นเกี่ยวกับการสร้างร่างกายตามอุดมคติของกองทัพญี่ปุ่น และในประเด็นเกี่ยวกับการแพทย์และการโภชนาการ เนื่องจากผู้วิจัยไม่สามารถเข้าถึงแหล่งหลักฐานอื่นนอกเหนือไปจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารร่วมสมัยสงครามมหาเอเซียบูรพาและสงครามต่อสู้ออกุสตา ซึ่งหลักฐานเหล่านี้ไม่ปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมกีฬาในหมู่เกาะอินโดนีเซียเนื่องจากข่าวสารเหล่านี้ให้ความสำคัญกับประเด็นด้านการเมืองเป็นหลัก

ในทางกลับกันเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งว่านโยบายการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายของกองทัพญี่ปุ่นในพื้นที่อื่นๆในแผนวงไพบูลย์แห่งมหาเอเซียบูรพานอกเหนือไปจากหมู่เกาะอินโดนีเซียว่าได้มีการใช้นโยบายส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายที่เหมือนและแตกต่างกันออกไปอย่างไรในแต่ละพื้นที่ โดยศึกษาเชื่อมโยงบริบทต่างๆทั้งในสังคมและสถานการณ์ของสงครามมหาเอเซียบูรพาที่ส่งผลกระทบต่อของการผลักดันนโยบายส่งเสริมกีฬาเหล่านั้น ซึ่งหากพิจารณาจากหลักฐานเบื้องต้นที่ผู้วิจัยพบจากนิตยสาร และหนังสือบางเล่มพบว่าแนวทางการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายของกองทัพญี่ปุ่นในหมู่เกาะอินโดนีเซียยังมีลักษณะคล้ายคลึงกันกับแนวทางที่ญี่ปุ่นใช้ในดินแดนอื่นในเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ตามจุดประสงค์ของกองทัพญี่ปุ่นที่มุ่งสร้างสุขภาวะที่ดีและเหมาะสมด้วยวัฒนธรรมญี่ปุ่นแก่ชาวพื้นเมืองตามแผนวงไพบูลย์แห่งมหาเอเซียบูรพาที่ในเวลาต่อมาได้นำมาสู่การใช้กีฬาและการออกกำลังกายด้วยวัตถุประสงค์ทางการทหารผ่านการฝึกฝนร่างกายและการเรียนรู้กีฬาต่อสู้ป้องกันตัวในภูมิภาคเอเซียตะวันออกเฉียงใต้

ตัวอย่างหนึ่งที่ผู้วิจัยพบคือการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายในประเทศฟิลิปปินส์ของรัฐบาลกองทัพภาคที่ 14 ของญี่ปุ่น โดยนอกเหนือไปจากหลักฐานที่ปรากฏในหน้านิตยสาร *Photographic Weekly Report* หรือรูปภาพ 3.6 ที่ผู้วิจัยได้กล่าวถึงในบทที่ 3 เกี่ยวกับการส่งเสริมกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีในกรุงมะนิลาแล้ว ทางกองทัพภาคที่ 14 มีคำสั่งให้สถานี

วิทยุกระจายเสียง KZ Radio Heacock หรือตัวย่อ KZRH¹ ในเมืองมะนิลาออกอากาศเสียงดนตรี ประกอบการปฏิบัติการบริหารประกอบดนตรีในช่วงเช้าเวลา 7:50 นาฬิกา ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน ค.ศ. 1942 เป็นต้นมา และจากนั้นต่อมาทางกองทัพญี่ปุ่นจึงเริ่มต้นจัดสัปดาห์การบริหารประกอบ ดนตรีขึ้นในสัปดาห์แรกของเดือนตุลาคมในปีเดียวกัน² นอกจากนี้หลังจากสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ได้รับ เอกราชจากกองทัพญี่ปุ่นเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม ค.ศ. 1943 จนนำมาสู่การแต่งตั้งโฮเซ ปาเซียโน ลอเรล (José Paciano Laurel) และเบนนิโย ซีเมออน อากีโน (Benigno Simeon Aquino) ดำรงตำแหน่ง ประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดี สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ได้จัดวันแห่งเฉลิมฉลองการได้รับเอกราช โดยมีการจัดกิจกรรมการออกกำลังกายของนักเรียนจำนวนมากในเมืองมะนิลาไปพร้อมกับการเดิน สวนสนามของทหารชาวฟิลิปปินส์และรวมถึงการกล่าวสุนทรพจน์ของประธานาธิบดีลอเรล โดย หลักฐานดังกล่าวปรากฏอยู่บนนิตยสาร Pandji Poestaka ฉบับวันที่ 1 พฤศจิกายน ค.ศ. 1943 (ดู รูปที่ 7.1)

รูปที่ 7.1: ภาพบรรยากาศการออกกำลังกายของบรรดานักเรียนในกรุงมะนิลา เพื่อ เฉลิมฉลองการได้รับเอกราชของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม ค.ศ. 1943 ใน นิตยสาร Pandji Poestaka

ที่มา : NIOD, “Filipina,” Pandji Poestaka (1 November 1943): 35.

¹ สถานีวิทยุดังกล่าวยังคงออกอากาศอยู่จนถึงปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น DZRH Nationwide โดยสถานีวิทยุแห่งนี้จัดเป็นสถานี วิทยุที่เก่าแก่ที่สุดของฟิลิปปินส์หลังก่อตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1939

² Grant K. Goodman, Japanese Cultural Policies in Southeast Asia during World War II, (New York: St. Martin's Press, 1991), pp. 198-9.

ขณะเดียวกันหนังสือบางเล่มที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และความทรงจำของชาวพื้นเมืองในประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาได้ระบุถึงเนื้อหาที่เกี่ยวกับนโยบายการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายบางประการในพื้นที่บริเวณนั้นเช่นกัน ตัวอย่างเช่นหนังสือ *War and Memory in Malaysia and Singapore* อันเป็นหนังสือที่รวบรวมบทความเกี่ยวกับการศึกษาเกี่ยวกับความทรงจำเกี่ยวกับสงครามมหาเอเชียบูรพาของชุมชนในมาเลเซียและสิงคโปร์ได้มีการกล่าวถึงการส่งเสริมการปฏิบัติกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรี และรวมไปถึงกีฬาต่อสู้ป้องกันตัว อาบู ตาลิบ อะหมัด (Abu Talib Amad) ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความทรงจำของนักเรียนพื้นเมืองในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาจากชาวพื้นเมืองผู้มีอายุประมาณ 60-66 ปีในขณะตีพิมพ์หนังสือช่วงเวลานั้น (คนเหล่านี้มีอายุ 76-82 ปีหากมีชีวิตอยู่ถึงปัจจุบัน) ซึ่งทางอะหมัดระบุว่าชาวพื้นเมืองที่เขาเข้าสัมภาษณ์กล่าวว่าช่วงเวลาดังกล่าวกองทัพญี่ปุ่นพยายามปลูกฝังเพลงชาติญี่ปุ่น (Kimigayo) การเคารพสมเด็จพระจักรพรรดิของญี่ปุ่นด้วยการหันไปทางทิศตะวันออก (Saikere) และกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีให้แก่ประชาชนชาวพื้นเมืองในฐานะที่เป็นตัวแทนของวัฒนธรรมญี่ปุ่นอย่างมาก³ และขณะเดียวกันทางอะหมัดยังสัมภาษณ์ครูชาวพื้นเมืองในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาบางคนที่ยังคงมีชีวิตอยู่ในขณะนั้น โดยจากการเก็บข้อมูลทางอะหมัดได้ระบุว่าครูชาวพื้นเมืองในโซนานช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพามีหน้าที่ในการสอนกิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรี กีฬาอย่างซูโม่ และกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวพื้นเมืองในคาบสมุทรมาลายูอย่างสลิตไปพร้อมกับการสอนภาษามลายู คณิตศาสตร์ การเกษตร รวมถึงการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น เพลง และนิยายญี่ปุ่น⁴

นอกจากนี้โยจิ อากาชิ (Yoji Akashi) ผู้ศึกษานโยบายวัฒนธรรมญี่ปุ่นมลายาด้วยวิธีการสัมภาษณ์และใช้หลักฐานจากหนังสือพิมพ์อย่าง *Syonan Times* และตีพิมพ์ลงหนังสือ *Japanese cultural policies in Southeast Asia during World War II* อากาชิอธิบายถึงการพัฒนาเยาวชนด้วยการฝึกซ้อมแบบทหารที่คล้ายคลึงกับในเกาะชวา โดยกล่าวว่ากองทัพญี่ปุ่นในโซนานต้องการสร้างความกล้าหาญและบุคลิกภาพที่ดีแก่ประชากรและได้ใช้กิจกรรมการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายเป็นส่วนหนึ่งในเครื่องมือขัดเกลาเยาวชน กองทัพญี่ปุ่นรวบรวมเยาวชนชาวมาเลย์ ชาวอินเดียน และชาวจีนที่มีอายุระหว่าง 17-25 ปีมาอบรมและฝึกฝนร่วมกันภายใต้การนำของนายทหารชาวญี่ปุ่น ในสถานอบรมที่มีชื่อว่า Koa Kunrenjo เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม ค.ศ. 1942 และฝึกฝนบรรดาเยาวชนด้วยการฝึกซ้อมร่างกายแบบทหาร กีฬาต่อสู้ป้องกันตัว รวมไปถึงการซ้อมรบเพื่อปลูกฝังด้านจิตวิญญาณความกล้าหาญ เยาวชนเหล่านี้ได้รับการฝึกฝนกิจกรรมที่กล่าวมาข้างต้น โดยปฏิบัติ

³ Patricia Lim Pui Huen and Diana Wong, *War and Memory in Malaysia and Singapore*, (Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 2000), pp. 47-8.

⁴ Ibid, pp. 49-53.

กิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีในตอนเช้า และหลังเสร็จสิ้นกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนและการทำความสะอาดช่วงเช้าแล้วจึงได้รับการฝึกฝนกลางแจ้งอย่างการโยนบาร์ การวิ่งกระโดดข้ามสิ่งกีดขวาง การวิ่งมาราธอน รวมถึงยังการให้ความสำคัญกับการฝึกฝนกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวอย่าง ซูโม เคนโด้ และยูโดมากเป็นพิเศษในการฝึกฝนช่วงบ่ายในสถานอบรมแห่งนี้⁵ จึงเท่ากับว่านโยบายส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายที่รัฐบาลกองทัพญี่ปุ่นส่งเสริมในหมู่เกาะอินโดนีเซียนั้นมีความคล้ายคลึงกันกับนโยบายส่งเสริมกีฬาในพื้นที่อื่นๆอย่างฟิลิปปินส์ และมลายาทั้งในการส่งเสริมกีฬาสากล กีฬาต่อสู้ป้องกันตัวทั้งกีฬาญี่ปุ่นและกีฬาพื้นเมือง รวมไปถึงกิจกรรมกายบริหาร

อย่างไรก็ตามแม้ การพัฒนาเยาวชนด้วยการฝึกซ้อมแบบทหารและการเปิดสถานอบรม Koa Kunrenjo จะมีความคล้ายคลึงกันกับการเปิดอาคารต่อสู้ป้องกันตัวบูโตกุเด็น แต่ยังคงประเด็นคำถามขึ้นว่าท่ามกลางการใช้กีฬาและการออกกำลังกายสำหรับการสร้างสุขภาวะและฝึกฝนประชากรพื้นเมืองให้ก้าวขึ้นมาเป็นทหารผู้ปกป้องพื้นที่ในแผนวงไพบูลย์แห่งมหาเอเซียบูรพาของกองทัพญี่ปุ่นนั้น รัฐบาลผู้ปกครองดินแดนในแต่ละพื้นที่ได้มีแนวทางการผลักดันด้วยปัจจัยความจำเป็นและการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมกีฬาเหมือนหรือแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด เนื่องจากแต่ละพื้นที่ต่างมีการใช้นโยบายและความเข้มงวดที่แตกต่างกันไปดังตัวอย่างเช่น กรณีของชวากัมมลายาที่ทั้งสองพื้นที่มีความแตกต่างกันในแง่มุมของนโยบายการปกครองอย่างชัดเจน โดยมีตชูโอะ นากามูระ (Mitsuo Nakamura) ที่พยายามนำเสนอเกี่ยวกับความพยายามลดระดับการปกครองที่เข้มงวดจากรัฐบาลญี่ปุ่นในกรุงโตเกียวของรัฐบาลผู้ปกครองเกาะชวากองทัพบกภาคที่ 16 ภายใต้การนำของนายพลอิมามูระ ฮิโตชิในช่วง ค.ศ. 1942 ด้วยการใช้หลักฐานจากบันทึกความทรงจำของนายพลอิมามูระที่เขียนขึ้นที่คุกในประเทศออสเตรเลียเมื่อ ค.ศ. 1948 ไว้ในบทความ General Imamura and the Early Period of Japanese Occupation นากามูระอธิบายว่ากองทัพบกภาคที่ 16 ญี่ปุ่นในช่วง ค.ศ. 1942 ใช้นโยบายการปกครองแบบอ่อน (Mild Policy) อันเป็นการให้ความสำคัญกับการสร้างพื้นฐานคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชนและเป็นการฟื้นฟูเศรษฐกิจขึ้นใหม่ เช่น การให้ออกาสด้านการทำงานอาชีพ การเปิดโรงเรียนให้แก่ประชากรในชวา⁶ ผิดกับรัฐบาลกองทัพบกภาคที่ 25 ของญี่ปุ่นที่

⁵ Grant K. Goodman, *Japanese Cultural Policies in Southeast Asia during World War II*, (New York: St. Martin's Press, 1991), pp.137-9.

⁶ Mitsuo Nakamura, "General Imamura and the Early Period of Japanese Occupation," in *Indonesia* 10 (October, 1970), p. 12. ซึ่งในเวลาต่อมานโยบายการเกณฑ์ประชากรเข้าเป็นแรงงานโรมูชานันเกิดขึ้นหลังจากนายพลอิมามูระได้รับคำสั่งย้ายไปประจำการที่หมู่เกาะโซโลมอน อันเป็นพื้นที่ประจำการของกองทัพบกภาคที่ 8 ของญี่ปุ่น

ปกครองมลายาด้วยการใช้นโยบายการปกครองแบบแข็งกร้าว (Harsh Policy) จนส่งผลต่อมาทำให้เกิดความขัดแย้งกันทางแนวคิดการปกครองระหว่างรัฐบาลกองทัพบกภาคที่ 16 กับ 25⁷

ขณะเดียวกันยังเห็นได้ว่าในหมู่เกาะอินโดนีเซีย โดยเฉพาะในเกาะชวานั้นกีฬาและการออกกำลังกายได้กลายเป็นกิจกรรมหนึ่งสำหรับการฝึกฝนร่างกายของเยาวชนให้มีความพร้อมในการเป็นกองกำลังทหารในอนาคตผ่านการออกกำลังกายแบบกองทัพ รวมไปถึงกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวของญี่ปุ่นและกีฬาพื้นเมืองตั้งแต่ ค.ศ. 1943 เป็นต้นมาอย่างชัดเจน และกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวอย่างปันจักสีลัตยังได้รับผลักดันให้กลายเป็นกีฬาประจำชาติอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเข้าสู่ ค.ศ. 1944 เพื่อใช้สำหรับการเรียกร้องความร่วมมือในการสนับสนุนการป้องกันการรุกรานของฝ่ายสัมพันธมิตรและเพื่อเป็นการสร้างอัตลักษณ์ให้แก่ชาวอินโดนีเซียไปพร้อมกัน ซึ่งบริบทในหมู่เกาะอินโดนีเซียที่กล่าวมานี้มีความแตกต่างกับบริบทในฟิลิปปินส์รวมไปถึงพม่าอย่างชัดเจน เนื่องจากทั้งสองประเทศต่างได้รับการประกาศเอกราชจากกองทัพญี่ปุ่นตั้งแต่ ค.ศ. 1943 ซึ่งในจุดนี้มีความน่าสนใจอย่างยิ่งว่ากีฬาและการออกกำลังกายของทั้งสองประเทศ และรวมไปถึงพื้นที่อื่นๆในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นมีแนวทางที่แตกต่างกันออกไปอย่างไร และจากการที่แต่ละพื้นที่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่างมีอุดมการณ์ต่อการกลับมาของชาติอาณานิคมตะวันตกที่แตกต่างกันออกไปหลังจากสงครามมหาเอเชียบูรพาสิ้นสุดลงจึงเกิดคำถามที่น่าสนใจตามมาว่าประเทศในดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้รับการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายจากกองทัพญี่ปุ่นได้นำมรดกนี้ไปประยุกต์ใช้มากน้อยเพียงใดและปรากฏออกมาในรูปแบบใดบ้าง ซึ่งคำถามเหล่านี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการต่อยอดค้นคว้าประวัติศาสตร์การส่งเสริมกีฬาช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาของกองทัพญี่ปุ่นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁷ อ่านรายละเอียดได้ใน Mitsuo Nakamura, “General Imamura and the Early Period of Japanese Occupation,” in *Indonesia* 10 (October, 1970), p. 1-26.

รายการอ้างอิง

หนังสือพิมพ์และวารสารช่วงทศวรรษ 1940 จากเว็บไซต์ของ The NIOD Institute for War, Holocaust and Genocide Studies, http://niod.x-cago.com/maleise_kranten/papers.do

หนังสือพิมพ์และนิตยสารในหมู่เกาะอินโดนีเซียช่วงอาณานิคมอินเดียตะวันออกของดัตช์ก่อน ค.ศ. 1942

NIOD. Pandji Poestaka. (6 January 1940 – 17 December 1941). Djakarta.

—. Soeara Militair Manado. (1 June 1940 – 1 December 1941). Tjimahi.

De Revue der Sporten, 31 March 1930, Amsterdam.

Sport in Beeld /De Revue der Sporten, 13 March 1935, 26 March 1939, Amsterdam.

หนังสือพิมพ์และนิตยสารในหมู่เกาะอินโดนีเซียช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพา ค.ศ. 1942-1945

NIOD. Asia Raya. (23 July 1942 - 7 September 1945). Djakarta.

—. Atjeh Sinbun. (12 December 1942 – 31 July 1945). Atjeh.

—. Borneo Simboen (Balikpapan). (10 June 1943 – 30 August 1945). Balikpapan.

—. Borneo Shimboen (Bandjermasin). (8 December 1942 – 15 September 1945). Bandjermasin.

—. Djawa Baroe. (1 January 1943 – 1 August 1945). Djakarta.

—. Indonesia Merdeka. (25 April 1945 – 25 July 1945). Djakarta.

—. Pandji Poestaka. (25 April 1942 – 15 March 1945). Djakarta.

—. Pembangoen. (8 July 1943 – 31 December 1943). Djakarta.

—. Pewartu Perniagaan. (20 June 1942 – 15 July 1943). Soerabaja.

- . Pewartas Selebes. (20 January 1943 – 29 August 1945). Makassar.
- . Sinar Baroe. (1 March 1944 – 10 September 1945). Semarang.
- . Sinar Matahari (Ambon). (30 January 1943 – 26 February 1944). Ambon.
- . Sinar Matahari (Djokjakarta). (12 January 1943 – 19 February 1944). Djokjakarta.
- . Soeara Asia. (2 June 1942 – 13 September 1945). Soerabaja.
- . Sumatra Sinbun. (8 December 1942 – 30 July 1943). Medan.
- . Tjahaja. (8 June 1942 – 5 September 1945). Bandoeng.

หนังสือพิมพ์และนิตยสารในหมู่เกาะอินโดนีเซียช่วง ค.ศ. 1945-1949

- NIOD. Berita Indonesia. 30 September 1945 – 12 Oktober 1946.
- . Berita Repoeblik Indonesia. (1 January 1945 – 15 March 1947). Djakarta.
- . Merdeka: Suara Rakjat Republik Indonesia. (2 January 1946 – 2 July 1947).
- . Pandji Ra'jat. (15 November 1945 – 31 December 1948). Djakarta.
- . Pelita Rakjat. (2 July 1947 – 26 February 1949). Soerabaja.
- . Soeara Merdeka. (5 October 1945 – 24 June 1946). Tasikmalaja.

เอกสารร่วมสมัย

- Feith, Jan. Sport in Indie. Deventer:: Van Hoeve, 1941.
- Moewardi. Kesehatan-Tentang hal Sport. Solo: Pematjaan Rakjat, 1934.
- Nasional Pekan Olah Raga. Berita PON ke-2. Jakarta: Panitia Besar, 1951.
- "Pendidikan dan Keboedajaan, Poetoesan Mentori Pengadjaran, Pendidikan dan Keboedajaan No. 225/ Bhg. 1." 14 March 1947.
- Pengadjaran, Kantor. Pertandingan Olah Raga Oentoek Keperloean Pembélaan Negeri. Djakarta: Kantor Pengadjaran, 1943.

หนังสือประกอบ

ภาษาอินโดนีเซีย

Bangun, Hendry Ch. Wajah Bangsa dalam Olahraga: 100 Tahun berita Olahraga Indonesia. Jakarta: Pustaka Spirit & Intimedia, 2007.

Departemen Pendidikan dan Kebudayaan. Sejarah Organisasi Pembinaan dan Kegiatan Olah Raga Indonesia. 1972.

Husdarta, H.J.S. Sejarah dan Filsafat Olahraga. Bandung: Alfabeta, 2010.

Ibrahim, Anis. Olah Raga Untuk Membina Kesatuan Bangsa. Jakarta: Jajasan Pembinaan Kesatuan Bangsa, 1963.

Olahraga, Departemen. Perkembangan Olahraga di Djawa-Barat Menuju Pembangunan Manusia Indonesia Baru (1945-1965). Bandung: Perwakilan Departemen Olahraga, 1965.

Wondomisnowo, Broto Happy. Baktiku bagi Indonesia. Gramedia Pustaka Utama, 2011.

ภาษาอังกฤษ

Alisjahbana, Sutan Takdir. Indonesia: Social and Cultural Revolution. Kuala Lumpur: Oxford Univ. Press, 1975.

Anderson, Benedict. Some Aspect of Indonesian Politics under the Japanese Occupation: 1944-1945. Modern Indonesia Project Interim Reports Series. Cornell University. Ithaca. New York, 1961.

Benda, Harry J. The Crescent and the Rising Sun: Indonesian Islam under the Japanese Occupation 1942-1945, (, 1958). The Hague and Bandung: W. van Hoeve, 1958.

- Benda, Harry J., James K. Irukura and Koichi. Japanese Military Administration in Indonesia: Selected Document. Yale University. Southeast Asia Studies. Translation Serie. No. 6, 1965.
- Burton, Margaret Ernestine. The Education of Women in Japan. London: Fleming H. Revell company, 1914.
- Chandler, Timothy, Mike Cronin and Wray Vamplew. Sport and Physical Education: the Key Concepts. London: Routledge, 2002.
- Cribb, Robert. Gangsters and Revolutionaries: the Jakarta People's Militia and the Indonesian Revolution 1945-1949. Honolulu: University of Hawaii Press, 1991.
- Collins, Sandra. The 1940 Tokyo Games: The Missing Olympics: Japan, the Asian Olympics and the Olympic Movement. Routledge, 2014.
- Dahm, Bernard. Sukarno and the Struggle for Indonesian Independence. Ithaca: Cornell University Press, 1966.
- Earhart, David C. Certain Victory: Images of World War II in the Japanese Media. Armonk, N.Y.: M. E. Sharpe, 2008.
- Goto, Ken'ichi. Tensions of Empire: Japan and Southeast Asia in the Colonial and Postcolonial World. Singapore: University Press, 2003.
- Green, Thomas A. and Svinth, Joseph R.. Martial Arts of the World: An Encyclopedia of History and Innovation, Volume 2. ABC-CLIO, 2010.
- Guttmannand, Allen and Lee Thompson. Japanese Sport: A History. Honolulu: University of Hawaii Press, 2001.
- Haks, Leo and Steven Wachlin. Indonesia: 500 Early Postcards. Singapore: Editions Didier Millet, 2011.
- Hatta, Mohammad. The Putera Reports: Problem in Indonesia-Japanese Wartime Cooperation. Ithaca: Modern Indonesia Project, Cornell University, 1971.
- Kahin, George McTurnan. Nationalism and Revolution in Indonesia. Ithaca. New York: Cornell University Press, 1952.

- Kikuchi, Dairoku. Japanese Education: Lectures Delivered in the University of London. London: J. Murray, 1909.
- Koentjaraningrat, Raden Mas. Javanese Culture. Singapore: Oxford University Press, 1985.
- Kratoska, Paul H. Asian Labor in Wartime Japanese Empire. Singapore University Press, 2006.
- Lebra, Joyce C. Japanese-Trained Armies in Southeast Asia: Independence and Volunteer Forces in World War II. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 2010.
- . Japan's Greater East Asia Co-Prosperity Sphere in World War II: Selected Readings and Documents. Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1975.
- Lockard, Craig A. Southeast Asia in World History. Oxford: Oxford University Press, 2009.
- Mangan, J. A. and Fan Hong. Sport in Asian Society: Past and Present. London: Frank Cass, 2003.
- McCoy, Alfred W. Southeast Asia under Japanese Occupation. New Haven, Conn.: Yale University Southeast Asia Studies, 1985.
- Mechikoff, Robert A. and Steven G. Estes. A History and Philosophy of Sport and Physical Education: from Ancient Civilizations to the Modern World. Boston: McGraw Hill, 2002.
- Nitobe, Inazo. Bushido: the Soul of Japan, an Exposition of Japanese Thought. Rutland, Vt.: Tuttle, 1969.
- Pope, S.W. and Nauright, John. Routledge Companion to Sport History. London: Routledge, 2010.
- Post, Peter, et al. The Encyclopedia of Indonesia in the Pacific War: in cooperation with the Netherlands Institute for War Documentation. Leiden; Boston: Brill, 2010.

- Paetzold, Uwe U. and Mason, Paul H.. The Fighting Art of Pencak Silat and its Music: From Southeast Asian Village to Global Movement. BRILL, 2016.
- Raffles, Thomas Stamford. History of Java. Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1978.
- Reid, Anthony. The Blood of the People: Revolution and the End of the Traditional Rule in Northern Sumatra. Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1979.
- . The Indonesian National Revolution 1945-1950. Hawthorn: Longman, 1974.
- Ricklefs, M.C. A History of Modern Indonesia. London: Macmillan Press, 1982.
- Sato, Shigeru. War, Nationalism and Peasants: Java Under the Japanese Occupation 1942-1945. Armonk, New York: M.E. Sharpe, 1994.
- Shirer, William Lawrence. The Rise and Fall of the Third Reich : A History of Nazi Germany. New York: Simon and Schuster, 1960.
- Sudharmono, SH. 30 years of Indonesia's Independence. Jakarta: State Secretariat. Republic of Indonesia, 1975.
- Toer, Pramoedya Ananta, Koesalah Soebagyo Toer and Ediati Kamil. Kronik Revolusi Indonesia: 1948. Indonesia: Kepustakaan Populer Gramedia, 2003.
- Toohey, Kristine and A.J. Veal. The Olympic Games: A Social Science Perspective. Wallingford, Oxfordshire, UK: CABI Pub, 2007.
- Ueno, Fukuo. Desa Cimahi: Analisis of a Village on Java during the Japanese Occupation (1943). Rotterdam: Erasmus University Comparative Asian Studies Programme, 1988.
- Wild, Colin and Peter Carey. Born in Fire: the Indonesian Struggle for Independence: an Anthology. Ohio University Press, 1986.

ภาษาไทย

จอห์น เค แฟร์แบงก์. เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ออกยุคใหม่: จีน ญี่ปุ่น เกาหลี ไต้หวัน, 2550), หน้า 882. Trans. เพ็ชรี สุมิตร และคนอื่นๆ. มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2550.

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. ญี่ปุ่นกับมหาเอเชียบูรพา. กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์, 2548.

ทวีศักดิ์ เผือกสม. ประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย: ราชารัตนบพมู่เกาะ ความเป็นสมัยใหม่แบบอาณานิคม และสาธารณรัฐแห่งความหลากหลาย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, 2555.

นิติ ภาวครพันธุ์. พัฒนาการทางวัฒนธรรม-สังคม ในมุมมองวิวัฒนาการนิยม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554).

พวงทิพย์ เกียรติสกุล. ทางรถไฟสายใต้ในเงาอาทิตย์อุทัย. นครปฐม: โครงการตำราและหนังสือคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.

ภูวดล ทรงประเสริฐ. อินโดนีเซีย: อดีตและปัจจุบัน. พิมพ์ครั้งที่สอง. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

เสฐียร พันธรังษี. บุชโด้: จรรยาของชนชาติทหาร ดวงวิญญาณของญี่ปุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สยามปริทัศน์, 2555.

เอลซา ไซนุดิน. ประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย, 2552.

แอนโทนี รีด. เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในยุคการค้า ค.ศ. 1450-1680. แปลโดย ท่านผู้หญิงวรุณยุพา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา. เชียงใหม่: ซิลค์เวอร์ม, 2548.

อู๋จีเยี่ยะ. จากบูรพาสู่อาเซียน. กรุงเทพฯ: โปสต์ พับลิชชิ่ง, 2557.

บทความ

ภาษาอังกฤษ

Adams, Iain. "Pancasila: Sport and the Building of Indonesia – Ambitions and Obstacles." Mangan, Fan Hong and J.A. Sport in Asian Society: Past and Present. London: Frank Cass, 2003. 295-318.

- Brown, Colin. "Playing the Game: Ethnicity and Politics in Indonesian Badminton." Indonesia 81 (April 2006): 71-93.
- . "Sport, Modernity and Nation Building: The Indonesian National Games of 1951 and 1953." Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde 164 (2008): 431-49.
- Colombijn, Freek. "The Politics of Indonesian Football." Archipel 59 (200): 171-99.
- Connolly, Chris A. "The Politics of the Games of the New Emerging Forces (GANEFO)." The International Journal of the History of Sport 25 (June 2012): 1311-24.
- Creak, Simon. "Sport and the Theatrics of Power in a Postcolonial State: The National Games of 1960s Laos." Asia Studies Review 34, 2 (2010): 191-210.
- . "Sport as Politics and History: The 25th SEA Games in Laos." Anthropology Today 27 (2011): 14-9.
- Gitersos, Terry Vaios. "The Sporting Scramble for Africa: GANEFO, the IOC and the 1965 African Games." Sport in Society 14 (June 2011): 645-59.
- "Pembentukan Struktur Organisasi." Gramedia, Kompas. Bola. 23-9 July 2015. 35.
- Kurasawa, Aiko. "Propaganda Media on Java under the Japanese 1942-1945." Indonesia 44 (October 1987): 59-116.
- Lutan, Rusli and Fan Hong. "The Politicization of Sport: GANEFO - A Case Study." Sport in Society 3 (September 2005): 425-39.
- Lutan, Rusli. "Indonesia and the Asian Games: Sport Nationalism and the 'New Order'." Sport in Society 3 (September 2005): 414-24.
- Pauker, Ewa T. "Ganefo I: Sport and Politics in Djakarta." Asian Survey 4 (April 1965): 171-85.
- Sato, Shohei. "The Sportification of Judo: Global Convergence and Evolution (2013): 302." Journal of Global History 8 (2013): 299-317.
- Thomas, R. Murray. "Educational Remnants of Military Occupation: The Japanese in Indonesia." Asian Survey 6, No. 11 (1966): 630-42.

Touwen-Bouwsma, Elly. "The Indonesian Nationalists and the Japanese "Liberation" of Indonesia: Visions and Reactions." *Journal of Southeast Asian Studies* 27 (March 1996): 1-18.

ภาษาไทย

ตินาร์ บุญธรรม. "ผลกระทบจากการยึดครองของญี่ปุ่นต่อสังคมชาว : 1942-1945." วารสารอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 41 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2555): 155-96.

พวงทิพย์ เกียรติสหัสกุล. "การศึกษาการขยายตัวของกองทัพญี่ปุ่นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สมัยสงครามมหาเอเชียบูรพา: มุมมองด้านสังคมวัฒนธรรม." วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 25 ฉบับที่ 1 (มิถุนายน-พฤศจิกายน 2545): 23-51.

อรอนงค์ ทิพย์พิมล. "สงครามความทรงจำกับพรรคคอมมิวนิสต์อินโดนีเซีย." ฟ้าเดียวกัน ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มีนาคม 2552): 166-82.

งานวิจัย

Wilson, Ian Douglas. "The Politics of Inner Power: the Practice of Pencak Silat in West Java." Doctoral dissertation School of Asian Studies. Murdoch University. 2002.

ธียรรัช พูนพิพัฒน์. "องค์กรและนักเคลื่อนไหวทางการเมืองชาวจีนอินโดนีเซีย ค.ศ. 1942-1966." วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2553.

วีรยุทธ ศรีสุวรรณกิจ. "การพักผ่อนหย่อนใจแบบตะวันตกของชนชั้นนำสยาม พ.ศ.2445-2475." วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2553.

เว็บไซต์

European Pencak Silat Federation. Pencak Silat. n.d. 2016 May 2

(<http://www.epsf.net/pencaksilat.html>).

Fédération Internationale de Football Association. DUTCH EAST INDIES. n.d. 2015

October 25

(<http://www.fifa.com/worldcup/archive/france1938/teams/team=44031/matches.html>);

<http://www.fifa.com/worldcup/archive/france1938/teams/team=44031/players.html>).

HFC, Koninklijke. Geschiedenis. n.d. 2015 November 26

(<http://www.konhfc.nl/index.php?page=268&sid=1>).

International Olympic Committee. Japan. n.d. 2014 April 2

(<http://www.olympic.org/japan>).

—. 1933 - Olympic Charter - the IOC and the Modern Olympic Games. 1933. 2016 June 16

(<https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/Olympic-Studies-Centre/List-of-Resources/Official-Publications/Olympic-Charters/EN-1933-Olympic-Charter.pdf>).

—. 1938 - Olympic Charter - Olympic Rules. 1938. 2016 June 16

(<https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/Olympic-Studies-Centre/List-of-Resources/Official-Publications/Olympic-Charters/EN-1938-Olympic-Charter-Olympic-Rules.pdf>).

—. 1946 - Olympic Charter - Olympic Rules. 1946. 2013 November 12

(<https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/Olympic-Studies-Centre/List-of-Resources/Official-Publications/Olympic-Charters/EN-1946-Olympic-Charter-Olympic-Rules.pdf>).

—. 1949 - Olympic Charter - Olympic Rules. 1949. 2016 June 16

(<https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/Olympic->

Studies-Centre/List-of-Resources/Official-Publications/Olympic-Charters/EN-1946-Olympic-Charter-Olympic-Rules.pdf).

Jusuf, Iskandar. Tony Wen (Boen Kin To) Guru Pahlawan Yang Menjadi Pejuang Kemerdekaan RI. n.d. 2014 October 6 Available (<http://pahlawan.or.id/newsdetail.php?id=292>).

Isnaeni, Hendri F. Olahraga Simbol Kedaulatan-Pekan Olahraga Nasional pertama digelar untuk menunjukkan kedaulatan Indonesia. n.d. 2015 August 3 (<http://historia.id/modern/olahraga-simbol-kedaulatan>).

Japanese Olympic Committee. Beginnings of the Olympic Movement and Kano Jigoro. n.d. 2014 March 28 (http://www.joc.or.jp/english/historyjapan/kano_jigoro.html).

—. JOC History at a Glance. n.d. 2014 March 28 (<http://www.joc.or.jp/english/aboutjoc/history.html>).

Jusuf, Iskandar. Tony Wen (Boen Kin To) Guru Pahlawan Yang Menjadi Pejuang Kemerdekaan RI. n.d. 2014 October 6 (<http://pahlawan.or.id/newsdetail.php?id=292>).

Komite Olahraga Nasional Indonesia. Sejarah. n.d. 2015 March 16 (<http://koni.or.id/pages/read/sejarah>).

Koninklijke Bibliotheek. Geheugen van Nederland. n.d. 2003. 2014 January 13 (<http://www.geheugenvannederland.nl>).

Koninklijke Nederlandse Voetbalbond. Historie. n.d. 2015 November 10 (<http://www.knvb.nl/over-ons/over-de-knvb/historie>).

National Library of Australia. Opening ceremony at National Sports Week in Solo, 8 September 1948 [picture] / Indonesian Press Photo Service (IPPHOS). n.d. 2016 May 10 (<http://nla.gov.au/nla.obj-143223053>)

Persatuan Sepakbola seluruh Indonesia. Sejarah Persatuan Sepakbola seluruh Indonesia. n.d. 2015 October 25 (<http://www.pssi.or.id/dev/page/detail/5/Sejarah-PSSI>).

Spacey, John. Morning Radio Workouts in Japan: Bring on the Pain. 2013. 2014 March 4 (<http://www.japan-talk.com/jt/new/raijo-taiso>).

Stokkermans, Karel. Dutch East Indies - Football History. 2012. 2015 November 11 (<http://www.rsssf.com/tablesi/indiechamp.html>).

สมาคมกีฬาปันจักสีลัดแห่งประเทศไทย. ประวัติกีฬาปันจักสีลัด. 2556. 2558 เมษายน 11 (<http://www.pencaksilatthailand.com/History/Pencaksilat-History.html>).

ภาคผนวก

ลำดับเวลาเหตุการณ์ช่วงสงครามมหาเอเซียบูรพาและสงครามต่อสู้เพื่อเอกราช⁴⁹⁹

1940

สิงหาคม	1	ญี่ปุ่นสถาปนาแผนวงไพบูลย์แห่งมหาเอเซียบูรพา
กันยายน	13	ญี่ปุ่นเริ่มเจรจาการค้ากับรัฐบาลอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์
	27	ญี่ปุ่นทำสัญญาไตรภาคีร่วมกับเยอรมันและอิตาลี

1941

มิถุนายน	17	ญี่ปุ่นยุติการเจรจาการค้ากับอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์
กรกฎาคม	2	ญี่ปุ่นปรับนโยบายแห่งชาติหันมาทำสงครามกับฝ่ายสัมพันธมิตรและขยายอิทธิพลทางทหารสู่ภูมิภาคทางใต้
ตุลาคม	17	นายพลอเดกิ โตโจขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น หลังโคโนเอะ ฟูมิมาโรลาออกจากตำแหน่ง
พฤศจิกายน	26	ญี่ปุ่นจัดทำข้อตกลงเพื่อแบ่งเขตปกครองภายในแผนวงไพบูลย์ร่วมแห่งมหาเอเซียบูรพาระหว่างกองทัพบกและกองทัพเรือ

1942

มีนาคม	9	อาณานิคมอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ประกาศยอมแพ้สงครามหลังกองทัพญี่ปุ่นบุกโจมตีและทิ้งระเบิดบนหมู่เกาะอินโดนีเซีย และกองทัพบกภาคที่ 16 ของญี่ปุ่นเข้าปกครองพื้นที่เกาะชวาและมาดูรา

⁴⁹⁹ ผู้วิจัยทำตารางดังกล่าวพอสังเขปด้วยการรวบรวมเนื้อหาจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารในช่วงเวลานั้น โดยเฉพาะ Asia Raya และ Pandji Poestaka และพิจารณาร่วมกับตารางเวลาใน *The Encyclopedia of Indonesia in the Pacific War* อีกด้วย [Peter Post, William H. Frederick, Iris Heidebrink and Shigeru Sato, *The Encyclopedia of Indonesia in the Pacific War: in cooperation with the Netherlands Institute for War Documentation*, pp. xv-xxix. รวมไปถึง M.C. Ricklefs, *A History of Modern Indonesia*, (London: Macmillan Press, 1982), pp. 187-199.

- 10 กองทัพเรือของญี่ปุ่นก่อตั้งผู้นำพลเรือนเพื่อดูแลเขตการปกครองบริเวณหมู่เกาะทางตะวันออกของเกาะชวา
- 16 กองกำลังประชาสัมพันธ์ของญี่ปุ่นก่อตั้งขบวนการสามเอ (Gerakan Tiga A) ในเกาะชวาเพื่อการสร้างกระแสต่อต้านชาวตะวันตกและเรียกร้องเสียงสนับสนุนการทำสงคราม
- 20 กองทัพญี่ปุ่นในเกาะชวาส่งห้ามการค้าเงินกิจกรรมทางการเมืองในชวา รวมไปถึงพรรคการเมือง เพลงชาติ และธงชาติอินโดนีเซีย
- เมษายน 22 กองทัพญี่ปุ่นเริ่มกักขังข้าราชการพลเรือนชาวตะวันตกในเกาะชวาทั้งหมดจำนวนกว่าสองพันคน
- 23 กองทัพญี่ปุ่นแต่งตั้งสมาคมกีฬาอินโดนีเซีย (Ikatan Sport Indonesia) ให้มีหน้าที่ดูแลกิจกรรมกีฬาและการออกกำลังกายในเกาะชวาอย่างเป็นทางการ
- 26 กองทัพญี่ปุ่นกักขังชาวจีนโพ้นทะเลบางกลุ่มในเกาะชวาที่ต่อต้านญี่ปุ่นอย่างเปิดเผย
- 29 โรงเรียนในเกาะชวาระดับประถมศึกษาเริ่มเปิดทำการ พร้อมกับปิดโรงเรียนของชาวตะวันตกเป็นจำนวนมาก
- พฤษภาคม 19 กองทัพญี่ปุ่นก่อตั้งสมาคมจีนโพ้นทะเล (Hua Ch'iao Chung Hui หรือ Kakyō Sokai) ขึ้นในเกาะชวา
- มิถุนายน 13 ก่อตั้งกองกำลังสนับสนุน (Heiho) และส่งไปประจำการที่เกาะสุลาเวสี
- 30 ชาวจีนโพ้นทะเลในเกาะชวาได้รับอนุญาตให้สามารถเปิดโรงเรียนจีนภายใต้การกำกับดูแลของกองทัพญี่ปุ่น
- กรกฎาคม 2 กองทัพญี่ปุ่นจัดกิจกรรมออกกำลังกายด้วยกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวและยิมนาสติกแก่เยาวชนกว่า 250 คนที่สนามกีฬาแกมบิรีในเมืองจาการ์ตา
- 15 ขบวนการสามเอจัดการประชุมเพื่อเตรียมจัดการแข่งขันกีฬา
- 22 กองทัพญี่ปุ่นจัดตั้งสมาคมออกกำลังกาย (Ikatan Gerak Badan) ในเมืองบันดุง
- สิงหาคม ฝ่ายสัมพันธมิตรเริ่มตอบโต้การโจมตีของกองทัพญี่ปุ่นบนเกาะโซโลมอน

	8	กองทัพภาคที่ 25 เข้าปกครองมลายาและเกาะสุมาตรา
	25	โรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในเกาะชวาเริ่มเปิดทำการอีกครั้ง
กันยายน	5	กองทัพญี่ปุ่นเริ่มเผยแพร่กิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรีผ่านสิ่งพิมพ์ของรัฐบาล และมอบหมายให้สถานีวิทยุในเมืองบันดุงออกอากาศเสียงดนตรีประกอบกายบริหารในช่วงเช้า
	5-9	กองทัพญี่ปุ่นในเกาะชวาจัดการแข่งขันสัปดาห์กีฬาอินโดนีเซียขึ้นที่เมืองจาการ์ตา
	18	โรงเรียนในเกาะกาลิมันตันตะวันตกเริ่มเปิดทำการ
	29	สมาคมกีฬาอินโดนีเซียตั้งสาขาย่อยที่โบกอร์
ตุลาคม	20	กองทัพญี่ปุ่นในเกาะชวาก่อตั้งคณะกรรมการเพื่อพัฒนามาตรฐานภาษาอินโดนีเซีย (Komisi Oentok Menjempoernakan Bahasa Indonesia)
พฤศจิกายน	3-4	กองทัพญี่ปุ่นจัดการแข่งขันกีฬาเฉลิมฉลองวันครบรอบเมจิหรือวันชาติของญี่ปุ่นตามเมืองใหญ่ทั่วหมู่เกาะอินโดนีเซีย
	4	ยุวชนทหารชาย (Seinendan) กลุ่มแรกก่อตั้งขึ้นที่เมืองเซอมารัง
	11	เพิ่มเวลาออกอากาศเสียงดนตรีประกอบกายบริหารเป็นเวลา 2 ครั้งต่อวัน คือช่วงเช้ากับเย็น และเพิ่มการออกอากาศดนตรีดังกล่าวผ่านคลื่นวิทยุเมืองอื่นนอกเหนือจากเหนือบันดุง
	20	กองทัพญี่ปุ่นแสดงเจตนารมณ์ในการก่อตั้งศูนย์พลังประชาชน (Poesat Tenaga Rakjat) ในเกาะชวา
ธันวาคม	8	กองทัพญี่ปุ่นเปลี่ยนชื่อเมืองปัตตาเวียเป็นจาการ์ตาอย่างเป็นทางการ
	19	ญี่ปุ่นสั่งเคลื่อนย้ายกองกำลังทหารญี่ปุ่นไปเกาะอัมบน พร้อมตั้งกองทัพภาคที่ 17 เพื่อป้องกันการโจมตีของฝ่ายสัมพันธมิตรในหมู่เกาะทางตะวันออก

1943

มกราคม	16	สหรัฐอเมริกาทิ้งระเบิดที่เกาะอัมบน
กุมภาพันธ์	1-7	ญี่ปุ่นพ่ายแพ้สงครามที่กัวดาลคาแนล
	22	สมาคมกีฬาอินโดนีเซียตั้งสาขาย่อยที่การ์ต
มีนาคม	9	ศูนย์พลังประชาชนก่อตั้งขึ้นและเริ่มปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นทางการ
	26	สมาคมกีฬาอินโดนีเซียรวมตัวเข้าเป็นหนึ่งในสาขาของศูนย์พลังประชาชน
เมษายน	1	กองทัพญี่ปุ่นก่อตั้งหน่วยงานการศึกษาเยาวชน
	12	สถาบันภาษาอินโดนีเซีย (Lembaga Bahasa Indonesia) ก่อตั้งขึ้นบนเกาะสุมาตรา
	29	กองทัพญี่ปุ่นสั่งก่อตั้งยุวชนทหารชายและพลทหารเฝ้าระวังภัย (Keibodan) ตามเมืองต่างๆเป็นจำนวนมาก
	30	ยุวชนทหารหญิง (Joshi Seinendan) ก่อตั้งขึ้นที่เมืองเมดาน
พฤษภาคม	1	กองทัพภาคที่ 25 ย้ายสำนักงานจากเกาะสิงคโปร์มาที่เมืองบูกิตติงกิ
	18	ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาตั้งสาขาย่อยในปรืออังและบันดุง
	19	กองทัพญี่ปุ่นก่อตั้งขบวนการฝึกซ้อมกีฬา (Gerakan Latihan Olah Raga) อย่างเป็นทางการ
	2-7	อาโอกิ คาซุโอะ รัฐมนตรีแห่งมหาเอเชียบูรพาเดินทางมายังหมู่เกาะอินโดนีเซีย
	25	ซูการ์โนกล่าวสุนทรพจน์เกี่ยวกับขบวนการฝึกซ้อมกีฬาผ่านคลื่นวิทยุ 180.30 m
	30	พิธีเปิดขบวนการฝึกซ้อมกีฬา
	31	ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาเริ่มจัดการแข่งขันฟุตบอลระหว่างภูมิภาค
มิถุนายน	3	ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาตั้งสาขาย่อยในซีอามิส
	6	ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาจัดการแข่งขันว่ายน้ำระหว่างโรงเรียน และขบวนการฝึกซ้อมกีฬาตั้งสาขาย่อยในยอกยาคาร์ตาและปูร์โวเกอร์โต

- 14 ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาตั้งสาขาย่อยในมาลิ่ง
- 15 ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาประกาศคณะกรรมการสาขาใหญ่ในจาการ์ตา และเริ่มจัดการแข่งขันแบดมินตันและคอร์ฟบอล
- 16 ฮีเดกิ โตโจ ประกาศเอกราชให้แก่พม่าและฟิลิปปินส์และอนุญาตให้ชาวพื้นเมืองในหมู่เกาะอินโดนีเซียสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองบนหมู่เกาะอินโดนีเซีย และขบวนการฝึกซ้อมกีฬาตั้งสาขาย่อยในคาราวัง
- 19 ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาจัดกิจกรรมเดินการกุศล 5-10-15 กิโลเมตร
- 20 ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาตั้งสาขาย่อยในจันจัวร์
- 21-22 ฝ่ายสัมพันธมิตรทิ้งระเบิดที่บาลิกปาปัน
- 23 ฝ่ายสัมพันธมิตรทิ้งระเบิดที่เมืองมากัสซาร์
- 26 ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาจัดการแข่งขันกรีฑาระหว่างโรงเรียนและระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล
- 30 ฮีเดกิ โตโจเริ่มเดินทางตรวจสอบพื้นที่ปกครองในแผนวงไฟบูลย์แห่งมหาเอเซียบูรพา
- กรกฎาคม 4 ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาตั้งสาขาย่อยในเบรเบส
- 4-5 ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาในตลาดกลางคืนที่เมืองจาการ์ตา
- 6 ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาตั้งสาขาย่อยในปาตี
- 6 ฮีเดกิ โตโจเดินทางตรวจสอบเมืองปาเลมบัง ในเกาะสุมาตรา
- 7 ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาสาขานับถ่วงจัดกิจกรรมเดินทรอบเมือง
- 7 ฮีเดกิ โตโจเดินทางตรวจสอบเกาะชวาและประกาศเพื่อย้าเตือนถึงสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของชาวอินโดนีเซีย
- 10-12 ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาในตลาดกลางคืนที่เมืองจาการ์ตา
- 13 เมืองมากัสซาร์จัดกิจกรรมวันอาทิตย์แห่งการป้องกันการสอดแนมของศัตรู
- 16-25 ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาสาขาโบกอร์เริ่มจัดการแข่งขันกีฬาหลากหลายชนิด

	21-22	ฝ่ายสัมพันธมิตรทิ้งระเบิดที่เมืองสุรabaya
	25	สหพันธ์ป็นจักอินโดนีเซียแห่งมาตารัมเข้าร่วมขบวนการฝึกซ้อมกีฬา
	26	ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาตั้งสาขาย่อยสุราการ์ตา
สิงหาคม	7	กองทัพญี่ปุ่นแต่งตั้งสภาที่ปรึกษาส่วนกลาง โดยนำชาวอินโดนีเซียเข้าดำรงตำแหน่งในสภา
	14	ฝ่ายสัมพันธมิตรทิ้งระเบิดที่เมืองบาลิกปาปัน
	16	กองทัพญี่ปุ่นก่อตั้งสมาคมบริการประชาชนชวา (Djawa Hookookai)
	20	ก่อตั้งสมาคมกีฬา (Tai Iku Kai) แทนที่ขบวนการฝึกซ้อมกีฬา
	23-24	กองกำลังพื้นเมืองซ้อมรบและออกกำลังกายที่สนามกีฬากัมปี้ร์
	26	สมาคมกีฬาตั้งสาขาย่อยในอำเภอเตอมางกุง
	30	สมาคมบุคลากรทางการแพทย์ชวา (Djawa Izi Hookookai) เริ่มปฏิบัติการรักษาโรคร้ายไข้เจ็บ หลังก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 3 ในเดือนดังกล่าว
กันยายน	5	สมาคมกีฬาตั้งสาขาย่อยในอำเภอเกบูมัน
	8	กองทัพญี่ปุ่นอนุญาตให้ชาวพื้นเมืองใช้เพลงชาติและธงชาติอินโดนีเซียได้ในเมืองจาการ์ตา
	17	มีคำสั่งก่อตั้งยุวชนทหารชายและพลทหารเฝ้าระวังภัยชุดใหม่ทั่วเกาะชวา
	25	ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาสายออกยาคาร์ตาเปลี่ยนแปลงเป็นสมาคมกีฬา
	27	กองทัพญี่ปุ่นอนุญาตให้ชาวพื้นเมืองใช้เพลงชาติและธงชาติอินโดนีเซียได้ในเกาะสุมาตรา
ตุลาคม	3	ก่อตั้งกองกำลังเพื่อปกป้องมาตุภูมิบนเกาะชวา
	8-10	จัดกิจกรรมวันสุขภาพของประชาชนขึ้นทุกในวันที่ 8-10 ของทุกเดือนจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1945
	16-20	การประชุมครั้งแรกของสภาที่ปรึกษาส่วนกลางเพื่อหารือเกี่ยวกับการสนับสนุนการทำสงครามของญี่ปุ่น
	17	พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาสากลระหว่างเมืองต่างๆหลากหลายชนิดที่จัดขึ้นโดย

		สมาคมกีฬา โดยสิ้นสุดการแข่งขันเมื่อปลายเดือนธันวาคมในปีดังกล่าว
	25	เริ่มต้นการแข่งขันฟุตบอลระหว่างตัวแทนเมืองในเกาะชวาที่จัดขึ้นโดยสมาคมกีฬา
พฤศจิกายน	1-30	กองทัพภาคที่ 29 ของญี่ปุ่นก่อตั้งกลุ่มทหารอาสาสมัคร (Giyugun) ทั่วเกาะสุมาตรา
	3-4	กองทัพญี่ปุ่นจัดการแข่งขันกีฬาเฉลิมฉลองวันครบรอบเมจิหรือวันชาติของญี่ปุ่นตามเมืองใหญ่ของชวา
	9-14	เมืองบันดุงจัดกิจกรรมกิจกรรมสัปดาห์ปกป้องปีศาจ
	19	ฝ่ายสัมพันธมิตรทิ้งระเบิดที่บาห์ลีและสุราบายา
ธันวาคม	10	กองทัพญี่ปุ่นตีพิมพ์หนังสือชื่อ “การแข่งขันกีฬาเพื่อความจำเป็นในการปกป้องประเทศ” (<i>Pertandingan Olah Raga oentoek Keperloean Pembelaan Negeri</i>) เผยแพร่ทั่วเกาะชวา
	15	กองทัพญี่ปุ่นเปิดสถานอบรมกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวบูโดกุเด็น
1944		
มกราคม	8	กองทัพญี่ปุ่นประกาศการปฏิบัติหน้าที่ของสมาคมบริการประชาชนชวาและประกาศยุบศูนย์พลังประชาชนอย่างเป็นทางการ
เมษายน	1	กองกำลังเพื่อปกป้องมาตุภูมิก่อตั้งขึ้นบนเกาะบาห์ลี
	1,15	นิตยสาร <i>Djawa Baroe</i> เผยแพร่เนื้อหาจากหนังสือ “การแข่งขันกีฬาเพื่อความจำเป็นในการปกป้องประเทศ”
	19	อังกฤษทิ้งระเบิดเมืองอาเจห์
พฤษภาคม	10	ก่อตั้งพลทหารแนวหน้า (Barisan Pelopor) ในเกาะชวา
	18	ฝ่ายสัมพันธมิตรทิ้งระเบิดที่สุราบายา
มิถุนายน	11	กองทัพญี่ปุ่นจัดกิจกรรมอบรมกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวในบูโดกุเด็น
	13	เมืองมากัสซาร์จัดกิจกรรมวันอาทิตย์แห่งการป้องกันการสอดแนมของศัตรู

	15	กองทัพญี่ปุ่นก่อตั้งกองกำลังนักเรียน (Gakutai) ขึ้นในเกาะชวา พร้อมคัดเลือกเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 14-18 ปีเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกองกำลัง
กรกฎาคม	19	ฮิเดกิ โตโจลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของญี่ปุ่น โดยคุนิอากิ โคอิโซะ ขึ้นดำรงตำแหน่งแทนเมื่อวันที่ 22 ในเดือนดังกล่าว
สิงหาคม	11	ฝ่ายสัมพันธมิตรทิ้งระเบิดที่ปาเลมบัง และในวันนั้นกองทัพของสหรัฐอเมริกาเริ่มบุกยึดเกาะกวม
	21-25	ฝ่ายสัมพันธมิตรทิ้งระเบิดอย่างต่อเนื่องเกาะฮาลมาเฮรา
	24	ฝ่ายสัมพันธมิตรทิ้งระเบิดที่ปาดัง
	28	ฝ่ายสัมพันธมิตรทิ้งระเบิดที่อัมบน
กันยายน	7	คุนิอากิ โคอิโซะ ให้คำมั่นสัญญาว่าจะให้ “เอกราชแก่ชาวอินโดนีเซียในอนาคตอันใกล้”
	23-26	สมาคมกีฬาสาขานับดุงกับปรืออันร่วมกันจัดการแข่งขันเพื่อเฉลิมฉลองการเตรียมเป็นเอกราชของอินโดนีเซีย
	24	ฝ่ายสัมพันธมิตรทิ้งระเบิดเมืองจาร์ตา
ตุลาคม	1,15	นิตยสาร <u>Djawa Baroe</u> เผยแพร่เนื้อหาจากหนังสือ “วิธีการฝึกร่างกายเพื่อได้ชัยชนะครั้งสุดท้าย” (Tjara Melatih Badan Memperoleh Kemenangan Terachir) ที่ตีพิมพ์ในช่วงเวลาเดียวกัน
	3	ฝ่ายสัมพันธมิตรทิ้งระเบิดที่บาลิกปาปัน
พฤศจิกายน	3-4	กองทัพญี่ปุ่นจัดการแข่งขันกีฬาเฉลิมฉลองวันครบรอบเมจิหรือวันชาติของญี่ปุ่นตามเมืองใหญ่ของเกาะชวา
	14	กองทัพญี่ปุ่นเพิ่มการเรียนการสอนป็นจักสีลัตในชั่วโมงเรียนที่เมืองสุราบายาเป็นแห่งแรก
ธันวาคม	4	กองทัพญี่ปุ่นก่อตั้งสมาคมกีฬาบริการประชาชนชวาหลังกำหนดให้สมาคมกีฬาและขบวนการฝึกซ้อมกีฬาเป็นส่วนหนึ่งของสมาคมบริการประชาชนชวาอันเป็นหน่วยงานทางการเมืองอีกครั้ง พร้อมมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบการส่งเสริมกีฬาและการออกกำลังกายทั่วไปให้แก่ขบวนการฝึกซ้อมกีฬา ขณะที่สมาคมกีฬาจะมีหน้าที่รับผิดชอบเพียงแคในส่วนอง

		การฝึกซ้อมกีฬาต่อสู้ป้องกันตัวของญี่ปุ่น
	15	ก่อตั้งยุวชนทหารของพระเจ้า (Hizbullah) และพลทหารพลีชีพ (Jibakutai) ในเกาะชวา
	24	เมืองเซอมารังเริ่มจัดการศึกษาปันจักสีลัตแก่เยาวชน
1945		
มกราคม	1	ฝ่ายสัมพันธมิตรทิ้งระเบิดติมอร์
	1	กองทัพญี่ปุ่นในชวาจัดตั้งขบวนการฝึกซ้อมปันจักและสีลัต (Gerakan Latihan Pentjak dan Silat)
	19	ฝ่ายสัมพันธมิตรนำเครื่องบินกว่า 90 ลำทิ้งระเบิดที่ปาเลมบัง
	25	เมืองสุราบายาเริ่มฝึกฝนและออกกำลังกายด้วยปันจักสีลัต
กุมภาพันธ์	1-10	ยุวชนทหารของพระเจ้าฝึกซ้อมรบในเกาะชวา
	10	กิจกรรมประชุมผู้นำขบวนการฝึกซ้อมปันจักสีลัตครั้งแรก
	14-22	กองกำลังเพื่อปกป้องมาตุภูมิในบลิตากอกบฏ
	15	เมืองโซโลเริ่มทดลองให้นักเรียนโรงเรียนมัธยมมีการเรียนการสอนวิชาปันจักสีลัต
	26	ประกาศให้คำขวัญ “เอกราชหรือความตาย” เป็นคำขวัญทางการของอินโดนีเซีย
	28	กองกำลังเพื่อปกป้องมาตุภูมิในเมืองสุขงุมมีได้รับการอบรมการต่อสู้ด้วยปันจักสีลัต
มีนาคม	1	ก่อตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการเตรียมการเพื่อเอกราชของอินโดนีเซีย
	3	เมืองโซโลกับเซอมารังจัดกิจกรรมการอบรมและการแข่งขันปันจักสีลัตให้กองกำลังเพื่อปกป้องมาตุภูมิในเมืองของตน
	10	ขบวนการฝึกซ้อมปันจักสีลัตในสุราบายาเริ่มฝึกสอนปันจักสีลัตให้แก่กลุ่มทหารแนวหน้าสตรี

	17	ฝ่ายสัมพันธมิตรที่ระเบิดในอาเจห์จนมีภัยแห่งหนึ่งในเมืองได้รับความเสียหายอย่างหนัก
เมษายน	5	คุนิอากิ โคอิโซะลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของญี่ปุ่น โดนซูซูกิ คันทาโร่ (Suzuki Kantaro) เข้าดำรงตำแหน่งแทน
	16	ฝ่ายสัมพันธมิตรที่ระเบิดโรงงานปูนซีเมนต์และเขตท่าเรือในเมืองปาดังของเกาะสุมาตรา ซึ่งเป็นวันเดียวกับวันที่กองทัพญี่ปุ่นเริ่มประกาศให้เยาวชนเริ่มต้นฝึกฝนการทำสงครามแบบกองโจร
	19	ขบวนการฝึกซ้อมศิลปะปันจักสีลัตได้จัดตั้งคณะกรรมการปันจักสีลัตและกายบริหาร (Panita Pentjak-Taiso)
พฤษภาคม	5	เนเธอร์แลนด์เป็นอิสระหลังเยอรมันยึดครองเมื่อ ค.ศ. 1940
	7	เยอรมันประกาศยอมแพ้สงครามโลกครั้งที่สองในยุโรป
	21	ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาประกาศรายชื่อคณะกรรมการที่เป็นชาวอินโดนีเซียทั้งหมด
มิถุนายน	1-30	ฝ่ายสัมพันธมิตรที่ระเบิดที่สุราบายาอย่างต่อเนื่อง
	1	ซูการ์โนประกาศปรัชญาศิลปะเป็นหลักปรัชญาของชาติเป็นครั้งแรก
	21	รัฐบาลญี่ปุ่นในชวาทอกคำสั่งเพิ่มการฝึกฝนกิจกรรมการทำสงครามเพื่อเพิ่มการรักษาความปลอดภัย
กรกฎาคม	1	กองกำลังฝ่ายสัมพันธมิตรกว่าห้าพันคนยกพลขึ้นบกที่เมืองบาลิกปาปัน
	2	กองทัพญี่ปุ่นก่อตั้งขบวนการเคลื่อนไหวของคนหนุ่ม (Gerakan Rakjat Baroe)
	3	คณะกรรมการปันจักสีลัตและกายบริหารร่วมกับบรรดาโรงเรียนรัฐบาลร่วมมือกันจัดกิจกรรมอบรมกีฬาปันจักสีลัตในสุราบายา
	5	ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาจัดการแข่งขันฟุตบอลระดับภูมิภาคในเกาะชวา
	9	กองทัพญี่ปุ่นยุติการป้องกันการโจมตีของฝ่ายสัมพันธมิตรบริเวณเกาะกาลิมันตัน
	10-17	คณะกรรมการตรวจสอบการเตรียมการเพื่อเอกราชของอินโดนีเซียเตรียม

- แผนการประกาศเอกราชของอินโดนีเซีย
- 17 เรือดำน้ำฝ่ายสัมพันธมิตรโจมตีเมืองเปอกาโลงจันจนเกิดการต่อสู้กับกองกำลังเพื่อปกป้องมาตุภูมิในพื้นที่
- 20 ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาจัดอบรมตัวแทนจากสาขาต่างๆจำนวน 50 คนจนถึงวันที่ 7 สิงหาคม ค.ศ. 1945
- 21 กองทัพญี่ปุ่นเตรียมประกาศเอกราชแก่อินโดนีเซียในวันที่ 7 กันยายน
- 22 ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาในเมืองสุราบายาจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาเพื่อให้เกียรติและเชิดชูในความกล้าหาญของกองกำลังพื้นเมืองที่เสียชีวิต และในวันเดียวกันทางฝ่ายสัมพันธมิตรทิ้งระเบิดที่เซอมารัง
- สิงหาคม 4 ฝ่ายสัมพันธมิตรทิ้งระเบิดในหมู่เกาะอินโดนีเซียหลากหลายแห่งทั้งบาลิกปาปัน สุราบายา มานาโต และมากัสซาร์
- 6 สหรัฐอเมริกาทิ้งระเบิดปรมาณูที่ฮิโรชิมา
- 7 กองทัพญี่ปุ่นก่อตั้งคณะกรรมการเตรียมการเพื่อเอกราชของอินโดนีเซีย
- 9 สหรัฐอเมริกาทิ้งระเบิดปรมาณูลูกที่สองที่นางาซากิ และรัสเซียเข้าร่วมสงครามต่อต้านญี่ปุ่น
- 15 จักรพรรดิญี่ปุ่นออกแถลงการณ์ยอมแพ้สงครามมหาเอเชียบูรพา
- 16 เยาวชนลักพาตัวซูการ์โนและฮัตตาเพื่อกดดันให้ทั้งสองประกาศเอกราชแก่อินโดนีเซีย
- 17 ซูการ์โนประกาศเอกราชของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย
- 18 ขบวนการฝึกซ้อมกีฬาประกาศเลื่อนการประชุมคณะกรรมการ
- 19 กองทัพญี่ปุ่นยุบกับกองกำลังเพื่อปกป้องมาตุภูมิและเริ่มปลดอาวุธกองกำลังพื้นเมืองตามข้อตกลงกับกองบัญชาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยวันดังกล่าวเมืองเซอมารังจัดการออกกำลังกายด้วยปืนจักสีลัดแก่เยาวชนท่ามกลางบรรยากาศการเปิดเพลงอินโดนีเซียรายาและการโบกธงชาติอินโดนีเซีย
- 23 กองทัพญี่ปุ่นยุบกองกำลังสนับสนุนในชวา วันเดียวกันรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียก่อตั้งองค์กรรักษาความปลอดภัยแห่งประชาชน (Badan

		Keamanan Rakjat)
	29	รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียตั้งคณะกรรมการกลางแห่งชาติอินโดนีเซีย (Komite Nasional Indonesia Poesat) ขึ้นแทนคณะกรรมการเตรียมการเพื่อเอกราชของอินโดนีเซีย พร้อมแต่งตั้งซูการ์โนและฮัตตาดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดีตามลำดับ
กันยายน	1	กองบัญชาการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของฝ่ายสัมพันธมิตรเตรียมเดินทางเข้ามายังหมู่เกาะอินโดนีเซียเพื่อปลดอาวุธและส่งตัวนายทหารญี่ปุ่นกลับประเทศ
	6	กองทัพญี่ปุ่นในซวาตวันออกยกเว้นสุราบายาเริ่มปลดอาวุธและฮาราคีรีหรือการฆ่าตัวตายอย่างมีเกียรติของชาวญี่ปุ่น
	16	อังกฤษเดินทางถึงจาร์ตาโดยปราศจากการยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมืองของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ตรงกันข้ามกับเนเธอร์แลนด์ที่ต้องการให้ทางอังกฤษจับกุมบรรดาผู้นำของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย
	27	เยาวชนอินโดนีเซียบุกยึดที่ทำการการสื่อสารโทรคมนาคม ไปรษณีย์ และโทรเลขในบันดุง
	29	เยาวชนเริ่มยึดสถานที่สำคัญรวมไปถึงอาวุธจากชาวญี่ปุ่นตามเมืองใหญ่อย่างจาร์ตา บันดุง ยอกยาคารตา โซโล และมาลัง
ตุลาคม	3	เยาวชนเมืองเปอกาโลงัน ยอกยาคารตา เซอมารัง และบันดุงต่อสู้เพื่อชิงอาวุธจากนายทหารญี่ปุ่น
	5	องค์กรรักษาความปลอดภัยแห่งประชาชนเปลี่ยนแปลงเป็นกองทัพแห่งชาติอินโดนีเซีย (Tentara Nasional Indonesia)
พฤศจิกายน	10	เหตุการณ์ต่อสู้ระหว่างเยาวชนอินโดนีเซียกับอังกฤษที่เมืองสุราบายา
1946		
มีนาคม	24	ประชาชนในเขตบันดุงกว่าสองแสนคนตัดสินใจวางเพลิงที่อยู่อาศัยของตน
ตุลาคม	23	ก่อตั้งสหพันธ์กีฬาแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Persatoean Olahraga Repoeblik Indonesia) แทนที่ขบวนการฝึกซ้อมกีฬา

พฤศจิกายน	10	สหพันธ์กีฬาแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียจัดการประชุมเพื่อเตรียมตัวเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 14 ที่กรุงลอนดอน
	11-12	สาธารณรัฐอินโดนีเซียกับเนเธอร์แลนด์พยายามปรองดองผ่านข้อตกลงลึงกาจาติ
1947		
มกราคม	1	กระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรมของสาธารณรัฐอินโดนีเซียประกาศใช้หลักสูตรการเรียนการสอนแรกของสาธารณรัฐอินโดนีเซียที่มีการกำหนดให้ปีนจักสี่ลัตเป็นการเรียนการสอนหนึ่งในวิชาพลศึกษา และจัดตั้งสำนักงานตรวจสอบการกีฬาเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบมาตรฐานของการกีฬาและการออกกำลังกายตามสถานศึกษา
	4	คณะกรรมการโอลิมปิกของเนเธอร์แลนด์ตั้งฝ่ายตรวจการพลศึกษาในหมู่เกาะอินโดนีเซียเพื่อพยายามผลักดันให้ชาวอินโดนีเซียเข้าการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในฐานะตัวแทนของชาวเนเธอร์แลนด์
มีนาคม	25	เนเธอร์แลนด์ให้สัตยาบันข้อตกลงลึงกาจาติ แต่ได้รับการต่อต้านและสร้างกระแสกดดันอย่างมากจากชาวอินโดนีเซีย จนส่งผลให้ เนเธอร์แลนด์ตัดสินใจใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาจนสามารถยึดพื้นที่ในเกาะชวาและสุมาตราได้เป็นจำนวนมาก
กรกฎาคม	20	เนเธอร์แลนด์ใช้การปฏิบัติการด้วยตำรวจหรือนโยบายกวาดล้างในการขยายอิทธิพลของตนในพื้นที่ชวาตะวันตกและเกาะสุมาตรา
ธันวาคม	8	สาธารณรัฐอินโดนีเซียและเนเธอร์แลนด์เริ่มเจรจาข้อตกลงเรนวิลล์
1948		
พฤษภาคม	2-3	สาธารณรัฐอินโดนีเซียจัดการประชุมเร่งด่วนหลังจากการที่ได้รับความเชิญเข้ามการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 14 ณ กรุงลอนดอน
	5-16	การแข่งขันกีฬาแห่งชาติของชาวจีนครั้งที่ 7 โดยรัฐบาลเนเธอร์แลนด์อนุญาตให้ชาวจีนโพ้นทะเลส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาแห่งชาติของ

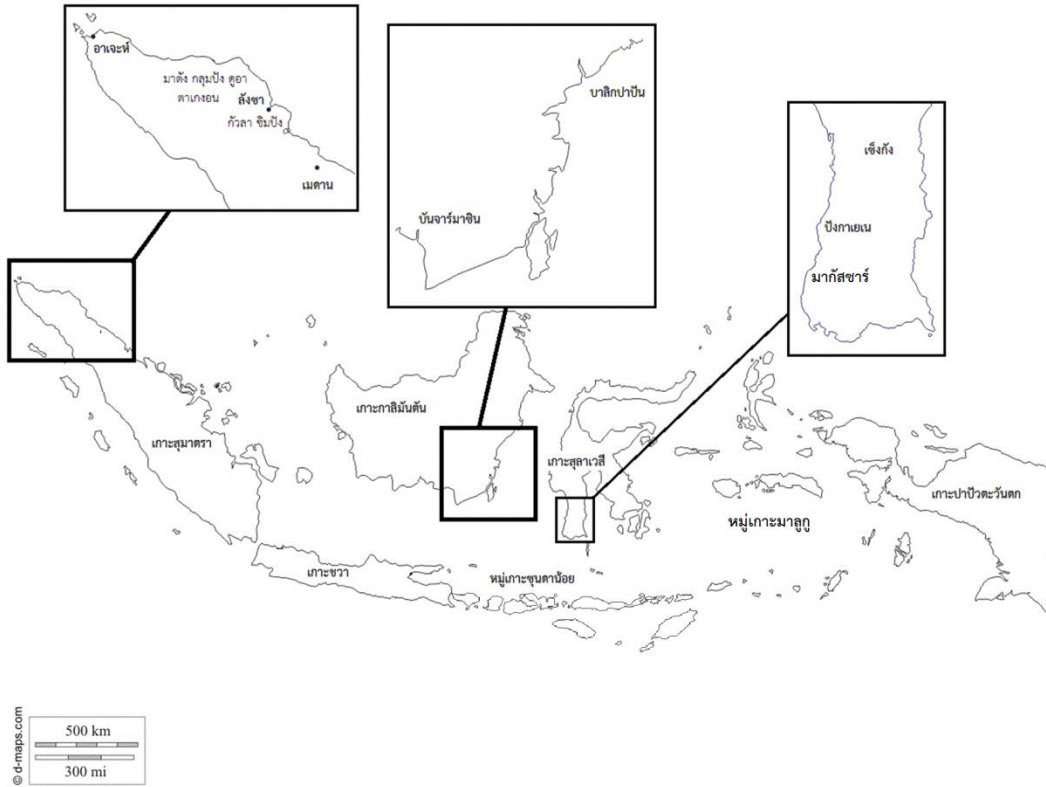
		ชาวจีนครั้งที่ 7
	18	รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียได้ก่อตั้งสมาคมปันจักสีลัตอินโดนีเซีย (Ikatan Pentjak Silat Indonesia) ที่เมืองโซโล
	30	ทีมฟุตบอลชุดเข้าแข่งขันกีฬาโอลิมปิกของจีนเดินเข้ามาเพื่อลงแข่งขันนัดกระชับมิตรกับทีมในเขตอิทธิพลของเนเธอร์แลนด์บนหมู่เกาะอินโดนีเซีย
กรกฎาคม	29	พิธีเปิดโอลิมปิกฤดูร้อนครั้งที่ 14 ณ กรุงลอนดอน
สิงหาคม		เป็นเดือนที่เกิดการปะทะกันระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์อินโดนีเซียกับรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซีย
	14	พิธีปิดโอลิมปิกฤดูร้อนครั้งที่ 14 ณ กรุงลอนดอน
กันยายน	9-12	รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียจัดการแข่งขันสัปดาห์กีฬาแห่งชาติครั้งที่ 1 (Pekan Olah Raga Nasional)
1949		
สิงหาคม	23	วันเปิดการประชุมโต๊ะกลุมที่เมืองเฮกระหว่างสาธารณรัฐอินโดนีเซียกับเนเธอร์แลนด์เกี่ยวกับประเด็นเรื่องเอกราช โดยมีประเด็นของหนีสินและประเด็นสิทธิเหนือดินแดนนิวกินีตะวันตกเข้ามาเกี่ยวข้อง
พฤศจิกายน	2	วันปิดการประชุมโต๊ะกลุมที่เมืองเฮก สาธารณรัฐอินโดนีเซียได้รับเอกราชบนหมู่เกาะอินโดนีเซียอย่างสมบูรณ์ ยกเว้นดินแดนนิวกินีตะวันตกที่ยังคงเป็นของเนเธอร์แลนด์
ธันวาคม	27	เนเธอร์แลนด์ถ่ายโอนอำนาจอธิปไตยบนหมู่เกาะอินโดนีเซียให้แก่รัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซียอย่างเป็นทางการ

แผนที่แสดงเขตการปกครองของกองทัพญี่ปุ่นในหมู่เกาะอินโดนีเซีย

ที่มา: Joyce C. Lebra, Japanese-Trained Armies in Southeast Asia: Independence and Volunteer Forces in World War II, (Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 2010), pp. 75-6.

แผนที่แสดงหมู่เกาะอินโดนีเซียและเมืองสำคัญที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายกษิติศ วงษ์ลิขิตธรรม เกิด 23 มีนาคม พ.ศ. 2533 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2554 และศึกษาต่อระดับปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2555 รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ภายใต้โครงการทุนวิจัยมหาบัณฑิต สกว. ด้านมนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์ ประจำปี 2557

